

EL RUHA
9th INTERNATIONAL
CONFERENCE ON
SOCIAL SCIENCES

AUGUST 15-16 , 2021
SANLIURFA, TURKEY

PROCEEDINGS BOOK

EDITORS:

Dr. Florian MOBO
Samira ONTUNÇ

ISBN: 978-625-8254-41-9
EDITION-II

EL RUHA

9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SOCIAL SCIENCES
August 15-16 , 2021
Sanliurfa, Turkey

PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

Dr. Florian MOBO
Samira ONTUNÇ

by

IKSAD GLOBAL PUBLISHING HOUSE

**All rights of this book belong to IKSAD GLOBAL Publishing House
Authors are responsible both ethically and juridically**

IKSAD GLOBAL Publications – 2024©

Issued: 22.03.2024

ISBN:978-625-8254-41-9

EDITION-II

CONFERENCE ID

CONFERENCE TITLE

EL RUHA
9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SOCIAL SCIENCES

DATE and PLACE

AUGUST 15-16 , 2021, SANLIURFA
TURKEY

ORGANIZATION

IKSAD INTERNATIONAL
IKSAD GLOBAL PUBLISHING HOUSE

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Salih OZTURK - Tekirdağ Namık Kemal University
Dr. Basim Mohammad Ali Aldahadha - Mutah University
Dr. Anis BEN ALI - Tunis University
Dr. Hasan ÇİFTİÇİ - Harran University, Turkey
Dr. Mariam Sheddahi OLSSON - Labanese University
Dr. Hüseyin ERİŞ - Harran University, Turkey
Samira KHADHRAOUI ONTUNC - İKSAD
Abdellatif GARROURI
Nicholas Edizer

COORDINATOR

SAMIRA KHADHRAOUI ONTUNC

NUMBER of ACCEPTED PAPERS

53

NUMBER of REJECTED PAPERS

9

TOTAL NUMBER OF INTERNATIONAL PAPERS

Turkey(23)

(India, Azerbaijan, USA, Algeria, Brazil, Nigeria, Spain, Republic of
Macedonia, Georgia, Iran, Indonesia, Saudi Arabia, Ethiopia, Pakistan,
Malaysia, Kazakhstan) (30)

PRESENTATION

Oral presentation

SCIENTIFIC & ADVISORY BOARD

Ahmad Sharif FAKHEER

Beirut University

Francesco Fatone

University of Verona

Dr. Zhihuan MENCHUANG

Renmin University of China

Dr. Anis BEN ALI

University of Tunis

Dr. Orhun Burak SOZEN

Gaziantep University

Dr. Guray ALPAR

Turkish Army

Dr. Didem ATIS

Sakarya University

Dr. Fethi DEMIR

Van Yuzuncu Yil University

Dr. Maha Hamdan ALANAZI

Riyad King Abdullah University

Dr. DIPANWITA PAL

THE UNIVERSITY OF BURDWAN

Dr. Tamalika SULTANA

Dakka University of Bangladesh

Dr. Ludmila MEDVEDEVNA

Russian Academy of Sciences

Dr. Kaan DİYARBAKIRLIOĞLU

Yalova University

Dr. Nilgün ÖZPOZAN

Erciyes University

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA

Kyrgyz Economy University

MUHAMMAD SHOAIB KHAN PATHAN

S.A.L.U Khairpur Pakistan

Dr. Osman SİRKECİ

Giresun University

Dr. Kamuran Elbeyoğlu

Mersin University

Dr. Emine GÜNERİ

Erciyes University

Dr. Osman ALTAY

Beykent University

Dr. Bhakta Bandhu Dash

ASBM University

Dr. Esra KIZILAY

Erciyes University

Dr. Celal ASLAN

Van Yuzuncu Yil University

Dr. Doğan KUTUKIZ

Muğla Sıtkı Koçman University

Dr. Aslı Saylan KIRMIZIGÜL

Erciyes University

Dr. Faruk TÜRK

Karamanoğlu Mehmetbey University

Dr. Hakan EYGÜ

Atatürk University

DR. FARUK DÜNDAR

GLASGOW University

EL RUHA

9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

PROGRAM

August 15-16, 2021
Sanliurfa, Turkey

ZOOM ID: 812 2338 6795
PASSCODE: 030303

Participant Countries

India, Azerbaijan, USA, Algeria, Brazil, Nigeria, Spain, Republic of
Macedonia, Georgia, Iran, Indonesia, Saudi Arabia, Ethiopia, Pakistan,
Malaysia, Kazakhstan

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- ❖ To be able to attend a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- ❖ The Zoom application is free and no need to create an account.
- ❖ The Zoom application can be used without registration.
- ❖ The application works on tablets, phones and PCs.
- ❖ The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- ❖ All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- ❖ Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- ◆ Make sure your computer has a microphone and is working.
- ◆ You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- ◆ Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- ◆ Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- ❖ Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildirimler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- ❖ Online sunum yapabilmek için <https://zoom.us/join> sitesi üzerinden giriş yaparak “Meeting ID or Personal Link Name” yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- ❖ Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- ❖ Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- ❖ Uygulama tablet, telefon ve PC’lerde çalışıyor.
- ❖ Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- ❖ Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- ❖ Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- ◆ Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- ◆ Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- ◆ Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- ◆ Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir
- ◆ Kongre programında yer ve saat değişikliği gibi talepler dikkate alınmayacaktır

Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-1, Mehmet KASAP

15.08.2021
SESSION 1 – HALL 1
10:00-12:30

MODERATOR: Res. Assist. Dr. Neşegül PARLAK

AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
Sevcan YILDIZ Yasin Oğuz ÖZMENEKŞE	<i>Akdeniz University, Turkey</i>	A CONVENT IN YIVLI MINARET COMPLEX: ANTALYA MEVLEVI LODGE
Mehmet KASAP Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI	<i>Necmettin Erbakan University, Turkey</i>	EVALUATION OF HOTEL EMPLOYEES' PERCEPTIONS AND ATTITUDE TO THE CORONAVIRUS EPIDEMIC
Res. Assist. Dr. Neşegül PARLAK	<i>Ordu University, Turkey</i>	BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE DIGITAL TRANSFORMATION OF ACCOUNTING STUDIES IN THE LITERATURE
Emrah Akyüz	<i>Bingol University, Turkey</i>	URBAN POLICIES IN COMBATING CLIMATE CHANGE
Favour C. Uroko Solomon Enobong	<i>University of Nigeria, Nsukka</i>	ELECTIONS, RELIGIOUS PLURALISM AND THE PLACE OF FAITH-BASED ORGANISATIONS
Seher Akdeniz Zeynep Gültekin Ahçı	<i>KTO Karatay University, Turkey</i>	SOCIAL AND EMOTIONAL INTELLIGENCE AS PREDICTORS OF COMPASSION
Prof. Dr. Mehmet GÖKÜŞ Res. Assist. Zehra ÇUBUKCU	<i>Selçuk Univerity, Turkey</i>	PUBLIC INNOVATION AND INNOVATION IMPLEMENTATIONS IN TURKISH PUBLIC ADMINISTRATION
Sevinc Hacıyeva Muherrem kızı	<i>Azerbaijan State University</i>	THE ROLE AND PLACE OF THE CLASSICAL LEXICAL TRADITION IN THE PRESERVATION AND TRANSMISSION OF CULTURE

15.08.2021
SESSION 1 – HALL 2
10:00-12:30

MODERATOR: Dr. Melih Dinçer		
AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
Assoc. Prof. Dr. Derya ÇİNI ŞİMŞEK	<i>Başkent University, Turkey</i>	FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC; NATIONAL DAY UNDERSTANDING IN TURKISH SOCIETY
Assoc. Prof. Dr. Derya ÇİNI ŞİMŞEK	<i>Başkent University, Turkey</i>	THE FIRST NATIONAL FESTIVAL ACCEPTED BY THE TBMM: THE NATIONAL SOVEREIGNTY FESTIVAL
Mücahit Navruz Ali Şahin	<i>Selçuk Univerity, Turkey</i>	INTERNATIONAL COOPERATION TO PREVENT REVENUES OF TERRORISM: THE CASE OF CONFLICT DIAMONDS AND THE KIMBERLEY PROCESS
Dr. Melih Dinçer	<i>Independent Researcher</i>	TRANSNATIONAL SOLIDARITY BETWEEN SUB-STATE NATIONALIST PARTIES: CATALAN INDEPENDENCE REFERENDUM AS THE CASE STUDY
Elfrida Ratnawati Esti Royani Arini Sulistyowati	<i>Universitas Trisakti, Indonesia Universitas 17 Agustus 1945 Samarinda, Indonesia Universitas Wijaya Putra Surabaya, Indonesia</i>	THE IMPACT OF IMPLEMENTING LARGE-SCALE SOCIAL RESTRICTIONS COMMUNITY ACTIVITIES FOR COVID-19 PREVENTION ON PUBLIC TRANSPORTATION IN INDONESIA
Berk Esen	<i>Sabancı University, Turkey</i>	POPULISTS AFTER AN ELECTORAL DEFEAT
Merve Armağan-Boğatekin Ivy Ho	<i>University of Massachusetts Lowell, USA</i>	HOW TURKISH CITIZENS PERCEIVE SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: A SOURCE AND VALENCE ANALYSIS
Maia Manchkhashvili	<i>Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia</i>	NAGORNO-KARABAKH CONFLICT

15.08.2021
SESSION 1 – HALL 3
10:00-12:30

MODERATOR: Asst. Prof. Dr. Salma Khan		
AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
Fidanka Vasileva Angjel Vasilev Georgi Georgiev	<i>University School of Sport and Health, Spain Biomedical Research Institute of Girona, Spain Ss. Cyril and Methodius University, Republic of Macedonia</i>	EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF ONLINE PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN ACHIEVING GOALS OF PHYSICAL EDUCATION CURRICULUM
Amani Bouchareb	<i>Amar Telidji University, Algeria</i>	EXPLORING THE EFFECT OF USING THE FLIPPED CLASSROOM MODEL ON EFL LEARNERS' CRITICAL THINKING
Khalida Madoui	<i>The Higher College for Teachers, Algeria</i>	TENTALIZING THE INNER CHILD IN EXTRA-CURRICULAR WORKSHOPS THEATRE AT THE HEART OF CREATIVITY
Salman M. Noer Yunimar Reni Respita	<i>Ekasakti University of Padang, Indonesia</i>	THE ROLE OF EDUCATION IN GROWING THE SOUL AND ENTREPRENEUR COMPETENCY
Asst. Prof. Dr. Salma Khan	<i>University of Kashmir, India</i>	ONLINE TEACHING AND LEARNING: PROMISES AND CHALLENGES IN DEVELOPING SOCIETIES
Assist. Prof. Dr. Umara Rauf	<i>Government College Women University, Pakistan</i>	PSYCHOLOGICAL IMPACT OF COVID-19 ON SATISFACTION WITH LIFE AMONG ADULTS: ROLE OF RELIGIOUS FAITH AS A MEDIATOR
Elfrida Ratnawati	<i>Trisakti University, Indonesia</i>	THE SHIFTING POSITION OF INHERITANCE OF DAUGHTER IN PATRILINEAL LINE OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN INDONESIA (CASE STUDY: BATAKNESE AND BALINESE)
Hina Sultan	<i>Lahore Leads University, Pakistan</i>	SPIRITUAL WELL-BEING, SELF- CONTROL, AND FORGIVENESS IN PAKISTANI YOUNG ADULTS
Dr. Gabriela Boangiu	<i>Institute for Socio-Human Researches "C.S. Nicolaescu- Plopsor", Craiova, of the Romanian Academy</i>	REPRESENTATIONS OF THE HAND IN ARTS – PAINTINGS, SCULPTURES AND DANCE

ZOOM ID: 812 2338 6795
PASSCODE: 030303

15.08.2021
SESSION 2 – HALL 1
13:00-15:30

MODERATOR: Dr. Tien Dung KHONG		
AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
Assist. Prof. Dr. Alireza Moghaddasi	<i>Imam Reza International University, Iran</i>	A NEW FRAMEWORK FOR IDENTIFYING ORGANIZATIONAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING ELECTRONIC CUSTOMER SATISFACTION OF E-COMMERCE WEBSITES
Corridor Fentahun Addis Belainew Belete Melaku Bogale	<i>Bahir Dar University, Ethiopia</i>	RURAL FARM HOUSEHOLD SAVING HABIT IN ETHIOPIA: EVIDENCE FROM SOUTH WEST AMHARA GROWTH
Achmad Syarif Rachmaji, S.IP	<i>National Archives of The Republic of Indonesia</i>	ARCHIVES OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHT AS ASSETS AND IDENTITY OF COUNTRY IN ASEAN ECONOMIC COMMUNITY: CASE STUDY OF INDONESIA
Mohammad Bahman Parisa Younesi	<i>Kermanshah Regional Stock Market, Iran Mazandaran University, Iran</i>	BANKS' GOVERNMENTAL OWNERSHIP'S IMPACT ON ECONOMIC GROWTH (CASE STUDY: SELECTED DEVELOPING COUNTRIES)
Gwaison Panan Danladi	<i>Nigeria Police Academy</i>	THE IMPACT OF INFLATION ON GOVERNMENT SPENDING'S IN NIGERIA ECONOMY (1981-2019)
Shanmugam Kandasamy Shanmugam K.R	<i>Madras School of Economics, India</i>	FISCAL EQUALIZATION TRANSFERS BASED ON SPENDING NEEDS OF STATE GOVERNMENTS IN INDIA
Thinakaridevi Shanmugam Zulhamri Abdullah	<i>University Putra Malaysia, Malaysia</i>	DRIVING EMPLOYEE'S SOCIAL MEDIA ENGAGEMENT- THE ROLE OF TECHNOLOGY ACCEPTANCE MODEL IN CSR COMMUNICATION
Dr. Tien Dung KHONG Hue Thi DANG Giang Thi Hoai DO, M.Sc.	<i>Can Tho University, Vietnam</i>	ANALYSIS OF E-COMMERCE DEVELOPMENT FOR AGRICULTURAL PRODUCTS: A CASE STUDY IN VIETNAM

ZOOM ID: 812 2338 6795
PASSCODE: 030303

15.08.2021
SESSION 2 – HALL 2
13:00-15:30

MODERATOR: Assoc. Prof. Dr. Ömer Gökhan ULUM		
AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
Fatma Nilhan Özaltın	<i>Suleyman Demirel University, Turkey</i>	“THE TRADITION DISH PLUNDER” WITH EXAMPLES IN OTTOMAN PAINTING
Ahmet Alkayış	<i>Bingol University, Turkey</i>	ONLINE EDUCATION IN THE DIGITAL AGE
Assoc. Prof. Dr. Ömer Gökhan ULUM	<i>Mersin University, Turkey</i>	CULTURAL REPRESENTATIONS IN A STATE DISTRIBUTED EFL TEXTBOOK
Assist. Prof. Dr. Halime Miray SÜMER DODUR	<i>Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Turkey</i>	DERIVATIONAL AND INFLECTIONAL MORPHOLOGICAL AWARENESS SKILLS OF HEARING-IMPAIRED STUDENTS
Songül YÜRÜK TATAR Assoc. Prof. Dr. Serdarhan Musa Taşkaya	<i>Mersin University, Turkey</i>	WAYS FOLLOWED BY PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO MAKE STUDENTS READING HABITS
Assoc. Prof. Dr. Ahmet Çoban	<i>Dicle University, Turkey</i>	THE THINKERS AND THEIR OPINIONS IN THE PHILOSOPHY LESSON TEACHING PROGRAMS AND BOOKS
Assoc. Prof. Dr. Ahmet Çoban Prof. Dr. Behçet Oral	<i>Dicle University, Turkey</i>	EVALUATION OF 2023 EDUCATION VISION DOCUMENT IN TERMS OF TEACHING PROFESSION
Lecturer Bayram DELEŞ Prof. Dr. Neriman ARAL	<i>Ardahan University, Turkey</i>	AN INVESTIGATION OF PHUBBING LEVELS OF MOTHERS WITH PRESCHOOL CHILDREN IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES
Fatıma TOKGÖZ GÜN	<i>Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Turkey</i>	USES OF KINETIC TYPOGRAPHY: TV GENERICS
Fəridə Tağıyeva	<i>Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası</i>	FOUNDERS AND PIONEERS OF THE NEW EDUCATION SYSTEM IN THE TERRITORIES OF AZERBAIJAN

ZOOM ID: 812 2338 6795
PASSCODE: 030303

15.08.2021
SESSION 2 – HALL 3
13:00-15:30

MODERATOR: Assoc. Prof. Mahendran Botlagunta		
AUTHORS	UNIVERSITY	PAPER TITLE
SANTOS JUNIOR, Milton F. CASAGRANDE JUNIOR, Heloy Fassi	<i>Universidade Tecnológica Federal do Paraná, Brazil</i>	EION SUSTAINABLE MOBILITY - THE CASE OF THE BRAZILIAN STARTUP THAT UNITED SUSTAINABILITY WITH TERRITORIALITY
Amer Nasr A. Elghaffar	<i>Alfanar Company, Saudi Arabia</i>	DEVELOPMENT STEPS OF PROTECTION AND CONTROL SYSTEM IN HIGH VOLTAGE SUBSTATIONS
Dr. Binyam Zigta	<i>Wolaita Sodo University, Ethiopia</i>	EFFECT OF THERMAL RADIATION AND CHEMICAL REACTION ON MHD FLOW OF BLOOD IN STRETCHING PERMEABLE VESSEL
Kaidar B.B. Smagulova G.T. Imash A. Doszhanov E.O. Mansurov Z.A.	<i>Institute of Combustion Problems, Kazakhstan Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan</i>	PITCH-BASED COMPOSITE FIBERS VIA ELECTROSPINNING
S. Yakubu C. D. Babatunde M. B. Gasu	<i>Osun State University, Nigeria</i>	SPATIAL PATTERN OF LAND SURFACE TEMPERATURE OVER OSOGBO METROPOLIS, NIGERIA
Assoc. Prof. Mahendran Botlagunta	<i>VIT Bhopal University, India</i>	IDENTIFICATION OF COMBINED THERAPEUTIC TARGET PARTNERS FOR IMMUNE CHECKPOINT INHIBITORS

ZOOM ID: 812 2338 6795
PASSCODE: 030303

PHOTO GALLERY

Recording... Remaining: 09:47:40

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E; TÜRK TOPLUMUNDA MİLLİ BAYRAM ANLAYIŞI

FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC; NATIONAL DAY UNDERSTANDING IN TURKISH SOCIETY

- Türkiye'de Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinden itibaren Milli bayram anlayışı da aynı sebeplerden gelişmiştir. Milli Mücadele kazanıldıktan, bağımsız devletin temelleri atıldıktan sonra bayram kutlamalarında da değişiklikler olmuştur. Milli Mücadele'den itibaren çeşitli tarihlere kutlanmaya başlayan 23 Nisan, 30 Ağustos, 19 Mayıs ve Cumhuriyet Bayramları zaman geçtikçe Türkiye Cumhuriyeti'nin gurur ve sevinç günleri olarak kutlanmaya başlamıştır.
- Since the last period of the Ottoman Empire in Turkey, the understanding of the national holiday has developed for the same reasons. After the National Struggle was won and the foundations of the independent state were laid, there were also changes in the feast celebrations. 23 April, 30 August, 19 May and Republic Days, which started to be celebrated on various dates since the National Struggle, started to be celebrated as the days of pride and joy of the Republic of Turkey as time

Observer Hall-2
H2-Melih Dincer
H2-Derya Cini Şimşek
H2, Dr. Esti Royani, S.H., S.Pd., M. ...

Recording... Remaining: 08:36:41

Research Problems

What is the impact of implementing the regulation on public transportation activities?

How is the government response to the impact of the regulation on public transportation and community activities?

GOVERNMENT

Slide 3 of 13 "Green Color" Indonesian (Indonesia) 74%

Observer Hall-2
H2-Melih Dincer
H2 - Mucahit Navruz
H2, Dr. Esti Royani, S.H., S.Pd., M. ...

Recording... Remaining : 09:37:24

EL RUHA 9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

DRIVING EMPLOYEE'S SOCIAL MEDIA ENGAGEMENT- THE ROLE OF TECHNOLOGY ACCEPTANCE MODEL IN CSR COMMUNICATION.

August 15-16 2021

AUTHORS

THINAKARIDEVI SHANMUGAM (PRESENTER)
Department of Communication, Faculty of Modern Languages and Communication,
University Putra Malaysia

ZULHAMRI ABDULLAH
Department of Communication, Faculty of Modern Languages and Communication,
University Putra Malaysia

Hi-Moderator- Dr. Tien Dung Kho...

Merve

THINA

Atabek

← ↻ ⌨ →

Recording... Remaining : 09:24:55

Hi-Moderator- Dr. Tien Dung Khong

observer

THINA

Dr. Bahman

Atabek

Recording... Remaining: 08:38:37

EL RUHA
9TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
August 15-16, 2021

**ANALYSIS OF E-COMMERCE
DEVELOPMENT FOR
AGRICULTURAL PRODUCTS:
A CASE STUDY IN VIETNAM**

Tien Dung KHONG
Hue Thi DANG
Giang Thi Hoai DO

School of Economics
Can Tho University, Vietnam

H1-Moderator- Dr. Tien ...
observer
Dr. Bahman
FAVOUR C. UROKO
THINA
THINA
Panai Gwaison...
Panai Gwaison Sessi...

Recording... Remaining: 09:42:08

EL RUHA
9. ULUSLARARASI
SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
Şanlıurfa 15-16 Ağustos 2021

H-T, Mehmet Kasap

**OTEL ÇALIŞANLARININ KORONAVİRÜS SALGININA YÖNELİK ALGI VE
TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

EVALUATION OF HOTEL EMPLOYEES' PERCEPTIONS AND ATTITUDE TO THE CORONAVIRUS EPIDEMIC

RECEPTION

MEHMET KASAP
PROF. DR. AHMET BÜYÜKŞALVARCI

CONTENT

CONFERENCE ID	I
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	II
PROGRAM	
PHOTO GALLERY	III
CONTENT	IV

Author	Title	No
ACHMAD SYARIF RACHMAJI, S.IP	ARCHIVES OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHT AS ASSETS AND IDENTITY OF COUNTRY IN ASEAN ECONOMIC COMMUNITY: CASE STUDY OF INDONESIA	1
AHMET ALKAYIŞ	DİJİTAL ÇAĞDA ONLINE EĞİTİM ONLINE EDUCATION IN THE DIGITAL AGE	2
AHMET ÇOBAN BEHÇET ORAL	2023 EĞİTİM VİZYONU BELGESİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	4
AHMET ÇOBAN	FELSEFE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KİTAPLARINDA YER ALAN DÜŞÜNÜRLER VE DÜŞÜNCELERİ	31
ALIREZA MOGHADDASI	A NEW FRAMEWORK FOR IDENTIFYING ORGANIZATIONAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING ELECTRONIC CUSTOMER SATISFACTION OF E-COMMERCE WEBSITES	51
AMANI BOUCHAREB	EXPLORING THE EFFECT OF USING THE FLIPPED CLASSROOM MODEL ON EFL LEARNERS' CRITICAL THINKING	52
BAYRAM DELEŞ NERİMAN ARAL	OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN SOSYOTELİST OLMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	53
BERK ESEN	POPULISTS AFTER AN ELECTORAL DEFEAT	67

BINYAM ZIGTA	EFFECT OF THERMAL RADIATION AND CHEMICAL REACTION ON MHD FLOW OF BLOOD IN STRETCHING PERMEABLE VESSEL	68
FENTAHUNADDIS BELAINEW BELETE MELAKU BOGALE	FARM HOUSEHOLD SAVING HABIT IN AMHARA NATIONAL REGION OF ETHIOPIA	69
DERYA ÇİNİ ŞİMŞEK	TBMM'NİN KABUL ETTİĞİ İLK MİLLİ BAYRAM: HÂKİMİYET-İ MİLLİYE BAYRAMI	81
DERYA ÇİNİ ŞİMŞEK	OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E; TÜRK TOPLUMUNDA MİLLİ BAYRAM ANLAYIŞI	83
ELFRIDA RATNAWATI ESTI ROYANI	THE SHIFTING POSITION OF INHERITANCE OF DAUGHTER IN PATRILINEAL LINE OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN INDONESIA (CASE STUDY: BATAKNESE AND BALINESE)	85
ELFRIDA RATNAWATI ESTI ROYANI ARINI SULISTYOWATI	THE IMPACT OF IMPLEMENTING LARGE-SCALE SOCIAL RESTRICTIONS COMMUNITY ACTIVITIES FOR COVID-19 PREVENTION ON PUBLIC TRANSPORTATION IN INDONESIA	97
EMRAH AKYÜZ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE KENTSEL POLİTİKALAR	106
FATIMA TOKGÖZ GÜN	KİNİTİK TİPOGRAFİNİN KULLANIM ALANLARI: TV JENERİKLERİ	108
FATMA NILHAN ÖZALTIN	OSMANLI RESİM SANATINDAKİ ÖRNEKLERLE "ÇANAK YAĞMASI GELENEĞİ"	114
FAVOUR C. UROKO SOLOMON ENOBONG	ELECTIONS, RELIGIOUS PLURALISM AND THE PLACE OF FAITH-BASED ORGANISATIONS	122
FƏRİDƏTAĞIYEVA	AZƏRBAYCAN ƏRAZİLƏRİNDƏ YENİ TƏHSİL SİSTEMİNİN QURUCULARI VƏ QABAQCILLARI	123
FIDANKA VASILEVA ANGJEL VASILEV GEORGI GEORGIEV	EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF ONLINE PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN ACHIEVING GOALS OF PHYSICAL EDUCATION CURRICULUM	125

GABRIELA BOANGIU,	REPRESENTATIONS OF THE HAND IN ARTS – PAINTINGS, SCULPTURES AND DANCE	126
GWAISON PANAN DANLADI	THE IMPACT OF INFLATION ON GOVERNMENT SPENDING’S IN NIGERIA ECONOMY (1981-2019)	127
HALİME MİRAY SÜMER DODUR	İŞİTME KAYIPLI ÖĞRENCİLERİN YAPIM EKİ VE ÇEKİM EKİ MORFOLOJİK FARKINDALIK BECERİLERİ	139
HINA SULTAN	SPIRITUAL WELL-BEING, SELF- CONTROL, AND FORGIVENESS IN PAKISTANI YOUNG ADULTS	141
İLHAN TAŞ EBRAL YİĞİT	AKUT KOLESİSTİT İÇİN ERKEN KOLESİSTEKTOMİ DENEYİMİMİZ	142
Kaidar B.B. Smagulova G.T. Imash A. Doszhanov E.O. Mansurov Z.A.	PITCH-BASED COMPOSITE FIBERS VIA ELECTROSPINNING	144
KHALIDA MADOUİ	TENTALIZING THE INNER CHILD IN CLASS	145
MAHENDRAN BOTLAGUNTA	IDENTIFICATION OF COMBINED THERAPEUTIC TARGET PARTNERS FOR IMMUNE CHECKPOINT INHIBITORS	146
MAIA MANCHKHASHVILI	NAGORNO-KARABAKH CONFLICT	147
ZEHRA ÇUBUKCU MEHMET GÖKÜŞ	KAMUDA İNOVASYON VE TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE İNOVASYON UYGULAMALARI	148
MEHMET KASAP AHMET BÜYÜKŞALVARCI	OTEL ÇALIŞANLARININ KORONAVİRÜS SALGININA YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	157
MELİH DİNÇER	TRANSNATIONAL SOLIDARITY BETWEEN SUB-STATE NATIONALIST PARTIES: CATALAN INDEPENDENCE REFERENDUM AS THE CASE STUDY	165
MERVE ARMAĞAN BOĞATEKİN IVY HO	HOW TURKISH CITIZENS PERCEIVE SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: A SOURCE AND VALENCE ANALYSIS	183
MOHAMMAD BAHMAN PARISA YOUNESI	BANKS’ GOVERNMENTAL OWNERSHIP’S IMPACT ON ECONOMIC GROWTH	184

(CASE STUDY: SELECTED DEVELOPING COUNTRIES)		
MÜCAHİT NAVRUZ ALİ ŞAHİN	TERÖRİZMİN GELİR KAYNAKLARINI ÖNLEMELİK İÇİN ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ: ÇATIŞMA BÖLGESİ ELMASLARI VE KİMBERLEY SÜRECİ ÖRNEĞİ	196
NEŞEGÜL PARLAK	MUHASEBENİN DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜNÜ KONU ALAN MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	198
ÖMER GÖKHAN ULUM	CULTURAL REPRESENTATIONS IN A STATE DISTRIBUTED EFL TEXTBOOK	210
K.R.PADMA	THE EMERGENCE OF WOMEN ENTREPRENEURSHIP IN INDIA	221
SALMA KHAN	ONLINE TEACHING AND LEARNING: PROMISES AND CHALLENGES IN DEVELOPING SOCIETIES	222
SALMAN M. NOER YUNIMAR RENI RESPITA	THE ROLE OF EDUCATION IN GROWING THE SOUL AND ENTREPRENEUR COMPETENCY	230
SANTOS JUNIOR, Milton F. CASAGRANDE JUNIOR	EION SUSTAINABLE MOBILITY - THE CASE OF THE BRAZILIAN STARTUP THAT UNITED SUSTAINABILITY WITH TERRITORIALITY	244
SELMA DOĞMAÇ	PROPHET JEREMIAH IN THE ANCIENT ISRAEL STUDIES	245
SEVCAN YILDIZ YASIN OĞUZ ÖZMENEKŞE	YİVLİ MİNARE KÜLLİYESİNDE BİR DERGÂH: ANTALYA MEVLEVİHANESİ	246
SHANMUGAM KANDASAMY SHANMUGAM K.R	FISCAL EQUALIZATION TRANSFERS BASED ON SPENDING NEEDS OF STATE GOVERNMENTS IN INDIA	254
SONGÜL YÜRÜK TATAR SERDARHAN MUSA TAŞKAYA	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİNE KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRMADA YARARLANDIKLARI YÖNTEMLER	258
ŞERİVAN KARAKUT	COVID-19 TANISI ALAN HASTANIN JOYCE TRAVELBEE'NİN İNSAN İNSANA	270

FERAY KABALCIOĞLU BUCAK	İLİŞKİ MODELİ'NE GÖRE İNCELENMESİ: OLGU SUNUMU	
THINAKARIDEVI SHANMUGAM ZULHAMRI ABDULLAH	DRIVING EMPLOYEE'S SOCIAL MEDIA ENGAGEMENT- THE ROLE OF TECHNOLOGY ACCEPTANCE MODEL IN CSR COMMUNICATION	279
Tien Dung KHONG Hue Thi DANG Giang Thi Hoai DO, M.Sc.	ANALYSIS OF E-COMMERCE DEVELOPMENT FOR AGRICULTURAL PRODUCTS: A CASE STUDY IN VIETNAM	280
UMARA RAUF	PSYCHOLOGICAL IMPACT OF COVID-19 ON SATISFACTION WITH LIFE AMONG ADULTS: ROLE OF RELIGIOUS FAITH AS A MEDIATOR	292
S. YAKUBU C. D. BABATUNDE D. A. YAKUBU M. B. GASU	SPATIAL PATTERN OF LAND SURFACE TEMPERATURE OVER OSOGBO METROPOLIS, NIGERIA	293
SEHER AKDENİZ ZEYNEP GÜLTEKİN AHÇI	MERHAMETİN YORDAYICILARI OLARAK SOSYAL ZEKA VE DUYGUSAL ZEKANIN İNCELENMESİ	303
AMER NASR A. ELGHAFAR	DEVELOPMENT STEPS OF PROTECTION AND CONTROL SYSTEM IN HIGH VOLTAGE SUBSTATIONS	305
SEVİNC HACIYEVA MUHERREM KIZI	THE ROLE AND PLACE OF THE CLASSICAL LEXICAL TRADITION IN THE PRESERVATION AND TRANSMISSION OF CULTURE	317

ARCHIVES OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHT AS ASSETS AND IDENTITY OF COUNTRY IN ASEAN ECONOMIC COMMUNITY: CASE STUDY OF INDONESIA

ACHMAD SYARIF RACHMAJI, S.IP

Researcher of Archive

National Archives of The Republic of Indonesia

ABSTRACT

Every human being has the right to express himself in the form of creativity and this form of creativity is called intellectual property rights (IPR). At the Southeast Asian, IPR as a form of human creativity has become a concern in the formation of the ASEAN Economic Community (AEC) to be data center of IPR. In Indonesia, there are 1.942.999 IPRs are registered in the Ministry of Law and Human Rights. IPR produced by citizens can be an asset and identity for the state, which of course must be protected and guarded by the government. Archives as a method of documenting documents, are practical steps for the government to protect and safeguard IPR. This paper will discuss how the IPR archive can act as an asset and national identity in the regional community (AEC) in Indonesia?. This research method is descriptive qualitative with a literature study approach. One of the goals of establishing the AEC is to protect IPR produced by individuals in ASEAN member countries, but this effort needs to be supported by the management of IPR archives/documents in an orderly and continuous manner, starting from registration, examination, evaluation, registration, and publication, even archive storage/ the document. IPR archives/documents that are stored in an orderly and sustainable manner can become assets and identity of a country/nation. From an asset perspective, the existence of IPR archives can be evidence of the existence of economic expansion in other countries. Meanwhile, in the perspective of identity, IPR can become an icon of a country, such as: batik which is one of Indonesia's identities. In conclusion, the management of IPR archives carried out in an orderly and sustainable manner is one of the strategies for a government in protecting and safeguarding assets and national identity in the regional environment, namely AEC.

Keywords: Archives, Intellectual Property Right, Assets and Identity of the Country, ASEAN Economic Community

DİJİTAL ÇAĞDA ONLINE EĞİTİM ONLINE EDUCATION IN THE DIGITAL AGE

AHMET ALKAYIŞ

Bingöl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Bingöl, Türkiye.

ÖZET

İnsan, var olduğundan beri farklı çağlarda farklı eğitim modelleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu modeller ise çağın gerektirdiği koşullar çerçevesinde şekillenmektedir. Çağımızın insanı, bilimin ve teknolojinin hızla geliştiği bir evrede yaşamaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerle insan yaşamındaki hızlı gelişmeler beraberinde birçok faktörü de getirmektedir. Bu faktörler arasında dijitalleşme, e-öğrenme, Eğitim 4.0, e-ticaret, uzaktan ve online eğitim gibi birçok gelişme yer almaktadır. Bu gelişmelerin örnekleri çoğaltılabilir. Bilindiği gibi dünya üzerinde uzaktan ve online eğitimin ilk temelleri 1728’de atılmıştır. Bu dönemden itibaren toplumların hayatında online eğitimle ilgili çalışmalar başlamıştır. Dile getirilen çalışmaların hız kazandığı dönem ise 21. yüzyıldaki dijital gelişmeleridir.

Dijitalleşme, beraberinde hızla değişen yaşama uyum sağlamayı zorunlu hâle getirmektedir. Bu zorunluluk insanları bilişim çağdaki teknolojik gelişmelere uyum sağlamaya ve kullanmaya yöneltmiştir. Teknolojik ilerlemenin hızlı gelişimiyle birlikte online eğitimde, yaygınlık kazanmıştır. Online eğitimin yaygınlık kazanmasında tabii ki teknolojik faktörler çok önemli bir yere sahiptir. Ancak önemli bir diğer faktör ise 2019’da önce Çin’in Hubey eyaletine bağlı Vuhan şehrinde ortaya çıkan Covid-19 hastalığıdır. Bu hastalığın daha sonra dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan insanlara bulaşmasıyla yaygınlık kazanmıştır. Çünkü salgının etkisiyle insanlar hiç beklenmedik bir dönemde hemen hemen her sektörde zorunlu bir kapanmayla karşı karşıya kaldılar.

Bu kapanmanın içinde eğitimin bütün kademesindeki kurumlar da payına düşeni aldılar. Fakat yıllardır Eğitim 4.0 alanındaki bilimsel ve dijital gelişmelerle online eğitimin önemi dile getirilmektedir. Kısaca belirtmek gerekirse insanlar; Covid-19 salgınında önce çağın değişen konjonktürleri çerçevesinde hem toplumsal yaşama uyum sağlayabilmek hem de yaşam boyu eğitim olanaklarından yararlanabilmek amacıyla online eğitimin gerekliliğini ön plana çıkarmışlardır. Ancak dünya geneline yayılan koronavirüs nedeniyle online eğitime duyulan ihtiyaç giderek artmaya başladı. Bu ihtiyaç çerçevesinde; ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin çoğu kademesinde zorunlu eğitim müfredatları verilmeye çalışıldı. Her ne kadar yıllardır bazı yükseköğretim kurumları uzaktan eğitim uygulamalarıyla ders vermelerine rağmen, günümüzdeki dijitalleşme kadar yaygın değildi. Eğitim alanında meydana gelen bütün bu gelişmeler doğrultusunda üzerinde durulması gereken ve her geçen gün yapılan çalışmalarla vazgeçilmezliği dile getirilen online eğitimin insan hayatındaki realitesidir. Dijital çağda her geçen gün online eğitim, eğitimin ve eğitim kurumlarının önemli bir yapı taşı hâline geldiği göz ardı edilmemelidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Dijital Çağ, Eğitim, Online Eğitim, Dijital Çağda Online Eğitim, Koronavirüs.

ABSTRACT:

People have been faced with different education models in different ages since their existence. These models, on the other hand, are shaped within the framework of the conditions required by the age. The people of our age live in a phase where science and technology are developing rapidly. Scientific and technological developments and rapid developments in human life bring many factors with it. These factors include many developments such as digitalization, e-learning, Education 4.0, e-commerce, distance and online education. As it is known, the first foundations of distance and online education in the world were laid in 1728. Since this period, studies on online education have started in the lives of societies. The period in which the mentioned studies accelerated is the digital developments in the 21st century.

Digitalization makes it necessary to adapt to the rapidly changing life. This necessity has led people to adapt and use the technological developments in the information age. With the rapid development of technological progress, online education has become widespread. Of course, technological factors have a very important place in the prevalence of online education. However, another important factor is the Covid-19 disease, which first appeared in Wuhan, China's Hubei province, in 2019. It became widespread after this disease was transmitted to people living in various parts of the world. Because of the effect of the epidemic, people faced a forced closure in almost every sector in an unexpected period.

Institutions at all levels of education also took their share in this closure. However, for years, the importance of online education has been expressed with scientific and digital developments in the field of Education 4.0. To put it briefly, people have prioritized the necessity of online education in order to adapt to social life and to benefit from lifelong education opportunities within the framework of the changing conjunctures of the era before the Covid-19 epidemic. However, the need for online education has started to increase due to the coronavirus spreading around the world. Within the framework of this need, compulsory education curricula were tried to be given at most levels of primary, secondary and higher education. Although some higher education institutions have been teaching with distance education applications for years, it was not as widespread as today's digitalization. It is the reality of online education in human life, which should be emphasized in line with all these developments in the field of education and whose indispensability is expressed by the studies carried out every day. It should not be ignored that online education is becoming an important building block of education and educational institutions day by day in the digital age.

Keywords: Covid-19, Digital Age, Education, Online Education, Online Education in the Digital Age, Coronavirus.

**2023 EĞİTİM VİZYONU BELGESİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**
EVALUATION OF 2023 EDUCATION VISION DOCUMENT IN TERMS OF TEACHING
PROFESSION

DOÇ.DR.AHMET ÇOBAN

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye,
ORCID: 0000-0002-8177-5670

PROF.DR. BEHÇET ORAL

Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye,
ORCID: 0000-0002-6885-1683

ÖZET

Türkiye, 21.yüzyılda yeni bir yönetim sistemiyle birlikte devletin her kurumunda hızlı bir değişimi başlatmış oldu. Bu değişimin Millî Eğitim Bakanlığı boyutundaki göstergesi, 23 Ekim 2018 tarihinde Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezinde düzenlenen “2023 Eğitim Vizyonu” Tanıtım Toplantısı oldu.

Eğitim boyutunda ülkemizin geleceğinin inşasını hedefleyen “2023 Eğitim Vizyonu”nun hangi konuları kapsadığının incelenmesi ve değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, “2023 Eğitim Vizyonu”nun Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin geleceği ile ilgili neleri kapsadığını ortaya koymaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde,

- 1.Öğretmenlik mesleği ile ilgili konular ve hedefler nelerdir?
- 2.Öğretmenlik mesleği ile ilgili konular ve hedeflerin içeriklerinde yer alan ifadeler nelerdir?
- 3.Öğretmenin nasıl destekleneceği ve güçlendirileceğine ilişkin,
 - a.Lisansüstü düzeyde öğretmenin mesleki gelişiminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?
 - b.İnsan kaynağının doğrudan ve dolaylı olarak desteklenmesi çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?
- 4.Öncelikli alanlara odaklanarak sisteme hayat veren öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?
- 5.Üç yıllık somut hedeflerle öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?

Çalışmanın verilerini, “2023 Eğitim Vizyonu” Belgesi’nde yer alan öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadeler oluşturmaktadır. Araştırma verileri, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Bu veriler, çalışmanın temel amacı ve soruları göz önünde bulundurularak, analiz edilirken, “2023 Eğitim Vizyonu” Belgesi’nde 22 konu başlığının yer aldığı ve bu konu başlıklarıyla ilgili 44 hedefe yer verildiği görülmüştür. Bu konu başlıklarında, öğretmenlik mesleği ile ilgili doğrudan bir konu başlığının bulunmadığı, ancak “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi” konu başlığı altında öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin yeniden yapılandırılacağı hedefine; “Yabancı Dil Eğitimi” konu başlığı altında

yabancı dil eğitiminde öğretmen nitelik ve yeterliliklerinin yükseltileceği” hedefine; “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm” konu başlığı altında ise dijital becerilerin gelişmesi için içerik geliştirileceği ve öğretmen eğitiminin yapılacağı hedefine yer verildiği görülmüştür. Belgede, öğretmenlik mesleğinin çeşitli boyutları ile ilgili 123 ifade yer almaktadır. Çalışmada elde edilen veriler, tablolara dönüştürülerek yorumları yapılmış, daha sonra sonuçlara ve gerekli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 2023, Eğitim, Vizyon, Öğretmen, Öğretmenlik Mesleği.

ABSTRACT

Turkey, with a new management system in the 21st century, has initiated a rapid change in every institution of the state. The indicator of this change in the dimension of the Ministry of National Education was the "2023 Education Vision" Promotion Meeting held at Beştepe Nation Congress and Culture Center on October 23, 2018.

It is important to examine and evaluate which subjects the "2023 Education Vision", which aims to build the future of our country in terms of education, covers.

The aim of this study is to reveal what the “2023 Education Vision” covers about the future of the teaching profession in Turkey. Within the framework of this main purpose, answers to the following questions were sought:

In the 2023 Education Vision Document,

- 1.What are the subjects and goals related to the teaching profession?
- 2.What are the expressions in the content of the subjects and objectives related to the teaching profession?
- 3.On how to support and empower the teacher,
 - a.What are the activities to be carried out regarding the teaching profession within the framework of restructuring the professional development of the teacher at the graduate level?
 - b.What are the activities to be carried out regarding the teaching profession within the framework of supporting human resources directly or indirectly?
- 4.What are the activities to be carried out regarding the teacher and the teaching profession, which gives life to the system by focusing on priority areas?
- 5.What are the activities to be carried out regarding the teacher and the teaching profession with three-year concrete goals?

The data of the study consists of statements about the teacher and the teaching profession in the "2023 Education Vision" Document. Research data were obtained through document analysis, one of the qualitative research methods. While these data were analyzed considering the main purpose and questions of the study, it was seen that there were 22 topics in the "2023 Education Vision" Document and 44 goals related to these topics were included. In these topics, there is no direct topic related to the teaching profession, but the goal of restructuring the professional development of teachers under the topic of "Development and Management of Human Resources"; Under the title of "Foreign Language Education", the goal of "to increase the qualifications and competencies of teachers in foreign language education"; Under the title of "Digital Content and Skills Supported Transformation in Learning Processes", it was seen that the goal of developing content for the development of digital skills and providing teacher training was included. The document contains 123 statements about various dimensions of the

teaching profession. The data obtained in the study were converted into tables and interpreted, and then the results and necessary suggestions were given.

Keywords: 2023, Education, Vision, Teacher, Teaching Profession.

GİRİŞ

Ülkelerin, devletlerin ve kurumların varlıklarını sürdürebilmeleri, çağın zorunlu kıldığı değişme ve gelişmeleri daha önceden tahmin etmelerine ve dönüşümü sağlayabilecek çabalarına bağlıdır. 21.yüzyıl, bilişim çağı olarak, bilgiyi ve teknolojiyi temel sermaye olarak kabul etmektedir. Bu nedenle, tüm toplumlar ve bireyler bilgide ve teknolojide yenilikler üretmeyi ve geliştirmeyi hedeflemektedir. Toplumun ve bireyin beklentilerine duyarlı olan devletler ve kurumları, bu hedefi gerçekleştirmek için hep yeni vizyon arayışın olmuşlardır.

1970’li yılların sonunda popüler hale gelen ve 1980’lerin ortalarında yaygınlaşan, 1990’lı yıllardan itibaren de yönetim bilimleri literatüründe yerini alan vizyon kavramı, toplumsal yaşamın birçok alanında gittikçe daha sık kullanılan ve önemi gün geçtikçe artan önemli kavramlardan biridir. Aslında kavram, köken olarak yeni olarak kabul edilemez. Latince birden fazla anlam yüklenen “videre” fiilinden türetilen “Visio” sözcüğünün uyanık olma, anlama, kavrama karşılığında kullanıldığı, hayalperest, düşlerle dolaşan kişilerin de vizyoncular olarak tanımlandığı belirlenmiştir (Hussey, 1998; Erçetin, 2000; Solman ve Heinze, 1995, akt. Kartal ve Uğurluoğlu, 2020; Çetin, 2009).

Vizyonu, Burnside (1994), arzu edilen durum, geleceğin yaşayan bir resmi olarak nitelendirirken, Zel (1997), mevcut gerçekler, gelecekte beklenenler, hayaller, umutlar, fırsatlar, tehditler, üstünlükler ve zayıflıkların birleşiminden oluşan geleceğin betimlenebilmesi adına bilinmeyene ışık tutan bir paradigma olduğunu ileri sürmüştür. Laurel (2012) ise vizyonu bir toplumun ve kurumun gelecekte kendisini nerede görmek istediğinin betimsel anlatımı olarak tanımlamaktadır. Gelecekte sahip olunmak istenilen yere vurgu yaptığı için de vizyon aslında toplumların ve kurumların ilham kaynağıdır. Awamleh ve Gardner (1999) de geleceğe vurgu yaparak, vizyonu, gelecekte yaratılmak istenen en iyi durumun zihinsel bir ifadesi ve örgütün ulaşmak istediği bugünkü durumdan daha iyi, daha başarılı, gerçekçi, güvenilir ve çekici gelecek olarak tanımlamışlardır (Çetin, 2009; Taş, Çiçek ve Yastioğlu, 2019; Aytar ve Soylu, 2017; Kılıç, 2010). Vizyon en temel anlamıyla, Senge’nin (1997) ifadesiyle tüm çalışanların paylaştığı örgütün geleceğine ait bir resimdir. Özden’e (2008) göre vizyon, “sahip olunan değerlerin anlam ve yansıması ile zihinde çizilen bir tablo”dur (Emen, Polat ve Küçüksüleymanoğlu, 2019). Ülgen ve Mirze’ye (2014) göre “vizyon, kişilerin ve kurumların, kendilerini veya işletmelerinin gelecekte olmasını arzu ettikleri durumun” ifadesidir. Vizyon örgütün en uzak ve soyut amacını oluşturur ve giderek somutlaşan diğer amaçların en tepesinde yer almaktadır (Tunçbilek ve Bayrakçı, 2017). Görüldüğü gibi, bu tanımlamalarda ortak nokta, vizyon kavramının gelecek referanslı, ulaşılmak istenen hedef ve arzu edilen durumdur.

Toplumların ve kurumların gelecekte nerede ve ne şekilde var olacağına karar vermesi işlemi vizyon oluşturmaktır (Işık ve Aypay, 2004). Yeni düşünce, teknoloji ve yönetim anlayışlarından yoğun şekilde etkilenen örgütlerin başarılı olabilmeleri güçlü ve paylaşılan bir vizyona sahip olmaları ile mümkün olmaktadır. Vizyon olgusu insanı her şeyin önünde tutarak ve güven vererek, biz bilincini yaygınlaştırarak toplumsal yaşam kalitesini de artırır. Toplumların ve organizasyonların başarı hikayeleri incelendiğinde hepsinin bir vizyonunun olduğu görülür. (Çetin, 2009).

Collins ve Porras (1996), vizyonu oluşturan iki temel unsur olduğunu belirtmişlerdir. Birincisi, temel ideolojidir; toplumun veya kurumun neyi temsil ettiği ve neden var olduğudur. Temel ideoloji, “biz kimiz?”, “neden varız?” ve “neyi temsil ediyoruz?” sorularının cevabıdır. Bu sorular zamanla değişmez ve gelecekteki oluşumu tanımlar. İkinci temel unsur ise vizyonlaştırılmış gelecektir. Toplumun veya kurumun gelecekte “ne olmak istediği”, “neyi başarmaya kararlı olduğu” ve “uzun dönemde neye yöneldiği”dir (Kılıç, 2010). Bryson’a (1995) göre, bir vizyon ifadesi, kurumun misyonunu, temel felsefesi ve temel değerlerini, temel stratejilerini, performans kriterlerini, önemli karar alma kurallarını ve etik standartlarını içermelidir. Vizyon içeriği, örgütün hizmet ettiği ve var olma sebebi olan önemli toplumsal amaçları vurgulamalıdır. Buna ek olarak, vizyon ifadesi kısa ve ilham verici olmalıdır (Kartal ve Uğurluoğlu, 2020). Aslında Vizyon gelecekte olunması gereken konum için bir harekât planı içermelidir. Vizyon, aynı zamanda planlama faaliyetlerinin başarıyla sonuçlanması, belirlenen hedef doğrultusunda yürütülen tüm süreçlere yönelik bir kutup yıldızı işlevi görmektedir (Aytar ve Soylu, 2017).

Öte yandan, toplumların ve devletlerin bugününü ve geleceğini etkileyen temel faktörlerin başında eğitim gelmektedir. Binlerce yıllık insanlık tarihi boyunca eğitim, önemini sürekli artırmıştır (Köç ve Ünal, 2018). Toplumlar eğitim sistemlerini iyileştirmek ve çağa uygun hâle getirmek için çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar (Kıral ve Çilek, 2020). Devletlerin de varlıklarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri ve kendine özgü kültürel ve tarihi birikimleri gelecek nesillere ulaştırabilmelerinin en önemli yardımcılarının başında eğitim gelmektedir (Demirkaya ve Ünal, 2017).

Bilişim çağında meydana gelen hızlı gelişmeler ve değişimler her alanda etkili olduğu gibi, eğitim alanında da etkili olmaktadır. Bu durum toplumun ve bireylerin eğitimle ilgili beklentilerinde etkili olmuş; eğitimden sorumlu kurum ve bireyler de beklentileri dikkate alarak eğitimde yeni yaklaşımları ve geleceğe yönelik planları kapsayan vizyon oluşturma çabasına yönelmişlerdir. Oluşturdukları eğitim vizyonu ile, Durukan’ın (2006) belirttiği gibi, ideal gelecekte olacak ve olması gereken eğitimin resmini, imajını ya da düşüncesini tasvir etmeye çalışmışlardır. Eğitim kurumları için hazırlanan vizyon ifadelerinin temel işlevi örgütün insan kaynaklarını motive etme, güçlendirme, geliştirme, takım çalışmasını sağlama, karara katılımı, eğitim kurumunun gelişimini sağlayacak kararların alınmasını teşvik etme ve bütün iş görenlerin enerjilerini belli noktalarda odaklandırmadır (Emen, Polat ve Küçüksüleymanoğlu, 2019). Vizyonun varlığı tüm kurumlar için olduğu kadar eğitim kurumunda eğitim politikası belirlemek açısından da önemli bir adımdır. Mingat ve Tan’a (2003) göre, eğitim politikasının belirlenebilmesi için bir vizyona ve bu vizyonun paylaşılması ve destek görmesine ihtiyaç vardır. Eğitim politikasını belirleyecek olanlar bunu yapmak zorundadır (Ertürk, 2020).

Devletler eğitim kalitesinin artırılması amacıyla eğitime yönelik iyileştirici, düzenleyici ve geliştirici politikalar üretmektedirler. Bu bağlamda bakıldığında Türk Eğitim Sistemi için bir eğitim politikasının belirlenebilmesi için eğitim alanında bir vizyonun ortaya konulması ve tüm paydaşlar tarafından desteklenmesine ihtiyaç olduğu görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında “2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”nin ortaya konulması Türk Eğitim Sistemi için önemli ve gerekli bir adımdır. Bu gelişmeyle eğitimin her alanında ve her kademesinde önemli kararlar alınmıştır (Duran ve Kurt, 2019; Ertürk, 2020). Bu belge, geleceğe yönelik bir vizyon oluşturmaya, mevcut sistemdeki aksaklıkların tespit edilerek iyileştirme ve çağa uygun olarak

yenileştirme faaliyetlerinin felsefesini ortaya koyması sebebiyle büyük değere sahiptir (Kıral ve Çilek, 2020).

“2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”, Türkiye’nin eğitim alanında uzun süredir beklediği yeni strateji ve hedeflerin yer aldığı bir belge niteliğindedir. Benzer çalışmalar farklı ülkelerde de yürütülmektedir (Solak ve Karataş, 2020). Örneğin 2015 yılında, ABD Eğitim Bakanlığı, Amerikan Araştırma Enstitüleri ile işbirliği içinde, fen, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) öğretiminde davetli uzmanları ve düşünce liderlerini bir araya getiren bir dizi çalıştay düzenlenerek 2026 vizyonu tasarlanmaya çalışılmıştır. Eğitim bilimleri araştırmaları, kültürel olarak ilgili öğretim ve öğrenme, eşitlik ve erişim, değerlendirme ve ölçüm, okul öncesi ile 12. sınıf (K-12) eğitimi, yükseköğretim, eğitim teknolojisi, okul sonrası alanlarındaki çalışmalarına göre seçilmiş yaygın ve yetişkin eğitimi ve topluluk öğrenme ağları oluşturularak bu raporla önemli gözlemler sentezlenmiştir (Tanenbaum, 2016, akt. Solak ve Karataş, 2020).

AB Türkiye Delegasyonu Birinci Müsteşarı ve Ekonomik-Sosyal Kalkınma Bölüm Başkanı Angel Gutierrez Hidalgo, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Eğitim Bölümü Başkanı Brenda Haiplik ve Avrupa Eğitim Vakfı (ETF) Müdürü Cesare Onestini, Milli Eğitim Bakanlığı ile AB Türkiye Delegasyonunun iş birliğiyle düzenlenen 2023 Eğitim Vizyonu Çalıştayı’nı (MEB (2019) değerlendirirlerken, “2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”ni çok olumlu ve önemli bulduklarını ifade etmeleri Avrupa Birliği Üyeliği sürecinde olan Türkiye için önem arz etmektedir. Hidalgo, 2023 Eğitim Vizyonu’na ilişkin soru üzerine, "Türkiye’nin 2023 Eğitim Vizyonu hem Türkiye açısından hem de bizim açımızdan çok hayati bir anda gündeme geldi. Şu süreçte AB’nin de eğitimin bütüncül planlanmasına yönelik çabaları var. 2023 Eğitim Vizyonu da bu çabalarla oldukça güzel bir uyum içerisinde. AB olarak Türkiye’nin kendi eğitim sisteminde gerçekleştirmekte olduğu reformu çok olumlu buluyoruz. Bütün bu reformların AB stratejileriyle de uyumlu olduğunu belirtmek istiyoruz." değerlendirmesinde bulunmuştur.

Eğitime ilişkin revizyon ve köklü değişim çalışmalarının ilk adımı (Kıral ve Çilek, 2020) olan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, Türkiye’nin, 21.yüzyılda yeni bir yönetim sistemiyle birlikte devletin her kurumunda başlatılan hızlı değişimin, Millî Eğitim Bakanlığı boyutundaki göstergesidir. 23 Ekim 2018 tarihinde Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezinde düzenlenen “2023 Eğitim Vizyonu” Tanıtım Toplantısı’nda Cumhurbaşkanı, eğitim ve öğretimin, hükümete geldikleri günden beri önceliklerinin en başında yer aldığını altını çizerek, eğitimin hem milli hem de evrensel olması gerektiğini gerekçeleriyle birlikte ifade etmişlerdir. Cumhurbaşkanı, “2023 Eğitim Vizyonu” Belgesi’nde bu “Vizyon”un, sabır, emek, samimiyet ve fedakârlık isteyen uzun bir süreç olan eğitim-öğretim konusundaki atılım ve şahlanış stratejimizin yol haritasını ifade ettiğini, 2053 ve 2071 Türkiye’sinin liderleri, öncüleri, uygulayıcılarının bu vizyonla hayat bulacak eğitim sistemimizden yetişeceğini, bu konuda eğitim-öğretimin emanet edildiği kimseler, özellikle öğretmenlere, çok önemli sorumluluklar düşüğünü belirtmişlerdir. Milli Eğitim Bakanı da “Eğitimin bir millet, bir ülke ödevi” olduğunu vurgulayarak, “2023 Eğitim Vizyonu” ile eğitimde bir yol haritasının ortaya konulmaya çalışıldığını ifade etmişlerdir. Bakan, “2023 Eğitim Vizyonu” Belgesi’nde “Vizyon”un temel amacının çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı çocuklar yetiştirmek olduğunu belirtmişleridir. Bu ifadelerden anlaşıldığı gibi, eğitim boyutunda

ülkemin geleceğinin inşasını hedefleyen “2023 Eğitim Vizyonu”nun kapsadığı konuların incelenmesi ve değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Eğitim sisteminin temel bileşenleri üzerinde değişiklikler yapılmasının planlandığı; her gün gelişen ve değişen dünyadaki yeniliklere göre eğitim sistemimizi şekillendirmenin yer aldığı “2023 Eğitim Vizyonu Belgesi”nde; okul gelişim modeli, öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim, ölçme ve değerlendirme, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetimi, okulların finansmanı, teftiş ve kurumsal rehberlik hizmetleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, özel eğitim, özel yetenek, yabancı dil eğitimi, öğrenme süreçlerinde dijital içerik ve beceri destekli dönüşüm, erken çocukluk, temel eğitim, ortaöğretim, fen ve sosyal bilimler liseleri, imam hatip ortaokulları ve liseleri, mesleki ve teknik eğitim, özel öğretim, hayat boyu öğrenme gibi başlıklara yer verilmiştir. Ayrıca bu belgede öğretmenin yetiştirilmesine ayrı bir önem verilmiş, öğretmen “vizyonun ana aktörü” olarak düşünülmüş ve “başarının anahtarı olarak öğretmen eğitimi” görülmüştür (MEB, 2018; Akyıldız, Yurtbakan ve Tok, 2019). Öğretmenlerin yetiştirilme süreci, okullardaki eğitim etkinliklerinin kalitesi için kilit bir süreçtir (Ataç, 2003). Bu nedenle, öğretmen yetiştirme sisteminin tüm bileşenlerinin, sürekli bir değerlendirme süreci içinde sorgulanması, bugünün ve geleceğin gerektirdiği nicelik ve nitelikte öğretmen yetiştirmek için sürekli iyileştirilmesi gerekmektedir (Azar, 2011).

Öte yandan, eğitim sisteminde yapılacak köklü değişikliklerin, öncelikle sistemin önemli öğelerinden olan öğretmenler tarafından kabul edilmesi önemlidir (Barton ve Walker, 2017; Kagan ve Cohen, 2017; Kepes, 2018; O’Sullivan, 2016; Zigler, Gilliam ve Jones, 2019, akt. Baltacı ve Coşkun, 2019). 2023 Eğitim Vizyonu’nda öğretmenin “ana aktör” olarak konumlandırılması, “özne olan öğretmen” kavramını değerlendirmelere katmayı anlamlı kılıyor. Öğretmenin hem okul hem de sınıf düzeyinde “özne” olarak kabul edilmesi uzun süredir eğitim araştırmaları, uygulama ve politikalarının merkezindedir (Toom, Pyhäntö ve Rust, 2015). Öğretmenin özne olması, yaptığı işe etkin olarak katkı sağlaması anlamına gelir (Priestley, Biesta ve Robinson, 2015). Özne olan öğretmen anlayışının mesleki gelişim konusunda da önemi bulunuyor; zira öğretmenin özne olması yalnızca öğrenciye sunduğu öğrenme olanaklarıyla ilişkili bir kavram değildir, kendi mesleki gelişim ihtiyacını değerlendirmesini ve bu konuda etkin rol almasını da kapsar (King, 2016). Öğretmenin özne olması, eğitime ilişkin hedeflerin başarıya ulaşmasında belirleyici rol oynar. Bu bağlamda, 2023 Eğitim Vizyonu’nda öngörülen eğitim sistemine ilişkin düzenlemelerin yaşama geçmesi, vizyonun öğretmenler tarafından benimsenmesine ve öğretmenlerin değişimi sağlayacak güce ve olanaklara sahip olmasına bağlıdır (Eğitim Reformu Girişimi, 2019).

Bu çalışmanın amacı, “2023 Eğitim Vizyonu”nun Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin geleceği ile ilgili neleri kapsadığını ortaya koymaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde,

- 1.Öğretmenlik mesleği ile ilgili konular ve hedefler nelerdir?
- 2.Öğretmenlik mesleği ile ilgili konular ve hedeflerin içeriklerinde yer alan ifadeler nelerdir?
- 3.Öğretmenin nasıl destekleneceği ve güçlendirileceğine ilişkin,
 - a.Lisansüstü düzeyde öğretmenin mesleki gelişiminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?
 - b.İnsan kaynağının doğrudan ve dolaylı olarak desteklenmesi çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?

4.Öncelikli alanlara odaklanarak sisteme hayat veren öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?

5.Üç yıllık somut hedeflerle öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışma nitel bir araştırma olup, veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmanın verileri Millî Eğitim Bakanlığının web sitesinde yer alan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nden elde edilmiştir. Belge bilgisayara indirilmiş ve onun üzerinde gerekli analiz çalışmaları yürütülmüştür. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın konusu ve amacı çerçevesinde, öncelikle, 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, öğretmenlik mesleği açısından, sayfa sayfa detaylı olarak incelenmiş ve analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, mümkün olduğu kadar tablolarla ifade edilmiş; bulguların yorumlarına yer verilerek varılan sonuçlardan hareketle öneriler geliştirilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLARI

Bu bölümde, incelenmiş olan 2023 Eğitim Vizyonu'nun Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin geleceği ile ilgili neleri kapsadığı hakkında elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

2023 Eğitim Vizyonunda Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Hedefler

2023 Eğitim Vizyonunda öğretmenlik mesleği ile ilgili hedeflere ilişkin bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1.Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Konular ve Hedeflere İlişkin Dağılım

Sıra No	Konular	Toplam Hedef Sayısı	Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Hedef Sayısı	
		N	n	%
1	2023 Eğitim Vizyonu Felsefesi	-		
2	Temel Politikamız	-		
3	İçerik Ve Uygulama	-		
4	Okul Gelişim Modeli	-		
5	Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim	2		
6	Ölçme Ve Değerlendirme	4		
7	İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi (Hedef: Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri Yeniden Yapılandırılacak)	2	1	2,27
8	Okulların Finansmanı	1		
9	Teftiş Ve Kurumsal Rehberlik Hizmetleri	1		
10	Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık	1		
11	Özel Eğitim	1		

12	Özel Yetenek	3		
13	Yabancı Dil Eğitimi (Hedef: Yabancı Dil Eğitiminde Öğretmen Nitelik ve Yeterlilikleri Yükseltilecek)	3	1	2,27
14	Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm (Hedef: Dijital Becerilerin Gelişmesi İçin İçerik Geliştirilecek ve Öğretmen Eğitimi Yapılacak)	2	1	2,27
15	Erken Çocukluk	3		
16	Temel Eğitim	3		
17	Ortaöğretim	4		
18	Fen Ve Sosyal Bilimler Liseleri	2		
19	İmam Hatip Ortaokulları Ve Liseleri	2		
20	Mesleki Ve Teknik Eğitim	7		
21	Özel Öğretim	2		
22	Hayatboyu Öğrenme	1		
23	Sözün Sonu İşin Başı	-		
24	2023 Eğitim Vizyonu Takvimi	-		
25	Kavram Şeması	-		
Toplam	25	44	3	6,81

Tablo 1’de görüldüğü gibi, hedeflerin yer aldığı 18 konu başlığından sadece 3 konu başlığı altında birer hedefin, öğretmenlik mesleği ile ilgili anlaşılmaktadır. Bu 3 hedefin toplam hedeflere göre oranı, %6,81’dir.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi’nde Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Konular Ve Hedeflerin İçeriklerinde Yer Alan İfadeler

2023 Eğitim Vizyonu Konuları ve hedeflerinde Yer Alan Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadelerin ağırlığına ilişkin bilgiler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Konular Ve Hedeflerin İçeriklerinde Yer Alan İfadelerine İlişkin Dağılım

Konular	İfadeler	
	n	%
Cumhurbaşkanı	2	1,63
Milli Eğitim Bakanı	16	13,01
2023 Eğitim Vizyonu Felsefesi	0	0,00
Temel Politikamız	10	8,13
İçerik Ve Uygulama	1	0,81
Okul Gelişim Modeli	0	0,00
Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim	5	4,07
Ölçme Ve Değerlendirme	1	0,81
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi	34	27,64
Okulların Finansmanı	0	0,00

Teftiş Ve Kurumsal Rehberlik Hizmetleri	2	1,63
Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık	5	4,07
Özel Eğitim	2	1,63
Özel Yetenek	2	1,63
Yabancı Dil Eğitimi	12	9,76
Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm	10	8,13
Erken Çocukluk	1	0,81
Temel Eğitim	1	0,81
Ortaöğretim	0	0,00
Fen Ve Sosyal Bilimler Liseleri	2	1,63
İmam Hatip Ortaokulları Ve Liseleri	1	0,81
Mesleki Ve Teknik Eğitim	3	2,44
Özel Öğretim	1	0,81
Hayatboyu Öğrenme	0	0,00
Sözün Sonu İşin Başı	0	0,00
2023 Eğitim Vizyonu Takvimi	9	7,32
Kavram Şeması	3	2,44
27	123	100,00

Tablo 2’de görüldüğü gibi, 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde Cumhurbaşkanı ve Milli Eğitim Bakanı’nın görüşleri de dâhil 27 konu başlığı yer almaktadır. Bu konulardan altısının içeriğinde öğretmenlik mesleği ile ilgili herhangi bir ifade yer almamaktadır. Bunlar, “2023 Eğitim Vizyonu Felsefesi”, “Okul Gelişim Modeli”, “Okulların Finansmanı”, “Ortaöğretim”, “Hayatboyu Öğrenme” ve “Sözün Sonu İşin Başı” konularıdır. Öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelerin yer alması bakımından ilk sırada %27,64 ile “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi”; ikinci sırada %13,01 ile “Milli Eğitim Bakanı”, üçüncü sırada %9,76 ile “Yabancı Dil Eğitimi”, dördüncü sırada %8,13 ile “Temel Politikamız” ve “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm”, beşinci sırada %7,32 ile “2023 Eğitim Vizyonu Takvimi”, altıncı sırada %4,07 ile “Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim” ve “Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık”, yedinci sırada %2,44 ile “Mesleki Ve Teknik Eğitim” ve “Kavram Şeması”, sekizinci sırada %1,63 ile “Cumhurbaşkanı”, “Teftiş Ve Kurumsal Rehberlik Hizmetleri”, “Özel Eğitim”, “Özel Yetenek”, “Fen Ve Sosyal Bilimler Liseleri”, son sırada ise %0,81 ile “İçerik ve Uygulama”, “Ölçme Ve Değerlendirme”, “Erken Çocukluk”, “Temel Eğitim”, “İmam Hatip Ortaokulları Ve Liseleri”, “Özel Öğretim” konuları gelmektedir.

Temel Politikamız

“Temel Politikamız” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelerle ilişkin bilgiler Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Temel Politikamız Konu Başlığı Altında Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadeler

Alt Başlıklar	İfadeler
Birlikte Gelişme İmkânı	Çocuklar, ebeveynler ve öğretmenler, kendilerini ve çevrelerindeki tanıdıklarında, birlikte gelişme imkânı doğacaktır (21).

Öğretmenin Rolü	Birlikte yapılan bu yolculukta ana aktör öğretmendir. Zira öğretmen aynen anne şefkati gibi hayatlarına dokunduğu bireylerin eğitiminde ustalığını ortaya koyar ve insanlaşmanın vasıtası rolünü üstlenir. Bir öğretmenin bilgiden ve beceriden önce çocuğa şefkatini vermesi öğrenme etkileşiminin en önemli kısmıdır. Böyle olduğunda her çocuğun kendi içinde saklı olan müfredat açığa çıkacaktır. Ancak o zaman merak tetiklenir, cesaret yeşerir ve tutku vücut bulur (21).
Öğretmenin Nitelikleri	Çocuklar arasındaki farklılıkları doğal bir zenginlik olarak gören öğretmen, duygusal güveni, fiziksel hijyeni ve bilişsel merakı birleştirerek, bir fidana su vericesine sözü geçen tutku ve cesareti güçlendirir. Çocuğun varoluşu köklenir. Aksi takdirde, çocuklara bir şey enjekte edilmeye çalışıldığı anda doğal eğilim kaybolur, çocukta saklı olan müfredat değil, yetişkinlerin normatif kalıpları gündeme gelir. Fidanın büyümesi ve gelişmesi için lazım gelen doğal habitat bozulur (21).
	4.Öğretmen ve diğer yetişkinler bilgi transferi yerine hissetme, düşünme ve yapmayı tetikleyen yöntemlerle rehberlik ettiği sürece doğal öğrenme ekosistemi korunur. Öğretmen yönetmez, gütmaz; rehberlik ve ustalığını konuşturur. Tüm çocukları, öğrenme topluluğunun saygın birer ferdi olarak görür (21).
	5.Öğretmen, her çocuğun farklı olduğu ve her beynin farklı öğrendiği yaklaşımıyla hareket eder. Çocukların hazırbulunuşluklarını tespit ederek müfredatı, öğrenme ortamını ve materyallerini bu farklılıklara uygun olarak düzenler. İzleme-değerlendirmeyi korku ve baskıya yol açmayacak şekilde öğrenme sürecini iyileştirici bir araç olarak ele alır. Tüm değerlendirme süreçlerinde kendini karşı taraf olarak değil, çocukların yanında konumlar. Kendi öğretmenlik becerilerini de değerlendirmeye tabi tutar; sürekli öğrenmeye açıktır, heveslidir ve bunu etrafındakilere hissettirir (21).
6.Öğretmen, sınıf, okul, ilçe, il ve merkez teşkilatı iç içe halkalar şeklinde çocuğu destekleyen yönlendiriciler olmalıdır (22).	

Tablo 3'te görüldüğü gibi, "Temel Politikamız" konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadeleri 3 alt başlık şeklinde değerlendirmek mümkündür:

Birlikte Gelişme İmkânı: Birlikte gelişme imkânı, çocuklar ve ebeveynlerle birlikte öğretmenlerin de kendilerini ve çevrelerindeki tanıdıklarına bağlıdır.

Öğretmenin Rolü: 2023 Eğitim Vizyonu yolculuğunda ana aktör öğretmendir. Zira öğretmen aynen anne şefkati gibi hayatlarına dokunduğu bireylerin eğitiminde ustalığını ortaya koyar ve insanlaşmanın vasıtası rolünü üstlenir. Bir öğretmenin bilgiden ve beceriden önce çocuğa şefkatini vermesi öğrenme etkileşiminin en önemli kısmıdır. Öğretmen, öğrenciyi destekleyen yönlendirici bir rol üstlenmelidir.

Öğretmenin Nitelikleri: Öğretmen, öğrenciler arasındaki farklılıkları doğal bir zenginlik olarak gördüğü takdirde, duygusal güveni, fiziksel hijyeni ve bilişsel merakı birleştirerek, sözü geçen tutku ve cesareti güçlendirecektir. Öğretmen, her çocuğun farklı olduğu ve her beynin farklı öğrendiği yaklaşımıyla hareket ederek, öğrencilerin hazırbulunuşluklarını tespit ederek müfredatı, öğrenme ortamını ve materyallerini bu farklılıklara uygun olarak düzenlemeli, izleme ve değerlendirmeyi korku ve baskıya yol açmayacak şekilde öğrenme sürecini iyileştirici bir araç olarak ele almalı, tüm değerlendirme süreçlerinde kendini karşı taraf olarak değil, çocukların yanında konumlamalıdır Kendi öğretmenlik becerilerini de değerlendirmeye

tabi tutarak, sürekli öğrenmeye açık, hevesli ve bu durumu da etrafındakilere hissettirmelidir. Öğretmen, bilgi transferi yerine hissetme, düşünme ve yapmayı tetikleyen yöntemlerle rehberlik ettiği sürece doğal öğrenme ekosistemi korunur. Öğretmen yönetmez, gütmaz; rehberlik ve ustalığını konuşturur. Tüm öğrencileri, öğrenme topluluğunun saygın birer ferdi olarak görür.

İçerik ve Uygulama Konusunda

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır: “İlkokuldan başlayarak tüm öğretim kademlerinde okullara çocukların sahip oldukları yetenek kümeleriyle ilişkilendirilmiş becerilerin uygulama düzeyinde kazandırılabilmesi için kurulacak “Tasarım-Beceri Atölyeleri”nde ilgili branştan istekli öğretmenler, yan dal eğitimi ve/veya sertifika eğitimi olarak ücreti karşılığı görev alacaklardır (25)”. Bu ifadelerden, istekli öğretmenlerin, yan dal eğitimi ve/veya sertifika eğitimi olarak ücreti karşılığı, kurulacak “Tasarım-Beceri Atölyeleri”nde görev alacakları anlaşılmaktadır.

Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim

“Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelerle ilişkin bilgiler Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim Konu Başlığı Altında Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadeler

Alt Başlıklar	İfadeler
Öğrenme Analitiği Platformu	Ortaya çıkan büyük verinin kurulacak “Öğrenme Analitiği Platformu”nda analiz edilecektir. Böylece okul performanslarından öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesine, müfredatların etkinliğinin ölçülmesinden fiziki kapasite ve personel ihtiyaçlarının analizine ve hatta öğrencilerin bireysel performanslarına yönelik kararlar verilebilmesine kadar tüm süreçlerin değerlendirilmesi ve gerekli aksiyonların zamanında alınması mümkün olacaktır. Aynı zamanda, Öğrenme Analitiği Platformu’ndaki araçlarla; öğrenci gruplarının performansları ve okulların katma değerleri hakkında açıklayıcı, tahmine yönelik ve tavsiye niteliğinde analiz ve simülasyonlar yapılabilecek, böylece olası kararların yol açabileceği risklerin anlaşılması sağlanacaktır (29).
Veriye Dayalı Yönetim: Veri Bilgilendirme Sistemi	<p>Tüm bu veriye dayalı yönetim anlayışı çerçevesinde iyileştirilecek süreçler aracılığıyla öğretmen, okul yöneticisi ve eğitim yöneticilerimizin üzerindeki bürokratik iş yükü azaltılacaktır. Böylece odağında çocuğun öğrenmesinin birincil amaç olduğu öğrenme ve yönetim sistemi tesis edilecektir (29).</p> <p>Öğretmen, aile, okul yöneticisi ve eğitim yöneticisi tarafından kullanılan veri tabanları sadeleştirilerek bütünleştirilecektir (29).</p> <p>Veriye dayalı yönetimle öğretmenlerimiz, okul ve eğitim yöneticilerimiz üzerindeki bürokratik iş yükü azaltılacaktır (29).</p> <p>Hedef-2: Okul Bazında Veriye Dayalı Yönetime Geçilecek: Veri Bilgilendirme Sistemi üzerinden yeni bir platform geliştirilecek, bu platformda öğretmen-veli-okul arasında etkileşim kurulması sağlanacaktır (31).</p>

Tablo 4'te görüldüğü gibi, “Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadeleri 2 alt başlık şeklinde değerlendirmek mümkündür:

Öğrenme Analitiği Platformu: Bu platformla, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi, tüm süreçlerin değerlendirilmesi ve gerekli aksiyonların zamanında alınması mümkün olacaktır.

Veriye Dayalı Yönetim: “Veri Bilgilendirme Sistemi” Tüm bu veriye dayalı yönetim anlayışı çerçevesinde iyileştirilecek süreçler aracılığıyla öğretmen, okul yöneticisi ve eğitim yöneticilerimizin üzerindeki bürokratik iş yükü azaltılacaktır. Öğretmen, aile, okul yöneticisi ve eğitim yöneticisi tarafından kullanılan veri tabanları sadeleştirilerek bütünleştirilecektir (29).

Ölçme ve değerlendirme

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır: “Öğrenci gelişim verileri üzerinden; eğitim sisteminin, eğitim politikalarının, okulun, öğretmen ve okul yöneticisinin değerlendirmesinin yapılabileceği bir ölçme ve değerlendirme çerçevesi oluşturulacaktır (33)”. Bu ifadelerden, öğrenci gelişim verileri üzerinden, öğretmenin değerlendirilmesinin yapılabileceği bir ölçme ve değerlendirme çerçevesi oluşturulacağı anlaşılmaktadır.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi

“İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelerle ilişkin bilgiler Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5.İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi Konu Başlığı Altında Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadeler

	İfadeler
Mesleki Gelişim	1.Mesleki yeterlilikleri yüksek, başarılı öğretmenler, bilgi ve deneyimlerini artırmaları için yurt dışına gönderilecektir (41)
	2.Sertifika dayalı pedagojik formasyon yerine lisansüstü düzeyde “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” açılacaktır (41)
	3.İhtiyaç duyulan ölçütleri taşıyan eğitim fakültelerinde, öğretmen yetiştirme programları özgün bir yapıyla uygulama ağırlıklı düzenlenecektir (41)
	3.Eğitim sisteminde eğitim politikaları başta olmak üzere müfredat, materyal, teknoloji gibi alanlarda yapılan her türlü reform ve iyileştirme çabalarının başarısı, uygulamada büyük ölçüde öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin mesleki yeterlilikleri, algı ve adanmışlıklarına bağlıdır. Bu çerçevede, odağında çocuğun refahı olan kapsayıcı ve nitelikli bir eğitim hizmetinin sağlanmasında, öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesi öncelikli bir önem taşımaktadır (41)
	4.Öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişim etkinliklerinin lisansüstü öğrenim ile desteklenerek yeni bir mesleki gelişim anlayışı, sistem ve modeli oluşturulacaktır (41)
5.Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile gerçekleştirilecek iş birliği ve koordinasyon aracılığıyla öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişimleri çağdaş bir yaklaşımla lisansüstü derecesine dayalı olarak yapılandırılacaktır (41)	

	<p>7.(HEDEF-1) Öğretmen Ve Okul yöneticilerinin mesleki gelişimleri yeniden Yapılandırılacak (42)</p>
	<p>8.Öğretmen ve okul yöneticilerimiz için Yatay ve Dikey Kariyer Uzmanlık Alanları Yapılandırılacaktır (42).</p>
	<p>9.Öğretmen ve okul yöneticilerimizin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü düzeyde mesleki gelişim programları tasarlanacaktır (42).</p>
	<p>10.Öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve STK'larla yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir (42).</p>
	<p>6.Sertifikaya dayalı Pedagojik Formasyon uygulaması kaldırılacak ve yerine yurt dışında kolay erişilebilir lisansüstü düzeyde Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı açılacaktır. Bu program mesleki gelişim çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığında öğretmenlik hakkı kazanan adaylara uygulanmaya başlayacaktır (42).</p>
	<p>11.Öğretmen ve okul yöneticilerimize yönelik bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri, katılıma ilişkin belgelendirme uygulamasından ayrılarak üniversiteler aracılığıyla akredite sertifika programlarına dönüştürülecektir (42).</p>
	<p>12.Yükseköğretim kurumlarıyla işbirliği içinde 21.yüzyıl becerilerini kazandırmak üzere ihtiyaç duyulan alanlarda öğretmenlere yönelik lisansüstü düzeyde yan dal programları açılacaktır (43).</p>
	<p>13.YÖK ile yürütülecek işbirliği ve koordinasyon çerçevesinde Türkiye genelinde belirlenecek ölçütleri taşıyan eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştirme programları öğretmenlik uygulaması merkeze alınarak özel olarak yeniden yapılandırılacaktır (43).</p>
	<p>14.Eğitim fakültelerinde yürütülen okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmet-öncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılmasına öncelik verilecektir (43).</p>
	<p>15.Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarına eğitim hizmeti götürecek öğretmenlerimiz için mesleki gelişim programları oluşturulacaktır (43).</p>
	<p>13.Millî Eğitim Bakanlığı, gerekli alt yapı hazırlandıktan sonra eğitim fakültelerinin hizmetöncesi öğretmen yetiştirme programlarının okullardaki ihtiyaç doğrultusunda, uygulama ağırlıklı olmasını atamaya esas koşullar arasında değerlendirecektir (43).</p>
	<p>23.İl ve ilçe Millî Eğitim müdürleri “Okul Profili Değerlendirme” yaklaşımı içinde yer alan ölçütler özelinde, il ve ilçedeki öğretmenlerin desteklenmesi ve “Okul Gelişim Planları”nın gerçekleşmesi kapsamında yıllık olarak değerlendirileceklerdir (44).</p>
	<p>25.Öğretmenlerin mesleki gelişimi lisansüstü düzeyde desteklenecektir (45).</p>
	<p>*Öğretmenlerimiz bir yan dal sahibi olacaktır (45).</p>
Haklar	<p>6.Aidiyetin güçlenmesi için öğretmen ve yöneticilerin hakları konusunda gerekli duyarlılık gösterilecektir. (41)</p>
	<p>16.Sözleşmeli öğretmenlerimizin zorunlu görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir (43).</p>
	<p>18.Öğretmen ve okul yöneticilerimizin atanmaları, çalışma şartları, görevde yükselmeleri, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan öğretmenlik meslek kanunu çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir (44).</p>

19.Elverişsiz koşullarda görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere yeni bir teşvik mekanizması kurulacaktır (44).
20.Sözleşmeli öğretmenlerimizin görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yapılacaktır (44).
21.Ücretli öğretmenlerimizin ücretlerinin iyileştirilmesine ilişkin çalışmalar yürütülecektir (44).
22.Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin sertifika ve diplomalarının özlük haklarına hakkaniyetli yansıtılması sağlanacaktır.
24.Ücretli öğretmenlerimizin ücretleri iyileştirilecektir (45).
*“Öğretmenlik Meslek Kanunu” çıkarılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülecektir (45)

Tablo 5’te görüldüğü gibi, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetimi konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadeleri 2 alt başlık şeklinde değerlendirmek mümkündür:

Mesleki Gelişim: Bu alt başlıkta, öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili yurt dışı eğitim, “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı”, öğretmen yetiştirme programlarının özgün bir yapılanmayla uygulama ağırlıklı olması, öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri ve becerileri, mesleki gelişim etkinliklerinin lisansüstü öğrenim ile desteklenmesi ve mesleki gelişim programları, öğretmen ve okul yöneticilerimiz için yatay ve dikey kariyer uzmanlık alanlarının yapılandırılması, uzaktan eğitim işbirlikleri, akredite sertifika programları, yan dal programları, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerindeki hizmetöncesi öğretmen yetiştirme programlarının yeniden yapılandırılması ifadeleri yer almaktadır.

Haklar: Bu alt başlıkta, öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili, öğretmenlik meslek kanunu çıkarılması, teşvik mekanizması, Sözleşmeli öğretmenlerimizin görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları, Ücretli öğretmenlerimizin ücretlerinin iyileştirilmesi çalışmaları, özlük haklarına hakkaniyetli yansıtılması ifadeleri yer almaktadır.

Teftiş ve Kurumsal Rehberlik Hizmetleri

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

1.Dünyadaki başarılı eğitim sistemleri incelendiğinde izleme, değerlendirme ve denetim süreçlerindeki farklılaşmanın odağında öğretimin iyileştirilmesine yönelik öğretmen ve okul temelli rehberlik yer almaktadır. 2023 Eğitim Vizyonu, teftiş sisteminin okul geliştirme amaçlı rehberlik boyutunu öne çıkaracaktır (49).

2.(Hedef-1): Kurumsal Rehberlik Ve Teftiş Hizmetleri Yapılandırılacak: Teftiş süreci ve müfettişlik rolleri, öğretmen ve okullarımızın ihtiyaç duyduğu rehberlik hizmetlerini sunmak üzere yeniden yapılandırılacaktır (50).

Bu ifadelerden, Eğitim sistemlerinde, izleme, değerlendirme ve denetim süreçlerindeki farklılaşmanın odağında öğretimin iyileştirilmesine yönelik öğretmen temelli rehberlik yer aldığı için, 2023 Eğitim Vizyonu, teftiş sisteminin okul geliştirme amaçlı rehberlik boyutunu öne çıkaracak; teftiş süreci ve müfettişlik rolleri, öğretmen ve okullarımızın ihtiyaç duyduğu rehberlik hizmetlerini sunmak üzere yeniden yapılandırılacağı anlaşılmaktadır.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

1.PDR hizmetlerinin yeniden yapılandırılması sürecinde rehber öğretmenlerin sistem içindeki rolleri diğer eğitim çalışanlarıyla bütünleşik hâle gelecektir. Rehber öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ise önem verilmesi gereken bir diğer konudur (53).

2.Göç ve benzeri nedenlerle oluşan ihtiyaçları karşılamak üzere rehber öğretmenlere yeni bir rol, görev ve fonksiyon yapısı oluşturulacaktır (54).

3.Rehber öğretmenlerin mesleki gelişim gereksinimleri ulusal ve uluslararası düzeyde lisansüstü eğitim, sertifika ve benzeri eğitimlerle desteklenecektir (54).

4.Sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecektir (54).

Bu ifadelerle, rehber öğretmenlerin sistem içindeki rollerinin diğer eğitim çalışanlarıyla bütünleşik hâle geleceği, rehber öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirileceği, göç ve benzeri nedenlerle oluşan ihtiyaçları karşılamak üzere rehber öğretmenlere yeni bir rol, görev ve fonksiyon yapısı oluşturulacağı rehber öğretmenlerin mesleki gelişim gereksinimlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde lisansüstü eğitim, sertifika ve benzeri eğitimlerle destekleneceği anlaşılmaktadır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenleneceği de belirtilmektedir.

Özel Eğitim

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

1.Yerel yönetimlerin özel eğitim alanında faaliyet göstermesi teşvik edilerek ihtiyaç duyulan müfredat ve öğretmen mesleki gelişim programları Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanacaktır (57).

2.(Hedef-1) Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilere Yönelik Hizmetlerin Kalitesi Artırılacak: Kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf ve branş öğretmenlerine sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir (58).

Bu ifadelerden, özel eğitim için öğretmen mesleki gelişim programlarının düzenleneceği, sınıf ve branş öğretmenlerine kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verileceği anlaşılmaktadır.

Özel yetenek

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

1.(Hedef-1) Özel Yeteneklilere Yönelik Kurumsal yapı Ve Süreçler İyileştirilecek: Özel yeteneklilerin eğitimi için lisansüstü düzeyde öğretmen eğitimi planlanacaktır (62).

2.(Hedef-3) Özel yeteneklilere yönelik Öğrenme ortamları, Ders Yapıları Ve materyalleri geliştirilecek: Çocukların öğretim etkinliklerinde ortaya koydukları özel yetenek özelliği taşıyan ürünlerini kanıta dayalı olarak belirlemede öğretmenler için destek birimi oluşturulacaktır (63).

Bu ifadelerden, özel yeteneklilerin eğitimi için lisansüstü düzeyde öğretmen eğitiminin planlanacağı, çocukların öğretim etkinliklerinde ortaya koydukları özel yetenek özelliği taşıyan ürünlerini kanıta dayalı olarak belirlemede öğretmenler için destek birimi oluşturulacağı anlaşılmaktadır.

Yabancı Dil Eğitimi

“Yabancı Dil Eğitimi” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelere ilişkin bilgiler Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Yabancı Dil Eğitimi Konu Başlığı Altında Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadeler

İfadeler
1 Yabancı dil öğretmenlerinin genel ve özel alan yeterliliklerini geliştirmeye yönelik lisansüstü programlar açılacak ve uluslararası sertifika programlarına devam etmelerine ilişkin imkânlar sunulacaktır (66).
2 Yabancı dil öğretmenlerinin lisansüstü ve sertifika düzeylerindeki hizmet içi eğitim çalışmalarına uluslararası ve ulusal düzeydeki kaynakların kullanımıyla özel bir önem verilecektir. Deneyimli öğretmenlerin birikimleri kurumsal bir yapı içinde değerlendirilecektir (66).
3.(HEDEF-2) Yeni Kaynaklar İle öğrencilerin İngilizce konuşulan Dünyayı deneyimlemesi sağlanacak: Öğrencilerin anadili İngilizce, Almanca, Fransızca olan öğretmenleri izleyebilmeleri, yaşayan dile ulaşmaları, çevrimiçi yazma ve tartışma etkinliklerini yapabilmeleri için dijital ortamlar oluşturulacaktır (69).
4.(HEDEF-3) Yabancı Dil Eğitiminde öğretmen Nitelik Ve yeterlilikleri Yükseltilecek: Uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, STK’lar desteğiyle yabancı dil öğretmenlerinin tümü için üç yıllık bir projeksiyonda yüksek lisans, uluslararası sertifikalandırma, temalı sertifikalar ve benzeri eğitim çalışmaları çevrimiçi, çevrim dışı ve yüz yüze gerçekleştirilecektir (70).
5.Yabancı dil öğretmenlerine Yaşam Boyu Öğrenme felsefesi doğrultusunda çevrimiçi ve yüz yüze eğitimler verilecek, ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışmaları sağlanacaktır (70).
6.Öğretmenlerin alan metodolojisine hâkim olmalarının yanı sıra, dijital kaynakları kullanmalarına yönelik imkânlar sağlanacaktır (70).
7.Öğretmenler ve eğiticiler yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilecektir (70).
8.Nitelikli yabancı dil eğitimi için, yabancı dil eğitiminde dil politikalarını, dil öğretim standartlarını ve sınıf içi uygulamalar ile öğretmen yeterliklerini belirleyecek olan bir Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi oluşturulacaktır (70).

Tablo 6’da görüldüğü gibi, yabancı dil eğitimi konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili yabancı dil öğretmenlerine yönelik lisansüstü programlar açılacağı ve uluslararası sertifika programlarına devam etmelerine ilişkin imkânlar sağlanacağı, lisansüstü ve sertifika düzeylerindeki hizmet içi eğitim çalışmalarına uluslararası ve ulusal düzeydeki kaynakların kullanımıyla özel bir önem verileceği, deneyimli öğretmenlerin birikimleri kurumsal bir yapı içinde değerlendirileceği, yabancı dil eğitiminde öğretmen nitelik ve yeterliliklerinin yükseltileceği, bunun için uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, STK’lar desteğiyle yabancı dil öğretmenlerinin tümü için üç yıllık bir projeksiyonda yüksek lisans, uluslararası sertifikalandırma, temalı sertifikalar ve benzeri eğitim çalışmaları çevrimiçi, çevrim dışı ve yüz yüze gerçekleştirileceği, yabancı dil öğretmenlerine yaşam boyu öğrenme felsefesi doğrultusunda çevrimiçi ve yüz yüze eğitimler verileceği, ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışmaları sağlanacağı, öğretmenlerin alan metodolojisine hâkim olmalarının yanı sıra, dijital kaynakları kullanmalarına yönelik imkânlar sağlanacağı, öğretmenlerin yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderileceği, nitelikli yabancı dil eğitimi için, yabancı dil eğitiminde dil politikalarını, dil öğretim standartlarını ve sınıf içi uygulamalar ile

öğretmen yeterliklerini belirleyecek olan bir Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi oluşturulacağı ifadeleri yer almaktadır.

Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm

“Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm” konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili ifadelerle ilişkin bilgiler Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm Konu Başlığı Altında Öğretmenlik Mesleği İle İlgili İfadeler

İfadeler
1.Sınıf içinde öğretmenler, sorgulamaya, tasarımsal düşünmeye, kavramsal öğrenmeye yönelik, bireysel ya da grup çalışmasına uygun ortamlar oluşturmak durumundadır (72).
2.Dijital öğrenme materyalleri geliştiren lider öğretmenler desteklenerek teşvik edilecektir (73).
3.Türkiye’nin her yerinde yaşayan öğrenci ve öğretmenlerin eşit öğrenme ve öğretme fırsatlarına kavuşması ve öğrenmenin sınıf duvarlarını aşmasıdır (73).
4.Önümüzdeki 3 yıllık dönemde ilkökul, ortaokul ve lise seviyelerinde okulda ve okul dışında öğrenciye, öğretmene, eğitim yöneticilerine, kamuya, müfredata, eğitsel içeriğe yönelik yapılacak çalışmalarla kodlama, 3D tasarım, elektronik tasarım benzeri bilişimle üretim becerilerinin öğrenme süreçlerine entegrasyonu sağlanacaktır (73).
5.(HEDEF-1) Dijital İçerik Ve Becerilerin Gelişmesi İçin Ekosistem Kurulacak: Dijital içerikleri etkin olarak kullanma ve geliştirme kültürü edinmiş lider öğretmenler yetiştirilerek bu kültürün okullarda yaygınlaşması sağlanacaktır (74).
6.Dijital materyaller ile basılı materyaller ilişkilendirilecek, öğretmenlere bunların etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacak, dijital materyallerin ana öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılacaktır (74).
7.(HEDEF-2) Dijital Becerilerin gelişmesi İçin İçerik geliştirilecek Ve Öğretmen Eğitimi yapılacak: Sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenlenecektir (75).
8.Öğretmenlerimizin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik istedikleri zaman faydalanabilecekleri video içerikler geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenlenecektir (75).
9.Matematik, Fen Bilimleri, Fizik, Kimya, Biyoloji, Türkçe, Sosyal Bilimler, Coğrafya gibi derslerin öğretmenlerine disiplinler arası proje yapımı, 3D tasarım ve akıllı cihaz gibi alanlarda yüz yüze atölye eğitimleri verilecektir (75).

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğrenme süreçlerinde dijital içerik ve beceri destekli dönüşüm konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili, dijital öğrenme materyalleri geliştiren lider öğretmenler desteklenerek teşvik edileceği, Türkiye’nin her yerinde yaşayan öğretmenlerin eşit öğrenme fırsatlarına kavuşmasının hedeflendiği, önümüzdeki 3 yıllık dönemde tüm okul seviyelerinde okulda ve okul dışında öğretmene yönelik yapılacak çalışmalarla kodlama, 3D tasarım, elektronik tasarım benzeri bilişimle üretim becerilerinin öğrenme süreçlerine entegrasyonu sağlanacağı, bunun için bir ekosistemin kurulacağı, dijital içerikleri etkin olarak kullanma ve geliştirme kültürü edinmiş lider öğretmenlerin yetiştirileceği, öğretmenlerin dijital materyalleri etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacağı, sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenleneceği, öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik

istedikleri zaman faydalanabilecekleri video içerikler geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenleneceği, matematik, fen bilimleri, fizik, kimya, biyoloji, Türkçe, sosyal bilimler, coğrafya gibi derslerin öğretmenlerine disiplinler arası proje yapımı, 3D tasarım ve akıllı cihaz gibi alanlarda yüz yüze atölye eğitimleri verileceği ifadeleri yer almaktadır.

Erken Çocukluk

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

(Hedef-3) Şartları Elverişsiz Gruplarda Eğitimin Niteliği Artırılacak: Erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi pilot uygulamalarla başlatılacaktır (82).

Bu ifadelerden, 2023 Eğitim Vizyonu ile erken çocukluk eğitiminin önem kazandığı; özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi için pilot uygulamaların başlatılacağı anlaşılmaktadır.

Temel Eğitim

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

(Hedef-3) Okullar Arası başarı Farkı azaltılarak okulların niteliği Artırılacak: Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacak ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteği sağlanacaktır (89).

Bu ifadelerden, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitimi yapılacağı anlaşılmaktadır.

Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

1.Fen ve sosyal bilimler liselerinin amaç ve işlevi doğrultusunda görev yapacak öğretmenler ve okul yöneticileri için ölçütler geliştirilecektir (98).

2.(Hedef-1) Fen Ve Sosyal bilimler liselerindeki öğretimin Niteliği İyileştirilecek: Fen ve Sosyal Bilimler Liselerinde görev yapacak öğretmenler, bilimsel disiplin alanlarında sahip oldukları diploma, yapmış oldukları bilimsel çalışmalar, yürüttükleri ulusal/uluslararası projeler, mesleki başarıları, deneyimleri vb. ölçütler doğrultusunda değerlendirileceklerdir (100).

Bu ifadelerden, fen ve sosyal bilimler liselerinin amaç ve işlevi doğrultusunda görev yapacak öğretmenler için ölçütler geliştirileceği; bu ölçütler doğrultusunda, bilimsel disiplin alanlarında sahip oldukları diploma, yapmış oldukları bilimsel çalışmalar, yürüttükleri ulusal/uluslararası projeler, mesleki başarıları, deneyimleri gibi hususlarda değerlendirilecekleri anlaşılmaktadır.

İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

(Hedef-1) İmam Hatip okullarının müfredat, Ders Yapısı ve Dil Yeterlikleri iyileştirilecek: Yabancı dil öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim programları düzenlenecektir (106).

Bu ifadelerden, İmam Hatip okullarında görev yapan yabancı dil öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim programları düzenleneceği anlaşılmaktadır.

Mesleki ve Teknik eğitim

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

- 1.Öğretmenlerin iş başında eğitim olanaklarının artırılacak (110).
- 2.(Hedef-4) Eğitim Ortamları Ve İnsan kaynakları geliştirilecek: Öğretmenlerimizin, gerçek üretim ortamlarında mesleki gelişimleri sürekli desteklenecektir (115).
- 3.(Hedef-6) İmam Hatip okullarının müfredat, Ders Yapısı ve Dil Yeterlikleri iyileştirilecek: Yabancı dil öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim programları düzenlenecektir (106).

Bu ifadelerden, mesleki ve teknik eğitim öğretmenlerinin iş başında eğitim imkanlarının artırılacağı; gerçek üretim ortamlarında mesleki gelişimlerinin sürekli destekleneceği, buluş, patent, marka üreten okulların öğretmenlerinin döner sermaye kaynaklı gelirlerden pay almasının sağlanacağı anlaşılmaktadır.

Özel Öğretim

Bu konu başlığı altında öğretmenlik mesleği ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır:

Sadece nicel hedef gözetilerek özel öğretimin yaygınlaşması nitelik-nicelik dengesini bozarak özel öğretimin toplum tarafından algılanma biçimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu tür bir algı öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin zarar görmesine yol açabilmektedir (120).

Bu ifadelerden, sadece nicel hedef gözetilerek özel öğretimin yaygınlaşması nitelik-nicelik dengesini bozarak özel öğretimin toplum tarafından algılanma biçimini olumsuz yönde etkilediği; bu tür bir algıdan öğretmenlerin zarar görmemesi için özel öğretimde sadece nicelik değil, niteliğe de gereken önemin verileceği anlaşılmaktadır.

Öğretmeni Destekleyecek Ve Güçlendirecek Faaliyetler

a.Lisansüstü Düzeyde Öğretmen Mesleki Gelişiminin Yeniden Yapılandırılması Faaliyetleri

Öğretmenin nasıl destekleneceği ve güçlendirileceğine ilişkin, lisansüstü düzeyde öğretmenin mesleki gelişiminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8.Lisansüstü Düzeyde Öğretmen Mesleki Gelişiminin Yeniden Yapılandırılması

Faaliyetler	2018-2019		2019-2020		2020-2021		2021-2022	
Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programının Başlatılması	HT	G	İ1,P1	İ2,P2	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ
Öğretmenlerin Yatay ve Dikey Kariyer Basamaklarının Yapılandırılması	-	-	-	HT	G	ÜÜ	UIDİ	UIDİ
Öğretmenlere Yönelik Lisansüstü Mesleki Gelişim Programlarının Yapılandırılması	HT	HT	G	G	İ1,P1	İ2,P2	ÜÜ	UIDİ
Üniversitelerde Hizmet Öncesi öğretmen Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması	HT	G	İ1,P1	İ2,P2	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ

HT : Hazırlık ve Tasarım

P2 : Orta Ölçekli Pilot Uygulama

G : Geliştirme

İ2 : Orta Ölçekli Uygulama Fazına Yönelik İyileştirme

P1 : Küçük Ölçekli Pilot Uygulama

ÜÜ : Ülke Uygulaması

İ1 : Küçük Ölçekli Uygulama Fazına İlişkin İyileştirme

UIDİ : Uygulamaları İzleme Değerlendirme İyileştirme

Tablo 8’de görüldüğü gibi, lisansüstü düzeyde öğretmen mesleki gelişiminin yeniden yapılandırılması çerçevesinde yapılmak istenenlerin, 4 eğitim-öğretim yılına yayıldığı görülmektedir.

“Öğretmenlere Yönelik Lisansüstü Mesleki Gelişim Programlarının Yapılandırılması”nın hazırlık ve tasarımı 2018-2019 eğitim-öğretim yılında tamamlanması planlanırken, “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programının Başlatılması” ile “Üniversitelerde Hizmet Öncesi öğretmen Eğitimin Yeniden Yapılandırılması”, aynı eğitim-öğretim yılı içerisinde hazırlık ve tasarımı ile birlikte geliştirilmesinin de gerçekleştirileceği planlanmıştır. “Öğretmenlerin Yatay ve Dikey Kariyer Basamaklarının Yapılandırılması”nın hazırlık ve tasarımı ile geliştirilmesinin ise 2020 yılı içinde gerçekleştirileceği planlanmıştır.

Tabloda yer alan hedeflerden “Öğretmenlere Yönelik Lisansüstü Mesleki Gelişim Programlarının Yapılandırılması” hedefinin diğerlerine göre, hazırlık ve tasarımı ile geliştirilmesinin daha uzun bir zaman dilimine yayıldığı görülmektedir. Yine bu hedefin, ülke uygulaması ile uygulamaları izleme, değerlendirme, iyileştirme faaliyetlerinin diğer hedeflerin faaliyetlerine göre daha geç tamamlanacağı anlaşılmaktadır. Bunun nedenin, “Öğretmenlere Yönelik Lisansüstü Mesleki Gelişim Programlarının Yapılandırılması” ile ilgili geçmiş deneyimlerde karşılaşılan durumlardan, programların nasıl yapılandırılacağı ve nasıl yürütüleceği gibi konulardan kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

b.İnsan Kaynağının Doğrudan ve Dolaylı Olarak Desteklenmesi Çerçevesinde Gerçekleştirilecek Faaliyetler

Öğretmenin nasıl destekleneceği ve güçlendirileceğine ilişkin, İnsan kaynağının doğrudan ve dolaylı olarak desteklenmesi çerçevesinde öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9.İnsan Kaynağının Doğrudan ve Dolaylı Olarak Desteklenmesi

Faaliyetler	2018-2019		2019-2020		2020-2021		2021-2022	
	HT	G	İ1,P1	İ2,P2	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ
Öğretmenlerin Fiziksel ve Dijital Materyallerle Desteklenmesi	HT	G	İ1,P1	İ2,P2	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ
Ücretli Öğretmenlerin Ücretlerinin İyileştirilmesi	HT	HT	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ	UIDİ	UIDİ
Elverişsiz Koşullarda Görev Yapan Öğretmen ve Okul Yöneticilerimiz İçin Teşvik Mekanizmasının Kurulması	-	-	HT,G	G	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ
Öğretmenlik Meslek Kanunu	HT	G	ÜÜ	UIDİ	UIDİ	UIDİ	UIDİ	UIDİ

HT : Hazırlık ve Tasarım

P2 : Orta Ölçekli Pilot Uygulama

G : Geliştirme

İ2 : Orta Ölçekli Uygulama Fazına Yönelik
İyileştirme

P1 : Küçük Ölçekli Pilot Uygulama

ÜÜ : Ülke Uygulaması

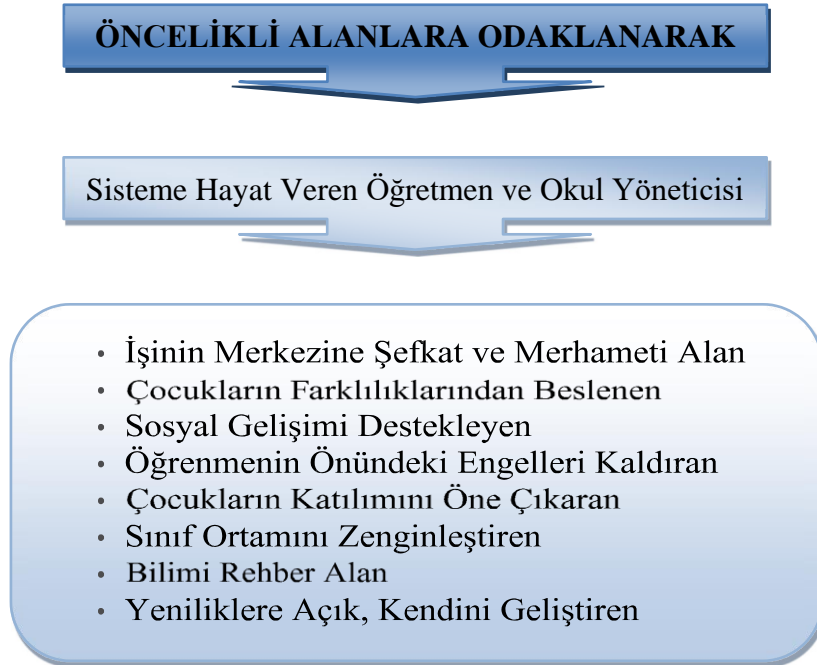
İ1 : Küçük Ölçekli Uygulama Fazına İlişkin
İyileştirme

UIDİ : Uygulamaları İzleme Değerlendirme
İyileştirme

Tablo 9’da görüldüğü gibi, öğretmenlik mesleği ile ilgili İnsan Kaynağının Doğrudan ve Dolaylı Olarak Desteklenmesi için dört hedef yer almaktadır. Bunlardan “Ücretli Öğretmenlerin Ücretlerinin İyileştirilmesi” hedefinin hazırlık ve tasarımının 2018-2019 eğitim-öğretim yılında tamamlanması, 2019 yılından itibaren de ülke uygulamasına geçilmesi planlanmış iken, “Öğretmenlerin Fiziksel ve Dijital Materyallerle Desteklenmesi” ile “Öğretmenlik Meslek Kanunu” hedeflerinin hazırlık ve tasarımı ile birlikte geliştirilmesinin de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında tamamlanacağı planlanmıştır. Ancak, “Elverişsiz Koşullarda Görev Yapan Öğretmen ve Okul Yöneticilerimiz İçin Teşvik Mekanizmasının Kurulması” hedefinin ise hemen değil de bir eğitim-öğretim yılı sonra gerçekleştirmeye çalışılacağı anlaşılmaktadır. “Ücretli Öğretmenlerin Ücretlerinin İyileştirilmesi” ile “Öğretmenlik Meslek Kanunu” hedeflerinin ülke uygulamasının daha erken başlayacağını belirtmiş olması, öğretmenlik mesleği açısından önem arz etmektedir.

Öncelikli Alanlara Odaklanarak Sisteme Hayat Veren Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Yapılacaklar Faaliyetler

Öncelikli alanlara odaklanarak sisteme hayat veren öğretmenlik mesleği ile ilgili gerçekleştirilecek faaliyetler ile ilgili bilgiler Şekil 1’de yer almaktadır.

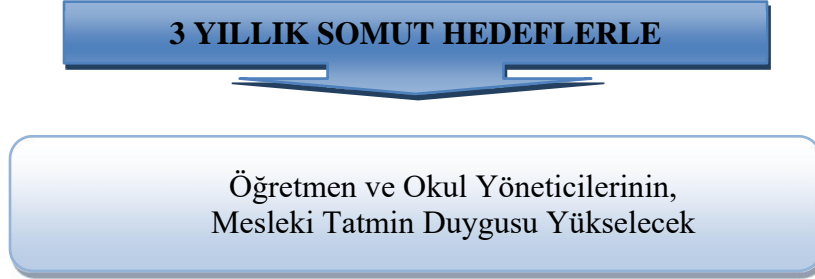
Şekil 1.Öncelikli Alanlara Odaklanarak Yapılacaklar

Şekil 1’de görüldüğü gibi, “2023 Eğitim Vizyonu”nda odaklanacak öncelikli alanlardan biri olarak “Sisteme Hayat Veren Öğretmen ve Okul Yöneticisi” görülmektedir. Burada okul

yönetici ile birlikte öğretmenden beklentiler yer almaktadır. Bu durum, okullarda öğretmen-idareci iş birliğini gerektirmektedir.

Üç Yıllık Somut Hedeflerle Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Yapılacaklar Faaliyetler

Üç yıllık somut hedeflerle öğretmenlik mesleği ile ilgili nelerin yapılacağına ilişkin bilgiler Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2. Üç Yıllık Somut Hedefler

Şekil 2’de görüldüğü gibi, “2023 Eğitim Vizyonu”nda 3 yıllık somut hedefler arasında “Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin, Mesleki Tatmin Duygusu Yükselinecek” hedefi yer almış olması, öğretmenlik mesleğinin önemini ve öğretmenlerin motivasyonunu artıracaktır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgular ve yorumlarından hareketle varılan sonuçlar ve öneriler yer almaktadır:

18 konu başlığından doğrudan öğretmenlik mesleği ile ilgili herhangi bir konu başlığı bulunmazken, 44 hedeften 3’ünün öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili olduğu görülmüştür. Bu hedefler, “Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimleri Yeniden Yapılandırılacak”, “Dijital Becerilerin Gelişmesi İçin İçerik Geliştirilecek ve Öğretmen Eğitimi Yapılacak” ve “Yabancı Dil Eğitiminde Öğretmen Nitelik ve Yeterlilikleri Yükseltilecek” hedefidir. Hedeflerin ilk ikisi, genel olarak öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili iken, son hedefin yabancı dil öğretmenlerine yönelik olduğunu anlaşılmaktadır. Bu hedefler, bilişim çağının ve evrenselliğin gereği olarak ivedilikle gerçekleştirilmesi gereken hedefler olarak değerlendirilmelidir.

2023 Eğitim Vizyonu’nun gerçekleştirilmesinde Cumhurbaşkanının ifadesiyle, öğretmenlere çok önemli sorumluluklar düşmektedir.

2023 Eğitim Vizyonu temel politikasındaki, birlikte gelişme imkânı için, çocuklar ve ebeveynlerle birlikte öğretmenlerin de kendilerini ve çevrelerindeki tanımlarına bağlı olduğu, vizyon yolculuğunda ana aktörün öğretmen olduğu dolayısıyla öğretmenin rehberliği ve ustalığına ihtiyaç olduğu ifadeleri, 2023 Eğitim Vizyonunun başarıya ulaşmasının öğretmene ve öğretmenlik mesleğine bağlı olduğunu göstermektedir. Bu önemli noktadan hareketle, öğretmene ve öğretmenlik mesleğine yönelik gerekli politikaların ve tedbirlerin alınmasının önem arz etmektedir.

İstekli öğretmenlerin, yan dal eğitimi ve/veya sertifika eğitimi olarak ücreti karşılığı, kurulacak “Tasarım-Beceri Atölyeleri”nde görev alma durumu ile ilgili ifadeler, öğretmenlerin teknolojik donanıma sahip olmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunun için öncelikli olarak, okulların

fiziksel mekanlarının geliştirilmesi ve teknolojik donanımlarının artırılmasına gereksinim vardır.

Öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi, tüm süreçlerin değerlendirilmesi ve gerekli aksiyonların zamanında alınmasını mümkün kılacak “Öğrenme Analitiği Platformu”nun oluşturulması, öğretmenlerin, üzerindeki bürokratik iş yükünü azaltılacak olan “Veri Bilgilendirme Sistemi” ile öğretmenler tarafından kullanılan veri tabanlarının sadeleştirilerek bütünleştirilecek olması, eğitim-öğretimin niteliğine yönelik çabalara daha fazla zaman ayırma imkân sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğrenci gelişim verileri üzerinden, öğretmenin değerlendirilmesinin yapılabileceği bir ölçme ve değerlendirme çerçevesinin oluşturulması, Türk Eğitim Sisteminde öğretmenlik mesleği ile ilgili niteliğin giderek daha önem kazandığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Ancak daha önceki yıllarda da gündeme gelen bu konun, siyasi ve benzeri mülahazalarla uygulamaya geçirmemiş olması düşündürücüdür. Öğretmen değerlendirmesinin yapılabileceği bir ölçme ve değerlendirme sisteminin objektif ölçütlere göre oluşturulması ve uygulanmaya konulması, eğitim-öğretimin niteliğini önemli oranda etkileyeceği bilinmelidir.

Mesleki gelişim boyutunda öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili başta yurt dışı eğitim, “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı”, öğretmen yetiştirme programlarının özgün bir yapılanmayla uygulama ağırlıklı olması ve benzeri hedeflerden söz edilmesi, ayrıca öğretmenlik meslek kanunu çıkarılması, teşvik mekanizması, sözleşmeli öğretmenlerimizin görev sürelerinin kısaltılmasına ilişkin hazırlık çalışmaları, ücretli öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi çalışmaları, özlük haklarına hakkaniyetli yansıtılması ifadeleri, toplumun her kademesinde öğretmenlik mesleğinin imajının olumlu yönden önemli derecede etkileyeceğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. Belirtilen bu hedeflerin, Cumhuriyet’in ilk yıllarında ilk sıralarda önemi bir yere sahip olan öğretmenlik mesleğine ilişkin, günümüzdeki olumsuz algısını olumluya evrilmesine önemli katkılar sağlayacağı kabul edilmelidir.

2023 Eğitim Vizyonu’nda teftiş sisteminin okul geliştirme amaçlı rehberlik boyutunu öne çıkarılarak teftiş süreci ve müfettişlik rollerinin, öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu rehberlik hizmetlerini sunmak üzere yeniden yapılandırılacağı ifade edilmiş olması, hizmetiçinde öğretmenleri eğitim-öğretim sürecinde teftişi, sadece kontrolcü ve soruşturmacı olan algısından kurtarıp yol gösterici ve eğitici algısına sahip olmalarını sağlayacaktır.

Rehber öğretmenlerin sistem içindeki rollerinin diğer eğitim çalışanlarıyla bütünleşik hâle gelecek olması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, göç ve benzeri nedenlerle oluşan ihtiyaçları karşılamak üzere rehber öğretmenlere yeni bir rol, görev ve fonksiyon yapısı oluşturulacağı, rehber öğretmenlerin mesleki gelişim gereksinimlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde lisansüstü eğitim, sertifika ve benzeri eğitimlerle desteklenecek olması, eğitim-öğretim sürecinde yıllardır ihmal edilen rehber öğretmenlerin niteliğini artıracığı beklenmektedir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artması için sertifikasyona dayalı eğitimler düzenlenecek olması, sınıf öğretmenleri ile rehber öğretmenler arasındaki iş birliğini artırmayı sağlayacaktır.

Özel eğitim için öğretmen mesleki gelişim programlarının düzenlenmesi, sınıf ve branş öğretmenlerine kaynaştırma eğitiminin imkânlarını geliştirmek için sınıf içindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilmesi, özel eğitim alanında öğretmenlerin bilgi ve becerilerine önemli katkılar sağlayacaktır.

Özel yeteneklilerin eğitimi için lisansüstü düzeyde öğretmen eğitiminin planlanması, çocukların öğretim etkinliklerinde ortaya koydukları özel yetenek özelliği taşıyan ürünlerini kanıta dayalı olarak belirlemede öğretmenler için destek biriminin oluşturulması, özel yeteneklilerin eğitimi alanında çalışan öğretmenlerin hem niteliğini artıracak hem de işlerini kolaylaştıracaktır.

Yabancı dil öğretmenlerine yönelik lisansüstü programlarının açılması ve uluslararası sertifika programlarına devam etmelerine ilişkin imkânlar sağlanması, yabancı dil eğitiminde öğretmenin nitelik ve yeterliliklerinin yükselmesini sağlayacaktır. Bu hususlarda, uluslararası kuruluşlar, yükseköğretim kurumları ve STK'lar ile iş birliği yapılacak olması, ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışma ortamlarının sağlanması, öğretmenlerin yaz tatilinde yurt dışı öğretmen eğitimi sertifika programlarına gönderilmesi, daha da önemlisi bir "Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi"nin oluşturulması, Türk Eğitim Sisteminin yıllardan beri gündeminde olan yabancı dil eğitimi ile ilgili sorunlarına çözüm sağlayacaktır.

Dijital öğrenme materyalleri geliştiren lider öğretmenler desteklenerek teşvik edileceği, Türkiye'nin her yerinde yaşayan öğretmenlerin eşit öğretim fırsatlarına kavuşmasının hedeflendiği, önümüzdeki 3 yıllık dönemde tüm okul seviyelerinde okulda ve okul dışında öğretmene yönelik yapılacak çalışmalarla kodlama, 3D tasarım, elektronik tasarım benzeri bilişimle üretim becerilerinin öğrenme süreçlerine entegrasyonu sağlanacağı, bunun için bir ekosistemin kurulacağı, dijital içerikleri etkin olarak kullanma ve geliştirme kültürü edinmiş lider öğretmenlerin yetiştirileceği, öğretmenlerin dijital materyalleri etkin kullanımıyla ilgili destek materyaller sunulacağı, sınıf öğretmenlerinin bilgisayarsız ortamda algoritmik düşünce öğretimine yönelik yüz yüze hizmet içi eğitimler düzenleneceği, öğretmenlerin dijital eğitim konusunda kendilerini geliştirmelerine yönelik istedikleri zaman faydalanabilecekleri video içerikler geliştirilecek ve çevrimiçi atölyeler düzenleneceği, matematik, fen bilimleri, fizik, kimya, biyoloji, Türkçe, sosyal bilimler, coğrafya gibi derslerin öğretmenlerine disiplinler arası proje yapımı, 3D tasarım ve akıllı cihaz gibi alanlarda yüz yüze atölye eğitimleri verileceği ifadeleri, öğretmenlik mesleğinin bilişim çağının bir gereği olarak yapılandırılacağına önemli göstergeleri olarak değerlendirilebilir. Üreten bir Türkiye olmak için, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi bir zorunluluk olarak görülmelidir.

Şartları elverişsiz gruplarda eğitimin niteliğinin artırılarak; erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi için pilot uygulamalarla başlanacak olması, eğitimde fırsat ve imkân eşitliği açısından önemli bir süreç olarak değerlendirilebilir. Bu sürecin sonunda, özel gereksinimli çocukların uyumunda temel etkiye sahip olan öğretmenlerin niteliğine önemli katkılar sağlayacağı kabul edilmelidir.

Okullar arası başarı farkını azaltarak okulların niteliğini artırmak için, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan okulların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmen eğitiminin yapılacak olması ve öğrenciler için ek eğitim materyali desteğinin sağlanması, sınıf öğretmenlerinin nitelikleri ile birlikte birleştirilmiş sınıf uygulamalarındaki eğitim-öğretim sürecinin niteliğine de önemli katkılar sağlayacağı beklenen bir durumdur.

Fen ve sosyal bilimler liselerinin amaç ve işlevi doğrultusunda görev yapacak öğretmenler için ölçütler geliştirilerek bilimsel disiplin alanlarında sahip oldukları diploma, yapmış oldukları bilimsel çalışmalar, yürüttükleri ulusal/uluslararası projeler, mesleki başarıları, deneyimleri vb. ölçütler doğrultusunda değerlendirilecek olmaları, ülkemizin önemli ihtiyacını karşılayan fen

ve sosyal bilimler liselerinin kalitesine önemli katkılar sağlayacağı; nitelikli bireylerin yetişmesini artıracığı, bir gerçek olarak görülmelidir.

Mesleki ve teknik eğitimde, öğretmenlerin iş başında eğitim imkanlarının artırılması, eğitim ortamları ve insan kaynaklarını geliştirmek için öğretmenlerimizin, gerçek üretim ortamlarında mesleki gelişimlerinin sürekli desteklenmesi, ülkemizde mesleki ve teknik eğitime olan ilgiyi artıracığı gibi, niteliğine de katkı sağlayacağı kabul edilmelidir.

İmam Hatip okullarının müfredat, ders yapısı ve dil yeterlikleri iyileştirmek için, yabancı dil öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesine yönelik mesleki gelişim programları düzenlenmesi, bu okullar hakkında oluşan olumsuz algıları gidereceği, tıpkı ilk yıllarındaki olumlu imajlarına kavuşacakları, beklenen bir durum olarak görülmelidir.

Sadece nicel hedef gözetilerek özel öğretimin yaygınlaşması, nitelik-nicelik dengesini bozarak özel öğretimin toplum tarafından algılanma biçimini olumsuz yönde etkileyeceği; öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin zarar görmesine yol açabileceğinin kabul edilmiş olması, özel eğitimle ilgili gerçeklerin görülmeye başlandığının önemli bir aşaması olarak değerlendirilmelidir. Bu durum, özel eğitimde niteliğe gereken önemin verilmesini; fırsat ve imkanların artırılmasını zorunlu kılmaktadır.

Lisansüstü Düzeyde Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerinin Yeniden Yapılandırılması için, mesleği uzmanlık programının başlatılması, yatay ve dikey kariyer basamaklarının yapılandırılması, lisansüstü mesleki gelişim programlarının yapılandırılması ve hizmet öncesi öğretmen eğitimin yeniden yapılandırılması gibi hedeflerin gerçekleştirilmesi, öğretmenlik mesleğinin başta niteliğine olmak üzere, imajına ve tercih edilmesine önemli katkılar getirecektir.

İnsan Kaynağının Doğrudan ve Dolaylı Olarak Desteklenmesi Çerçevesinde, öğretmenlerin fiziksel ve dijital materyallerle desteklenmesi, ücretlerinin iyileştirilmesi, elverişsiz koşullarda görev yapanlar için teşvik mekanizmasının kurulması ve öğretmenlik meslek kanunun çıkarılması gibi gerçekleştirilecek faaliyetler, öğretmenlik mesleğinin niteliği ile birlikte özlük haklarına son derece önemli katkılar sağlayacak ve mesleğin toplumsal algısını önemli derecede etkileyecektir.

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde “sisteme hayat veren” konuma sahip olarak görülen öğretmenin, İşinin merkezine şefkat ve merhameti alan, çocukların farklılıklarından beslenen, sosyal gelişimi destekleyen, öğrenmenin önündeki engelleri kaldıran, çocukların katılımını öne çıkaran, sınıf ortamını zenginleştiren, bilimi rehber alan ve yeniliklere açık, kendini geliştiren niteliklere sahip olmasının hedeflenmiş olması, hem çağımızın hem de toplumumuzun beklentilerini karşılayacak bir öğretmen modelini ortaya koymaktadır.

2023 Eğitim Vizyonu belgesinde belirtilen üç yıllık somut hedeflerle öğretmenlerin mesleki tatmin duygusunun yükselecek olması, mevcut öğretmenlerin özellikle eğitim-öğretim sürecine ilişkin gayretlerini artıracığı gibi, bireylerin öğretmenlik mesleğine daha içtenlikle yönelmesini ve tercih etmelerini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Akdemir, S. ve Yılmaz, A. (2005). *Örgütlerde Vizyon ve Yönetimi*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Akyıldız, S., Yurtbakan, E. ve Tok, R. (2019). 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde Yer Alan Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri İle İlgili Politikaların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Millî Eğitim*, 48 (1), 827-852.

- Ataç, E. (2003). “21.Yüzyılda Öğretmen Eğitimi: Türkiye’de Öğretmen Eğitiminin Değerlendirilmesi” konulu panelde yaptığı açılış konuşması. 18 Nisan 2003/Anadolu Üniversitesi, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 13(2), 1-31.
- Aytar, O. ve Soylu, Ş. (2017). Türk Bankacılık Sektörünün Misyon Ve Vizyon İfadelerine Yönelik Bir İçerik Analizi, *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (17), 3.
- Awamleh R, ve Gardner, W.L. (1999). Perceptions of Leader and Charisma and Effectiveness: The Effects of Vision Content, Delivery and Organizational Performance, *Leadership Quarterly*, 10 (10).
- Azar, A. (2011) Türkiye’deki Öğretmen Eğitimi Üzerine Bir Söylem: Nitelik mi, Nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1 (1), 36-38.
- Barca, M ve Balcı, A. (2006). Kamu Politikalarına Nasıl Stratejik Yaklaşılabılır? *Amme İdaresi Dergisi*. 39 (2), 29-51
- Barton, L., & Walker, S. (2017). *Education And Social Change*. New York: Routledge.
- Burnside, R. M. (1994). Visioning: Building Pictures of the Future. (Ed. Jane Henry ve David Walker) *Managing Innovation*, London: Sage
- Collins, J.C. ve Porras, J.I. (1996). *Değişim*, İstanbul: Mess Yayını.
- Çetin, S. (2009). Vizyon Yönetimi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 95-103.
- Duran, E. ve Kurt, M. (2019). 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3 (1), 90-106.
- Eğitim Reformu Girişimi (2019). *Öğretmenler Eğitim İzleme Raporu*, İstanbul: Sabancı Üniversitesi Yayını.
- Emen, N., Polat, G. ve Küçüksüleymanoğlu, R. (2019). İmam-Hatip Liselerinin Misyon, Vizyon ve Değerler Bağlamında Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3 (2), 14-28.
- Erçetin, Ş. (2000). *Lider Sarmalında Vizyon*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Ertürk, A. (2020). 2023 Eğitim Vizyonu: Sorunlara çare mi? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 48, 321-345.
- Hussey, D. (1998). *Strategic Management From Theory To Implementation*. 4th Edition, Massachusetts: Butterworth-Heinemann.
- Işık, H., & Aypay, A. (2004). Eğitimde Stratejik Plan Geliştirme Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar: Çanakkale İlinde Yapılan Bir İnceleme, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 349-363.
- Kagan, S. L., & Cohen, N. E. (2017). *Reinventing Early Care and Education: A Vision for a Quality System*. Dallas: Texas Publons.
- Kartal ve Uğurluoğlu, (2020) Sağlık Kuruluşlarının Vizyon İfadelerinin İçerik Analizi İle İncelenmesi, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 16 (2), 385-400.
- Kepes, G. (2018). *Education of Vision*. New York: Sage.
- Kılıç, M. (2010). Stratejik Yönetim Sürecinde Değerler, Vizyon Ve Misyon Kavramları Arasındaki İlişki, *Sosyoekonomi*, 2, 81-97.
- Köç, A. ve Ünal, O. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi, *Journal of Innovative Research in Social Studies* 1 (2), 65-79.
- MEB, (2018). 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi. <https://2023vizyonu.meb.gov.tr/> (21.03.2021).

- MEB (2019). AB'den 2023 Eğitim Vizyonu'na Tam Destek, [http://www.meb.gov.tr/abden-2023-egitim-vizyonuna-tam-destek/haber/18109/tr%20\(28.02.2019\)](http://www.meb.gov.tr/abden-2023-egitim-vizyonuna-tam-destek/haber/18109/tr%20(28.02.2019)).
- O'Sullivan, E. (2016). The Project And Vision Of Transformative Education. *Expanding the Boundaries of Transformative Learning*, New York: Springer.
- Solak, Y. ve Karataş, S. (2020). 2023 Eğitim Vizyonu Hakkında Eğitim Yöneticileri Görüşleri, *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 1-18.
- Solman, U. ve Heinze, R (1995). *Vizyon Yönetimi*. İstanbul: Evrim Yayınları Yönetim Dizisi.
- Tanenbaum, C. (2016). *STEM 2026: A Vision for Innovation in STEM Education*. US Department of Education, Washington, DC.
- Taş, M. A., Çiçek, H. ve Yastıoğlu, S. (2019). Misyon, Vizyon ve Amaçlar Bağlamında Geleceğe Bakış: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Stratejik Plan Çalışmaları Örneği, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (6), 2, 544-562.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zigler, E., Gilliam, W. S., & Jones, S. M. (2019). *A Vision for Universal Preschool Education*, Cambridge: Cambridge University Press

**FELSEFE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE KİTAPLARINDA YER ALAN
DÜŞÜNÜRLER VE DÜŞÜNCELERİ**
THE THINKERS AND THEIR OPINIONS IN THE PHILOSOPHY LESSON TEACHING
PROGRAMS AND BOOKS

DOÇ.DR.AHMET ÇOBAN

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye,
ORCID: 0000-0002-8177-5670

ÖZET

Türk Eğitim Sistemi'nde Felsefe dersi, ortaöğretim lise 10. ve 11. sınıflar düzeyinde, haftalık ders programlarında 2'şer saat olarak yer almaktadır. Mevcut haliyle Felsefe dersinin hem saat sayısı hem de içerik açısından istenilen düzeyde olmadığı açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Felsefenin muhtevasının temelini, düşünürler ve onların görüşleri oluşturmaktadır. Toplumların düşünce ve fikir kaynaklarını o toplumların düşünürleri ve onların düşüncelerinin oluşturduğu, bir gerçektir. Bu açıdan Millî Eğitim Bakanlığının hazırladığı “Felsefe Dersi Öğretim Programı” ve “Felsefe Ders Kitapları”nın bu muhteva anlayışına uygun olup olmadığı; hangi düşünürlere ve düşüncelerine yer verilip verilmediği önem arz etmektedir.

Araştırmanın amacı, Felsefe dersi öğretim programı ve kitaplarında yer alan düşünürler kimler ve düşüncelerinin neler olduğunu ortaya koymaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1.Felsefe dersinin, ortaöğretim haftalık ders programlarındaki ağırlığı nasıldır?
- 2.Felsefe dersi öğretim programının amaçlarında, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 3.Felsefe dersi öğretim programının ünitelerinde, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 4.Felsefe dersi öğretim programının kazanımlarında, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 5.Felsefe dersi öğretim programında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?
- 6.Felsefe dersi öğretim programının 10.sınıf kısmında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 7.Felsefe dersi öğretim programının 11.sınıf kısmında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 8.Felsefe dersi öğretim programında yer alan filozofların/düşünürlerin düşüncelerinin ilgili olduğu alanlar nelerdir?
- 9.Felsefe ders kitaplarında ilk 10 sırada en çok ismi yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?
- 10.Felsefe dersi öğretim programları ve kitaplarında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?

Araştırmanın verilerini, Millî Eğitim Bakanlığı “Ortaöğretim Felsefe Dersi 10. Ve 11.Sınıflar Öğretim Programı” ile “Ortaöğretim Felsefe 10” ve “Ortaöğretim Felsefe 11” ders kitaplarında, araştırmanın amacı ile ilgili ifadeler oluşturmaktadır. Araştırma verileri, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Bu veriler, çalışmanın temel amacı ve soruları göz önünde bulundurularak analiz edilmiş, tablolara dönüştürülmüş, yorumları yapıldıktan sonra, sonuçlar elde edilmiş ve bu sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Program, Ders Kitabı, Düşünürler, Düşünceler.

ABSTRACT

The Philosophy course, in the Turkish Education System, is included in the weekly course programs at the 10th and 11th grades of secondary education as 2 hours. It is clear that the Philosophy course in its current form is not at the desired level in terms of both the number of hours and the content.

The basis of the content of philosophy is the thinkers and their views. It is a fact that the thought and idea resources of societies are formed by the thinkers of those societies and their thoughts. In this respect, whether the “Philosophy Course Curriculum” and “Philosophy Textbooks” prepared by the Ministry of National Education are suitable for this understanding of content; It is important which thinkers and their thoughts are included or not.

The aim of the research is to reveal who the thinkers in the philosophy course curriculum and books are and what their thoughts are. Within the framework of this main purpose, answers to the following questions were sought:

- 1.What is the weight of the philosophy course in the weekly curriculum of secondary education?
- 2.What are the statements about thinkers in the aims of the philosophy course curriculum?
- 3.What are the expressions about thinkers in the units of the philosophy course curriculum?
- 4.What are the statements about thinkers in the achievements of the philosophy course curriculum?
- 5.Who are the philosophers/thinkers whose names are included in the philosophy course curriculum?
- 6.What are the statements about the philosophers/thinkers whose names are included in the 10th grade part of the philosophy course curriculum?
- 7.What are the statements about the philosophers/thinkers whose names are included in the 11th grade part of the philosophy course curriculum?
- 8.What are the fields related to the thoughts of philosophers/thinkers in the philosophy course curriculum?
- 9.Who are the philosophers/thinkers with the most names in the top 10 in philosophy textbooks?
- 10.Who are the philosophers/thinkers whose names are included in the philosophy course curriculum and books?

The data of the research consists of statements about the match of the research in the Ministry of National Education “Secondary Education Philosophy Course 10th and 11th Grades Curriculum” and “Secondary Education Philosophy 10” and “Secondary Education Philosophy 11” textbooks. Research data were obtained through document analysis, one of the qualitative research methods. These data were analyzed considering the main purpose and questions of the study, they were converted into tables, after their interpretations, the results were obtained and suggestions for these results were given.

Keywords: Philosophy, Program, Textbook, Thinkers, Thoughts.

GİRİŞ

Yunanca “philia” ve “sophia” kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşan Felsefe, “bilgiyi sevmek”, “bilgi sevgisi” anlamlarını taşımaktadır. Felsefe, “ilk bilimdir”. Önceleri bütün bilimler felsefenin kapsamındayken, daha sonra her bilim kendi konusunu ve metodunu sınırlayarak felsefeden ayrıldı. Felsefe, evrensel bir “bilim”dir; gerçeğin bütünü, en son ve asli temellerini araştırır (Ergün, 2015). “Felsefe, gerçeğin tümüyle, temellendirmeye dayanarak

bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik ürünler olarak betimlenebilir” (Sönmez, 2005).

Hançerlioğlu'nun (1996) tabiriyle, “bilginin bilimi” olarak kabul edilen felsefe, özellikle bireylerin sorgulayıcı yönlerini geliştirmesi ve dünyaya dair gelişme ve ilerlemenin temelinde yatan özgünlüklere ulaşmada oldukça önemli olan bilim dallarından biridir. Bu noktada felsefe, farklı bir disiplin bilgisinin yanı sıra aynı zamanda sorgulayan, merak eden ve öğrenen bireyin zihin dünyasını şekillendiren önemli bilimler arasında yer almaktadır (Durakoğlu, Altıparmak ve Coşkun, 2019). Shammass (2013) ve Weller'e (2015) göre felsefe, büyük bir değer olarak bireylere nasıl düşüneceklerini öğretir; daha etkin dinleme, dünyaya ilişkin farklı bakış açılarını kabullenme, kendi düşüncelerini daha net bir şekilde ifade etme becerisi sunar (Ünsal, 2016). Omay'a (2018) göre ise felsefe öğretiminin bireye kazandırdıklarını değerlendirmek için sorulması gereken temel sorular şunlar olmalıdır: Birey felsefe tarihini, o tarih içerisindeki filozofların görüşlerini, felsefe problemlerinin neler olduğunu ve o problemlere yönelik ortaya konulan yaklaşımları biliyor mu? Birey doğal dildeki bir felsefe metnindeki argümanları fark edebiliyor, onları argümana dahil olmayan öğelerden ayırt edebiliyor, mantıksal yapısını yeniden kurabiliyor, değerlendirebiliyor ve kendisi bir argüman ağı oluşturabiliyor mu?

Felsefe öğretimiyle öğrencilerin düşünme becerilerini güçlendirmek ve zihinlerini aktif tutmak hedeflenmektedir. Felsefede yapılan sorgulama ve eleştirel bakış, zihinlerde meydana gelen tıkanmışlıkları ortadan kaldırarak toplumun gelişip yol alabilmesi için hayati bir önem taşımaktadır. Toplumda bir birey olarak var olmanın en büyük emaresi olan bağımsız düşünebilme becerisi felsefe öğretiminin bireye kazandırmak istediği en önemli beceridir. Felsefe ile tanışmayıp felsefi düşünme becerisini kazanamamış kişiler F. Charton'a göre, başı kesilmiş bir gövdeye benzemektedirler. Bu nedenle ortaöğretim düzeyindeki eğitimi onurlandıracak ders, felsefe dersidir (Timuroğlu, 1998). Örgün eğitim sürecinde zorunlu ders kapsamında felsefe dersiyse ilk defa ortaöğretimin on birinci sınıf seviyesinde tanışılmaktadır. İlk kez felsefe dersiyse ortaöğretimde tanışmaya bağlı olarak felsefe dersi; öğrencinin felsefeye yönelik ilgisinin, bilgisinin ve tutumunun belirlenmesi bakımından önemlidir. Bu nedenle toplamda yetmiş iki ders saati gibi kısa bir eğitim sürecinde, felsefe dersinin en etkili ve verimli bir şekilde geçirilmesi gerekmektedir (Koç-Aydın ve Çıtak, 2017).

Ortaöğretimde okutulan felsefe dersiyse elde edilecek kazanımlar, zihinsel ve davranışsal anlamda çok önemlidir. Dombaycı'nın (2009) ifade ettiği gibi: “Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyolojik anlamda tarihsel, toplumsal ve kültürel bütünleşmesi felsefi sorgulama gücüyle gerçekleşecektir. Bu sorgulamayı gerçekleştirecek zihinler ise şu anda ilk ve ortaöğretim çağında öğrenimini sürdüren gençlerdir. Böyle bir nesli yetiştirmede araç olan felsefe dersinin önemi tartışılmaz” (Koç-Aydın ve Çıtak, 2017). Kızıltan'a (2012) göre, felsefe dersinin amacı, öğrencilerin yaşadıkları dünyayı, toplumu ve kendilerini eleştirel bir bakış açısıyla anlamasını sağlamaktır. Bireyin zihin dünyasının şekillenmesinde içinde yaşadığı toplumun inancı, değer yargıları ve kültürü önemli ölçüde etkide bulunur. Felsefe dersi bireyin yaşamı için amaç belirlemesine, egemen görüşlere bağlı kalmadan kendi düşünce ve bakış açısını ortaya koymasına, farklı durumlar arası ilişkileri kurabilmesine, çeşitli düşünceler üzerine yorum yapabilmesine, olaylar karşısında bireysel bir duruş sergilemesine katkı sağlar (Ünsal,2016).

Felsefenin planlı bir şekilde öğretimi için felsefe öğretim programına ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü felsefe dersinin istenilen düzeyde verilebilmesi için gerekli olan en önemli unsurlardan

biri, felsefe öğretim programıdır. Öğretim programını, Varış (1996), eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir program olarak tanımlarken; Büyükkaragöz (1997), belli bir öğretim basamağındaki çeşitli sınıf ve derslerde okutulacak konuları, bunların amaçlarını, her dersin sınıflara göre haftada kaç saat okutulacağını ve öğretim metotlarını, tekniklerini gösteren kılavuz olarak tanımlamaktadır. Demirel (2005) ise öğretim programı için okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği ifadesini kullanmaktadır. Bu tanımlarda yer alan ifadelerin Milli Eğitim Bakanlığının 2018 yılında hazırladığı “Ortaöğretim Felsefe Dersi 10. Ve 11.Sınıflar Öğretim Programı”na (MEB, 2018) yansımaları şu şekilde olmuştur: Felsefe dersi öğretim programı ile öğrencilerin; insan, bilgi ve yaşanan dünya ile ilgili sorular sormalarını, sorulara ilişkin düşünme ve akıl yürütmeye dayalı cevaplar arayarak oluşturdukları düşüncelerini sözlü ve yazılı bir şekilde ifade edip, tutarlı, temellendirilmiş ve güncel hayatla ilişkilendirilmiş bir şekilde düşünmelerini sağlamak ve felsefenin temel alanları ile soruları hakkında edinilecek bilgilerden hareketle, düşünce tarihi örnekleri üzerinden felsefi düşünceye, tarihsel ve bütüncül bir bakış açısı geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Programda, felsefi düşünce dönemlerinin temel özellikleri, örnek filozoflar ve felsefi metinler değerlendirilirken dönemin koşullarının göz önünde bulundurulması ve bunların çağımız koşulları ve güncel içerikleri ile ilişkilendirilerek yorumlanması esas alınmaktadır. Varlık, bilgi ve değere dair temel sorular üzerinden felsefi düşünmeye ve felsefenin diğer bilimlerle ve güncel sorunlarla ilişkilerine değinilmektedir. Öğrencilerin düşünmeye, araştırmaya, tartışmaya ve fikirler oluşturmaya, eylemlerinde insani-toplumsal, etik-ahlaki sorumluluk taşımaya ve siyasi-estetik duyarlılık göstermeye teşvik edilmeleri hedeflenmektedir.

Öğretim Programları hazırlandıktan sonra, en önemli iş, bu programlara uygun ders kitaplarının hazırlanmasıdır. Belli ölçülere göre incelendikten sonra belli bir okul, sınıf ve ders için öğretmen ve öğrencilere temel kaynak olarak salık verilen kitap (Oğuzkan, 1974) olarak tanımlanan ders kitabı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarının haftalık ders çizelgelerinde yer alan derslerin öğretim programlarına göre hazırlanmış, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından inceleme ve değerlendirme işlemleri tamamlanarak okutulması uygun bulunmuş kitaplara verilen genel isimdir (MEB, 2018a). Öğretim programlarının yansıtıcısı ve en temel uygulama aracı olan ders kitapları bu yönüyle eğitim öğretim sürecinin merkezi birimidir. Kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri, değer ve kültürün bulunduğu temel kaynaktır. Ders kitapları gerek öğrenenler gerekse öğretmenler için sadece sınıf içinde değil aynı zamanda sınıf dışında da kullanılan başlıca kaynak ve öğretim araçlarından birisidir. Çünkü iyi hazırlanmış bir ders kitabı öğrenenler için iyi bir öğrenme, öğretmenler için de etkili bir öğretme kaynağıdır. Ders kitapları, içerik açısından derslerin öğretim programları ile ilişkili olması, her anlamda tarafların beklentilerini karşılaması, dersin genel ve özel amaçlarına yönelik olmasının yanı sıra ülkenin millî eğitim politikalarına uygun bir şekilde hazırlanması ve böylece etkili bir öğrenme ve öğretme sürecinin gerçekleşebilmesi için eşsiz bir araçtır (Caner ve Kurt, 2020). Bilgi ve iletişim teknolojileri her ne kadar hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da kullanılmaya başlansa da ders kitaplarının yerini tutmaya henüz aday değildir. Öğretmen ve öğrencinin özel bir bilgi ve donanım gerekmeden

ders kitaplarını kullanabilmesi öğretmen öğrenci arasındaki eğitsel iletişimin merkezine ders kitaplarının yerleşmesine yol açmaktadır (Özdemir, (2019).

Öğretim materyali olarak kullanılan ders kitapları öğretim programlarına uygun olarak hazırlanır. Ders kitabının iskeletini öğretim programı oluşturur. Bu nedenle ders kitabı öğretim programı ile tutarlı olmalıdır. Ders kitabının kullanılmasının en büyük nedeni organizasyondur. Çünkü öğretim programındaki amaçlar, içerik, etkinlikler ve değerlendirme özelliklerine uygun bilgiler ders kitabında sırayla yer almaktadır. Bu da hem dersin işleyişini kolaylaştırmakta hem de bir yol gösterici örnek olarak sürecin akışını sağlamaktadır. Eğitimde amaçlar öğretim programlarında yer almakta ve yetiştireceğimiz bireylerde hangi özelliklerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulanmaktadır. Araçlar ise bu hedefleri gerçekleştirmek ve bireylerde istendik yönde davranış değişikliği meydana getirmek için sınıf içi uygulamalarda kullanılan ders kitapları, görsel ve işitsel araç-gereçler ile eğiticinin kullandığı öğretim yöntem ve teknikleridir. Dolayısıyla eğitim sistemindeki mevcut uygulamalarda kullanılan ders kitapları araç niteliğindedir (Yanpar-Şahin ve Yıldırım, 2006; Demirel ve Kıroğlu, 2006, akt. Durakoğlu, Altıparmak ve Coşkun, 2019)

Türk Eğitim Sistemi'nde Felsefe dersi, ortaöğretim lise 10. ve 11. sınıflar düzeyinde, haftalık ders programlarında 2'şer saat olarak yer almaktadır. Mevcut haliyle Felsefe dersinin hem saat sayısı hem de içerik açısından istenilen düzeyde olmadığı açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Felsefe'nin muhtevasının temelini, düşünürler ve onların görüşleri oluşturmaktadır. Toplumların düşünce ve fikir kaynaklarını, o toplumların düşünürleri ve onların düşüncelerinin oluşturduğu, bir gerçektir. Bu açıdan Millî Eğitim Bakanlığının hazırladığı "Felsefe Dersi Öğretim Programı" ve "Felsefe Ders Kitapları"nın bu muhteva anlayışına uygun olup olmadığı; hangi düşünürlere ve düşüncelerine yer verilip verilmediği önem arz etmektedir.

Araştırmanın amacı, felsefe dersi öğretim programı ve kitaplarında yer alan düşünürler kimler ve düşüncelerinin neler olduğunu ortaya koymaktır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1.Felsefe dersinin, ortaöğretim haftalık ders programlarındaki ağırlığı nasıldır?
- 2.Felsefe dersi öğretim programının amaçlarında, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 3.Felsefe dersi öğretim programının ünitelerinde, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 4.Felsefe dersi öğretim programının kazanımlarında, düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 5.Felsefe dersi öğretim programında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?
- 6.Felsefe dersi öğretim programının 10.sınıf kısmında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 7.Felsefe dersi öğretim programının 11.sınıf kısmında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler nelerdir?
- 8.Felsefe dersi öğretim programında yer alan filozofların/düşünürlerin düşüncelerinin ilgili olduğu alanlar nelerdir?
- 9.Felsefe ders kitaplarında ilk 10 sırada en çok ismi yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?
- 10.Felsefe dersi öğretim programları ve kitaplarında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler kimlerdir?

YÖNTEM

Araştırma verileri, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanın verilerini, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında

Kanun Hükmünde Kararnamenin 28.maddesinin 6.altıncı fıkrasının (a) bendi hükmü gereğince Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca oluşturulan komisyon tarafından izleme ve değerlendirme çalışmaları doğrultusunda güncellenen “Ortaöğretim Felsefe Dersi 10. Ve 11.Sınıflar Öğretim Programı” (MEB, 2018b) ile “Ortaöğretim Felsefe 10 Ders Kitabı” (Ayaz-Şahin, Koluvaçık, Uyanık, Avcı, 2018) ve “Ortaöğretim Felsefe 11 Ders Kitabı”nda (Koluvaçık, Koluvaçık, Gündoğdu-Avcı, Avcı, 2018) yer alan, araştırmanın amacı ile ilgili ifadeler oluşturmaktadır. Bu veriler, çalışmanın temel amacı ve soruları göz önünde bulundurularak analiz edilmiş, tablolara dönüştürülmüş, yorumları yapıldıktan sonra, sonuçlar elde edilmiş ve bu sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın amacı olan felsefe dersi öğretim programı ve kitaplarında isimleri geçen filozoflar/düşünürler ve düşünceleri ile ilgili elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Felsefe Dersinin, Ortaöğretim Haftalık Ders Programlarındaki Ağırlığı

Türk Eğitim Sisteminde tüm lise türlerinin 10 ve 11.sınıflarının haftalık ders çizelgelerinde felsefe dersi ikişer saat olarak yer almaktadır. Liselerin ortak ders saat sayısı ile felsefe ders sayısına ilişkin bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Felsefe Dersinin Ortaöğretim Haftalık Ders Programlarındaki Ağırlığı

Liseler	Toplam Ortak Ders Saat Sayısı	Toplam Felsefe Ders Saat Sayısı	
	N	N	%
Anadolu Lisesi	109	4	3,67
Anadolu İmam Hatip Lisesi	125	4	3,20
Güzel Sanatlar Lisesi (Müzik)	144	4	2,78
Güzel Sanatlar Lisesi (Türk Halk Müziği)	146	4	2,74
Fen Lisesi	145	4	2,76
Güzel Sanatlar Lisesi (Türk Sanat Müziği)	145	4	2,76
Hazırlık Anadolu Lisesi	148	4	2,70
Güzel Sanatlar Lisesi (Görsel Sanatlar)	152	4	2,63
Spor Lisesi	153	4	2,61
Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi (Anadolu Meslek Programı)	153	4	2,61
Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi (Anadolu Teknik Programı)	160	4	2,50
Uluslararası Anadolu İmam Hatip Lisesi	173	4	2,31
Hazırlık Sosyal Bilimler Lisesi	192	4	2,08

Tablo 1’de görüldüğü gibi, eğitim-öğretim süresi boyunca tüm liselerin haftalık ders çizelgelerinde toplam felsefe dersi saat sayısı 4’tür. Toplam ortak ders saat sayısına göre felsefe ders saat sayısının oranının en yüksek olduğu lise %3,67 ile Anadolu Lisesi’dir. Bunu, %3,20 ile

Anadolu İmam Hatip Lisesi izlemektedir. Üçüncü sırada, % 2,78 ile Güzel Sanatlar Lisesi (Müzik), dördüncü sırada %2,76 ile Fen Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (Türk Sanat Müziği), beşinci sırada %2,74 ile Güzel Sanatlar Lisesi (Türk Halk Müziği), altıncı sırada %2,70 ile Hazırlık Anadolu Lisesi, yedinci sırada %2,63 ile Güzel Sanatlar Lisesi (Görsel Sanatlar), sekizinci sırada %2,61 ile Spor Lisesi ve Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi (Anadolu Meslek Programı), dokuzuncu sırada %2,50 ile Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi (Anadolu Teknik Programı), onuncu sırada % 2,31 ile Uluslararası Anadolu İmam Hatip Lisesi yer alırken, son sırada %2,08 ile Hazırlık Sosyal Bilimler Lisesi yer almaktadır.

Sosyal bilimler ağırlıklı ve hazırlık sınıfı olan bir lise olarak Sosyal Bilimler Lisesi haftalık ders çizelgesinde, toplam ortak ders saat sayısına göre felsefe ders saat sayısı oranının diğer lise türlerine göre en düşük düzeyde olması, dikkati çeken bir durumdur. Bu lisenin programında diğer lise türlerinden farklı olarak ortak zorunlu dersler arasında “Mantık” “Psikoloji” ve “Sosyoloji” derslerinin bulunmuş olması, bu durum üzerinde etkili olmuş olabilir şeklinde yorumlanabilir.

Felsefe Dersi Öğretim Programının Amaçlarında, Düşünürler İle İlgili Yer Alan İfadeler
Millî Eğitim Bakanlığı'nın, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2.maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Felsefe Dersi Öğretim Programı'na ilişkin belirlediği amaçlar Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Felsefe Dersi Öğretim Programının Amaçları

Amaçlar
1.Öğrencilerin felsefi terminoloji hakkında bilgi sahibi olmaları,
2.Felsefenin cevap aradığı temel sorulara karşı farkındalık geliştirmeleri,
3.Felsefi akıl yürütme becerilerini kullanarak felsefi sorulara verilen cevapları değerlendirmeleri,
4.İnsan düşüncesinin felsefe tarihi boyunca ortaya koyduğu problemleri ve bunlara ilişkin çözümleri ana hatları ile kavramaları,
5.Felsefenin temelsorularına filozofların ve felsefi yaklaşımların verdikleri cevapları analiz etmeleri,
6.Felsefenin diğer disiplin alanlarıyla ilişkisini kavramaları,
7.Felsefenin güncel hayatla ilişkisini kavramaları,
8.Felsefenin bireysel ve toplumsal rolünü kavramaları,
9.Tartışma kültürünü geliştirebilmeleri,
10.Düşüncelerini ifade ederken kavramları doğru ve yerinde kullanabilmeleri, ifade ettiği düşüncelerin tutarlı ve temellendirilmiş olmasına özen göstermeleri amaçlanmaktadır.

Tabloda görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programının amaçlarında düşünürler ile ilgili herhangi bir ifade yer almamaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programının Ünitelerinde Düşünürler İle İlgili Yer Alan İfadeler
Felsefe Dersi Öğretim Programındaki ünitelerin isimleri ile ilgili bilgiler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Felsefe Dersi Öğretim Programının Üniteleri

Sınıflar	Üniteler
----------	----------

10.SINIF	Ünite 1. Felsefeyi Tanıma
	Ünite 2. Felsefeyle Düşünme
	Ünite 3. Felsefenin Temel Konuları Ve Problemleri
	Ünite 4. Felsefi Okuma Ve Yazma
11.SINIF	Ünite 1. M.Ö. 6.Yüzyıl – M.S. 2.Yüzyıl Felsefesi
	Ünite 2. M.S. 2. Yüzyıl – M.S. 15. Yüzyıl Felsefesi
	Ünite 3. 15. Yüzyıl – 17. Yüzyıl Felsefesi
	Ünite 4. 18.Yüzyıl–19.Yüzyıl Felsefesi
	Ünite 5. 20. Yüzyıl Felsefesi

Tablo 3’te görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programında 10.sınıf için 4 ünite, 11.sınıf için 5 ünite yer almaktadır. Hem 10.sınıf hem de 11.sınıf ünitelerin isimlerinde, düşünürler ile ilgili herhangi bir ifade yer almamaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programının Kazanımlarında, Düşünürler İle İlgili Yer Alan İfadeler

Felsefe Dersi Öğretim Programının 10. Ve 11. Sınıf kazanımları ile ilgili bilgiler Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Felsefe Dersi Öğretim Programının Üniteleri ve Kazanımları

	Üniteler	Kazanımlar
10.SINIF	Ünite 1 Felsefeyi Tanıma	10.1.1.Felsefenin anlamını açıklar.
		10.1.2.Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.
		10.1.3.Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.
	Ünite 2 Felsefeyle Düşünme	10.2.1.Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.
		10.2.2.Düşünme ve akıl yürütmeye dili doğru kullanmanın önemini açıklar.
		10.2.3.Bir konuyla ilgili felsefi sorular oluşturur.
		10.2.4.Felsefi bir görüşü veya argümanı sorgular.
	Ünite 3 Felsefenin Temel Konuları Ve Problemleri	10.3.1.Varlık felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
		10.3.2.Bilgi felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
		10.3.3.Bilim felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
		10.3.4.Ahlak felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
		10.3.5.Din felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar.
		10.3.6.Siyaset felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
		10.3.7. Sanat felsefesinin konusunu ve problemlerini açıklar.
	Ünite 4 Felsefi Okuma Ve Yazma	10.4.1.Felsefi bir metni analiz eder.
		10.4.2.Verilen konu hakkında alternatif görüşler geliştirir.
10.4.3.Bir konu hakkında felsefi bir deneme yazar.		
10.4.4.Felsefi akıl yürütme becerilerini diğer alanlarda kullanır.		
11.SINIF	Ünite1 MÖ6.Yüzyıl– M.S.2.YüzyılFelsefesi	11.1.1.Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
		11.1.2.M.Ö 6.yüzyıl-M.S. 2.yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.

	11.1.3.Örnek felsefi metinlerden hareketle M.Ö. 6.yüzyıl-MS 2.yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.
	11.1.4.M.Ö. 6.yüzyıl-MS 2.yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
Ünite 2 MS 2. Yüzyıl–M.S. 15. Yüzyıl Felsefesi	11.2.1.M.S. 2.yüzyıl-M.S. 15.yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
	11.2.2.M.S. 2.yüzyıl-M.S. 15.yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
	11.2.3.Örnek felsefi metinlerden hareketle M.S. 2.yüzyıl-M.S. 15.yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.
	11.2.4.M.S. 2.yüzyıl-MS 15.yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
Ünite 3 15. Yüzyıl-17. Yüzyıl Felsefesi	11.3.1.15.yüzyıl-17.yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
	11.3.2.15.yüzyıl-17.yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
	11.3.3.Örnek felsefi metinlerden hareketle 15.yüzyıl-17.yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.
	11.3.4.15.yüzyıl-17.yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
Ünite 4 18. Yüzyıl-19. Yüzyıl Felsefesi	11.4.1.18.yüzyıl-19.yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
	11.4.2.18. yüzyıl-19.yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
	11.4.3.Örnek felsefi metinlerinden hareketle 18. yüzyıl -19. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.
	11.4.4.18. yüzyıl-19.yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
Ünite 5 20. Yüzyıl Felsefesi	11.5.1.20.yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.
	11.5.2.20.yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
	11.5.3.Örnek felsefi metinlerden hareketle 20. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.
	11.5.4.20.yüzyıl felsefesi örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
	11.5.5.Harita üzerinde 20 ve 21.yüzyıl felsefecilerinin isimlerini ve yaşadıkları coğrafyayı gösterir.

Tablo 4’te görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programında 10.sınıf için 18 kazanım, 11.sınıf için 21 kazanım olmak üzere toplam 39 kazanım yer almaktadır. 10.sınıf kazanımlarında filozoflar ile ilgili herhangi bir ifade yer almazken, 11.sınıf kazanımlarında filozoflar ile ilgili “örnek felsefi metinlerden hareketle yüzyılın filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder”, şeklinde 5 ifade yer almaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler

Felsefe Dersi Öğretim Programında; amaçlar, üniteler ve kazanımlarla ilgili ifadelerin dışındaki yerlerde ismi geçen filozoflar/düşünürler ile ilgili bilgiler Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Felsefe Dersi Öğretim Programında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler

Filozoflar/Düşünürler

10.Sınıf		11.Sınıf	
Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
Platon	Fârâbî	Platon	Fârâbî
Aristoteles	İbn Sînâ	Aristoteles	İbn Sînâ
I. Kant	El-kindî	I. Kant	Gazâlî
K. Jaspers	T.Mengüşoğlu	Thales	İbn Rüşd
	H. Z. Ülken	Anaksimandros	Mevlânâ
	Nermi Uygur	Anaksimenes	Yûnus Emre
		Anaksagoras	Hacı Bektâş Velî
		Herakleitos	T.Mengüşoğlu
		Epiktetos	Nurettin Topçu
		Diogenes	
		Lukianos	
		Ksenofanes	
		Anaksimandros	
		Anaksimenes	
		Empedokles	
		Demokritos	
		Lao Tse	
		Herakleitos	
		Parmenides	
		Sokrates	
		Protagoras	
		Gorgias	
		Konfüçyüs	
		Protagoras	
		St. Augustinus	
		N. Kopernik	
		G. Galileo	
		F. Bacon	
		I. Newton	
		R. Descartes	
		B. Spinoza	
		T. Hobbes	
		F. Bacon	
		J. Locke	
		F. Hegel	
		J. J. Rousseau	
		F. Nietzsche	
		H. Bergson	
		J. P. Sartre	
		T. Kuhn	

		K. Popper	
4	6	41	9

Tablo 5’te görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programında toplam 60 filozof/düşünür ismi yer almaktadır. Bunun 10’u, 10.sınıf kısmında, 50 ise 11.sınıf kısmında yer almaktadır. 10.sınıf kısmında yer alanların 4’ü yabancı, 6’sı yerli; 11.sınıf kısmında yer alanların ise 41 yabancı, 9’u yerlidir.

Felsefe Dersi Öğretim Programının 10.Sınıf Kısmında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler İle İlgili İfadeler

Felsefe Dersi Öğretim Programının 10.Sınıf kısmında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler, Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6.Felsefe Dersi Öğretim Programının 10.Sınıf Kısmında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler İle İlgili İfadeler

Filozoflar/Düşünürler	İfadeler
Platon	ÜNİTE 1: FELSEFEYİ TANIMA 10.1.1. Felsefenin anlamını açıklar. c)Farklı düşünürlerin (Platon, Aristoteles, el-kindî, Fârâbî, İbn Sînâ, I. Kant, K. Jaspers, Hilmi Ziya Ülken ve Takiyettin Mengüşoğlu) felsefe tanımlarına yer verilerek bu tanımların benzer ve farklı noktalarının belirtilmesi sağlanır (18).
Aristoteles	
El-kindî	
Fârâbî	
İbn Sînâ,	
I. Kant	
K. Jaspers	
Hilmi Ziya Ülken	
Takiyettin Mengüşoğlu	
Nermi Uygur	10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar. c)Nermi Uygur’un “Bir Felsefe Sorusu Nedir?” adlı makalesinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle felsefi soruların özelliklerinin yorumlanması sağlanır (18).

Tablo 6’da görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programının 10.sınıf kısmında “Felsefenin anlamını açıklar” kazanımına ilişkin, 9 filozof/düşünürle (Platon, Aristoteles, el-kindî, Fârâbî, İbn Sînâ, I. Kant, K. Jaspers, Hilmi Ziya Ülken ve Takiyettin Mengüşoğlu) ilgili felsefe tanımlarına yer verilerek benzer ve farklı noktalarının belirtilmesinin sağlanacağı ifadeleri yer alırken, 1 filozof/düşünürle (Nermi Uygur) ilgili, bir makalesinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle felsefi soruların özelliklerinin yorumlanmasının sağlanacağı ifadesi yer almaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programının 11.Sınıf Kısmında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler İle İlgili İfadeler

Felsefe Dersi Öğretim Programının 11.Sınıf kısmında yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadeler, Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7.Felsefe Dersi Öğretim Programının 11.Sınıf Kısmında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler İle İlgili İfadeler

Filozoflar/ Düşünürler	İfadeler
-----------------------------------	-----------------

Thales	ÜNİTE 1: M.Ö. 6.YÜZYIL-MS2.YÜZYILFELSEFESİ (Kazanım sayısı: 4) 11.1.1.Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar (23). b)Anadolu’da yaşamış filozofların (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Anaksagoras, Herakleitos, Epiktetos, Diogenes, Lukianos, Ksenofanes ve Aristoteles) doğduğu ve yaşadığı yer vurgulanarak haklarında kısaca biyografik bilgi verilir(23).
Anaksimandros	
Anaksimenes	
Anaksagoras	
Herakleitos	
Epiktetos	
Diogenes	
Lukianos	
Ksenofanes	
Aristoteles	
Thales	11.1.2.M.Ö. 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar (23). a)Filozofların ilk neden hakkındaki düşünceleri (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Empedokles ve Demokritos) ve değişim düşüncesi (Lao Tse, Herakleitos ve Parmenides) ele alınır (23).
Anaksimandros	
Anaksimenes	
Empedokles	
Demokritos	
Lao Tse	
Herakleitos	
Parmenides	
Sokrates	b)Sokrates ve Sofistlerin (Protagoras ve Gorgias) bilgi ve ahlak anlayışları ele alınır (23).
Protagoras	
Gorgias	
Platon	c)Platon ve Aristoteles’in varlık, bilgi ve değer anlayışları ele alınır (23).
Aristoteles	
Konfüçyüs	11.1.3.Örnek felsefi metinlerden hareketle MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder (23). a)Konfüçyüs’ün “İdeal Bir İnsan ve Topluma Dair Konuşmalar” adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak görüşünün irdelenmesi sağlanır (23).
Platon	b)Platon’un “Sokrates’in Savunması” adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle Sokrates’in “bilgelik ve erdem” anlayışının irdelenmesi sağlanır (23).
Sokrates	
Sokrates	
Platon	c)Platon’un “Devlet” adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun varlık, bilgi ve siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (23).
Aristoteles	d)Aristoteles’in “Nikomakhos’a Etik” adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun “altın orta” düşüncesinin irdelenmesi sağlanır (23)
Protagoras	11.1.4. M.Ö. 6.yüzyıl-M.S. 2.yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir. a)Protagoras’ın “İnsan her şeyin ölçüsüdür” sözünün dayandığı argümanların tartışılması sağlanır (23).
St. Augustinus	ÜNİTE2: M.S. 2. YÜZYIL-MS 15. YÜZYIL FELSEFESİ (Kazanım sayısı: 4)

	11.2.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder. a)St. Augustinus'un "İtiraflar" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "Tanrı ve evren" ile ilgili görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (24).
Fârâbî	b)Fârâbî'nin "el-medînetü'l fâzıla" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak ve siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (24).
İbn Sînâ	c)İbn Sînâ'nın "Salâmân ve absâl" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun varlık görüşünün irdelenmesi sağlanır (24).
Gazâlî	d)Gazâlî'nin "el-münkız mine'd-dalâl" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilgi görüşünün irdelenmesi sağlanır (24).
İbn Rüşd	e)İbn Rüşd'ün "Tehâfut et-tehâfut el-felâsife" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "din felsefe ilişkisi" ile ilgili görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (24).
Mevlânâ	11.2.4. M.S. 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.
Yûnus Emre	
Hacı Bektâş Velî	a)Mevlânâ, Yûnus Emre ve Hacı Bektâş Velî'nin eserlerinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle tasavvuf düşüncesindeki insan anlayışının tartışılması sağlanır (24).
N. Kopernik	ÜNİTE 3: 15. YÜZYIL-17. YÜZYIL FELSEFESİ (Kazanım sayısı: 4)
G. Galileo	11.3.2. 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
F. Bacon	c)N. Kopernik, G. Galileo, F. Bacon ve I. Newton'un bilimsel çalışmalarının
I. Newton	15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir (25).
R. Descartes	11.3.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle 15. yüzyıl-17. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder. a) R. Descartes'ın "Felsefenin İlkeleri" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilgi ve varlık görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (25).
B. Spinoza	b) B. Spinoza'nın "Ethica" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak görüşünün irdelenmesi sağlanır (25).
T. Hobbes	c) T. Hobbes'un "Leviathan" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (25).
F.Bacon	11.3.4. 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir. a)F. Bacon'ın "Bilgi güçtür." sözünün olumlu ve olumsuz yönlerinin günlük hayattan örneklerle tartışılması sağlanır (25).
J. Locke	ÜNİTE4:18.YÜZYIL-19.YÜZYIL FELSEFESİ (Kazanım sayısı: 4) 11.4.3. Örnek felsefi metinlerinden hareketle 18. yüzyıl-19. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

	a) J. Locke'un "İnsan Zihni Üzerine Bir Deneme" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilginin kaynağı konusundaki görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (26).
I. Kant	b)I. Kant'ın "Ahlak Metafiziğinin Temellendirilmesi" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "ödev ahlakı" anlayışının irdelenmesi sağlanır (26).
F.Hegel	c)F. Hegel'in "Tin Fenomenolojisi" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "diyalektik idealizm" anlayışının irdelenmesi sağlanır (26).
J. J. Rousseau	11.4.4. 18. yüzyıl-19. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir. a)J. J. Rousseau'nun "İnsan özgür doğar oysa her yerde zincire vurulmuştur." sözünden hareketle özgürlük probleminin tartışılması sağlanır (26)
F.Nietzsche	ÜNİTE 5: 20. YÜZYIL FELSEFESİ (Kazanım sayısı: 5) 11.5.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle 20. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder. a) F. Nietzsche'nin "Böyle Buyurdu Zerdüş" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "yeni değerler inşası ve güç istenci" görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (27).
H. Bergson	b) H. Bergson'un "Bilincin Dolaysız Verileri Üzerine Deneme" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilginin kaynağı konusundaki düşüncelerinin irdelenmesi sağlanır (27).
J. P. Sartre	c) J. P. Sartre'ın "Varoluşçuluk" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "varoluş" görüşlerinin irdelenmesi sağlanır (27).
T. Kuhn	d) T. Kuhn'un "Bilimsel Devrimlerin Yapısı" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilim anlayışının irdelenmesi sağlanır (27).
N. Topçu	11.5.4. 20. yüzyıl felsefesi örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir. a) N. Topçu'nun "İsyah Ahlakı" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle düşünürün ahlak hakkındaki görüşlerinin tartışılması sağlanır (27).
T. Mengüşoğlu	b)T. Mengüşoğlu'nun "İnsan Felsefesi" adlı eserinden alınan ve derlenen bir metinden hareketle filozofun "insanı bir bütün olarak gören" düşüncelerinin tartışılması sağlanır (27).
K. Popper	c) K. Popper'ın "Ben yanılmış olabilirim ve sen haklı olabilirsin ve ortak çaba sonucunda belki doğruluğa biraz daha yaklaşabiliriz." sözünden hareketle bilginin doğruluğu ile ilgili özgün bir metin yazılması sağlanır (27).

Bir Kez İsmi Geçen: 38 İki Kez İsmi Geçen: 5 Üç Kez İsmi Geçen: 3 Toplam: 57	Ünite Sayısı: 5 Kazanım Sayısı: 21 Düşünür İsmi Geçtiği Kazanım Sayısı: 13
---	---

Tablo 7’de görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programının 11.sınıf kısmında “Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar” kazanımına ilişkin 10 filozof/düşünürle (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Anaksagoras, Herakleitos, Epiktetos, Diogenes, Lukianos, Ksenofanes ve Aristoteles) ilgili doğduğu ve yaşadığı yer vurgulanarak haklarında kısaca biyografik bilgi verileceği ifadeleri yer almaktadır.

“M.Ö. 6.Yüzyıl-M.S.2.Yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar” kazanımına ilişkin 5 filozof/düşünürle (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Empedokles ve Demokritos) ilgili ilk neden hakkındaki düşünceleri ilgili ifadeler yer alırken, 3 filozof/düşünürle (Lao Tse, Herakleitos ve Parmenides) ilgili değişim düşüncesi ifadesi yer almaktadır.

Yine aynı kazanıma ilişkin 3 filozof/düşünürle (Sokrates, Protagoras, Gorgias) ilgili bilgi ve ahlak anlayışlarının ele alınacağı ifadeleri yer alırken, diğer 2 filozof/düşünürle (Platon, Aristoteles) ilgili varlık, bilgi ve değer anlayışlarının ele alınacağı ifadeleri yer almaktadır.

“Örnek felsefi metinlerden hareketle M.Ö. 6.Yüzyıl-M.S. 2.Yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder” kazanımına ilişkin, Konfüçyüs’ün ahlak görüşünün; Sokrates’in “bilgelik ve erdem” anlayışının; Platon’un varlık, bilgi ve siyaset görüşlerinin irdelenmesinin sağlanacağı; Aristoteles’in “altın orta” düşüncesinin irdelenmesinin sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“M.Ö. 6.Yüzyıl-M.S. 2.Yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir” kazanımına ilişkin, Protagoras’ın “İnsan her şeyin ölçüsüdür” sözünün dayandığı argümanların tartışılmasının sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“Örnek felsefi metinlerden hareketle M.S. 2.Yüzyıl-M.S. 15.Yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder” kazanımına ilişkin, St. Augustinus’un “Tanrı ve evren”; Fârâbî’nin ahlak ve siyaset; İbn Sînâ’nın varlık; Gazâlî’nin bilgi ve İbn Rüşd’ün “din felsefe ilişkisi” ile ilgili görüşlerinin irdelenmesinin sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“M.S. 2.Yüzyıl-M.S. 15.Yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir” kazanımına ilişkin, Mevlânâ, Yûnus Emre ve Hacı Bektâş Velî’nin tasavvuf düşüncesindeki insan anlayışının tartışılmasının sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“15.Yüzyıl-17.Yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar” kazanımına ilişkin, N. Kopernik, G. Galileo, F. Bacon ve I. Newton’un bilimsel çalışmalarının 15.Yüzyıl-17.Yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinileceği ifadeleri yer almaktadır.

“Örnek felsefi metinlerden hareketle 15.Yüzyıl-17.Yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder” kazanımına ilişkin, Descartes’ın bilgi ve varlık; Spinoza’nın ahlak; Hobbes’un siyaset görüşlerinin irdelenmesinin sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“Örnek felsefi metinlerinden hareketle 18.Yüzyıl-19.Yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder” kazanımına ilişkin, Locke’un bilginin kaynağı konusundaki görüşlerinin; Kant’ın “ödev ahlakı” anlayışı ve Hegel’in “diyalektik idealizm” anlayışının irdelenmesinin sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“18.Yüzyıl-19.Yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir” kazanımına ilişkin, Rousseau’nun özgürlük probleminin tartışılmasının sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“Örnek felsefi metinlerden hareketle 20. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder” kazanımına ilişkin, Nietzsche’nin “yeni değerler inşası ve güç istenci”; Bergson’un bilginin kaynağı; Sartre’ın “varoluş”; Kuhn’un bilim anlayışının irdelenmesinin sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

“20.Yüzyıl felsefesi örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir” kazanımına ilişkin, Nurettin. Topçu’nun ahlak görüşlerinin; Takiyettin Mengüşoğlu’nun “insanı bir bütün olarak gören” düşüncelerinin tartışılmasının ve K. Popper’in “Ben yanılmış olabilirim ve sen haklı olabilirsin ve ortak çaba sonucunda belki doğruluğa biraz daha yaklaşabiliriz” sözünden hareketle bilginin doğruluğu ile ilgili özgün bir metin yazılmasının sağlanacağı ifadeleri yer almaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Filozofların/Düşünürlerin Düşüncelerinin İlgili Olduğu Alanlar

Felsefe Dersi Öğretim Programında yer alan filozofların/düşünürlerin düşüncelerinin ilgili olduğu alanlar ile ilgili bilgiler Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. Felsefe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Filozofların/Düşünürlerin Düşüncelerinin İlgili Olduğu Alanlar

Sınıflar	Alanlar
10.SINIF	Felsefe tanımları, benzer ve farklı noktaları
	Felsefi soruların özellikleri
11.SINIF	Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamı
	İlk neden hakkındaki düşünceler
	Bilgi ve ahlak
	Bilginin kaynağı
	Bilginin doğruluğu
	Varlık ve değer
	Bilgelik ve erdem
	Siyaset
	Tanrı ve evren
	Din felsefe ilişkisi
	Tasavvuf düşüncesindeki insan anlayışı
	Diyalektik idealizm
	Özgürlük problemi
	Yeni değerler inşası ve güç istenci
İnsanı bir bütün olarak görmek	

Tablo 8’de görüldüğü gibi, Felsefe Dersi Öğretim Programında yer alan filozofların/düşünürlerin düşünceleri felsefe ve felsefenin alanlarından, özellikle üç temel alanı olan “Ontoloji: Varlık”, “Epistemoloji: Bilgi”, “Aksiyoloji: Değer” alanları ilgili olduğu anlaşılmaktadır

Felsefe Ders Kitaplarında İlk 10 Sırada En Çok İsmi Yer Alan Filozoflar

Felsefe Ders Kitaplarında ilk sırada en çok ismi yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili bilgiler Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Felsefe Ders Kitaplarında İlk 10 Sırada En Çok İsmi Yer Alan Filozoflar/Düşünürler

Ders Kitapları							
10.Sınıf (İsmi Geçen Toplam Filozof/Düşünür Sayısı: 104)				11.Sınıf (İsmi Geçen Toplam Filozof/Düşünür Sayısı: 182)			
Sıra	Filozof/Düşünür	f	%	Sıra	Filozof/Düşünür	f	%
1	Kant	18	19,15	1	Aristoteles	85	22,14
2	Aristoteles	14	14,89	2	Platon	76	19,79
3	Descartes	9	9,57	3	Kant	40	10,42
4	Platon	8	8,51	4	Sokrates	36	9,38
5	Newton	8	8,51	5	Hegel	35	9,11
6	S. Hawking	8	8,51	6	Fârâbî	24	6,25
7	Bertrand Russell	8	8,51	7	Kopernik	24	6,25
8	Fârâbî	7	7,45	8	Descartes	22	5,73
9	Locke	7	7,45	9	Thales	21	5,47
10	Hume	7	7,45	10	Bacon	21	5,47
Toplam		94	100,00	Toplam		384	100,00

Tablo 9’da görüldüğü gibi, felsefe ders kitaplarında; 10.sınıf ders kitabında 104, 11.sınıf ders kitabında 182 olmak üzere toplam 286 filozof/düşünür ismi yer almaktadır. Hem 10. hem de 11.sınıf ders kitabında ilk 10 sırada isimleri en çok yer alan filozoflar sırasıyla “Aristoteles”, “Platon”, “Descartes” ve “Kant”tır.

Her iki ders kitabında ilk 10 sırada en çok ismi geçenler arasında “Fârâbî” dışında yerli herhangi bir filozof/düşünür ismi yer almamaktadır. Fârâbî’nin ismi, ilk 10 sırada en çok ismi geçenler arasında, 11.sınıf ders kitabında altıncı sırada yer alırken, 10.sınıf ders kitabında sekizinci sırada yer almaktadır.

Felsefe Dersi Öğretim Programları ve Kitaplarında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler

Felsefe Dersi Öğretim Programları ve Kitaplarında isimleri yer alan filozoflar/düşünürler ile ilgili bilgiler Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10.Felsefe Dersi Öğretim Programları ve Kitaplarında İsimleri Yer Alan Filozoflar/Düşünürler

Filozoflar/Düşünürler			
10.Sınıf		11.Sınıf	
Program	Kitap	Program	Kitap
10	104	50	182

Tablo 10’da görüldüğü gibi, felsefe dersi öğretim programları; 10. Ve 11.sınıf kısmında toplam 60 filozof/düşünür ismi yer alırken, 10. Ve 11.sınıf felsefe ders kitaplarında toplam 286 filozof/düşünür ismi yer almaktadır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgular ve yorumlarından hareketle varılan sonuçlar ve öneriler yer almaktadır:

Felsefe dersinin ortaöğretim haftalık ders programlarındaki ağırlığının az olduğu ve liselere göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Felsefe dersine Türk Eğitim Sistemi'nde gerekli önemin verilmesi hususu, üzerinde sıklıkla durulan bir konu olarak güncelliğini koruduğu gerçeğinden hareketle, öğretim programları geliştirilirken bu dersin ağırlığının artırılmasının göz önünde bulundurulması ve liselerin özelliklerine göre bu durumun değerlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Demirdöven'in (1998) belirttiği gibi, felsefe öğretim programının büyük bir hassasiyetle, eğitimsel tüm değişkenler göz önünde bulundurularak, konu alanının ve program geliştirmenin çağdaş bilgileri ışığında hazırlanması gerekmektedir. Bunu gerçekleştirirken de geçmişte uygulanmış felsefe öğretim programları ve halen uygulamada olan felsefe öğretim programı hakkında kapsamlı bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Bu sayede, hazırlanacak yeni öğretim programı geçmiş öğretim programlarının ışığında yeni bir yapıya kavuşacaktır. Felsefe programları, yeniden ele alınıp enine boyuna gözden geçirilmelidir. Bu şekilde insancıl bir bakışla ezbercilikten uzak duran bir müfredat oluşturulabilir ve yeni ders kitaplarının da bu doğrultuda oluşturulması sağlanabilir. Bu yenilikler olmadan yapılmaya çalışılan felsefe öğretimi, insanı insana tanıtır bir arada yaşamının ve toplum olabilmenin anlamını öğrencilere göstermede yetersiz kalacaktır (Koç-Aydın ve Çıtak, 2017).

Felsefe dersi öğretim programının amaçlarında ve ünite isimlerinde, filozoflar/düşünürler ile ilgili herhangi bir ifadenin bulunmaması dikkate değer bir husustur. Tümüyle filozofların/düşünürlerin görüşlerinin temel teşkil ettiği felsefenin öğretim programı geliştirilirken amaçlarda ve ünite isimlerinde filozofların/düşünürlerin isimlerine yer verilmesi önem arz etmektedir.

Felsefe dersi öğretim programının 11.sınıf düzeyindeki ünitelerin her birinde "filozofların felsefi görüşleri" ile ilgili birer kazanım yer alırken, 10.sınıf düzeyinde ünitelerin kazanım ifadelerinde böyle bir durum görülmemiştir. Felsefenin öğretim programı geliştirilirken 10.sınıf düzeyindeki kazanımlarda filozoflar/düşünürler ile ilgili ifadelere yer verilmesi beklenen bir durumdur.

Felsefe dersi öğretim programının amaçlar, üniteler ve kazanımlarla ilgili ifadelerin dışındaki yerlerde; 11.sınıf kısmında ismi geçen filozofların/düşünürlerin oranı, 10.sınıf kısmında ismi geçen filozofların/düşünürlerin oranının beş katı olduğu görülmüştür. Ayrıca, 11.sınıf düzeyinde yer alan yerli filozofların/düşünürlerin sayısı 10.sınıf düzeyinde göre fazladır. Öte yandan, 10.sınıf düzeyinde yerli filozofların/düşünürlerin isimleri, yabancı olanlardan daha fazla iken, 11.sınıf düzeyinde yerli filozofların/düşünürlerin isimleri, yabancı olanlardan daha azdır. Felsefenin öğretim programı geliştirilirken, bu hususların göz önünde bulundurulması, özellikle yabancı filozofların/düşünürlerin isimleri kadar yerli olanlara da yer verilmesi eğitimin milliliği açısından önemli bir konudur.

Felsefe Dersi Öğretim Programının kazanımlarının etkinliklerinde 10.Sınıf kısmında yer alan filozoflar/düşünürler ve onlarla ilgili ifadeler, 11.sınıf kısmındakinden daha az ve sınırlı olduğu görülmüştür. Felsefenin öğretim programı geliştirilirken, her kazanıma uygun filozoflar/düşünürler ve onlarla ilgili ifadelere yer verilmesinde yarar bulunmaktadır.

Felsefe dersi öğretim programında belli başlı alanlarda filozofların/düşünürlerin düşüncelerine yer verildiği görülmüştür. Felsefenin öğretim programı geliştirilirken, bu belli başlı alanlarla birlikte başka alanlara, özellikle de “aksiyoloji: etik ve estetik” alana ilişkin, filozofların/düşünürlerin düşüncelerine yer verilmesi önem arz etmektedir.

Felsefe ders kitaplarında isimleri geçen filozofların/düşünürlerin isimlerinin dağılımında, özellikle yerli ve yabancı hususunda bir dengenin olmadığı görülmüştür. Felsefenin öğretim programı geliştirilirken, dağılıma ve dengeye dikkat edilmesine felsefenin bütünlüğü ve milliliği açısından yarar bulunmaktadır.

Felsefe ders kitaplarında, öğretim programına göre daha fazla filozof/düşünür ismine yer verilmiş olması beklenen bir durum olmakla birlikte, programla kitaplar arasındaki dengenin daha uygun bir düzeyde tutulması eğitim-öğretim sürecini anlamlı kılacaktır.

“Müfredatta Yenilenme ve Değişiklik Çalışmaları Üzerine Basın Açıklaması” metninde (MEB, 2017) yer verildiği gibi, sosyokültürel hayat, bilim ve teknolojiye hızlı değişim ve gelişmeler, toplumun ve bireyin ihtiyaç duyduğu niteliklerin de farklılaşmasına sebep olmaktadır. Bu farklılaşma ise tabii olarak çağın gerekliliklerini karşılayabilecek bireylerin yetiştirilmesini sağlayacak olan öğretim programlarının ve ders kitaplarının yenilenmesi ve güncellenmesi ihtiyacını doğurmaktadır. Bu düşünceden hareketle Felsefe dersi öğretim programı ve kitaplarının, filozoflar/düşünürler ve düşünceleri hakkında gerekli bilgilerin yer alacağı şekilde geliştirilmesi önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Ayaz-Şahin, A., Koluvaçık, H. S., Uyanık, M., Avcı, S. S. (2018). *Ortaöğretim Felsefe 10 Ders Kitabı*, Ankara: Devlet Kitapları.
- Büyükkaragöz, S. (1997). *Program Geliştirme*, Konya: Kuzucular Ofset.
- Caner, M. Ve Kurt, B. (2020). Ders Kitabı Değerlendirme Yaklaşımları, *Journal of World of Turks*, 12 (1), 365-382.
- Demirdöven, İ. H. (1998). Yeni Bir Eğitim Anlayışı ve Felsefe Eğitimi, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 218, 16-17.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dombaycı, M. A. (2009). Felsefe Öğretimi ve Düşünme Becerileri İlişkisi, IV. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi Bildirileri, 406-416.
- Durakoğlu, A., Altıparmak, İ. B., ve Coşkun, H. (2019). Orta Öğretim Felsefe Ders Kitaplarının İçerik Açısından Değerlendirilmesi, *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (27), 393-408.
- Ergün, M. (2015), *Eğitim Felsefesi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Hançerlioğlu, O. (1996). *Felsefe Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Koç-Aydın, A. ve Çıtak, E. (2017). 2009 Felsefe Öğretim Programının Program Geliştirmenin Temel Öğeleri Kapsamında Değerlendirilmesi, *Dört Öge*, (11), 2017.
- Koluvaçık, A., Koluvaçık, H. S., Gündoğdu-Avcı, R., Avcı, S. S. (2018). *Ortaöğretim Felsefe 11 Ders Kitabı*, Ankara: Devlet Kitapları.
- MEB (2017). Müfredatta Yenilenme ve Değişiklik Çalışmaları Üzerine Basın Açıklaması, http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklamasi-program.pdf

- MEB (2018a). Ders Kitapları Hakkında Merak Edilenler, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
http://fethiye.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/12095522_ders_kitaplarY_inceleme_1.pdf
- MEB (2018b). Ortaöğretim Felsefe Dersi (10. ve 11.Sınıflar) Öğretim Programı,
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=338>
- Oğuzkan, F. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Omay, N. M. (2018). Eğitiminin Yeniden Değerlendirilmesi, Felsefe Kongresi Bildiri Kitabı, İstanbul: Mantık Derneği Yayınları.
- Özdemir, S. (2019). *Kuramdan Uygulamaya Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Ünsal, S. (2016). Orta Öğretim Felsefe Dersinin Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri, *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (8), 3171-3192.
- Shammas, M (2013). For a Better Society, Teach Philosophy in High Schools, erişim tarihi 15.08.2016. http://www.huffingtonpost.com/mike-shammas/for-abetter-society-teac_b_2356718.html
- Sönmez, V. (2005). *Eğitim Felsefesi*, Ankara: Anı Yayıncılık
- Timuroğlu, V. (1998). Farklılaşmamış Gerçekliğe Müdahale, *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 218, 13-15.
- Varış, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Weller, C. (2015). Schools are Starting to Teach Kids Philosophy and it's Completely Changing The Way Students Think <http://www.businessinsider.com/teaching-philosophy-in-schools-has-hugeimpacts-2015-7>).

A NEW FRAMEWORK FOR IDENTIFYING ORGANIZATIONAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS AFFECTING ELECTRONIC CUSTOMER SATISFACTION OF E-COMMERCE WEBSITES

DR. ALIREZA MOGHADDASI

Assistant Professor, Faculty of Management and Accounting, Management Department,
Imam Reza International University, Mashhad, Iran
Asrar Street, Daneshgah Highway, Imam Reza International University, Mashhad, Iran

ABSTRACT

As the Internet continues to grow, many people are drawn to living in an electronics-based society. Increasingly, online consumers around the world are simultaneously accessing information from multiple online companies or vendors to help them make smart shopping decisions. Today, customers are smarter and more demanding. In fact, customers evaluate the quality of Internet technology based on how they understand the quality metrics of a particular website. In this study, some of the factors affecting customer e-satisfaction for competitive advantage in the online environment were discussed. Model has been empirically validated through survey data collected from people of the neighborhoods of Narmak in Iran, Mashhad. SPSS was selected for analyses the data. The results indicate that the factors significant have positive and direct relationship on customer e-satisfaction. Also the result shows that organizational and environmental factors such as service quality, website quality and Infrastructure affecting electronic customer satisfaction of e-commerce websites. The results of this research can help in a competitive advantage in the e-commerce.

Keywords: service quality, website quality, Infrastructure, customer e-satisfaction

EXPLORING THE EFFECT OF USING THE FLIPPED CLASSROOM MODEL ON EFL LEARNERS' CRITICAL THINKING

AMANI BOUCHARB

Amar Telidji University, Faculty of Foreign Languages, English Department, Laghouat, Algeria.

ABSTRACT

The flipped classroom instructional model is one of the most used forms of blended learning in teaching and learning. It is based on using online education along with the traditional one and flipping teacher-student roles for opting to more autonomous learning. This instructional model is used widely especially with the spread of the global pandemic of Covid-19; considering the need for distance education at the time being. The 21st Century era requires a set of skills including critical thinking and problem solving. EFL learners are no exception to this requirement. Subsequently, this paper explores the effect that the flipped classroom has on EFL learners' critical thinking skills. For achieving this purpose, a pre- and post-test experimental design is required to test the learners' critical thinking skills with and without the implementation of the flipped classroom model. The sample of the experiment includes 51 second year EFL students from the English department of 8 Mai 1945 University of Guelma, studying the Grammar module. The sample consists of two groups; a study group of 25 students whom were taught using the flipped classroom model, and a control group of 26 students whom were taught using the traditional way of teaching. To measure their critical thinking skills prior the experiment, a test in an essay form is adopted, which tends to test their higher levels of thinking according to bloom's taxonomy including analysis and synthesis. Moreover, a pre-test with the same principles will be applied at the end of the experiment on both groups in order to see the development in their critical thinking skills. Finally, the expected results would be that the students in both groups will show different levels of critical thinking, that is, students taught by using flipped classrooms will show higher levels of critical thinking than students taught by using the traditional way only.

Keywords: Flipped classroom, blended learning, and critical thinking.

EXAMINATION OF PHUBBING LEVEL OF MOTHERS WITH CHILDREN IN PRESCHOOL PERIOD IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Lecturer Bayram DELEŞ
Ardahan University, Vocational High School of Health Services
Child Development Program
Orcid ID: 0000-0002-7507-240X

Prof. Dr. Neriman ARAL
Ankara University, Faculty of Health Sciences
Child Development
Orcid ID: 0000-0002-9266-938X

Abstract

In this study, it was aimed to examine the phubbing level of mothers who had children in the preschool period in terms of various variables. In the research, a descriptive research method relational survey model was applied. The study group of the research consists of 108 mothers whose children attend private pre-school education institutions affiliated to the Ministry of National Education. As a data collection tool in research '*Personal Information Form*' and '*General Scale of Being a Phubber*' used. ANOVA test and t-test were used in the analysis of data. As a result of the research, it was concluded that the levels of nomophobia, personal conflict, and general sociothelite of university graduate mothers, and the levels of personal conflict of mothers with four-year-old children were high. It was determined that as the number of children increased, the mothers' levels of nomophobia, personal conflict, and being a general phubber decreased. It was determined that mothers who use technological devices to follow social media have higher nomophobia and sociotelist levels than those who use them for educational purposes. It was concluded that as the duration of use of mothers who use smartphones, tablets and computers increases, their level of being a Phubber increases. In this context, information can be given to families in order to ensure the beneficial and conscious use of mobile devices.

Keywords: Child development, Phubbing, Phone addiction

Introduction

One of the greatest features of the developing world is to make communication easier and faster. Mobile devices make it easier for individuals to communicate and contribute to being accessible everywhere (Roberts & David, 2017). Due to the excessive use of smartphones, which make the need for socialization easier, various problems have started to occur between individuals during face-to-face interaction (Nazir & Pişkin, 2016). In this context, one of the problems expressed in the literature is phubbing.

Phubbing is people interacting with their smartphone while maintaining communication with others. the individual avoids continuing interpersonal communication, ignores his

environment, and it is defined as making this movement continuous (Karadağ et al., 2016). In addition to this it is also emphasized that phubbing has a multidimensional structure because of the fact that smart phones have the opportunity to access the internet and contain computer features. Smartphone, internet, social media and game addictions can be given as examples of the multidimensional structure of phubbing (Roberts & David, 2017). Developing technologies reduce and sometimes eliminate elements such as time and space between individuals. Despite these important benefits provided by technologies, it often causes unnoticed barriers between individuals. Although individuals seem to be talking to each other or listening to each other in family and friend environments, most of the time individuals spend time in virtual environments without being aware of each other. It is important to conduct research on the causes and effects of this situation, which is called phubbing, in terms of revealing the negative effects of technology on individuals and social relations (Büyükgebiz Koca, 2019; Chen et al., 2021; Karadağ et al., 2016; Scott, Valley and Simecka, 2017; Sharma et al., 2017).

Phubbing can be considered as a situation that limits family relations and parent-child communication. Parent-child behavior is effective in the quality of parent-child interaction, and these are closely related to the development of the child (Aral, 2011). When parent-child interaction is limited, it has been concluded that the child's cognitive, social, emotional, and language development measures and self-care skills are affected adversely (Anderson & Hanson, 2017). In this context, it is thought that the phubbing level of parents who have children in the pre-school period is closely related to the development of the child. Based on this idea, the aim of this study is to examine the phubbing level of mothers who have children in the preschool period in terms of various variables. For this purpose, the answers to following questions were sought:

On the phubbing level of mothers who had children in the preschool period,

- Ages
- Education levels
- Number of Children
- Age of children
- Purposes of using technological devices
- Is their time spent with technological devices effective?

Method

In this section, the research model, study group, data collection tools, data collection process and statistical analysis used in data analysis are included.

Research Model

Relational screening model was used in the research. Relational screening model is a research model that allows the comparison of variables that are thought to affect each other (Büyüköztürk, 2012).

Study Group

The study group of the research consists of 108 mothers whose children attend private pre-school education institutions affiliated to the Ministry of National Education. No sample

selection was made in the study, and mothers who voluntarily agreed to participate in the study were included in the study.

19.4% of the mothers included in the study were 25-30 years old, 44.4% 31-35 years old, 37.1% 36 years old and over; 12.1% of them were primary and secondary school graduates, 20.4% were high school graduates, 67.6% were university graduates; 32.4% had four, 30.6% had five, 37% had six-year-olds; It was determined that 42.6% had one child, 37% had two children, and 20.4% had three children. In addition, mothers stated that they use technological devices for education by 27.8%, for following the news and listening to music by 21.1%, and for following social media by 50.9%; It was determined that 14.8% of mothers spend one hour or less, 58.3% spend two to four hours, 26.9% spend five hours or more at the phone/computer/tablet per day.

Data Collection Tool

“General Information Form” and “General Phubbing Scale” were used as data collection tools in the research.

General Information Form: It is a form prepared to obtain information about mothers' age, education level, child's age, number of children, mothers' reasons for using technological devices, and time spent on technological devices.

General Scale of Being a Phubber: The scale was developed by Chotpitayasunondh and Douglas (2018), adapted to Turkish by Göksun (2019), and consists of 4 sub-dimensions (nomophobia, interpersonal conflict, self-isolation, problem awareness) and 15 items. The scale was prepared as a 7-point Likert scale (1= Never, 2= Rarely, 3= Sometimes, 4= Sometimes, 5= Often, 6= Usually, 7= Always) and consists of a total of 15 items. The nomophobia sub-dimension of the scale includes questions 1, 2, 3 and 4, the sub-dimension of interpersonal conflict questions 5, 6, 7 and 8, the sub-dimension of self-isolation, questions 9, 10, 11 and 12, and the sub-dimension of problem awareness. It consists of questions 13, 14 and 15. The reliability coefficient for the whole scale was found to be .87. In addition, for the sub-dimensions, nomophobia was found to be .78, interpersonal conflict .74, self-isolation .84, problem awareness .73.

Data Collection

The research data were collected online via Google Form due to an epidemic disease, Covid-19, after the necessary permissions were obtained from private preschool education institutions. The questionnaire form prepared by the researchers was sent to the mothers via e-mail and social media accounts. Research data were collected between July and August 2021.

Data Analysis

Data were analyzed by the SPSS program. As a result of the analysis, it was determined that the data showed a normal distribution. For this reason, t-test and ANOVA, which are parametric statistical techniques, were used in the analysis of the data. In the analysis of the data, 95% ($p \leq .05$) confidence interval was used.

Results

In this part of the study, the findings reached in order to reveal the phubbing level of the mothers are included.

Table 1. Mean scores of mothers for being a phubber by age and ANOVA test results

Becoming a Phubber	Age	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	Sd	F	p	Difference				
Nomophobia	25-30	21	4,296	0.938	2	,021	.97	No				
	31-35	48	5,671	0,819								
	Age 36 and above	39	5.059	0,810								
	Total	108	5,165	0.497								
	25-30	21	3.294	0.719								
Personal Conflict	31-35	47	2.502	0.365	2	,742	.48	No				
	Age 36 and above	39	2,635	0,422								
	Total	107	2.712	0.262								
	25-30	21	5,078	1.108								
	31-35	48	5,198	0,750								
Self-Isolation	Age 36 and above	39	3,829	0.613	2	,235	.79	No				
	Total	108	4,690	0.451								
	25-30	21	3,217	0.702								
	31-35	48	2,935	0.424								
	Age 36 and above	39	3,498	0.560					2	,394	.67	No
Total	108	3,184	0.306									
Problem Awareness	25-30	21	10,235	2.234	2	,068	.93	No				
	31-35	47	11,219	1.636								
	Age 36 and above	39	9,935	1,591								
	Total	107	10,484	1,014								
	Total	107	10,484	1,014								

The phubbing level of the mothers participating in the study according to their age was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was no significant difference according to age groups in the nomophobia, personal conflict, self-

isolation, problem awareness sub-dimensions of the scale and the total scores of the scale of being a phubber ($p>.05$). Accordingly, it was determined that the age of the mothers was not a determinant variable on the level of being a phubber.

Table 2. Means of phubbing scores and ANOVA test results according to mothers' education levels

Becoming a Phubber	Education Level	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	sd	F	p	Difference
Nomophobia	Primary and Secondary School	13	12.69	4,131	2	5,708	.00	University*Primary and secondary school
	High school graduate	22	12,14	5,213				
	University degree	73	15.77	4,999				
	Total	108	14,66	5,165				
Personal Conflict	Primary and Secondary School	13	4.85	1.281	2	4,968	.00	University*Primary and secondary school
	High school graduate	22	6.50	2,650				
	University degree	72	7.28	2,769				
	Total	107	6.82	2.712				
Self-Isolation	Primary and Secondary School	13	7.92	4,173	2	1.914	.15	No
	High school graduate	22	7.09	2,562				
	University degree	73	9.21	5,169				
	Total	108	8.62	4,690				
Problem Awareness	Primary and Secondary	13	7.92	2,753	2	,297	.74	No

	School							
	High school graduate	22	7.77	3,070				
	University degree	73	8.33	3,313				
	Total	108	8.17	3,184				
	Primary and Secondary School	13	33.38	8,986				
Total	High school graduate	22	33,50	7,360	2	5,471	.00	University*High School
	University degree	72	40,32	10,900				
	Total	107	38.07	10,484				

The level of being a phubber according to the education level of the mothers participating in the study was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was no significant difference in the sub-dimensions of self-isolation and problem awareness of the scale according to education level ($p > .05$). On the other hand, it was determined that there was a significant difference in the total scores of the nomophobia, personal conflict and being a phubber scale ($p \leq .05$). According to the results of the posthoc test, which was conducted to determine which group the difference originated from, it was concluded that the nomophobia and personal conflict levels of the mothers who were university graduates were higher than the mothers who were primary and secondary school graduates, and that the mothers who were university graduates had higher levels of being phubber than those who were high school graduates.

Table 3. Mean scores of mothers for being a phubber according to their children's ages and ANOVA test results

Becoming a Phubber	Child Age	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	Sd	F	p	Difference
Nomophobia	4	35	14,0857	4,27972	2	1,990	,14	No
	5	33	13,7273	5,29311				
	6	40	15,9250	5,61768				
	Total	108	14,6574	5,16487				
Personal	4	35	7,6000	2,76746	2	3,635	,03	4*5

Conflict	5	33	5,8788	2,17597				
	6	40	6,9231	2,88722				
	Total	108	6,8224	2,71200				
Self-Isolation	4	35	7,7714	3,15376				
	5	33	9,1212	4,62843	2	,858	.42	No
	6	40	8,9500	5,75549				
Total	108	8,6204	4,68985					
Problem Awareness	4	35	7,5143	3,09051				
	5	33	8,4545	2,34642	2	1.090	,34	No
	6	40	8,5000	3,79608				
Total	108	8,1667	3,18437					
Total	4	35	36,9714	8,41387				
	5	33	37,1818	10,29701	2	.852	,43	No
	6	40	39,8205	12,20843				
Total	108	38,0748	10,48422					

The phubbing level of the mothers participating in the study according to the age of their children was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was no significant difference in the nomophobia, self-isolation, problem awareness sub-dimensions of the scale and the total scores of the scale according to the age of the children ($p > .05$). On the other hand, it was determined that there was a significant difference in the personal conflict scores of the scale ($p \leq .05$). As a result of the posthoc test, which was carried out to determine from which group the difference originated, it was determined that the personal conflict situations of mothers with four-year-old children were higher than those of mothers with five-year-old children.

Table 4. Mean scores of mothers for being a phubber according to the number of children and ANOVA test results

Becoming a Phubber	Number of Children	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	sd	F	p	Difference
nomophobia	1	46	16,2174	4,69474				
	2	40	13,7250	5,13404	2	3,971	.02	1*2
	3	22	13,0909	5,49380				1*3
	Total	108	14,6574	5,16487				
Personal	1	46	8,2609	2,85529	2	15,339	.00	1*2

Conflict	2	40	6,0513	2,13922	2	3,595	.03	1*3
	3	22	5,1818	1,70814				
	Total	108	6,8224	2,71200				
Self-Isolation	1	46	8,2174	3,84657	2	3,595	.03	2*1
	2	40	10,0250	5,93766				
	3	22	6,9091	2,77590				
	Total	108	8,6204	4,68985				
Problem Awareness	1	46	6,7391	3,37596	2	13,231	.00	2*1
	2	40	9,9250	2,67359				
	3	22	7,9545	1,88925				
	Total	108	8,1667	3,18437				
Total	1	46	39,4348	10,58857	2	3,203	0.04	1*3
	2	40	39,2564	11,00172				
	3	22	33,1364	7,95999				
	Total	108	38,0748	10,48422				

The phubbing level of the mothers participating in the study according to the number of children was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was a significant difference in the sub-dimensions of nomophobia, personal conflict, self-isolation, problem awareness and the total scores of the scale according to the number of children ($p \leq .05$). As a result of the posthoc test performed to determine which group the difference originated from, it was found that mothers with one child had higher nomophobia and personal conflict levels than mothers with two children; mothers with one child had higher nomophobia, personal conflict and phubbing levels than mothers with three children; that mothers with two children have higher levels of self-isolation and problem awareness than mothers with one child; It was determined that mothers with two children had higher levels of self-isolation and being a phubbing compared to mothers with three children.

Table 5. The averages of the mothers' phubbing scores according to their use of technology and the results of the ANOVA test

Becoming a Phubber	Using Technological Devices	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	sd	F	p	Difference
Nomophobia	I use it for educational purposes.	30	13.27	4,502	2	2,733	.07	No
	I use it to listen to music and	23	13.83	5,890				

	follow the news							
	I use it to follow social media	55	15,76	5,022				
	Total	108	14,66	5,165				
	I use it for educational purposes.	30	6,33	2,905				
Personal Conflict	I use it to listen to music and follow the news	23	6,04	2,585	2	2,872	.06	No
	I use it to follow social media	54	7,43	2,559				
	Total	107	6,82	2,712				
	I use it for educational purposes.	30	7,37	3,605				
Self-Isolation	I use it to listen to music and follow the news	23	7,30	3,994	2	4,107	.02	Following social media * For educational purposes
	I use it to follow social media	55	9,85	5,191				
	Total	108	8,62	4,690				
	I use it for educational purposes.	30	8,17	3,007				
Problem Awareness	I use it to listen to music and follow the news	23	8,04	3,097	2	,024	.97	No
	I use it to follow social media	55	8,22	3,365				
	Total	108	8,17	3,184				
Total	I use it for educational	30	35,13	9,500	2	4,281	.02	Following social media

purposes.					* For educational purposes
I use it to listen to music and follow the news	23	35.22	9,200		
I use it to follow social media	54	40.93	10,890		
Total	107	38.07	10,484		

The phubbing level of the mothers participating in the study according to the purpose of using technological devices was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was no significant difference in the nomophobia, personal conflict and problem awareness sub-dimensions of the scale ($p > .05$). On the other hand, it was determined that there was a significant difference in the self-isolation sub-dimension of the scale and the total scores of the phubbing scale according to the purpose of using technological devices ($p \leq .05$). As a result of the posthoc test, which was conducted to determine which group the difference originated from, it was concluded that the nomophobia and phubbing levels of mothers who use technological devices to follow social media are higher than mothers who use them for educational purposes.

Table 6. Means of phubbing scores and ANOVA test results according to mothers' daily use of technological devices

Becoming a Phubber	N	Arithmetic Mean	Standard Deviation	sd	F	p	Difference	
Nomophobia	1 Year and less	16	10.68	3,004	2	17,159	.00	5 hours or more * 2-4 hours 5 hours or more * 1 hour or less 2-4 hours * 1 hour or less
	2-4 hours	63	13.92	4,566				
	5 hours and above	29	18.44	5,082				
	Total	108	14.65	5,164				
Personal Conflict	1 Year and less	16	5.37	2,276	2	8,842	.00	5 hours or more * 2-4 hours 5 hours or more * 1 hour or less
	2-4 hours	63	6.47	2,402				
	5 hours and above	28	8,42	2,924				
	Total	107	6.82	2.712				

Self-Isolation	1 Year and less	16	6.00	2,529			
	2-4 hours	63	7.84	3,865	2	11,861	.00
	5 hours and above	29	11.75	5,660			
	Total	108	8.62	4.689			
Problem Awareness	1 Year and less	16	8.56	3,577			
	2-4 hours	63	7,33	2,884	3	6,513	.00
	5 hours and above	29	9.75	3,031			
	Total	108	8.16	3,184			
Total	1 Year and less	16	30,62	4,716			
	2-4 hours	63	35.57	8,429	2	27,405	.00
	5 hours and above	28	47,96	10.347			
	Total	107	38.07	10,484			

The phubbing level of the mothers participating in the study according to the time of use of technology was examined with the ANOVA test. As a result of the analysis, it was determined that there was a significant difference in the nomophobia, personal conflict, self-isolation, problem awareness sub-dimensions of the scale and the total scores of the scale according to the duration of using technology ($p \leq .05$). As a result of the posthoc test, which was conducted to determine which group caused the difference, it was found that mothers who used technological devices for five hours or more had higher levels of nomophobia, personal conflict, self-isolation and being a phubber compared to mothers who used technological devices for one hour or less; mothers who use technological devices for five or more hours have higher levels of nomophobia, personal conflict, self-isolation, and being a sociotelist compared to mothers who use them for two to four hours; It has been concluded that mothers who use technological devices for one hour or less have a higher level of problem awareness than those who use them for two to four hours.

Discussion

In the study, no significant difference was found between the phubbing level of the mothers and the age variable. Aykaç and Yıldırım (2021) also concluded that there was no significant difference between the age variable and the level of being a phubber. In response to this finding, Chotpitayasunondh and Douglas (2016) concluded that individuals between the ages of 16-20 have high nomophobia levels. At the same time, in another study conducted by Adnan and Gezgin (2016), it was determined that the nomophobia levels of individuals in the 18-24 age group are higher than those in the 25-34 age group. When the different results that emerged in this context are evaluated, it is thought that the age ranges of the groups included in the studies are different from each other, affecting the results.

In the study, it was determined that the levels of nomophobia, personal conflict, and general phubbing were high in mothers who were university graduates. In the research carried out by Karaş (2019), it was concluded that individuals who are high school and university graduates have a high phubbing level. In this context, it is thought that as the level of education increases, individuals use technological devices more in their daily life and work environment. Depending on this situation, mothers' exposure to technological devices may have affected their phubbing level.

In the study, it was concluded that parents with four-year-old children had a higher phubbing level than those with five-year-old children. Although the study is one of the first studies in Turkey to investigate the phubbing status of mothers with children in the preschool period, the findings are limited in terms of comparison with other studies in Turkey, since the studies in the literature generally cover adolescence studies.

In the study, it was determined that mothers with only one child had higher levels of nomophobia, personal conflict, and being a general phubber, and mothers with two children had higher levels of self-isolation and general phubbing than mothers with three children. In this context, as the number of children increases, it is seen that the phubbing level of the mothers decreases. This can be explained by the parallel increase in the time that mothers spend with their children as the number of children increases.

In the study, mothers who use technological devices to follow social media have higher levels of self-isolation and phubbing compared to mothers who use them for educational purposes. Ballı (2020) also examined the phubbing behaviors of university students and concluded that those who play video games in their spare time are more likely to be sociotelists than those who play sports and read books. In this context, it is thought that the purpose of using technology affects the level of being a sociotelist.

In the study, when the daily use of technological devices by mothers was examined, there was a significant difference in the levels of nomophobia, personal conflict, self-isolation and general phubbing behaviour of mothers who used five hours or more. The use of technological devices in studies conducted by Aykaç and Yıldırım (2021), Blanca and Bendayan (2018), Davey et al. (2018), Ballı (2020), Pamuk and Kutlu (2017), Fingerless (2019), Yılmaz et al. (2018) It was concluded that as the duration of the study increases, the level of being a sociotheist increases. In this context, it is thought that as the duration of smartphone, tablet and computer use increases, the level of being a phubber increases in parallel.

Conclusion and Recommendations

In the study, it was concluded that there was no significant difference between the level of being a phubber according to the age of the mothers, the nomophobia, personal conflict and general sociotelite levels of the university graduate mothers, and the personal conflict levels of the mothers who had four-year-old children were found to be high. It was determined that mothers with only one child had higher levels of nomophobia, personal conflict and general phubbing compared to mothers with two or three children. It was determined that mothers with two children had higher levels of self-isolation and problem awareness compared to mothers with one and three children. It has been determined that mothers who use technology for the purpose of following social media have higher sociotelist levels than those who use it for educational purposes, and mothers who use technological devices for five hours or more have higher levels of nomophobia, personal conflict, self-isolation, problem awareness and general sociotelism compared to other groups.

In line with the results of the research,

- Mothers who use social media for educational purposes and have a lower frequency of use have lower phubbing levels. In this regard, family education studies can be conducted to reduce the frequency of mothers' use of social media.
- Qualitative and experimental studies can be done with different sample groups on the subject.
- In order to ensure the beneficial and conscious use of social media platforms, public service announcements can be made.

References

- Adnan, M., & Gezgin, D. M. (2016). A modern phobia: Prevalence of nomophobia among college. *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 49(1), 141-158.
- Anderson, D. R., ve Hanson, K. G. (2017). Screen media and parent–child interactions. *In Media exposure during infancy and early childhood*, 6,173-194.
- Aral, N. (2011). *Bilişsel gelişim*. (Ed: Prof. Dr. Neriman Aral, Prof. Dr. Gülen Baran). Çocuk Gelişimi, s. 99-162, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Aykaç, S. ve Yıldırım, Ş. (2021). Gelişen Dünyada Nomofobi ve Sosyotelist Olma-Sosyotelizme Maruz Kalmanın Etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (1), 243-256.
- Ballı, Ş. N. (2020). *Üniversite öğrencilerinde sosyotelizmin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Blanca, M. J., & Bendayan, R. (2018). Spanish version of the Phubbing Scale: internet addiction, Facebook intrusion, and fear of missing out as correlates. *Psicothema*, 30(4), 449-454.
- Büyükgebiz Koca, E. (2019). Akıllı telefon bağımlılığı ve sosyotelizm üzerine bir yazın taraması. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (6) , 399-411.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Chen, C., Zhang, K. Z., Gong, X., Lee, M. K., & Wang, Y. Y. (2021). Preventing relapse to information technology addiction through weakening reinforcement: A self-regulation perspective. *Information & Management*, 58(5), 103485.
- Chotpitayasunondh, V. ve Douglas, K.M. (2018). Measuring Phone Snubbing Behavior: Development and Validation of the Generic Scale of Phubbing (GSP) and the Generic Scale of Being Phubbed (GSBP). *Computers in Human Behavior*, 88, 5-17.
- Davey, S., Davey, A., Raghav, S. K., Singh, J. V., Singh, N., Blachnio, A., & Przepiórkaa, A. (2018). Predictors and consequences of “Phubbing” among adolescents and youth in India: An impact evaluation study. *Journal of Family & Community Medicine*, 25(1), 35-42.
- Göksun, D. O. (2019). Sosyotelist olma ve sosyotelizme maruz kalma ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3), 657-671.
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak Şahin, B., ... Babadağ, B. (2016). Sanal dünyanın kronolojik bağımlılığı: Sosyotelizm (phubbing). *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 3, 223–269.
- Karaş, B. (2019). *Boş zaman aktivitesi olarak sosyal medya kullanımını tercih eden bireylerin gelişmeleri kaçırma korkusu, sosyotelizm, kişilik ve sosyal bağlılık düzeylerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nazir, T. ve Pişkin, M. (2016). Phubbing: A technological İnvasion Which Connected The World But Disconnected Humans. *Int J Indian Psychol*, 3: 68-76.
- Pamuk, M. & Kutlu, M. (2017). Üniversite öğrencilerinde cep telefonunun problemli kullanımının kişilik bağlamında incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1263-1272.
- Parmaksız, I. (2019). Relationship of phubbing, a behavioral problem, with assertiveness and passiveness: A study on adolescents. *International Online Journal of Educational Sciences*, 11(3), 34-45.
- Roberts, J. A. ve David, M. E. (2017). Put Down Your Phone and Listen to Me: How Boss Phubbing Undermines The Psychological Conditions Necessary for Employee Engagement. *Computers in Human Behavior*, 75, 206–217.
- Scott, D. A., Valley, B., & Simecka, B. A. (2017). Mental health concerns in the digital age. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(3), 604-613.
- Sharma, M. K., Rao, G. N., Benegal, V., Thennarasu, K., & Thomas, D. (2017). Technology addiction survey: An emerging concern for raising awareness and promotion of healthy use of technology. *Indian journal of psychological medicine*, 39(4), 495-499.
- Yılmaz, G., Şar, A. H. & Civan, S. (2015). Ergenlerde mobil telefon bağımlılığı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, 2(2), 20-37.

POPULISTS AFTER AN ELECTORAL DEFEAT

BERK ESEN

Sabancı University

ABSTRACT

How do populists depart from power? In the past decade, we have witnessed the electoral rise of populist leaders around the globe. But in the wake of the COVID-19 pandemic, there are growing signs that this populist surge passed its highwater mark. Populist leaders have lost elections at either national or local levels in the US, Israel, Bulgaria, Greece and Hungary, among others. Many suggest that Bolsonaro and Modi may follow this trend in the following year. As evidenced by Trump's unsuccessful *autogolpe*, populist leaders rarely leave power in an orderly fashion and many remain in politics long after their initial defeat. This paper explores the strategies employed by populist leaders to survive in power after losing an election. Some populists in the US and Bolivia engaged in electoral irregularities or disputed election results with some assistance from partisan members of election boards. Even election results have thus turned into a polarizing issue at the hands of populist autocrats. Following a populist playbook, leaders like Maduro and Trump mobilized their base to discredit and overturn election results and intimidate those who resisted such efforts. After losing their parliamentary majority, Netanyahu sought to sabotage coalition formation efforts to seek new elections and fuelled diversionary conflicts to consolidate his base and divide up the opposition camp. In cases where they stepped down from power, populist leaders like Trump and Berlusconi continued to lead their party and polarize the electorate, disseminate conspiracy theories, and attack political institutions. Their continued presence in politics have prolonged the populism/non-populism cleavage in these societies and constitute an important challenge to democratic consolidation in the short run.

Keywords: populism, Trump, electoral defeat

EFFECT OF THERMAL RADIATION AND CHEMICAL REACTION ON MHD FLOW OF BLOOD IN STRETCHING PERMEABLE VESSEL

DR. BINYAM ZIGTA

Wolaita Sodo University, College of Natural and Computational Science,
Department of Mathematics
P.O.Box 138, Ethiopia

ABSTRACT

In this paper theoretical analysis of blood flow in the presence of thermal radiation and chemical reaction under the influence of time dependent magnetic field intensity has been studied. The unsteady non linear partial differential equations of blood flow considers time dependent stretching velocity, the energy equation also accounts time dependent temperature of vessel wall and concentration equation includes time dependent blood concentration. The governing non linear partial differential equations of motion, energy and concentration are converted into ordinary differential equations using similarity transformations solved numerically by applying ode45. MATLAB code is used to analyze theoretical facts. The effect of physical parameters viz., permeability parameter, unsteadiness parameter, Prandtl number, Hartmann number, thermal radiation parameter, chemical reaction parameter and Schmidt number on flow variables viz., velocity of blood flow in vessel, temperature and concentration of blood has been analyzed and discussed graphically. From the simulation study the following important results are obtained: velocity of blood flow increases with both increment of permeability and unsteadiness parameter. Temperature of the blood increases in vessel wall as Prandtl number and Hartmann number increases. Concentration of the blood decreases as time dependent chemical reaction parameter and Schmidt number increases.

Keywords: Stretching velocity, similarity transformations, time dependent magnetic field intensity, thermal radiation, chemical reaction.

FARM HOUSEHOLD SAVING HABIT IN AMHARA NATIONAL REGION OF ETHIOPIA

FENTAHUN

BELAINEW BELETE

MELAKU BOGALE

ABSTRACT

This study explores the determinants of farm household saving habits. Data used in this study is collected from 420 farm households drawn from the Amhara regional state of Ethiopia. An order probit model was used to explore the determinants of farm households on saving habits. The order probit model result shows that the likelihood of the household's good saving habit formation was significantly influenced by education, landholding size, saving account, community-based health insurance, future income expectation, access to technology, number of formal financial institutions nearby while, aid, expenditure for festive, remittance and credit access were likely to decrease households' good saving habit. The finding suggests that development interventions in terms of reducing funereal spending, expanding community-based health insurance, and scale up financial inclusion are appropriate to build and scale up the good saving habit of the farm households.

Keyword: saving habit, determinant, saving capacity, farm household, order probit

1. Introduction

Saving is considered as a catalyst for fostering economic growth and development via capital accumulation. When investment is financed by local savings, the fruits of development are enjoyed by the country's citizens. When national savings fall short of investment needs, countries resort to foreign borrowing in which future income will be transferred abroad in the form of interest and dividends (Girgis, 2008). Hence, a low level of saving is the prominent reason for slow & stagnant economic growth and countries' indebtedness (Todaro and Smith, 2009). A low level of domestic saving is the feature of LDCs including Ethiopia because of high unemployment, low wage, low productivity, and engagement of a huge population in the informal sector (Haileselassie *et al.*, 2013). As the 2014 Ethiopian economic profile indicates the saving culture of Ethiopian's is still poor despite the improvement of the performance 18.2 percent in 2012 to 18.8 percent in 2013 (www.theodora.com). This is mainly because most of the households in Ethiopia are subject to extravagant festival norms and rely on the agricultural sector, which is subjected to lower productivity and exposed to climatic variation. Lack of savings implies both risks to the individual and potentially higher borrowing costs for businesses that choke off advancements in productivity and social welfare (Wilcox, 2008 and Abu, 2004). On the other hand, LDCs low saving is esteemed not only from the low level of income but also their overgenerous behavior. Hence, the lack of ample national savings in most LDCs makes trust

on foreign capital inflows. Notably attention of many literature points on ways of saving mobilization to foster economic development (Loayaza *et al.*, 2000).

The Keynesian proposition of higher disposable income leads to more saving is supported by the empirical findings of Hagos and Michael (2014), Kibret *et al.* (2009), but it does not hold for others since it is not the disposable income that largely matters saving behavior but per-capita income (Alessie *et al.*, 2004 and Schmidt-Hebbel *et al.*, 1992). Moreover, according to conventional economic theories¹ saving is the residual of household income. But, this theory does not consider households with low income, which is vast in LDCs, and little is known about the true determinant of household saving (Kibet *et al.*, 2009).

Nonetheless saving is not a residual but it is a vital component of the budget of households. It proves poor households do also save because saving is influenced by factors other than income. According to Kibet *et al.* (2009) in Kenya household saving is the 2nd and 5th most regular budget piece for entrepreneurs, teachers, and farmers respectively next to their basic expense. Accordingly, the relative irregularity of farmers' savings results from irregular income change. On the other hand, household saving in LDCs is low because of a couple of credit and income constraints, financial illiteracy, and egalitarian norm (Schmidt-Hebbel, 1992; plateau, 2004 in Karl & Morduch, 2009). Thus, egalitarian norm inhibits personal saving. And the “*poor can't save*” assumption argues that the poor borrow at high-interest rates to make investments. However, finding of Karl & Morduch (2009) shows poor household save in different ways such as at home, with saving club, by lending to others in the form of cash, bankable deposit and/ or other valuable assets including financial assets, inventories, livestock, equipment, and land assets. Saving in bankable deposits and another liquid form in the financial institution is transformed for borrowers through financial intermediaries (Fisher and Anong, 2012; Scher and Yoshino, 2004). An empirical study by Pelrine & Kabatalya (2005) on Ugandan rural saving habits shows 80% of rural Ugandans save in the form of cash or kind in both formal and non-formal organizations but they withdraw their saving in the instance of the festive, dry and wet season.

Studies carried out in the past, have not been conclusive about influential factors of saving. Moreover, studies of Schmidt-Hebbel *et al* (1992); Basit *et al* (2010) rely on national saving instead of private saving with the argument that private saving has a large and prominent share of national saving if Ricardian equivalency holds. Yet, this macro-level study is difficult to make inferences about individual economic agent saving behavior.

Most of the economic literature on saving rely on national savings rates and their determinants, having the pitfall to predict household saving behavior. But, household saving is so vital since it affects a family's level of living ability to achieve the financial goal (Anang, Dawuda, and Imaro, 2015; Lee *et al.*, 2000 cited in Fisher and Anong, 2012). Policymakers often strive for target rates, but the variance in national savings rates is noteworthy in both developed and developing countries (Pelrine and Kabatalya, 2005).

In Ethiopia, some studies have been carried out with regards to saving behavior (Teshome *et al.*, 2013; Timerga *et al.*, 2011; Hailslassie *et al.*, 2013; Hagos and Michael, 2014) and come up with

¹ Include absolute, Permanent Income Hypothesis (PIH) and Life Cycle Hypothesis consumption theory.

the conclusion that household saving is very low. But Schmit-hebbel (1992) in his study on the saving behavior of LDCs points out that socio-economic factors diversify the saving behavior of a nation even a household within a nation. However, the previous studies would not reflect not only the habits but also the saving condition of farm households. Furthermore, the investigation of Hagos & Michael (2014) and Teshome et al. (2013) were through the Tobit model to identify factors of saving, which are censored to zero and Timerga et al (2011) employee's logistic regression to investigate saving behavior of employed household. More generally, the previous studies concern on the amount and the ratio of saving of either the entire household or the urban household which left aside the rural farm household saving and saving habit. Despite the fact, this study attempt to fill such gaps through the analysis of rural farm household saving habit and its main determinant in the rural parts of South West growth corridor of the Amhara region. Unlike the prior studies, this study relies on the choice of farmer household saving habit not the amount of saving. The rest of the paper is organized as follows. The second part of the paper reveals the methodology used in this study and section three presents the results, and the last section provides the conclusion and policy implications.

2. Data and Method

2.1 Study area

The study was conducted in the Southwest growth corridor of Amhara regional state, Ethiopia. The geographical coordinate of the corridor's territory extended between 9°50' - 11°40' North latitude and 35°10' - 3°45' East longitude. The agro-ecological zone of the corridor covers 80% weina dega, 12% dega 7% kola, and 1% wurch. The growth corridor covers 21% of the area of the region, of which 56 % are arable land, 24.24% are grazing land, 5.88% are covered by natural forests, 1.59 % are covered by plantation forests, 3.29% are bare land, 7.17 % are bushes lands, 0.02% are covered by water and the remaining 1.81 % are covered by another land uses (BOFED, 2008). Within the growth corridor, there are 41 woredas from four administrative zone such as West Gojam (10), East Gojam (18), Awi (9), and South Gondar administrative zones(4). About 867 rural and 80 urban kebeles are found in the growth corridor. Moreover, the total population of the growth corridor was estimated at 6,436,005 million of which about 50.32% and 49.68% are female and male respectively. Out of the total populations in the growth corridor, 89.8% of them live in the rural part of the region and the remaining 10.2% are living in the urban areas (BoFED, 2008).

2.2. Data Set

In this study, we utilized primary data collected from 420 farm households selected using a multistage random sampling technique. In the first stage three zones namely Awi, west Gojam and East Gojam were selected from the Southwest growth corridor of Amhara regional state, in the second stage, one woreda in each zone was selected randomly. In the third stage, two kebeles in each woreda were selected and finally farm households were selected randomly. This study mainly depends on primary and secondary data. Cross-sectional data on saving habits, saving

motive, the form of saving, and determinants of saving habits of farm households were collected using pre-tested structured questionnaires through a face-to-face interview.

2.3. Empirical Model and its Specification

To analyze the determinant of saving habit Order probit model was employed. This model was chosen because household saving habit choice is categorical or ordered (Wooldridge, 2010) and adopted by Harris et al. (2002). This categorical response choice range from 1 to 4, which represents: dis-saving, not-saving, irregularly saving, and regularly saving respectively.

The model will be estimated in the form:

$$S^* = \sum_{i=1}^n \gamma X_i + \epsilon_i \text{----- (1)}$$

Where S^* = an unobserved index (latent) of the household propensity to save.

X_i = Individual characteristics, ϵ_i =error term and $i= 1 \dots n$

The alternative out line is given as:

$$S = \begin{cases} 1, & \text{if } s^* < 0 \\ 2, & \text{if } 0 \leq s^* \leq \mu_1 \\ 3, & \text{if } \mu_1 < s^* \leq \mu_2 \\ 4, & \text{if } \mu_2 < s^* \end{cases}$$

The model assumes that the observed saving response “S” is related to the underlying latent variable –financial position regarding saving, dis-saving, and cut of points.

Hence, $S = F(S^*, \mu_j)$ ----- (2)

The probability that individual i chooses alternative j (j=1, 2, 3, 4) are;

$Prob[S_i = 1] = \Phi(-X_i\beta)$, $prob[S_i = 2] = \Phi(\mu_1 - X_i\beta) - \Phi(-X_i\beta)$,

$prob[S_i = 3] = \Phi(\mu_2 - X_i\beta) - \Phi(\mu_1 - X_i\beta)$, $prob[S_i = 4] = 1 - \Phi(\mu_2 - X_i\beta)$

More generally the model is specified as :

$Prob[S_i \leq j/x] = P(s^* \leq \mu_j/X) = \Phi(\mu_j - X\beta)$ ----- (3)

Where $0 < \mu_1 < \dots < \mu_{j-1}$ are cutoff points and X is the vector of all explanatory variables. The maximum likely hood parameter estimates are obtained by maximizing the log-likelihood function.

$log l = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^J Z_{ij} log(P_{ij})$ With respect to β and μ . where Z_{ij} is an indicator variable equal to unity if an individual i chooses alternative j and zero otherwise.

3. Result and Discussions

3.1 Descriptive Statistics

The various household character of farm households expected to influence their saving habit formation was included in this study. The descriptive statistics reveal many appealing findings (Table 1). On average, the household head is aged 50 years old which deviates from 12 years old from the mean. The average years of schooling of the head and the counter spouse have 2 and 1 years of schooling with the range of null schooling to 12 years of schooling respectively. There are about 6 family members per head. But, the average family size of the sample household is higher than the national average of 5 members per household (CSA, 2010).

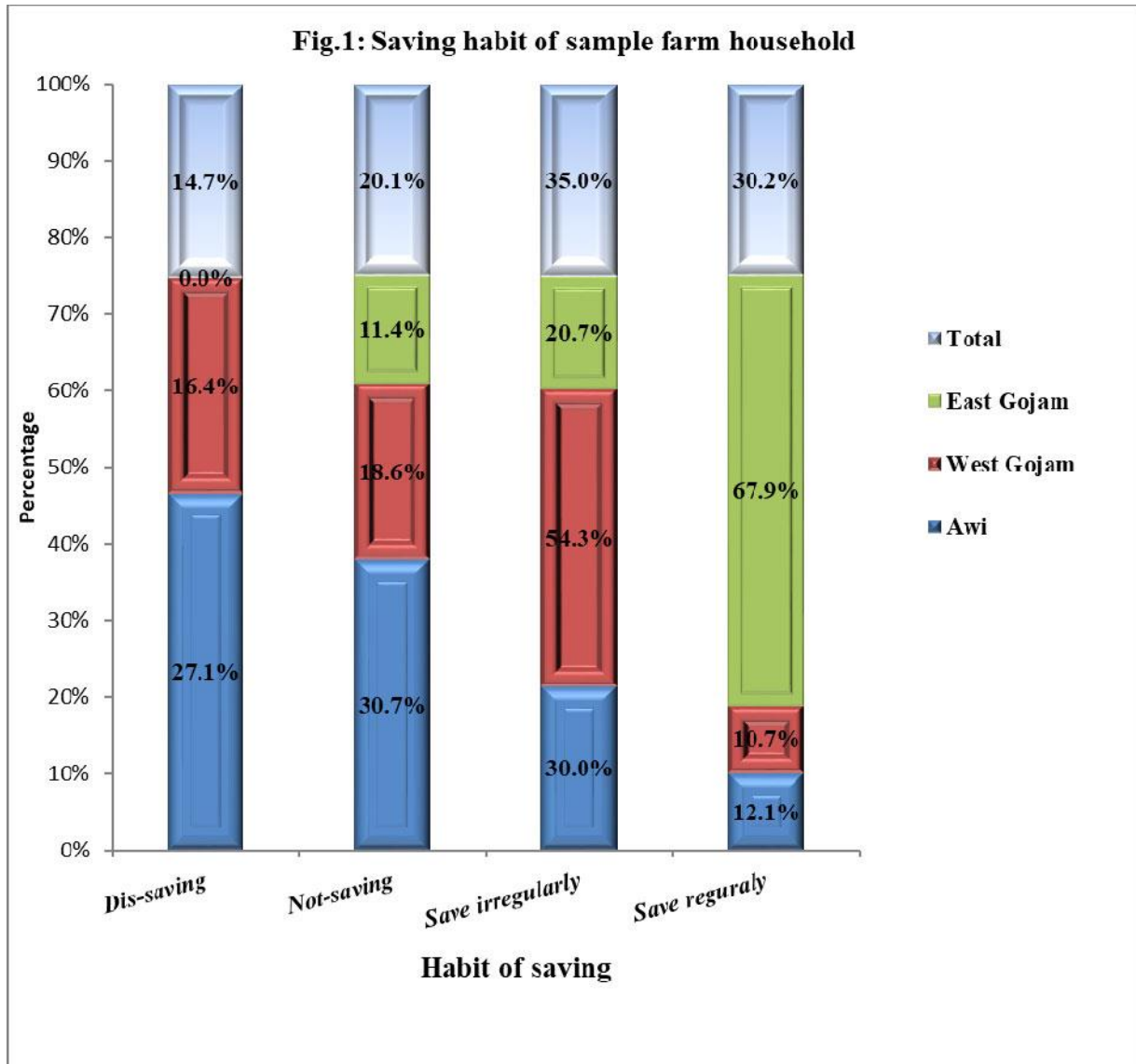
Table 1: Socioeconomic and demographic variables in the study area

Characteristics	Observation	Mean	St.Dev.	Min	Max
Sex	420	0.817	0.39	0	1
Age	420	49.59	11.85	21	88
Education of head	420	2.1	3.22	0	12
Education of spouse	420	1.04	2.33	0	12
Family size	420	5.65	2	1	12
Dependency ratio	420	0.386	0.21	0	1
Land size in ha	420	1.67	0.91	0	5
Mobile	420	0.66	0.47	0	1
Number of festive	420	3.63	1.32	0	7
Funeral expense	420	6499.1	7767.9	36	47500
Number of financial institutions	420	2.5	0.96	0	5
Distance to financial institutions	420	4.5	2.33	0	20

Source: own computation from 2017 survey

From the total sample households, around 66 percent of them have access to technology such as mobile cell phones for communication which increases the living standard of the farm household through facilitating transaction and communication. The farm household in the study area celebrates at least 3 funerals festive by spending birr 6499.1 per year on average. Moreover, on average there are about 3 financial institutions accessible to farm households with 4.5 kilometers distance from the homestead of the farm household.

As shown in figure 1, 20 percent of the household has the behavioral intent of zero saving which is more intense in the Awi zone with 30.7 percent. While 14 percent of the farm households live within subsistence life of borrowing particularly 27 percent in Awi and 16.4 percent in West Gojam zone.

Source: own computation from 2017 survey

Furthermore, only 35 percent and 30.2 percent of the household save their money when they have a residual (irregular saving) and save a certain amount (regular saving) whatever they have respectively. Surprisingly, good saving habit formation is poor west Gojam with 16.4 percent dis-saving habit and only 10 percent of the farm household have a regular saving habit. But saving habit is somewhat good in east Gojam zone with 67.9 percent regular saving habit and zero dis-saving.

2.3. Order Probit Analysis of Household Saving Habit

The econometric model result shows the relation of covariates and the behavioral intent of farm households on saving are found to be the best fit according to the test. The overall significance test shows that all variables are jointly significant [LR chi2 (16) =178.2; Prob>chi2 = 0.0000]. The estimated discrete model in table 2 shows the probability of having a good saving habit is

improved as year s schooling increases. Thus, one more year of schooling decreases the probability of the household’s dis-saving and not-saving habit by 1.02 percent and 1.27 percent respectively; and increases the probability of the household’s regular saving habit by 2.1 percent, but does nothing to influence random saving habit. This is due to the fact education enables to development of planning and management skill and the ability to smooth consumption by allocating the available resource for contingency, investment, and retirement purposes. The result is consistent with the empirical finding of Lopez and Bua (2015) and the saving behavior assessment survey in Georgia /SBASG (2011).

The econometric estimation result also shows that households who possess wide landholding have higher likelihoods of adopting the regular saving habit. The main reason is that large

Variables	Coefficient	Outcome=1	Outcome=2	Outcome=3	Outcome=4
-----------	-------------	-----------	-----------	-----------	-----------

landholding enables more production and wider land ownership serves as collateral for accessing loans to purchase modern agricultural inputs which increase the productivity level of farmers and in turn it improve saving habit formation (Lamberte et al., 2006). The result is in line with the empirical finding of Markos (2015) in Sidama zone, Ethiopia, and Hamda (2007) in southern Ethiopia.

The household received aid to have a higher prospect of adopting dissaving and not saving but had a lower probability of adopting regularly saving habits than their counterparts. The possible explanation might be because aid offering makes the household develop a sense of laziness and they have never enjoyed the luxury of saving.

The household saves their money if they have high-income risk due to unforeseen economic (policy) and natural shocks (Guarglia, 2001). The estimated result (table 2) reveals that compared to their counterpart the household who expect an increase in future income experience *a higher likelihood of adopting regular saving habits (13.07 percent) and lower probability of adopting dis-saving and not-saving habits by 8.74 percent and 8.44 percent respectively.*

An increment in festive (funeral and ceremonies) expense was found germane to dishearten household good saving habit and is significant at 10 percent level. One birr extra spending for festive activities reduces the probability of farm household regular saving habit formation by 0.00042 percent annually and it increases the likelihood of farm household being dis-saver and not-saver by 0.00021 percent and 0.00026 percent respectively. The possible reason is spending for festive activity causes depletion (selling and leas out) of productive assets and increases results in leisure activity. Thus, households lose good saving habit formation and adopt a

Sex+	0.143	-0.0237	-0.028	0.0078	0.044
Age	0.00091	-0.00014	-0.00018	0.00003	0.0003
Education	0.065*	-0.0102*	-0.0127*	0.0024	0.0205*
Dependency ratio	-0.102	-0.016	-0.0201	-0.0038	-0.0323
Land size	0.235*	-0.0369*	-0.0463*	0.0087	0.0745*
Aid+	-0.459***	0.0936	0.0809**	-0.051	-0.1236**
Per capita income	-4.43e-06	6.94e-07	8.71e-07	-1.64e-07	-1.40e-06
Training	-0.0345	-0.0054	-0.0068	0.0013	-0.0109
Expected income+	0.461*	-0.0874**	-0.0844*	0.0411***	0.1307*
Festive spending	-0.0000138***	2.08e-06***	2.61e-06***	-4.92e-07	-4.20e-06***
Health insurance	0.456*	-0.0778*	-0.0866*	0.0268***	0.1376*
Mobile +	0.302**	-0.0507**	-0.0582**	0.0168	0.0922**
Saving account	0.772*	-0.170*	-0.1240*	0.0981*	0.1953*
Financial institution	0.2684*	-0.0421*	-0.0528*	0.01	0.0849*
Remittance	-0.000022***	3.45e-06 ***	4.331e-06 ***	-8.17e-07	-6.97e-06***
Credit access+	-0.2249***	0.0331***	0.0444***	-0.0041	-0.0733***

/cut1 =1.157721

/cut2 = 2.032504

/cut3 =3.20548

Observation =420

LRchi2(16) =178.2

Prob>chi2 = 0.0000

Pseudo R = 0.1592

Remark: + indicates dy/dx is for discrete change of dummy variable from 0 to 1; and

*, **and *** indicates significant at 1%, 5% and 10% significance levels, respectively.

spendthrift habit.

Table 2: An order probit model

Source: own computation from 2017 survey

Investment in human capital such as health care financing through community-based health insurance (CBHI) has also a substantial effect on encouraging farmers to be regular savers. At citrus paribus, being membership to a community-based health insurance scheme lowers the probability of adopting a dis-saving and not saving habit by 7.78 percent and 8.66 percent respectively; and increases the likelihood of adopting regular and irregular saving habits by 13.76 percent and 2.68 percent respectively. This is because community-based health insurance helps to cut back unforeseen spending for health care and enable them to save money aside and hence the formation of good saving habits. The finding is in line with the empirical finding of Wang, Zhang, and Hsiao (2006) medical expenditure and illness reduce saving habit formation of a farm household in rural china.

Access to communicative technology such as mobile promotes the good saving habit of farm households. A household that owns a mobile phone has a higher probability of adopting regular

saving habits by 9.22 percent than their counterparts and a lower likelihood of adopting dis-saving and not-saving habits. This because access to technology promote information dissemination and reduce transaction cost enable the farm household to develop money management capacity. The finding is consistent with the finding of Leydier (2016) in Kenya.

Financial inclusion of farm households encourages the saving habit of the household. Households who own saving account in the formal financial institution have a higher probability of adopting regular and irregular saving habit than non- holder by about 19.53 percent and 9.81 percent respectively. The result is intuitive since a saving account provides easy access for people to save their money for meeting the future living standard, which able to adopt habits of saving money regularly. The result also reveals that a number of the formal financial institution available near to the household homestead help to adopt good saving habits by increasing financial service accessibility and accessibility. Concisely, the availability of one more financial institution to farm a household's homestead increases the probability of being a regular saver and reduces the probability of dis-saving and not-saving habits by 8.49 percent, 4.21 percent, and 5.28 percent respectively. This is because the farther the financial institution, the higher will be it requires more resources² to access financial service Sebhatu (2012) and Athukorala and Sen (2001). The result is in line with Chemonics (2007) in Sub Sharan Africa (SSA).

The empirical result of this study implies remittance income received by the household discourage the likelihoods of good saving habit formation by farm household. Other things held constant, one birr additional remittance received by the farm household reduces the probability of forming regular saving habit by 0.000697 percent and increases the probability of dis-saving and not saving habit by 0.000345 percent and 0.000433 percent respectively. The possible justification might be receiving remittance might develop dependency habit of the farm household, which means plan spending via remitted income level.

Finally, household access to credit strongly discourages the probability of having regular saving habits but encourages the likelihood of dis-saving and not saving habits and is significant at 10 percent. The result is intuitive; saving habit is adopted to meet the future living standard, but households who have access to credit can meet their financial goal via credit. The possible justification for this result is forming good saving habits might be difficult because: (1) easy availability of credit increases borrowing that is spent on necessities of life not invested and (2) the household might also borrow over their income to settle the prior debt (Sando,2006). This finding contradicts the empirical finding of Rikwentishe et al. (2015) in Jalingo Taraba State.

4. Conclusion and policy implications

Saving is wrongly perceived as the residual amount after the satisfaction of current needs and wants. But, the future is full of uncertainty. Without a saving and investing plan individuals will not have the financial means to meet a future financial goal. The main aim of this study is conducted to investigating the determinants of farm household saving habits in the southwest Amhara growth corridor by employing an ordered probit regression model. Results revealed that

² Resource include time, transport cost and labor

the saving habit of the farm household was found to be very low. Of the total sample farm households, only 35 percent and 30.2 percent have regular and irregular saving habits respectively while the remaining 35 percent of the household have no saving habit at all. Order probit model results show that saving habit is likely influenced by the education level of household head, landholding size, ownership of saving account, aid, changes in expected income, spending on festive, use of community-based health insurance, access to technology (mobile), number of formal financial institution nearby, remittance and access to credit. Based on the above empirical findings, the study recommended that good saving habit formation is a necessary condition for improving the saving capacity of the household and the nation, therefore efforts should be geared towards building good saving habits. To improve saving habits the following recommendation is forwarded.

- ☛ Vocational training and functional literacy on the proper utilization of resources should be given to farmers.
- ☛ Though the land size is fixed, the focus has to be given to improving the productivity of the existing land through the land management system.
- ☛ Aid should be offered in the form of productive assets, not in the form of cash and final good and services.
- ☛ Farm households should reduce engagement in extravagant funeral celebration activities through developing planning capacity for future life and money management ability and the government should set policies to limit expenditure on funeral activities such as limiting the number of festive celebrated in a year and forced saving like saving for the pension of the farm household.
- ☛ The government and other concerned bodies should facilitate the access and opportunity to use community-based health insurance.
- ☛ Investment in technology infrastructure to the rural parts should be done to increase information dissemination.
- ☛ Financial inclusion should be widening via financial institution accessibility through branch expansion or out late service and door to door service in the rural area.
- ☛ Credit should be provided for productive seek and fungible of loan should control via strong monitoring and evaluation mechanism.

Finally, future research has to be done to fully scrutinize the trends of saving habits and capacity by using longitudinal data.

REFERENCES

- Abu, G. M. (2004). Determinants of domestic saving in Ethiopia. Paper prepared for the Second International Conference on the Ethiopian Economy; Ethiopian Economic Association.
- Amhara Regional State Bureau of Finance and Economic Development (BoFED). (2008). Six-year strategic plans of South West Amhara growth corridor, Bahir Dar Ethiopia.
- Anang, B. T., Dawuda, I., Imoro, L. (2015). Determinants of savings habit among clients of Bonzali rural bank in the Tolono-Kumbungu district of Ghana; *UDS International Journal of Development [UDSIJD]*, Volume 2 No. 2.
- Athukorala, P. and Sen, K. (2001). The determinants of private saving in India.
- Basit, A. B., Bashir, F. and Faroo, F. (2010). How does Saving Differ among Earner Group in Pakistan? Empirical evidence from Multan district. *Pakistan Journal of Social Science* 30(2), 219-233
- Central Statistical Agency (CSA). (2010). FDRE General Country Data, Addis Ababa, Ethiopia.
- Chemonics International. (2007). Improving access to financial services in rural Uganda: Rural SPEED final report. Washington DC.
- Fisher, P.J. and Anong. (2012). Relationship of saving motives to saving habits: Association for financial counseling and planning education.
- Girgis. (2008). Mobilization of saving in the west bank and Gaza William Davidson Institute, University of Michigan.
- Guariglia, A. (2001). Saving behavior and earnings uncertainty: evidence from the British Household Panel Survey. *Journal of Population Economics*, vol. 14, pp. 619–34.
- Hagose and Michael. (2014). Determinants of household saving in Ethiopia: North Gondar zone, Amahara national regional state.
- Hailesellasie, Abera, N. and Baye G. (2013). Assessment of saving culture among households in Ethiopia. *Journal of economics and sustainable development*, 4(15).
- Hamda K. (2007). Farm Household Economic Behavior in Imperfect Financial Markets Empirical Evidence and Policy Implications on Saving, Credit and Production Efficiency in Southeastern Ethiopia. Doctoral Thesis, Swedish University of Agricultural Sciences
- Harris; Loundes and Webster, E. (2002). Determinants of household saving in Australia. Melbourne Institute of applied economic and social research, University of Melbourne, Australia. *The economic record* 78(241), 207-223
- Karlan, D. and Morduch, J. (2009). Access to finances: Ideas and evidence. The economics of saving.
- Kibet, L. K., Mutai, B. K., Ouma, D. E., Ouma, S. A., and Owuor, G. (2009). Determinants of household saving: A case study of smallholder farmers, entrepreneurs, and teachers in rural areas of Kenya. *Journal of Development and Agricultural Economics*, 1(7), 137-143.
- Lambert, M. B. (Ed.). (2006). *Beyond Microfinance: Building inclusive rural financial markets in Central Asia*. Asian Development Bank.
- Leydier, B. (2016). *Technology and financial inclusion: An analysis of mobile money usage and savings behaviors in Kenyan households* (Doctoral dissertation, Georgetown University).

- Loayaza, N., Schimdt-hebbel, K., and Serven, L. (2000). Saving in developing countries: An overview. *The World Bank economic review* 14(3), 393-414
- Markos, W. (2015). Determinants and behavior of rural household saving: A case of dale woreda, Sidama zone.
- Perine, R. and Kabatalya, O. (2005). Savings habits, needs, and priorities in rural Uganda. Rural savings promotion and enhancement of enterprise development, USAID.
- Rikwentishe, R; Pulka, B.M, Yamta, H,A. (2015). Analysis of socio-economic factors affecting savings habits in Jalingo Taraba State. *IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM) Volume 17, Issue 8.Ver. III, PP 01-06*
- Sando, R. (2006). Developing a savings habit.
- Scher and Yoshino. (2004). Small savings mobilization and Asian economic development m e n t; the role of postal financial services.
- Schimidt-hebbel, B.K., Webb, S.B., and Corsetti, G. (1992). Household saving in developing countries: First cross country evidence. *The World Bank economic review* 6(3), 529-547.
- Teshome, G; Kassa, B., Eman, B., and Haji J. (2013). Determinants of rural household savings in Ethiopia: The case of East Hararghe Zone, Oromia regional state. *Journal of Economics and sustainable development*.
- Timerg, G., Gotu, B., and Alem, Y. (2011). Statistical analysis of saving habits of employees: A case study at Debre Birhan town, Ethiopia. *MPRA Paper No* 42301.
- TodarM.P.&SmithS.C.(2009)*Development Economics*, 11th edition, New York University. Page1-28
- Wang, H., Zhang, L., and Hsiao, W. (2006). Ill health and its potential influence on household consumptions in rural China. *Health Policy*, 78(2), 167-177.
- Wilcox, R. (2008). Whatever happened to thrift? Why Americans don't save and what to do about it: Yale University Press: New Haven and London.
- Wooldridge. (2010). *Econometric analysis of cross-section and panel data*, second edition. www.theodora.com retrieved on September 15, 2016.

**TBMM’NİN KABUL ETTİĞİ İLK MİLLİ BAYRAM: HÂKİMİYET-İ MİLLİYE
BAYRAMI**
THE FIRST NATIONAL FESTİVAL ACCEPTED BY THE TBMM: THE NATIONAL
SOVEREIGNTY FESTİVAL

DOÇ. DR. DERYA ÇİNİ ŞİMŞEK

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü
ORCID: 0000-0002-0678-5801

ÖZET

Türkler eski çağlardan itibaren kendileri için önemli günleri ayin, tören, anma, karnaval, festival, şenlik, gibi isimler altında kutlamışlardır. Milli bayram olgusu ise milliyetçiliğin doğması ile başlamış, bu olgu geçmişten farklı olarak milli duyguların ifade edildiği sembollerden biri olmuştur. Trablusgarp ve Balkan Savaşlarında büyük kayıplar yaşayan Osmanlı Devleti 1914 yılında çıkmış olan I. Dünya Savaşı’na hazırlıksız girmiş, Çanakkale cephesinde gösterdiği başarıları diğer cephelerde gösterememiş ve 30 Ekim 1918’de Mondros Ateşkes Antlaşması imzalamıştır. Böyle bir ortamda Anadolu’da Mustafa Kemal Paşa’nın liderliğinde yürütülen Milli Mücadele hareketi doğmuştur. 23 Nisan 1920’de onun önderliğinde Ankara’da açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Türk halkının kendi iradesiyle yeni bir devlet kurduğunun ilanı olmuştur. 1920–1921 yılları, Milli Mücadele için en kritik yıllardır. 23 Nisan 1921 günü Saruhan Mebusu Refik Şevket Bey ve arkadaşları, 23 Nisan’ın “İyd-i Milli Addi” yani milli bayram olarak kutlanması için, mecliste görüşülmesini teklif etmişlerdir. TBMM’de yapılan görüşmeler sonucunda yeni Türk devletinin ilk bayramı olarak 23 Nisan günü “Milli Bayram” olarak kabul edilmiştir. TBMM’nin, işgale karşı verdiği siyasal, askeri ve ideolojik mücadeleyi meşrulaştırmanın, meclisi kurumsallaşmasının da simgeleyen Hâkimiyet-i Milliye Bayramı, 1929 yılına kadar resmi olarak her yıl kutlanmıştır. 23 Nisan gününün ilk defa çocuklarla anılmaya başlanması ise Himaye-i Etfal Cemiyetinin çalışmaları ve Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Paşa’nın da bu faaliyetlere destek vermesi ile başlamıştır. Cemiyet 1925 yılını “Çocuk Günü” 1927 yılını da “Çocuk Bayramı” ilan etmiş, bu tarihten itibaren 23 Nisan tarihi Hâkimiyet-i Milliye Bayramı yanında “Çocuk Bayramı” olarak da anılmaya başlanmıştır. 1935’te bayramlar ve tatil günleriyle ilgili kanun değiştirirken “23 Nisan Millî bayramı”. “Millî Hâkimiyet Bayramı” olarak değiştirilmiştir. 1980 Darbesi sonrası Milli Güvenlik Konseyi’nin 1981 tarihinde bayramlar ve tatil günlerine dair kanunda yaptığı değişiklik ile 23 Nisan “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” olarak kabul etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hâkimiyet-i Milliye Bayramı, Mustafa Kemal Atatürk, 23 Nisan Çocuk Bayramı.

ABSTRACT

Turks have celebrated the important days for them under names such as ritual, ceremony, commemoration, carnival, festival, festival since ancient times. The phenomenon of national holiday started with the birth of nationalism, and this phenomenon has become one of the symbols expressing national feelings, unlike the past. The Ottoman Empire, which suffered great losses in the Tripoli and Balkan Wars, entered the First World War without preparation in 1914, could not show its successes on the Dardanelles front on other fronts and signed the

Mondros Armistice Treaty on 30 October 1918. In such an environment, the National Struggle movement was born in Anatolia under the leadership of Mustafa Kemal Pasha. Opened in Ankara on 23 April 1920 under his leadership has been the announcement that the Grand National Assembly of Turkey established a new government by its own will of the Turkish people. The years 1920-1921 are the most critical years for the War of Independence. On April 23, 1921, Saruhan Deputy Refik Şevket Bey and his friends proposed that April 23 be discussed at the parliament to celebrate "İyd-i Milli Addi", that is, as a national holiday. As a result of the negotiations held in the Turkish Grand National Assembly, April 23 was accepted as the "National Holiday" as the first holiday of the new Turkish state. The National Sovereignty Festival, which also symbolizes the legitimization of the political, military and ideological struggle of the Turkish Grand National Assembly against the occupation and the institutionalization of the parliament, was officially celebrated every year until 1929. The beginning of April 23 to be remembered with children for the first time started with the work of the Himaye-i Etfal Society and the support of the President Mustafa Kemal Pasha to these activities The Society declared 1925 as "Children's Day" and 1927 as "Children's Day". From this date, April 23 has been known as "Children's Day" in addition to the National Domination Day. "National holiday of April 23" in 1935 when the law was changed on holidays and holidays. It has been changed as "National Sovereignty Day". After the 1980 coup, with the amendment made by the National Security Council in 1981 in the law on holidays and holidays, April 23 was accepted as "National Sovereignty and Children's Day".

Keywords: The National Sovereignty Festival, Mustafa Kemal Atatürk, Children's Day on April 23

OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E; TÜRK TOPLUMUNDA MİLLİ BAYRAM ANLAYIŞI

FROM THE OTTOMAN TO THE REPUBLIC; NATIONAL DAY UNDERSTANDING IN
TURKISH SOCIETY

DOÇ. DR. DERYA ÇİNİ ŞİMŞEK

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü

ORCID NO: 0000-0002-0678-5801

ÖZET

Tarihin ilk çağlarından itibaren kavimlerin inanç ve gelenekleri doğrultusunda kutlama günleri olarak belirlemiş olduğu bayramlar eski Türklerde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de varlığını korumuştur. 17. yüzyıldan önce şehzadelerin tahta çıkışlarını simgeleyen törenler, kandiller, dini bayramlar, şehzadelerin doğumlarının top atışıyla duyurulması yapılan kutlamaların önemli bir kısmını oluşturmuş, Nevruz da kutlanılan önemli günlerden olmuştur. Osmanlı Devleti'nin çöküşünün başladığı son yıllarda Türk Milliyetçiliği akımının gelişmesi ve ülkenin bu sayede kurtulacağı fikri yaygınlaşmış, II. Meşrutiyet'in ilan edildiği 23 Temmuz 1908 gününün Hürriyet Bayramı olarak kutlanması kararlaştırılmış milli bayram anlayışı gelişmeye başlamıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde başlayan Kurtuluş Savaşı ile Ankara'da 23 Nisan 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış, 1921 yılında Meclisin açılışı olan 23 Nisan'ın "Milli Hâkimiyet Bayramı" olarak kabul edilmesiyle Cumhuriyeti kuran kadro ilk milli bayramını ilan etmiştir. 1923 yılında yönetim şeklinin Cumhuriyet olarak ilan edilmesinden iki yıl sonra 1925 yılında 29 Ekim'in "Cumhuriyet Bayramı" olarak kutlanması kararı alınmış, Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkış tarihi olan 19 Mayıs, 1938 yılında "Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanuna" eklenen bir maddeyle "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanmıştır. 30 Ağustos Zafer Bayramı ise 1926 yılında milli bayram olarak kutlanmasından önce Zafer ve Tayyare Bayramı olarak kutlanmıştır. Kutlanan bayramlara son olarak 1945 yılında Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu neticesinde Toprak Bayramı kanunu kabul edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nde milli bayram olarak kutlanılan günler Cumhuriyet devriminin halka anlatılması ve halka bütünleşmesi açısından birer araç olmuş, halkın zihninde canlı tutmak amacıyla özellikle askeri ve siyasi başarıların kazanıldığı günler olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Türkiye Cumhuriyeti, Milli Bayram, Mustafa Kemal Atatürk, Kutlama.

ABSTRACT

Since the earliest ages of history, the holidays that the tribes have designated as celebratory days in line with their beliefs and traditions have remained present in the Ottoman Empire as well as in the ancient Turks. Before the 17th century, ceremonies, candles, religious holidays, and the announcement of the births of princes by cannon fire formed an important part of the celebrations, and Nevruz was one of the important days celebrated. In the last years, when the collapse of the Ottoman Empire began, the development of the Turkish Nationalism movement and the idea that the country would be saved in this way became widespread, and the concept of a national holiday, which was decided to celebrate July 23, 1908 as The Feast of Liberty,

when the Second Legitimacy was proclaimed, began to develop. With the War of Independence that began under the leadership of Mustafa Kemal Pasha after the First World War, the Grand National Assembly of Turkey was opened in Ankara on April 23, 1920, and the staff that founded the Republic declared its first national holiday with the acceptance of April 23, the opening of the Assembly in 1921, as "National Sovereignty Day". In 1923, two years after the declaration of the form of governance as a Republic, it was decided to celebrate October 29 as "Republic Day" in 1925, and May 19, the date of Mustafa Kemal's debut in Samsun, was celebrated as "Youth and Sports Day" with a clause added to the "Law on National Holidays and General Holidays" in 1938. The Victory Day of August 30 was celebrated as Victory and Tayyare Day before it was celebrated as a national holiday in 1926. The last time the celebrated holidays were celebrated was in 1945 as a result of the Farmer's Land Law. The days celebrated as a national holiday in the Republic of Turkey have been a tool for public and public integration of the Republican revolution, and have been designated as the days when military and political achievements were gained in order to keep them alive in the minds of the people.

Keywords: Ottoman Empire, Republic of Turkey, National Holiday, Mustafa Kemal Ataturk, Celebration.

**THE SHIFTING POSITION OF INHERITANCE OF DAUGHTER IN PATRILINEAL
LINE OF INDIGENOUS COMMUNITIES IN INDONESIA
(CASE STUDY: BATAKNESE AND BALINESE)**

ELFRIDA RATNAWATI

Faculty of Law, Trisakti University, Jakarta

ESTI ROYANI

Faculty of Law, 17 Agustus 1945 University, Samarinda

ABSTRACT

The uniqueness of Indonesian culture lies in the indigenous communities that use the Patrilineal, Matrilineal, and Bilateral 3 kinship systems, which also affects the implementation of inheritance division to the heirs. The Batak and Balinese indigenous communities adhere to the Patrilineal kinship system in which the father and son are considered the heirs and successors of the family. The main problem discussed in this research is the inheritance position of daughters in Batak and Bali in the Patrilineal line and its changes. This is a normative legal research supported by primary and secondary data, processed qualitatively by drawing conclusions from the general to the specific before they are presented descriptively. The results showed that the Batak and Balinese indigenous communities adhere to a patrilineal family system. This means that sons are the successors of their descendants and heirs of their parent (testator)'s wealth, while daughters only receive gifts or grants from their brothers and parents. However, over time, this thought has shifted in some Batak and Balinese indigenous communities due to modernization. Therefore, the patrilineal inheritance position of sons and daughters is the same where they are heirs and have an equal share from the testator.

Keywords: Shift, Customary Inheritance Position, Daughter, Batak-Bali

I. Introduction

A. Background

The presence of children in any marriage is of paramount importance because they are regarded as the family heirs. Inheritance is a relevant matter that applies both to oneself as well as future generations. However, its discussion often leads to a series of problems thereby causing many people to break kinship ties because of inheritance rights. The main problem is usually due to different opinions regarding equality and fairness.

Inheritance law regulates the worth of a person's assets after the testator dies and the ways in which it is transferred to other people or heirs. Since ancient times, this kinship system has attracted the attention of social sciences and other circles. This is mainly because

humans are interested in the history of family life development in a comprehensive social system¹ such as the community.

Indonesia is a multicultural country and the inheritance law is pluralistic. Therefore, it enacts Customary, Islamic, and Western Civil policies, besides national laws. Globally, every community has various familial characteristics, it is a relatable fact that the nature of inheritance in a particular area has close relationship with the kinship nature and its influence on wealth within that particular region².

Preliminary studies carried out on customary inheritance law includes all principles, norms, and legal decisions relating to the process of controlling and passing on material and non-material properties from one generation to the next³. Meanwhile, it comprises of patrilineal, matrilineal, or bilateral. In customary law, the kinship or descent system is divided into Patrilineal, Matrilineal, and Parental. This affects inheritance, especially on the children's (sons and daughters) part. Patrilineal lineage pertains to descent through the father or male line, while Matrilineal is from the mother or female, and Parental is from both.⁴ This affects the division of property among the descendants, namely a larger share for men, and women in control, or equally.⁵

This research specifically discusses inheritance among daughters based on Patrilineal lineages. Therefore, it is aimed to analyze and compare the legal rules applicable to the customs of 2 Patrilineal indigenous communities namely Batak and Bali, in terms of dividing their inheritance among their daughters.

B. Problem

This research discusses the rules of inheritance division according to the Patrilineal customs. The major issues raised are stated as follows

1. How does the customary inheritance law based on the patrilineal lineage affect daughters in the Batak and Balinese communities?
2. How does the progress of this system affect the inheritance division of daughters from Batak and Balinese descent?

¹ Soepomo, Bab-bab tentang hukum adat. Cetakan ke-18. Jakarta: Balai Pustaka, 2013, p. 1-10

² Ellyne Dwi Poespasari, Pemahaman Seputar Hukum Waris Adat Di Indonesia, Penerbit Kencana, 2018, p.

1

³ Susylawati, E, Eksistensi hukum adat dalam sistem hukum di Indonesia, 2009, Jurnal alIhkâm, IV(1), 125-140.

⁴<https://pustaka-hukum.blogspot.com/2016/03/blog-post.html>, accessed on 6 August 2021

⁵Ibid

C. Research Method

This normative research discusses the daughters' position in the inheritance division based on a Patrilineal lineage in these indigenous communities. It is supported by primary and secondary data. The primary legal materials are custom rules or habits in the patrilineal lineage communities (Batak and Balinese). Meanwhile, secondary materials include literature reviews while that of tertiary are obtained from journals, theses, and dissertations as well as research results. The acquired data was analyzed both qualitatively and descriptively by drawing general and specific conclusions.

II. Discussion

A. Definition of Customary Inheritance Law

Based on legal studies and literature, there is no specific definition of inheritance law because these are diverse terms. In Indonesian, Wirjono Prodjodikoro defines it with "*hukum warisan*."⁶ Meanwhile, Hazairin and Soepomo used the terms "*hukum kewarisan*" and "*hukum waris*"⁷ respectively. Etymologically, *mewaris* is the plural form of the word *mirats* which means inheritance. According to this language, it is the transfer of something from one person to another or property passed down from the testator to their heirs.⁸

a. Terminologically, *mewaris* is the transfer of ownership rights in the form of property (money), land, etc from the deceased to their heirs, according to sharia. Al-Syarbini stated that mawaris fiqh is related to inheritance division, knowledge on ways to share the properties, and the appropriate portion that needs to be given to all those entitled. Meanwhile, Wirjono Prodjodikoro defines inheritance as various rules regarding the transfer of property rights to ones' heirs. According to Wirjono Prododiko in the book entitled *Hukum Warisan di Indonesia*, "it is based on the way and manner the division of rights and obligations regarding a person's wealth at the time of their death is transferred to those that are alive."⁹

Under the Islamic Law (KHI) compilation, inheritance is defined as the law governing the transfer of property. This is regulated in Article 171 paragraph (a) of the KHI which stipulates that "Inheritance law regulates the transfer of ownerships rights (*tirkah*) as well as determines those entitled to it and the needed portion."¹⁰

BW inheritance law regulates the transfer of assets and its consequences. Article 830 of the Civil Code stipulates that "inheritance only takes place due to death".¹¹ It is only opened when the testator has died and there is need to divide it among the heirs. However, a new inheritance is bound to occur once these 3 conditions are fulfilled, namely¹²

⁶ Wirjono Prodjodikoro, *Hukum Warisan di Indonesia*, Penerbit: PT. Bale Bandung, 1986, p. 1

⁷ Eman Suparman, *Hukum Waris Indonesia dalam Perspektif Islam, Adat, dan BW*. Rafika Aditama, 2005, p.1

⁸ Moh Muhibbin dan Abdul Wahid, *Hukum Kewarisan Islam Sebagai Pembaharuan Hukum Positif di Indonesia*, (Jakarta: Sinar Grafika, 2011), p.7.

⁹ Ahmad Rafiq, *Fiqh Mawaris*, Penerbit : Rajawali Pers, Jakarta, 2012, p. 4

¹⁰ Article 171 paragraph (a) Compilation of Islamic Law

¹¹ Article 830 of the Indonesian Civil Code

¹² Eman Suparman, *Hukum waris Indonesia*, Op. Cit

- b. when someone dies
- c. the heir apparent is alive
- d. There are a number of treasures left by the testator

1. Principles and Elements of Customary Inheritance Law

Generally, customary inheritance law is practiced in accordance with the Indonesian philosophy of life, namely Pancasila. In this circumstance, it is regarded as the starting point in terms of ensuring that the inheritance process is carried out peacefully, as well as not to cause disputes over the assets left by the testator.¹³ The elements contained in the law are stated as follows

- a. Testator is a person that passes on their inheritance either during their lifetime or after death to the heirs.¹⁴
- b. The heir is the person entitled to the testator's property and is obliged to settle their debts. These rights and obligations emerges after the testator's death. They are based on marital and blood relations, as well as wills regulated by law.¹⁵
- c. Inheritance is based on the way and manner the division of rights and obligations regarding a person's wealth at the time of their death is passed to those that are alive.¹⁶

In customary law, the testator's children are the most important heirs. However, other family members are regarded as substitutes supposing the testator has no children.¹⁷

Soepomo, stated that the inheritance law "contains regulations governing the process of transferring property and intangible goods from one generation to the other. This procedure starts while the parents are still alive, although it does not become acute when they are died. The father or mother's death is an important event, however, it does not radically affect the process of transferring immovable property.

Theoretically, the hereditary system is divided into 3 types

- a. The patrilineal family system is drawn from the father's line, where the men's position is more prominent than the women in terms of inheritance
Example: Gayo, Alas, Batak, Nias, Lampung, Buru, Seram, Nusa Tenggara, Irian
- b. The matrilineal family system is drawn from the maternal line, where the women's position is more prominent than the men in terms of inheritance
Example: Minangkabau, Enggano, East
- c. The parental or bilateral family system is drawn from a two-sided (father-mother) line, where the position of men and women is not distinguished in inheritance.
Example: Aceh, East Sumatra, Riau, Java, Kalimantan, Sulawesi etc.¹⁸

2. Inheritance in Patrilineal Lineages

¹³ Hakim, S.A. Hukum Adat (Perorangan, Perkawinan, dan Pewarisan). Stensil: Djakarta, No Year, p. 28

¹⁴ H. Hilman hadikusuma, Hukum Waris Adat, Bandung, 2015, p. 13

¹⁵ Abdulkadir Muhammad, Hukum Perdata Indonesia, Bandung: PT. Citra Aditya Bakti, 2000, h. 266-267

¹⁶ Ahmad Rafiq, Op. Cit

¹⁷ Soerojo Wignjodipoero, Op. Cit., p 187

¹⁸ Soerjono Soekanto, Hukum Adat Indonesia, Jakarta, 2020, p. 23

Testator is the property owner that passes their inheritance either when still alive or died. In the Batak tribe which practices a patrilineal system, the testator is usually a male (father).

The main heirs that apply in patrilineal lineages are the sons, although properties passed on to the daughters is not neglected. According to the customary inheritance law principle based on patrilineal lines, only the sons are entitled to inherit their father's properties.

The object of this law is, in form of property owned by the heir which is passed on during their lifetime or when they are deceased either in an undivided or divided state to the sons.

3. The position of daughters against inheritance law in Bali

Balinese customary law practices a patrilineal family inheritance system drawn according to the father's line where the men's position is more prominent than the women.¹⁹

Therefore, it was concluded that in Balinese customary law, the females are not entitled to their parents' inheritance.

However, assuming the daughters desire the position of heirs in Balinese customs, this is realized through nyentana marriage. In this practice, the women's family obliges the prospective husband to move into their home and all descendants' names are changed from that of the husband to the wife. Nyentana marriage is usually practiced by families that do not have male offsprings.

In Balinese custom, only the males are entitled to inheritance because they practice a patrilineal family system, which is drawn from the father's line, where a man's position is far more prominent than that of the woman.²⁰ The adoption of this practice causes gender inequality. Based on this context, gender is different from "sex".²¹ In the Webster's New World Dictionary, it is defined as "the difference between men and women in terms of values and behavior."²²

For the indigenous people, when their daughters get married to the Balinese men, they are not considered and the division of inheritance only relies on their husbands' heirs. In accordance with the decision of the Supreme Court No. 200 K/Sip/1958 dated December 3, 1958, which stated among others that "According to the Balinese customary law, only male descendants, family members and adopted sons are entitled to inheritance, therefore Men Sardji or sister is not regarded as the heir as stipulated by the late Pan Sarning."²³

¹⁹ Ibid

²⁰ Ibid

²¹ Jhon M. Echols dan Hasan Shadly, Kamus Inggris Indonesia, cet. XII, Jakarta: Gramedia, 1983, p. 265

²² Victoria Neufeldt (ed), Webster's New World Dictionary, vol, 1, (New York: Webster's New World Cleveland, 1984), p. 561

²³ Supreme Court Decision No. 200 K/Sip/1958 dated December 3, 1958

However, times have changed and advanced developments have caused the Balinese legal community to stop the patrilineal family system practice. Presently, they adopted a parental or bilateral kinship system, namely a form of hereditary which draws lineages from both the father's and mother's sides.²⁴

Based on the Decree of the Supreme Council and the Main Assembly of the Bali Pakraman Village (MUDP) Bali No. 01/KEP/PSM-3/MDP Bali/X/2010, dated October 15, 2010, concerning the results of Pasamuhan Agung III MUDP Bali ("Pasamuhan Agung III/2010 Decision"), stipulated that "After 2010, Balinese women are entitled to inheritance. In accordance with this decree, they receive half of the *purusa* inheritance rights after 1/3 of it is deducted for preservation purposes. In addition, the Balinese women are entitled to this rights only when they convert to other religions. However, sincere parents, voluntarily give out their funds, or other provisions."²⁵

4. The position of daughters against inheritance law in the Batak Patrilineal Community

The Batak community has various interrelated tribes, and this is dependent on the numerous groups. Some studies reported that there are 11 sub-tribes consisting of Toba, Simalungun, Pakpakhan, Karo, and Mandailing. The Batak community in Indonesia adheres to a patrilineal system, the lineage is drawn from the father's descendants. Therefore, certain clans were inherited by the children of Batak descent.²⁶

In this community, only the sons are the heirs, although it does not mean that the daughters do not inherit any of their parent's properties. They are usually given valuable properties when they get married, for example, in the Batak Toba tribe, it has become a habit for parents to give out lands.

The Batak Toba community practices a patrilineal family system, where the males are regarded as the successors of their parents²⁷. This indigenous community prioritizes genealogical legal alliances based on the male or patrilineal line. This is regarded as the main determinant in terms of ascertaining the party that is entitled to the inheritance rights from a marriage. In the Batak Toba tribe, there are several prohibited marriages because they violate the customs, however some are also highly recommended, and they include *mahiurun or mahuempe, panoroni, mangalua, mangabing boru, marimbang or tungkot, singkap rere, manghabia, parumaen di losung, marsonduk hela, manggogoi, and dipaorohon*. Some marriages that are prohibited and considered invalid because they tend to violate existing norms are *namarpadan, namarito, dua pungu saparihotan, pariban naso*

²⁴ Soerjono Soekanto, Hukum Adat Indonesia, Op. Cit, p. 23

²⁵ Decision of the Bali Pakraman Village Main Assembly (MUDP) Bali No. 01/KEP/PSM-3/MDP Bali/X/2010, dated 15 October 2010, concerning the results of Pasamuhan Agung III MUDP Bali

²⁶ Buana Nadapdap, Pembagian Warisan Masyarakat Batak Toba, *JOM FISIP Vol. 6: Edisi II Juli – Desember 2019*

²⁷ Elpina, Kedudukan Perempuan dalam Hukum Waris Adat Batak Toba", 2016, www.usi.ac.id/karya ilmiah dosen upload : biro sistem informasi data & hubungan masyarakat@2016, accessed on 3 August 2021

boi olion, marboru naboru ni oli anak ni tulang. Meanwhile, those that occur based on legal alliance are genealogical, and hereditary.

In respect to the inheritance division, the sons are the heirs, while the daughters get a share from their husband's parents or by way of a grant. Based on this, the their position dominates that of the daughters in terms of inheriting their dead parents' assets. Meanwhile, the females are not entitled to inheritance rights however, they are recipients of grants usually received after marriage. Nalle stated that according to the Batak Toba principle, the right to inherit from one's father is only possessed by the sons. The daughters and their eldest descendants only inherit agricultural or livestock supplies from their fathers. Sulistyowati Irianto further stated that the Batak Toba community in urban areas still practices a customary inheritance system that refers to patrilineal kinship. This research confirms the existence of this custom which still prioritizes the patrilineal pattern in the Batak community. (Jayus, 2019).

The subject of Batak Customary Inheritance Law is a Testator, namely the owner of the property that is inherited either when they are alive or dead. In this tribe, the testator is usually the male (father). Furthermore, the main heirs are the sons. Although the properties given to the daughters need not be ignored, however according to the Batak Toba customary law principles, only the sons are entitled to their fathers' inheritance. The farmland or livestock supplies are given to both unmarried and married daughters, as well as their firstborn. This is called *saba bangunan, pauseang, indahan arian*, and their heirs are regarded as biological or legal children. Adopted children are also regarded as heirs of their foster parents. Conversely, they are unable to inherit their biological parents' properties.

The object is inheritance, namely property owned by the testator which is either inherited during their lifetime or when they are deceased. It is continued in an undivided or divided state. The types include Innate Property, namely all assets controlled and owned by the testator since it was inherited from their parents or family as well as the results of their hard work, even marriage till death²⁸. Batak communities that practice a patrilineal system usually engage in honest marriages and the items brought by the wife are categorized as innate property. Second is the husband and wife's innate property, namely all income obtained during the marriage which is later passed on to their descendants or heirs. The third is the inheritance of positions due to the custom, such as the king, which is hereditary and usually passed on to the sons. In the Tapanuli areas, the heirs are obligated to pay the testator's debt as long as they are informed of their rights.

²⁸ Wiranata, I.G.A.B, Hukum adat Indonesia perkembangannya dari masa ke masa. Bandung: PT Citra Aditya Bakti, 2005, p. 1-17

The Batak Toba customary inheritance division is also in accordance with the community's philosophy which serves as a benchmark to ensure that the process is carried out properly. This community recognizes 3 life goals or values related to their descent, namely

- a. *Hamoraon* (wealth)
- b. *Hagabeon*- its size in a person is measured by when they already have a son and a daughter.
- c. *Hasangapon*- literally means descendants and families, that are commended in front of many people.

Among the Bataks, the daughters are not regarded as heirs to their parents' property. However, in some customs they act as a substitutes although this is based on the family's decision because they are not allowed to replace sons as successors. It has become a hereditary tradition that is unchanged. In the Batak Toba tradition, sons get a share of the inheritance such as rice fields and houses. However, only the youngest one gets the house left by their parents, this is in accordance with the customs.²⁹

In the case of patrilineal (Batak Toba community) customary inheritance, only men are entitled to inheritance, while the women do not have the right to inherit anything unless there is a mutual agreement by the family. In patrilineal kinship, the men are highly regarded in terms of inheritance. However, this perspective has started to shift with the existence of equal rights between women and men in receiving a share of their parent's inheritance.

In terms of kinship, Indonesian legal communities vary and each customary environment has a different family system. Similarly, the sons and daughters' positions also vary. Batak Toba customary law is one of the surviving policies with the kinship system centered on the father's lineage (patrilineal) which distinguishes the sons' position from the daughters'. Sons are considered as the next generation of their fathers, while the daughters are not because they are expected to get marry and enter into their husband's clan. As long as they are unmarried, they still belong to their father's group. In the Batak Toba community, sons are regarded as the heirs, while the daughters only get something from their parents as a gift³⁰.

In a family, a wife maintains the household integrity, is loyal and devoted to the husband, as well as their companion takes care of and educates the children to adulthood. Therefore, through marriage, the wife moves into the husband's family. Although the relationship with the biological family still exists as contained in the *Dalihan Na Tolu* of the Batak Toba

²⁹ Buana Nadapdap, 2019 "Pembagian Warisan Masyarakat Batak Toba", *JOM FISIP Vol. 6: Edisi II Juli – Desember 2019*

³⁰ Sinaga, B, Model pembelajaran bermuatan soft skills dengan pola interaksi sosial dalihan na tolu, 2009, *Jurnal Generasi Kampus*, 2(1), 1-20

community, however, the wife has become the responsibility of the husband. The purpose of marriage is for procreation, therefore any wife that gives birth to a son has a strong position in the family.

Therefore, supposing a family only has daughters, it is considered extinct. The husband and wife's position in the household and the community is unbalanced because of the influence of the patrilineal family system adopted by the Batak community³¹. Changes to customary law tends to occur when there is a break through the judicial body because of the community's will³². This is evident, in the the position of a daughter in the Batak Toba community according to the customary law, although presently, they are already regarded as legal heirs.³³

This is evident in the decision of the Supreme Court No.179K/Sip/1961 dated October 23, 1961, which stated that "based on a sense of humanity and general justice, as well as on the nature of equal rights between women and men, during several analyses, it was enacted as a living law throughout Indonesia. It stipulates that the daughter and son of an heir are jointly entitled to the inheritance in the sense that their shares needs to be equal.

Regarding the equality of position between sons and daughters, this is also stated in various regulations, such as in Presidential Instruction No. 9 of 2000 concerning Gender Equality. The preamble, stipulates that "In international development, based on the context of improving women's position, role, and quality, as well as efforts to realize gender equality in family, community and state life, it is necessary to implement a strategy throughout the entire process³⁴." In the general explanation of the Presidential Instruction, Gender is a concept that refers to the roles and responsibilities of men and women as a result of changes in social and cultural conditions. Gender equality is the condition for men and women to be offered similar opportunities as human beings, thereby enabling them play certain roles such as participating in political, economic, socio-cultural, and national security activities³⁵.

Sathipto Raharjo stated that customary law is part of the Indonesian social structure, therefore various regions are equally ineffective, without the need for strict regulation and

³¹ Simbolon, E.E., Aprilianti & Rusmawati, D.E, Peranan dalihan na tolu dalam hukum perkawinan adat Batak Toba, 2017, Pactum Law Journal, 1(1), 42-51.

³² Nalle, V.I.W, Pembaharuan hukum waris adat dalam putusan pengadilan. *Mimbar Hukum*, 30(3), 2018, 437-447.

³³ Elpina, Op. Cit

³⁴ Sibarani, P.Z, Diskriminasi pembagian harta warisan pada wanita Batak Toba, 2015, Accessed from <https://www.kompasiana.com/paltyzan/566fc8863793737e07df433f/diskriminasipembagian-hartawarisan-pada-wanita-bataktoba-selamat-hari-ham-ke-67?page=all>, on 1 August 2021

³⁵ Jaja Ahmad Jayus, Eksistensi Pewarisan Hukum Adat Batak- Kajian Putusan Nomor 1/PDT.G/2015/PN.Blg dan Nomor 439/PDT/2015/PT-Mdn, *Jurnal Yudisial* Vol. 12 No. 2 Agustus 2019: 235 – 253, Accessed on 3 August 2021

a good legal policy. This means that its acceptance appropriately supports the law politic implementation.

The influence of people's thinking patterns are increasingly rational, therefore changes in the Batak Toba customary law were caused by various factors. These were initially considered foreign, and it took time for the issuance of the Provisional People's Consultative Assembly Decree (MPRS) No. 11 of 1960 and the decision of the Supreme Court No. 179K/Sip/1961 to be subjected to the system applied according to customary law, namely the kinship or patrilineal systems which makes the women's position in the household and society seem immobile or weak. This is rather difficult to maintain because in accordance with the dynamic nature of Batak Toba community life, customary law tends to be affected by these factors either slowly or suddenly which are considered as growth or development.³⁶

a. Conclusion

Indonesia has a unique culture, characterized by certain qualities, namely diversity of tribes and customs, and this needs to be respected by applying the customary law rules in each community, such as Toba and Balinese norm, where kinship and position do not change. Therefore, the inheritance also have to follow the custom. Based on the Batak and Balinese tribes that adhere to a patrilineal system, they previously give their inheritance rights for only men or sons. However, during its later development, the women or daughters gets a share of the testator's property.

In Batak customary rules, the daughter's position is only temporary, because one day they are expected to get married and follow their husband. Therefore, the wife is no longer part of the father's family, this is as a result of paying the dowry when engaging in marriage activities, thereby, causing the daughter to be part of her husband's family. This is not without the appropriate rules and thoughts, because the Batak Toba customary inheritance does not only involve property rather it also includes the custom because it is impossible for a woman to be used as a substitute for the father's position in the Batak Toba traditional family. Furthermore, the customary inheritance (*hula-hula* as a substitute for the father's position) is a position in the Batak Toba custom. Time and modernization did not affect the rational thinking of the Batak community, thereby leading to a change in its customary law. Although the MPRS Decree No. 11 of 1960 and the decision of the Supreme Court No. 179K/Sip/1961 stated that they need to comply with the system that applies to the customary law, namely the patrilineal kinship, and this makes the position of women in the household as well as the Batak indigenous community immobile or weak. This need not be maintained assuming it is related to the Batak Toba community's dynamic life. Currently, the progressive adoption of various factors, led to the Batak customary inheritance law development. It is hoped that, influences of these factors, both gradually or suddenly leads to good development and growth for the Batak community

³⁶ *ibid*

traditional inheritance. Presently, there are changes and developments towards gender equality, because of the strong factors outside of customary law communities and modernization that influences members' thinking, especially in terms of inheritance division between the sons and daughters. In urban areas, where its members migrate, there has been equal division between sons and daughters.

Based on inheritance, the Balinese customary law practices a patrilineal family inheritance system where heredity is drawn according to the father's line, and the men's position is more prominent than the women. Therefore, it was concluded that in Balinese customary law, a daughter does not have an inheritance from the parents. For the traditional Balinese community, when they get married to a fellow Balinese, they are ignored, have no division, and only relies on their husband's heirs. In the decision of the Supreme Court No. 200 K/Sip/1958 dated December 3, 1958, according to Balinese customary law, only male descendants, family members, and adopted sons have the right to inherit. Therefore, Men Sardji as a sister is not the heir to the late Pan Sarning. However, with the changing times and far more advanced developments in Balinese legal society, a patrilineal kinship system was no longer practiced, however parental or bilateral kinship procedure, namely a hereditary system, which draws lineages in 2, namely the father and mother. In the Decree of the Main Assembly of the Bali Pakraman Village (MUDP) Bali No. 01/KEP/PSM-3/MDP Bali/X/2010, dated October 15, 2010, concerning the results of *Pasamuhan Agung III MUDP Bali* ("Decision of *Pasamuhan Agung III/2010*"), stated that daughters are entitled to inheritance. In this decree, Balinese women receive half of the purusa inheritance rights after being deducted by 1/3 for preservation purposes. Besides, only when they convert to other religions, daughters are not entitled to inheritance rights, unless their parents are sincere, remain open by giving their funds, or provisions voluntarily.

REFERENCES

- Abdulkadir Muhammad, Hukum Perdata Indonesia, Bandung: PT. Citra Aditya Bakti, 2000
- Ahmad Rafiq, Fiqih Mawaris, Penerbit : Rajawali Pers, Jakarta, 2012
- Eman Suparman, Hukum Waris Indonesia dalam Perspektif Islam, Adat, dan BW. Rafika Aditama, 2005
- Ellyne Dwi Poespasari, Pemahaman Seputar Hukum Waris Adat Di Indonesia, Penerbit Kencana, 2018
- Elpina, Kedudukan Perempuan dalam Hukum Waris Adat Batak Toba", 2016 , www.usi.ac.id/karya_ilmiah_dosen_upload : biro sistem informasi data & hubungan masyarakat@2016, Diakses pada Tanggal 3 Agustus 2021
- Hakim, S.A. Hukum Adat (Perorangan, Perkawinan, dan Pewarisan). Stensil: Djakarta, Tanpa Tahun
- H. Hilman hadikusuma, Hukum Waris Adat, Bandung, 2015

- Jaja Ahmad Jayus, Eksistensi Pewarisan Hukum Adat Batak- Kajian Putusan Nomor 1/PDT.G/2015/PN.Blg dan Nomor 439/PDT/2015/PT-Mdn, *Jurnal Yudisial* Vol. 12 No. 2 Agustus 2019: 235 – 253, Diakses pada Tanggal 3 Agustus 2021
- Jhon M. Echols dan Hasan Shadly, *Kamus Inggris Indonesia*, cet. XII, Jakarta: Gramedia, 1983
- Moh Muhibbin dan Abdul Wahid, *Hukum Kewarisan Islam Sebagai Pembaharuan Hukum Positif di Indonesia*, (Jakarta: Sinar Grafika, 2011).
- Nadapdap, Buana, Pembagian Warisan Masyarakat Batak Toba”, *JOM FISIP Vol. 6: Edisi II Juli – Desember 2019*
- Nalle, V.I.W, Pembaharuan hukum waris adat dalam putusan pengadilan. *Mimbar Hukum*, 30(3), 2018, 437-447.
- Sibarani, P.Z, Diskriminasi pembagian harta warisan pada wanita Batak Toba, 2015, Diakses dari <https://www.kompasiana.com/palzyan/566fc8863793737e07df433f/diskriminasipembagian-hartawarisan-pada-wanita-bataktoba-selamat-hari-ham-ke-67?page=all>, Pada tanggal 1 Agustus 2021
- Sinaga, B, Model pembelajaran bermuatan soft skills dengan pola interaksi sosial dalihan na tolu, 2009, *Jurnal Generasi Kampus*, 2(1), 1-20
- Simbolon, E.E., Aprilianti & Rusmawati, D.E, Peranan dalihan na tolu dalam hukum perkawinan adat Batak Toba, 2017, *Pactum Law Journal*, 1(1), 42-51.
- Soerjono Soekanto, *Hukum Adat Indonesia*, Jakarta, 2020
- Soepomo, Bab-bab tentang hukum adat. Cetakan ke-18. Jakarta: Balai Pustaka, 2013
- Susylawati, E, Eksistensi hukum adat dalam sistem hukum di Indonesia, 2009, *Jurnal alIhkâm*, IV(1), 125-140.
- Victoria Neufeldt (ed), *Webster’s New World Dictionary*, vol, 1, (New York: Webster’s New World Cleveland, 1984)
- Wirjono Prodjodikoro, *Hukum Warisan di Indonesia*, Penerbit: PT. Bale Bandung, 1986
- Wiranata, I.G.A.B, *Hukum adat Indonesia perkembangannya dari masa ke masa*. Bandung: PT Citra Aditya Bakti, 2005
- <https://pustaka-hukum.blogspot.com/2016/03/blog-post.html> , diakses pada Tanggal, 6 Agustus 2021
- Kompilasi Hukum Islam
Kitab Undang-Undang Hukum Perdata Indonesia
Putusan Mahkamah Agung No. 200 K/Sip/1958 tanggal 3 Desember 1958
Keputusan Majelis Utama Desa Pakraman Bali (MUDP) Bali No. 01/KEP/PSM-3/MDP Bali/X/2010, tanggal 15 Oktober 2010, tentang Hasil-hasil Pasamuhan Agung III MUDP Bali

THE IMPACT OF IMPLEMENTING LARGE-SCALE SOCIAL RESTRICTIONS COMMUNITY ACTIVITIES FOR COVID-19 PREVENTION ON PUBLIC TRANSPORTATION IN INDONESIA

ELFRIDA RATNAWATI

Faculty of Law, Trisakti University, Jakarta

ESTI ROYANI,

Faculty of Law, University of 17 August 1945, Samarinda

ARINI SULISTYOWATI

Faculty of Social and Political Sciences, Wijaya Putra University, Surabaya
Corresponding Author

ABSTRACT

The number of deaths and exposure to Covid-19 was higher in Indonesia since June 2021. Furthermore the government immediately issued various policies to prevent the development of this case. The Policies of Large-Scale Social Restrictions and the Enforcement of Restrictions on Community Activities were established. It has then serious impacts on public transportation and the mobility of passengers carrying out their activities. The economic aspect of is also affected since activities are not optimally conducted. Furthermore, the impact of the regulation implementation on public transportation activities and the government's method of responding should be investigated. This is a normative study supported by secondary and primary data sources, then analyzed qualitatively and descriptively. The results showed that the imposition of Large-Scale Social Restrictions in the Indonesian Territory has a huge impact on the economy of public transportation carriers and the user because the operating time of public transportation such as buses, taxis, online vehicles, city transportation, Transjakarta and other modes is limited. Therefore, policies were issued by the government to balance community and public transportation activities to suppress the spread of Covid-19.

Keywords: Impact, Restrictions, Society, Transportation, Indonesia

I. Introduction

Globally, Indonesia is the 4th (fourth) largest country in 2021 with a population of 273,523,615.¹ Under these conditions, the country, with a density of 151 inhabitants/km², also falls into the category of densely populated. With such a large population, the Government certainly needs to provide infrastructure, such as carrying out the construction of several infrastructures to support the lives of approximately 270 million people. The community's need for public transportation is very large² because they often travel using public transportation facilities as a tool to facilitate and support their daily activities. However, there is currently a change in the public transport system since countries are facing an unnatural disaster, a new pandemic known as the Covid-19 virus. Covid-19 is a pandemic or non-natural disaster in Indonesia and around the world. In response to this issue, the Indonesian government declared a state of emergency and issued several directives, including Presidential Decree No.11 of 2020, Law No.6 of 2018 on Quarantine for Health.

Furthermore, the Government also has other discourses, ranging from lockdown, regional quarantine, and social distancing, and this raises the pros and cons of various levels of society. The Indonesian government enforced this because the spread of Covid-19 cases is very fast³.

To minimize the spread of Covid-19, policies of mobility restriction, Large Scale Social Restrictions (PSBB) through Government Decree No. 21 of 2020 were implemented. The implementation includes halting activities in the community, such as teaching and learning at school, eliminating activities or work from the office, being unable to conduct activities in public places, restricting religious, social, cultural activities, as well as for public transportation. Furthermore, community activities were limited to only 25% and they were advised to comply with the health protocols of wearing masks and maintaining distance. The Health Protocol is also applied to public transportation because it is one of the access to mobility. In the transportation mode, additional rules applied are restrictions on operating hours and number of passengers, checking body temperature, and facilitating hand sanitizer.

The implementation of Large-Scale Social Restrictions has an impact on all levels of society, especially public transportation modes. The policies issued by the Government in public transportation activities include imposing regulations on LSDP services (sea, river, land, and crossing) which refers to the Regulation of the Minister of Transportation Number PM 18 of 2020. This is in the form of limiting passengers to a maximum of 50%, Mass Rapid Transit (MRT), Light Rail Transit (LRT), Transjakarta, regular public transportation, taxis, online two-wheeled and four-wheeled vehicles. For the MRT with a capacity of 325 passengers, only 60 are allowed, and the LRT with a capacity of 129 passengers can only be 60. Meanwhile, Transjakarta, of 120 passengers capacity can only carry 60, while regular large buses of 52 passenger capacity are only allowed to carry 26. Public transportation, such as Metromini and Kopaja, can only carry 6 passengers from the usual capacity of 12. Small vehicles, such as taxis and online, can only carry 3 passengers out of 4. For sedan taxis, it is only allowed to carry 3 of the 4 passenger capacity. In addition, online motorcycle taxis are not allowed to carry people, they can only deliver goods.

This study aims to discuss the problems arising from Large-Scale Social Restrictions on land public transportation, such as, the impact of its implementation and the Government's response to the impact of these regulations.

II. Research methods

This normative study examines library materials related to regulations and norms relating to the Indonesian people that are facing the Covid-19 virus outbreak. Furthermore, it has an impact on public transportation activities and the Government issues policies as an effort to prevent the pandemic by issuing a policy of Large-Scale Social Restrictions and Enforcement of Restrictions on Community Activities or abbreviated as PSBB and PPKM. Therefore, this normative study is closely related to the policies issued by the Government concerning the issues discussed above.⁴

Primary and secondary data consisting of legal material in the form of regulations on PSBB and PPKM were used. These include Presidential Decree No. 11 of 2020 concerning the Determination

⁴ Ediwarman, Monograf Metodologi Penelitian Hukum, Sofmedia, Medan, 2015, p. 25.

of Corona Virus Disease 2019 (Covid-19) as a Type of Disease that causes Public Health Emergency, Law Number 6 of 2018 concerning Quarantine for Health, and other regulations. Secondary legal materials used were literature reviews of books related to the discussion of this article and tertiary legal material, used include journals, thesis, and dissertations. These data were analyzed qualitatively by inferring from the general to the specific, then describing them in a descriptive manner.

III. Discussion

1. Legal Basis for Implementing PSBB and PPKM in Indonesia⁵

The government imposed PSBB and PPKM to suppress the spread of the Covid-19 Virus. The legal basis for the implementation is Minister of Health Regulation Number 9 of 2020 concerning PSBB Guidelines in the context of accelerating the handling of Covid-19 (State Gazette of Indonesia of 2020 Number 91, Supplement to the State Gazette of Indonesia Number 6487). PSBB in this regulation is a reference to Government Regulation Number 21 of 2020 concerning Large-Scale Social Restrictions in the Context of Accelerating Handling of Covid-19. It was stated that PSBB set by the Minister of Health is a restriction on certain activities of residents in an area suspected of being infected by Covid-19 to prevent its possible spread.

The legal basis for the implementation of the PPKM, which began on July 3, 2021, is the order of the Minister of Home Affairs No. 15 of 2021 issued on July 2, 2021 to maintain restrictions on emergency community activities in Java and Bali regions. This regulation is issued by following up on directives given by the President to conduct the implementation of the Emergency Community Activity Restriction (PPKM) in accordance with the criteria for the level of the pandemic situation based on the assessment. It is also used to complete the implementation of the Instruction of the Minister of Home Affairs regarding the Limitation of Macro-Based Community Activities and to optimize the Covid-19 Handling Command Post at the Village and Sub-District Levels. This regulation is addressed to Governors, Regents, and Mayors, especially to Regions where the implementation of emergency PPKM is conducted. There are 13 points stipulated in the Emergency PPKM, including closing shopping centers from malls to trading centers, and others.

2. Policies to Limit Community Activities to Prevent Covid-19

The government has limited community activities and issued various policies as a response to suppress the spread of Covid-19. Based on the increasing positive number, the initiative to make a policy aiming to reduce the number of its spread has been adopted. Finally, this policy is contained in the form of Government Regulation Number 21 of 2020 concerning Large-Scale Social Restrictions in the Context of Accelerating the Handling of Covid-19.

This Government Regulation controls everything regarding the implementation of Large-Scale Social Restrictions (PSBB) in a thorough and detailed manner. For example, it is explained in Article 2 paragraph (1) of Government Regulation Number 21 of 2020 that the authority to implement Large-Scale Social Restrictions (PSBB) belongs to the Regional Government with the approval of the Minister of Health. Furthermore, several considerations that can be used as reasons for the enactment of PSBB are explained and stated in Article 2 paragraph (2) of Government Regulation Number 21 of 2020. These cover variables such as Epidemiology, Threat Size,

Effectiveness of PSBB implementation, Resource Support, Operational Technical, Political, Economic, Social, Cultural, Defense, and Security Considerations. Furthermore, article 3 of Government Regulation Number 21 of 2020 also discusses the criteria for the implementation of Large-Scale Social Restrictions (PSBB). This includes areas with a high number of cases or death due to the Covid-19 virus and spread significantly and rapidly to several regions.

In the implementation, Large-Scale Social Restrictions (PSBB) are at a limitation as written in Article 4 paragraph (1) of Government Regulation Number 21 of 2020:

- a. Elimination of teaching and learning as well as office activities;
- b. Restrictions on the implementation of religious activities in worship;
- c. Restrictions on the implementation of activities in public places and facilities

Article 5 paragraph (1) of Government Regulation Number 21 of 2020 explained that in implementing and enforcing Large-Scale Social Restrictions (PSBB), Regional Governments and the Ministry of Health are required to implement and pay attention to the provisions already in the Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine. The application is consistent with Article 4 paragraph (1) of Government Regulation No. 21 of 2020 and some real examples can be considered from the implementation of the provisions contained in this article. Furthermore, school holidays are one of the points included in the implementation of PSBB in an area. This provision was then followed up by the Ministry of Education with the issuance of Circular Letter Number 15 of 2020 concerning Guidelines for the Implementation of Learning from Home. This Circular from the Ministry of Education implores all educational instruments to conduct teaching and learning activities from home and use all kinds of media as a support.

Furthermore, Article 4 of Government Regulation Number 21 of 2020 also states that Large-Scale Social Restrictions (PSBB) also impose restrictions on religious activities. A concrete example can be seen by looking at the precedent of September 14, 2020, where the Governor of Jakarta Province imposed the PSBB. This is because the situation was considered dangerous due to the increasing number of the Covid-19 virus spread. Based on this decision, the Indonesian Mosque Council (DMI) represented by its General Chair, Mr. Jusuf Kalla, that also served as Vice President of the Republic of Indonesia, issued a decree to temporarily cancel congregational Friday prayers. The Indonesian Mosque Council also urges the closure of mosques located in densely populated areas to break the chain of spreading the Covid-19 virus.⁶

Article 4 of Government Regulation Number 21 of 2020 showed that one form of PSBB implementation is to restrict activities in public places or facilities. The implementation can be seen by the limitation of working hours for public places or facilities, for example, the cutting of Mall working hours which was originally closed at 10.00 pm with the Large-Scale Social Restrictions (PSBB) was reduced to 08.00 pm. The same applies to several places and/or other public facilities with the potential to cause crowds which can then lead to an increase in the number of Covid-19 virus spreads. However, there are some public facilities that are excluded from this restriction. It is specified by the Ministry of Health through the Regulation of the Minister of Health Number 9 of 2020 precisely in Article 13 paragraph (1), including⁷ :

⁶ <https://news.detik.com/berita/d-5173751/jakarta-psbb-ketat-dmi-imbau-masjid-tak-gelar-salat-jumat>

- a. Supermarkets, markets, shops, or places where drugs and medical equipments, food, basic goods, gas stations (places for supplying fuel oil), places for gas, and other energy sources suppliers.
- b. Health service facilities such as hospitals, health centers, clinics, and/or other facilities;
- c. Hotels or other lodging places;
- d. Companies that provide quarantine facilities;
- e. Public facilities for individual sanitation purposes; and
- f. Public Sports Venue.

Besides the 3 things specified in Article 4 of Government Regulation Number 20 of 2020, there are several other activities conducted to reduce the spread of Covid-19, including⁸ :

- a. Restrictions on social and cultural activities;
- b. This restriction is conducted to avoid gatherings that occur due to a traditional ceremony, which can be one of the triggers for the high spread of Covid-19;
- c. Restrictions on transportation modes are conducted on transportation facilities to suppress the spread of the Covid-19 virus which often occurs in mass transportation such as Transjakarta, Ships, Trains, and others.

However, in the implementation of the previous Large-Scale Social Restriction (PSBB) policy, it can be judged that the enforcement is still not good, and the policies made are relatively fictitious. This is because the policy that instructs the public to stay at home cannot be implemented in its entirety since the economic strength of the people is very plural/diverse⁹. For people with sufficient financial strength, this policy can still be adhered to without having to think about income, as they may have savings to continue living their lives independently. However, this is considered difficult for people with relatively weak financial strength since their needs may not be satisfied when they are not working they are not working. Another weakness of the Large-Scale Social Restriction (PSBB) policy is when the Government instructs the public to stay at home but is free from responsibility for providing daily needs for people which should be facilitated by the State¹⁰.

3. The Impact of Large-Scale Social Restrictions on Public Transportation Facilities in Indonesia

The high prevalence of Covid-19 ultimately forced the government to issue guidelines restricting community activities in Java and Bali. Based on an interview with the Land Transport Organization (Organda), Shafruhan Sinungan as Secretary-General stated that the implementation of PSBB and

⁹ Tahir Kasnawi, M dan Sulaiman Asang. (2014). Konsep Dan Pendekatan Perubahan Sosial, dalam Buku Teori Perubahan Sosial.Vol. IPEM4439/M. Tangerang Selatan: Universitas Terbuka

¹⁰Arif Rohman dan Nurzamzam, Pencegahan Penyebaran Covid-19 Dengan Gerakan Social Distancing dan Sosialisasi Kebijakan Pemerintah Tentang PSBB di Sebatik, Kabupaten Nunukan, Jurnal Pengabdian Kepada Masyarakat Unimed, Vol 27, No 2, 2021, <https://jurnal.unimed.ac.id/2012/index.php/jpkm/article/view/23474>,

PPKM had a major impact on transportation activities on the road because there was no mobility of schools and workers. The transportation business has declined since March 2019 due to the pandemic. In addition, the use of urban and inter-city public transportation has decreased since private vehicles are used to prevent the pandemic.

After the implementation of the Large-Scale Social Restrictions in Jakarta, the policy stipulated that the number of public transportation passengers can only be filled with fifty percent of the existing capacity, but it was only filled with ten percent. Meanwhile, the implementation of policies for urban transportation decreased on average to ninety percent, and the number of passengers was not more than 2 only. This causes losses for public transport entrepreneurs, where most of them are members of the Land Transport Organization cooperatives and individuals.

Similarly, inter-provincial city-based public transportation was also affected, due to a policy from the Government that requires passengers to conduct rapid antigen and also PCR tests, and buses with a capacity of 50 passengers filled with only 14. These policies were conducted suddenly and immediately implemented without stages¹¹.

The tightened restrictions are as follows:

1. Restrictions on working in the office to only twenty-five percent, and working from home to seventy-five percent;
2. The learning and teaching process activities are carried out online;
3. Activities in the essential sector specifically for basic needs will still operate one hundred percent, but should follow the health protocol;
4. Imposing restrictions on the opening hours of shopping centers or malls until 19.00, and allowing dine in with twenty-five percent capacity for restaurants or applying take away service, while delivery service orders remain open;
5. Construction service activities are still running normally, but should follow the health protocol;
6. Activities in houses of worship should only be fifty percent;
7. Public facilities are temporarily closed; and
8. Transportation mode activities will be further regulated.

The Ministry of Transportation in connection with the high number of Covid-19 cases issued a Circular Letter of instructions for transportation modes, both land, sea and air, and trains. The Circular Letter of the Covid-19 Handling Officer Unit Number 1 of 2021 concerning Provisions for Traveling Domestic People during the Covid-19 Pandemic was issued on January 9, 2021. Adita Irawati as Spokesperson for the Ministry of Transportation stated that this Circular was issued to regulate the travel of people within the country to anticipate the increase in positive cases at the national level. Furthermore, this is an effort to prevent and break the spread of Covid-19. Therefore,

¹¹ Emir Yanwardhana, CNBC Indonesia, uploaded on 7 January 2021, accessed from <https://www.cnbcindonesia.com/news/20210107153711-4-214256/ppkm-berlaku-pengusaha-transportasi-makin-nangis-darah>, on 1 August 2020

the Ministry of Transportation issued 4 (four) Instructions Circulars which came into effect from January 9 to 25, namely¹² :

- a. for land transportation modes issued Circular Letter Number 1 of 2021;
- b. for sea transportation modes issued Circular Letter Number 2 of 2021;
- c. for air transportation mode issued Circular Letter Number 3 of 2021;
- d. for train transportation mode issued Circular Letter Number 4 of 2021;

In the Circular that has been issued above, as an adjustment to travel conditions, there are several changes, namely the implementation of Restrictions on Community Activities (PPKM) in Java-Bali¹³. It is contained in Circular Letter Number 1 of 2021 concerning Provisions for Travel of Domestic People During the Corona Virus, which has been stipulated on January 9, 2021, as follows:¹⁴

- a. A mask should be properly and correctly wore to cover the nose and mouth;
- b. Medical or two-layered masks are the two types that should be wore;
- c. Public transportation by land, sea, air, train, communication is not allowed;
- d. Eating and drinking are not allowed while traveling, but there are exceptions if passengers want to take medicine.

4. The Government's Efforts and Expectations of Land Transportation Carriers due to the Implementation of Large-Scale Social Restrictions and Restrictions on Community Activities

This causes the Carrier on land transportation to experience a fairly heavy impact because the income for daily life is greatly reduced, and the lack of activities in the field. This is because the people do not use land transportation services such as taxis, Transjakarta, and others¹⁵. It is also due to the many conditions that should be fulfilled by travelers, therefore the activity decreases and also impacted the income of travel entrepreneurs.

Therefore, the Government should assist the Coordinating Minister for Economic Affairs. Several things have occurred in 2019 since the beginning of the Covid-19 development Indonesia, and it was also stated that the country is experiencing a non-natural disaster. Moreover, in the transportation

¹²Anitana Widya Puspa, Guys! Selama PSBB Cermati Aturan Tiap-tiap Moda Transportasi ini, accessed from <https://ekonomi.bisnis.com/read/20210114/98/1342921/guys-selama-psbb-cermati-aturan-tiap-tiap-moda-transportasi-ini>, on 2 August 2021

¹³Ni Nyoman Pujaningsih, I.G.A.AG Dewi Sucitawathi P, Penerapan Kebijakan Pembatasan Kegiatan Masyarakat (PKM) Dalam Penanggulangan Wabah Covid-19 di Kota Denpasar, Jurnal Ilmiah Ilmu Pemerintahan, Vol 6, No 3 (2020), accessed from <https://jurnal.unigal.ac.id/index.php/moderat/article/view/3537>, on 2 August 2021

¹⁴Nancy Junita, 3 Hari Berturut-turut Tambahan Covid-19 RI 12.000 Lebih, Kok Belum PSBB?, <https://kabar24.bisnis.com/read/20210621/15/1407899/3-hari-berturut-turut-tambahan-covid-19-ri-12000-lebih-kok-belum-psbb>.

¹⁵Ika Fatma Ramadhansari, Simak Ketentuan Baru Melakukan Perjalanan Selama PPKM, https://kabar24.bisnis.com/read/20210114/15/1342862/simak-ketentuan-baru-melakukan-perjalanan-selama-ppkm?utm_source=Desktop&utm_medium=Artikel&utm_campaign=BacaJuga_1, on 2 August 2021.

sector, such as public transportation entrepreneurs, Micro, Small, and Medium Enterprises are given waivers for not paying for several months.

The government continues to assist since the land transportation sector is developing during the current difficult situation. The Land Transport Organization hopes that the Government can assist the transportation industry, and provide compensation to land transportation workers, such as drivers that have had a huge impact due to the enactment of PSBB and PPKM. Additionally, the organization also requested that the Regional and the Central Government can provide relief by eliminating vehicle taxes in 2021. However, this cannot be implemented amid the country's economy which is also experiencing difficulties.

IV. Conclusion

In conclusion the restrictions on large-scale community social activities were conducted by the Government after studying various situations where the spread of Covid-19 was increasing. This policy was adopted to suppress the spread of the pandemic. Large-Scale Social Restrictions and Enforcement of Restrictions on Community Activities or abbreviated as PSBB and PPKM are the impacts of policies issued. They have major impacts on the economy of public transport carriers and users. This is because the operating time of public transportation such as buses, taxis, online vehicles, city transportation, Transjakarta, and other modes is limited.

The objective in issuing the above policy is the Government's attitude to balance community and public transportation activities as well as to suppress the spread of Covid-19. These efforts assist the land transportation sector, especially those that are heavily impacted by the imposition of restrictions on activities in the community.

REFERENCES

- Anwar, A. A. (2017). Online vs Konvensional: Keunggulan dan Konflik Antar Moda Transportasi di Kota Makassar. *Jurnal Etnografi Indonesia*, 222-246.
- Afriliyanti Nafilan, Ziyah dan Muflihah, Langkah Taktis Pencegahan COVID-19 di Desa Lowayu Kecamatan Dukun Kabupaten Gresik, *Prosiding Penelitian & Pengabdian Kepada Masyarakat*, Vol. 7, No. 2, 2020, jurnal.unpad.ac.id
- Arif Rohman dan Nurzamzam, Pencegahan Penyebaran Covid-19 Dengan Gerakan Social Distancing dan Sosialisasi Kebijakan Pemerintah Tentang PSBB di Sebatik, Kabupaten Nunukan, *Jurnal Pengabdian Kepada Masyarakat Unimed*, Vol 27, No 2, 2021, <https://jurnal.unimed.ac.id/2012/index.php/jpkm/article/view/23474>,
- Anitana Widya Puspa, Guys! Selama PSBB Cermati Aturan Tiap-tiap Moda Transportasi ini, Diakses dari <https://ekonomi.bisnis.com/read/20210114/98/1342921/guys-selama-psbb-cermati-aturan-tiap-tiap-moda-transportasi-ini>, pada Tanggal 2 Agustus 2021
- Emir Yanwardhana, CNBC Indonesia, diupload pada Tanggal 7 Januari 2021, Diakses dari <https://www.cnbcindonesia.com/news/20210107153711-4-214256/ppkm-berlaku-pengusaha-transportasi-makin-nangis-darah>, pada tanggal 1 Agustus 2020

- Ediwarman, Monograf Methodologi Penelitian Hukum, Sofmedia, Medan, 2015, h. 25.
- Ika Fatma Ramadhansari, Simak Ketentuan Baru Melakukan Perjalanan Selama PPKM, Bisnis.com, Diakses dari: https://kabar24.bisnis.com/read/20210114/15/1342862/simak-ketentuan-baru-melakukan-perjalanan-selama-ppkm?utm_source=Desktop&utm_medium=Artikel&utm_campaign=BacaJuga_1, pada tanggal 2 Agustus 2021.
- Ni Nyoman Pujaningsih, I.G.A.AG Dewi Sucitawathi P, Penerapan Kebijakan Pembatasan Kegiatan Masyarakat (PKM) Dalam Penanggulangan Wabah Covid-19 di Kota Denpasar, Jurnal Ilmiah Ilmu Pemerintahan, Vol 6, No 3 (2020), Diakses dari <https://jurnal.unigal.ac.id/index.php/moderat/article/view/3537>, pada Tanggal 2 Agustus 2021
- Nancy Junita, 3 Hari Berturut-turut Tambahan Covid-19 RI 12.000 Lebih, Kok Belum PSBB?, <https://kabar24.bisnis.com/read/20210621/15/1407899/3-hari-berturut-turut-tambahan-covid-19-ri-12000-lebih-kok-belum-psbb>.
- Tahir Kasnawi, M dan Sulaiman Asang. (2014). Konsep dan Pendekatan Perubahan Sosial, dalam Buku Teori Perubahan Sosial.Vol. IPEM4439/M. Tangerang Selatan: Universitas Terbuka
- Peraturan Menteri – JDIH, Kementerian Perhubungan, <http://jdih.dephub.go.id>
<https://www.worldometers.info/world-population/population-by-country/>
<https://news.detik.com/berita/d-5173751/jakarta-psbb-ketat-dmi-imbau-masjid-tak-gelar-salat-jumat>
<https://m.hukumonline.com/klinik/detail/ulasan/lt5e8c3035ad46a/tata-cara-pelaksanaan-pembatasan-sosial-berskala-besar>

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE KENTSEL POLİTİKALAR URBAN POLICIES IN COMBATING CLIMATE CHANGE

EMRAH AKYÜZ

Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü,
Bingöl, Türkiye.

ORCID: 0000-0002-9876-111

ÖZET

İnsan-doğa ilişkisi çok eski dönemlere dayanmaktadır. Fakat çevre sorunlarının küresel ölçekte tüm ekosistemini etkilemesi göreceli olarak yenidir. Çünkü tarihin ilk zamanında insanoğlu doğa ile uyumlu bir yaşam sürmüştür. Sahip olduğu teknolojiyi geliştirdikçe doğa üzerinde egemenlik kurmaya başlamıştır. Bu egemenlik zamanla doğanın kontrolsüz bir şekilde talan edilmesi sonucunu doğurmuştur. İnsanoğlunun doğaya verdiği zararın bir neticesi olarak alarm verici çevre sorunları ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir tanesi iklim değişikliğidir. İklim değişikliği günümüz dünyasının karşı karşıya kaldığı en önemli çevre sorunlarından bir tanesi olarak kabul edilmektedir. Sanayi Devrimi süreciyle birlikte yaşanan iktisadi ve toplumsal dönüşümle beraber çevrenin fiziksel ve biyolojik unsurları hızla tahrip edilmeye başlanmıştır. Dünya nüfusunun kontrolsüz artması, ormansızlaşma ve çarpık kentleşme gibi nedenlerle ekolojik denge bozulma noktasına gelmiştir. İnsanoğlunun özellikle son 200-300 yıldır çevreye verdiği zararın bir sonucu olarak ortaya çıkan iklim değişikliği tüm dünya ve bütün canlılar için önemli riskler taşımaktadır. Özellikle yoğun insan nüfusuna sahip büyük metropoller iklim değişikliğinin neden olduğu alarm verici çevresel riskler ile karşı karşıyadır. İklimlerde kısa süre içerisinde meydana gelen ani değişikliklerden dolayı kentler kuraklık ve su taşkını gibi riskler ile mücadele etmektedir. Ayrıca, iklim değişikliği nedeniyle buzulların erimesi su seviyesinin yükselmesine neden olmaktadır. Nitekim Bangkok, Jakarta ve Tokyo gibi dünyanın en büyük kentleri su altında kalma riski ile mücadele etmektedir. Bu nedenle, kentlerin iklim değişikliği ile mücadelede etkili kentsel politikalara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı kentlerin iklim değişikliği ile mücadelede etkili kentsel politikaların neler olduğunu tartışmaktır. Bu çalışmanın iklim değişikliği ile mücadelede ortaya koyduğu kentsel politikalar şu şekildedir: (1) 2030 yılına kadar fosil yakıtlar ile çalışan arabaların kullanımı yasaklanmalı; (2) mevcut doğal alanlar ve su kaynakları koruma altına alınmalı; (3) yeşil alan miktarı arttırılmalı; (4) toplu taşıma sistemi ve bisiklet yolları geliştirilmeli; (5) kentlerde nüfus politikası oluşturulmalı; (6) 2030 yılına kadar konutlarda ve sanayi tesislerinde fosil yakıt kullanımı yasaklanmalı ve yenilenebilir enerji kaynakları teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Küresel Isınma, Kentleşme, Kentsel Politikalar.

ABSTRACT

The human-nature relationship dates back to ancient times. However, it is relatively new that environmental problems affect the entire ecosystem on a global scale. Because in the first period of history, human beings lived a life in harmony with nature. As people developed the

technology, they began to dominate nature. This domination has resulted in the uncontrolled plundering of nature over time. As a result of the damage done by human beings to nature, alarming environmental problems have emerged. One of them is climate change. Climate change is accepted as one of the most important environmental problems in today's world. With the economic and social transformation experienced with the Industrial Revolution process, the physical and biological elements of the environment began to be destroyed rapidly. The ecological balance has come to the point of deterioration due to the uncontrolled increase in the world population, deforestation and unplanned urbanization. Climate change, which has emerged as a result of the damage caused by human beings to the environment, especially in the last 200-300 years, carries significant risks for the whole world and all living things. Especially large metropolises with dense human populations are faced with alarming environmental risks caused by climate change. Due to the sudden changes in climates in a short time, cities are struggling with risks such as drought and flooding. In addition, the melting of glaciers due to climate change causes the water level to rise. As a matter of fact, the world's largest cities such as Bangkok, Jakarta and Tokyo are struggling with the risk of being submerged under water. Therefore, there is a need for effective urban policies in the fight against climate change. The main purpose of this study is to discuss the effective urban policies of cities in the fight against climate change. The urban policies put forward by this study in combating climate change are as follows: (1) By 2030, the use of cars running on fossil fuels should be banned; (2) existing natural areas and water resources should be protected; (3) the amount of green space should be increased; (4) the public transport system and bike lanes should be improved; (5) a population policy should be established in cities; (6) Until 2030, the use of fossil fuels in residences and industrial facilities should be banned and renewable energy sources should be encouraged.

Keywords: Climate Change, Global Warming, Urbanization, Urban Policies.

KİNETİK TIPOGRAFİNİN KULLANIM ALANLARI: TV JENERİKLERİ USES OF KINETIC TYPOGRAPHY: TV GENERICS

ÖĞR. GÖR. DR. FATİMA TOKGÖZ GÜN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Emin Gülmez TBMYO
Grafik Tasarım

ÖZET

Görsel sanatlarda tipografi önemli bir yere sahiptir. Anlaşılır bir iletişim sağlamak için tipografi doğru anatomik yapıya sahip olmalı ve boyutlandırılmalıdır. Tipografik karakterleri oluşturan harflerin seçimi, iç ve dış boşlukları gibi önemli detaylar gözün karakter algılamasında kolaylık sağlayan etmenler arasındadır. Teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklar ile birlikte hareketli grafiklerin yanı sıra hareketli tipografiler de kendini birçok alanda göstermektedir. Hareketli tasarımlarla birlikte iki boyutlu olan çalışmalar üç boyutlu olmuş ve karşımıza video ile de bütünleşen etkili bir dil olan kinetik tipografi örnekleri çıkmıştır. 1950’lerde görülmeye başlayan TV jenerik örnekleri kinetik tipografinin ilk örneklerini oluşturmaktadır. TV kanallarında çok sık karşılaşılan kinetik tipografi örnekleri, kullanıldığı alan ile ilgili bilgi verirken aynı zamanda dikkatleri de üzerine çekmektedir. İletişimin insanların yaşamlarında temel bir kavram olduğu düşünüldüğünde teknolojinin gelişmesi ile gerçekleşen görsel iletişimde hareketin etkisi ile birlikte izleyiciler üzerinde harekete geçirme, hissedilme, duyulma gibi etkileri artırmada sıkça kullanılan yöntemler arasında kinetik tipografi örnekleri de girmektedir. Kinetik tipografinin sunduğu olanaklar ile tasarımlardaki anlamlar daha çok güçlenmekte, iletilecek olan mesajda izleyiciyi kısa sürede etkisi altına almaktadır. Çalışmada TV de kullanılan kinetik tipografi örneklerinde izleyicilerin dikkatini çekmek için tasarımcıların nelere dikkat ettiği ve kinetik tipografi ve grafik tasarım ilişkisi araştırılarak uygulanan melez tasarım tekniklerinin tasarımlarda ortaya çıkardığı dikkat çekici sonuçların araştırılması amaçlanmaktadır. TV kanallarının program jeneriklerinde kullanılan kinetik tipografi örneklerinde bütünlüğün sağlanması için kullanılan tasarım öğeleri arasından renk, ışık, gibi özelliklerde nelere dikkat edildiği incelenmektedir. Çalışma TV kanallarının program jeneriklerinde kullanılan kinetik tipografi örnekleri ile sınırlıdır. Grafik tasarımda hareketli çalışmalar teknolojinin hakim olduğu bu dönemde insanlar arasında etkili iletişimi sağlamak amacı ile artmaktadır. İnsanların gündelik hayatında yer alan televizyon, telefon, tablet ekranlarından sosyal alanlara kadar birçok yerde kullanılmaktadır. Gelecekte gerçekleşecek olan teknolojik gelişmeler ile yeniden değişime uğrayacak olan tasarım TV jenerikleri güncel anlamda oldukça dikkat çekici sonuçları vermekte ve istenilen amaca ulaştığı düşünülmektedir. Sonuç olarak yapılan çalışmanın hem medya hem görsel tasarımcılara teorik anlamda literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Grafik tasarım, Kinetik tipografi, TV kanalı jeneriği.

ABSTRACT

Typography has an important place in visual arts. Typophy must have the correct anatomical structure and size to ensure clear communication. Important details such as the selection of letters that make up typographic characters, and their inner and outer spaces are among the factors that facilitate the eye's perception of characters. Along with the possibilities

offered by technological developments, motion graphics as well as animated typographies show themselves in many areas. Works that are two-dimensional become three-dimensional with animated designs and we encountered examples of kinetic typography as an effective language that integrates with video. TV generic examples that started to appear in the 1950s are the first examples of kinetic typography. Examples of kinetic typography, which are frequently encountered in TV channels, draw attention while giving information about the area in which they are used. Considering that communication is a basic concept in people's lives, kinetic typography examples are among the methods that are frequently used to increase the effects such as activating the audience, being felt and being heard on the audience together with the effect of movement in visual communication realized with the development of technology. With the possibilities offered by kinetic typography, the meanings in the designs are strengthened, and the message to be conveyed takes the viewer under influence in a short time. In the study, it is aimed to investigate what the designers pay attention to in order to attract the attention of the viewers in the examples of kinetic typography used on TV, and the remarkable results of the hybrid design techniques applied in the designs by investigating the relationship between kinetic typography and graphic design. Among the design elements used to ensure integrity in the kinetic typography examples used in the program generics of the TV channels, it is examined what attention is paid to the features such as color and light. The study is limited to kinetic typography examples used in the program generals of TV channels. Kinetic works in graphic design are increasing in order to provide effective communication between people in this period when technology is dominant. It is used in many places from television, smart phone, tablet screens to social areas in people's daily lives. The design TV generics, which will be changed again with the technological developments that will take place in the future, give quite remarkable results in the current sense and are thought to reach the desired goal. As a result, it is thought that the study will contribute to the literature in a theoretical sense for both media and visual designers.

Keywords: Graphic design, Kinetic typography, TV channel generics.

GİRİŞ

Görsel bir iletişim sanatı olan grafik tasarım oldukça etkili bir iletişim diline sahiptir. Görsel iletişimin içinde olan sembol, gösterge, metafor gibi evrensel iletişimi sağlayan etkili bir anlatım dili bulunmaktadır. Günümüzde olan kitle iletişim araçlarının çok çeşitli olması tasarımlarda yer alan görsel iletişim dilini sözlü ve yazılı iletişime göre çok daha etkili kılmaktadır. Televizyonların insanoğlunun hayatında önemli bir konumda olduğundan beri görsel öğelerden renk, doku, biçimlerin yanı sıra yazı karakterleri de izleyenlerde etki uyandırmak üzere tasarım çemberindeki yerini almıştır. Böylelikle hareketin görsel tasarım öğeleri ile bütünleşmesi, hareketli tipografinin ilk örneklerini de oluşturmuştur.

İletişimi, “gönderici ve alıcı olarak adlandırılan iki insan ya da insan grubu/kitlesi arasında gerçekleşen bir duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişi” (Becer, 2002: 11) olarak tanımlayan Becer, temelinin çok eskilere, insanların var olduğu günden bugüne kadar olan sürece hakim olduğunu da ifade etmiştir. İletişimde bilgi paylaşımı, okuma, konuşma gibi birçok eylem söz konusu olduğundan günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası da olmaktadır. Temeli mağara duvarlarındaki resimlere dayanan görsel iletişim tasarımı iletişim kavramı ile yakından ilişkilidir. Grafik tasarım, mesaj iletme ve iletişimi sağlam görevlerini

üstlendiğinden bireylerin görsel algılama düzeylerini etkileyerek görsel iletişim tasarımı öğeleri aracılığıyla çevresi ile iletişime geçmesini sağlamaktadır (Bulduk, 2015:54). İlk insandan beri hareket insanların yaşamındadır. İnsanlar mağara duvarlarındaki resimlerde bile hareketi anlatmaya çalışmışlardır. Chauvet Mağarası'nda görülen bir hayvanda yer alan bacak sayısı dört olması gerekirken o hayvanın hareket halini gösterebilmesi için sekiz bacaklı olarak yapılmıştır. Böylelikle hayvanın hareket halinde olduğu izlenimi verilmeye çalışılmıştır.

Görsel 1: Sekiz bacaklı hayvan resmi Chauvet Mağarası

<https://www.webtekno.com/google-magara-resimleri-vr-ar-h86807.html>

Teknolojinin sunduğu olanaklar ile evrimleşen, gelişen grafik tasarımcılar çalışmalarına da bu gelişmeleri yansıtmışlardır. Hareketli tasarımlar genellikle video grafikleri ve animasyon olarak değerlendirmek mümkündür. Televizyonda “TV Bumpers” olarak bilinen hareketli logo tasarımları program başlangıç jenerikleri, reklamlar, bant (banner) çalışmaları, etkileşimli bilgilendirme çalışmaları ve kinetik tipografi çalışmaları hareketli görüntü üzerine düzenlenmiş çalışmaları içermektedir (Alpay, 2011:31).

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte televizyon, internet, bilgisayar gibi sanal ortamlarda ticari ve sanatsal amaçlarla kullanıldığı gözlemlenmektedir (Torun, 2014:28). Hareketli yazıların televizyonlara gelmesi ile söz konusu televizyon kanalı, o kanalda çıkan program ya da dizi jeneriğinde de izleyiciyi kendine bağlayan, izleyicide merak uyandıran olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Televizyon kanallarında hem kanalın kendi kurumsal alt yapısında hem de kanalda yayınlanan dizi ve programların alt yapısında kullanılan jeneriklere oldukça önem verilmektedir.

TV jeneriklerinde kullanılan grafik ve hareketli grafik teknikleri, renkler, kompozisyon, söz konusu tüm görsel öğeler, işitsel öğeler, bulunduğu programın karakteristik özelliklerini yansıtmakta olduğundan bir kurumsal kimlik öğesi olarak da düşünülmektedir (Kars,2003:20). Oldukça dikkat çeken TV jenerikleri insanların sıklıkla karşılaştığı kinetik tipografi örnekleri arasındadır.

Kinetik Tipografinin Uygulama Alanları: TV Jenerikleri

TV jenerikleri genellikle söz konusu kanalın ya da o kanalda yer alan programın içeriğini yansıtmalıdır. Hareketli tasarımlar olduğundan Adobe After Effects gibi programlardan yararlanılmaktadır. Jeneriğin süresi oldukça kısa olmasına rağmen içeriğinde yer alan kişisel özellikleri yansıtabilmesi için tasarım süreci oldukça uzundur. Yaratıcı görsellerle bir araya getirilen tipografik öğeler, akılda kalıcı olduklarından insanlar üzerinde etkili bir dile sahiptir (Kılıç, 2011:26).

Türkiye’de 1984 yılında yayına başlatan TRT kanalı TV jenerikleri tasarımlarının yaygınlaşmasına öncülük etmiştir. 1998 yılında uluslararası bir şirket ile yapılan anlaşma sonucunda kanalı yansıtan renkli jenerikler hazırlanmıştır. TRT için program akışına göre hazırlanan TV jenerikleri kinetik tipografinin ilk örnekleri arasındadır. Özel kanalların zamanla artması ile birlikte TV kanallarının kendini belirleme ve hedef kitleyi kolayca etkileyebilmesi söz konusudur (Noyan,2008: 131).

Görsel 2: TRT haber TV jeneriği

<https://www.izlesene.com/video/trt-jenerikleri-2001-2005/9796637>

Kurumsal jenerikler, her kurumun kendi içinde belli bir özelliği yansıtan TV jenerikleri arasına girmektedir. TRT'nin TV jeneriğinde haberlerin Türkiye'nin yanı sıra dünyadan haberler de olduğu belirtilerek uygun bir müzik ile dikkat çekmeye çalışılmaktadır. “Bu ara yüzler genellikle dolgu amaçlı kullanılmakla birlikte, kanalın en belirgin tanıtım araçlarıdır. Bir anlamda televizyon kanalının reklamını yapan imaj materyalidir. Gerçek görüntülerle, farklı canlandırma tekniklerinin ve kinetik tipografinin kullanıldığı hareketli grafiklerdir. İçinde kanalın logosunun baskın öge olarak kullanıldığı, kendi başına bir bütün ya da içinden belirli bölümlerinin kullanılabileceği şekilde kurgulanmış kısa filmlerdir” (http://en.wikipedia.org/wiki/Station_identification).

Görsel 3: NTV hava durumu jeneriği

<https://www.youtube.com/watch?v=9KVLhgloSk0>

NTV'nin hava durumu jeneriğinde yer alan müzik ile birlikte birçok harften oluşan NTV yazısı ve sonrasında hava durumuna ilişkin göstergeler gelmektedir. Müzikle uyum içinde olan kinetik tipografi örnekleri oldukça dikkat çekici görünmektedir.

Dünyada yer alan birçok kanalın yanı sıra Türkiye'de de TV kanalları güncel teknolojilerden nasibini alarak grafik tasarımcılar eşliğinde televizyon kanallarının kurumsal karakterine uygun jenerikler hazırlanmaktadır. Söz konusu jenerikler o sırada kanalın program akışına göre ses ve görüntü uyumu ile haber vermektedir. Kinetik tipografinin hareket ve sesi bünyesine katarak oluşturduğu etkiyi TV kanallarından oldukça net bir şekilde hissetmek mümkün olduğunda aslında tasarım disiplininin TV jeneriklerine etkisinin öneminden bahsetmek de doğru olmaktadır. Kinetik tipografi örneklerine sadece televizyonun kurumsal örneklerinde değil aynı zamanda kanal içinde yer alan film, dizi ve diğer programlar için de ayrı ayrı hazırlanması günümüz koşullarında normal izleyici kitlesi üzerinde bıraktığı olumlu etkiyi öne çıkarmaktadır.

SONUÇ

Teknolojinin sunduğu imkanlar ile ortaya çıkan hareketi grafik tasarım örneklerinin halkın en çok maruz kaldığı düşünülen televizyon ekranlarında psikolojik, estetik olarak iletişim sağlama açısından oldukça etkili sonuçlar vermektedir. Telefonlar, tabletler, bilgisayarlar gibi vazgeçilemeyen günlük hayat kullanım ekranlarında sık sık karşılaşılan televizyon jenerikleri insanlarla arasında etkili bir dil oluşturmaktadır. Tasarım disiplini içeren kinetik tipografi çalışmaları zamanla farklı boyutlara, formatlara ayrılmış ve alanında çalışacak olan tasarımcılara alternatif çalışma kapıları açmıştır. Hareket kavramı çalışmalarda teknolojinin, hızın ve görsellerin birleştiği vazgeçilmez öğelerden biri olmuştur. Dijital ekranlarda yer alan, TV jenerikleri, film/dizi jenerikleri, oyunlar oldukça ilgi çekmekte insanları her geçen gün biraz daha ekrana bağlamaktadır. Günümüzde var olan TV jenerik örneklerinde söz konusu program ile ilgili bilgi vermesi, o programın duygusunu yansıtması, izleyicide merak uyandırması TV jeneriklerinin ne kadar büyük bir öneme sahip olduğunu vurgulamak açısından oldukça önemlidir. Bununla birlikte grafik tasarımcılar, edindikleri iş disiplinlerinin

yanı sıra jenerik çalışmalarında farklı disiplinlerle birlikte çalışabilmeli, tasarım öge ve kurallarını uygulamalı ve ortaya çıkan çalışmanın dikkat çekici ve ilgi uyandırıcı etkisini kolaylıkla sağlaması açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

- Alpay, Ç. (2011). *Deneysel Elektronik Müzik Videolarında Hareketli Grafik Kullanımı ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Becer, E. (2002). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Bulduk, B. (2015). *Etkileşimli Medya ve Öğretim Ortamlarında Tasarım Geliştirme Süreci: Sanat ve Tasarım Dergisi*, 16, 47-65.
- Kars, N. (2003). *Televizyon Programı Yapalım Herkes İzlesin*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Kılıç, E. (2011). *Kinetik Tipografi: Bir Müzik Videosu Tasarımı*. Sanatta Yeterlik Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Noyan, N. E. (2008). *Sinema ve Grafik Tasarımın Ara Kesitinde Türk Sineması Jenerikleri Tarihi*. Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Torun, İ. (2014). *Hareketli Ortamlarda Tipografik Rezonans*. Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Station_identification. Erişim 2 Ağustos 2021,

OSMANLI RESİM SANATINDAKİ ÖRNEKLERLE “ÇANAK YAĞMASI GELENEĞİ”

ÖĞR. GÖR. DR. FATMA NİLHAN ÖZALTIN

Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi

Geleneksel Türk Sanatları Bölümü

ORCID: 0000-0002-0562-9276

ÖZET

Toplumların ortak kabulleri olan ritüeller geçmişten günümüze değişiklikler gösterse de varlıklarını sürdürmeye devam etmektedir. “Yağma Geleneği”, eski Türk toplumlarında bolluk, eli açıklık gibi kavramaların yanı sıra meydan okuma olarak da yorumlanabilen bir âdet olarak süre gelmektedir. Günümüzde ise Anadolu’da bu gelenek farklı örnekleriyle varlığını göstermektedir. Osmanlı döneminde de özellikle önemli günlerde “Çanak Yağması” geleneği sürdürülmüştür. Halkı eğlendirmek ve tüm dünyayı sultanın gücü ve görkemiyle etkilemek üzere şaşalı törenler düzenlenmiştir. Bu törenler içerisinde Padişah çocuklarının doğumları (velâdet-i hümayun), saraya mensup kişilerin evlilikleri (sûr-i cihâz), kazanılan askerî zaferler (fetih şâdumânlığı) gibi ve en çok da şehzadelerin sünnet törenleri yer almaktadır. Bu törenlerin içerisinde dikkat çeken çanak yağması ritüeli Osmanlı saray ve devlet geleneğinde Padişah’ın gücünü ve konuk severliğinin bir göstergesi olarak görülmektedir. Törenler; yabancı devletlerin elçileri, bilginler, yeniçeriler, esnaf ve halkın yoğun katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Osmanlı şenliklerindeki etkinliklerde sahne sanatlarından müzik, dans ve oyunculuğun yanı sıra görsel sanatlardan resim, heykel ve mimari unsurlar ve esnaf alayının geçiş törenleri de izleyicilerin beğenisine sunulmaktadır. Bu törenler genellikle At Meydanı diye adlandırılan günümüzdeki Sultan Ahmet Meydanı’nda gerçekleştirilmektedir.

Çanak yağması ritüeli için ikram edilecek yiyecekler arasında yer alan pilav, et ve zerde saray mutfağında hazırlanmaktadır. Bu yiyecekler çanaklara konularak törenin yapılacağı meydana dizilmekte, halk, yeniçeri ve ulemanın istifadesine sunulmaktadır. Bu aynı zamanda birbirinden farklı sınıf ve gruptaki insanların katılımıyla toplumda bütünleştirici bir unsur olarak önemli bir işlev taşımaktadır. Çanak yağması Padişah’ın emri alındıktan sonra gerçekleştirilmektedir. Bu gelenek Padişah’ın cömertliğinin bir göstergesi olarak törenlerin önemli bir parçası olmuş aynı zamanda dönemin belge niteliği olan minyatürlerde de yerini almıştır.

Bu çalışmada Osmanlı dönemi resim sanatında çanak yağmasının konu edildiği minyatürlerden bazı örnekler verilmektedir. Bu amaç doğrultusunda arşiv tarama yöntemi kullanılarak çeşitli kaynaklar taranmıştır. Çalışma çanak yağmasının konu edildiği Hünernâme II (TSM, H1524), Surnâme-i Hümayun ve Surnâme-i Vehbi minyatürleri ile sınırlıdır.

Anahtar Kelime: Minyatür, Osmanlı, Çanak Yağması.

ABSTRACT

Rituals, which are the common acceptances of societies, continue to exist even though they have changed from past to present. “The tradition of plundering” continues in ancient Turkish societies as a tradition that can be interpreted as a challenge as well as concepts such as abundance and generosity. Today, this tradition in Anatolia shows its existence with different examples. During the Ottoman period, “The Tradition Dish Plunder” was continued, especially

on important days. Spectacular ceremonies were held to entertain the public and impress the whole world with the power and glory of the sultan. These ceremonies include the birth of the sultan's children, the marriage of the members of the palace, the military victories won and most often the circumcision ceremonies of the princes. The dish plundering ritual, which draws attention among these ceremonies, is seen as an indicator of the sultan's power and hospitality in the Ottoman palace and state tradition. Ceremonies; envoys of foreign states, scholars, janissaries, tradesmen and the public were held with the intense participation. In addition to music, dance and acting from the performing arts, painting, sculpture and architectural elements from the visual arts and the parade ceremonies of the tradesmen's procession are presented to the audience in the activities of the Ottoman festivals. These ceremonies are usually held in Sultan Ahmet Square, which is called the Horse Square.

Rice, meat and zerde, which are among the foods to be served for the ritual of looting, are prepared in the palace kitchen. These foods are placed in bowls and arranged in the square where the ceremony will be held, and offered to the public, janissaries and ulema. At the same time, it has an important function as an integrating element in society with the participation of people from different classes and groups. The plundering of dishes is carried out after the order of the Sultan is taken. This tradition became an important part of the ceremonies as an indication of the Sultan's generosity, and also took its place in the miniatures, which are the documents of the period.

In this study, some examples of the miniatures in the Ottoman period painting art, in which the dish plunder is the subject, are given. For this purpose, various sources were scanned using the archive scanning method. The study is limited to the miniatures of Hünernâme II (TSM, H1524), Surnâme-i Hümayun and Surnâme-i Vehbi, where pottery is the subject.

Keywords: Miniature, Ottoman, Dish Plunder

GİRİŞ

Eski toplumlarda bolluk, güçlülük duygusu, eli açıklık, savurganlık, meydan okuma, rakibi küçük düşürme fonksiyonları taşıyan bir gelenek olarak görülen “Yağma Geleneği”, bazı örnekleriyle günümüzde yaşadığı gibi, Osmanlı dönemi düğün ve şenliklerinde de görülmektedir.

Yağma geleneği eski Türklerde “Potlaç”, Kaşgarlı Mahmud'a göre “Kençliyü”, İranlılarda ve bizde “Hân-ı Yağma” olarak isimlendirilmektedir. Anadolu'da ise; “Çanak Yağması”, “Çorba Kapma” ve “Tavuk Kapma” olarak gelenek yaşatılmaktadır. Dede Korkut hikâyelerinde görülen, şölen sahiplerinin evlerini yağmalatması geleneği, Osmanlı şenliklerindeki çanak yağmalarını hatırlatmaktadır. Günümüzde düğünlerde özellikle gelinin başından serpilene para, çerez gibi şeylerin kapışılması devam eden bir gelenek olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca yöresel düğünlerde yemek verildiği zaman, sofraya pilav gelince herkes elinde kaşık beklemektedir. İçlerinden biri haydi deyince yağma edercesine acele ile ve telaşla kapışılarak yemekler yenilmektedir. Osmanlı dönemi saray düğünleri “Sûr-ı hümayun” olarak isimlendirilen padişahların erkek çocuklarının sünneti ve kızlarının düğün merasimi geleneğidir. Törenlere saray, devlet erkânının, yabancı ülke elçilerinin yanı sıra çok sayıda halkın da iştirak ettiği bilinmektedir. Merasimlerdeki ikram edilen yiyeceklerin çeşitliliği, büyük miktarlarda hazırlanması ve Osmanlı kültürünü yansıtması açısından ilgi çekicidir.

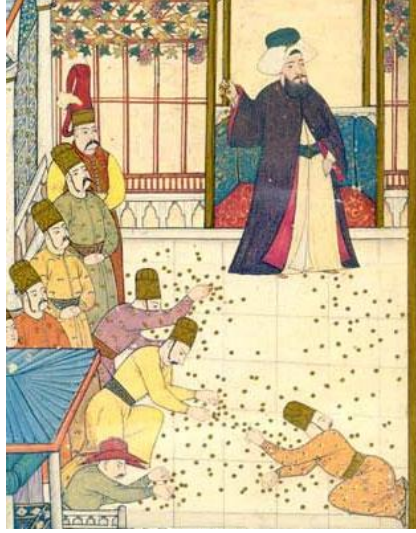
Osmanlı hanedan mensuplarına ait evlilik ve sünnet düğünleri ve şenliklerdeki ziyafetler esnasında çanak kapma geleneği görülmektedir. Bunun yanı sıra Osmanlı döneminde yeniçerilere ulûfe adı verilen üçer aylık maaşlarının dağıtılırken Topkapı Sarayı'nın ikinci avlusundaki belirli bir bölüme aralıklarla yerleştirilmiş çanakların yeniçeriler tarafından kapılması şeklinde gerçekleştirilmektedir. Çorbayı kapmamak ise yeniçeriler arasında bir başkaldırmaya işaret sayıldığından merak uyandırmakta askerlerin padişahın istekleri sorulmaktadır. Çorba kapışılınca da padişaha müjde gitmekte ve kurbanlar kesilmektedir (Aslan, 1991: 54; Korkmaz, 2004: 12; Öztelli 1958: 30; Arıkan 2018; Can, 2020: 151).

Yeniçeriler, Matbah-ı Âmire'de hazırlanan çorba, pilav ve zerededen ibaret yemeği Bâbu's-Sa'ade önünden koşarak kapar ve avluda yemeye başlarlardı. Yeniçeriler yalnız çorba kapmıyorlar, maaşları verilirken ortaya konan para keselerini de verilen işaret üzerine alıp götürmeleri de bir çeşit yağma sayılmaktadır (Aslan, 1991: 55).

Görsel 1'de Surnâme-i Vehbi'de yer alan minyatürde, sünnetin ardından Sultan'ın altın saçışı ve yeniçerilerin altını kapmaları sahnesi betimlenmektedir. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde 3593 envanter numarası ile kayıtlı Surnâme-i Vehbi, padişah III. Ahmed'in dört oğlunun 1720'de gerçekleşen ve 15 gün süren sünnet şenliklerini anlatan ve şair Seyyid Vehbi tarafından kaleme alınmış mensur bir eserdir. Eser Levni tarafından yapılmış 137 adet minyatür içermektedir.

Görsel 1 “III. Ahmed’in şehzadelerinin sünnetin ardından altın saçışı”, Surnâme-i Vehbi, TSMK 3593, 174b-175a, (Tulum, 2007: 448-449).

Görsel 2 Detay

Çanak yağmasının konu olarak geçtiği minyatürlerde Surnâme-i Vehbi ve Surnâme-i Hümayun örnek olarak gösterilmektedir. Hünernâme II. cilt el yazması Osmanlı minyatür sanatı açısından önemli bir yere sahiptir. Kanunî Sultan Süleyman'ın yetenek ve başarılarını konu alan el yazmasında 65 adet minyatür bulunmaktadır. Minyatürleri üreten sanatçı veya sanatçılar hakkında, el yazmasının son sayfasında Şehnameci Seyyid Lokman'ın, Nakkaş Osman'dan övgü ile söz etmesi dışında günümüzde herhangi bir belge veya bilgi bulunmamaktadır (Konak, 2014: 93).

Osmanlı saray şenliklerinde görülen çanak yağması, günümüzde Sultan Ahmet Camisi'nin bulunduğu alan olan At Meydanı'nda gerçekleştirilmektedir. Bu şenliklerde içleri et ve pilavla doldurulmuş olan büyük çanaklar, meydandaki uygun yerlere yerleştirildikten sonra verilen işaretle birlikte yağmaya açılmaktadır. Çanak yağmasının hem şenliklerde hem de saray merasimlerinde sergilenmesi, devlet ve saray geleneğinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Çanak yağmaları unutulmaz sahneler teşkil etmelerinden ötürü yerli ve yabancı kaynaklarda konu edilmektedir. Temelde cömertlik olgusuna dayanan yağma geleneğinin gönüllülük esasına dayanması, amacının yağma değil de ona yüklenen anlamlar olduğunu göstermektedir (Can, 2020: 150).

Seyyid Lokman'ın Hünernâme'sinin II. cildinde, 1530 yılında Kanûni Sultan Süleyman'ın şehzadeleri için yapılan sünnet düğününün anlatıldığı bölümde çanak yağması sahnesinin geçtiği bir minyatür yer almaktadır. Üzerinde de "Sultan Mustafa ile sünnet olan şehzadeler düğününde ulema ziyafetinde çanak yağması ve sair teferrüçlerdir" yazısı vardır. Bu minyatürde padişah yanında şehzadeleriyle saraydan çanak yağmasını izlemektedir. Meydanda yere dizilmiş içinde pilav, et, zerde olan çanaklar ulema ve medrese öğrencileri tarafından kapışılmaktadır. Çanak yağması, bilim adamları tarafından bile vazgeçilmez bir gelenek olduğu bu minyatürlerde yer alan betimlemelerden de anlaşılmaktadır (Aslan 1991: 55; Öztelli 1958: 28).

Görsel 3 “Kanunî Sultan Süleyman, 1530 yılında, dikilitaşa tırmanan canbazları ve halkın çanak yağmasını seyrediyor”, Hünernâme II, TSM. H1524, y.119b-120a (And, 2014: 304).

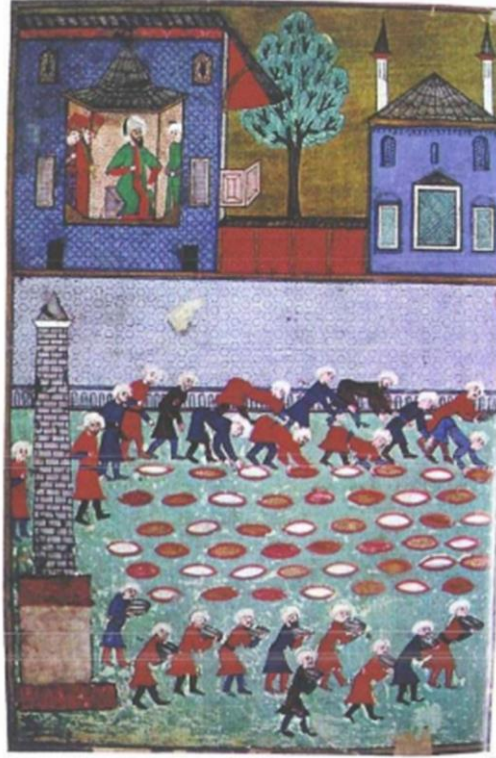
Şenlikte eskiden beri devam eden yağma geleneği icabı ziyâfet sonrasında beş binden fazla çini, bakır tabak çanak, kâse yağmalandığı bilgisi kaynaklarda yer almaktadır. Kadın, erkek, genç, yaşlı binlerce kişi çanaklardaki yemekleri yedikleri sırada çıkan kargaşalar düğünün düzenini korumakla görevli olan tulumbacılar tarafından sağlanmaktadır. Ayrıca düğünlerde halktan binlerce çocuk sünnet ettirilmekte ve fakirlerin evlerine de tepsilerle yemekler gönderilmektedir (Arıkan 2018).

Görsel 4 Detay

Surnâme-i Hümayun (III. Murad Surnamesi), 1582’de Padişah III. Murad’ın oğlu Şehzade Mehmet’in sünnet düğünü nedeniyle düzenlenmiş, 52 gün süren şenlikler anlatmaktadır.

Şehzade Mehmet'in sünnet düğünü nedeniyle yapılan geçit törenleri, eğlenceler ve şenlikler yer almaktadır. Düğüne doğudan ve batıdan tüm hükümdarlar, elçiler çağrılmış, iki yüzü aşan esnaf loncası Sultan Ahmet meydanında devlet büyükleri ve önemli davetliler için yaptırılmış köşkler ve localar önünden marifetlerini, mesleklerinin örneklerini ve ürünlerini göstererek geçmişlerdir. Çok sayıda kişinin yardımıyla tekerlekler üzerinde çekilen dükkânlar, tezgâhlar, fırınlar, kayıkların yanı sıra cami ve hamam maketleri, dünyanın her yönünden gelen çalgıcılar, hokkabazlar, canbazlar İmparatorluğun tüm ihtişamını gözler önüne sermektedir (And, 1959: 55). Görsel 5'de yer alan minyatürde Görsel 4'de yer alan minyatür örneği ile benzer kompozisyon yapısına sahiptir. Burada da meydanda yere belirli aralıklarla dizilmiş içinde yemeklerin olduğu çanakların yağmalanması görülmektedir. Tabakların içerisinde pilav, tavuk ve zerde bulunmaktadır.

Görsel 5 “Çanak yağması”, Surnâme-i Hümayun, TSK. H. 1344, 31a, (Atasoy, 1997: 36).

Görsel 6 Detay

Görsel 7’ de Surnâme-i Vehbi’de geçen ve III. Ahmed’in şehzadeleri için 1720’de gerçekleştirilen sünnet düğünündeki çanak yağması sahnesinin betimlendiği bir minyatür yer almaktadır. Yeniçeri yağmasında, kapıcılar pişkeşçisi büyük bir gösterişle yeniçerileri selamladıktan sonra “Şahlarşahının yiyecekleri yağmadır, alan alsın” şeklinde yağma için izin verir. Yeniçerilerin hepsi birden kale fethi için saldırıyormuşçasına çanaklara hücum etmekte, yaşanan izdiham neticesinde ortalık toz duman hâline gelmektedir (Tulum, 2007: 258-259).

Görsel 7 “Yeniçerilere verilen pilav ve zerde ziyafeti”, Surnâme-i Vehbi, 22a, (Tulum, 2007: 72).

Görsel 8 Detay

YÖNTEM

Araştırmada kullanılan yöntem; nitel araştırma yöntemlerinden, kaynak tarama yöntemidir. Konuyla ilgili kaynak kitaplar, makaleler ve tezlerden yararlanılmıştır.

SONUÇ

Geçmiş Orta Asya Türklerine dayanan “Yağma Geleneği” Osmanlı döneminde de çanak yağması ritüeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gelenek Osmanlılarda devlet ve saray geleneği içerisinde önemli bir yere sahiptir. Halk için gerçekleştirilen çanak yağmaları, bu geleneğin daha çok “ih̄san” boyutunu, yeniçeriler için gerçekleştirilen çanak yağmaları ise “itaat” boyutunu ortaya koyan, devletin büyüklüğünü ve padişahın cömertliğini gösteren önemli bir simge olarak görülmektedir. Minyatürlere konu olmuş bu sahneler Osmanlı yaşamını, sosyal hayatını, kültür yapısını ve ekonomisini gözler önüne seren tarihi nitelikte önemli belgelerdir.

KAYNAKÇA

- And, Metin. 2014. **Osmanlı Tasvir Sanatları:1 Minyatür**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- And, Metin. 1959. **Kırk Gün Kırk Gece**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Arıkan, Murat. 2018. **Osmanlı Saray Düğünlerinde Yemekler**. <https://www.turkascihaberleri.com/HaberDetay/73/Osmanli-Saray-Dugunlerinde-Yemekler--Yrd--Doc--Dr--Murat--Arıkan-.html> (er.tar. 10.01.2019).
- Aslan, Mustafa. 1991. **Osmanlı Saray Düğünlerinde Yağma Geleneği**. Milli Folklor Dergisi, 2 (10), s. 54-57.
- Atasoy, Nurhan. 1997. **1582: Surnâme-i Hümayun - Düğün Kitabı**. İstanbul: Koçbank Yayınları.
- Can, Mustafa. 2020. **Osmanlı Devleti’nde Eski Bir Türk Geleneği: Çanak Yağması**. Milli Folklor, 32, Cilt 16, Sayı 125, s: 150-162.
- Konak, Ruhi. 2014. **Hünernâme II. Cilt Minyatürlerinde Kompozisyon Düzeni**, Cilt:5, Sayı: 2, s. 93-117.
- Korkmaz, Gülsüm Ezgi. 2004. **Sûrnâmelerde 1582 Şenliğı**. Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Öztelli, Cahit. 1958. **Yağma Geleneği**. Türk Dili, C. VIII, S. 85, s. 28-30.
- Tulum, Mertol. 2007. **Sûrnâme- Sultan Ahmet’in Düğün Kitabı**. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

ELECTIONS, RELIGIOUS PLURALISM AND THE PLACE OF FAITH-BASED ORGANISATIONS

FAVOUR C. UROKO

Department of Religion and Cultural Studies, Faculty of the Social Sciences
University of Nigeria, Nsukka

SOLOMON ENOBONG

Department of Religion and Cultural Studies, Faculty of the Social Sciences
University of Nigeria, Nsukka

ABSTRACT

Nigeria is both a multi-religious and a secular nation based on the constitution. Islam flourishes in northern Nigeria, whilst Christianity flourishes in the south. Nigerian politicians utilised every tool at their disposal to achieve their aim. Electioneering campaigns are filled with provocative and offensive languages/hate speeches. These hate speeches are majorly speeches with the intent of repressing other people based on their religion. Existing literature has not adequately explored a theological response to religious conflicts in Nigeria. Meanwhile, faith-based organisations and the church are debating their roles and responsibilities. Different regions tend to align with political parties based on their religious affiliation. During elections, anyone that refuses to vote for their religious party is injured or killed. Thus, religion has become a tool for destruction. Findings reveal that the lack of involvement of faith-based organisations has sustained religious conflicts during elections in Nigeria.

Keywords: Religious pluralism; theology, conflict prevention; religion and conflict; Nigeria' elections; faith-based organisations.

**AZƏRBAYCAN ƏRAZİLƏRİNDƏ YENİ TƏHSİL SİSTEMİNİN
QURUCULARI VƏ QABAQCILLARI**
FOUNDERS AND PIONEERS OF THE NEW EDUCATION SYSTEM IN THE
TERRITORIES OF AZERBAIJAN

FƏRİDƏTAĞIYEVA

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası A.A.Bakıxanov
Adına Tarix İnstitutunun Tədqiqatçısı

Asiya və Avropa qitələrinin qovuşduğu strateji bir zonada yerləşən Azərbaycan əraziləri dünyanın ən zəngin mədəniyyət mərkəzlərindən biri olmuşdur. Müasir tarixi dövrdə müstəqilliyini yenidən bərpa edən Azərbaycan Respublikasının ərazilərindən əlavə, indiki İrənin şimal-qərb hissəsində yerləşən bütün əyalətlər tarixən Azərbaycan ərazilərinə aid olmuşdur. Dünyanın digər xalqları kimi, Azərbaycan xalqı da misilsiz bir tarixə, zəngin mədəniyyətə, ənənələrə və elmi nailiyyətlərə sahibdir. XIX əsrin ortalarında Azərbaycanda müasir təhsil və tədris metodları tətbiq olundu. Mirzə Fətəli Axundov (1812-1878), Həsən bəy Zərdabi (1842-1907), Mirzə Həsən Rüşdiyə (1851-1944) və Mirzə Cabbar Baxçaban (1886-1966) bu sahənin aparıcı simalarından hesab olunur. Bunlarla bərabər digər ziyalıların da Azərbaycan və bölgə təhsil sistemi ilə əlaqəli işləri və fəaliyyətləri əsas əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan yazıçısı və maarifçi və Azərbaycanda realizmin banisi olan M.F.Axundzadənin fikirləri milli mədəniyyətin tərəqqisi, zəkası və inkişafı baxımından son dərəcə əhəmiyyətlidir. Fəlsəfi və siyasi fikirləri ilə yanaşı, müasirlik, istibdad əleyhinə, xurafat əleyhinə və təhsillə əlaqəli fikirlərində tapılan realizm düşüncələri ilə yanaşı, təhsil sahəsindəki islahatları da çox əhəmiyyətlidir.

Digər təhsil işçilərindən biri olan Həsən bəy Səlim bəy oğlu Məlikov (Zərdabi) Azərbaycanda jurnalistika, pedaqoqika, təhsil, nəşriyyat və müasir teatr sənətinin banilərindən biri hesab olunur. Azərbaycandan əlavə bölgədə təhsilin inkişafına da böyük töhfə vermişdir. Keçmiş Rusiya ərazisində H.Zərdabi ilk dəfə Azərbaycan dilində "Əkinçi" adlı bir qəzet nəşr etdirmişdir. Bu qəzet vasitəsilə H.Zərdabi Azərbaycan xalqının təhsil ilə bağlı fikirlərinə böyük təkan verdi.

Güney azərbaycanlı təhsil işçisi Mirzə Həsən Təbrizi (Rüşdiyə) Azərbaycanda və İrənda müasir məktəblərin ilk qurucusudur. H.Rüşdiyyə İrənda müasir mədəniyyətin atası sayılır. Türk dilində yazdığı "Vətən Dili" kitabında H.Rüşdiyyənin kəşf etdiyi tədris metoduna görə, 60 saat ərzində uşaqlara yazmağı öyrətməyi bacarmışdır.

Azərbaycanın böyük şəxsiyyətlərindən biri olan Cabbar Əsgərzadənin (Baxçaban) pedaqoji fəaliyyəti böyük tərifə layiqdir. Dövrün rəsmi mədəniyyət təşkilatlarının təzyiqlərinə baxmayaraq, C.Baxçaban Azərbaycanın Təbriz şəhərində ilk dəfə lal və kar uşaqlar üçün müasir bir uşaq bağçası və məktəb qurdu. Uşaqlar üçün kitab və hekayə yazan ilkin şəxsiyyətlərdən biridir. Uşaqlara aid nağıl kitabı "Qar Baba" (Qar adamı) Dünya Kitab Şurasının ən yaxşı kitabı adını qazandı və birinci yerə layiq görülmüşdür.

Bu məqalədə yuxarıda adı çəkilən şəxslərin Azərbaycan mədəniyyətinə və təhsilinə göstərdikləri işləri və xidmətləri şərh və təhlil olunur.

Açar sözlər: Bütöv Azərbaycan, Müasirlik, Maarifləndirmə Məktəbi, Pedaqoji fəaliyyət, Təsisçilər

ABSTRACT

The territories of Azerbaijan, located in a strategic area where the continents of Asia and Europe meet, have long been considered as one of the richest cultural centers in the world. In addition to the territories of the Republic of Azerbaijan, which regained its independence in the modern historical period, all the provinces located in the north-western part of present-day Iran historically belong to the territories of Azerbaijan. Similar to the other nations of the world, the people of Azerbaijan also have had a unique history, rich culture, traditions and scientific achievements. In the middle of the 19th century, modern education and teaching methods were introduced in Azerbaijan. Mirza Fatali Akhundov (1812-1878), Hasan bey Zardabi (1842-1907), Mirza Hasan Rushdiyya (1851-1944), and Mirza Jabbar Bakhchaban (1886-1966) are among the leading figures in this field; also the works and activities of other intellectuals in regard to the education system of Azerbaijan and the region are of prime importance.

The ideas of M.F Akhundzadeh, Azerbaijani writer and educationist and the founder of realism in Azerbaijan, are highly significant in terms of progress, intelligence and development of national culture. Along with his philosophical and political ideas, modernity, anti-tyranny, anti-superstition, and realism thoughts found in his ideas related to education as well as his reforms in the field of education, are very important.

One of the other educationists, Hasan bey Salim bey oğlu Malikov (Zardabi) is considered as one of the founders of journalism, pedagogy, education, publishing and modern theatrical art in Azerbaijan. In addition to Azerbaijan, he also made a great contribution to the development of education in the region. In the territory of the former Russia, H.Zardabi published for the first time a newspaper in the Azerbaijani language called "*Akinchi*". Through this newspaper, H. Zardabi gave great impetus to the education related opinions of the Azerbaijani people.

South Azerbaijani educationist Mirza Hasan Tabrizi (Rushdiyya) is the first founder of modern schools in Azerbaijan and Iran. H. Rushdiyya is called the father of modern culture in Iran. According to the teaching method discovered by H. Rushdiyya in his book "*Vatan Dili*" written in Turkish language, he managed to teach children to read and write in 60 hours.

The pedagogical activity of Jabbar Asgarzadeh (Bakhchaban), one of the great personalities of Azerbaijan, deserves great praise. Despite pressures from the official cultural organizations of the time, J. Bakhchaban established a modern kindergarten and school for dumb and deaf children for the first time in the Azerbaijani city of Tabriz. He is also among the first persons who wrote books and stories for children. His children's fairy tale book "*Gar Baba*" (Snowman) won the title of the best book by the World Book Council and won the first place. In the present article the works and services rendered by the above-mentioned persons to the culture and education of Azerbaijan is explained and analyzed.

Keywords: Whole Azerbaijan, Modernity, School of Enlightenment, Pedagogical activity, Founders

EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF ONLINE PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN ACHIEVING GOALS OF PHYSICAL EDUCATION CURRICULUM

FIDANKA VASILEVA

¹University School of Sport and Health (EUSES), Girona, Spain

²Biomedical Research Institute of Girona, Spain

ANGJEL VASILEV

³Faculty for Physical Education, Sport and Health, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje, Republic of Macedonia

GEORGI GEORGIEV

³Faculty for Physical Education, Sport and Health, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje, Republic of Macedonia

ABSTRACT

School physical education (PE) curriculum provides a context for regular and structured physical activity participation (Fairclough & Stratton, 2005). Along with the coronavirus disease (COVID-19) outbreak, and World Health Organization (WHO) declaring a pandemic on 11th of March 2020, many changes in educational environments were induced, as they began teaching online classes. During academic 2020/2021, PE classes in Republic of Macedonia were held online, with a possibility of in-person school attendance on an open playground under the reported COVID-19 protocols. Since PE curriculum is consisted of specific material that requires practice and movement, our objective is to examine whether online PE classes are effective method in achieving the main goals of PE curriculum. Thus, in 14-15 years old school children we assessed: (1) abdominal muscle strength; (2) lower back muscle strength; (3) upper limbs muscle strength; (4) lower limbs muscle strength; (5) explosive leg power; and (6) flexibility of the lower back and hamstring muscles, at the beginning, and at the end of the second school term of the academic 2020/2021. In order to examine whether results we obtained have a normal distribution, we used Skewness and Kurtosis values, as well as Kolmogorov-Smirnov test. Basic mathematical and appropriate statistical methods were used in order to calculate descriptive statistical parameters. Student's t-test was applied in order to test if there is a statistically significant difference in children's motor abilities between the beginning and the end of the school term. For this purpose, we used Microsoft Office Excel 2010. At the end of the school term, children in 9th grade have shown better results in: (1) lower back muscle strength; (2) upper limbs muscle strength; and (3) lower limbs muscle strength. While, they have shown lower results in: (1) abdominal muscle strength; (2) explosive leg power; and (3) flexibility of the lower back and hamstring muscles. However, results were not statistically significant. Whether online PE classes were effective in increasing strength, explosive power and flexibility in school children aged 14-15 years, warrants further attention.

Keywords: evaluation, online classes, physical education

REPRESENTATIONS OF THE HAND IN ARTS – PAINTINGS, SCULPTURES AND DANCE

GABRIELA BOANGIU,

Researcher III, Dr, Institute For Socio-Human Researches
“C.S. Nicolaescu-Plopsor”, Craiova, Of The Romanian Academy

ABSTRACT

The hand represents the main elements of man evolution - the opposable finger, the composition of the five fingers; the joints of the phalanges are just a few observations regarding the position of man in the order of the Cosmos.

The visual arts frequently show representations of the hands. There are many examples in this regard, both in painting and sculpture. Sociology of art analyses numerous such examples and connects them with social representations, social facts and phenomena, attitudes, social behavior. The present study represents a work in progress; it highlights symbolical representations of hands in academic paintings and sculptures, but also in modern and contemporary visual arts. Hands in different positions – reflecting moods, attitudes, feelings can be found in visual arts, can be identify in paintings and sculptures.

The fingers of the hand may reflect high spirituality if we think to Michelangelo’s paintings on Sistine Chapel – the divine touch may be creative, can give life to a specific person as is the case of Adam. The hand has played a part in the creative life of every known society, and it has come to be symbolic or representative of the whole person in art, in drama, and in the dance.

Other examples can be made from the difference between men and women. The women’s hand can be graceful, slim, and noble. Men’s hands are powerful, big, well constructed, made to express force, power, sustain and help. The symbolism of the hands in ceremonial rites has, in various ways, come to indicate social class and caste.

Keywords: hand, representations, visual arts, paintings, sculptures, sociology of art.

THE IMPACT OF INFLATION ON GOVERNMENT SPENDING'S IN NIGERIA ECONOMY (1981-2019)

GWAISON PANAN DANLADI

Economics and Management Science Department, Nigeria Police Academy
Wudil-Kano, Nigeria

ABSTRACT

Inflation is inevitable in any economy in the world. It influences every country, negatively as well as positively, whether it is a developed or developing country. This study examined the impact of inflation on government spending's in Nigeria economy from 1981 to 2019. This study adopted Ex-post-facto research Design. This study employs the Ordinary Least Square (OLS) regression technique in the analysis of the secondary data obtained from the Central Bank of Nigeria statistical Bulletin of 2020. The E-view version 10 statistical software was used. The result indicated that Inflation has a negative and significant impact on government spendings in Nigeria. It further shows a bidirectional causality between inflation and government spendings. The study recommended the formulation appropriate fiscal and monetary policy - mix to effectively Control the money supply in the economy. Redirect Government spending's to productive channels in the economy to increase the supply of goods and services relative to demand thereby preventing upward inflationary pressures and making the economy production-based among other recommendations were made.

Keywords: inflation, government spending's, money supply, Ordinary Least Square

Introduction

Inflation is a problem in all facets of life and all economic entities whether it is developed or developing countries as well. The government of any nation is concerned with the responsibility of ensuring that her plans and program are not frustrated by unpredictable and galloping prices. Every firm desires a stable macro-economic environment that is devoid of an unrepentant price change that can bring about reliable forecast and planning. An individual also strives that he is not worse off by unexpected price increase (Egbulonu & Wobilor, 2016). George-Anokwuru,& Ekpenyong, (2020) stated that inflation is an important factor leading to social and economic instability and disorder. It is one of the most largely observed and tested economic variables both theoretically and empirically. Its causes, impacts on other economic variables, and cost to the overall economy are well known and understood. Nigeria being a developing country, has not been able to overcome the year-to-year climbing up of inflation and its consequences.

After remaining relatively low for quite a long time, the inflation rate in Nigeria started to accelerate in late 1993. Today inflation has become a two-digit figure and is so alarming. The role of money supply appears significant in influencing food price inflation in Nigeria (George-Anokwuru,& Ekpenyong, 2020); which disturbed family budget as well as consumer's purchasing power. Many authors have written on the impacts of inflation and cost of living on the Nigerian economy, but the authors have different views, nevertheless, one common thing is that all the authors agree that inflation and cost of living have various impacts on the economy of Nigeria. The problem created by the rising prices of goods and services leading to a higher cost of living has become too difficult for the government to solve. During an inflationary

period, fixed amounts of money buy less quantity of goods and services. The real value of money is drastically reduced i.e the purchasing power of consumers is reduced (Makwandi,& Raphael, 2018).

The relationship between Government spending also referred to as government expenditure and inflation has continued to generate series of debates among scholars. Keynes (1936) argues that the solution to economic depression is to induce the firms to invest through some combination of reduction in interest rates and government capital investment including infrastructure. His claim that increasing government expenditure promotes economic development is not supported by many scholars. Several prominent authors especially of the Neo-classical school argue that increased government expenditure may slow down the aggregate performance of the economy because, in an attempt to finance rising expenditure, the government may have to increase taxes and or borrowing. The higher income tax may discourage or may be a disincentive to additional work which in turn may reduce income and aggregate demand. In the same manner, high corporate tax leads to an increase in production costs and reduces the profitability of firms and their capital to incur investment expenditure. On the other hand, increased government borrowing (from the banks) required to finance its expenditure may compete and crowds out the private sector and this reduces private investment in the economy. Makwandi,& Raphael, (2018) argues that among the developed countries, those with high inflation tends to have high spending on social welfare to perform better on most measures of economic performance compared with countries with low inflation rates Several studies have been carried out on this subject such the works of Egbulonu & Wobilor, 2016; Makwandi,& Raphael, 2018; Oyerinde,2019; and George-Anokwuru,& Ekpenyong, 2020. But the review of previous empirical literature reveals a lack of consensus in the research findings of the past which indicates the existence of a research gap. Thus, this study examined the impact of inflation on government spending's in Nigeria economy

Theoretical Review

Some theories of public expenditures and inflation such as the Classical versus the Keynesian approach to public expenditure, Peacock and Wiseman approach to public expenditure, Demand-Pull inflation Theory, and Monetarist theory of inflation were reviews below.

The Classical versus the Keynesian Approach to Public Expenditure

The classical economists believe that government intervention brings more harm than good to an economy and that the private sector should carry out most of the activities. In his Wealth of Nations, Adam Smith (1776), advocates much on the "laissez-faire" economy where the profit motive was to be the main cause of economic developments. According to the classical dichotomy, an increase in the total amount of money leads to a proportionate increase in all money prices, with no change in the allocation of resources or the level of real GDP, which is known as money neutrality. The classical economists assumed that the economy was perfect: it is always at full employment level, wage rate and rate of interest are self-adjusting and as a matter of fact, the budget should always balance as savings is always equal to investment. Since they believe that the economy was always at its full employment level, their objective was certainly not growth. Following the 1929-1930 Great Depression, the classical economists that opposed government interventions argued that strong trade unions prevented wage flexibility which resulted in high unemployment. The Keynesians, on the other hand, favored government

intervention to correct market failures. In 1936, John Maynard Keynes' (1883-1946) in his "General Theory of Employment, Interest, and Money", criticized the classical economists for putting too much emphasis on the long run. According to Keynes, "In the long run, we are all dead". Keynes believed that the depression period needed government intervention as a short-term cure. In his opinion, "Increasing saving will not help but spending". Thus, the government will increase public spending, thereby increasing individuals' purchasing power, and hence, producers will produce more, creating more employment. This is the multiplier effect that shows causality running from public expenditure to national income(Omodero, 2019).

Keynes categorized public expenditure as an exogenous variable that can generate economic growth instead of an endogenous phenomenon. As a result, Keynes believed the role of the government to be crucial as it can avoid depression by increasing aggregate demand and thus, switching on the economy again by the multiplier effect. It is a tool that brings stability in the short run but this needs to be done cautiously as too much public expenditure leads to [inflationary situations while too little of it leads to unemployment. Keynes (1936), and his supporters, however, raise the thought that during recession times the use of fiscal policies boosts economic activities, i.e. expansionary fiscal policies, expanding public expenditures, etc., increase community output. While according to Wagner's approach, causality runs from growth in community output to public expenditure, but the Keynesian approach assumes that causality runs from public expenditure to grow in community output in times of recessions.

Peacock and Wiseman Approach to Public Expenditure

In 1961, Peacock and Wiseman elicited a salient shaft of light about the nature of the increase in public expenditure based on their study of public expenditure in England. Peacock and Wiseman (1967) suggested that the growth in public expenditure does not occur in the same way that Wagner theorized. Peacock and Wiseman choose the political propositions instead of the organic state where it is deemed that the government likes to spend money, people do not like increasing taxation, and the population voting for ever-increasing social services. There may be a divergence of ideas about desirable public spending and limits of taxation but these can be narrowed by large-scale disturbances, such as major wars. According to Peacock and Wiseman, these disturbances will cause a displacement effect, shifting public revenue and public expenditure to new levels. The government will fall short of revenue and there will be an upward revision of taxation. Initially, citizens will engender displeasure but later on, will accept the verdict in times of crisis. There will be a new level of "tax tolerance". Individuals will now accept new taxation levels, previously thought to be intolerable. Furthermore, the public expects the state to heal up the economy and adjust to the new social ideas, or otherwise, there will be the inspection effect. Peacock and Wiseman viewed the period of displacement as reducing barriers that protect local autonomy and increasing the concentration power over public expenditure to the Central government. During the process of public expenditure centralization, the role of state activities tends to grow larger and larger. This can be referred to as the concentration process of increasing public sector activities (Omodero, 2019).

Demand-Pull inflation theory

This theory was propounded by John Maynard Keynes (1936) in a book titled "The General Theory of Employment, Interest, and Money". According to Keynesian school, aggregate

demand rises through an increase in consumption and investment in both public and private sectors. Given the inelasticity of aggregate supply in the short run, an increase in aggregate demand leads to higher prices. In terms of aggregate supply, if the government borrows more by issuing a bond to finance its public spending, interest rates will rise, lowering private consumption and investment and, therefore, output. The crowding-out effect may fully or partly offset any expansionary effect that public spending may have on the economy. If the crowding-out effect is large, it can even make the government spending multiplier negative, that is, an increase in government spending causes a reduction in GDP. In addition to accumulating debt, another way for the government to finance its spending is money creation (Idenyi, Favour, Johnson, & Thomas, 2017). As the central bank grows its monetary base, aggregate money supply increases, leading to higher credit supply, and then higher inflation, which in turn results in higher demand for money and a new equilibrium reached (Oyerinde, 2019).

Monetarist Theory of Inflation

For the monetarists, the relationship between deficits and inflation follows essentially from the old classical equation of exchange (quantity theory). In its undiluted form, changes in the quantity of money were said to generate proportionate changes in the price level. From here, monetarists' position on the causality between deficits and inflation can be visualized. Government deficits are inflationary so long as they are financed by money creation. Monetization of government debt raises money supply and consequently inflation, in summary, monetarists hold the view that higher deficits lead to higher inflation (Oyerinde, 2019). To this group, the inflationary consequence of deficits could be avoided if the monetary authorities refuse to monetize government debts. They often see monetary accommodation as an act of irresponsibility owing to ignorance and shortsightedness on the part of the monetary authorities (Oyerinde, 2019).

Empirical Review

Makwandi & Raphael (2018) examine the impact of government expenditure, money supply, and inflation on economic growth in Tanzania. Like the case in other countries both developed and developing countries, one of the fundamental objectives of macroeconomic policies in Tanzania is to promote economic growth and to make the general price at a low level. The majority of researchers have entered into the substantial debate on whether inflation promotes or harms economic growth. Motivated by this debate, the study conducted a study covering the period 1970 to 2011. An Augmented Dickey-Fuller (ADF) was used to test for stationarity of data and the existence of cointegration was tested by ARDL bounds tests. The ARDL model was employed to estimate the impact of government expenditure, money supply, inflation, and its relationship to the economic growth of Tanzania. Results suggest that inflation has a negative impact on economic growth and also government expenditure and money supply have a significant impact on economic growth both in the short-run and long-run though they differ in magnitude. The study suggests the government maintains single-digit inflation which is less than 3% to avoid its harm to economic growth and to be careful in the implementation of monetary policy and fiscal policy because inflation seems to be a major macroeconomic variable in the economy. In addition, the study proposes to upcoming researchers to add or

remove other variables (s) either government expenditure or money supply in the model to observe the further effect of inflation on economic growth.

Olayungbo (2013) examines the asymmetry causal relationship between government spending and inflation in Nigeria from the period of 1970 to 2010. The asymmetry causality test shows that a unidirectional causality exists from negative government expenditure changes (low or contractionary government spending) to positive inflation changes (high inflation) in the VAR2 model. The finding implies that inflationary pressure in Nigeria is state-dependent, that is high inflation is caused by low or contractionary government spending. Aiyedogbon, (2012) further scrutinized the relationship between inflation and macro-economic variables among which include military expenditure, exchange rate, and economic growth proxy by gross domestic product and gross fixed capital formation. The study employs vector error correction model and granger causality approaches for a data set spanning 1980-2010. The findings thus mirror the earlier study namely that military expenditure does not induce inflation in Nigeria and thus recommended that the current funding of the military sector should be sustained for effective combat readiness both internally and externally, in a related development, George-Anokwuru, & Ekpenyong,(2020) examined the impact of government spending on Nigeria's inflation levels between 1999 and 2019 was x-rayed. The data for the study were sourced from CBN statistical bulletin and the Autoregressive Distributed Lag model was used as the main analytical tool. A long-run relationship among this study's variables was realized, using the ARDL Bounds test. The result also revealed a positive but insignificant relationship between government expenditure and inflation rate in the short run. Moreover, in the long run, government expenditure has a negative and is the statistically significant inflation rate. Money supply has a negative and is statistically insignificant with the inflation rate in the short-run. In the long run, the money supply has a positive and significant relationship with the inflation rate. Gross domestic product was negatively related to the inflation rate in both the short-run and long-run. Moreover, the exchange rate affected the inflation rate negatively and significantly in the short-run and positively and significantly in the long run. The increasing demands of the population affected the inflation rate positively and significantly in both the short-run and long-run. The investment was positively related to the inflation rate but not significant in the short-run but the relationship was negative and significant in the long run. The study, therefore, recommended among others that government should exercise discretion in spending to check the inflation rate. This can be done by channeling spending on productive activities that will cushion the effect of the inflation rate rather than exacerbate it. From the literature review, it was observed that only a few studies examined the effect of public spending on inflation in countries. However, the findings of these studies varied

Methodology

This study adopted Ex-post-facto research Design. Annual time series secondary data spanning from 1981 to 2019 was employed to determine the impact of inflation on government spending in Nigeria. The study covered the period 1981-2019, a period of (38) years believed to be long enough to account for the long-run relationship among the series under consideration in Nigeria. This study employs the Ordinary Least Square (OLS) regression technique in the analysis of the secondary data obtained from the Central Bank of Nigeria statistical Bulletin of 2020. The E-view version 10 statistical software was used. Descriptive statistics, Augmented Dickey-

Fuller unit root test procedure was used, to examine the stationarity of the data. Johansson Co-integration was used to test for the long-run relationship among the variables. The Granger causality test followed and was used to establish the causal link among the variables.

Model Specification

The model specification of this study is in line with the work of Dikeogu (2018) studying the effect of public spending on inflation in Nigeria from 1980 to 2017 with further modification the study used public capital and recurrent expenditure but this study used total government expenditure money supply and interest rate on inflation from 1981 to 2019. Thus, the model is specified as:

$$INF = F(GEXP, MS, INT) \dots \dots \dots 1$$

This functional relationship can be expanded below

$$INF = \beta_0 + \beta_1 GEXP + \beta_2 MS + \beta_3 INT + \mu_i \dots \dots \dots 2$$

Thus, a priori expectations are $b_0 > 0$, $b_1 > 0$, $b_2 > 0$, $b_3 > 0$

Where:

INF = Inflation rate

GEXP=Government expenditure

MS= Money supply

INT= Interest rate

b_0 = Constant intercept

b_1, b_2, b_3 = Slopes of the regressions

U = Error term

Result presentation

Table 1: Descriptive Statistics

Parameters	GEXP	INF	MS	INT
Mean	12478212	19.98286	8451842.	13.28571
Median	487113.4	13.00000	488145.8	13.00000
Maximum	3.51E+08	72.80000	1.87E+08	26.00000
Minimum	9636.500	5.400000	14471.17	6.130000
Std. Dev.	59433145	16.94160	31430570	3.782611
Skewness	5.517192	1.601129	5.439957	1.005607
Kurtosis	31.90565	4.679052	31.38495	5.113161
Jarque-Bera	1396.054	19.06577	1347.614	12.41104
Probability	0.000000	0.000072	0.000000	0.002018
Sum	4.37E+08	699.4000	2.96E+08	465.0000
Sum Sq. Dev.	1.20E+17	9758.610	3.36E+16	486.4771
Observations	38	38	38	38

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

The descriptive statistics reported in Table 1, indicate that the variables are leptokurtic since their values for kurtosis are more than three. This indicates a flatter than a normal distribution. Specifically, the Kurtosis test reveals that the variables have large tails. The Skewness test result showed positive values for all the series, meaning that they have high tails. The probability of Jarque-Bera statistics suggests that the variables have a normal distribution.

Unit Root Test

As is the case with similar studies, the Augmented Dickey-Fuller (ADF) test was used to ascertain whether the four variables of the study exhibit unit root property. This is to find out if the relationship between economic variables is spurious or nonsensical.

Table 2: Summary of Unit Root Test Results

Variables	ADF Test Statistic(at first difference)	Order of Integration
INF	-5.560783(-2.954021)*	$I(0)$
GEXP	-5.300622(-2.976263)*	$I(0)$
MS	-4.848384(-2.986225)*	$I(0)$
INT	-6.276958(-2.957110)*	$I(0)$

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

From table 2 above, it was discovered that all the variables INF, GEXP, MS, and INT used in the model were found stationary at level 1(0). Thus, OLS is the best regression method to be employed. The next test that shall be computed is the co-integration test of these variables.

Table 3: Co-integration Estimate.

Unrestricted Cointegration Rank Test (Trace)

Hypothesized	Trace	0.05		
No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Prob.**
None *	0.607799	80.29992	63.87610	0.0011
At most 1 *	0.539274	49.41255	42.91525	0.0099
At most 2	0.368558	23.83912	25.87211	0.0877
At most 3	0.230988	8.667425	12.51798	0.2019

No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Prob.**
None	0.607799	30.88737	32.11832	0.0401
At most 1	0.539274	25.57343	25.82321	0.0539
At most 2	0.368558	15.17170	19.38704	0.1845
At most 3	0.230988	8.667425	12.51798	0.0019

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

From the co-integrated result below in table 3, the trace test indicates two cointegrating equations at a 5% level. More so, the Max-eigenvalue test equally confirms that there is two cointegrating equation at 5 %level. Thus, the model shows that there exists a long-run

equilibrium relationship among the four variables used in the analysis. It shows that the variables move together in the long run.

Table 4: Estimated Regression Model

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-2.605508	10.91079	-0.238801	0.8129
GEXP	-3.65009	4.85E-08	-3.075209	0.0005
MS	-3.69008	9.13E-08	-0.404747	0.6885
INT	1.729196	0.770183	2.245175	0.0323
R-squared	0.962423	Mean dependent var		20.10000
Adjusted R-squared	0.928665	S.D. dependent var		17.18198
S.E. of regression	16.49233	Akaike info criterion		8.553799
Sum squared resid	8159.913	Schwarz criterion		8.733371
Log-likelihood	-141.4146	Hannan-Quinn criteria.		8.615039
F-statistic	19.139195	Durbin-Watson stat		1.514320
Prob(F-statistic)	0.000535			

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

$$INF = -2.61 - 3.65GEXP - 3.67MS + 1.73INT + \mu_i \dots \dots \dots 3$$

The result in table 4 and model, 3 indicated that Inflation has a negative and significant impact on government spendings in Nigeria. Inflation has a negative but insignificant impact on the Money supply in Nigeria. However, Inflation has a positive and significant impact on the interest rate in Nigeria.

The coefficient of determination (R-square), used to measure the goodness of fit of the estimated model, indicates that the model is reasonably fit in prediction, that is, 96.24percent change in INF was due to GEXP, MS, and INT collectively, while 3.76 percent unaccounted variations was captured by the white noise error term. It showed that GEX, MS, and INT had a strong significant impact on the growth of the Nigerian economy. The F-statistic examines the overall significance of a regression model including all the K variables. Therefore, by examining the overall fit and significance of the model, it could be observed that the model has a better fit. That is, the probability F-statistic value of 0.005350 is less than 0.05. Durbin Watson's (DW) statistic was also used to test for the presence of serial correlation or autocorrelation among the error terms.

The model also indicates the alternative hypothesis (H1) is accepted, indicating that there is no autocorrelation among the variables as captured by the Durbin Watson (DW) statistic of 1.51(approximately 2). It shows an unbiased estimate and the model could be used for policy decisions.

Table 5: Pairwise Granger Causality Tests

Null Hypothesis:	Obs	F-Statistic	Prob.
INF does not Granger Cause GEXP	38	2.11732	0.0097
GEXP does not Granger Cause INF		2.89978	0.0081

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

The results in table 5 show a bidirectional causality between inflation and government spending's in Nigeria. Inflation cause change in government spending, and government spending cause change in inflation

Post-Estimation Diagnostics Tests

Serial correlation LM test

More so, the regression model is free of serial correlation going by the result of the serial LM test.

Table 6: Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:

F-statistic	50.87312	Prob. F(2,28)	0.67800
Obs*R-squared	27.44679	Prob. Chi-Square(2)	0.07020

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

From table 6 the Prob. Chi-square gave 0.070200, and it's greater than 0.05; thus we accept the null hypothesis that there is no serial correlation among the variables used in the model.

Heteroscedasticity Test

The regression model is homoscedastic as shown in table 7 below:

Table 7: Breusch-Pagan-Godfrey Heteroskedasticity Test

F-statistic	2.167442	Prob. F(4,30)	0.0968
Obs*R-squared	7.847005	Prob. Chi-Square(4)	0.0973
Scaled explained SS	16.29210	Prob. Chi-Square(4)	0.0027

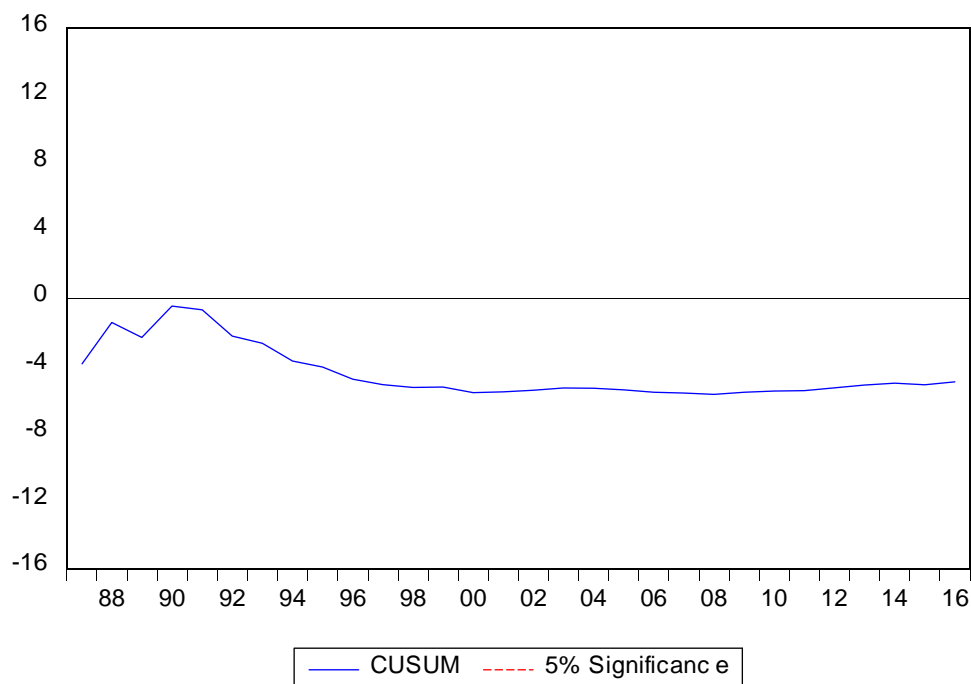
Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

From table 7, the Prob. F-value gave 0.0968, and it's greater than 0.05; thus we accept the null hypothesis that there is no heteroscedasticity among the variables used in the model

i. Parameter Instability Test- CUSUM test

CUSUM test does not require specifying a particular date and it plots the cumulative sum of the recursive residuals together with the 5% critical lines. The CUSUM test indicates parameter instability if the cumulative sum goes outside the area between the two critical lines.

Figure 1: Testing the Parameter stability

Source: Authors Computation, 2021 (Eview-10)

As observed from figure 1, the CUSUM test result indicates parameter stability as the cumulative sum does not go outside the area between the two critical lines.

Discussion of Findings

The Government expenditure (GEXP) variable was also found to be negatively and significantly related to the INF of Nigeria between the periods under study. However, the magnitude of this negative contribution is very small. The function thus showed that a unit change in GEXP, on average, decreased the INF of Nigeria by (an infinitesimal amount of) - 3.07 million holding other variables fixed. The obtained result is similar to the works of, George-Anokwuru, and Ekpenyong,(2020) who concluded that government expenditure exerted a negative influence on inflation within the period of analysis while the past level of inflation rate has a positive significant influence on current inflation.

Finally, the Granger causality test advanced by Granger (1969) was conducted. A cointegration relationship also implies the existence of causal relationships (unidirectional or bidirectional) between the variables. From table 5 above two-way (bidirectional) causation is observed between government expenditure and inflation, in other words, causality runs in both directions. Suffices to say that GEXP causes IFR and IFR causes GEXP and by extension, there is bilateral causality between GEXP and IFR since the estimated F is significant at the 5% level. The obtained result is similar to the works of Olayungbo (2013) who find out that two-way bidirectional causation is observed between recurrent expenditure and capital expenditure with inflation, in other words, causality runs in both directions.

Conclusion

The control of inflation has been a major macroeconomic policy goal in most countries of the world. In the period of inflation, not all prices and wages rise proportionately and this affects income distribution negatively. For instance, retirees in many countries have payments that do not keep up with the price level and this makes them suffer economically. Also, when some

prices are fixed by law/regulation, they lag behind other prices resulting in changes in relative prices and price distortions. Generally speaking, inflation is detrimental to long-term economic growth because it erodes the standard of living and distorts economic decision-making. Also, Price increases in one sector of the economy may be transmitted to other sectors of the economy. Also, fiscal policies affect inflation and advocate for a reduction of overall expenditure in selected areas by consolidating overlapping expenditure programs and by reprioritization of expenditure to improve budgetary transparency. From this study, we can conclude that Inflation impacts significantly on government expenditure based on the research analysis, and government expenditure impacts significantly on inflation.

Recommendations

From the results of the study we make the following recommendations:

Government to formulate appropriate fiscal and monetary policy - mix to effectively Control money supply in the economy

Government to redirect expenditures to productive channels in the economy to increase the supply of goods and services relative to demand thereby preventing upward inflationary pressures and making the economy production-based.

Government to maintain a good strategic balance between capital and recurrent expenditure to prevent the economy from being consumption-based

REFERENCES

- Ademola, A. S. and Badiru, A. (2016) The impact of unemployment and inflation on economic growth in Nigeria, *International Journal of Business and Economic Sciences Applied Research* 9(1): 47-55.
- Bingilar, P.F.& Oyadonghan, J.K. (2020) Impact of Government Expenditure on Economic Growth in Nigeria. *World Journal of Finance and Investment Research* 5(1)21-31
- Central Bank of Nigeria (2020). Statistical Bulletin, 26, December.
- Dikeogu, C.C. (2018). Public Spending and Inflation in Nigeria. *International Journal of Advanced Academic Research. Social and Management Sciences*, 4, (12).
- Egbulonu K. G.& Wobilor, A.K. (2016) Impact of Fiscal Policy on Inflation in Nigerian Economy. *International Journal of Innovative Development & Policy Studies* 4(3):53-60
- George-Anokwuru, C.C. & Ekpenyong, B.I. (2020) Government Expenditure and Inflation in Nigeria. *Journal of Economics and Management Sciences* 3(2) 29-37
- Idenyi, O. S., Favour, O. E. O., Johnson, O. N., & Thomas, O. O. (2017). Understanding the relationship between unemployment and inflation in Nigeria. *Advances in Research*, 1-12.
- Kynes, J.M.(1936) *The general theory of employment, interest, and money*. Macmillan Cambridge university press
- Makwandi, J & Raphael, G. (2018) The impact of government expenditure, money supply

, and inflation on economic growth in Tanzania. *Huria: Journal of the Open University of Tanzania*. 25(1) 146-170

Olayungbo, D.O. (2013), Government spending and inflation in Nigeria: An symmetry causality test, *International Journal of Humanities and Management Sciences*,1(4).

Omodero, C. O. (2019). Government general spending and human development: A case study of

Nigeria. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 8(1), 51-51.

Oyerinde, A. A. (2019). An Assessment of the Nexus Between Government Expenditure and Inflation in Nigeria. *Folia Oeconomica Stetinensia*, 19(2), 102-116.

Peacock, A. T. & Wiseman J. A. (1967). The growth of public expenditure in the United Kingdom. Princeton: George Allen union limited.

**İŞİTME KAYIPLI ÖĞRENCİLERİN YAPIM EKİ VE ÇEKİM EKİ MORFOLOJİK
FARKINDALIK BECERİLERİ**
DERIVATIONAL AND INFLECTIONAL MORPHOLOGICAL AWARENESS SKILLS
OF HEARING-IMPAİRED STUDENTS

DR. ÖĞRETİM ÜYESİ HALİME MİRAY SÜMER DODUR

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

ORCID: 0000-0002-1470-8195

ÖZET

Morfoloji (biçim bilgisi) sözcüklerdeki kök ve ek anlamına gelmektedir. Çoğu sözcük bir veya daha fazla ek alabilmektedir. Morfolojik farkındalık sözcüğün anlamını değiştirmek için sözcüğü parçalara ayırabilmek ve bir sözcüğün gramer kategorisini belirleyerek sözcükteki ekleri değiştirerek gramer yapısını değiştirebilmektir. Morfolojik farkındalık okuyucunun bilmediği bir sözcüğün anlamını hakkında bilgi sağlayarak sözcüğü çözümleme sürecine yardımcı olmaktadır. Morfolojik farkındalık sesbilgisel farkındalığın aksine görsel olarak işlenebildiği için işitme kayıplı okuyucular morfolojik bilgiye görsel materyaller aracılığıyla kazanabilirler. İşitme kayıplı öğrencilerin de morfoloji gelişimleri işiten akranları ile benzer düzeyde geliştiği bilinmektedir. Alanyazında işitme kayıplı öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama becerilerinde yaşadıkları sınırlılıkları açıklayan çalışmaların morfolojik farkındalık bilgi ve becerileri ile ilişkilendirdiği ve okuduğunu anlama performansları ile karşılıklı bir ilişki içinde olduğu açıklanmaktadır. Ulusal alanyazında bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu nedenle Türkçe’de okuma yapan farklı sınıf düzeylerindeki işitme kayıplı öğrencilerin yapım eki ve çekim eki morfolojik farkındalık becerilerinin incelenmesi bu araştırmanın problemi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2021 eğitim öğretim yılının Nisan-Mayıs aylarında Nevşehir’de her öğrencinin her öğrencinin devam ettiği rehabilitasyon merkezinde sesiz ve veri toplamaya uygun bir ortamda toplanmıştır. Araştırmanın verileri farklı eğitim düzeylerinde (ilkokul, ortaokul) öğrenimlerine devam eden toplam 50 işitme kayıplı kaynaştırma öğrencisinden toplanmıştır. Öğrencileri değerlendirme işleminde yapım eki, durum çekim eki, uyum çekim eki işlemleri verilmiş ve cümlelerin yanlarındaki kelimelere uygun eki ekleyerek yazmaları istenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, ek farkındalığı hata ortalamalarında, iki farklı ek türüne göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Öğrenci puanlarında ek türlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin yapım eklerinde çekim eklerine göre daha iyi performans sergiledikleri görülmüştür. Öğrencilerin yapım eki ve çekim eki hata ortalamalarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığına bakıldığında ise bulguların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmüştür. Tüm sınıf düzeylerinde benzer ek farkındalık bilgisine sahip oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapım eki, çekim eki, işitme kayıplı öğrenciler

ABSTRACT

Morphology means root and suffix in words. Most words can take one or more suffixes. Morphological awareness is to be able to break the word into parts to change the meaning of the word and to change the grammatical structure by determining the grammatical category of

a word and changing the affixes in the word. Morphological awareness helps the process of decoding the word by providing information about the meaning of a word that the reader does not know. Since morphological awareness can be processed visually, unlike phonological awareness, readers with hearing loss can acquire morphological information through visual materials. It is known that students with hearing loss also develop morphology at a similar level to their hearing peers. In the literature, it is explained that studies explaining the limitations experienced by students with hearing loss in reading and reading comprehension skills are associated with morphological awareness knowledge and skills and are in a reciprocal relationship with their reading comprehension performances. It is seen that the studies on this subject in the national literature are limited. Therefore, examining the derivational and inflectional morphological awareness skills of the deaf students at different grade levels who read in Turkish constitutes the problem of this research. The data of the study were collected in a quiet and suitable environment for data collection in the rehabilitation center where every student attends in Nevşehir in April-May of the 2021 academic year. In the evaluation process, the students were given derivation affixes, case affixes, harmony affixes, and they were asked to write the sentences by adding the appropriate affix to the words next to them. It was examined whether there was a significant difference in the mean of attachment awareness error of the students participating in the study, according to two different types of attachments. It was found that there was a statistically significant difference in student scores according to supplement types. It was observed that the students performed better in derivational suffixes than inflectional suffixes. When it was examined whether the students' mean of derivational and inflectional errors made a significant difference according to their grade levels, it was seen that the findings did not create a statistically significant difference. It is seen that they have similar additional awareness knowledge at all grade levels.

Keywords: Derivational, inflectional, hearing-impaired students

SPIRITUAL WELL-BEING, SELF-CONTROL, AND FORGIVENESS IN PAKISTANI YOUNG ADULTS

HINA SULTAN

Department of Applied Psychology, Lahore College for Women University

Ghulam Ishaq

Department of Psychology, Lahore Leads University

ABSTRACT

Pakistani society is encountering changes in cultural norms, values, and standards, in the name of modernism, the craze of being liberal is gradually exploiting the divine beliefs of youth, that is why, violent, aggressive and intolerant behaviors have been frequently observed in their nature. In order to understand this serious issue, a convenient sample of 450 students (men=229, women=221), aged between 19-25 years, was taken from two public universities of Lahore, Pakistan. Using correlational research design approach, predictors of spiritual well-being were examined. Participants were assured of the confidentiality of their responses and after taking consent, they were asked to fill out the spiritual well-being scale (Eksi & Kardas, 2017), Brief Self-Control Scale (Tangney, Baumeister, & Boone, 2004) and Heartland Forgiveness Scale (Thompson, Snyder, & Hoffman, 2005). After data analysis, it was revealed that spiritual well-being was positively predicting self-control and forgiving attitudes (self, others, and situations) among participants. Gender differences were also found out in spiritual well-being, self-control, and forgiveness. To sum up, the present study uplifts the prominence of spirituality by displaying it as an important component to develop humanitarian and kind nature among youth and also draws attention of parents and other significant people to teach such a realistic and faithful demeanor to youngsters.

Keywords: youth, spiritual well-being, self-control, forgiveness

AKUT KOLESİSTİT İÇİN ERKEN KOLESİSTEKTOMİ DENEYİMİMİZ
OUR EXPERIENCE WITH EARLY CHOLECYSTECTOMY FOR ACUTE
CHOLECYSTITIS

İLHAN TAŞ

Diyarbakır Gazi Yasargil Training and Research Hospital Department of General Surgery,
Diyarbakır, Turkey 21090
ORCID: 0000-0003-1333-7721

EBRAL YİĞİT

Diyarbakır Gazi Yasargil Training and Research Hospital Department of General Surgery,
Diyarbakır, Turkey 21090
ORCID: 0000-0001-8766-0754

ÖZET

Bu çalışmada, acil cerrahi kliniğimizde laparoskopik kolesistektomi ile tedavi edilen akut kolesistli olgular literatür bilgileri eşliğinde değerlendirildi.

GEREÇ VE YÖNTEM: Bu geriye dönük tanımlayıcı çalışma, Ocak 2016 – Aralık 2019 tarihleri arasında Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Kliniğinde gerçekleştirildi. Acil cerrahiye başvuran Akut kolesistit ve akut biliyer pankreatit tanısı ile yatırılıp aynı yatışta opere edilen 74 erişkin hasta çalışmaya dahil edildi

BULGULAR: Acil kolesistektomi uygulanan 74 hastanın 34'ü (%45,9) erkek, 40'ı (%54,1) kadındı. Hastaların ortalama yaşı 51,16±17,74(min:15-max:92) yıl idi.

Hastaların tanısal dağılımlarında; 58 hasta Akut Kolesist, on hasta perforate kolesistit ve altı hasta de akut biliyer pankreatit tespit edildi. Hastaların tümünde Ultrasonografi çekilmiş olup 45'inde (%60,8) akut kolesistit ile uyumlu bulundu. Kalan 29'unda ise (%39,2.) safra kesesi taşı bulundu. Hastalar operasyona alındı. Operasyon süresi 64,25±18,22 dakika (min:50-max:200) idi. Morbiditemiz %9,5 mortalitemiz %1,4 idi. Ortalama yatış süremiz 4,15±3,2 (min:1-max:24) gün idi.

SONUÇ: Akut kolesistit tanılı hastalarda erken kolesistektomi güvenle uygulanabilmektedir. Hastaları, daha sonra gelişebilecek akut kolesistit ataklarının komplikasyonlardan korumak amacıyla erken laparoskopik kolesistektomi yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar sözcükler: Akut kolesistit, erken kolesistektomi, epidemioloji

ABSTRACT

In this study, cases with acute cholecystitis treated with laparoscopic cholecystectomy in our emergency surgery clinic were evaluated in the light of the literature.

MATERIALS AND METHODS: This retrospective descriptive study was carried out at Gazi Yaşargil Training and Research Hospital General Surgery Clinic between January 2016 and December 2019.

74 adult patients admitted to emergency surgery, hospitalized with the diagnosis of acute cholecystitis and acute biliary pancreatitis and operated in the same hospitalization were included in the study.

RESULTS: Of the 74 patients who underwent emergency cholecystectomy, 34 (45.9%) were male and 40 (54.1%) were female. The mean age of the patients was 51.16 ± 17.74 (min:15-max:92) years.

In the diagnostic distribution of the patients; Acute cholecystitis was detected in 58 patients, perforated cholecystitis in ten patients, and acute biliary pancreatitis in six patients.

Ultrasonography was performed in all patients and it was found to be compatible with acute cholecystitis in 45 (60.8%) patients. Gallstones were found in the remaining 29 (39.2%). The patients were operated. The operation time was 64.25 ± 18.22 minutes (min:50-max:200).

Our morbidity was 9.5% and our mortality was 1.4%. Our mean hospital stay was 4.15 ± 3.2 (min:1-max:24) days.

CONCLUSION: Early cholecystectomy can be safely performed in patients with acute cholecystitis. We believe that early laparoscopic cholecystectomy should be performed in order to protect patients from complications of acute cholecystitis attacks that may develop later.

Keywords: Acute cholecystitis, early cholecystectomy, epidemiology

PITCH-BASED COMPOSITE FIBERS VIA ELECTROSPINNING

Kaidar B.B.

Institute of Combustion Problems, Almaty, Kazakhstan
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

Smagulova G.T.

Institute of Combustion Problems, Almaty, Kazakhstan
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

Imash A.

Institute of Combustion Problems, Almaty, Kazakhstan

Doszhanov E.O.

Institute of Combustion Problems, Almaty, Kazakhstan
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

Mansurov Z.A.

Institute of Combustion Problems, Almaty, Kazakhstan
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

ABSTRACT

Coal is one of the most important fossil raw materials and does not lose its value over the years. Coal is widely used as a heating agent and in power generation and is also a precursor material in the production of several valuable products. For example, coke oven gas, coal tar, a mixture of aromatics, and over-resin water are released during the coconut process. Coal tar is a complex mixture of aromatic hydrocarbons, heterocyclic sulfur-, oxygen- and nitrogen-containing compounds. Natural bitumen, along with heavy oils, are an unconventional source of hydrocarbon raw materials. Extraction and processing of natural bitumen is complicated by their high viscosity and high content in the composition of resinous-asphaltene components. Much attention is paid to the extraction of natural bitumen by extraction methods, thermal, ultrasonic treatment and in a supercritical fluid medium. The predominance of heavy oil fractions allows the use of oil-bituminous rocks for the preparation of asphalt concrete mixtures. Carbon fibers can be defined as fibers with 92% or more carbon atoms. Due to their unique physicochemical and mechanical properties, carbon fibers and composites based on them occupy a special place among carbon materials. Today carbon fibers are obtained from various precursors, such as: petroleum, coal and mesophase pitches; polymers (PAN - polyacrylonitrile and PET - polyethylene); and there are also prerequisites to produce carbon fibers from plant waste - lignin. According to statistics, PAN is the most common precursor for carbon fiber production. This paper presents a method for producing carbon fibers based on pitch obtained from coal tar and oil-bitumen. Coal tar and bitumen mesophase pitch was obtained by heat treatment at 200-500 °C in argon atmosphere and analyzed by Raman Spectroscopy. The obtained composite fibers were investigated using optical microscopy, scanning electron microscopy and EDAX analysis. The experiments showed that by changing the PAN/Pitch ratio the structure and characteristics of the obtained fibers could be changed.

Keywords: Pitch-based materials, electrospinning, carbon fibers, stabilization, carbonization

TENTALIZING THE INNER CHILD IN CLASS

KHALIDA MADOU

The Higher College for Teachers (ENSC Assia Djebar Constantine Algeria)

ABSTRACT

While teaching my heavy lectures of literature to EFL students, I have been looking for new techniques to break the ice between the loaded pieces of writings and the beautiful meaning they convey. Interaction in literature course is not easy but inviting the students to choose some scenes in plays for instance and perform them seems really luring them. Presenting synopsis of novels via cartoons, videos and pictures is noteworthy too. Observing the small imprints of my students, I have noticed that role play and the world of fantasy is fascinating for them. They still adore the world of colors and balloons and play as children with masks and make up as they share those moments with their mates. They like learning in funny atmospheres and with exchange. I, then, understood that tantalizing their inner child and inciting them forwards getting all positivity they got inside while trying to fight the negative shyness some have in them is the miracle approach I have been probing. Learning with much amusement urged me deepening knowledge about the inner child, then about the Chakras. This makes teaching more proficient as the learning process advances smoothly hand in hand with inquiring the psyche of my learners. Today, I do rely a lot on the well being of those students who still have a child inside themselves, and make of that the key of my success in class.

Keywords: Inner Child, Role Plays, literature, EFL students, Breaking the Ice.

IDENTIFICATION OF COMBINED THERAPEUTIC TARGET PARTNERS FOR IMMUNE CHECKPOINT INHIBITORS

MAHENDRAN BOTLAGUNTA

VIT Bhopal University, School of Bioengineering, Bhopal, India.

ABSTRACT

Immune checkpoint inhibitors (ICIs) such as PD-1 or PD-L1 are widely used to enhance the life expectancy of cancer patients. Despite the fact, most patients were not shown to respond to immunotherapy alone. Hence it is essential to identify suitable therapeutic targets in conjunction with ICIs. To identify the suitable therapeutic target, we retrieved the clinical trial data for PD1 and PDL1 checkpoint inhibitors from U.S. National Library Medicine (<https://clinicaltrials.gov/>), Cancer Genome Atlas (TCGA) database. Clinical data is subjected to landscape analysis using in-house developed python programming, R statistical package, and AutoDock Bioinformatics tools. Our results showed that Pembrolizumab and Nivolumab ICIs are used for the highest number of clinical trials for the year 2020-2021. Currently, EGFR and VEGF molecular targets are being used as potential therapeutic targets in combination with PD-1 or PD-L1. Despite the combination regime, most of the patients are not responsive to PD1/PDL1 combination therapy, it may be due to overexpression of other IC genes, the occurrence of mutations, alteration of molecular signalling pathways, and lifestyle habits. Mutational landscape analysis for PD1/PDL1 using R statistical package showed that Colon adenocarcinoma (COAD), Stomach Adenocarcinoma (STAD), and Skin cutaneous melanoma (SKCM) cancer types were found to have more number of mutations in different regions of PD1 and PDL1 in more number of patients. We also found that PI3K and AKT signalling is one of the affected pathways against combination (PD1/PDL-1) therapy. A total of 1935 FDA-approved drugs were used to identify the lead compounds. Based on our computation models, we found that Colistin, Netarsudil, Bleomycin, Plazomicin effectively targeted AKT2 (2JDO) both wild and mutant variants. Based on our data analysis we conclude that AKT2 inhibitors can be used in combination with PD1/PDL1 inhibitors to activate T cells in Tumor Microenvironment.

Keywords: PD-1/PD-L1 Landscape, Mutations, AKT inhibitor, ICIs

NAGORNO-KARABAKH CONFLICT

MAIA MANCHKHASHVILI

PhD of political science,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia

ABSTRACT

The purpose of our report is to describe one of the most difficult conflicts in the South Caucasus, the Nagorno-Karabakh conflict, to review historical processes and to analyze the political changes caused by this conflict in the South Caucasus region.

This conflict began as early as 1917, when the Russian Empire disintegrated and ethnic groups began the process of appropriating territories and extending their state rights to those territories. Already in 1918, when all three republics of the South Caucasus (Georgia, Azerbaijan, Armenia) declared independence, the issue of the identification of borders arose. No agreement was reached between the parties during the negotiations, which prompted the parties to launch hostilities. From 1920, Soviet troops began the process of Sovietization in the South Caucasus, and all these territories became part of the Soviet Empire. In 1921, the border between Armenia and Azerbaijan was demarcated by a decision of the Politburo. In 1923, the Nagorno-Karabakh region was granted the status of an autonomous region and became part of the Azerbaijani SSR.

During the existence of the Soviet Union, this conflict was controlled and no serious confrontations took place there. But already in the second half of the 1980s the situation worsened again. The elites of both countries struggled to resolve the issue of borders in a model acceptable to them.

In 1991, both Azerbaijan and Armenia were recognized by the United Nations within the borders as officially established during the Soviet Union. But, it turned out to be so unacceptable for both sides, the hostilities resumed again. However, none of these states has recognized the independence of the other country and they do not have diplomatic relations up today.

For years, this conflict was classified as "frozen conflicts" until Azerbaijan launched the so-called Nagorno-Karabakh conflict in September 2020, the so-called Third War. Azerbaijan has managed to occupy a large part of the disputed territories, thus breaking the status quo. This precedent has created a new reality in the South Caucasus region.

Results of the research: Within the framework of this research, we will deal with the historical backgrounds of the origins of this conflict in details, how the processes developed and what factors influenced its development.

Conclusion: The Nagorno-Karabakh conflict is such a complex conflict that it is virtually impossible to resolve it by either negotiations or agreement. There is a circumstance when, according to the principles of realpolitik (political realism), the owner of these territories will be the state that will win the war.

Methodology: In the research process we use qualitative research methods: study and analysis of analytical material.

Keywords: Nagorno-Karabakh, War, South Caucasus, Azerbaijan, Armenia.

**KAMUDA İNOVASYON VE TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE İNOVASYON
UYGULAMALARI**
PUBLIC INNOVATION AND INNOVATION IMPLEMENTATIONS IN TURKISH
PUBLIC ADMINISTRATION

ARŞ. GÖR. ZEHRA ÇUBUKCU

Selçuk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

PROF. DR. MEHMET GÖKÜŞ

Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

ÖZET

İnovasyon, bir organizasyonda yeni bir mal, hizmet veya sürecin ya da yeni bir organizasyon yönteminin geliştirilmesidir. Küreselleşme ile birlikte yaşanan hızlı değişimler kamuyu ve özel sektörü değişime ayak uydurmaya zorlamaktadır. Müşteri tatminini sağlamak ve rekabet edebilir olmak isteyen özel sektör işletmeleri için inovasyon son yıllarda vazgeçilmez bir araç olmuştur. Kamu yönetiminde inovasyon ise son yıllarda önemli hale gelmeye başlamıştır. Kamuda inovasyon, kamu yönetiminin dönüşüm sürecinde sadece etkinlik ve verimliliği iyileştirmek için değil aynı zamanda meşruiyeti de sağlamlaştırmak için kullanılmaktadır. Kamu yönetiminde inovasyonu zorunlu kılan pek çok etmen bulunmaktadır. Bu etmenlerden belki de en önemlisi riskten kaçınmadır. Kamu yöneticilerinin risk alamamasında Weberyen bürokrasi modelinin etkisi önemlidir. Ancak 1980’lerden sonra kamu yönetiminde ortaya çıkan yeni yaklaşımlar, kamu hizmeti sunumunda verimliliği artırmak ve devlet-vatandaş ilişkilerinin gelişmesine eğilimlerdir. Bununla birlikte özellikle 1995 yılında Moore tarafından ortaya atılan “kamu değeri” yaklaşımı ile birlikte kamuda inovasyon ve özellikle BİT odaklı inovasyon kavramları ilişkili olarak son yıllarda sıkça çalışılmaktadır.

Türkiye’de kamu yönetiminde inovasyon çalışmaları 1962 yılında DPT’nin kurulması ile başlayan planlı döneme kadar götürülebilir. Sonrasında çıkan pek çok kanun, plan, program ve raporlarla Türk kamu yönetiminde inovasyonun oluşmasını sağlayacak adımlar atılmaya çalışılmıştır. Türkiye’de kamu yönetiminde inovasyon çalışmaları özellikle 2006 sonrası “Bilgi Toplumu ve Strateji Eylem Planı” ile birlikte hızlanmıştır. E-devlet, BİMER, UYAP kamuda inovasyona yönelik projelerden bazılarıdır. Bununla birlikte son bir gelişme olarak Türkiye’nin Stratejik Vizyonu 2023’e göre ‘Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Kalkınma 2023 Raporu’ hazırlanmış ve kamu inovasyon çalışmalarının insani kalkınmaya desteklemesi amaçlanmıştır. Kamuda inovasyona ilişkin son yıllarda uluslararası literatürde çok sayıda çalışma yer almasına rağmen ülkemizde sınırlı sayıda çalışma yer almaktadır. Bu açıdan çalışma alana katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede çalışma kapsamında öncelikle inovasyon ve kamuda inovasyon konularını kavramsal olarak ele aldıktan sonra Türk kamu yönetiminde inovasyonun gelişimi incelenecek ve var olan uygulamalar ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, İnovasyon, Türkiye

ABSTRACT

Innovation is the development of a new product, service or process or a new method of organization in an organization. The rapid changes experienced with globalization force the public and private sector to keep up with the change. Innovation has become an indispensable tool for private sector businesses that want to ensure customer satisfaction and be competitive in recent years. Innovation in public administration has become important in recent years. Innovation in the public sector is used not only to improve efficiency and productivity, but also to consolidate legitimacy in the transformation process of public administration. There are many factors that necessitate innovation in public administration. Perhaps the most important of these factors is risk aversion. The effect of the Weberian bureaucracy model is important in the inability of public administrators to take risks. However, new approaches that emerged in public administration after the 1980s focused on increasing efficiency in public service delivery and the development of state-citizen relations. However, especially with the "public value" approach put forward by Moore in 1995, innovation in the public sector and especially ICT-oriented innovation concepts have been studied frequently in recent years.

Innovation studies in public administration in Turkey can be traced back to the planned period that started with the establishment of the SPO in 1962. With many laws, plans, programs and reports that followed, steps were taken to ensure innovation in Turkish public administration. In Turkey, innovation studies in public administration accelerated especially after 2006 with the "Information Society and Strategy Action Plan". E-government, BIMER, UYAP are some of the projects aimed at innovation in the public sector. However, as a final development, 'Innovation and Development in Public Administration 2023 Report' was prepared according to Turkey's Strategic Vision 2023, and it was aimed to support public innovation studies for human development.

Although there are many studies in the international literature on innovation in the public sector in recent years, there are only a limited number of studies in our country. In this respect, the study is important in terms of contributing to the field. In this framework, within the scope of the study, firstly, the innovation and innovation in the public sector will be discussed conceptually, then the development of innovation in Turkish public administration will be examined and existing applications will be specified.

Keywords: Public Administration, Innovation, Turkey

GİRİŞ

İnovasyon, bir organizasyonda yeni bir mal, hizmet veya sürecin ya da yeni bir organizasyon yönteminin geliştirilmesidir. Küreselleşme ile birlikte yaşanan hızlı değişimler kamuyu ve özel sektörü değişime ayak uydurmaya zorlamaktadır. Müşteri tatminini sağlamak ve rekabet edebilir olmak isteyen özel sektör işletmeleri için inovasyon son yıllarda vazgeçilmez bir araç olmuştur. Kamu yönetiminde inovasyon ise son yıllarda önemli hale gelmeye başlamıştır.

Kamuda inovasyon, kamu yönetiminin dönüşüm sürecinde sadece etkinlik ve verimliliği iyileştirmek için değil aynı zamanda meşruiyeti de sağlamlaştırmak için kullanılmaktadır. Kamu yönetiminde inovasyonu zorunlu kılan pek çok etmen bulunmaktadır. Bu etmenlerden belki de en önemlisi riskten kaçınmadır. Kamu yöneticilerinin risk alamamasında Weberyen bürokrasi modelinin etkisi önemlidir. Ancak 1980'lerden sonra kamu yönetiminde ortaya çıkan yeni yaklaşımlar, kamu hizmeti sunumunda verimliliği artırmak ve devlet-vatandaş ilişkilerinin

gelişmesine eğilmişlerdir. Bununla birlikte özellikle 1995 yılında Moore tarafından ortaya atılan “kamu değeri” yaklaşımı ile birlikte kamuda inovasyon ve özellikle BİT odaklı inovasyon kavramları ilişkili olarak son yıllarda sıkça çalışılmaktadır.

Türkiye’de kamu yönetiminde inovasyon çalışmaları 1962 yılında Devlet Planlama Teşkilatı’nın kurulması ile başlayan planlı döneme kadar götürülebilir. Sonrasında çıkan pek çok kanun, plan, program ve raporlarla Türk kamu yönetiminde inovasyonun oluşmasını sağlayacak adımlar atılmaya çalışılmıştır. Türkiye’de kamu yönetiminde inovasyon çalışmaları özellikle 2006 sonrası “Bilgi Toplumu ve Strateji Eylem Planı” ile birlikte hızlanmıştır. E-devlet, BİMER, UYAP kamuda inovasyona yönelik projelerden bazılarıdır. Bununla birlikte son bir gelişme olarak Türkiye’nin Stratejik Vizyonu 2023’e göre ‘Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Kalkınma 2023 Raporu’ hazırlanmıştır. Bu çalışma ile kamuda inovasyon çalışmalarının insani gelişimde rol oynaması ve katkı sunması amaçlanmıştır.

Kamuda inovasyona ilişkin son yıllarda uluslararası literatürde çok sayıda çalışma yer almasına rağmen ülkemizde sınırlı sayıda çalışma yer almaktadır. Bu açıdan çalışma alana katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede çalışma kapsamında öncelikle inovasyon ve kamuda inovasyon konularını kavramsal olarak ele aldıktan sonra Türk kamu yönetiminde inovasyonun gelişimi incelenecek ve var olan uygulamalar belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, İnovasyon, Türkiye

1. İnovasyon ve Kamuda İnovasyon

İnovasyon kavramı Schumpeter (1934)’e kadar dayanmakla birlikte 1934’ten beri pek çok farklı araştırmacı ve farklı kuruluşlar tarafından çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımlardan bazıları şu şekildedir:

Schumpeter’e göre inovasyon, yeni ürün, yeni üretim yöntemi, yeni pazarlara açılma, yeni kaynak tedarikleri ve bir endüstride yeni organizasyonel oluşumlardır (Szakály, 2013).

Rogers’a göre (1983) inovasyon, bir fikrin, uygulamanın veya bir nesnenin farklı bir birey tarafından yeni olarak algılanması veya uygulanmasıdır.

OECD tarafından hazırlanan ve TÜBİTAK tarafından Türkçeleştirilerek yayınlanan Oslo Kılavuzu’nun 2009 baskısında ise inovasyon; yenilikçilik olarak ifade edilmekte ve şöyle tanımlanmaktadır: “Yenilik, işletme içi uygulamalarda, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir (Oslo Kılavuzu, 2009).

Küreselleşme ile birlikte son yıllarda vazgeçilmez bir kavram olmuştur. Kamu yönetiminde inovasyon ise daha yeni bir dönemde kullanılmaktadır. Kamu yönetiminde az kaynak ve sınırlı kapasite ile kaliteli hizmet sunulması ve vatandaş odaklı yönetim anlayışı sağlamak için kamu yönetiminde inovasyon yapılması zorunludur (Maliye Bakanlığı, 2009: 1; Köremez, 2010):

Kamuda inovasyon, kamu yönetiminin dönüşüm sürecinde sadece etkinlik ve verimliliği iyileştirmek için değil aynı zamanda meşruiyeti de sağlamlaştırmak için kullanılmaktadır (Bekkers, Tummers& William Voorberg, 2013: 2). Kamuda inovasyon arzusu, yeni yönetim ideolojileri (Yeni Kamu İşletmeciliği, Açık Hükümet vb) ve e-devlet gibi bazı reform programlarıyla bağlantılı olarak uzun bir tarihe sahiptir (Bekkers, Tummers& William

Voorberg, 2013: 2). Son yıllarda ise “kamu değeri” yaklaşımı ile birlikte kamuda inovasyon ve özellikle BİT odaklı inovasyon kavramları ilişkili olarak sıkça kullanılmaktadır.

OECD, Kamu Sektörü İnovasyon Birimi (Observatory of Public Sector İnnovation- OPSİ, kamuda inovasyon çalışmaları ile ilgilenmektedir. OECD Kamu Sektöründe İnovasyon Gözlemevi (OPSI), kamu yönetimindeki inovasyon uygulamalarını üç ana kavrama bağlı olarak açıklamaktadır: yenilik, uygulama ve etki. Yenilik kriterleri her zaman evrensel olarak uygulanamaz çünkü hükümetler başka yerlerde denenmiş uygulamaları hayata geçirir (örn. özel sektörde veya başka bir ülkede). Ancak uygulama yine de o ülke için yenilik olabilir. Uygulama kriteri, bir fikrin uygulanması veya en azından uygulama sürecinde olması gerektiği anlamına gelir. Politika ile ilgili analiz ve tavsiye oluşturmak için etkilerin belgelenmesi çok önemlidir. OPSİ bugün üç etki boyutuna odaklanmaktadır: hizmet kalitesi, maliyet verimliliği ve kullanıcı memnuniyeti. “Başarısız” yeniliklerin etkileri bile gelecekteki yeniliklerin tasarlanması ve uygulanması için yararlı bilgiler sağlayabilir (OECD, 2014: 10-11).

Kamu sektöründe inovasyon alanları alan yazındaki çalışmalardan (Cunningham ve Karakasidou, 2009; Borins, 2001; Demir, 2016; Güngör ve Göksu, 2013) hareketle genel olarak şu şekilde ifade edilebilir: e-devlet kapsamında kamu hizmetlerinin elektronikleştirilerek bürokrasinin azaltılması, erişimin hızlanması; idari süreçlerin yeniden yapılandırılarak basitleştirilmesi; kamuda yenilikçi kültürün sağlanması ve performans iyileştirilmesi yapılması; kamu kurumları, özel işletmeler, sivil toplum kuruluşları gibi farklı aktörlerle işbirliği yapılması ve vatandaşların kamu hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin karar verme süreçlerine katılımlarının sağlanması.

Kamu yönetiminde inovasyon örneklerine ülkeler özelinde baktığımızda en çok dikkat çeken uygulamalar şunlardır:

- Birleşik Krallık Kabine Ofisi tarafından uygulanan “Solve it your way” yaklaşımı ile Ulusal Sağlık Servisi İnovasyon ve Geliştirme Enstitüsünün internet sitesinde vatandaşlardan bazı problemlerin çözümüne ilişkin öneriler alınmaktadır.
- Portekiz’de 2006 ile 2011 arasında uygulanan SIMPLEX Programı ile vatandaşlardan problemlere yönelik çözüm önerileri alınmakla birlikte, program kapsamında internet üzerinden sertifikalar verilmektedir. Böylece program aracılığı ile politika yapım sürecine vatandaş katılımının sağlanması ile birlikte kamu hizmetlerinin maliyetini azaltmak, kamu yönetiminde güvenin ve etkinliğin sağlanması gibi pek çok katkı sağlanmıştır (Rivera, Simmonds ve Roman: 2012: 25).
- OECD Kamu Sektörü İnovasyon Birimi’nin (Observatory of Public Sector Innovation – OPSİ) farklı ülkelerin kamuda iyi inovasyon örneklerini açıkladığı çalışmada yer verilen bir uygulama ise Güney Kore’de kamu yönetiminde inovasyon uygulaması olarak yer alan Ulusal E-Devlet Portalı Minwon 24 projesidir. Minwon 24 ile pek çok kamu hizmeti online olarak sağlanmaktadır (OECD, 2014: 14).

Kamu yönetiminde inovasyonun çeşitli engelleri bulunmaktadır. Kamu yönetiminde inovasyonun en temel engellerinden birisi değişime karşı direnç kültürüdür (Demir, 2016: 151-152). Bununla birlikte finansman ve insan kaynağı açısından kaynakların sınırlı olması, yasal

sınırlılıkların bulunması, kamu yöneticilerinin kurallara aşırı bağımlılığı gibi engeller bulunmaktadır.

Borins (2006: 16), kamuda inovasyonu zorlaştıran etmenleri üç grupta toplamıştır:

1. Bürokrasi kaynaklı engeller: Yeni teknoloji uygulamanın zorluğu, organizasyonu koordine etmenin zorluğu, lojistik problemler, inovasyonun benimsenmesinin zorluğu,
2. Politik çevre kaynaklı engeller: Yetersiz fon ve kaynaklar, yasal kısıtlamalar, siyasi karşı tutum,
3. Kamu sektörü dışındaki engeller: vatandaşların inovasyon faaliyetlerinin etkinliğine inanmaması, özel sektörün kamu sektörü ile rekabete girmek istememesi nedeni ile karşı tutum sergilemesi vb.

2. Türk Kamu Yönetiminde İnovasyon

Kamu yönetiminde inovasyonun ortaya çıkmasını zorlaştıran en önemli etmenlerden biri riskten kaçınmadır. Kamu yöneticilerinin risk alamamasında Weberyen bürokrasi modelinin etkisi önemlidir. Türk kamu yönetiminde de Weberyen bürokrasi baskın bir nitelik göstermiştir. Bu anlayış içerisinde kamu kurumlarının yönetim kültürü gizlilik, kapalılık, aşırı kuralcılık ve şekilcilik üzerine kurulmuştur. Kamu yönetiminde yaşanan paradigma değişimi ve bu değişimin Türkiye'ye yansması ile gerçekleştirilen 2000 sonrası reformlarla yeni kamu işletmeciliği anlayışı doğrultusunda kamu kurumlarında stratejik yönetim anlayışına dayalı ve vatandaş odaklı bir yönetimi hedef alan bir yönetim inşasına odaklanılmıştır. Kamu kurumlarının yeni yönetim şekline uyum sağlaması inovasyonun yönetim sürecinde benimsenmesi ile ilişkilidir. Günümüzde mevcut örnek inovatif uygulamalar Türk kamu yönetiminin inovasyonla tanıştığını göstermektedir. Ancak kapsayıcı bir inovatif kültürün oluşturulması ancak belli bir süreç sonunda gerçekleşebilecektir (Şengül, 2015: 150).

Türkiye'de yenilikçilik konusunda yapılan çalışmalar planlı döneme kadar götürülebilir. 1962 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) kurulmasına kadar götürülebilir. Dokuzuncu Kalkınma Planı ve Yedinci Çerçeve Programı (2007-2013) inovasyona dayalı bir kalkınma stratejisi benimsemiştir. 2003 yılında kabul edilen '5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu' ile başlayan süreçte kamu yönetiminde yeni bir yapılanma meydana gelmiştir. Bu dönemde stratejik yönetim anlayışına ve performansa dayalı çalışma odaklı bir kamu sektörü oluşturulması hedeflenmiştir. Türkiye'de kamu yönetiminde inovasyon çalışmaları özellikle 2006 sonrası "Bilgi Toplumu ve Strateji Eylem Planı" ile birlikte hızlanmıştır. Bu planda yer alan yedi temel stratejik öncelikten üç tanesi kamu yönetiminde modernizasyon, vatandaş odaklı hizmet dönüşümü ve ar-ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesidir. 2008 yılında Maliye Bakanlığı Technopolis Group Türkiye firması ile "Kamuda İnovasyon Yönetim Sistemi ve Tekniklerinin Geliştirilmesi" kısa adıyla KAMİN olarak bilinen proje ile kamuda inovasyonu uygulamaya koyabilmek adına başlatmışlardır (Tolun, 2008). Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023'e göre 'Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Kalkınma 2023 Raporu' hazırlanmıştır. Bu çalışma ile kamuda inovasyon çalışmalarının insani gelişime katkı sunması amaçlanmıştır (Güngör ve Göksu, 2013: 1251).

Türk kamu yönetiminde inovasyon örneklerinden en önemlisi e-devlet uygulamalarıdır. Son yıllarda pek çok hizmet e-devlet kapısı ile entegre edilerek vatandaşın kullanımına açılmıştır

(Kalkınma Bakanlığı, 2015: 59-60). Türkiye’de e-Devlet uygulamalarının tarihi İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’nün 1970’li yılların başında uygulamaya koyduğu Merkezi Nüfus İstatistikleri Projesi (MERNİS)’ne kadar götürülebilir (Demirhan ve Türkoğlu, 2014: 241). Ancak esas olarak 2003-2004 yıllarını kapsayan e-dönüşüm Türkiye projesi ile e-devlet uygulamasının başlatıldığı söylenebilir. Bu sayede e-devlet ile çok sayıda kamu kurumu vatandaşların problemlerine çözüm üretebilme ve vatandaşların İnternet üzerinden hizmet alımını gerçekleştirebilmesine olanak kazanmıştır. E-devlet kapsamında kamu kurumlarının vermiş olduğu pek çok hizmet bulunmaktadır. Mesela UYAP (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi), Adalet Bakanlığı ve diğer yargı birimlerinin hizmet süreçlerini hızlandırarak bürokrasiyi azaltan bir platformdur. MERNİS (Merkezî Nüfus İdare Sistemi), 2002 yılı itibari ile İçişleri Bakanlığı'na bağlı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nce uygulamaya konulan merkezî nüfus bilgileri düzenlemesidir. Bununla birlikte Emniyet Genel Müdürlüğü: Araç ve Ceza Puanı Sorgulama Hizmetleri; Maliye Bakanlığı: E-Bordro Hizmeti; Sağlık Bakanlığı: Aile Hekim Bilgisi Sorgulama Hizmeti; Sosyal Güvenlik Kurumu: 4A, 4B ve 4C Hizmetleri gibi zaman içerisinde sürekli olarak pek çok kamu hizmeti e-devlet aracılığıyla vatandaşlara ulaşmıştır. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS) projesi kapsamında 2007 yılında uygulamaya konulan e-Okul uygulaması ve ÖSYM tarafından karar alınan ve tüm öğrencilerin bilgilerinin resmi olarak saklanması yarayan YÖKSİS veritabanı gibi pek çok bilgi ve iletişim teknolojisi odaklı inovasyon uygulaması yer almaktadır.

İnovasyon ifade edildiği gibi “yenilik” kavramı ile tanımlanmakla birlikte tamamen “yeni” bir uygulamayı veya ürünü ifade edecek diye bir zorunluluk yoktur. Mevcut bir uygulama veya ürünün geliştirilmesi ile de inovasyonlar ortaya çıkabilmektedir. Bu anlamda Belediyelerin buldukları yerleşim yerleri içerisinde yapmış oldukları yenilikçi projeler de birer inovasyon örneğidir. Mesela belediyelerin akıllı toplu ulaşım hizmetleri, kent bilgi sistemleri ve yaşam laboratuvarları buna örnek olarak verilebilir.

Kamuda inovasyona yönelik mevcut uygulama örnekleri başarılı inovasyonlara örnek olarak verilebilir. Ancak sürdürülebilir gelişme için şüphesiz bir kerelik inovasyon yeterli olmayacaktır. Bu nedenle kamu kurumları, değişen vatandaş taleplerini, değişen teknolojiyi ve ekonomik ve sosyal değişiklikleri yakından takip ederek hizmetlerini ve yapılarını iyileştirmeleri gerekmektedir. Bu ise ancak tüm personelin, paydaşların, vatandaşların katılımı ile gerçekleştirilecek sürekli ve her alanda uygulanabilir inovasyon ile mümkündür. Bununla birlikte e-devlet uygulamalarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Benzeri şekilde kamuda liyakata dayalı etkin bir kamu yönetimi standartlarının sağlanması kamuda inovasyonun gelişmesi için önem arz etmektedir.

Ulusal İnovasyon Girişimi hazırladığı “İnovasyon Çerçeve Raporu’nda” Türk kamu yönetiminde inovasyonun geliştirilmesi için yapılacak olan adımlar şu şekilde belirtilmiştir (Ulusal İnovasyon Girişimi, 2006): 1. İnovasyonun sosyal ve ekonomik politikalarla bir arada ele alınması, 2.Vatandaş katılımının sağlanması, 3.Türkiye’nin etkin bir vizyon oluşturması, 4.Liderler tarafından “Ulusal İnovasyon Yapısı”nın desteklenmesi ve 5.Yerel paydaşların katıldığı “Bölgesel İnovasyon Yapılanmaları”nın benimsenmesi. Bununla birlikte Türk kamu yönetiminde inovasyonun sağlanmasının önündeki en önemli engel Türk kamu yönetimindeki

aşırı kuralcılık ve riskten kaçınma geleneğidir. Bu anlamda Türk kamu yönetiminin kalıplaşmış yapısını kırmaya yönelik adımlar şüphesiz inovasyonun gelişimine alan açacaktır. İnovasyonun sağlanması için en önemli araçlardan biri olan bilgi teknolojileri altyapısı ise bütün kamu kurumları tarafından elde edilmiş olmalıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İnovasyon daha çok özel sektör ile ilgili bir kavram olarak ele alınmaktayken, son yıllarda bu algının değiştiği ve kamu yönetiminde inovasyonu ele alan çalışmaların ve uygulamaların hızla arttığı görülmektedir. 1980'lerden sonra kamu yönetiminin yapısını değiştirmeye ve bürokrasiyi sınırlandırmaya yönelik reform dalgalarına rağmen ülkelerin sosyo ekonomik faaliyetlerinin büyük bir bölümünü kamu kurumları üretmektedir. Dolayısıyla kamu sektörü ulusal ekonomiler içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Kamu sektörünün söz konusu yükünü azaltmaya yönelik inovatif uygulamalar toplumsal bir kazanç sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Kamu sektöründe inovasyon alanları alan yazındaki çalışmalardan (Cunningham ve Karakasidou, 2009; Borins, 2001; Demir, 2016; Güngör ve Göksu, 2013)) hareketle genel olarak şu şekilde ifade edilebilir: 1.E-devlet kapsamında kamu hizmetlerinin elektronikleştirilerek bürokrasiyi azaltılması, erişimin hızlanması; 2.İdari süreçlerin yeniden yapılandırılarak basitleştirilmesi; 3.Kamuda yenilikçi kültürün sağlanması ve performans iyileştirilmesi yapılması; 4. Kamu kurumları, özel işletmeler, sivil toplum kuruluşları gibi farklı aktörlerle işbirliği yapılması ve 5. Vatandaşların kamu hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin karar verme süreçlerine katılımlarının sağlanması. Bu kapsamda yukarıda da açıklandığı gibi Birleşik Krallık Kabine Ofisi'nin geliştirdiği "Solve it your way" yaklaşımı ile vatandaşlardan belirli problemlerin çözümü için öneri sunmalarının istenmesi ile vatandaşlardan önemli katkılar alınmıştır. Portekiz'de geliştirilen SIMPLEX Programı ile hizmet inovasyonu, ürün inovasyonu ve örgütler arası inovasyon bir arada kullanılmış ve vatandaş katılımı ile birlikte kamu yönetiminde verimliliğin sağlanmasına katkı sunulmuştur. Güney Kore örneğinde ise Ulusal E-Devlet Portalı Minwon 24 projesi ile pek çok kamu hizmetinin online olarak sunulması oldukça önemlidir.

Türkiye'de teknoloji ve yenilikçilik konusunda yapılan çalışmalar planlı döneme kadar götürülmekle birlikte 2006 sonrası "Bilgi Toplumu ve Strateji Eylem Planı" ile birlikte hızlanmıştır. E-devlet, BİMER, UYAP, Adres Kayıt Sistemi (AKS), Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS), Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS), Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS), elektronik yazışma, kimlik kartı uygulamaları kamuda inovasyon örneklerinden bazılarıdır. Önceden de ifade edildiği gibi inovasyon, "yenilik" kavramı ile tanımlanmakla birlikte tamamen yeni bir uygulamayı veya ürünü ifade edecek diye bir zorunluluğu yoktur. Mevcut bir uygulama veya ürünün geliştirilmesi ile de inovasyon ortaya çıkabilmektedir. Bu anlamda Belediyelerin sorumlulukları altında buldukları yerleşim yerlerine dönük yaptıkları yenilikçi projeler de birer inovasyon örneğidir. Mesela belediyelerin akıllı toplu ulaşım hizmetleri, kent bilgi sistemleri ve yaşam labaratuvarlarını örnek olarak verebiliriz.

Kamu yönetiminde inovasyonun başta kültür sorunu olmakla birlikte pek çok engelle karşılaşıldığı görülmektedir. Bu engeller şu şekilde belirtilebilir: riskten kaçınma, kaynak kıtlığı, rekabet eksikliği, kurallara bağlılık, yasal kısıtlılıklar, bürokrasi kaynaklı engeller, yenilik ve teknoloji uygulamalarının zorluğu vb. Kamu yönetiminde inovasyonun geliştirilmesi

öncelikle mevcut inovasyon projelerinin görünürlüğünün artırılması hedeflenmelidir. Böylece var olan uygulamalar yeni inovasyon projelerinin sağlanmasına teşvik unsuru olacaktır. Bununla birlikte inovasyon stratejileri bir bütün olarak kabul edilmeli ve sosyal ve ekonomik politikalarla bütünleşmesi sağlanmalıdır. Bununla birlikte inovasyonun sağlanmasında ne önemli araç olan bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı kamu kurumları tarafından sağlanmış olmalıdır. Türk kamu yönetiminin aşırı kuralcı yapısı ve kamu yöneticilerinin riskten kaçınma davranışlarını değiştirmeye yönelik adımlar ise inovasyonun gelişimine alan açmaya katkı sunacaktır.

KAYNAKÇA

- Bekkers, V., Van Duivenboden, H., & Thaens, M. (2006). Public innovation and information and communication technology: relevant backgrounds and concepts. *Information and Communication Technology and Public Innovation*, 3-21.
- Borins, S. (2001). *The challenge of innovating in government*. Arlington, VA: PricewaterhouseCoopers Endowment for the Business of Government.
- Borins, S (2006). *The Challenge of Innovating in Government*, IBM Center for the Business of Government
- Cunningham, Paul & Karakasidou, Aikaterini (2009). *Innovation in the Public Sector*, INNO POLICY Trendchart Policy Brief No. 2, s. 6-7.
- Daglio, M. G. D. K. H., Gerson, D., & Kitchen, H. (2014). *Innovating the public sector: From ideas to impact. Building Organisational Capacity for Public Sector Innovation.*[Report] Retrieved from: <https://www.oecd.org/innovating-the-public-sector/Background-report.pdf>.
- Demir, F. (2016). Avrupa’da kamu sektöründe inovasyon ve yenilikçi yöntemler. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(27), 143-170.
- Demirhan, Y., & Türkoğlu, İ. (2014). Türkiye’de E-devlet uygulamalarının bazı yönetim süreçlerine etkisinin örnek projeler bağlamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 10(22), 235-256.
- Devlet Planlama Teşkilatı (2006). *Dokuzuncu kalkınma planı 2007-2013*.
- Devlet Planlama Teşkilatı (2003). *E-Dönüşüm Türkiye Projesi*.
- Elçi, Ş. (2006). *İnovasyon: Kalkınmanın ve rekabetin anahtarı*. Meteksan Bilişim Grubu, BT Haber.
- Frees, W., Bouckaert, G., & van Acker, W. (2014). The sustainability of public sector innovations: the role of feedback, accountability and learning. In *EGPA Annual Conference*, Date: 2014/09/10-2014/09/12, Location: Speyer, Germany.
- Gökçe, S. G. (2015). Kamuda inovasyon ve Türkiye’deki uygulamaları. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 28-37.
- Güngör, A. G. G., & Göksu, A. (2013). *Kamuda İnovasyon Uygulaması: Türkiye Örneği*
- Köremez, B., Devlet Personel Uzmanı, *Kamuda İnovasyon Yönetimi*, 2010. Tübitak, “Oslo Kılavuzu”, erişim adresi: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/kilavuzlar/Oslo_3_TR.pdf, erişim tarihi: 01.07.2021

Rivera Leon, Lorena, Simmonds, Paul ve Roman, Laura (2012), *Trends and Challenges in Public Sector Innovation in Europe*, Thematic Report 2012 under Specific Contract for the

Integration of INNO Policy Trend Chart with ERAWATCH (2011–2012). Inno Policy TendChart. European Commission.

Rogers, E. (1983). Diffusion of Innovations. The Free Press.

Szakály, D. Innovation Management :
<http://gtk.unimiskolc.hu/files/5009/INNOVATION%20MANAGEMENT.pdf>

Şengül, R. (2015). Örgütsel Değişim Faktörü Olarak İnovasyon ve Kamu Yönetimi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 141-151.

Tolun, Ü. (2008). İnovasyonu Anlamak. Strateji Bülteni, 18-22.

Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM), Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Kalkınma 2023 Raporu,

https://tasam.org/Files/Etkinlik/File/VizyonBelgesi/KYI_vizyon_pdf_efe29bff-f368-4939-88eb-2979e6b914a2.pdf

Ulusal İnovasyon Girişimi (2006). İnovasyon Çerçeve Raporu.

<https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/9001-ulusal-inovasyon-girisimi-ekim-2006-inovasyon-cerceve-raporu> Erişim Tarihi: 14.07.2021

**OTEL ÇALIŞANLARININ KORONAVİRÜS SALGININA YÖNELİK ALGI VE
TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**
EVALUATION OF HOTEL EMPLOYEES' PERCEPTIONS AND ATTITUDE TO THE
CORONAVIRUS EPIDEMIC

MEHMET KASAP

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı
ORCID: 0000-0001-9112-0101

AHMET BÜYÜKŞALVARCI

Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi
ORCID: 0000-0001-7207-3987

ÖZET

Araştırma, COVID-19 pandemisi sürecinde hizmet veren otel çalışanlarının COVID-19 Salgınına Yönelik Algı ve Tutumlarını Değerlendirmek için Antalya ilinde bulunan 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan 72 otel çalışanı ile Ocak-Nisan 2021 tarihleri arasında yürütüldü. Veriler çevrimiçi anket yöntemi ile toplandı. Araştırmanın yürütülebilmesi için etik kurul izni ve kurum izni alındı. Araştırmada otel çalışanlarının sosyo-demografik bilgilerini ve pandemi döneminde işe ulaşım şekli, koronavirüs bulaştırma korkusu, 65 yaş üzeri birey ile yaşama durumu gibi bazı bilgileri içeren anket formu kullanıldı. Otel çalışanlarının koronavirüs algı ve tutumlarını ölçmek için “COVID-19 Salgınına Yönelik Algı ve Tutumları Değerlendirme Ölçeği” kullanıldı. Ölçek “Nedenler Algısı”, “Hastalık Algısı”, “Kontrol Algısı” ve “Kaçınma Davranışı” olmak üzere 4 ayrı ölçeği içermektedir ve her biri ayrı değerlendirilmektedir.

Araştırmaya katılan otel çalışanlarının %66,7’si erkek, %83,3’ü 25-34 yaş arasında %62,5’i evli, %41,6’sı ön lisans, %29,2’si lise mezunu, %62,6’sı yiyecek-içecek, %16,7’si ön büro, %12,5’i mutfak, %4,1’i kat hizmetleri ve %4,1’i animasyon departmanında çalışmaktadır. %70,8’si 2-5 yıl arası bulunduğu işletmede çalışmakta olup, %62,5’inin 10 yıl ve üzerinde mesleki deneyimi bulunmaktadır. Otel çalışanlarının %58,3’ü COVID-19 bulaştırma korkusu yaşadığını, %33,3’ü bu süreçte 65 yaş üzeri bireyle yaşadığını, %58,3’ü kurumun servisi, %37,5’i özel araç ve %4,2’si toplu taşıma ile işe gittiğini belirtmiştir. Otel çalışanlarının COVID-19 algı ve tutumları puan ortalamalarına bakıldığında; “Hastalık Algısı”nın $2,74 \pm 0,95$, “Nedenler Algısı”nın $2,36 \pm 0,81$, “Kontrol Algısı”nın $2,76 \pm 0,73$ ve “Kaçınma Davranışı”nın $2,88 \pm 0,66$ tespit edildi. Ayrıca çalışmada otel çalışanlarının cinsiyetine göre “Kaçınma Davranışı” alt boyutunda, yaşlarına göre “Hastalık Algısı”, “Kontrol Algısı” ve “Kaçınma Davranışı” alt boyutunda, evli olanların “Hastalık Algısı” ve “Kaçınma Davranışı” alt boyutlarında, çalışılan departmana, kronik hastalığı olma durumuna ve 65 yaş üzeri bireyle yaşama durumuna göre “Kaçınma Davranışı” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p < 0,05$). Sonuç olarak otel çalışanlarının “Hastalık Algısı”, “Kontrol Algısı”, ve “Kaçınma Davranışı” alt boyut puan ortalamalarının ortalamanın üzerinde, “Nedenler Algısı”nın ise ortalamanın altında olduğu tespit edildi. Bu doğrultuda önerilerde bulunuldu.

Anahtar Kelimeler: Otel Çalışanı, Turizm, Koronavirüs, Algı, Tutum.

ABSTRACT

The research was carried out with 72 hotel employees working in 5-star hotel businesses in Antalya between January and April 2021 in order to evaluate the Perceptions and Attitudes of hotel employees

serving during the COVID-19 pandemic process. Data were collected by online survey method. Ethics committee permission and institutional permission were obtained to conduct the study. In the research, a questionnaire form was used, which includes the socio-demographic information of the hotel employees and some information such as the way of transportation to work during the pandemic period, the fear of contagious coronavirus, the situation of living with an individual over 65 years old. The "Perception and Attitudes Assessment Scale towards the COVID-19 Epidemic" was used to measure the coronavirus perceptions and attitudes of hotel employees. The scale includes 4 different scales as "Perception of Causes", "Perception of Illness", "Perception of Control" and "Avoiding Behavior" and each of them is evaluated separately.

Of the hotel employees participating in the research, 66.7% are male, 83.3% are between the ages of 25-34, 62.5% are married, 41.6% are associate degrees, 29.2% are high school graduates, 62.6% work in the food and beverage department, 16.7% in the front office, 12.5% in the kitchen, 4.1% in the housekeeping department and 4.1% in the animation department. 70.8% of them have been working in the company for 2-5 years, 62.5% of them have 10 years or more of professional experience. 58.3% of the hotel employees experienced fear of infecting COVID-19, 33.3% of them lived with individuals over 65 years of age in this process, 58.3% of them were the service of the institution, 37.5% of them were private vehicles and 4%, 2 of them stated that they go to work by public transport. Considering the average score of COVID-19 perceptions and attitudes of hotel employees; "Illness Perception" was 2.74 ± 0.95 , "Causes Perception" was 2.36 ± 0.81 , "Control Perception" was 2.76 ± 0.73 , and "Avoiding Behavior" was 2.88 ± 0 , 66 detected. In addition, in the study, hotel employees in the "Avoiding Behavior" sub-dimension according to their gender, in the "Illness Perception", "Control Perception" and "Avoiding Behavior" sub-dimension according to their age, and in the "Illness Perception" and "Avoiding Behavior" sub-dimensions of married employees, according to the department, chronic A statistically significant difference was found in the "Avoiding Behavior" sub-dimension according to the status of having a disease and living with an individual over 65 ($p < 0.05$). As a result, it was determined that the mean scores of the sub-dimensions of "Illness Perception", "Perception of Control" and "Avoiding Behavior" of the hotel employees were above the average, and the "Reasons Perception" was below the average. Suggestions were made in this direction.

Keywords: Hotel Employee, Tourism, Coronavirus, Perception, Attitude.

GİRİŞ

COVID-19 enfeksiyonu, SARS-CoV-2 virüsünün neden olduğu bulaşıcı ve ölümcül bir hastalıktır. İlk olarak bu hastalık Çin'in Wuhan kentinde 2019 Aralık ayı sonlarında ortaya çıkmış ve kısa sürede tüm dünyaya yayılmıştır. Dünyada bu hastalığa ilişkin ölümler devam etmekte olup ölüm sayısının son durumu 4.400.049'tur (corona.cbddo.gov.tr/). Ülkemizde görülen ilk COVID-19 vakası da 11 Mart 2020 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanmıştır (Budak ve Korkmaz, 2020). Hastalığın etkisi ülkemizde devam etmektedir ve ölüm sayısı 51.253'e ulaşmıştır (covid19.saglik.gov.tr/). Bu doğrultuda 2020 yılı tüm dünyada ve ülkemizde çeşitli önlem, kısıtlılık ve yasakların yaşandığı bir yıl olmuştur. Hastalığın yayılmasının önlenmesi amaçlı alınan kısıtlılıklar arasında uluslararası ve bölgesel seyahat yasakları, yeme-içme işlemelerinin kapatılması ve tüm etkinliklerin durdurulması ve ertelenmesi gibi kısıtlılıklar yer almıştır (Düzgün ve Kurt, 2020). Dolayısıyla tüm sektörler bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Etkilenen sektörler arasında hiç şüphesiz turizm sektörü de yer almaktadır. Turizm işletmelerinin hizmet verememesi ülke ekonomisini etkilediği gibi bu sektörde çalışan birçok insanı da etkilemiş, hatta işsiz kalmalarına neden olmuştur (Alaeddinoğlu ve Rol, 2020). Ancak ülkemizde yaşanan normalleşme süreci ve seyahat kısıtlılıklarının kalkması ile turizm sektörü hareketlenmeye ve otel işletmeleri de ziyaretçi

kabul etmeye başlamıştır. Her ne kadar bu durum ekonomik açıdan olumlu bir durum olsa da hastalığın bulaşıcı olması ve ölüme neden olması tüm insanlarda olduğu gibi otel işletmelerinde çalışan bireylerde de tedirginlik yaratmaktadır. Turizm sektörünün en önemli alanlarından biri olan otel işletmeleri bu süreçte ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Hem çalışanların hem de misafirlerin gerekli önlemleri almasının sağlanması kolay olmamaktadır (Batman vd., 2020). Turizm sektörü insanın insana hizmetinin yoğun olarak yaşandığı bir sektör olması durumu ile, her ne kadar gerekli önlemler alınsa da otel çalışanlarında koronavirüse yakalanma veya bulaştırma korkuları yaşanabilmektedir. Otel çalışanları kaygı, endişe, stres gibi hislerle karşı karşıya kalmaktadır (Özdemir Güzel, 2021). Dolayısıyla bu araştırma, otel çalışanlarının koronavirüs salgınına yönelik algı ve tutumlarının değerlendirilmesi amaçlı planlanmıştır. Araştırmada, zorlu pandemi koşullarında sahada hizmet veren turizm çalışanlarının da COVID-19 hastalığına karşı tutum ve algılarının belirlenmesi ile bu süreci nasıl geçirdiklerine ilişkin çıkarımda bulunmak hedeflenmiştir.

BULGULAR

Tablo 1’de otel çalışanlarının sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Otel Çalışanlarının Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	24	33.3
Erkek	48	66.7
Yaş Aralığı		
25-34	60	83.3
35-44	12	16.7
Medeni Durum		
Evli	45	62.5
Bekâr	27	37.5
Eğitim Durumu		
İlköğretim	9	12.5
Lise	21	29.2
Ön Lisans	30	41.6
Lisans	12	16.7
Çalışılan Departman		
Ön Büro	12	16.7
Kat Hizmetleri	3	4.1
Yiyecek-İçecek	45	62.6
Mutfak	9	12.5
Animasyon	3	4.1
İşletmede çalışılan süre (yıl)		
2-5 yıl	51	70.8
6-9 yıl	9	12.5
10 yıl ve üzeri	12	16.7
Mesleki deneyim yılı		
2-5 yıl	21	29.2

6-9 yıl	6	8.3
10 yıl ve üzeri	45	62.5
Toplam	72	100.0

Araştırmaya katılan otel çalışanlarının; %66.7'si erkek, %83.3'ü 25-34 yaş arasında, %62.5'i evli, %41.6'sı ön lisans, 29.2'si lise mezunu, %62.6'sı yiyecek-içecek, %16.7'si ön büro, %12.5'i mutfak, %4.1'i kat hizmetleri ve %4.1'i animasyon departmanında çalışmaktadır. %70.8'si 2-5 yıl arası bulunduğu işletmede çalışmakta olup, %62.5'inin 10 yıl ve üzerinde mesleki deneyimi bulunmaktadır.

Tablo 2'de otel çalışanlarının COVID-19 pandemisi döneminde bazı özellikleri yer almaktadır.

Tablo 2. Otel Çalışanlarının COVID-19 Pandemisi Döneminde Bazı Özellikleri

Özellikler	n	%
Kronik hastalık durumu		
Evet	3	4.2
Hayır	69	95.8
Hastalık türü (n=3)		
Astım	3	100.0
COVID-19'a yakalanma durumu		
Evet	3	4.2
Hayır	69	95.8
Pandemi Döneminde 65 Yaş Üzeri veya Kronik Hastalığı Olan Bireyle Yaşama Durumu		
Evet	24	33.3
Hayır	48	66.7
Pandemi sırasında Çalıştığınız dönem boyunca COVID-19 bulaştırma korkusu yaşama durumu		
Evet	42	58.3
Hayır	30	41.7
Pandemi Sürecinde İşletmeye Ulaşım Şekliniz		
Özel Araç	27	37.5
Kurum Servisi	42	58.3
Toplu Taşıma	3	4.2
Toplam	72	100.0

Araştırmaya katılan otel çalışanlarının; %95,8'ini herhangi bir kronik hastalığı bulunmamakta, %95,8'i COVID-19 hastalığı geçirmemiş, %33,3'ü pandemi sırasında 65 Yaş üzeri veya kronik hastalığı olan bireyle yaşamış, %58,3'ü pandemide çalıştığı dönem boyunca COVID-19 hastalığını bulaştırma korkusu yaşadığı ifade etmiştir. Katılımcıların %58,3'ü kurumun servisiyle, %37,5'i özel araçla ve %4,2'si toplu taşıma ile pandemi döneminde işe gittiğini belirtmiştir.

Tablo 3'de otel çalışanlarının koronavirüs algı ve tutumları ölçekleri ve alt boyutlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri yer almaktadır.

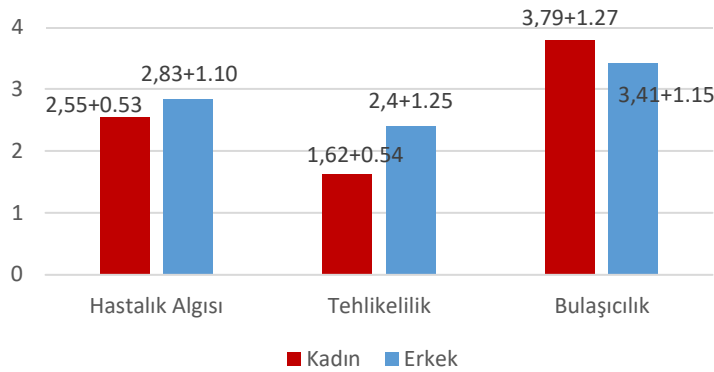
Tablo 3. Otel çalışanlarının koronavirüs algı ve tutumları ölçekleri ve alt boyutlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçekler ve Alt boyutları	Ort.	Ss.
---------------------------	------	-----

Hastalık Algısı	2.74	0.95
Tehlikelilik	2.14	1.12
Bulaşıcılık	3.54	1.19
Nedenler Algısı	2.36	0.81
Kompla	2.54	1.09
Çevre	2.36	1.00
İnanç	2.07	0.93
Kontrol Algısı	2.76	0.73
Makro	2.70	0.77
Kişisel	2.80	0.77
Kaçınılmazlık	2.81	0.92
Kaçınma Davranışları	2.88	0.66
Bölgesel kaçınma	2.28	0.94
Ortak alandan kaçınma	3.06	1.00
Kişisel temastan kaçınma	3.80	1.14

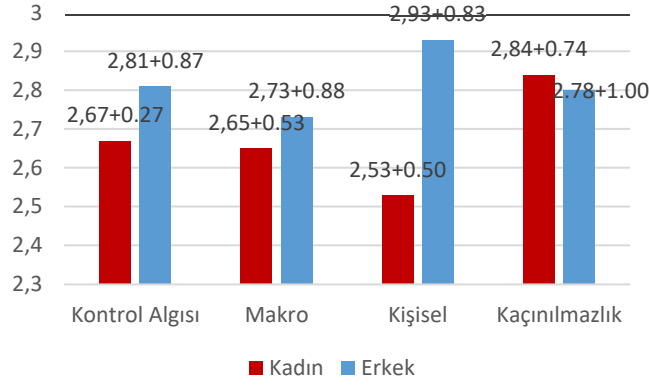
Otel çalışanlarının COVID-19 algı ve tutumları ölçek puan ortalamalarına bakıldığında; “Hastalık Algısı”nın 2.74 ± 0.95 , “Nedenler Algısı”nın 2.36 ± 0.81 , “Kontrol Algısı”nın 2.76 ± 0.73 ve “Kaçınma Davranışı”nın 2.88 ± 0.66 puan ortalaması olduğu tespit edildi.

Araştırmada, hastalık algısı ölçeğinin tehlikelilik alt boyutunda kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($t=-2.193$; $p=0.005$). Erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre koronavirüsün tehlikeliliği hakkında daha az endişeli olduğu tespit edildi. Kontrol algısı ölçeğinin kişisel alt boyutunda kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($t=-2.157$; $p=0.013$). Erkek katılımcıların kişisel önlemlerin koronavirüse yakalanmamak için yeterli olduğuna kadınlardan daha çok inandığı tespit edildi. Kaçınma davranışları ölçeğinin, ortak alandan kaçınma alt boyutunda kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($t=3.583$; $p=0.005$). Kadın katılımcıların ortak alandan kaçınma davranışları, erkek katılımcılara göre daha yüksek belirlendi. Nedenler algısı ölçeği ve alt boyutlarında kadın ve erkekler katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p>0.05$). Grafik 1, 2 ve 3’de kadın ve erkek katılımcıların hastalık algısı, kontrol algısı ve kaçınma davranışı ölçek ve alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları yer almaktadır.

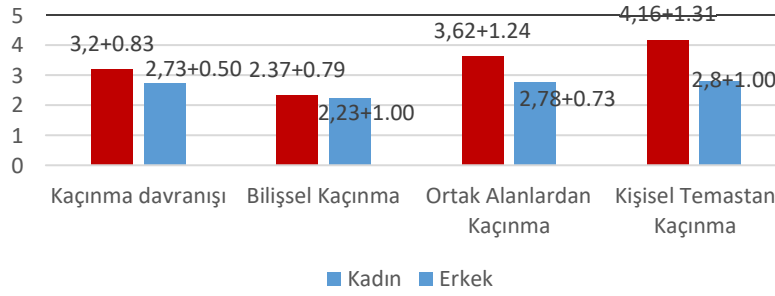

Grafik 1.
cinsiyetine göre
ölçeği ve alt boyut
ortalamalarının

Katılımcıların
hastalık algısı
puan
dağılımı

Grafik 2. Katılımcıların cinsiyetine göre kontrol algısı ölçeği ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımı

Grafik 3. Katılımcıların cinsiyetine göre kaçınma davranışları ölçeği ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımı

Hastalık Algısı ölçeğinin tehlikelilik ve bulaşıcılık alt boyutlarında 35 yaş ve üzerinde olan katılımcıların 25-34 yaş arasında olan katılımcılara göre puanları daha yüksek belirlendi ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0.05$). Nedenler algısı ölçeğinin komplo, çevre ve inanç alt boyutlarında katılımcıların yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p>0.05$). Kontrol algısı ölçeğinin makro, kişisel ve kaçınılmazlık alt boyutlarında, 35 yaş ve üzerinde olan katılımcıların puanları 25-34 yaşındaki katılımcılara göre puanları yüksek belirlendi ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0.05$). Kaçınma davranışları ölçeğinin bilişsel kaçınma, ortak alandan kaçınma ve kişisel temastan kaçınma alt boyutlarında 25-34 yaş arasındaki katılımcıların 35 yaş ve üzerindeki katılımcılara göre puanları daha yüksek belirlendi ve istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0.05$).

Katılımcıların, medeni durum ve eğitim durumlarına göre tüm ölçeklerde ve alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p>0.05$).

Otel çalışanlarının çalıştıkları departmana göre kaçınma davranışı ölçeğinin, ortak alandan kaçınma ve kişisel temastan kaçınma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($F=1.245$; $p=0.021$). Ön büroda hizmet veren çalışanların, kaçınma davranışlarının daha fazla olduğu belirlendi. Otel çalışanlarından koronavirüs bulaştırma korkusu yaşayanların, kaçınma davranışları ile hastalık algısı ölçeğinin, tehlikelilik alt boyutunda ve kaçınma davranışı ölçeğinin ortak alandan kaçınma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p<0.05$). Koronavirüs bulaştırma korkusu yaşayanların, koronavirüs hastalığını daha tehlikeli bulduğu ve kaçınma davranışlarının daha fazla olduğu belirlendi.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Otel çalışanlarının koronavirüs salgınına yönelik algı ve tutumlarının değerlendirilmesini amaçlayan bu araştırmada; otel çalışanlarının COVID-19 hastalığının tehlikeliliğine inandıkları ve oldukça bulaşıcı bir hastalık olduğunu düşündükleri belirlendi. COVID-19 hastalığının nedenine ilişkin algılarına bakıldığında, bu hastalığın bir komplo olduğunu düşünme puanları yüksekti. Bunun yanında ayrıca çevrenin etkisi olduğunu düşünme puanları da orta düzeydeydi. Bu hastalığın, dini inanışlar ve Tanrının verdiği bir ceza gibi algılama puanları ise düşüktü. COVID-19 hastalığının kontrol edilebilirliğine ilişkin puanları incelediğinde ise makro düzeyde, yani ulusal ve uluslararası önlemler ile kontrol edilebileceğine ve kişisel önlemler ile hastalığın kontrol altına alınabileceğine dair puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu saptandı. Ne önlem alınırsa alınsın hastalıktan kaçınılmayacağına dair algı puanlarının ise orta düzeyde olduğu belirlendi. Otel çalışanlarının COVID-19 hastalığından kaçınma konusundaki tutumları incelendiğinde ortak alandan ve kişisel temastan kaçınma puanlarının yüksek düzeyde olduğu, bilişsel kaçınma puanlarının ise ortalamasının altında olduğu tespit edildi. Bu doğrultuda otel çalışanlarının pandemi döneminde hizmet verirken COVID-19 hastalığından etkilendiği ve bu doğrultuda tutumları değiştiği söylenebilir. Araştırma sonucunda özellikle ortak alandan ve kişisel temastan kaçındıkları saptanmıştır. Dolayısıyla bu tutumlar otel çalışanlarının koronavirüsten etkilendiklerini göstermektedir. Ayrıca otel çalışanlarının koronavirüsün tehlikeli ve bulaşıcı bir hastalık olduğunu düşünmeleri çalışma koşullarını, motivasyonlarını ve performanslarını etkileyebilir. Bu doğrultuda otel çalışanlarının pandemi sürecindeki iş performansları, motivasyonları gibi durumlar ileriki araştırmalarda incelenebilir. Her ne kadar koruyucu önlemler alınsa da otel çalışanlarının COVID-19 hastalığından etkilendiği görülmektedir. Bu sebeple işletme yöneticileri tarafından gerekli önlemler alınmalı ve bu doğrultuda girişimler yapılmalıdır.

Araştırmada otel çalışanlarının cinsiyetlerine göre tehlikelilik, kişisel ve ortak alandan kaçınma davranışlarında anlamlı farklılık gösterdiği saptandı. Kadın çalışanların koronavirüse karşı algı ve tutumlarının daha olumsuz olduğu belirlendi. Katılımcıların yaşlarına göre tehlikelilik, bulaşıcılık, makro, kişisel kaçınılmazlık, bilişsel kaçınma, ortak alandan kaçınma ve kişisel temastan kaçınma davranışları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edildi. Bu doğrultuda 35 yaş ve üzerindeki katılımcıların COVID-19 hastalığına ilişkin algı ve tutumlarının daha olumlu olduğu belirlendi. 35 yaş üzerindeki katılımcılar kişisel önlemler ve makro düzeyde alınan önlemlerin yeterli olduğuna daha fazla inanmakta ve koronavirüse yakalanmanın kaçınılmaz olduğuna daha az

inanmaktadır. Araştırmada 25-34 yaş arası katılımcıların daha fazla kaçınma eğiliminde oldukları saptandı. Araştırmada ön büroda hizmet veren otel çalışanlarının ortak alandan ve kişisel temastan kaçınma davranışlarının daha fazla olduğu tespit edildi. Bu durumun ön büroda çalışan iş görenlerin mesafelerden ilk karşılayan biremler olmaları ve tüm mesafelerle bu karşılaşmaları, ilk kontroller yapmaları (ateş ölçümü vb.) gibi durumlarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Ayrıca araştırmada, koronavirüs bulaştırma korkusuna göre tehlikelilik ve ortak alandan kaçınma davranışları alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı. Koronavirüs bulaştırma korkusu yaşayanların hastalığı daha fazla tehlikeli bulduğu ve daha fazla ortak alandan kaçındıkları belirlendi. Dolayısıyla koronavirüs hastalığını başka insanlara bulaştırma korkusu yaşayan çalışanların bu durumdan olumsuz etkileneceği ve hizmet verirken zorluk yaşayabilecekleri düşünülmektedir. Tüm bu sonuçlar dikkate alındığında otel çalışanlarının COVID-19 pandemisinde süreçlerinde zorluklar yaşadığı, pandemi

sürecinden etkilendikler ve hastalıktan korunmak için çeşitli tutumlar sergiledikler görülmektedir.

KAYNAKÇA

Alaeddinoğlu, F, Rol, S. (2020). Covid-19 Pandemisi ve Turizm Üzerindeki Etkileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , *Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 233-258.

Batman, O., Bilgiçli, İ. and Yıldırđan, R. (2020). Hotel Employee and Guest Compliance with Covid 19 Pandemic Rules: Comparison of Antalya and Muğla. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 3(12): 935-955.

Düzgün, E, Kurt, A. (2020). Covid-19 (Koronavirüs) Salgınının Turist Rehberleri Üzerindeki Etkileri: Ankara Turist Rehberleri Odası Örneği. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(23): 301-321.

<https://corona.cbddo.gov.tr/>.

<https://covid19.saglik.gov.tr/>.

Özdemir Güzel, S. (2021). Beş Yıldızlı Otel Çalışanlarının Covid-19 Sürecini Değerlendirmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2): 1018- 1033.

**TRANSNATIONAL SOLIDARITY BETWEEN SUB-STATE NATIONALIST
PARTIES: CATALAN INDEPENDENCE REFERENDUM AS THE CASE STUDY**
DEVLET-ALTI MİLLİYETÇİ PARTİLER ARASINDA ULUSÖTESİ
DAYANIŞMA: VAKA ÇALIŞMASI OLARAK KATALAN BAĞIMSIZLIK
REFERANDUMU

DR. MELİH DİNÇER

PhD in International Relations, Independent Researcher

ORCID: 0000-0003-3079-1512

ABSTRACT

This article seeks to answer the question: Is transnational solidarity an effective concept to explain relations between sub-state nationalist parties? In order to find answers to this question, Catalan independence referendum is chosen as the case study. Catalonia attracted a lot of interest from international media after an independence referendum. It was held on 1 October 2017 and 90 percent of people voted in favour of independence. However, the independence of the region is not supported by the state. Spain took necessary cautions by using its errant police forces to prevent a mass wave of political action. Catalan independence movement is not only supported by local nationalists but also encouraged by foreign sub-state nationalist parties. Sub-state nationalist parties are political parties seeking to have complete independence or more freedom. The Scottish National Party and the New Flemish Alliance backed the referendum and set the pattern for the whole of Europe. What makes interesting their support is a common value: The desire for independence. For that aim, they cooperated with Catalan separatists. These two parties similarly reacted to the situation. First, their exalted officials expressed that this was a self-determination right. Second, Spanish police intervention was a democracy crisis for the country. Massive and often violent protests erupted across the region. In order to understand their attitude, content analysis is used as a research method. Their press releases and arguments are analysed. These two parties formed a relation with Catalan people like a type of neighbour or solidarity, so it is decided that transnational solidarity concept can be very suitable for their political stance. It is used as the main conceptual framework. As a result, this article attempts to say that transnational solidarity is established between sub-state nationalist parties for independence, but nation states encourage each other to protect the principles of sovereignty and territorial integrity. This concept would be helpful to explain behaviours of sub-state political parties and nation states.

Keywords: Catalonia, Sub-State Parties, Transnational Solidarity, the Scottish National Party, the New Flemish Alliance.

ÖZET

Bu makale şu soruya cevap aramaktadır: Ulusötesi dayanışma, devlet-altı milliyetçi partiler arasındaki ilişkileri açıklamak için etkili bir kavram mıdır? Bu soruya yanıt bulabilmek için örnek olay olarak Katalan bağımsızlık referandumu seçilmiştir. Katalonya, bağımsızlık referandumunun ardından uluslararası medyadan büyük ilgi gördü. Referandum 1 Ekim 2017'de yapıldı ve halkın yüzde 90'ı bağımsızlık lehinde oy kullandı. Ancak bölgenin bağımsızlığı devlet tarafından desteklenmiyor. İspanya, kitlesel bir siyasi eylem dalgasını önlemek için sert davranan polis güçlerini kullanarak gerekli önlemleri aldı. Katalan bağımsızlık hareketi sadece yerel milliyetçiler tarafından desteklenmiyor, aynı zamanda yabancı devlet-altı milliyetçi partiler tarafından da teşvik ediliyor. Devlet-altı milliyetçi partiler, tam bağımsızlığa veya daha fazla özgürlüğe sahip olmak isteyen siyasi partilerdir. İskoç Ulusal Partisi ve Yeni Flaman İttifakı referandumu destekledi ve tüm Avrupa için modeli belirledi. Desteklerini ilginç kılan ortak bir değerdir: Bağımsızlık arzusu. Bu amaçla Katalan

ayrılıkçılarla işbirliği yaptılar. Bu iki taraf da duruma benzer şekilde tepki gösterdi. Birincisi, onların yüksek yetkilileri referandumun bir self determinasyon hakkı olduğunu ifade ettiler. İkincisi, İspanyol polisinin müdahalesi ülke için bir demokrasi kriziydi. Bölgede kitlesel ve genellikle şiddetli protestolar patlak verdi. Tutumlarını anlamak için araştırma yöntemi olarak içerik analizi kullanılmaktadır. Basın bültenleri ve argümanları analiz edildi. Bu iki parti, Katalan halkıyla bir tür komşu ya da dayanışma gibi bir ilişki kurmuş, bu nedenle ulusötesi dayanışma kavramının siyasi duruşlarına çok uygun olabileceğine karar verilmiştir. Bu kavram ana kavramsal çerçeve olarak kullanıldı. Sonuç olarak bu makale, bağımsızlık için devlet-altı milliyetçi partiler arasında ulusötesi dayanışmanın kurulduğunu, ancak ulus devletlerin birbirlerini egemenlik ve toprak bütünlüğü ilkelerini korumaya teşvik ettiğini söylemeye çalışmaktadır. Bu kavram, devlet-altı siyasi partilerin ve ulus devletlerin davranışlarını açıklamaya yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Katalonya, Devlet-Altı Partiler, Ulusötesi Dayanışma, İskoç Ulusal Partisi, Yeni Flaman İttifakı.

Introduction

Catalonia emerged as an entirely distinct region with its own language and traditional culture in the Middle Age. Its identity differed from other values and identities in Spanish territories (Keating 1996, 115). Catalonia was under the impact and political dominance of Aragon and Spain between 1410 and the middle of the seventeenth century. Their control and influence were felt in every part of the region (Gibbons 1999, 273-274). The Spanish monarchy sought to weaken the autonomy of Catalonia to create a robust centralized state towards the beginning of the eighteenth century.

The decrees of Nueva Planta suppressed important constitutional rights of Catalonia consisting of Generalitat. According to the decrees, Castilian was identified as the language of justice and governance (Keating 1996, 116). In the nineteenth century, the region got rich and experienced a cultural renaissance with the huge demand for political autonomy (Gibbons 1999, 274). Also, Catalan language was revived with the aim of strengthening cultural values (Öner 2019, 32).

One of the first nationalist political programs for Catalonia was designed by Valenti Almirall. He stated that language was noteworthy for the future. Catalan language could be an important part of identity and nationalism. The fever of nationalist excitement was born out of the crisis of 1898 when Spain lost commerce markets by the loss of its colonies. It negatively affected Spain's economic climate. In this economic environment, Catalonia emerged as an important and rich region of the country. Affluent individuals of the region formed a Catalonian political party called Liga Regionalista in 1901. The region slowly started to design its political institutions and structure (Öner 2019, 32).

Catalan nationalists achieved success in the political arena by creating Mancomunitat de Catalunya (the Commonwealth of Catalonia) in 1914. It was established at dawn of the First World War. It was a sort of self-government for the region and paved the way for reviving its language and traditional culture. Moreover, it ensured unity of four Catalan provinces (Keating 1996, 119). Although it has limited powers, it was an important political unity paving the way for setting out thoughts and feelings (Öner 2019, 32).

The Catalan Republic was proclaimed in 1931 (Öner 2019, 32). After one year, Generalitat was restored and Catalonia had complete control over its internal affairs except for external relations. The Statute of the Autonomy of Catalonia was approved in 1932. This situation didn't

last long and Catalonia lost their rights as a result of looking with favour on the Republic in the Spanish Civil War (1936-1939). The autonomy of Catalonia was repealed (Gibbons 1999, 274).

When Francisco Franco won the battle, his triumph was seen as the fate of Generalitat. This result put an end to the autonomy while institutions of Generalitat were suppressed. Franco made Castilian the sole language of education and governance. Politicians and supporters of Generalitat were forced into exile while some of them were executed. The President of Catalonia Luis Companys was arrested. Catalan independence movement and its supporters were suppressed. After Franco's control over the country was institutionalized, liberal economic policies were implemented in the 1960s. This situation increased industrialization of Catalonia and permitted a little cultural revival. The suppression of the region's autonomy and culture strengthened Catalan identity. With the liberal economic policies adopted by the regime, Catalonia made an important industrial expansion, thus many immigrants came to the region particularly from Andalusia (Keating 1996, 120). After Franco's administration, a new period commenced for the region. It succeeded in getting the autonomy for which nationalists desired. In 1979, the Statute of Autonomy was accepted and the first parliament election was made in 1980. The Leader of Convergence and Union (CiU) Jordi Pujol became the President of the Government of Catalonia (Öner 2019, 33; Guibernau 2000).

The principal aims of the governments formed by Convergence and Union were important for Catalonian nationalism. It aimed to strengthen Catalan language, culture and nation. This aim consisted of creating a strong and dominant culture. Furthermore, the language was going to be the most important part of identity for the region (Colomer 2017, 951). Catalonia's autonomy was renewed in 2006 with a new statute. Catalonia has complete control over internal affairs such as police, local government, health, industry, schooling, education and agriculture. However, the responsibility of external affairs belongs to the Spanish government (Elcano Royal Institute 2018, 10).

After the 2008 economic crisis, voices of separatists could be heard because of public spending cuts. As a whole, Catalan nation thought that Spain was taking more than it gave. In 2014, Catalonia held a self-determination referendum, the result showed that more than 80 percent endorsed independence. However, it was a non-binding referendum just to learn about what Catalan nation thought of separation from Spain (BBC 2014). With the initiative of pro-independence politicians, Catalonia held an independence referendum on 1 October 2017. However, it was declared illegal by Spain's constitutional court. Catalan politicians were arrested and accused of treason. The President of the Government of Catalonia Carles Puigdemont fled abroad to avoid a potential imprisonment and continue his struggle. According to Öner, historical desire for independence and economic crisis were important reasons for the independence referendum (2019, 35). They had long-term effects on the independence movement. It should be highlighted that Catalan nationalists think that they would become better off if they are independent.

This region is generally defined as a nation without state (Serrano 2013, 523). Indeed, it is a historical part of Spanish nation. However today, many people within Catalan population want to be independent of Spain. Catalan nationalism has a burning desire for independence (Cramer 2015, 104). According to the Statute of Autonomy, Catalonia is defined as a nationality. Moreover, it is an autonomous region practicing self-government (2006, 12). They wanted to turn the autonomy into a potential independence. The question of the referendum was very clear: *"Do you want Catalonia to become an independent state in the form of a republic?"* According to the result, 90 percent of voters said yes for independence (Generalitat de

Catalunya 2017). Manuel Valls explained that this referendum was completely an impasse for the Spanish government. For him, this was also a nation building process (2019, 267-268). The referendum showed importance and danger of sub-state nationalism for territorial integrity of states.

Sub-state nationalism threatens these political entities. Most importantly, it plays a crucial role in explaining regional policies of sub-state political parties (Adam 2013, 564). This type of parties would potentially demonstrate transnational solidarity with the same types of political parties due to their nationalist characters. Generally, they have common and shared objectives in their political agenda. Autonomy and independence are the most important aims for them.

In this article, responses of these parties to the Catalan independence referendum are analysed. The Scottish party and the New Flemish Alliance are sub-state nationalist parties selected for the case study. While the referendum was approaching, Catalan politicians went to some European countries to find support. Especially, they tried to be endorsed by strong sub-state nationalist parties of Scotland and Flanders. It is important to assess and learn policies implemented by them vis-à-vis independence matters. Today, sub-state nationalism is an issue which nation states should deal with. Borders and unities of nation states are threatened with this. Moreover, it triggers transnational solidarity between political parties (Sijstermans and Swan 2021, 1-2).

Scottish and Flemish responses to the referendum would be good examples. According to these two groups, the referendum was a right to self-determination. Second, they perceived violent intervention of Spanish police forces to suppress this initiative as a democracy crisis in Spain. Also, they saw the events as insufficiency of the European Union to find a solution. While the New Flemish Alliance showed stronger expression of solidarity with the Catalan people, the Scottish National Party was direct in its way of speaking.

Furthermore, both the parties highlighted the right to vote democratically. Causes of their attitude are their desire for autonomy or independence. These two parties have the same dynamics towards independence. They are struggling to become independent. Moreover, they have strong ties with other like-minded people. They had a common past in Europe because they arose out of independence movements. In addition to this, with the use of transnational solidarity as a concept, it is highlighted that there is a political cooperation between sub-state nationalist parties. They would get behind each other even if the problems are about sensitive and important subjects such as independence and self-determination (Sijstermans and Swan 2021, 2).

What do unionists think about independence? It is important to answer this question. Catalonia is divided into two groups: Unionists and separatists. There is a serious conflict of ideas between them. Unionists express that the unified structure of the country should be protected. *‘‘We are saying two things,’’* expresses one member of unionists, a 40-year-old woman whose name is Sophie. *‘‘Firstly, the streets have to be a neutral space; also, that we think [those in jail] are not political prisoners – we think they committed a coup d’état and deserve to be in prison’’*. They think that referendum organizers and leaders tried to launch a coup. They have been accused of being fascist because they speak Spanish (Irish Times 2018). The Socialist Party of Catalonia positions itself as the best alternative to independence movements and hopes to have good relations with the central government (Catalan News 2021). Unionist leader Inés Arrimadas said that separatism will harm the region economically. Pro-independence parties

are destroying economy of the region (Politico 2017). According to unionists, the unified structure of the country should continue (Duque 2014).

In the next sections, research method and data collection will be explained. Then, the two parties are described with their attitude to independence. Transnational solidarity will be defined with the detailed literature. This concept is chosen as the main theoretical approach to behaviours of the sub-state political parties. Furthermore, attitude of both parties to the Catalan independence referendum will be analysed in detail. The theoretical approach is associated with empirical evidence in practice. As a result of this research, it will be indicated that these two parties saw the referendum as a right to self-determination and a democracy crisis in Spain because of the police intervention. They expressed strong solidarity with Catalan nation on independence. However, nation states encourage each other to protect the principles of territorial integrity and sovereignty against this solidarity.

Research Method and Data Collection

Research method is a strategy, process or technique used in gathering the necessary data in order to uncover a new perspective or pave the way for creating a better understanding of a subject. There are different kinds of research methods which can be used in academic studies. They would be divided into two groups: Qualitative and quantitative methods. In this article, the qualitative research method is used. It includes interviews, focus groups, social observation, collection of document, oral history and life stories (Newcastle University, 2020). Interviews of politicians and academic documents are collected and utilized in this research.

Political stance of the two parties against the European Union is a crucial reflection of nationalist characteristic. They are also members of the European Free Alliance (European Free Alliance, Member Parties). While the Scottish National Party is a centre left party, the New Flemish Alliance is a mainstream right party. Both parties established their relations with other sub-state nationalist parties and state-wide parties with a strong reference to the right to self-determination. Ideological arguments are not as crucial as self-determination concept because this concept is more important than other political thoughts in their discourse (Sijstermans and Swan 2021, 5). Sub-state political parties have some common characteristics. The most important of them is their desire for independence. In the table below, attitudes of some parties are described.

Table 1: Some Sub-State Party Positions on Independence and European Politics

The Scottish National Party (member of the European Free Alliance)	It supports independence	It is supporting EU membership
The Republican Left of Catalonia (member of the European Free Alliance)	It supports independence since 1989	It is supporting EU membership
Convergence and Union / Catalan European Democratic Party (member of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe Party)	Before 2012, Catalonia should gain the right for self-rule within Spain. After 2012, Catalonia has the right to become independent	In favour of EU membership
Basque Nationalist Party (member of the European Democratic Party)	Bilateral relations would be developed between Spain and the Basque country	It supports EU membership

The New Flemish Alliance (member of the European Conservatives and Reformists)	Independence	It supports EU membership
---	--------------	---------------------------

Source: Daniel Cetra and Robert Lineira, ‘‘Breaking-up within Europe: Sub-state Nationalist Strategies in Multilevel Polities’’, *Journal of Common Market Studies*, Vol.56, No.3, 717–729, (2018), p.723.

With a better understanding of political attitudes, sub-state political parties can be associated with pro-independence movements. They back each other in different regions for common aims. In order to catch on to what Scottish and Flemish politicians say, documents describing their behaviours are collected in this research. While assessing approach of two parties to the Catalan independence, the referendum is the main selected case of this article. In order to analyse this, statements of high-ranking party officials are selected. Qualitative analysis is used to understand two parties’ attitude to the case. Interviews and document analysis are chosen to create a better understanding of the situation. Primary sources of this article are parliament speeches and press releases of the Scottish National Party, statements of Flemish politicians and declarations of the New Flemish Alliance on its official website for Catalonia. Furthermore, tweets of some politicians are collected and used for evidence. Sources are based on the month when the referendum was made.

It can be pointed out that a similar language and argument were used by Scottish and Flemish politicians. The right to self-determination was used as the main argument to stand up for the independence referendum. In order to find out how they approached the issue, directness and values, which Scottish and Flemish politicians chose, are highlighted as an important factor contributing to this process. Also, texts and statements criticizing Spain and its police forces are used to find evidence for this article. Directness is crucial to understanding varied intensity of solidarity between sub-state nationalist parties.

Theoretical Literature: Transnational Solidarity

This article tries to show that relations of sub-state nationalist parties are an example of transnational solidarity in Europe (Krunke, Petersen and Manners 2020). Scottish and Flemish politicians pointed out similar stories and a readiness for close cooperation. These two things are natural parts of transnational solidarity in the globalizing world (Thornton 2021). These political parties implement transnational thought and behaviors improved during the Europe of the Regions period (Sijstermans and Swan 2021, 4).

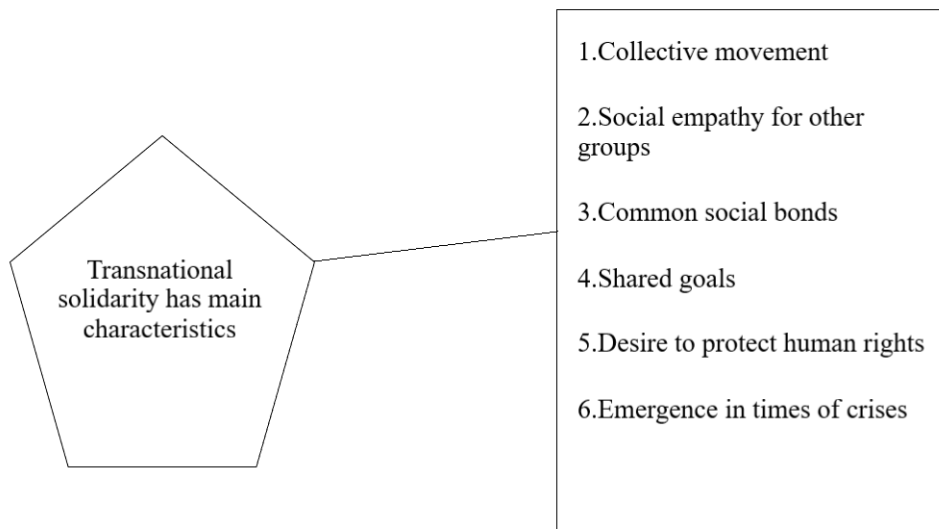
Solidarity is important in contemporary politics (Tava 2021, 1). It means a preparedness to behave collectively by internalizing collective movement (Stjernø 2005, 2). It can be defined as having the responsibility and social empathy for other people or groups (Siebold 2017, 994). Also, solidarity means social bonds connecting people with other groups or persons (Krunke, Petersen and Manners 2020, 1). When sub-state nationalist political parties demonstrate solidarity with each other, they generally endorse common goals in their politics (Gawerc 2018, 88). Furthermore, solidarity is a desire to endorse and improve human rights of other people (Gould 2007, 155). It would emerge in political, economic or social fields. For example, after the Second World War, European politicians planned out a system in which states couldn’t wage war on each other. Therefore, they created the European Coal and Steel Community in 1951. Founder countries sought to develop economic and political solidarity between member states (Sijstermans and Swan 2021, 4).

According to Çubukçu, transnational solidarity would be established between citizens of a country and foreigners. Political and military issues trigger this type of solidarity in times of crisis. For instance, a strong transnational solidarity was created by NATO countries and anti-Gaddafi citizens during regime change in Libya. Libyan anti-imperialists, who agreed on the collapse of Gaddafi government, hesitated about how it could be achieved as a legitimate end (2013, 50-53). At this point, NATO strikes and armed struggle were chosen to accomplish this regime change.

It is a common understanding between different social movements and groups (Hatzky and Mor 2014). Goebel stated that transnational solidarity is formed against imperialism. Freedom and independence are important parts of this concept. For example, Asian and African anti-colonialists expressed solidarity with all people oppressed by imperialism in the inter-war years. Their transnational solidarity was established to end colonialism and economic dependence. Similarly, global south countries demanded economic equality and created transnational solidarity between themselves (2014, 485).

Collective thinking is a key feature of transnational solidarity. Sub-state parties seeking independence support similar parties in other geographies. The main reason for this is to join forces against nation states. In addition, nation states support their allies in such situations. They defend territorial integrity against sub-state parties. The basis of this defence is to protect the territorial integrity. Sub-state parties have shared values. The most important common value is the desire for independence. It is important to protect human rights and to have social empathy. The transnational support in the Catalonian independence referendum is an important step for the Scottish National Party and the New Flemish Alliance wanting to have independence. Together with Catalonia, they also want to be independent.

Figure 1: Main Features of Transnational Solidarity

Erakat and Hill expressed that transnational solidarity is a global communication. It transcends the borders, purview, or control of nation-states. It can destroy juridical borders of states. It is a movement against racism, European hegemony and white supremacy (2019, 11). Erakat and Hill set out an anti-Europe stance, but the example of Catalonia showed that transnational solidarity can be done by Europeans against other Europeans. Lahusen, Zschache and Kousis explained that it can be defined as a desire to endorse others. It consists mainly of civic and political constituents. The civic constituent is made up of civil society and non-profit organizations. The political constituent includes collective movements condemning injustice and discrimination. These groups seek to direct governments and politicians towards respecting

human rights. Transnational solidarity is established between collective groups especially in times of economic and political crises. For instance, Eurozone and refugee crises sparked off protests against European governments (2021, 1-15). It is an indicator of solidarity between different civic groups. When compared to state-wide parties, sub-state nationalist parties would like to benefit from transnational solidarity to stop political inequities. In addition to this, it would be established by members of political parties individually. This type of solidarity would be harmonious (Sijstermans and Swan 2021, 4-5).

There is some empirical evidence that regional groups back each other in order to reach independence. For example, Abkhazians share the same values with Catalan nation. An Abkhazian separatist said that *'we feel for the people of Catalonia, because we have been in a similar situation'*. Youths in Abkhazia held a rally to put pressure on Spanish government (Eurasianet, 2017).

It is arguable that solidarity would become cohesive, but its intensity would change depending on the situation. It is expected that transnational solidarity would emerge between nationalist political parties because they have common objectives, organizational connections and a common past in collective movements. It is seen that the Scottish National Party and the New Flemish Alliance have a common political discourse about the Catalan independence referendum. However, the intensity of this transnational solidarity would vary under different conditions.

Two Examples of Sub-State Nationalist Parties

Nowadays, liberal democratic states have to deal with sub-state nationalist movements seeking more autonomy for their nations. Although these are advanced states such as Spain, the UK, Belgium and Canada, sub-state nationalists would like to have different privileges from central authority. Politicians of this type of parties speak with one voice, they set out the same opinion and needs. They sought to protect their identity, culture, and interests (Jeram, Zwet and Wisthaler 2016, 1229).

Sub-state nationalist parties express solidarity with each other. While the importance of globalization increases, sub-state nationalism is highly effective today. Some examples would be given. In 2008, the Basque Parliament passed a law in order to hold a referendum for assessing political future of Basque country by mutual consultations between Basque parties. Moreover, Flemish nationalism has sought to become independent of Belgium for a long time. After the devolution process in Scotland, the Scottish National Party succeeded in forming a majority government in 2011 (Lecours 2012, 268-269).

The Scottish National Party and the New Flemish Alliance are two separatist political parties. They are also important sub-state nationalist parties in Europe. According to Sijstermans and Swan, sub-state nationalist parties are political parties seeking to have complete independence or more freedom. They stated that these two parties belong to this category (Sijstermans and Swan 2021, 16).

The Scottish National Party

This is a nationalist sub-state political party in Scotland. Creating an independent nation is crucial to its political agenda (Arnott and Ozga 2010, 91). When the party manifesto for 2019 general election is analysed, political stance of the party would be discovered. Nicola Sturgeon, who is the First Minister of Scotland and the leader of the Scottish National Party, made an important speech for the manifesto. First of all, she said: *'Until such time as Scotland is*

independent, we will also seek more powers for the Scottish Parliament'' (Scottish National Party 2019a). With this statement, it is understood that making Scotland independent is the ultimate aim for the party.

The party has a separatist political agenda for Scotland. Nicola Sturgeon explained that if her party wins the majority in May 2021 election, an advisory referendum on independence of Scotland will be held. She said that the right to choose is an important part of democracy. Scottish people should have this right and benefit from this. According to her point of view, many citizens today want to be independent of the United Kingdom (The Guardian 2021a).

The Scottish National Party seeks to make Scotland independent of the United Kingdom as the ultimate aim. With this characteristic, it was normal that this party established a solidarity with Catalan people and separatist politicians. As the First Minister, Sturgeon endorsed the Catalan independence referendum by highlighting the importance of the right to vote. Also, other high-ranking party officials stressed the importance of self-determination as a legal right.

The New Flemish Alliance

Flemish nationalism has been highly effective on Belgian politics since the end of the Second World War. After the war, independence of Flemish regions was desired by nationalist individuals and movements. People's Union (Volksunie, VU) was established in 1954 as a home of right-wing politicians. With the increase of nationalist feeling, People's Union wanted to create a federal state in which Flemish people could control the areas where they were majority. Flemish nationalists, who sought to make Flanders independent of Belgium, established the Flemish Bloc (Vlaams Blok, VB) in the late 1970s. The party gained popularity in cities such as Antwerp and Mechelen where anti-immigration feeling was very strong because of many immigrants (Cook 2002, 144-145).

The New Flemish Alliance was born out of People's Union in 2001. It is democratic and Flemish nationalist party. Its political aim is to create an independent Flanders that would be a member of the EU (NVA, History). Geert Bourgeois who is the President of the party delegation in European Parliament met Catalan Foreign Minister for highlighting solidarity and cooperation between Flemish and Catalan administrations on 19 October 2018 (Catalan News 2018a). Similarly, Jan Jambon who is a member of the New Flemish Alliance said a striking sentence. *"Unless Belgium government endorsed the Catalan independence referendum, it would undergo a crisis"* (Euronews 2017a).

In the light of the information mentioned above, it was normal that the New Flemish Alliance expressed solidarity with Catalan people during the referendum. Separatist feature of the party is important for this solidarity. Flemish nationalists have been backing independence of Flanders for a long time (Mnookin 2007, 104). They implemented a similar policy in the Catalan independence referendum by endorsing Catalan cause.

Support for the Catalan Independence Referendum

Sijstermans and Swan stated that there was a strong support of the Scottish National Party and the New Flemish Alliance for the Catalan independence referendum. In the first place they saw the referendum as a right to self-determination. Second, pressure of the Spanish government on Catalan voters demonstrated a democracy crisis in the country. These two thoughts have been ideological reflection of their political standing. Sijstermans and Swan expressed that this common approach of two different nationalist political parties showed their approval to the right to self-determination (2021, 7). Scottish and Flemish leaders endorsed Catalan cause. It is

an individual analysis. Waltz thought that analyzing at the individual level would contribute to the studies of international relations and politics (2001, 16). Solidarity of leaders of nationalist regional parties is an appropriate field of study for individual analysis. The relationship of Flemish and Scottish politicians with Catalan nationalists is a good example of this.

The Right to Self-Determination

Self-determination is a highly controversial subject for nations and politicians. This concept means that a nation has the right to choose and determine its own culture, form of economy and political status (Wolff and Rodt 2013). When it is implemented as a policy, it would go beyond choosing the fate of a nation. It can spark off independence movements if a nation defines itself as a separate political entity. Moreover, a nation can choose to be a part of another country (Evangelista 2015, 451). International law recognizes the right to self-determination (Freeman 1998, 157). International Covenant on Civil and Political Rights mentions self-determination: *‘‘All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development’’* (the UN, 1966). Furthermore, self-determination is mentioned in the Charter of the United Nations. The article 1 says that one of the purposes of the UN is to form peaceful relations between nations by equal rights and self-determination of people (the UN 1945). Catalonia increased without doubt the importance of the concept with the referendum.

The Scottish National Party and the New Flemish Alliance honestly thought that the Catalan independence referendum was a rightful initiative because it was a right to self-determination. They both wanted their own countries to have respect for this right (Sijstermans and Swan 2021, 7). Furthermore, the referendum was the result of a long political struggle for freedom. These two political parties strongly backed this choice.

Before the referendum took place, the government published an official statement. Cabinet Secretary for External Affairs Fiona Hyslop declared: *‘‘All peoples have the right to self-determination and to choose the form of government best suited to their needs, a principle which is enshrined in the UN Charter’’* (Scottish Government 2017a). Additionally, Sturgeon highlighted the importance of self-determination for Catalonia.

‘‘It is, of course, entirely legitimate for Spain to oppose independence for Catalonia, but it is a concern if any state seeks to deny people’s right to democratically express their will. The right of self-determination is an important international principle, and I very much hope that it will be respected in Catalonia and everywhere else (Scottish Parliament 2017a).’’

In addition to this, she talked about the Edinburgh Agreement and its importance. Also, she pointed out that this agreement was a good example of mutual understanding between two opposite sides (Scottish Parliament 2017a). The Edinburgh Agreement was signed by the United Kingdom and Scotland to create a comprehensible and lawful ground for the Scottish Independence Referendum. When Spanish police officers violently intervened to stop the Catalan referendum, Sturgeon criticized this aggressive politics of Spanish Government. She expressed concern by saying that Spain must change this approach to the referendum before a person severely suffers injury. Moreover, she said that people should be permitted to cast a ballot (Nicola Sturgeon Twitter 2017a).

The New Flemish Alliance similarly reacted to the Catalan independence referendum. The party published an article on its own website. According to the article, borders of countries would change. Votes would change borders of countries. Desire for democracy and independence was

not a wrong thing. Democracy means that people and societies have the right to determine their own destiny and future. It was highlighted that an independent Catalonia would create a more powerful Europe (Nieuw-Vlaamse Alliantie 2017a). Mark Demesmaeker who is the New Flemish Alliance member of European Parliament said: *‘we defend unconditionally the right to decide and the right of self-determination for those nations that want to exercise that right’* (BBC 2017a). This approach is not surprising because the New Flemish Alliance desires to do the same thing in Belgium. It tries to split Belgium between Flemish North and French South (Toft 2012, 583).

Bart De Wever, who is leader and president of the party, said for intervention of Spanish government: *‘we don’t lock people up because they simply exercise their democratic rights’* (Le Soir 2017a). This means Spanish government locks people up. In addition to this, the New Flemish Alliance sought to intervene in the problem. Flemish Minister-President Jan Jambon said that Charles Michel should intervene in Catalonia as president of the European Council. He wanted Belgium to be involved in the issue after his visit to the region. According to him, this problem should be conceptualized as European issue.

‘It might be useful to create a network of Minister-Presidents of regions that have the same status, like Flanders, Wallonia, Bavaria, the Basque country or even Scotland. It should only include regions that want independence. I think the European Union can have a conciliatory role, mainly when it comes to freeing the Catalonia politicians (The Brussels Times 2019).’

Jambon tried to create a new network for sub-state nationalists seeking more autonomy and independence. With regard to solution, he proposed that the European Union would play a crucial role as a mediator. His suggestion was about nationalists wanting separation for their regions such as Flanders and Catalonia. These steps are beyond regionalization which is defined as the transfer of power from central authority to regional governments (Blomqvist and Bergman 2010, 45-46).

It is put forward that the Scottish National Party and the New Flemish Alliance endorsed the right of Catalan people to hold a referendum on independence. In addition to respecting Spain for opposing this referendum, Sturgeon also highlighted the importance of self-determination as an international principle. She declared that Catalan people should be permitted to democratically vote. Similarly, the New Flemish Alliance strongly endorsed the Catalan independence referendum. Members of the party declared that the right to self-determination should be permitted. Moreover, it was said that the power of voting would change borders of nation states. As a result, both parties saw this referendum as the right to self-determination.

Democracy Crisis in Spain

Democracy can be defined as a political system offering the opportunity to people in order to change rulers of a country under guarantee of constitution (Lipset 1959, 71). In addition to free and fair elections, fundamental human rights and freedom of expression are important for democracy (Munck 2016, 19; Mazzuca and Munck 2014). According to the Scottish National Party and the New Flemish Alliance, there was a democracy crisis in Spain. Both parties saw the events in Catalonia as a democracy crisis because of the fact that Spanish police forces tried to prevent people from voting by using violence. While the Scottish National Party was more cautious about criticizing the events by highlighting and demanding a dialogue process for a solution, the New Flemish Alliance had harsh words for the events and Spanish Government (Sijstermans and Swan 2021, 8).

When Spanish police forces used violence against Catalan pro-independence individuals, the Scottish National Party highlighted the importance of human rights and democracy. Scottish politicians called for an end to using violence. The importance of dialogue was underlined. Fiona Hyslop who is the Cabinet Secretary for Culture, Tourism and External Affairs said: *“The Scottish Government now hopes that there is a process of dialogue that will allow both the Spanish government and the Catalan government to find a way forward that respects the rule of law and democracy”* (Scottish Parliament 2017b). She also proposed that the right of Catalan people to determine their own destiny should be protected (Scottish Parliament 2017b). Drew Hendry who is MP and member of the Scottish National Party defined putting Catalan politicians under arrest as the aim of stopping a democratic choice (UK Parliament 26 March 2018).

Tricia Marwick who is former Scottish Parliament presiding officer defined actions of Spanish police forces as *“state sponsored thuggery”* (The Courier 2017a). It was very harsh criticism from a Scottish politician. It would be recognized that active politicians of the Scottish National Party criticized Spanish attitude to the Catalan independence referendum via concepts of human rights and democracy. However, persons outside of official positions in Scottish Government criticized more sharply the events (Sijstermans and Swan 2021, 9).

Peter Luykx, Mark Demesmaeker and Jan Van Esbroeck who are Flemish politicians and parliamentarians published an official declaration saying that they were very concerned about actions of Spanish police forces. They highlighted that Spain was violating human rights and freedoms of Catalan people. These politicians openly saw the events as an attack on the rights and freedoms of Catalan people (Nieuw-Vlaamse Alliantie 2017b). The New Flemish Alliance openly confronted Spain state. Spanish police forces were openly condemned and criticized. It was said that police actions were a reflection of militant nationalism. According to the New Flemish Alliance, demonstrations of pro-Franco political parties are showing that there was grossly excessive state nationalism in the country (Nieuw-Vlaamse Alliantie 2017a). According to Peter Persyn, this extreme state nationalism was strikingly similar to former dictatorships of some African countries such as Rwanda or Burundi (Die Tijd 2017a).

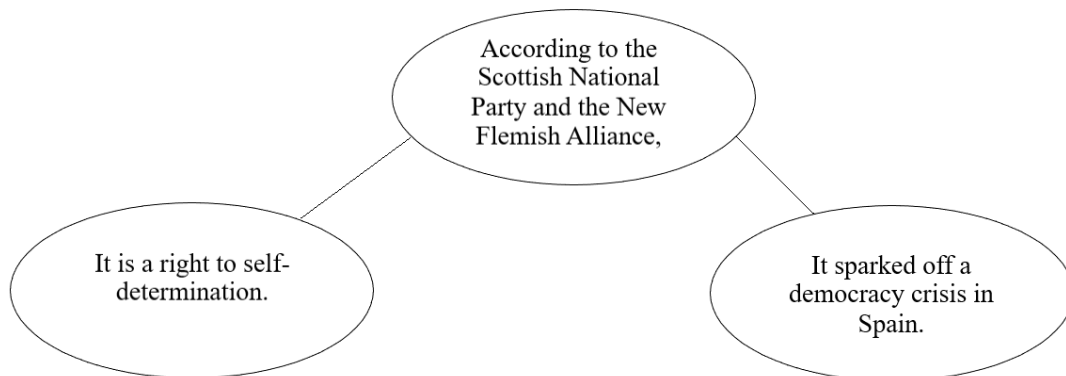
Both parties criticized Spain similarly, but there was an important difference between their approaches. While the Scottish National Party criticized indirectly Spain via crucial values such as concepts of human rights and democracy, the New Flemish Alliance criticized more sharply and directly Spanish state. For instance, Peter Persyn said that Spain behaved like a former African dictatorship. Furthermore, criticisms of Flemish politicians and individuals were more direct. The Scottish National Party didn't confront Spanish state directly in its criticisms although Flemish politicians directly confronted Spanish state. The New Flemish Alliance put forward views of individuals criticizing Spain, so Flemish criticisms were more direct than approach of the Scottish National Party. Flemish criticisms also were more cohesive than Scottish responses (Sijstermans and Swan 2021, 9).

Conclusion

Since the idea of the Europe of the Regions, there has been a transnational solidarity for common and shared objectives between sub-state nationalist parties. In the case of Catalan independence referendum, the Scottish National Party and the New Flemish Alliance endorsed Catalan people and their objective to be independent. This solidarity was established by high-ranking officials and declarations of the two parties. It should be highlighted that this solidarity varied slightly because of internal party characteristics, discussions about foreign policy and

features of their common history in Europe. These elements changed the intensity and cohesiveness of solidarity established by them.

Figure 2: Flemish and Scottish Responses to Catalan Independence Referendum

Academic literature and the case study showed that separatism is an important value for sub-state nationalist parties. They express solidarity with other similar parties because they share common objectives vis-à-vis territorial integrity of nation states. Sub-state nationalism threatens territorial integrity of nation states. Spain has been experiencing this situation for a long time. Catalonia has a long history in struggle of independence. The referendum in 2017 sparked off a desire for separation. Although Carles Puigdemont fled abroad, he continued efforts for Catalonia. Puigdemont organized some other politicians and formed a new political party called Together for Catalonia (Junts per Catalunya). It is targeted at achieving full independence. It goes without saying that problems will go on between Catalonia and Spain. A strong dialogue process would solve this problem. However, it must be remembered that this is a historical issue producing ups and downs.

This event and support showed that an independence movement can have impact on others. Also, it demonstrates that these movements create solidarity between themselves across Europe. Sub-state nationalist parties of the continent have strong communication and ties. Members of these parties participate in others' conferences and speak of their common values. Youth branches of these parties organize mutual events to make communication stronger. During the period of the Scottish independence referendum in 2014, Scottish nation was endorsed by Welsh, Corsican, Catalan, Basque, Frisian and other minority activists and politicians.

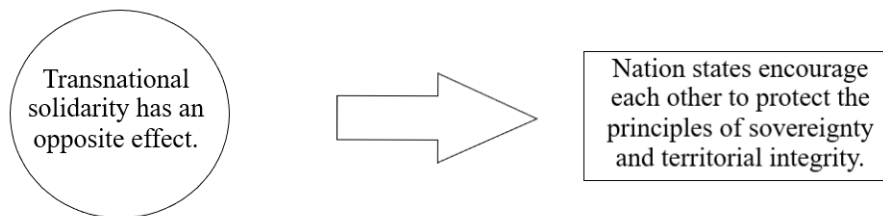
Spanish police forces ran the gauntlet of the two parties due to violent actions against Catalan pro-independence activists. It would be said that sub-state nationalists and their parties would have strong ties and close communication. These ties and communication would establish solidarity between them. Therefore, relations of sub-state nationalist parties should be analysed for their consequences. Especially, their solidarity fully deserves attention of scholars after Scottish and Catalan independence referendums.

In the near future, Catalonia will be able to attract a great deal of media attention because its independence desire lasts. Catalan nationalists perceive themselves as a different nation. Their language, culture and identity are supporting this thought. Also, it has rich economic resources and potentials. Catalonia is situated at an important place that has potential for tourism. In addition to tourism, this autonomous region has a strong potential for innovation and

industrialization. Barcelona, which is the capital of Catalonia, has also been a crucial hub for centuries. Catalonia has one of the most powerful and well-known football clubs of the world. FC Barcelona is an important soft power tool of the autonomous region.

Football has been attracting a lot of interest from the media and billions of people. Most importantly, sport is a crucial tool of soft power. In addition to these, economic capabilities of the region are putting forward Catalan desire for independence. It is an economic powerhouse of Spain. Catalan separatists don't want to share their economic resources with the central authority. They think that the central authority takes more than it gave. For solution, it is necessary that a dialogue process should be formed under the auspices of the European Union. Catalonia is not the sole region seeking independence. Similarly, Flanders and Scotland are seeking to be independent if their conditions can become suitable for this. The European Union is an important political unity. It goes without saying that separations are not problems, but the political integrity of the European Union as a whole must be preserved.

Figure 3: The Opposite Effect of Transnational Solidarity

Sijstermans and Swan are important contributors to transnational solidarity theory. In addition to their contribution, this article tries to put forward a new argument that transnational solidarity produces an opposite effect. Nation states encourage each other to protect the principles of sovereignty and territorial integrity. For instance, Germany backed Spanish policies implemented in Catalonia against the unilateral declaration of independence. Furthermore, Italy is in favour of Spain's politics. The Foreign Minister of Italy Angelino Alfano explained that his country *'does not and will not'* recognize Catalonia's unilateral proclamation of independence (CTV News, 2017). Ministers of nation states would behave with a protective instinct against independence movements. This turns the political situation into a conflict of ideas. For nation states, what is most galling is the separatist action of people who are supposed to be a part of whole country. Nation states should improve the capacity to be a melting pot for people of different origin.

Bibliography

- Adam, I. (2013). "Immigrant Integration Policies of the Belgian Regions: Sub-state Nationalism and Policy Divergence after Devolution", *Regional & Federal Studies*, Vol.23, No.5, 547–569.
- Arnott, M. and Ozga, J. (2010). "Nationalism, governance and policymaking in Scotland: The Scottish National Party (SNP) in power", *Public Money & Management*, Vol.30, No.2, 91-96.

- BBC 2014. "Catalonia vote: 80% back independence – officials." 10 November 2014. Accessed 20 March 2021. <https://www.bbc.com/news/world-europe-29982960>
- BBC 2017a. "Catalonia crisis." 17 November 2017. Accessed 7 January 2021. <https://www.bbc.com/news/world-europe-42023498>
- Blomqvist, P. and Bergman, P. (2010). "Regionalisation Nordic Style: Will Regions in Sweden Threaten Local Democracy?", *Local Government Studies*, Vol.36, No.1, 43–74.
- Catalan News 2018a. "Relationship between Catalonia and Flanders won't be affected, officials agree in meeting." 19 October 2018. Accessed 1 March 2021. <https://www.catalannews.com/politics/item/relationship-between-catalonia-and-flanders-won-t-be-affected-officials-agree-in-meeting>
- Catalan News 2021. "Catalan Socialists: the only unionist party with hopes on winning the presidency", 3 February 2021.
- Cetra D. and Lineira, R. (2018). "Breaking-up within Europe: Sub-state Nationalist Strategies in Multilevel Polities", *Journal of Common Market Studies*, Vol.56, No.3, 717–729.
- Colomer, J. M. (2017). "The venturous bid for the independence of Catalonia", *Nationalities Papers: The Journal of Nationalism and Ethnicity*, Vol.45, No.5, 950–967.
- Cook, B. A. (2002). *Belgium: A History*, New York: Peter Lang Publishing.
- Cramer, K. (2015). "Political Power and Civil Counterpower: The Complex Dynamics of the Catalan Independence Movement", *Nationalism and Ethnic Politics*, Vol.21, No.1, 104–120.
- CTV News, "Italy backs Spain in Catalan independence spat", 27 October 2017.
- Çubukçu, A. (2013). "The Responsibility to Protect: Libya and the Problem of Transnational Solidarity", *Journal of Human Rights*, Vol.12, No.1, 40–58.
- Die Tijd 2017a. "De Catalaanse spreidstand van N-VA". 3 November 2017. Accessed 15 January 2021. <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/federaal/de-catalaanse-spreidstand-van-n-va/9949739.html>
- Duque, F. (2014). "L'Espagne, la nation qui n'existe pas", *Revue de Métaphysique et de Morale*, No.1, Mars, 11-26.
- Elcano Royal Institute, "the conflict in Catalonia", 2018, Madrid.
- Erakat, N. and Hill, M. L. (2019). "Black-Palestinian Transnational Solidarity: Renewals, Returns, and Practice", *Journal of Palestine Studies*, 48 (4): 7–16.
- Eurasianet, Catalan Cause Finds Support in Abkhazia, 6 October 2017.
- Euronews 2017a. "Belgium watches Catalonia but without panic." 3 October 2017. Accessed 1 March 2021. <https://www.euronews.com/2017/10/03/belgium-watches-catalonia-but-without-panic>
- European Free Alliance, Member Parties, Accessed 16 January 2021. <https://www.e-f-a.org/member-parties/>
- Evangelista, M. (2015). "Paradoxes of Violence and Self-determination", *Ethnopolitics*, Vol.14, No.5, 451 – 460.
- Freeman, M. (1998). "National self-determination, peace and human rights", *Peace Review*, Vol.10, No.2, 157-163.
- Gawerc, M. I. (2018). "Building Solidarity across Asymmetrical Risks: Israeli and Palestinian Peace Activists." In *Research in Social Movements, Conflicts and Change*, edited by Patrick G. Coy, 87-112. Bingley: Emerald Publishing Limited.
- Generalitat de Catalunya 2017. "El Govern trasllada els resultats definitius del referèndum de l'1 d'octubre al Parlament de Catalunya." 6 October 2017. Accessed 1 March 2021. https://web.archive.org/web/20171006212613/ht://www.govern.cat/pres_gov/govern/ca/monografics/303541/govern-trasllada-resultats-definitius-referendum-11-doctubre-parlament-catalunya.html

- Gibbons, J. (1999). "Spain." In *The Politics of Multinational States*, edited by Don MacIver, 271-293. London: Palgrave Macmillan.
- Goebel, M. (2014). "Geopolitics, transnational solidarity or diaspora nationalism? The global career of M.N. Roy, 1915–1930", *European Review of History: Revue européenne d'histoire*, Vol.21, No.4, 485–499.
- Gould, C. C. (2007). "Transnational Solidarities", *Journal of Social Philosophy*, Vol.38, Issue.1, 148-164.
- Guibernau, M. (2000). "Spain: Catalonia and the Basque country", *Parliamentary Affairs*, Vol.53, No.1, 55–68.
- Hatzky, C. and Stites Mor, J. (2014). "Latin American Transnational Solidarities: Contexts and Critical Research Paradigms", *Journal of Iberian and Latin American Research*, Vol.20, No.2, 127–140.
- Irish Times, "This is not between Catalonia and Spain. It's Catalans against Catalans", 28 September 2018.
- Jeram, S., Zwet, A. v. d. and Wisthaler, V. (2016). "Friends or foes? Migrants and sub-state nationalists in Europe", *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol.42, No.8, 1229–1241.
- Keating, M. (1996). *Nations against the State: The New Politics of Nationalism in Quebec, Catalonia and Scotland*, London: Macmillan Press.
- Krunke, H., Petersen, H. and Manners, I. (2020). *Transnational Solidarity: Concept, Challenges and Opportunities*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Lahusen, C., Zschache, U. and Kousis, M. (2021). "Introduction: Citizen Organisations, Transnational Solidarity and Collective Learning in Europe." In *Transnational Solidarity in Times of Crises: Citizen Organisations and Collective Learning in Europe*, edited by Christian Lahusen, Ulrike Zschache and Maria Kousis, 1-29. Palgrave Macmillan.
- Le Soir 2017a. "Crise catalane: Bart De Wever a raison..." 14 Novembre 2017. Accessed 7 January 2021. <https://plus.lesoir.be/124208/article/2017-11-14/crise-catalane-bart-de-wever-raison>
- Lecours, A. (2012). "Sub-state Nationalism in the Western World: Explaining Continued Appeal." *Ethnopolitics*, Vol.11, No.3, 268–286.
- Lipset, S. M. (1959). "Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy", *the American Political Science Review*, Vol.53, No.1, 69-105.
- Mazucca, S. L. and L. Munck, G. (2014). "State or democracy first? Alternative perspectives on the state-democracy nexus", *Democratization*, Vol.21, No.7, 1221–1243.
- Mnookin, R. H. (2007). "Ethnic Conflicts: Flemings & Walloons, Palestinians & Israelis", *Daedalus*, Vol.136, No.1, 103-119.
- Munck, G. L. (2016). "What is democracy? A reconceptualization of the quality of democracy", *Democratization*, Vol.23, No.1, 1-26.
- Newcastle University 2020, "What are research methods", Accessed 20 March 2021, <https://libguides.newcastle.edu.au/researchmethods>
- Nicola Sturgeon Twitter 2017a. "Spain to change course." 1 October 2017. Accessed 6 January 2021. <https://twitter.com/NicolaSturgeon/status/914434753423708160>
- Nieuw-Vlaamse Alliantie 2017a. "An independent Catalonia." 17 October 2017. Accessed 6 January 2021. <https://english.n-va.be/news/an-independent-catalonia-makes-europe-stronger-above-all>
- Nieuw-Vlaamse Alliantie 2017b. "Catalonia referendum". 20 September 2017. Accessed 11 January 2021. <https://english.n-va.be/news/catalonia-referendum-no-a-la-carte-european-human-rights>
- NVA. "History." Accessed 18 February 2021. <https://english.n-va.be/history>

- Öner, S. (2019). "The Relations Between Catalonia and the European Union and Catalan Independence Referendum", *Marmara Journal of European Studies*, Vol.27, No.1, 29-51.
- Politico, "Catalan unionists take risky business approach", 19 December 2017.
- Scottish Government 2017a. "Statement on Catalonia." 16 September 2017. Accessed 5 January 2021. <https://www.gov.scot/news/statement-on-catalonia/>
- Scottish National Party 2019a. "Nicola Sturgeon's SNP Manifesto launch speech." 27 November 2019. Accessed 21 January 2021. <https://www.snp.org/nicola-sturgeons-snp-manifesto-launch-speech/>
- Scottish Parliament 2017a. "Catalonia Referendum." 21 September 2017. Accessed 5 January 2021. <https://www.parliament.scot/parliamentarybusiness/report.aspx?r=11093&mode=pdf>
- Scottish Parliament 2017b. "Catalonia (Independence Referendum)". 3 October 2017. Accessed 8 January 2021. <https://www.parliament.scot/parliamentarybusiness/report.aspx?r=11127&mode=pdf>
- Serrano, I. (2013). "Just a Matter of Identity? Support for Independence in Catalonia", *Regional & Federal Studies*, Vol.23, No.5, 523–545.
- Siebold, A. (2017). "Open borders as an act of solidarity among peoples, between states or with migrants: changing applications of solidarity within the Schengen process", *European Review of History: Revue européenne d'histoire*, Vol.24, No.6, 991–1006.
- Sijstermans, J. and Brown Swan, C. (2021). "Shades of solidarity: Comparing Scottish and Flemish responses to Catalonia", *Regional & Federal Studies*, DOI:10.1080/13597566.2021.1881064.
- Stjernø, S. (2005). *Solidarity in Europe: the History of an Idea*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Tava, F. (2021). "Justice, emotions, and solidarity", *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, DOI:10.1080/13698230.2021.1893251.
- The Brussels Times 2019. "Charles Michel must intervene in Catalonia, according to Jan Jambon". 1 December 2019. Accessed 24 March 2021. <https://www.brusselstimes.com/news/eu-affairs/81223/jan-jambon-asks-charles-michel-to-intervene-in-catalonia/>
- The Courier 2017a. "Catalonia independence referendum: Tricia Marwick witnesses Spanish state sponsored thuggery". 2 October 2017. Accessed 10 January 2021. <https://www.thecourier.co.uk/fp/news/local/fife/517764/catalonia-independence-referendum-former-scottish-presiding-officer-tricia-marwick-witnesses-spanish-state-sponsored-thuggery/>
- The Guardian 2021a. "Sturgeon: SNP will hold Scottish independence vote if it wins in May." 24 January 2021. Accessed 13 February 2021. <https://www.theguardian.com/politics/2021/jan/24/scotland-independence-referendum-nicola-sturgeon-snp-wins-may->
- The Statute of Autonomy of Catalonia, (2006). Catalonia: Parlament de Catalunya.
- The UN, (1945). "Charter of the United Nations", San Francisco.
- The UN, (1966). "International Covenant on Civil and Political Rights".
- Thornton, C. (2021). "Establishing the limits of the liberal international order: Latin America and the demand for development", *Cambridge Review of International Affairs*, <https://doi.org/10.1080/09557571.2021.1937059>
- Toft, M., D. (2012). "Self-Determination, Secession, and Civil War", *Terrorism and Political Violence*, Vol.24, Issue.4, 581-600.

- UK Parliament, House of Commons. 2018. "Discussion about European Council." 26 March 2018. Accessed 9 January 2021. <https://hansard.parliament.uk/commons/2018-03-26/debates/9EF663FF-689E-42F4-BF49-DDAD825D86EA/EuropeanCouncil>
- Valls, M. (2019). "What's at Stake in Catalonia?", *Horizons: Journal of International Relations and Sustainable Development*, No.13, 262-273.
- Waltz, K. N. (2001). *Man, the State and War: A Theoretical Analysis*, New York: Columbia University Press.
- Wolff, S. and Peen Rodt, A. (2013). "Self-Determination After Kosovo", *Europe-Asia Studies*, Vol.65, No.5, 799–822.

HOW TURKISH CITIZENS PERCEIVE SYRIAN REFUGEES IN TURKEY: A SOURCE AND VALENCE ANALYSIS

MERVE ARMAĞAN-BOĞATEKIN
University of Massachusetts Lowell

IVY HO
University of Massachusetts Lowell

ABSTRACT

Turkey has become the largest refugee host country in the world after the Civil War in Syria started in 2011. There are about 3.5 million registered Syrian refugees in Turkey, and therefore, researchers should scrutinize intergroup relations in the country to help reduce prejudice against refugees. Thus, in the present study, we aimed to explore intergroup relations between Syrians and Turkish citizens in Turkey in terms of the sources and valences of memories Turkish participants narrated. We focused on understanding how Turkish people perceive Syrian refugees in Turkey and what kinds of information sources shape those perceptions. We used an adaptation of McAdams' life story interview and tailored it to Syrian refugees in the Turkish context. We conducted a source and valence analysis with the narratives we collected and the Kappa score between the two raters was above 0.84 in all questions. It is considered an outstanding agreement. Chi-square results showed that gender was found to be related to the valence of the turning points, education level was related to the sources of negative memories, and valences of vivid memories. Results also demonstrated that Turks narrated negative experiences that originated mostly from automatic judgments. We also explored that positive experiences they described stemmed mostly from personal interactions. By investigating the sources of information Turks have about refugees and their valences, we will design a more robust evidence-based intervention program based on intergroup contact to build better relations and reduce prejudice in the country.

Keywords: Syrian refugees, Turkey, prejudice, source and valence, intergroup relations

BANKS' GOVERNMENTAL OWNERSHIP'S IMPACT ON ECONOMIC GROWTH (CASE STUDY: SELECTED DEVELOPING COUNTRIES)

MOHAMMAD BAHMAN

Ph.D. of Economics, Manager of Kermanshah Regional Stock Market, Iran.

PARISA YOUNESI

Master of Economics, University of Mazandaran, Iran. (Author Responsible).

ABSTRACT

According to the diversity of banks' governmental ownership all over the world and the implementation of privatization policies in banking system of developing countries since early 1990s, there have been so much debates on its impact on the macroeconomic variables. This study investigates the impact of banks' governmental ownership on the economic growth. In this regard, panel data of thirty developing countries during 2013, 2015, 2017 and 2019 are gathered. The results are estimated by using panel data method and random effects model. The results of the model's estimation demonstrate that banks' governmental ownership has a significant positive impact on the economic growth. Therefore, banks' governmental ownership doesn't have negative impact on the economic growth's rate and it might lead to the economic growth. In addition, the results point out that privatization in banking system doesn't have a significant impact on the economic growth in the studied countries.

Keywords: Banks' governmental ownership, economic growth, banking system's privatization, panel data, random effects model.

2. Introduction

According to the diversity of banks' governmental ownership all over the world, so there have been so much debates on its impact on the macroeconomic variables even after the widespread privatization since 1990s. There are two views about banks' governmental ownership:

The first view is known as "the development view" which is related to Alexander Gerschenkron (1962). In this point of view, the necessity of financial development for the economic growth is emphasized. Gerschenkron believed that private commercial banks had a vital role in directing the savings toward the industry sector in the industrialized countries, especially Germany in the second half of nineteenth century. However, in some countries such as Russia, economic institutions hadn't been developed enough to have key role in the country's economic development. "The scarcity of capital in Russia led to banks' inability in providing the necessary financial sources for the industry sector in large scale. No bank couldn't be hopeful to attract the necessary capital sources even in small scale. The trust standards was low in business and public distrust was so high among people. Due to wide bankruptcies, banks could not implement long term credit policies in economy" La Porta.

In some countries, the government itself can begin the financial and economic development's process by the available financial institutions. Therefore ,“the government took the responsibilities of the industrial banks” which had positive impacts in Russian in 1890s. These ideas were accepted widely around the world, especially in 1960s and 1970s while the governments nationalized the commercial banks.

The other point of view is known as “the political view” in which it is believed that the government's control on the financial sources by the banks or other tools leads to the allocation of funds because of political reasons, not because of economic reasons. It is done in order to gain more electoral votes. Based on this point of view, governmental ownership leads to bribery between government's staff, soft budget constraints and decrease of economic efficiency(Kornai1979,Shleifer and Vishny1994).

This view is confirmed with remarkable documentary evidence about public institutions' deficiency, political motives beyond the public services and the benefits of privatization(Megginson et al.1994, Barberis et al.1996,Lopez-de-Silanes,Shleifer and Vishny1997, Frydman et al.1997and La Porta and Lopez-de-Silanes1999).

Therefore, banks' ownership in both views fulfills government's objectives. In the development's theories, banks' ownership helps the government to collect savings and direct them toward long term strategic projects. This kind of projects' financing helps the government to overcome the institutional failures which decrease capital markets' efficiency.

In the political theories, banks' ownership enables the government to finance the deficient projects which are politically favorable. In both views, the government takes the responsibilities of financing those projects that private sector cannot finance. However, unlike the political theories, in the development theories, these projects are socially favorable. Willy-nilly, political and development views shall not be seen as corner solutions. Yet the development policies might exist alongside with political lending.

This study tries to investigate the impact of banks' governmental ownership and privatization in banking system on the economic growth during 2013, 2015, 2017 and 2019 for thirty developing countries by using panel data method.

2. Literature Review

La Porta et al. (2009) did a comprehensive research on banks' governmental ownership. Their data in this research includes data related to government banking, government's interference in the economic affairs, government efficiency, property rights, state-owned enterprises, financial development, crises and instabilities in banking system and countries 'per capita income growth. They reached to following results by using data relating to the time series of 92 countries during 1960 to 1995:

1. Banks' governmental ownership is widespread and pervasive all over the world.
2. Government ownership is more current in countries with low per capita income, undeveloped financial systems and deficient governments.
3. Government ownership slows down financial development.
4. Government ownership decreases per capita income's growth.

In fact, these impacts of government ownership are more current in less developed countries.

Ultimately, they came up with this result that some aspects of experimental consequences are compatible with “the development view” in banks’ governmental ownership in response to financial and institutional underdevelopment, these results are more compatible with “the political view” in banks’ governmental ownership though.

In addition, the results demonstrate that banks’ governmental ownership has a dilatory impact on the economic and financial growth especially in poor countries.

Bonin et al. (2009) investigated the impact of private, government and foreign ownership’s structure on the performance of banks in six economies in transition: Bulgaria, Croatia, Czech, Hungary, Poland and Romania. Their sample includes 222 observation of these countries’ financial data during 1999 to 2000. About 70 percent of all banks were completely private and around 40 percent of these banks were foreign. Foreign owners had the most share in nearly 60 percent of banks and the government had the most share only in less than 15 percent of banks. Strong evidence of findings showed that profitability which was calculated by assets efficiency and stocks efficiency was the most in foreign banks and the least in state-owned banks.

Sapienza (2003) reviewed lending behavior of Italy’s banks for time series of 1991-1995 according to the seasonal data. Although the number of private banks was more than state-owned banks in 1995(864 private banks comparing to 117 state-owned banks), 58 percent of all banking assets were in control of the government. It was the highest amount of state-owned banks’ assets among the industrial countries. After investigating the demanded interest rates by private and state-owned banks, he came up with this result that the state-owned banks demand less interest rate than private banks. This result might be explained by both “political” and “development” views. The first hypothesis is that state-owned banks can give loans with less interest rate because of higher efficiency and lower costs. The second hypotheses is that because the capital of state-owned banks is more than private banks, so that private banks have not the ability to give loans with less interest rate. The data confirms neither of the two hypotheses. The third hypothesis is that state-owned banks give loans to those companies which are supporters of the government’s favorable party. In addition, these loans might be given to the areas of country in which government has the most political supporters. These reasons might be because of state-owned banks’ top managers’ party affiliation. The data proves the third hypothesis. At last, Sapienza concludes that “the political view” is prevailing about the lending behavior of Italy’s state-owned banks.

Cornett et al. (2003) investigated functional differences for private and state-owned banks in sixteen far east countries for 1989 to 1998 (Bangladesh, China, Hong Kong, Indonesia, Macau, Malaysia, Nepal, Pakistan, Philippine, Singapore, South Korea, Sri Lanka, Taiwan, Thailand and Vietnam). They found out that state-owned banks have less profitability comparing to private banks. They stated that state-owned banks have less capital ratio, more credit risk, less liquidity and less management efficiency comparing to private banks. The function of all banks in Asia’s economic crisis during 1997-1998 remarkably decreased. However, in countries in which banks’ governmental ownership was more dominant, the decrease of function led to more severe condition. Also in these countries, the financial development and economic growth were slower.

Panizza et al. (2004) estimated the relation between bank ownership and banks performance for 179 countries during 1995 to 2002. They divided countries into two groups of developing and industrial. The results showed that in the developing countries state-owned banks have less profitability and higher costs comparing to their private competitors and foreign banks. The estimations did not show such relation for industrial countries. Also the results demonstrate that political considerations affect the function difference of private and state-owned banks.

Weintraub and Nakane (2005) studied the privatization experience of 250 Brazilian banks during 1990 to 2001. Brazilian banks during the inflation and hyperinflation period gained so many profits by financial intermediate activities. With the beginning of Real project during 1994 to 1995 whose objective was to decrease the inflation rate, the banking system fell into crisis. This crisis led to the complete reconstruction of banking system in the late 1980s. This paper investigates these changes in total productivity by using 3958 annual observations. The writers of the paper found out that the size of bank and its ownership are important characteristics in measuring productivity. They came up with this result that state-owned banks have less productivity than private banks and privatization increases productivity significantly.

Andrianova et al. (2009) challenged the result of La porta's (2002) paper. They argued that the results of La porta's essay are not correct because of the removal of institutional variables from regression equations. In fact, actual impact of banks' governmental ownership is specified by spotting institutional variables on the average of economic growth rate. By using cross-country data for 123 countries during 1995 to 2007 they came up with the following results:

1. According to exogenous and other known market failures, the interference of government seems to be urgent. Global financial crisis of 2008-2009 is a good example of this point.
2. There is no evidence suggesting that banks' governmental ownership has a negative effect on the growth even in countries with low income. For less developed countries, the impact of banks' governmental ownership on the growth is positive and significant.
3. Great financial reward in private banking attracts individuals and talented university graduates to speculative activities. These people probably had higher productivity in other sectors and this fact has heavy social costs.
4. Findings show that even in 21th century, state-owned banks can play a key role not only in developing countries but in developed countries to cause economic growth.
5. State-owned banks confront with more limitations in investments and this issue leads to the decrease of their investment risk.
6. In a democratic system, opportunist politician probably prefer private banking to government banking because they can achieve to greater personal and political interest through private banks. But for a politician for whom attracting people's trust is a priority, it is hard to abuse governmental institutions for his or her personal interest.
7. Investment of state-owned banks has usually development objectives and their giving loans might have not directly profitability.
8. Political preferences in government banking-even they are in favor of political objectives of a party-probably have a greater role in the economic growth comparing to opportunist private bankers.

Specification and Estimation of the Model

In this study which is estimated by panel data method, the percentage of capitation's gross domestic production growth is perceived as the dependent variable and the following variables: the percentage of banks' governmental ownership, human capital. The degree of open economy, direct foreign investment, political stability, inflation rate, the level of liquidity liability, physical capital, labor force and the percentage of bank privatization are considered as independent variables. Therefore, the implemented model in this research is demonstrated in the following:

$$\text{GDP} = f(\text{GOV}, \text{SCH}, \text{OPEN}, \text{FDI}, \text{POS}, \text{INF}, \text{LLA}, \text{CAP}, \text{LBR}, \text{BPR})$$

In which GDP is the percentage of capitation's gross domestic production growth

GOV is the percentage of banks' governmental ownership, SCH is the human capital, OPEN is the degree of open economy, FDI is the foreign direct investment, POS is the political stability, INF is the inflation rate, LLA is liquidity liability, CAP is the physical capital, LBR is the labor force, BRP is the percentage of bank privatization.

The regression equation is a multi-variable linear regression equation which is shown in the following:

$$\text{GDP}_{it} = \alpha_i + \beta_1 (\text{GOV})_{it} + \beta_2 (\text{SCH})_{it} + \beta_3 (\text{OPEN})_{it} + \beta_4 (\text{FDI})_{it} + \beta_5 (\text{POS})_{it} + \beta_6 (\text{INF})_{it} + \beta_7 (\text{LLA})_{it} + \beta_8 (\text{CAP})_{it} + \beta_9 (\text{LBR})_{it} + \beta_{10} (\text{BPR})_{it} + U_{it}$$

In which U_{it} is the random component or error term.

4. Data Analysis

The present study investigates the impact of banks' governmental ownership on the economic growth for developing countries by using data coming from 2013, 2015, 2017, and 2019. The reason to choose these years is that in the World Bank's reports the banks' governmental ownership's variable is only available for these four years biennially.

In this research, the percentage of gross domestic production per capita growth is used to show the level of growth. This variable is measured according to the fix price of money flow in each country. Model's explanatory variables are consisted of two groups of economic and institutional variables which are explained in the following: The economic data are extracted from the World Bank's index and institutional data are resulted from the annual reports of the World Bank.

The data are related to thirty developing countries which are consisted of Argentina, Bahrain, Bangladesh, Belarus, Bolivia, Brazil, Bulgaria, Chile, Croatia, Cyprus, Czech, Egypt, Estonia, Guatemala, Honduras, India, Indonesia, Iran, Kazakhstan, Lithuania, Malaysian, Morocco, Nigeria, Oman, Philippine, Saudi Arabia, Slovakia, Slovenia, South Africa and Venezuela.

4.1 Banks' Governmental Ownership

In this research, those banks whose 50 percent of stocks is in hand of government are considered as state-owned banks. Banks' governmental ownership's variable shows a ratio of all bank assets of the subjected country which is in terms of percentage under the state-owned banks' control.

4.2 Human Capital

Various studies have been conducted in field of discovering the effect of different factors on the economic growth. Physical capital, human capital and labor force are the most important factors which have been introduced.

Based on various countries' experience, many economic experts believe that the significance of physical capital is fading away gradually and human capital is being more and more emphasized as the key factor in the economic growth. Hence the increasing significance of human capital led to more emphasis on the role of labor force's quality and quantity in order to specify the part and impact of this factor in the economic growth. The promotion of labor force's quality can enhance the efficiency of labor force and as a result of that, the investment and economic efficiency get better. Educating human capital plays an important role in the development process. Education strengthens the quality of human capital which is an important institution alongside physical capital and labor force in the production process (Ammarzade et al. 1388). Education can affect growth through difference mechanisms:

First, education increases human capital in labor force. This will lead to the promotion of production and the increase of economic growth (neoclassic theory) (Mankiv et al. 1992).

Second, education can enhance the ability to innovate in the economy. Education can also lead to creating knowledge and new technologies and promote the production process (endogenous growth theories) (Rohmer, 1990).

Third, education helps in spreading knowledge in order to be aware of new information process and implementing new necessary technologies successfully which will lead to the economic growth (Nelson and Phelps, 1966).

In this research, the total gross registration percentage in high school is considered as a representative for human capital. The gross registration percentage refers to the ratio of all registered people in high school to total age group of the equivalent grade.

4.3 The Level of Economy's Openness

In neoclassic growth models which have been developed by Solow (1957), the technology's changes are exogenous. It means that technology is not affected by the level of country's openness to the world trade. However, the new growth theories demonstrate that trade policies on long term growth affect the technology's changes through the impact of imports. In this model, the level of economy's openness to the world trade provides the accessibility to the importing institutions which will bring new technology. The new technology's entry leads to the increase of innovation and invention efficiency and specialization of knowledge-based products of the country.

In this study, the ratio of total imports and exports divided by gross domestic production is considered as a criterion to measure the level of economy's openness.

4.4 Foreign Direct Investment

There are two different views about the impact of foreign direct investment and multinational companies' activities on the growth of the host country.

The supporters of multinational activities believe that the entry of foreign direct investment through various canals have positive effect on the economic growth of the host country. These canals are consisted of financing, transferring technology, transferring management skill and promoting labor force ability, accessibility to multinational companies' international distribution network and facilitating the entry to the world market for the host country, running competition between the host country's economic enterprises, impacting employment and the level of wagers and strengthening the link between industries(Moosa, 2002).

On the contrary, the opponents of foreign direct investment and multinational activities in the host countries believe that the entrance of multinational companies into the host country, shatter the balance in the market and pressure the local enterprises to protect their share of profits. Multinationals have exclusive power because of their special technology and they are not going to transfer technology into the host country and they suffice to transfer the final production stages (assembly). Poor connection to the domestic industries, internationally purchasing goods, weakening domestic enterprises, prohibiting local enterprises from using domestic limited resources, environment's destruction, sophisticated pricing in order to transfer their profits from the host country, disrupting labor market through paying higher wagers to the labor force and disrupting local and native activities which increases unemployment rate are other negative consequences of multinational activities in the host country(Blomstorm et al.).

Despite the latter group's arguments, most of applied researches show the positive effect of foreign direct investment on the host country's economic growth (Zonuz et al.).

In this research, foreign direct investment is considered based on percentage of gross domestic production.

4.5 Political Stability

Political instability through capital and labor force can affect the economic growth and based on the predictions, the impact will be negative. Transience and instability of political systems and the existence of domestic and foreign threats increases the cost of investment and economic activity and decreases the motivation for generative activities. For instance, political uncertainty is with political instability and probably increases the time preferences' rate especially for risk-averse investors. In reaction to this issue, substitution rate of long term investments with high probable productivity are increased by short term investment projects with low productivity. All of political instability indexes (successful and unsuccessful coups) affect the economic growth through their negative impact on the total capital production (Isazadeh et al. 2009).

In this research, the political stability index from the collection of "Kaufmann" indexes published by the World Bank is used as a criterion to measure the states stability and consistency. This

index investigates the measure of political systems' vulnerabilities against illegal and violent threats and Actions.

In codification of this index, a broad collection of states stability, security and consistency threatening factors was investigated about each country. Some of these factors include ethnic religious conflicts, social insurgencies, violent protests, political terrors, separatism, civil wars, terrorism, military coup, international tensions and foreign military interference.

The possibility of each factor is reviewed by the codifier of the index and on the whole, a total index is calculated for each country. The variation range of this index is between $-2/5$ and $+2/5$. Higher amounts are representative of more political stability (Samimi et al. 2005).

4.6 Inflation

Inflation, as a basic problem especially in developing countries, has generally negative effects on the economic growth and development. Therefore, in studying the economic growth, checking the impacts of inflation on it is so important. In this research, inflation is considered and entered into the model as an index to measure the country's monetary stability.

4.7 Liquidity Liability

Liquidity liability includes flowing bills and coins, demand deposits and all saving deposits and time deposits in banks and non-bank financial institutions. This variable shows financial development index in the subjected country and in this research it is entered as a percentage of gross domestic production into the model.

4.8 Physical Capital

In this research, we have considered the percentage of gross capital formation in terms of a percentage of gross domestic production as a representative of physical capital. In this regard, capital includes immovable capital (machinery, buildings) and variable capital (net changes in properties).

4.9 Labor Force

In this research, the participation percentage of labor force is entered into the model as a representative for labor force variable. The participation rate of labor force shows the ratio of 15 year old and older population who are economically active to the whole population. In fact, they are those who offer labor force for producing goods and services during a special period.

Nearly in all of the growth models such as Solow-Swan model (1965), Lucas model (1988) and Mankiw et al. model (1992), physical capital and labor force are considered as important effecting factors in the model.

4.10 Bank Privatization

In this research, all of the supplied loans and credits by the private bank during the studied years are considered as the representative of the bank privatization measure in the countries. This variable is entered into the model in terms of a percentage of gross domestic production.

5. Model Estimation

5.1 The Results of Tests

The given model is estimated by using the strong technique of panel. In order to choose between consolidated least-squares method, fixed effect and random effect method, Chow test, Breusch-Pagan test (LaGrange multiplier) and Hausman test are used. In order to specify the type of model's estimation by co-integration or panel data, Chow's test is used and to determine the type of estimation by fixed effects or random effects, Hausman test is used. The results are shown in table (1).

Test Result	Level of Significance	Test Statistic	Type of Test
Fixed effect model's confirmation versus co-integration data	0/000	6/308	Chow Test
Random effect model's confirmation versus co-integration data	0/000	13/228	Lagrange Multiplier Test
Random effect model's confirmation versus fixed effect	0/621	6/045	Hausman Test

As it is obvious, giving Chow, Langranger and Hausman tests led to the estimation of panel data model by random effects method.

5.2 Estimation Results and Coefficients' Analysis

The results of model's estimation by using random effects' method are shown in table (2):

Table (2): Estimating Economic Growth by Random Effects Method

Dependent Variable: per capita gross domestic production's growth percentage			
Panel data test			Explanatory Variable
P – value	T Statistic	Coefficient	
0/0893	1/71	13/634	Foreign Direct Investment
0/0548	1/94	2/301	Banks' governmental ownership
0/0154	2/46	14/912	Physical Capita
0/7063	0/38	1/136	Labor Force
0/7903	0/27	0/236	Bank Privatization

0/0711	1/82	2/252	Economy's Openness
0/0001	-4/36	-3/843	Liquidity Liability
0/0259	2/26	2/737	Human Capital
0/9049	0/12	0/143	Political Stability
0/2035	-1/28	-0/019	Inflation
0/4839	-/70	-1/682	Y-Intercept
3/14			F Statistic
0/0015			P-value
0/22			R ²
2/27			Coefficient DW

Source: Research Estimations

Based on the estimated coefficients from the model, foreign direct investment has significant impact on the economic growth of these countries with reliability level of more than 90 percent. In this regard, foreign direct investment has a remarkable effect on the economic growth rate in a way that if foreign direct investment increases one percent of gross domestic production, it leads to 0/136 percent increase in per capita gross domestic production's growth. The coefficient of banks' governmental ownership is 2/301 which has significant reliability level of 94 percent which shows that bank' governmental ownership not only doesn't have negative impact on the economic growth, but it leads to the increase of growth. The volume of physical capital had the most effect on the economic growth and one percent gross domestic production increase of the physical capital leads to 0/15 percent economic growth, this result is alongside with the economic growth theories which emphasize on the importance of physical capital in the economic growth. In addition, this theory indicates proper optimized use of the available capital and eligible use of production capacity, high efficiency and the existence of technology developments in production and growth of these countries. The coefficient of labor force variable is insignificant. The coefficient of bank privatization variable is 0/236, but it is not so significant. This point indicates that bank privatization in the banking system of these countries hadn't significant effect on the economic growth. The coefficient if economy's openness is 2/252 which has significant reliability level of 90 percent. The coefficient of financial development index is negative and significant. It was expected financial development index leads to the increase of growth and its coefficient be positive in the model, but it shall be hint out that the increase of liquidity liability can cause the increase of inflation with the increase of flowing money. It seems that the increase of liquidity liabilities in these countries led to the increase of inflation and it caused the decrease of economic growth. The coefficient of human education is positive and significant. According to previous studies, this fact shows that the increase of education rate leads to the increase of labor force efficiency and also profitability of the attracted capital and in this way, it causes the economic growth. The high level of women's education enhances their intelligence about pregnancy and population control which affect the economic growth indirectly. The coefficient of political stability is 0/143 which is not significant. The coefficient of inflation rate is -0/019 which is no significant. The negative inflation coefficient indicates that in these countries the

increase of inflation decreases the economic growth. The inflation rate is a representative of countries' monetary stability in the model. Therefore, the insignificance of the inflation rate coefficient is probably due to the existence of transitory economics (like Eastern Europe countries) in the model because these economics generally have high economic growth even if they haven't remarkable monetary stability.

5. Conclusion

According to the importance of the economic growth and its effecting factors and also the significant impacts of bank ownership on the economic growth, this research investigated the effect of banks' governmental ownership on the economic growth.

The estimation results of the model indicate that banks' governmental ownership has a positive significant impact with reliability level of more than 94 percent on the economic growth. Hence the banks' governmental ownership not only doesn't have negative effect on the economic growth rate, but also it can increase the economic growth. This result might confirm "The development view" in field of bank ownership. In addition, the result show that privatization in the banking system doesn't have a significant impact on the economic growth. According to this fact, the failure of privatization policies in the banking system of developing countries is no so unpredictable. In fact, the implementation of privatization policies is only beneficial while the economic and institutional backgrounds for these policies are ready. Among these backgrounds, the improvement of ruling indexes in these countries like freedom of speech, the right of stating beliefs and replication, political stability, controlling corruption, sovereignty of law, the quality of bureaucracy and government's effectiveness can be mentioned. Also the development of capital markets and the removal of unnecessary surplus regulations can have an important role in the success of privatization policies.

In the end, according to the results of the study, it is suggested that developing countries don't make haste in implementing privatization in their banking system. In fact, until the time in which the executive backgrounds of these policies are not provided, state-owned banks can have more effective role in the economic growth and development comparing to the private bank.

REFERENCE

- 1- Andrianova, S.; Demetriades, P.; Shortland, A. (2009), "Is Government Ownership of Banks Really Harmful to Growth?" University of Leicester, Working Paper in Economics, 09/11.
- 2- Baltaji, H.B. (2005), "Econometric Analysis of Panel Data" Third Edition, John Wiley & Sons, INC.
- 3- Barberis, N.; Boycko, M.; Shleifer, A.; Tsukanova, N. (1996), "How Does Privatization Work? Evidence from the Russian Shops" Journal of Political Economy 104, 764-790.
- 4- Blomstorm, M.; Kokko, A. "Foreign Direct Investment and spillovers of technology" International Journal of Technology Management, Vol. 22.

- 5- Bonin, J.; Hasan, I.; Wachtel, P. (2002), "Short Histories of Bank Privatization in Six Transition Economies: A Preliminary Report "Working Paper, New York University.
- 6- Cornett, M.M.; Guo, L.; Khaksari, S.; Tehranian, H. (2003), "The Impact of Corporate Governance on Performance Differences in Privately-owned Versus State-owned Banks: An International Comparison "Working Paper, Boston College.
- 7- Frydman, R.; Gray, C.; Hessel, M.; Rapaczynski, A. (1997), "Private Ownership and Corporate Performance: Some Lessons from Transition Economics" Policy Research Working Paper , 1830, World Bank, Washington, DC.
- 8- Gerschenkron, A. (1962), "Economic Backwardness in Historical Perspective" Cambridge, MA, Harvard University Press.
- 9- Greene, W.H. (2003), "Econometric Analysis" Fifth Edition, prentice Hall.
- 10- Gujarati, D.N. (2004), "Basic Econometrics" Fourth Edition, the McGraw-Hill Company.
- 11- Kaufmann, D.; Kraay, A.; Mastruzzi, M., "Governance Matters VIII: Governance Indicators for 1996- 2008" The World Bank, June 2009.
- 12- Kornai, J. (1979), "Resource-constrained vs. Demand-constrained Systems" *Econometrica* 47, 801-819.
- 13- La porta, R.; Lopez-de-Silanes, F. (1999), "The Benefits of Privatization: Evidence from Mexico "Quarterly Journal of Economics 114, 1193-1242.
- 14- La porta, R.; Lopez-de-Silanes, F.; Schleifer, A. (2002), "Government Ownership of Banks" *Journal of Finance*, 57, 265-301.
- 15- Lopez-de-Silanes, F.; Shleifer, A.; Vishny, R. (1997), "Privatization in the United States" *Rand Journal of Economics* 28, 447-471.
- 16- Mankiw, N.G.; Romer, D.; Weil, D.N. (1992), "A Contribution to the Empirics of Economic Growth" *Quarterly Journal of Economics* 3541, 407-437.
- 17- Megginson, W.L.; Nash, R.C.; Van Randenborgh, M. (1994), "The Financial and Operating Performance of Newly Privatized Firms: An International Empirical Analysis" *Journal of Finance* 49, 403-452.
- 18- Moosa, I. (2002), "Foreign Direct Investment Theory, Evidence and Practice "Palgrave.
- 19- Nelson, R.R.; Phelps, E.S. (1966), "Technological Diffusion and Economic Growth " *American Economic Review* 56(2), 67-75.
- 20- Panizza, U.; Micco, A.; Yanez, M. (2004), "Bank Ownership and Performance" Mimeo, Inter-American Development Bank.
- 21- Romer, P.M. (1990), "Endogenous Technological Change" *Journal of Political Economy* 8(5), 71-102.
- 22- Sapienza, P. (2003), "The Effects of Government Ownership on Bank Lending " *Journal of Financial Economics* 72, 357-384.
- 23- Shleifer, A.; Vishny, R. (1994), "Politicians and Firms" *Quarterly Journal of Economics* 109, 995-1025.
- 24- Weintraub, D.B.; Nakane, M.I. (2005), "Bank Privatization and Productivity: Evidence from Brazil " *Journal of Banking and Finance* 29.

**MUHASEBENİN DİJİTAL DÖNÜŞÜMÜNÜ KONU ALAN MAKALELERİN
BİBLİYOMETRİK ANALİZİ**
BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ARTICLES ON THE DIGITAL TRANSFORMATION
OF ACCOUNTING

ÖĞR. GÖR. DR. NEŞEGÜL PARLAK
Ordu Üniversitesi Fatsa MYO

ÖZET

Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin paralelinde yaşanan dijital dönüşüm, her alanda olduğu gibi muhasebe alanında da köklü değişikliklere neden olmaktadır. Geleneksel muhasebe sisteminde manuel olarak yürütülen muhasebe iş ve işlemlerinin, teknoloji ve dijital ortamlar aracılığı ile yürütülmesini muhasebenin dijital dönüşümü olarak ifade edebiliriz. Son derece hızlı gelişen bu dijital dönüşüm çağının muhasebe alanına olumlu olumsuz etkileri olmakta ve muhasebeye sağladığı avantajlar ve dezavantajlar bulunmaktadır. Muhasebenin dijital dönüşümü farklı yönleri ile birçok araştırmaya konu olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Bu araştırmada, muhasebenin dijital dönüşümü üzerine yapılan bilimsel araştırmalar belirli parametreler çerçevesinde bibliyometrik analizini yapmak amaçlanmıştır. Bibliyometrik analiz, dünyadaki bilimsel çalışmaların değişim süreçlerini analiz etmek için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemin en önemli katkısı ileride yapılacak çalışmalara ışık tutacak şekilde araştırmacılara bilgi vermesidir. Araştırma kapsamını, Google Akademik’te taranan dergilerde, muhasebenin dijital dönüşümü üzerine yapılan bilimsel araştırmalar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Google Akademik veri tabanı üzerinden tarama terimi yazılan girdi bölümüne konu ile ilişkin “e-muhasebe”, “muhasebenin dijital dönüşümü” ve “dijital muhasebe” terimleri yazılmış ve tarama yapılmıştır. Ulaşılan makale çalışmalarının bibliyometrik analizlerinin yapılması için makalelerde bulunan “yayınlandığı yıl”, “yazar sayısı”, “yazarların ünvanı”, “yazarların bağlı bulunduğu üniversite”, “makalenin sayfa sayısı”, “makalenin anahtar kelime sayısı”, “makalenin türü”, “makalenin yayınlandığı dergi”, “ulusal kaynak sayısı”, “uluslararası kaynak sayısı” şeklinde parametreler belirlenmiştir. Muhasebenin dijital dönüşümünü konu alan kitap ve bildiriler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Muhasebenin dijital dönüşümü konusunda erişim sağlanan 44 makaleye ait verilerin değerlendirilmesinde Microsoft Excel programı kullanılarak yüzde değerleri hesaplanmış ve incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda konu ile ilgili 31 farklı dergide bilimsel makale yayınlandığı ve en fazla makalenin muhasebe ve bilim dünyası dergisinde yayınlandığı, en fazla makalenin 2019 ve 2020 yıllarında yazıldığı, makalenin çoğunluğunun araştırma makalesi olduğu, yazarların çoğunluğunun Dok. Öğr. Üyesi ünvanına sahip olduğu, iki yazarlı makalelerin çoğunlukta olduğu ve makalelerin çoğunluğunun 11-20 sayfa aralıklarında yazıldığı ve makalelerde çoğunlukla ulusal kaynaklardan yararlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebenin Dijital Dönüşümü, Bibliyometrik Analiz.

ABSTRACT

The digital transformation experienced in parallel with globalization and technological developments causes radical changes in the field of accounting as well as in every field. We can express the execution of accounting works and transactions that are carried out manually in

the traditional accounting system through technology and digital environments as the digital transformation of accounting. This rapidly developing era of digital transformation has positive and negative effects on the field of accounting, and there are advantages and disadvantages to accounting. The digital transformation of accounting has been and continues to be the subject of many pieces of research with its different aspects. In this research, it is aimed to make a bibliometric analysis of scientific research on the digital transformation of accounting within the framework of certain parameters. Bibliometric analysis is a widely used method to analyse the change processes of scientific studies around the world. The most important contribution of this method is to inform researchers in a way that will shed light on future studies. The scope of the research consists of scientific research on the digital transformation of accounting in journals scanned in Google Scholar. In this context, the terms "e-accounting", "digital transformation of accounting" and "digital accounting" were written and scanned in the input section where the search term was written on the Google Academic database. To make bibliometric analyses of the reached article studies, parameters such as "year of publication", "number of authors", "title of authors", "university of the authors", "number of pages of the article", "number of keywords of the article", "type of the article", "the journal in which the article was published", "number of national sources", "number of international sources" were determined. Books and papers on the digital transformation of accounting were excluded from the research. Frequency and percentage values were calculated and analysed by using the Microsoft Excel program in the evaluation of the data of 44 articles accessed on the digital transformation of accounting. As a result of the examination, it has been determined that scientific studies were published in 31 different journals on the subject, the most articles were published in the journal of the world of accounting and science, the most articles were written in 2019 and 2020, the majority of the articles were research articles, the majority of the authors had the title of Dr Faculty Member, the majority of the studies were with two authors, the majority of the articles were written in the range of 11-20 pages and the majority of the studies were based on national sources.

Keywords: Digital Transformation of Accounting, Bibliometric Analysis.

GİRİŞ

Küreselleşme ve teknolojik gelişmelerde yaşanan hızlı değişim ile ortaya çıkan dijital dönüşüm birçok alanı olduğu gibi muhasebe alanını da etkilemektedir. Bu dönüşüm ile muhasebe alanı geleneksel yaklaşımdan uzaklaşarak tüm yapı ve süreçlerinde zorunlu değişme ve gelişme durumu ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu sürecin muhasebe alanına olan etkilerini çeşitli yönleri ile araştırmak ve değerlendirmek amacıyla araştırmacılar tarafından çalışmalar yapılmakta ve yapılan çalışmalar sonucunda literatüre katkı sağlanmakta ve uygulayıcılara yararlı olabilecek çeşitli bulgular tespit edilmektedir.

Bibliyometrik analiz çalışmaları, literatürdeki gelişimin izlenebilmesi amacıyla bilimsel yayınları konu, yazar, atıf, unvan vb. kriterler çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutan çalışmalardır (Abdi vd., 2018: 55). Bibliyometrik çalışmalar, yayın yapmanın yanı sıra bilim insanlarına ve bilimsel yayınlara ilişkin çok sayıda göstergenin göz önüne alınmaya başlanması ile önem kazanmaya başlamıştır (Al, 2008: 264). Bibliyometrik analiz aracılığı ile yayınlara ilişkin ele alınan göstergeler aracılığı ile yayınların değerlendirilmesi yapılabilmektedir.

Araştırmanın amacı, Google Akademik veri tabanında taranan dergilerde muhasebenin dijital dönüşümü üzerine yazılan makalelerin belirli göstergeler çerçevesinde bibliyometrik analizini yapmaktır. Çalışmada, belge/doküman inceleme tekniğinden faydalanılmıştır. Muhasebenin dijital dönüşümünü konu alan kitap ve bildirimlerin kapsam dışı tutulması araştırmanın kısıtını oluşturmaktadır.

1. LİTERATÜR

Literatürde bibliyometrik analizi kullanan ilk çalışma, Cole ve Easles tarafından 1550-1860 yıllarını kapsayan anatomi alanında yapılan çalışmadır (Kıymetli Şen, vd., 2017:249). Türkiye’de ise bibliyometrik anlamda yapılan ilk çalışmanın (Özinönü, 1970) tarafından yayınlanan “Growth in Turkish Positive Basic Sciences” adlı kitabın bu alanda yapılan çalışmaların öncüsü olduğu kabul edilmektedir (Al, 2008:9).

Dünyada muhasebe literatüründe yapılan ilk çalışma ABD muhasebe akademisyenlerinin mesleki yapılaşmasına yönelik yapılan çalışmadır. (Lee, 1995) tarafından yapılan bu çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri’nde akademik muhasebe araştırmalarının ağırlıklı olarak ekonomi ve finans temelli teorilerden etkilenen bir düşünce okulu tarafından şekillendirildiği ortaya çıkarılmıştır (Arıcı, vd., 2016:925).

Literatürde muhasebe alanında yapılan bibliyometrik analiz çalışmaları Tablo 1’de incelenmiştir.

Yazar/Çalışma Yılı	Çalışma Konusu
Sakin (2008)	1972-2007 yılları arasında muhasebe ve finans konularında İşletme Fakültesi Dergisi’nde yayımlanmış 152 makaleyi incelemiştir.
Keseroğlu ve Mengüler (2008, 2009)	1729-2007 yılları arasında muhasebe alanında yayınlanan 3671 kitabın ve 1886-2008 yılları arasında muhasebe alanında yayınlanan 4758 makalenin yıllara bağlı olarak dizinlerini oluşturmuşlardır.
Dönmez vd., (2010)	2000-2008 yılları arasında “Accounting Education: an International Journal, Global Perspectives on Accounting Education, Journal of Accounting Education ve Issues in Accounting Education” dergilerinde muhasebe eğitimi konu alan 610 makaleyi incelemiştir.
Önce ve Başar (2010)	2000-2008 yılları arasında muhasebe konusunda Türkiye’deki akademik araştırma dergilerinde yayınlanmış olan 1363 makalenin analizini yapmışlardır.
Yereli, vd., (2010)	1997-2008 yılları arasında muhasebe eğitimi konulu “Journal of Accounting, Issues in Accounting Education, Accounting Education. Advances in Accounting

	Education and Global Perspectives of Accounting Education” dergilerinde yayınlanan 789 makaleyi incelemişlerdir.
Hotamışlı ve Erem (2014)	2005-2013 yılları arasında Muhasebe ve Finansman Dergisi’nde yayınlanmış olan 562 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Apak, vd., (2016)	2011-2016 yılları arasında Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisinde yayınlanmış 107 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Akgün ve Karataş (2017)	2000-2016 yılları arasında Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi’nin 49 sayısında yayınlanmış 380 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Kıymetli Şen vd., (2017)	2009-2015 yılları arasında Muhasebe ve Bilim Dünyası Dergisi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi’nde yayımlanan makaleler incelenmiştir.
Şen, Hatunoğlu ve Terzi (2017)	2009-2015 yılları arasında “Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi ve Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisinde” muhasebe eğitimini konu alan 52 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Gündüz (2018)	2014-2016 yılları aralığında muhasebe alanındaki dergilerde yayımlanan 635 makalenin bibliyometrik analizini yapmıştır.
Özbek ve Badem (2018)	2008-2017 yılları arasında Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi’nde yayınlanmış 149 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Temelli ve Karcıoğlu (2018)	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi’nde 2010-2017 yılları arasında yayınlanan 24 sayıda yer alan toplam 123 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Yeşil ve Akyüz (2018)	Muhasebe alanında kabul edilmiş 320 doktora tezinin bibliyometrik analizini yapmışlardır.

Çarıkçı ve Yaman (2019)	Türkiye’de muhasebe veya finans öğrencilerini konu alan, muhasebe ve finans alanındaki akademik araştırma dergilerinde 2009-2018 yılları arasında yayınlanmış 54 makalenin bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Tosunoğlu, vd., (2019)	Muhasebe eğitimi konusunda ulusal ve uluslararası dergilerde 2017 yılında yayınlanan 79 çalışmanın bibliyometrik analizini yapmışlardır.
Koç ve Yüncü (2020)	İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe Alanında 2004-2018 yılları arasında kabul edilmiş 106 lisansüstü tezinin bibliyometrik analizini yapmışlardır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmacıların, yayın kalıplarını, aldıkları alıntıları ve yayınladıkları eserleri kimlikleri bakımından belgeyen bir metodoloji olan bibliyometrik analiz, yayınlar, alıntılanan referanslar, kelimelerin oluşumu, ifadeler, alıntılar, yazarlık ve yapılandırılmış verilerden gizli kalıpları çıkarabilecek ilgili özellikler gibi bilgileri farklı göstergeler kullanarak araştırmaktadır (Daim, vd., 2005:112). Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. Bilimsel araştırmaların gelişim düzeyini arttırmada daha geniş bir perspektiften bakma olanağı sağlayan bibliyometrik analiz tekniği, disiplinler arası temel bir dayanak olarak kabul edilmektedir (Samiee ve Chabowski, 2012: 369).

Araştırmanın amacı, muhasebenin dijital dönüşümü alanında yapılmış makale çalışmalarını çeşitli parametreler çerçevesinde bibliyometrik analizlerinin yapılmasıdır. Araştırma kapsamını, Google Akademik’te taranan dergilerde, muhasebenin dijital dönüşümü üzerine yapılan bilimsel araştırmalar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Google Akademik veri tabanı üzerinden tarama terimi yazılan girdi bölümüne konu ile ilişkin “e-muhasebe”, “muhasebenin dijital dönüşümü” ve “dijital muhasebe” terimleri yazılmış ve tarama yapılmıştır. Ulaşılan makale çalışmalarının bibliyometrik analizlerinin yapılması için makalelerde bulunan “yayımlandığı yıl”, “yazar sayısı”, “yazarların ünvanı”, “yazarların bağlı bulunduğu üniversite”, “makalenin sayfa sayısı”, “makalenin anahtar kelime sayısı”, “makalenin türü”, “makalenin yayımlandığı dergi”, “ulusal kaynak sayısı”, “uluslararası kaynak sayısı” şeklinde parametreler belirlenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen bibliyometrik analiz sonuçlarının gelecekte yapılacak çalışmalara destek sağlaması hedeflenmektedir.

2.1.BULGULAR

Araştırma kapsamında Google Akademik veri tabanında yayımlanan toplam 44 makale incelenmiştir. Yapılan makale çalışmalarından %20’si (9 makale) kavramsal yaklaşım ile yazılmıştır. Makalelerin toplam sayfa sayısının 861 ve ortalama sayfa sayısının 19,57 olduğu görülmektedir. Makalelerin toplam anahtar kelime sayısının 170 ve ortalama anahtar kelime sayısının da 3,86 olduğu tespit edilmiştir.

Google Akademik veri tabanında muhasebenin dijital dönüşümünü konu alan makalelerin toplam değerleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Makalelerin Toplam Değerleri

	Google Akademik
Makale Sayısı	44
Dergi Sayısı	31
Yazar Sayısı	78
Sayfa Sayısı	861
Üniversite Sayısı	38
Ulusal Kaynak Sayısı	966
Uluslararası Kaynak Sayısı	428

Makalelerin yayınlandığı yıllar incelendiğinde ulaşılabilen makaleler arasında muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili ilk makalenin 2012 yılında yayınlandığı tespit edilmiştir. Muhasebenin dijital dönüşümü alanında özellikle 2018 yılı ve sonrası konu ile ilgili yazılan makale sayısı artmıştır. En fazla makalenin 2019 ve 2020 yıllarında yazıldığı görülmektedir. Ayrıca 2014 yılında konu ile ilgili makaleye rastlanmamıştır. Makalelerin yayınlandığı yıllara ilişkin veriler Tablo 3’de gösterilmektedir.

Tablo 3. Makalelerin Yayınlandığı Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Makale Sayısı	Yüzde %
2012	1	2,3
2013	1	2,3
2015	2	4,5
2016	1	2,3
2017	2	4,5
2018	8	18,2
2019	11	25,0
2020	11	25,0
2021	7	15,9
	44	100

Google Akademik’te muhasebenin dijital dönüşümü konusunda yazılan ilk makalenin 2012 yılında olduğu gözlenmiştir. Konunun henüz çok yeni bir konu olması bunun nedeni olarak gösterilebilir. Bu konuda yazılmış 2018 yılında 8 makale (%18,2) yayınlanmış, 2019 ve 2020 yıllarında ise 11’er (%25) makale yayınlandığı görülmektedir. 2021 yılının Haziran ayına kadar 7 makale (%15,9) yazıldığı görülmektedir. Bu da, araştırmacılar açısından konunun popülerliğinin arttığını ve konu ile ilgili son yıllarda daha fazla makale yazdıklarını göstermektedir.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin yayınlandığı dergiler Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Makalelerin Yayınlandığı Dergiler

Dergiler	Makale Sayısı	Yüzde %
Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1	2,3

Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi	1	2,3
Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)	2	4,5
Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi	1	2,3
Balkan Journal Of Social Sciences	1	2,3
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1	2,3
Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi	1	2,3
Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1	2,3
Ekonomi Maliye İşletme Dergisi	1	2,3
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	1	2,3
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	1	2,3
Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi	1	2,3
Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MODAV)	8	18,2
Muhasebe Enstitüsü Dergisi	1	2,3
Muhasebe ve Denetim Bakış	2	4,5
Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi	1	2,3
Muhasebe ve Finansman Dergisi	3	6,8
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi	2	4,5
Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi	1	2,3
Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi	2	4,5
Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi	1	2,3
Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi	1	2,3
Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	1	2,3
TİSK Akademi	1	2,3
Tide Academia Research	1	2,3
Turkish Studies	1	2,3
Turkish Studies Economics, Finance And Politics	1	2,3
Uluslararası Ekonomi İşletme ve Politika Dergisi	1	2,3
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1	2,3
	44	

Muhasebenin dijital dönüşümü konusunda Google Akademik’te yer alan 44 makalenin yayımlandığı kaynağa göre yapılan incelemede, en fazla makalenin (8 makale) “Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MODAV)” dergisinde yayımlandığı görülmüştür. İkinci sırada (3 makale) ile “Muhasebe ve Finansman Dergisi” yer almaktadır.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin yazarlarının bağlı bulunduğu üniversiteler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Yazarların Bağlı Buldukları Üniversiteler

Üniversiteler	Makale Sayısı	Yüzde %
Afyon Kocatepe Üniversitesi	3	4,3
Akdeniz Üniversitesi	2	2,9

Amasya Üniversitesi	2	2,9
Altınbaş Üniversitesi	1	1,4
Bahçeşehir Üniversitesi	2	2,9
Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi	1	1,4
Başkent Üniversitesi	1	1,4
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	2	2,9
Bozok Üniversitesi	2	2,9
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	1,4
Dokuz Eylül Üniversitesi	8	11,6
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	4	5,8
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	1,4
Fatih Üniversitesi	1	1,4
Galatasaray Üniversitesi	2	2,9
Giresun Üniversitesi	2	2,9
Gümüşhane Üniversitesi	1	1,4
İstanbul Aydın Üniversitesi	1	1,4
İstanbul Üniversitesi	1	1,4
İzmir Bakırçay Üniversitesi	1	1,4
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	1,4
Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	2,9
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	1	1,4
Kırıkkale Üniversitesi	1	1,4
Konya Gıda Tarım Üniversitesi	2	2,9
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	2	2,9
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	2	2,9
Necmettin Erbakan Üniversitesi	3	4,3
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	1,4
Okan Üniversitesi	1	1,4
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	3	4,3
Pamukkale Üniversitesi	1	1,4
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	1	1,4
Süleyman Demirel Üniversitesi	2	2,9
Selçuk Üniversitesi	4	5,8
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	1,4
Uşak Üniversitesi	1	1,4
Yıldız Teknik Üniversitesi	1	1,4
	69	100

Tablo 5’te, Muhasebenin dijital dönüşümü konusunda Google Akademik veri tabanında yayınlanan makalelerin yazarlarının bağlı bulunduğu üniversiteler incelendiğinde, makaleleri yazan toplam 78 yazardan 69 (%88)’unun üniversitelerde görev aldığı, 9 (%12) yazarın ise üniversite dışı farklı kurumlarda görev aldığı tespit edilmiştir. Üniversitelerde görev alan yazarlardan en fazla (% 11,6) makalenin Dokuz Eylül Üniversitesi’ne ait olduğu görülmektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi'ni, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi takip etmektedir.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin yazar sayısına göre dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Makalelerin Yazar Sayısına Göre Dağılımı

Yazar sayısı	Makale Sayısı	Yüzde %
1	16	36,4
2	23	52,3
3	4	9,1
4	1	2,3
Toplam	44	100

Tablo 6 incelendiğinde, en fazla (23 makale) 2 yazarlı makale yazıldığı, tek yazarlı makale sayısının 16 olduğu ve 3 yazarlı makale sayısının 4 olduğu görülmektedir. 4 yazarlı makale sayısının ise 1 olduğu görülmektedir.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin yazarlarının ünvanlarına göre dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Yazarların Ünvanlarına Göre Dağılımı

Yazar Ünvanı	Makale Sayısı	Yüzde %
Prof. Dr.	16	20,5
Doç. Dr.	12	15,4
Dr.Öğr. Üyesi	28	35,9
Diğer	22	28,2
Toplam	78	100

Tablo 7'de konu ile ilgili makale yapan yazarların ünvanları incelendiğinde, en fazla (% 35,9) Dr. Öğr. Üyesi ünvanına sahip yazarın bulunduğu görülmektedir. Diğer (Öğr. Gör., Arş. Gör., Dr., Üniv. Dışı) ünvanlarına sahip yazar sayısının (%28,2) olduğu görülmektedir. Tablo'yu incelediğimizde 16 makalenin (%20,5) Prof. Dr. ünvanına sahip yazar tarafından ve 12 makalenin (%15,4) ise Doç. Dr. ünvanına sahip yazar tarafından yazıldığı görülmektedir.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin sayfa aralığı Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Makalelerin Sayfa Aralığı

Sayfa Aralığı	Makale Sayısı	Yüzde %
1-10	5	11,4
11-20	24	54,5
21-30	10	22,7
31-40	3	6,8
41-45	2	4,5
Toplam	44	100

Tablo 8’de makalelerin sayfa aralığını incelediğimizde, en fazla makalenin (% 54,5) 11-20 sayfa aralığında makale yazıldığı görülmektedir. Daha sonra sırasıyla 21-30 sayfa aralığında (%22,7), 1-10 sayfa aralığında (% 11,5), 31-40 sayfa aralığında (% 6,8) ve (% 4,5) oranında 41-45 sayfa aralığında makale yayınlandığı görülmektedir.

Muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili yayınlanan makalelerin türüne göre makale sayısı Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Makalelerin Türü

Makale Türü	Makale Sayısı	Yüzde %
Derleme	9	20
Araştırma Makalesi	35	80
Toplam	44	100

Tablo 9’a göre yazılan makalelerin % 80’i araştırma makalesi türünde, %20’si ise derleme makale olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ

Dijital dönüşüm, muhasebe alanını her yönü ile doğrudan etkileyen hızlı bir değişim sürecidir. Bu hızlı dijitalleşme sürecinde, geleneksel muhasebe anlayışı artık yetersiz kalmakta ve muhasebe alanı ile ilişki içerisinde olan tüm tarafların ivedi olarak çağın gerektirdiği teknolojik bilgi ve donanımına sahip olması gerekmektedir. Bu hızlı dijital dönüşümün muhasebe alanına ve muhasebe ile ilgilenen taraflara yansımaları farklı araştırmalara konu olmuş ve olmaya devam etmektedir.

Bibliyometrik analiz ile, herhangi bir konu ile ilgili yapılan çalışmaların, yayınlandıkları dergiler, yayının türü, yazarları, yazarların bağlı oldukları kurumları, yayındaki anahtar kelimeler ve yayındaki yerli ve yabancı kaynak sayısı gibi çeşitli parametrelerinin incelenerek hem söz konusu konu ile ilgili mevcut durum analizinin yapılması hem de araştırmacılara bundan sonra yapacakları çalışmalarda ışık tutması amaçlanmaktadır.

Bu araştırmada, Google Akademik veri tabanında muhasebenin dijital dönüşümünü konu alan makalelerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Araştırma kapsamında, Google Akademik veri tabanında yer alan girdi bölümüne “e-muhasebe”, “muhasebenin dijital dönüşümü” ve “dijital muhasebe” kelimeleri ile tarama yapılmış ve muhasebenin dijital dönüşümü üzerine çalışılmış olan toplam 44 makale incelenmiştir.

Yapılan bibliyometrik analiz sonucunda, muhasebenin dijital dönüşümünü konusunda en fazla makalenin 2019 ve 2020 yıllarında yayınlandığı görülmüştür. Konu ile ilgili en fazla makalenin (8 makale) “Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MODAV)” dergisinde yayınlandığı, yazar sayısına bakıldığında en fazla (23 makale) 2 yazarlı makale yazıldığı, makalelerin çoğunluğunun (24 makale)11-20 sayfa aralığında olduğu, makale yazarlarının çoğunluğunun (28 makale) Dr. Öğr. Üyesi ünvanına sahip yazarlardan oluştuğu, yazarlarının bağlı bulunduğu üniversiteler incelendiğinde ise en fazla (8 makale) makalenin Dokuz Eylül Üniversitesi’ne ait olduğu görülmüştür. Çalışmada elde edilen bulguların, gelecekte muhasebenin dijital dönüşümü ile ilgili gerçekleştirilecek çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abdi, A., N. Idris, R.M. Alguliyev ve R.M. Aliguliyev (2018), “Bibliometric Analysis of IP&M Journal (1980-2015)”, *Journal of Scientometric Research*, 7(1), 54-62.
- Al, Umut (2008), *Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizinlerine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Akgün, M. ve Karataş, B. (2017), “Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi (2000-2016),” *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 17 (52), ss. 19-34.
- Apak, S., Erol, M. ve Öztürk, S. (2016), “Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisinde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi,” *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, (11), ss. 111–124.
- Arıcı, N. D., Aktaş, R. ve Karğın, S. (2016), “Muhasebe Alanında Yapılan Çalışmaların Araştırma Yöntemleri Açısından Analizi: Türkiye Örneği (2011-2015),” *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18 (4), ss. 919–43.
- Çarıkcı, O. ve Yaman, B. (2019), “Muhasebe-Finans Öğrencileri Üzerine Yapılan Araştırmaların Bibliyometrik Analizi,” *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10 (19), ss. 359–81.
- Dönmez, A., Ağyar, E. ve Ersoy, A. (2010), “Uluslararası Dört Muhasebe Eğitimi Dergisi Üzerine Bir Literatür Taraması ve Analizi (2000-2008),” *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 12 (1), ss. 25–48.
- Gündüz, M. (2018), “Türkiye’de 2014-2016 Yılları Arasında Akademik Dergilerde Muhasebe Alanında Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi,” *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20 (1), ss. 236–257.
- Hotamışlı, M. ve Erem, I. (2014), “Muhasebe ve Finansman Dergisi’nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi,” *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (63), ss. 1–20.
- Keseroğlu, H. ve Mengülerek, İ. (2008), *Türkiye Muhasebecilik Bibliyografyası : Makaleler : 1886-2008*, İstanbul: İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası.
- Keseroğlu, H. ve Mengülerek, İ. (2009), *Türkiye Muhasebecilik Bibliyografyası : Kitaplar : 1729-2007*, İstanbul: İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası.
- Kıymetli Şen, İ., Hatunoğlu, Z., ve Terzi, S. (2017). *Muhasebe Araştırmalarında Muhasebe Eğitiminin Yeri ve Önemi: Muhasebe Dergileri Üzerinde Bibliyometrik Bir Araştırma*. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(1), 247-291.
- Koç, B. ve Yüncü, A. B. (2020), “Muhasebe Alanında 2004-2018 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi,” *Muhasebe Enstitüsü Dergisi*, (62), ss. 63–75.
- Önce, S. ve Başar, B. (2010), “Türkiye’deki Akademik Araştırma Dergilerinde Muhasebe Alanında Yazılmış Makalelerin Analizi: 2000-2008,” *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (45), ss. 55–68.
- Özbek, C. Y. ve Badem, A. C. (2018), “Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi’nde Yayımlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi (2008-2017),” *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 11 (2), ss. 216–247.
- Özel, Ç. H. ve Kozak, N. (2012), “Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili (2000-2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması”, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, Cilt: 26, Sayı: 4, ss. 715-733.

- Sakın, T. (2008). “A Content analysis of papers published in the Journal of School of Business Administration: Accounting and finance (1972 -2007),” İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 37 (1), ss. 13–21.
- Samiee, S. ve Chabowski, B. R (2012), “Knowledge Structure in International Marketing: A Multi-Method Bibliometric Analysis”, Journal of the Academy of Marketing Science, Cilt: 40, Sayı: 2, ss. 364-386.
- Şen, İ. K., Hatunoğlu, Z. ve Terzi, S. (2017). “Muhasebe Araştırmalarında Muhasebe Eğitiminin Yeri Ve Önemi: Muhasebe Dergileri Üzerinde Bibliyometrik Bir Araştırma,” Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 19 (1), ss. 247–291.
- Temelli, F. ve Karcıoğlu, R. (2018), “Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisinde Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi: 2010-2017 Dönemi,” Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, 11 (2), ss. 248–268.
- Tosunoğlu, B., Cengiz, S., ve Anadolu, Z. (2019). “Muhasebe Eğitimi Konusunda Ulusal ve Uluslararası Dergiler Üzerine Bibliyometrik Bir Araştırma,” Global Journal of Economics and Business Studies, 7 (14), ss. 18–24.
- Yereli, A., Kayalı, N., Özdoğan, C., Gacar, B., Ata, A., ve İzmirli, F. (2010). “Uluslararası Muhasebe Eğitimi Literatüründen Bir Kesit: 1997-2008 Dönemi,” Ege Akademik Bakış Dergisi, 10 (3), ss. 885–910.
- Yeşil, T. ve Akyüz, F. (2018). “Muhasebe Alanındaki Ulusal Doktora Tezlerinin Bibliyometrik Analizi,” Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 20, ss. 440–472.

CULTURAL REPRESENTATIONS IN A STATE DISTRIBUTED EFL TEXTBOOK

ASSOC. PROF. DR. ÖMER GÖKHAN ULUM

Mersin University, Education Faculty Department
of English Language Teaching

ABSTRACT

Culture refers to the frames of acquired behaviors of a unique social group which can be also interpreted as the mosaic of corporate human beliefs. Culture is shaped through a developed civilization process that is peculiar to a nation. People utilize culture to shape the world they live in. Britannica suggests that language is more than the verbalization of inner thoughts shaped independently. That language is closely associated with the life of a society is a universal fact. Scholars hint on the association between language and culture. Culture refers to every dimension of human life. The nutrition of people to biologically survive is not cultural, but eating specific foods and refraining from eating some substances, and eating or drinking at particular times of the day or in peculiar places refer to culture. Culture involves a big place in human life and language is a significant dimension of it or vice versa. Language occurs solely in a social environment, and societies can be maintained just among humans who employ and comprehend a shared language. Languages reveal the cultural features of a society as well as mirroring all its beliefs, traditions, values, standards, principles, norms and other components. In a similar vein, culture is an intertwined segment of a language. We can keep culture far from foreign language education, yet it would be an incomplete learning process. Thus, this study assesses the extent of inner, outer, and expanding circle cultural representations of English as modeled by Kachru. Hence, an EFL textbook designed and distributed by the Ministry of Turkish National Education for high schools was evaluated. The results of the paper showed that there was no balance in the distribution of the circles in the examined textbook. The usefulness and uselessness of the supremacy of each circle is extensively debated by the researchers in the related field.

Keywords: textbook, EFL textbook, textbook evaluation, culture, culture and foreign or second language

Introduction

Culture means the collective integration of background knowledge, traditions, beliefs, norms, values, behaviors, attitudes, principles, meanings, faith, spatial relations, terminology of the universe, and possessions owned by a number of people and transferred from generation to generation (Birukou, et al., 2013). Culture and language terms are intertwined (Martin & Nakayama, 1999). Further, culture in its widest term refers to refined human behaviors. In a similar vein, culture is the accumulation of individuals' experiences or learnt behaviors which are conveyed in the related social setting (Cordero, 1995). Culture is the lifestyle of a specific group of people in which they share particular attitudes, behaviors, norms, principles, beliefs, values, habits, and symbols they appreciate. The cultural communication refers to people's principles, skills, knowledge, behaviors, values, and approaches (Brown, 1953). Moreover, culture involves both explicit and implicit patterns of behavior attained and conveyed by a societal group. It is also comprised of the unique accomplishment of people containing their

products (Schein, 1991). The background of culture includes traditional approaches and particularly their related norm, beliefs, and values (Born, 1995). To sum, culture is the overall learnt behaviors of a particular group of people which are usually regarded as the tradition that people, and which are conveyed from generation to generation in that it is an accumulative programming of the intellect that separates a group of people from another (Kramsch & Widdowson, 1998). Language continuously represents and conveys the messages of a specific culture of a unique social group. Interaction with a language is carried out by means of culture which is the reference point of that language. One cannot comprehend a culture without directly accessing to its language as a result of the intimate relation. A specific language refers to the culture of a specific societal group (Kramsch, 2014). Thus, learning a language means learning the attitudes and traditions of the society which speak that language, but certainly not only learning the grammar rules, words, or structures. Therefore, language instruction ought to involve some reference to culture from which the peculiar language is derived (Mazari & Derraz, 2016). Culture and language bear a complicated and corresponding association. Language is intertwined with culture in that they have emerged together; affecting one another in time, consequently promoting what it means to be human. Besides, culture occurred when speech was available and the development of either refers to the further power of the other. If culture is the outcome of human cooperation, cultural expressions are communicative practices that are accepted by specific speech groups (Crawford-Lange & Lange, 1987). The overall messages people convey to each other when speaking form a speech community. Moreover, children learn their native language from their own societies, and during the process of learning the language, they also learn the unique culture of that language and develop their own cognitive skills (Woman, 1985). In brief, language is one of the most significant parts of any culture and it is the communication tool among people through which they foster a sense of society and form relationships. When languages emerged, diverse cultural groups accumulated collective conceptions through sounds. Therefore, language is a mean of conveying beliefs, values, principles, taboos, and norms. Language represents and reinforces culture as well as affecting the personal identity of people living in that culture (Majid & Levinson, 2011). Hence, this study aims to assess a state recommended and distributed EFL textbook to understand to what extent it includes cultural representations from the inner, outer, and expanding circles shaped by Kachru (1990).

Research questions

This study is structured on the inner, outer, and expanding circle cultural ingredients represented in a Turkish- authored EFL textbook used by state high schools, and inquires answers to the pursuing research questions:

1. To what extent does the EFL textbook Secondary Education A1.2 distributed freely by the Turkish State cover inner/outer/expanding circle cultural ingredients?
2. What are the characteristics of inner/outer/expanding circle cultural ingredients contained in the EFL textbook Secondary Education A1.2 distributed freely by the Turkish State?

Kachru's Three Concentric Circles

The three concentric circles model clarifies the dispersion of the English language with respect to three concentric circles, the inner, outer, and expanding circles shaped by (Kachru, 1985). The inner circle includes the traditional base of English which is guided by the mother-tongue variations and where English is the primary language. The inner circle countries

include the United Kingdom, the United States, Canada, Australia and New Zealand. The outer circle comprises the lands where English has a colonial background and has fostered institutionalized structure. The outer circle covers such countries as Pakistan, India, Singapore, and Zambia. The expanding circle contains the rest of the world where English is a foreign language for international communication. Such countries as Russia, Poland, China, Japan, South Korea, and Israel may be given examples for the expanding circle. English stands as an outstanding tool for international communication across various linguistic, ethnic, and religious groups (Kachru, 1992). The following figure represents the three concentric circles of Kachru (1990).

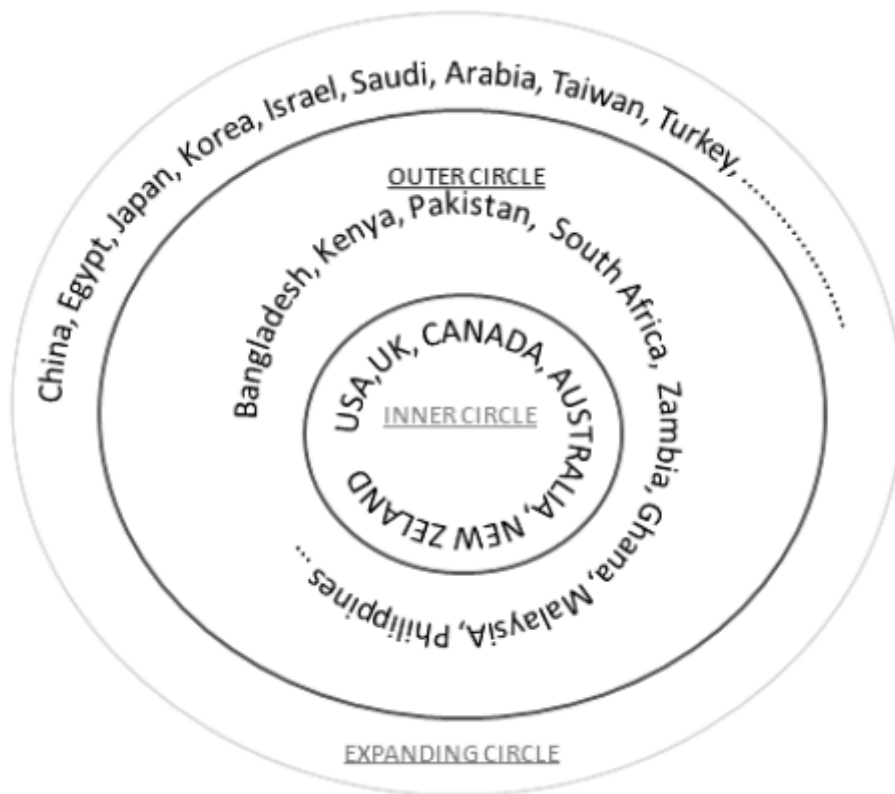

Figure 1. Three Concentric Circles Adapted by Kilickaya (2009) from Kachru (1997)

Data Collection

The data of this study was collected from the EFL textbook Secondary Education A1.2 distributed freely by the Turkish State. The textbook was selected from a group of EFL textbooks suggested by the Ministry of Turkish National Education. The first reason for selecting this material is because it is extensively and freely distributed by the Turkish State. The textbook was examined with respect to cultural elements which would bear characteristics from inner, outer, and expanding circles. In the textbook, all units covering reading passages, exercises, tasks, and dialogues were perused. Further, the included inner/outer/expanding circle cultural compounds were grouped.

Instruments

The EFL textbook selected for the investigation was extensively employed in Turkish state high schools. The selected textbook for the inquiry is Secondary Education English A1.2 level

according to the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) which is a global tool for evaluating language competency. Further, the textbook was published by Evrensel İletişim Company with the demand of the Ministry of Turkish National Education.

Findings and Results

As the first course, for all the emerging themes, a frequency test was run utilizing SPSS 24.00. At the second course, samples for each cultural element were supplied regarding inner/outer/expanding circle cultural compounds.

Dispersion of the Cultural Elements

This group of cultural elements involves 12 themes grouped as inner, outer, and expanding circles of English with frequencies and the related percentages.

Table 1

Inner, Outer, and Expanding Circle Themes Utilized in the Turkish-authored Course Book

Theme	Inner Circle		Outer Circle		Expanding Circle	
	f	%	f	%	f	%
Location	22	41.51			31	58.49
Tourism	2	06.90			27	93.10
Tradition & Custom	2	15.38			11	84.62
History					10	100.00
Politics					7	100.00
Personality	4	36.36	1	9.09	6	54.55
Nationality	2	33.33			4	66.67
Food & Drink					4	100.00
Science & Technology	3	42.86			4	57.14
Institution					3	100.00
Climate					3	100.00
Economy	2	40.00			3	60.00
Education	4	66.67			2	33.33
Total	41	100.00	1	100.00	115	100.00

Table 1 simply illustrates that the expanding circle cultural elements mainly outnumber their inner and outer circle equivalences. The mentioned expanding circle occurrences are respectively observed in the following order: Location (58.49%), Tourism (93.10%), Tradition & Custom (84.62%), History (100.00%), Politics (100.00%), Personality (54.55%), Nationality (66.67%), Food & Drink (100.00%), Science & Technology (57.14%), Institution (100.00%), Climate (100.00%), and Economy (60.00%). Besides, the pursuing table illuminates the overall dispersions among the inner, outer, and expanding circle categories.

Table 2

The Overall Dispersion of Cultural Compounds

Overall Dispersion	Inner Circle		Outer Circle		Expanding Circle	
	f	%	f	%	f	%
	41	26.11	1	0.64	115	73.25

Table 2 clearly displays that the highest occurring circle in the investigated textbook is expanding circle (73.25%). The second highest emergence is detected in the inner circle group (26.11%). However, outer circle cultural compounds (0.64%) were hardly observed in the inquired textbook. Lastly, while the detailed samples can be observed in the list given in the appendix, the samples below can be given to exemplify some related cultural circles.

- ✓ Read the text and write the dates in the correct places. Then number the paragraphs from 1 to 5 in chronological order.

On, *Mustafa Kemal Paşa* went to *Samsun* and started *War of Independence*. He opened *the Grand National Assembly* and became the first president of it on..... *Turkish armies* won *the battle of Dumlupınar* onunder his leadership. (p.35, expanding circle)

- ✓ *Alexander Arguelles* (1964, *New York, the USA*) is an *American* scholar of foreign languages. He is the son of poet *Ivan Arguelles* and nephew of New Age writer *José Arguelles*. (p.46, inner circle)

- ✓ According to the reports, about 31 billion devices are going to connect to the Internet until 2020. By 2017, over 90% of new vehicles in *America* are going to have an Internet connection. *Seok Hong*, the director of a communication company, says “In today’s world, high speed mobile connectivity is just as important as air conditioning in automobiles.” (p.75, outer circle)

Discussion and Conclusion

Scholars have long been inquiring the extension of culture in both foreign language instruction (Hendson, 1980; Kitao, 1991; Schulz, 2007; Chahak & Basirizadeh, 2012; Kramsch, 2013; Demuro & Gurney, 2018) and textbooks (Skopinskaja, 2003; Siddiqie, 2011; Forman, 2014; Canale, 2021). Nevertheless, particular and elaborate studies which are focusing on the inner, outer, and expanding circle cultural elements with regard to including diverse themes such as *Location, Tourism, Tradition & Custom, History, Politics, Personality, Nationality, Food & Drink, Science & Technology, Institution, Climate, Economy, and Education* observed in the present paper was not specifically conducted. Hence, this study aims at illuminating the extent of inner/outer/expanding circle cultural characteristics covered in a state recommended and freely distributed local EFL textbook. The picture drawn by the textbook illustrates that:

- ✓Cultural representations from the expanding circle were noticeably involved in the Turkish authored EFL textbook with almost three folds frequency compared to the inner circle representations: 73.25% for the expanding circle, and 26.11% for the inner circle, and with more than a hundred folds frequency compared to the outer circle cultural representations (0.64%); and

The inner, outer, and expanding circle cultural representations were observed in thirteen themes at various rates: *Location, Tourism, Tradition & Custom, History, Politics, Personality, Nationality, Food & Drink, Science & Technology, Institution, Climate, Economy, and Education.*

This descriptive research paper may supply considerable support for foreign language textbook authors and publishers, curriculum designers, foreign language instructors, educational authorities, and policy makers.

REFERENCES

- Birukou, A., Blanzieri, E., Giorgini, P., & Giunchiglia, F. (2013). A formal definition of culture. In *Models for intercultural collaboration and negotiation* (pp. 1-26). Springer, Dordrecht.
- Born, G. (1995). *Rationalizing culture*. California: University of California Press.
- Brown, M. (1953). On a definition of culture. *Psychological review*, 60(3), 215.
- Canale, G. (2021). The language textbook: representation, interaction & learning: conclusions. *Language, Culture and Curriculum*, 34(2), 199-206.
- Chahak, S. M., & Basirizadeh, F. S. (2012). The study of culture on foreign language teaching. *International Journal of Social Science and Humanity*, 2(6), 522.
- Cordero, C. (1995). A working and evolving definition of culture. *Canadian Journal of Native Education*, 21, 28-41.
- Crawford-Lange, L. M., & Lange, D. L. (1987). Integrating language and culture: How to do it. *Theory into Practice*, 26(4), 258-266.
- Demuro, E., & Gurney, L. (2018). Mapping language, culture, ideology: Rethinking language in foreign language instruction. *Language and Intercultural Communication*, 18(3), 287-299.
- Forman, R. (2014). How local teachers respond to the culture and language of a global English as a foreign language textbook. *Language, Culture and Curriculum*, 27(1), 72-88.
- Hendon, U. S. (1980). Introducing culture in the high school foreign language class. *Foreign Language Annals*, 13(3), 191-199.
- Kachru, B. B. (1985). Standards, codification and sociolinguistic realism: The English language in the outer circle. In R. Quirk & H. G. Widdowson (Eds.), *English in the world: Teaching and learning the language and literatures*, (pp. 11-36). Cambridge: Cambridge University Press.
- Kachru, B. B. (1990). World Englishes and applied linguistics. *World Englishes*. 9(1), 3-20.
- Kachru, B. B. (1992). *World Englishes: Approaches, issues and resources*. *Language Teaching*, 25, 1-14.
- Kilickaya, F. (2009). World Englishes, English as an International Language and Applied Linguistics. *English Language Teaching*, 2(3), 35-38.
- Kitao, K. (1991). Teaching Culture in Foreign Language Instruction in the United States. *Doshisha Studies in English*, 52(53), 285-306.
- Kramsch, C., & Widdowson, H. G. (1998). *Language and culture*. Oxford: Oxford university press.

- Kramersch, C. (2013). Culture in foreign language teaching. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 1(1), 57-78.
- Kramersch, C. (2014). Language and culture. *AILA review*, 27(1), 30-55.
- Majid, A., & Levinson, S. C. (2011). The senses in language and culture. *The Senses and Society*, 6(1), 5-18.
- Martin, J. N., & Nakayama, T. K. (1999). Thinking dialectically about culture and communication. *Communication theory*, 9(1), 1-25.
- Mazari, A., & Derraz, N. (2016). Language and culture. *International Journal of Humanities and Cultural Studies (IJHCS)*, 2(2), 350-359.
- Schein, E. H. (1991). What is culture. Newbury Park, CA: Sage, 243-253.
- Schulz, R. A. (2007). The challenge of assessing cultural understanding in the context of foreign language instruction. *Foreign language annals*, 40(1), 9-26.
- Siddiqie, S. A. (2011). Intercultural Exposure through English Language Teaching: An Analysis of an English Language Textbook in Bangladesh. *Journal of Pan-pacific Association of Applied Linguistics*, 15(2), 109-127.
- Skopinskaja, L. (2003). The role of culture in foreign language teaching materials: An evaluation from an intercultural perspective. *Incorporating intercultural communicative competence in language teacher education*, 39-68.
- Woman, K. (1985). Language & Culture. *Selected Writings VII. Contributions to Comparative Mythology. Studies in Linguistics and Philology*, 1972–1982, 101-112.

Appendix

Inner Circle	Outer Circle	Expanding Circle
Location	Location	Location
Astoria Australia Baker Street Boston Canada Colorado Country Road England Indianapolis Ireland Kentucky London New Jersey New York Oxford Oxford Street Palm Street Prince Avenue The USA UK USA Washington		Aleppo Antalya Camlica Street China Damascus Florence France Geneva Germany Ghent Iran İstanbul Italy İzmir Japan Malaga Manisa Norway Palestine Paris Rome Salonika Samsun Selçuk Spain Switzerland Taiwan Thailand Turkey Turkish Republic Venice
Nationality	Nationality	Nationality
American British		German Japanese Turk Turkish
Tradition & Custom	Tradition	Tradition

Albuquerque Balloon Festival American Custom		Chinese Custom Chinese New Year French Custom Japanese Custom Mesir Festival Mesir Tradition Pamplona Bull Festival Spanish Custom Thailand Custom Turkish Culture Turkish hospitality
Food & Drink	Food & Drink	Food & Drink
		Mesir Paste Turkish Coffee Turkish cuisine Turkish Tea
Tourism	Tourism	Tourism
Georgia Aquarium Tower Bridge		Alhambra Palace Andalucía Belfort Clock Tower Beyazid II Health Museum Blaarmeersen Park Blue Mosque Death Sea Disneyland Paris Donghai Bridge Ephesus Graslei Canal Gravestein Castle Hagia Sophia Museum Hierapolis İstanbul Archaeology Museum İshak Paşa Palace Louvre Museum Marbella Beach Sehzade Mosque Selimiye Mosque Süleymaniye Mosque Complex

		<p>The Great Buddha of Kamakura</p> <p>The Mausoleum of Antiochus I</p> <p>The Tower of Pisa</p> <p>Theodosian Land Walls</p> <p>Topkapı Palace</p> <p>Versailles Palace</p>
Economy	Economy	Economy
American Manufacturer Dollar		<p>German Manufacturer</p> <p>Japanese Manufacturer</p> <p>Turkey is an inexpensive country</p>
Education	Education	Education
<p>George Town University</p> <p>University of Columbia</p> <p>University of New York</p> <p>University of Chicago</p>		<p>Akdeniz University</p> <p>Turkish War Academy</p>
History	History	History
		<p>Battle of Dumlupınar</p> <p>Civil rights for women in Turkey</p> <p>Dardanelles War</p> <p>Ending the caliphate</p> <p>Foundation of the Turkish Historical Society in Turkey</p> <p>Foundation of the Turkish Grand National Assembly</p> <p>Foundation of the Turkish State Railways</p> <p>Turkish History</p> <p>Turkish War of Independence</p> <p>Using the international time, weights, measures and calendar system in Turkey</p>
Institution	Institution	Institution
		<p>Grand National Assembly</p> <p>Ottoman Army</p> <p>Turkish Army</p>
Personality	Personality	Personality
<p>Alexander Arguelles</p> <p>Ivan Arguelles</p> <p>José Arguelles</p> <p>Richard Brian</p>	Seok Hong	<p>Atatürk</p> <p>Hafsa Sultan</p> <p>Merkez Efendi</p> <p>Mustafa Kemal Atatürk</p> <p>Mustafa Kemal Paşa</p> <p>Süleyman the Magnificent</p>

Science & Technology	Technology	Technology
Hubble Telescope International Space Station Silicon Valley		TÜBİTAK's (The Scientific and Technological Research Council of Turkey) CERN laboratory in Geneva Golmud Solar Park Three Georges Dam
Politics	Politics	Politics
		Nationalism Principle Populism Principle Principles of Mustafa Kemal Atatürk Republicanism Principle Revolutionary Principle Secularism Principle Statism Principle
Climate	Climate	Climate
		China and Air Pollution Drought Problem in China Major Environmental Problems in China

THE EMERGENCE OF WOMEN ENTREPRENEURSHIP IN INDIA

K.R.PADMA

Assistant Professor, Department of Biotechnology, Sri Padmavati Mahila Visvavidyalayam
(Women's) University, Tirupati, AP
ORCID:0000-0002-6783-3248

ABSTRACT

The studies on entrepreneurship stress the importance of how to develop the economy of our nation. Since, we have entered into 21st century women entrepreneurship are reaching greater heights in comparison to men each and every year. Today, women are more successful in running business in comparison with men in every field. India is upcoming nation where several women entrepreneurs have excelled. The women's have the power or in fact we can emphasize that they have multispecialty task to manage home as well as business. Nevertheless, women's are more likely to dominate globally in all organizations and revealed to tackle problems related to cultural, financial as well as political. Although, still they are facing gender glitches in several areas of jobs. The development of women tycoons has led to provoked perception in dominion of entrepreneurship. On the otherhand, the progression of women magnates in business and other operational fields can significantly expand our Indian economical growth and further can mitigate poverty, enhance social enclosure. Nevertheless, it is a known reality that in India the population rate of women is more dominant than men yet limitations in entrepreneurial activities. Therefore, our study focussed on establishing gender neutral task in operating business or operating other kinds of ventures. Thus there is vital need to incorporate policy for reservation for women in all cooperation's to encourage women participation to become best entrepreneurs. Hence, our articles throws lights on advantages of women as business persons and challenges they faced to reach greater heights and further future plan directions.

Keywords: women entrepreneurship, Gender glitches, Women magnates, Indian economic growth, Tackle problems

ONLINE TEACHING AND LEARNING: PROMISES AND CHALLENGES IN DEVELOPING SOCIETIES

DR. SALMA KHAN

Assistant Professor (Political science), Government Degree College for Women Anantnag
University of Kashmir
Union Territory of Jammu & Kashmir

ABSTRACT

The beginning of the year of 2019 witnessed one of the most challenging threat to life in the history of mankind, which engulfed the whole world affecting all the aspects of human life. This was none but Covid-19 caused by a Corona Virus (SARS-CoV-2). All of a certain the governments were forced to announce lockdowns in order to contain the spread of this deadly disease. Markets were closed, flights were cancelled, curfew was imposed and people were forced to stay at home. In such a scenario educational institution (schools, colleges, and universities) were closed for an indefinite period affecting a large section of population (students). In order to continue the process of teaching learning, the education system across the world forced educators to shift to an online mode of teaching overnight. In India educational institutions are currently based only on traditional methods of learning, that is, they follow the traditional set up of face-to-face lectures in a classroom. Although many academic units have also started blended learning, still a lot of them are stuck with old procedures and online learning was only considered as a supplementary pedagogical tool to mainstream education. Many academic institutions that were earlier reluctant to change their traditional pedagogical approach had no option but to shift entirely to online teaching–learning. The pandemic, however, drastically transitioned it into a fully online experience. Teaching and learning processes and methods have also to be reinvented and redesigned to suit the current context, with the clear realisation that there are some clear silver linings in these clouds. Learning online is dependent on internet access and devices (laptops, mobile phones, or tablets), which many students may not have access to, in developing societies like India where a large section of students come from a poor and rural background. This article tries to focus on the importance of online learning or virtual classroom teaching and talks about the promises and challenges faced by the teachers and students in the context of India. Furthermore, it also includes suggestions for academic institutions of how to deal with challenges associated with online learning, along with some of the initiatives started by the government of India for inclusive education in this time of crisis.

Keywords: Teaching learning, virtual classroom, pedagogy, covid-19, inclusive education.

Introduction:

The beginning of the year of 2019 witnessed one of the most challenging threat to life in the history of mankind, which engulfed the whole world affecting all the aspects of human life. This was none but Covid-19 caused by a Corona Virus (SARS-CoV-2). All of a certain the governments were forced to announce lockdowns in order to contain the spread of this deadly disease. Markets were closed, flights were cancelled, curfew was imposed and people were forced to stay at home. In such a scenario educational institution namely schools, colleges,

and universities were closed for an indefinite period affecting a large section of population specifically students. In order to continue the process of teaching learning, the education system across the world forced educators to shift to an online mode of teaching overnight. In India educational institutions are currently based only on traditional methods of learning, that is, they follow the traditional set up of face-to-face lectures in a classroom. Although many academic units have also started blended learning, still a lot of them are stuck with old procedures and online learning was only considered as a supplementary pedagogical tool to mainstream education. Many academic institutions that were earlier reluctant to change their traditional pedagogical approach had no option but to shift entirely to online teaching-learning. The pandemic, however, drastically transitioned it into a fully online experience. Teaching and learning processes and methods have also to be reinvented and redesigned to suit the current context, with the clear realisation that there are some clear silver linings in these clouds. Learning online is dependent on internet access and devices like laptops, mobile phones, or tablets, which many students may not have access to, in developing societies like India where a large section of students come from a poor and rural background. This article tries to focus on the importance of online learning or virtual classroom teaching and talks about the promises and challenges faced by the teachers and students in the context of India. Furthermore, it also includes suggestions for academic institutions of how to deal with challenges associated with online learning, along with some of the initiatives started by the government of India for inclusive education in this time of crisis.

This is how COVID-19 Pandemic has changed Education forever.

The pandemic of COVID-19 caused several schools and colleges to remain temporarily closed. Face-to-face education has ended by numerous schools, universities, and colleges. Schools were to shut down, over 1.2 billion children in 186 countries were out of the classroom. It is without a doubt that Covid19 has dramatically changed a lot of things around the world, including education. In the wake of the crisis, India, along with the rest of the world, witnessed an unprecedented rise in eLearning. As education moved to virtual classrooms, schools, and other institutions leveraged online learning platforms to continue the teaching-learning process. In a short span of time the concept of education changed, making digital learning an indispensable part of teaching and education. Online e-learning is described as learning experiences using various electronic devices like computers, laptops, smartphones etc with internet availability in synchronous or asynchronous environmental conditions. Online e-learning could be a platform that makes the process of education more student-centred, creative, and flexible. Online delivery of courses is cost-effective and easily accessible especially when delivering curriculum to students in rural and remote areas.

The online e-learning is seen by the United Nations (UN) and the WHO as a helpful tool for meeting educational needs, especially in developing nations. Although E-learning is not considered a new phenomenon, there was an increasing global trend of using electronic learning or e-learning in the last decade and some higher education institutes in developing countries have adopted this trend recently. However, this technology has not been evenly dispersed throughout all nations and cultures. The virus outbreak, the pandemic took it to new heights faster than anyone could have predicted. The pandemic upended almost every aspect of school at once. It was not just the move from classrooms to computer screens. It tested

basic ideas about instruction, attendance, testing, funding, the role of technology and the human connections that hold it all together. “The reality is that education is going to change forever.” Educational institutions have implemented numerous creative strategies to combat the crisis, using various software/apps such as Google Classroom, Zoom, Wise app. In order not only to complete the course but also to stay in constant contact with the learners, this virtual class of e-learning was initiated to grow the certainty and confidence among the students. It is anticipated that with the implementation of e-learning, the role of faculty members will be transformed from the traditional teacher-centric to student-centric model.

Embracing and Admiring Online Learning in the context of availability and accessibility of good quality education in developing societies

In the context of India: As per NEP 2020, India has about 25 crore school going children out of which an estimated 6.2 crore children between the ages of 6 to 18 years were out of school in 2015. The average attendance of students enrolled in secondary school is only about 50% out of which 25-30% students actually go beyond Grade 10. The causes for such a large number of drop-outs are many. This is where affordable E-Learning comes into the picture solving problem of availability and accessibility of good quality education. online learning offers our teachers an efficient way to deliver lessons to students. Online learning has a number of tools such as videos which teachers can use as part of their lesson plans. By extending the lesson plan beyond traditional textbooks to include online resources, teachers are able to become more efficient educators.

- ✓ Online learning can happen anytime, from anywhere but that doesn't make it any less than offline classrooms. Appreciate the process and make proper use of it. Online education saves your money and time. You can learn at your own pace and choose your course. This makes it all the more admirable.
- ✓ Virtual classrooms have opened up new avenues. The access to resources to make learning more interactive and interesting has helped tremendously and students have been more enthusiastic. Concepts are now explained through videos and games.
- ✓ Digital education offers the most important need of the human race *freedom* from years of trotting unwillingly to the school, freedom of studying at the fixed time, freedom from being confined to four walls, freedom to choose the teacher, and finally and most importantly the freedom to study the subjects of choice.
- ✓ Online learning offers equality that makes a girl in tribal areas of Odisha get the same quality of education as that of a boy in Delhi. Now, no one has any excuse for not continuing their education as school is now in their pocket.
- ✓ The flexibility in timings of online classes has also been a major advantage. Classes are held at times that are most convenient for students, and we now build better interpersonal relationships with students and parents.
- ✓ ICT enabled tools like Google Classroom, Edmodo, Zoom, Wise app etc have been very helpful in simulating the in-classroom experience, at home.
- ✓ Since learning in a virtual classroom requires a smartphone or a laptop with a good internet connection, students find it all the more convenient to enroll in a course of their choice. In a classroom, it is difficult for the teacher to focus on every student

whereas online learning makes it easy for the teacher as well as the student to interact with each other. The live chats and doubt forums enable the students to clarify their doubts.

- ✓ Online classes can be recorded, archived, and shared for future reference, and this allows students, who missed classes, to access the learning material at a time of their comfort.
- ✓ Another advantage of online education is that it allows students to attend classes from any location of their choice, and it allows schools to reach out to a more extensive network of students, instead of being restricted by geographical boundaries.
- ✓ This creates a paperless learning environment which is more affordable, while also being beneficial to the environment.
- ✓ Finally, online learning suits a variety of learning styles. Every student has a different learning journey and a different learning style. While some students are visual learners, others prefer to learn through audio.

Although online learning creates a perfect learning environment suited to the needs of each student. On the other hand, there are disadvantages of online learning.

- ✓ For some students, one of the biggest challenges of online learning is the struggle with focusing on the screen for long periods of time. With online learning, there is also a greater chance for students to be easily distracted by social media or other sites. Therefore, it is imperative for the teachers to keep their online classes crisp, engaging, and interactive to help students stay focused on the lesson.
- ✓ Another key challenge of online classes is internet connectivity. While internet penetration has grown in leaps and bounds over the past few years, a consistent connection with decent speed is a problem. Without a consistent internet connection for students or teachers, there can be a lack of continuity in learning for the child. Students in rural areas, who face internet issues, risk the likelihood of missing online classes.
- ✓ Furthermore, students can learn a lot from being in the company of their peers. However, in an online class there is minimal physical interaction between students and teachers. This often results in a sense of isolation for the students. In this situation, it is imperative that the school allows for other forms of communication between students, peers and teachers. This can include online messages, emails and video conferencing that will allow for face-to-face interaction and reduce sense of isolation.
- ✓ Online learning also requires teachers to have a basic understanding of using digital forms of learning. Sometimes, they don't even have the necessary resources and tools to conduct online classes. To combat this, it is important for schools to invest in training teachers with the latest technology updates so that they can conduct their online classes seamlessly.
- ✓ Parents are also concerned about the health hazards of having their children spending hours staring at a screen. This increase in screen time is one of the biggest concerns and disadvantages of online learning. Sometimes students develop bad posture and other physical problems due to staying hunched in front of a screen. A good solution

to this would be to give the students plenty of breaks from the screen to refresh their mind and their body.

- ✓ It's a pity, though that some students could miss out from having online classes because of their socio-economic background and accessibility to internet. Since they are unable to afford smart phones, laptops, tablets for the conduct of online classes.

Suggestions for academic institutions on how to deal with challenges associated with online learning

Here, we look at some of the ongoing challenges for students attending online classes and examine ways in which online learning can be made more interesting, comfortable, productive, and safe for students. Because of online classes, students do not have direct access to faculty or peers to discuss and clarify academic matters. This creates a hurdle for effective learning. To make things even harder, there are other challenges that present themselves: frustrating technical issues (such as a weak internet connection), having additional responsibilities in the house, and distractions (such as the presence of other people in the house, the ubiquitous mobile phone, or easy access to other websites). All this makes it hard for students to stay focussed. The following suggestions could help them make the most of attending online classes from home:

1. Proactively interacting with faculty and peers can help students understand course expectations more clearly, learn better, and stay focussed. For this, students can take advantage of technological tools such as videoconferencing programs like Zoom, Microsoft Teams and Google Meet, or the mobile phone or emails to connect with classmates or a teacher.
2. Finding a productive workspace as well as a quiet work time at home can go a long way towards improving motivation and productivity. The study space needs to have access to a highspeed internet connection. Ensuring that their devices are charged and working efficiently before class time and study time can save students a good deal of frustration. Students can reduce distractions by using a website blocker and by keeping their mobile phones switched off during classes and study time.
3. Building and maintaining an effective daily and weekly schedule (similar to the one they had during regular school) creates a sense of familiarity and accountability and also helps in planning and time-management.
4. Not everyone learns the same way. By understanding their particular learning style (such as a visual or auditory learning style), students can employ effective study strategies for themselves at home.

Some of the initiatives started by the Government of India for inclusive education in this time of crisis.

A comprehensive initiative called PM *eVIDYA* has been initiated as part of *Atma Nirbhar Bharat Abhiyaan* on 17th May, 2020, which unifies all efforts related to digital/online/on-air education to enable multi-mode access to education. The initiative includes:

- ✓ *DIKSHA* (one nation, one digital platform) is the nation's digital infrastructure for providing quality e-content for school education in states/UTs and QR coded energized textbooks for all grades are available on it.

- ✓ One earmarked Swayam Prabha TV channel per class from 1 to 12 (one class, one channel).
- ✓ Extensive use of Radio, Community radio and CBSE Podcast- *Shiksha Vani*.
- ✓ Special e-content for visually and hearing impaired developed on Digitally Accessible Information System (DAISY) and in sign language on NIOS website/YouTube.
- ✓ In order to promote online education, UGC has notified necessary regulation, which facilitates the Universities to offer full-fledged Online Program. Further, the current provisions of 20 per cent Online courses in a programme, as per provisions of UGC SWAYAM and ODL Regulations to be enhanced up to maximum 40 per cent for implementation considering “National interest during COVID-19” and also to ensure effective utilization of e-resources.
- ✓ Various digital initiatives are also undertaken by Ministry of education viz. SWAYAM (“Study Webs of Active-Learning for Young Aspiring Minds”), SWAYAM Prabha, National Digital Library (NDL), Virtual Lab, e-Yantra, NEAT (National Education Alliance for technology), FOSSEE (Free Open-Source Software for Education) etc to ensure quality education to the students.
- ✓ To improve the internet connectivity in rural areas the CSC e-Governance Services India Ltd (CSC-SPV) of MEITY has been assigned the task of providing Fibre to the Home (FTTH) connectivity to the Government Institutions, including schools.
- ✓ An Integrated Teacher Training Programme called NISHTHA has been launched it is a capacity building programme for “Improving Quality of School Education through Integrated Teacher Training”. NISHTHA can be accessed from the below link: <https://itpd.ncert.gov.in//>

Conclusion

Online teaching and education learning was underutilized in the past, especially in developing countries. However, the current crisis of the COVID-19 pandemic enforced the entire world to rely on it for education. Amongst several, lack of training in pedagogy for online teaching is the severest challenge faced by many institutions. Most of the instructors were new to online teaching and had shifted with little or no training or preparation specific to this mode of delivery. Instructors must receive proper professional training and development to have higher expectations and to adapt their teaching to appropriate online teaching strategies. Apart from this the governments particularly in the context of India should see that the various platforms created by it should be implemented in full spirit, so as to ensure quality and inclusive education.

REFERENCES

- 1.WHO: Coronavirus disease (COVID-2019) situation reports. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports>. [Last assessed on 2020 Aug 14].
- 2.Medhat MA, El Kassas M. COVID-19 in Egypt: Uncovered figures or a different situation? J Glob Health. 2020;10(1):010368. pmid:32566159
 - [View Article](#)
 - [PubMed/NCBI](#)

- [Google Scholar](#)
- 3.**Dhawan S. Online learning: A panacea in the time of COVID-19 crisis. J Educ Technol Syst. 2020;49(1):5–22.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 4.**Mukhtar K, Javed K, Arooj M, Sethi A. Advantages, Limitations and Recommendations for online learning during COVID-19 pandemic era. Pak J Med Sci Q. 2020;36(COVID19-S4):S27–31. pmid:32582310
 - [View Article](#)
 - [PubMed/NCBI](#)
 - [Google Scholar](#)
- 5.**Kaur N, Dwivedi D, Arora J, Gandhi A. Study of the effectiveness of e-learning to conventional teaching in medical undergraduates amid COVID-19 pandemic. Natl J Physiol Pharm Pharmacol. 2020;10(7):1.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 6.**Singh V, Thurman A. How many ways can we define online learning? A systematic literature review of definitions of online learning (1988–2018). Am J Distance Educ. 2019;33(4):289–306.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 7.**Colace F, De Santo M, Pietrosanto A. Evaluation Models for e-Learning Platform: An AHP Approach. Frontiers in Education Conference, 36th Annual. San Diego, CA: Institute of Electrical and Electronics Engineers; 2006:1–6.
- 8.**Sampsize. Sample size for a prevalence survey, with finite population correction. Available at <http://sampsize.sourceforge.net/iface/#prev> accessed 7/4/2018.
- 9.**Totaro M, Tanner J, Noser T, Fitzgerald J, Birch R. Faculty Perceptions of Distance Education Courses: A Survey. Journal of College Teaching & Learning. 2005; 2(7):13–20.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 10.**Mutisya D, Makokha G. Challenges affecting adoption of e-learning in public universities in Kenya. E-Learning and Digital Media, 2016; 13(3–4): 140–157.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 11.**Gahtani SA. The Applicability of TAM Outside North America: An Empirical Test in United Kingdom. Information Resource Management Journal, 2001; 14(1): 37–46.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)
- 12.**Napitupulu D, Simarmata J, Abdillah LA, Setiawan MI, Ahmar AS, Rahim R, et al. Analysis of Technology Acceptance Model (TAM) on E-Learning System. Advances in Intelligent Systems Research (AISR). 2018; 144: 247–251.
 - [View Article](#)
 - [Google Scholar](#)

13.Bhuasiri W, Xaymoungkhoun O, Zo H, Rho J, Ciganek A. Critical success factors for e-learning in developing countries: A comparative analysis between ICT experts and faculty,” Comput. Educ. 2012; 58(2):843–855.

- [View Article](#)
- [Google Scholar](#)

14.Hodgkinson-Williams C, Slay H, Sieborger I. Developing communities of practice within and outside higher education institutions. British Journal of Educational Technology. 2008; 39(3): 433–442.

- [View Article](#)
- [Google Scholar](#)

15.Goldschmidt K. The COVID-19 Pandemic: Technology use to Support the Wellbeing of Children. J Pediatr Nurs. 2020;53:88–90. pmid:32317129

- [View Article](#)
- [PubMed/NCBI](#)
- [Google Scholar](#)

16.Rapanta C, Botturi L, Goodyear P, Guàrdia L, Koole M. Online University Teaching During and After the Covid-19 Crisis: Refocusing Teacher Presence and Learning Activity [published online ahead of print, 2020 Jul 7]. Postdigital Science and Education. 2020;1–23.

- [View Article](#)
- [Google Scholar](#)

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0248758>

<https://indianexpress.com/article/parenting/learning/how-to-tackle-ongoing-challenges-of-online-classes-for-students-7176056/>

<https://indiaeducationdiary.in/steps-taken-by-the-government-to-promote-it-based-education/>

THE ROLE OF EDUCATION IN GROWING THE SOUL AND ENTREPRENEUR COMPETENCY

SALMAN M. NOER

Ekasakti University of Padang, West Sumatra, Indonesia
Corresponding

YUNIMAR

Ekasakti University of Padang, West Sumatra, Indonesia

RENI RESPITA

Ekasakti University of Padang, West Sumatra, Indonesia

ABSTRACT

A hope to be accepted in a certain work place is not wrong, however, it could not be denied that the opportunities are very limited and the comparison linear with the graduate students of educational institutions for primary, secondary and higher educational level. The development of entrepreneurship is the key of national progression. Since the solution of entrepreneurship education could solve the problems of unemployment and poverty by the existence of job application or entrepreneurship. This phenomenon is a major effect of unemployment increasing. While unemployment is one of the critical development issues especially Indonesia, including district area.

During this time, school only presented a theory of entrepreneurship, the application presentation or the application of knowledge in business is terribly minimal, even the students do not understand how to move with their knowledge at school. As a fact, a graduate senior high school students, could make any effort after they are graduated, even a bachelor degree which relatively potential acquire in the work fields to the year of 2011 is 70 percent of 6000 agricultural graduated students from 58 University in Indonesia are unemployment. Those all are caused by a lack of entrepreneurship knowledge application. Generally, entrepreneurship course is just the theory. One of the solutions is to produce the potential graduated students from the University in order to encourage their skill to be an independent business. Here, the importance of entrepreneurship course module have to be required as soon as possible and do not be attached after they are graduated.

In conclusion, entrepreneurship course application including the University course today in order to produce the young entrepreneurs and the independent young entrepreneurs in Indonesia to overcome the problem of unemployment.

Keywords : role of education, cultivate the soul, entrepreneurs

Preliminary

Most of the drivers of change, innovation and progress of a country are entrepreneurs. An entrepreneur is someone who creates a business that is faced with risk and uncertainty with the

aim of making a profit and experiencing growth by identifying opportunities and utilizing the necessary resources. Today there are many opportunities for entrepreneurship for everyone who is observant of seeing these business opportunities. An entrepreneurial career can support people's welfare by generating tangible financial rewards.

Entrepreneurs in various industries help the country in terms of adding job options for the community and provide a wide selection of goods and services for consumers both at home and abroad. Although giant corporations attract more public attention and often make headlines, small businesses are no less important for the social life and economic growth of a country. Therefore, the government expects graduates who have just graduated to have the ability and courage to set up new businesses, even though the size of the business is small, but it opens up job opportunities for many people. Schools and universities are responsible for educating and providing the ability to see business opportunities and manage the business and provide motivation to have the courage to face business risks.

Entrepreneurial minded education is education that applies principles and methodologies towards the formation of life skills in students through an integrated curriculum developed in schools/colleges. The concept of Life Skills is a curriculum development discourse that has long been the concern of curriculum experts such as Zais (1976) and Hilda Taba (1962).

Life Skills are the knowledge and attitudes that a person needs to live in society. Life skills have a broader meaning than employability skills and vocational skills. Both are part of the life skills program. Brollin (1989:46) explains that "life skills constitute a continuum of knowledge and aptitudes that are necessary for a person to function effectively and to avoid interruption of employment experience". Thus, life skills can be described as life skills.

The meaning of life here is not merely having certain abilities (vocational jobs), but he must have basic functional support skills such as reading, writing, arithmetic, formulating and solving problems, managing resources, working in teams or groups, continue to learn at work, use technology and so on (Djatkiko, 2004: 34).

Another understanding that is considered quite representative states that Life skills are skills that are capable of a person to cope with the stresses and challenges of life (Satori, 2003: 2). Life skills or life skills in this sense refer to the various abilities needed by a person to lead a successful, happy and dignified life in society. Life skills are. The skills needed throughout life, possess complex thinking skills, communication skills effectively, the ability to build cooperation, carry out the role as a responsible citizen, have the readiness and ability to work, and have the character and ethics to enter the world of work. Therefore, the scope of life skills is very broad, such as: communication skills, decision making skills, resources and time management skills, and planning skills. The development of life skills programs is generally based on the

study of the following areas: the world of work, practical living skills, management and growth of human resources and social skills.

From the background above, it is necessary to have more studies and writings about entrepreneurship so that more people know the world of entrepreneurship. This writing is more focused on the role of education in growing entrepreneurial spirit and competence.

Based on the description above, the problems that need to be solved are; what is the role of education in growing entrepreneurial spirit and competence?, and what is the strategy for strengthening educational institutions in developing entrepreneurial potential for students?.

Discussion

A. The essence and essence of entrepreneurship

The ideal entrepreneurial figure is required to have values towards the highest possible human quality, in the sense of paying close attention to the entrepreneurial priority structure which consists of four layers, namely:

1. Mental Attitude

Mental attitude is the most basic element that needs to be guaranteed to always be in good condition. This element determines whether a person becomes a tall and kind person who is a cadre of nation building, while bad people will become a burden on the community of the nation itself.

Therefore, mental attitude development is an important element in the world of entrepreneurship as well as in life. In addition to presenting natural good qualities such as honesty and sincerity, mental attitude also includes positive aspects of motivation and proactivity. The following suggestions will help entrepreneurs to develop a good mental attitude:

- a) Entrepreneurs are people who know how to find satisfaction in their work and are proud of their achievements, because this attitude will determine the success of entrepreneurs.
- b) The entrepreneur's brain is an incredibly powerful tool, providing a few moments each day for reflection on the entrepreneurial mind that will enable the entrepreneur to focus on meaningful activities.
- c) Most people limit their thoughts to everyday problems and activities. People who can see the big picture are entrepreneurs who are aspiring business and community leaders.

2. Leadership.

Entrepreneurs who have the opportunity to progress steadily are those who have a leadership spirit. Their characteristics are usually very prominent, and very distinctive, where decisions and policies are often considered to be unusual and different from the usual. One example: is Kim Woo Chong, a prominent Entrepreneur in Korea, founder of the Daewoo group. Kim has never been influenced by the actions of other entrepreneurs and has joined in pursuing business trends that are busy with people.

At a time when other entrepreneurs were vying for a market in America and Europe, he surprisingly broke through the iron curtain countries, such as Russia and its allies. Even more astonishingly, he also embraces countries that have so far been greatly feared and forbidden by capitalist countries such as Libya and Iran. But reality proves that Kim is right. With his decision, he and Daewoo developed into one of the largest conglomerates in Asia and are considered everywhere, including America and Europe.

3. Governance.

Management is a translation of the word Management which means management. What needs to be understood here is that management is not solely the consumption of managers. Everyone needs management regardless of the person's status and position, even housewives need management to manage their kitchen money and groceries. Management is a method or series of ways and procedures. The point is clear, namely to produce the effectiveness and efficiency of each job, in order to get good results in quality and on time in delivery.

In contrast to mental attitudes and leadership which are included in the classification of values or qualities, management is a practical knowledge. Companies without good management will certainly experience major obstacles in their development. Therefore, everyone who wants to start a business must be aware of the management aspect as early as possible. Start management activities immediately when the company is just starting, no matter how small it is.

4. Skills.

The outermost layer of the entrepreneurial priority structure is skills. Many argue that armed with mastery of skills, one can be expected to become a successful entrepreneur. This opinion is actually not too wrong, if you look at many examples that prove it, for example a tailor with the skills he has can finally own a large enough apparel company.

The essence of entrepreneurship is the ability to create something new and different (create new and different) through creative and innovative thinking. Suryana (2003) says that entrepreneurship is an ability to create added value in the market through the process of managing resources in new and different ways through; a). development of new technology, b). discovery of new scientific knowledge, c). improvement of existing products and services, and d). discovering new ways to produce more goods

B. Entrepreneurial Spirit and Attitude

Meredith et al. (2002), suggesting the essential essential values of entrepreneurship are:

1. Self-confidence

It is a combination of one's attitudes and beliefs in dealing with tasks or work, which are internal, very relative and dynamic and are largely determined by their ability to start, carry out and complete a job. Self-confidence will affect ideas, intentions, initiatives, creativity, courage, perseverance, enthusiasm for work, enthusiasm for work. The key to success in

business is to understand yourself. Therefore, a successful entrepreneur is an independent and confident entrepreneur.

2. Task and result oriented

Someone who always prioritizes tasks and results, is a person who always prioritizes the values of achievement motives, profit-oriented, perseverance and hard work. In entrepreneurship opportunities are only obtained if there is an initiative. Initiative behavior is usually obtained through years of training and experience and its development is obtained by means of self-discipline, critical thinking, responsiveness, enthusiasm and the spirit of achievement.

3. Courage to take risks

Entrepreneurs are people who prefer more challenging endeavors to achieve success or failure than less challenging endeavors. Entrepreneurs avoid low risk situations because there are no challenges and avoid high risk situations because they want to succeed.

4. Oriented to the future

Entrepreneurs must have a perspective and a view to the future, the key is the ability to create something new and different from what is now.

5. Originality: Creativity and Innovation

Innovative entrepreneurs are people who have the characteristics; a). never satisfied with the current methods, even though they are quite good, b). always pour imagination in his work, c). always want to look different or always take advantage of differences.

Entrepreneurship is thinking and acting something new or thinking something old in new ways. According to Everett E. Hagen, the characteristics of innovational personality are as follows; 1). Openness to experience, open to experience, 2). Creative imagination, has the ability to work with full imagination, 3). Confidence and content in one's own evaluation, having confidence, on his self-assessment and firm stance, 4). Satisfaction in facing and attacking problems and in resolving confusion or inconsistency, always having satisfaction in facing and solving problems, 5). Has a duty or responsibility to achieve, has a duty and a sense of responsibility to achieve and f). Intelligence and energetic, has intelligence and energetic. Meanwhile, according to Alma (2003), the road to successful entrepreneurship is willing to work hard, cooperate, good appearance, confident, good at making decisions, willing to add knowledge, ambition to move forward, good at communicating.

Creative and innovative processes (Suryana: 2003) are only carried out by people who have an entrepreneurial spirit and attitude, namely; confident (confident, optimistic and full of commitment), initiative (energetic and confident), has achievement motive (results oriented and forward-looking), has leadership spirit (dare to be different and dare to take calculated risks), likes challenges.

Personal factors that influence entrepreneurship: achievement motive, commitment, personal values, education and experience. Meanwhile, environmental factors are opportunities, role models and activities.

C. Entrepreneurship Competence.

Successful entrepreneurs in general are those who have competencies, namely: someone who has the knowledge, skills and individual qualities that include attitudes, motivations, values and behaviors needed to carry out work/activities.

The skills that must be possessed by Suryana (2003) are; Managerial skills, Conceptual skills, Human skills (skills to understand, understand, communicate and relate), Decision making skills (skills to formulate problems and make decisions), Time managerial skills (skills to manage and use time).

Competence is defined as individual knowledge, skills and abilities that directly affect performance,

D. Growing Entrepreneurial Spirit and Competence.

1. Growing Entrepreneurial Spirit.

It is undeniable that many entrepreneurs are born from families or descendants of entrepreneurs. But that doesn't mean it's genetically inherited. Maybe this happens because the entrepreneur's environmental aspects are quite strong in influencing the soul of the person to become an entrepreneur. Being an entrepreneur (entrepreneur) is of course a human right of all of us. Don't just because we don't have descendants of entrepreneurs so we close the opportunity to become entrepreneurs. The first step we take if we are interested in entering the world of entrepreneurship is to cultivate an entrepreneurial spirit in ourselves. There are many ways that can be done, for example through formal education, various educational institutions, both secondary and higher, present various programs or at least entrepreneurship courses, through entrepreneurship seminars. Various entrepreneurship seminars are often held by inviting entrepreneurship experts and practitioners so that through this media we will build an entrepreneurial spirit in ourselves, through training. Various business simulations are usually provided through training, both indoor and outdoor. Through this training, our courage and responsiveness to the dynamics of environmental change will be tested and always improved and developed, self-taught. Through various media we can foster the spirit of entrepreneurship. For example, through biographies of successful entrepreneurs (success stories), television media, radio, magazines, newspapers and various media that we can access to develop the entrepreneurial spirit that exists within us. Through these various media, it turns out that everyone can learn and grow the entrepreneurial spirit. The psychological aspects that characterize that a person is said to have an entrepreneurial spirit are:

- a). Confident (confident, optimistic and full of commitment) Confident in determining and carrying out something, can overcome various risks faced. Someone who has an entrepreneurial spirit feels confident that whatever he does will succeed even though he

- will face various obstacles. Not always haunted by the fear of failure that makes him optimistic to move forward.
- b). Taking the initiative, in facing the dynamics of life full of changes and problems faced, an entrepreneur will always try to find a way out. They do not want their lives to be dependent on the environment, so they will continue to try to find a way out.
 - c). Have an achievement motive (results-oriented and forward-looking). Various targets to achieve success in life are usually always designed by an entrepreneur. One by one their targets continue to be achieved. When faced with a failed condition, they will continue to try to improve the failure they experienced
 - d). Have a leadership spirit (dare to be different and dare to take calculated risks). Leadership or leadership is a key factor in becoming a successful entrepreneur. Dare to come forward to face something new even though it is full of risks. The traits of insecurity, inferiority, excessive shame, fear of being wrong and feeling inferior are traits that must be abandoned and thrown away if you want to achieve success in entrepreneurship.
 - e). Growing Entrepreneurial Competence, successful entrepreneurs in general are those who have scientific competence, skills and individual qualities which include attitudes, motivations, values and behaviors needed to carry out activities. The skills that must be possessed by an entrepreneur are; 1). Managerial skills, able to carry out the functions of planning, organizing, mobilizing and supervising, 2) Conceptual skills, the ability to formulate goals, policies and business strategies are the main basis for successful entrepreneurship, 3) Human skills (skills to understand, understand, communicate and relate, 4) Decision making skills (skills in formulating problems and making decisions, 5) Time managerial skills (skills in managing and using time.

E. The concept of entrepreneurship and entrepreneurship education in schools

1. Entrepreneurship Concept

Until now, the concept of entrepreneurship is still developing. Entrepreneurship is an attitude, soul and ability to create something new that is very valuable and useful for himself and others. Entrepreneurship is a mental attitude and soul that is always active or creative, empowered, creates, works and is humble and tries to increase income in its business activities.

Norman M. Scarborough and Thomas W. Zimmerer in Suryana (2003), “An entrepreneur is one who creates a new business in the face of risk and uncertainty for the purpose of achieving profit and growth by identifying opportunities and assembling the necessary resources to capitalize on those opportunities”. Entrepreneurs are people who have the ability to see and assess business opportunities; gather the resources needed to take appropriate action, take advantage and have the nature, character and willingness to bring innovative ideas into the real world creatively in order to achieve success/increase income. In essence, an entrepreneur is a person who has an entrepreneurial character and applies the

nature of entrepreneurship in his life. In other words, entrepreneurs are people who have a high creativity and innovative spirit in their lives.

The concept above shows that entrepreneurship is identical to the ability of entrepreneurs in the business world. In fact, in reality, entrepreneurship is not always synonymous with the entrepreneurial character alone, because the entrepreneurial character may also be owned by someone who is not an entrepreneur. Entrepreneurship covers all aspects of work, both private and government employees (Soeparman Soemahamidjaja, 1980). Entrepreneurs are those who make creative and innovative efforts by developing ideas, and gathering resources to find opportunities and preparations for life. Entrepreneurship occurs when an individual dares to develop new businesses and ideas. . The entrepreneurial process includes all functions, activities and actions related to the acquisition of opportunities and the creation of business organizations (Suryana, 2001). The essence of entrepreneurship is to create added value in the market through the process of combining resources in new and different ways in order to compete. According to Zimmerer (2003: 51), the added value can be created in the following ways:

- a. Development of new technology (developing new technology),
- b. Discovery of new knowledge (discovering new knowledge),
- c. Improvement of existing products (goods and services) (improving existing products or services),
- d. Finding different ways of providing more goods and services with fewer resources.

Although there are experts who emphasize entrepreneurship more on the role of small entrepreneurs, in fact the entrepreneurial character is also owned by people who work outside of entrepreneurship. Entrepreneurial character exists in everyone who likes change, renewal, progress and challenges, whatever the profession.

Thus there are six essences of the importance of entrepreneurship, namely:

1. Entrepreneurship is a value that is embodied in behavior that is used as a resource, driving force, goals, tactics, tips, processes and business results. (Ahmad Sanusi, 1994)
2. Entrepreneurship is a value needed to start a business and develop a business (Soeharto Prawiro, 1997)
3. Entrepreneurship is a process of doing something new (creative) and different (innovative) that is useful in providing added value.
4. Entrepreneurship is the ability to create something new and different (Drucker, 1959)
5. Entrepreneurship is a process of applying creativity and innovation in solving problems and finding opportunities to improve business life (Zimmerer, 2003)
6. Entrepreneurship is an effort to create added value by combining resources through new and different ways to win the competition.

Based on the six opinions above, it can be concluded that entrepreneurship is the values that shape the character and behavior of a person who is always creative, creative, and always trying to increase income in his business activities.

2. Entrepreneurship Education in Schools

Entrepreneurship education in schools aims to form students as a whole (holistic), as people who have character, understanding and skills as entrepreneurs. Basically, entrepreneurship education can be implemented in an integrated manner with educational activities in schools. The implementation of entrepreneurship education is carried out by school principals, teachers, counselors, students together as an educational community. In this case, entrepreneurship education programs in schools can be internalized through various aspects.

a. Integrated Entrepreneurship Education in All Subjects

What is meant by integrated entrepreneurship education in the learning process is the internalization of entrepreneurial values into learning so that the result is an awareness of the importance of values, the formation of entrepreneurial character and the habituation of entrepreneurial values into the behavior of students everyday through the learning process. both inside and outside the classroom in all subjects. This step is carried out by integrating entrepreneurial values into learning in all subjects in school. This integration step can be done at the time of delivering the material, through learning methods or through an assessment system.

The integration of entrepreneurship education in subjects is carried out starting from the planning, implementation, and evaluation stages of learning in all subjects. At the planning stage, the syllabus and learning program plans (RPP) are designed so that the content and learning activities facilitate the integration of entrepreneurial values. How to compose a syllabus that integrates entrepreneurial values is done by adapting the existing syllabus by adding a column in the syllabus to accommodate entrepreneurial values to be integrated. Meanwhile, how to prepare RPP that is integrated with entrepreneurial values is done by adapting the existing RPP by adding materials, learning steps or assessments with entrepreneurial values.

The learning principles used in the development of entrepreneurship education seek for students to recognize and accept entrepreneurial values as their own and are responsible for the decisions they make through the stages of recognizing choices, assessing choices, determining attitudes, and then making a value according to self-confidence. The integration of entrepreneurial values into the syllabus and Learning Program Plans (RPP) can be done through the following steps:

- Reviewing Competency Standards (SK) and Basic Competencies (KD) to determine whether entrepreneurial values are included.
- Include entrepreneurial values that have been listed in the SK and KD into the syllabus.
- Develop active student learning steps that allow students to have the opportunity to integrate values and show them in behavior.
- Incorporate active learning steps that integrate entrepreneurial values into the RPP

b. Integrated Entrepreneurship Education in Extra-Curricular Activities

Extra-Curricular Activities are educational activities outside of subjects and counseling services to assist the development of students according to their needs, potential, talents, and interests through activities specifically organized by educators and/or educational staff who are capable and authorized in schools/colleges. .

The vision of extra-curricular activities is the optimal development of potential, talents and interests, as well as the growth of independence and happiness of students who are useful for themselves, their families and society. The extra-curricular mission is (1) to provide a number of activities that students can choose according to their needs, potential, talents, and interests; (2) organize activities that provide opportunities for students to express themselves freely through independent and or group activities.

c. Entrepreneurship Education Through Self-Development

Self-development is an educational activity outside of subjects as an integral part of the school/madrasah curriculum. Self-development activities are efforts to build character, including entrepreneurial characters and students' personalities, which are carried out through counseling service activities regarding personal and social life problems, learning activities, and career development, as well as extra-curricular activities.

Self-development is carried out in the form of competency and habit development activities in the daily lives of students. Self-development aims to provide opportunities for students to develop and express themselves according to the needs, potential, talents, interests, conditions and development of students, taking into account the conditions of the school/madrasah.

Personal development specifically aims to support the education of students in developing: talents, interests, creativity, competence, and habits in life, religious life skills, social skills, learning abilities, insight and career planning, problem solving abilities, and independence. In self-development programs, the planning and implementation of entrepreneurship education can be done through integration into daily school activities, such as "business day" activities (bazaars, student work, etc.).

d. Changes in the Implementation of Entrepreneurship Learning from Theory to Practice

Entrepreneurship learning is directed at achieving three competencies which include the cultivation of entrepreneurial character, understanding concepts and skills, with greater weight on achieving mental and skill competencies compared to understanding concepts.

In the structure of the high school curriculum, in economics there are several basic competencies that are directly related to the development of entrepreneurship education. These subjects are subjects that directly (explicitly) introduce entrepreneurial values, and to a certain extent make students care and internalize these values. One example of an entrepreneurial learning model that is able to grow entrepreneurial character and behavior can be done by establishing an honesty canteen, etc.

e. Integrating Entrepreneurship Education into Teaching Materials/Books.

Materials/textbooks are the learning components that have the most influence on what actually happens in the learning process. Many teachers teach by simply following the sequence of presentations and learning activities (tasks) that have been designed by

textbook authors, without making any significant adaptations. Internalization of entrepreneurial values can be done into teaching materials, both in the presentation of materials, assignments and evaluations.

f. Integrating Entrepreneurship Education through School Culture

School culture is the atmosphere of school life where students interact with each other, teachers with teachers, counselors with each other, administrative staff with each other, and between members of school community groups.

The development of values in entrepreneurship education in school culture includes activities carried out by principals, teachers, counselors, administrative staff when communicating with students and using school facilities, such as honesty, responsibility, discipline, commitment and a culture of entrepreneurship in the school environment. (all school members carry out entrepreneurial activities in the school environment).

g. Integrating Entrepreneurship Education through Local Content

The integration of entrepreneurship education in MULOK is almost the same as the integration of integrated entrepreneurship education in subjects carried out starting from the planning, implementation, and evaluation stages of learning in all subjects. At this planning stage, the lesson plans are designed so that the content and learning activities of MULOK facilitate the integration of entrepreneurial values. How to develop an integrated MULOK RPP with entrepreneurial values is done by adapting the existing MULOK RPP by adding materials, learning steps or assessments with entrepreneurial values. The learning principles used in the development of entrepreneurship education seek for students to recognize and accept entrepreneurial values as their own and are responsible for the decisions they make through the stages of recognizing choices, assessing choices, determining attitudes, and then making a value according to self-confidence. With this principle, students learn through the process of thinking, acting, and doing. These three processes are intended to develop students' abilities in carrying out activities related to entrepreneurial values.

F. Strengthening Entrepreneurship in Higher Education.

1. Efforts to Increase Entrepreneurship in Higher Education.

Reflecting on the success of developed countries such as America and Europe, where almost all universities insert entrepreneurship material in almost every course, countries in Asia such as Japan, Singapore and Malaysia also apply entrepreneurship materials for at least two semesters. That is what makes our neighboring countries become developed countries and take a long leap in improving their country's development.

In Indonesia, efforts to instill an entrepreneurial spirit and spirit in higher education must continue to be encouraged and improved, of course with various methods and strategies that make students interested in entrepreneurship. There are at least three efforts that the author recommends in increasing the echo of entrepreneurship for students:

a. Establishment of Campus Entrepreneurship Center

Such as Student Welfare Cooperatives, Community Entrepreneur Program (CEP), Center for Entrepreneurship Development and Studies (CEDS, Center for Entrepreneurship, Change, and Third Sector (CECT) at Tri Sakti University, and many others. Through the campus entrepreneurship center many activities are carried out such as seminars, talk shows, short courses, workshops, business practices, business cooperation, Entrepreneurship Expo, Entrepreneurship Challenges and others.

b. Entrepreneurship Priority

Universities in Indonesia, although it is a bit late, have started to think about the importance of entrepreneurship on campus and make entrepreneurship courses the most important thing that must be given to students. College. This must be seen from the seriousness of each university in designing materials and presenting their learning methods.

c. Entrepreneurial Student Program Development (PMW)

Entrepreneurship program initiated by higher education (Dikti) through the Director General of Higher Education (Ditjen Dikti). Where the implementation of this program is for Higher Education to allocate funds (capital) in the form of subsidies for students who have businesses or business plans. However, given the limited funds, this program from the government is "contested" through proposals that must be submitted by interested students and universities, so the presentation is indeed very small to accommodate the vast majority of private universities.

2. Higher Education Strategy to Realize Entrepreneurial Campus

Higher education strategies in fostering "stretching" entrepreneurship which may be simple and not something new to try to implement are:

a. Developing Curriculum

In formulating entrepreneurship learning and training systems/methods, universities design entrepreneurship courses/materials, starting from making syllabus, teaching program units (SAP), Presentation Slides, theory modules, practicum/practice modules, making guide books, etc. The formulation was carried out by a team that was truly expert and experienced in various scientific fields by involving non-economic academics and practitioners/business actors as well as entrepreneurship motivators in the drafting team, so that the curriculum subjects provided were of higher quality.

b. Improvement of Human Resources (HR) Lecturers

Universities prepare human resources Lecturers: (1) are able to provide a new paradigm about the importance of entrepreneurship. (2) are able to build the mindset of students to be entrepreneurial. (3) able to inspire and motivate students to become independent human resources. (4) able to present a success story. (5) able to produce graduates to become successful intrapreneurs or entrepreneurs. This Lecturer HR improvement program can be done through: (1) Short course program, (2) entrepreneurship seminar/workshop/workshop program (3) lecturer apprenticeship program in the business world, (4) workshop program with business partners/business world (5) coaching/assistance program for new lecturers.

c. Establishing an Entrepreneurship Center

It is exemplary for several universities that have existed to manage various activities in the field of student entrepreneurship, such as the Entrepreneur College at the University of Indonesia. This shows that the universities above understand very well the importance of entrepreneurship as a smart solution for their students to become young entrepreneurs.

d. Cooperation with the Business World

It is important for universities to do this in the context of three objectives, namely: (1) improving the quality of human resources for lecturers and students, (2) opening up business internship opportunities for lecturers and students, (3) opening up opportunities for business cooperation, especially for students/alumni. With this collaboration program, students are expected to be able to analyze and observe real business forms so that they have an idea when they become entrepreneurs.

e. Establishing a Business Unit

One of the seriousness of universities in realizing their students to become entrepreneurs is the need to form a business unit managed by students. These formed business units can be used as one of the valuable experiences for students before they open their own businesses.

f. Entrepreneurship Award

One of the triggers for increasing the entrepreneurial spirit of students is the regular implementation of entrepreneurship competitions/champions. Student entrepreneurship competitions by giving awards to students can also be one of the steps for higher education in increasing student entrepreneurial interest. This competition can be in the form of a business plan or an entrepreneurship expo.

From these few proposals that are quite simple and ideas that may not be new, if implemented by universities seriously and seriously, it is not impossible that many successful entrepreneurs will be born in this country who are able to improve the people's economy and local market movements so as to create job opportunities. for the generation of this nation that is ultimately able to become an independent nation that is not much dependent on foreign countries.

Conclusion

The role of education in fostering entrepreneurial spirit and competence for students and graduates to become young entrepreneurs is very important. This can be seen from several opinions of experts in the field of entrepreneurship that have been discussed above. How the educational institutions are able to carry out their role correctly and are able to produce graduates who are ready for entrepreneurship.

Universities as one of the leading mediators and facilitators in building the nation's young generation have an obligation to teach, educate, train and motivate their students so that they become a smart generation that is independent, creative, innovative and able to create various job opportunities (business). For this reason, it is imperative for every tertiary institution to

immediately change the direction of its higher education policy from a high learning university and research university to an entrepreneurial university or balance the two policy directions so that both policy directions are achieved, both high learning university and research university and entrepreneurial university. With this paradigm change, in the end it will give birth to successful young entrepreneurs like “young heroes” who will be able to raise this nation from various adversities.

To give birth to these successful young entrepreneurs, it requires seriousness and seriousness from universities in carrying out the entrepreneurial campus mission. Entrepreneurship programs that have been initiated and run by various universities, especially in Indonesia, should be used as role models in starting to focus on higher education in producing successful young entrepreneurs. In addition, the ideas that the authors put forward above can be used as references by universities in growing entrepreneurship on campus.

With the increasing number of students / students starting businesses while still in school / college, it is very likely that after graduation they will continue the business that has been initiated. So that the number of unemployed in our country will decrease and so on, the number of jobs opened will also increase.

Literature

Buchari Alma. 2003. *Kewirausahaan*. Bandung: Alfabeta.

Meredith, Geoffrey G. 2002. *Kewirausahaan: Teori dan Praktek*. Jakarta : PPM

Longenecker, Justin G., et al. 2000. *Kewirausahaan: Manajemen Usaha Kecil*. Jakarta: Salemba Empat

Sumidjo, Wahyu, 1984, “*Kepemimpinan dan Motivasi*”, Ghalia Indonesia, Jakarta.

Suryana. 2003. *Kewirausahaan: Pedoman Praktis, Kiat dan Proses Menuju Sukses*. Jakarta: Salemba Empat

Yukl, Gary, 1996, “*Kepemimpinan Dalam kewirausahaan*”, Prerhallindo, Jakarta

Zais S. Robert, 1976. *Curriculum Principles and Foundations*. Harper & Row Publishers, New York, Hagerstown, San Francisco, London

Zimmerer, Thomas, Norman M. Scarborough, 2003. *Effective Small Bussiness Management an Entrepreneurial Approach*. Prentice Hall, Cornell University

**EION SUSTAINABLE MOBILITY - THE CASE OF THE BRAZILIAN STARTUP
THAT UNITED SUSTAINABILITY WITH TERRITORIALITY**

SANTOS JUNIOR, Milton F.

Universidade Tecnológica Federal do Paraná (UTFPR), Brazil

CASAGRANDE JUNIOR

Universidade Tecnológica Federal do Paraná (UTFPR), Brazil

ABSTRACT

The startup called EION enabled an all-electric vehicle with Brazilian technology, as well a business model that aims to enable sustainable mobility, using technology and innovation. The startup offers the Sustainable Mobility Franchise, with all-electric dune buggies, solar garages and electric vehicle recharge stations. The business model is a mix of gas station that generates its own fuel, with a car sharing kiosk, controlled by a user-friendly interface application for the users and franchisees, with installation and maintenance, for resorts, hotels, inns, tourism agencies etc. It provides a real ecotourism, with zero emissions tours, in an innovative experience. It suggests that franchisees can make money by contributing to sustainable development. The solution integrates sustainability issues with aspects related to territoriality, achieving the fulfillment of all 17 (seventeen) objectives of sustainable development of the UN.

Keywords: sustainable mobility, all-electric dune buggy, franchising, sustainability, territoriality.

PROPHET JEREMIAH IN THE ANCIENT ISRAEL STUDIES

SELMA DOĞMAÇ

Ibn Haldun University, Department of Religious Studies/ History of Religions MA
student

ORCID: 0000-0002-4594-0069

ABSTRACT

The holy book of Judaism Tanakh called the prophets in the books of Yeshua, Judges, I-II Samuel and I-II Kings the earlier prophets and the prophets in the book of Ishaya, Jeremiah, Hezekiel and the twelve minor prophets, the later prophets or classical period prophets. Classical period prophecy began in the CE. 8. century with prophet Amos and Hoshea and ended in CE.5. century with the prophecy of Malaki. Classical period prophets are significant in terms of testifying vital circumstances in the History of Judaism. On one hand, they have testified the division of monarchic kingdom of Israel was founded by King David and later on divided under the name of the North-kingdom of Israel and the southern kingdom of Judah, on the other hand, they testified the collapse of the North-kingdom of Israel in 720 B.C. by Assyrians and the exile of the southern kingdom of Judah in 587 B.C. to Babylonia. However, this paper aims to analyze one of the classical period prophets Jeremiah who is an active figure in Judaism, and shaped today's Judaism in many aspects. The paper also covers Jeremiah's prophecy in other sources of Abrahamic religions.

Jeremiah is a prominent subject who has been studied in the Ancient Israel Studies. According to Tanakh Jeremiah was chosen by God of Israelites Yahwe as a prophet during the reign of king Josiah of Judah. He is considered an important supporter of religious reforms of King Josiah which include returning to monotheism, centralization of worship in Solomon Temple, and bringing North kingdom and South kingdom together as one nation. Jeremiah had a covenant with Yahwe. In this respect, he is also considered the second Moses in Judaism. He lived during the Babylonian Exile and he testified this chaotic time which created a new Jewish society after the destruction of the Temple. Moreover, Jeremiah is the author of three books in Tanakh. Living in the period of King Josiah, witnessing the exile, and having books in Tanakh makes Jeremiah a more prominent person in Judaism.

Although this paper aims to analyze prophet Jeremiah in the History of Ancient Israel, it also covers other Abrahamic religions' approaches towards prophet Jeremiah. Jeremiah is not only considered a significant prophetic figure in Judaism, but also in Christianity and Islam. In Christian sources, scholars consider Jeremiah's universal message as Jesus' message to humanity and they try find similarities between Jeremiah and Jesus because of their sacrificing themselves for their nations. On the other hand, In Islamic sources Wahb. B. Munabbih and Al-Tabari touch upon prophecy of Jeremiah. Tabari in his book *Câmi'ul Beyan fi Tefsir'il Kur-ân* gives descriptions about Jeremiah with the name of "Irmiya Ibn Hilkiya" and he assures that Irmiya is the man who was died and resurrect in surah al-Bakara.

Keywords: Judaism, Prophecy, Classical Period Prophecy, Prophet Jeremiah

YIVLİ MİNARE KÜLLİYESİNDE BİR DERGÂH: ANTALYA MEVLEVİHANESİ
A CONVENT IN YIVLI MINARET COMPLEX: ANTALYA MEVLEVI LODGE

DOÇ. DR. SEVCAN YILDIZ

Akdeniz Üniversitesi,
Sosyal Bilimler MYO, Antalya, Türkiye.
Orcid: 0000-0003-2066-1941

YASIN OĞUZ ÖZMENEKŞE

Akdeniz Üniversitesi,
SBE, Turizm Yönetimi ABD, Yüksek Lisans Öğrencisi, Antalya, Türkiye.
Orcid: 0000-0002-4386-9262

ÖZET

Taşınmaz tarihi varlıklar, toplumlardan toplumlara aktarılan mirasın önemli unsurlarındandır. Aynı zamanda toplumların somut kültürel miras öğelerinin de en önemlisidir. Toplumlar kendilerinden önce yaşayanlardan aldıkları mirasın üzerine eklemeler de yaparak kendilerinden sonra gelen toplumlara bırakırlar ve bu döngü böylece devam eder. Döngünün hiç bitmeden devam edebilmesi için ise kültürel miras varlıklarının toplumlar ve kurumlar tarafından korunması ve sahiplenilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin turizm merkezi olan ve yıllık turist sayılarına bakıldığında ikinci sırada yer alan Antalya bir çok soyut ve somut kültürel miras ögesine ev sahipliği yapmaktadır. Çalışmada tarihsel süreçleri araştırılmış ve mevcut durum saptaması yapılmış olan Yivli Minare Külliyesi de bahsi geçen somut kültürel miraslar arasında yer almaktadır. Külliye Yivli Minare Camisi, İmaret Medresesi, Atabey Armağan Medresesi, Nigar Hatun Türbesi, Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi, Mevlevihane ve Hamam yapılarından oluşmaktadır. Ayrıca külliye içinde bulunan Yivli Minare Antalya'nın simgesi durumundadır. Çalışmanın temel konusu olan Antalya Mevlevihanesi, yüzyıllar öncesinden gelen dergah ruhunu ve hoşgörüyü temsil etmektedir. Yapı Selçuklular döneminde Sultan Alâeddin Keykubad tarafından 1255 tarihinde yaptırılmış olmakla beraber Mevlevihane kültürü XIII. asırda Mevlânâ Celâleddin Rûmi'nin oğlu Sultan Veled'e dayanmaktadır. Anadolu topraklarında binlerce yıldır farklı toplumlara ve dinlere ait olan insanlar bir arada hoşgörü içerisinde yaşamışlardır. Bunun en önemli sağlayıcılarından birisi ise “Gel, gel, ne olursan ol yine gel, İster kâfir, ister mecusî, ister puta tapan ol yine gel” diyen Mevlana Celaleddin Rumi'dir. Mevlana'nın ölümünden sonra Mevlevî tarikatı kurulmuş ve öğretileri Mevlevihaneler aracılığıyla yayılmıştır. Anadolu, Balkanlar, Afrika ve Arabistan Yarımadası'nda 140'dan fazla Mevlevihane inşa edilmiştir. Çalışma kapsamına alınan Antalya Mevlevihanesi ise Anadolu'da inşa edilen dört mevlevihaneden bir tanesidir. 16. yüzyıldan itibaren Mevlevihane olarak kullanılan yapı bugün Güzel Sanatlar Galerisi olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Yivli Minare, Külliye, Mevlevihane.

ABSTRACT

Historical real estates are the elements of the heritage transmitted from one society to another. At the same time, they stand out as the most significant component of the tangible cultural legacy. Typically, the transmission process is a circular one in which societies inherit a legacy from their ancestors, contribute to it in their own way and hand it down to the future generations. Hence, in order for this circular process to be sustained, it is a must for the society and its institutions to preserve and protect the assets of cultural heritage. Serving as the heart of tourism in Turkey and ranked as the second best city in terms of annual tourist reception figures, Antalya houses a variety of intangible and tangible cultural heritage elements. Yivli Minaret, which was historically investigated and analyzed for its current state within the scope of this study, is regarded to be among these elements of tangible cultural heritage. The complex consists of Yivli Minaret Mosque, İmaret Madrasah, Atabey Armağan Madrasah, Nigar Hatun Mausoleum, Zincirkıran Mehmet Bey Mausoleum, the Mevlevî Lodge and the Bathhouse. Also located in the complex, Yivli Minaret is one of the landmarks of Antalya. Standing as the main theme of this research, the Antalya Mevlevî Lodge represents the dervish spirit and tolerance, the two notions that emerged many centuries ago. The building was constructed by the Seljuk Sultan Alâeddin Keykubad in 1255, the culture of the Mevlevi Lodge dates back to 13th century and to Sultan Veled, who was Mevlânâ Celâleddin Rûmi's son. For thousands of years, Anatolia has offered a variety of cultures and people with different beliefs the opportunity to live together in peace and tolerance. One of the most significant figures that has contributed to this opportunity is Mevlânâ Celâleddin Rûmi, who once said "*Come, come, whoever you are. A wanderer, a worshipper or a lover of leaving; it doesn't matter.*". Upon his death, the Mevlevî order was established, and his teachings were propagated through the Mevlevî Lodges. More than 140 Mevlevî Lodges were built in Anatolia, the Balkans, Africa and the Arabian Peninsula. Analyzed within the scope of this study, the Antalya Mevlevî Lodge is one of the four Mevlevî Lodges built in Anatolia. Having served as a Mevlevî Lodge starting from the 16th century, the building is used as a gallery of fine arts today.

Keywords: Cultural Heritage, Yivli Minaret, Complex, Mevlevi Lodge.

1. GİRİŞ

Kurulduğu dönemden itibaren ekonomik ve sosyal bakımdan önemli bir liman şehri olan Antalya kenti, 12. yüzyıldan sonra Türk hakimiyetine girmiştir. Özellikle Anadolu Selçukluları tarihinin altın devri olarak bilinen I. Alaeddin Keykubad devrinde, kent içerisinde büyük imar faaliyetleri yaşanmıştır (Sümer, 2009:382; Yılmaz, 2002:110).

Kaleiçi Selçuk Mahallesi'nde yer alan Yivli Minare Külliyesi, adını Antalya kentinin simgesi olan Yivli Minare' den almaktadır. Selçuklu Dönemi dokusunu kent ölçeğinde en iyi derecede koruyabilmiş olan külliye, çeşitli sosyal işlevli yapıların bir araya getirilmesiyle oluşmuş olan bir yapılar topluluğu olma özelliği ile geleneksel külliye formunun Antalya kentindeki tek örneğidir. Külliye içinde Yivli Minare Camisi, İmaret Medresesi, Atabey Armağan Medresesi, Nigar Hatun Türbesi, Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi, Mevlevihane ve Hamam yapıları bulunmaktadır (Şenoğlu, 2016: 57). Bu yapılar topluluğunun bitişiğinde, teraslanmış bir alanda Nigar Hatun Türbesi ve bu alanın daha yukarısında bulunan düzlükte Mevlevihane bulunmaktadır.

Mevlevihane'nin batısında Mevlevihane Hamamı doğusunda ise Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi bulunmaktadır (Avcı, 2015: 59).

Mevlevihâne, ismini âbidevî minâresinden alan Yivli Minare manzumesinin bir parçasıdır. Antalya'da Eski Kale içerisinde, surların kuzeyinden başlayıp teraslar teşkil ederek yerleşen manzûme, yivli minâresiyle Ulu Câmî (1219-36), İmâret Medresesi (XIII. y.y.). Atabey Armağan Medresesi (1239), Mevlevihâne, Zincirkıran Mehmed Bey Türbesi (1377), Nigâr Hanım Türbesi ile Hamamdan müteşekkildir. Mevlevihâne'nin Selçuklular zamanında, diğer yapılarla birlikte inşa edildiği; XVIII. asırda Tekeli Mehmed Paşa tarafından dergâha tahvil edildiği rivayet edilmektedir (Numan, 1982: 125).

Antalya Mevlevihane'sinin kullanışsız bir beylikler devri avlu-eyvan plan şemasıyla son dönemlere kadar kullanıldığı, bunun yanı sıra ilk yapılan Mevlevihanelerde tekkenin ilk kurulma sebebinin türbe olduğu, bu nedenle semahanelerin ya türbeyle ilişkili ya da bağımsız olarak inşa edildikleri belirtilmektedir (Demirci, 2012: 189).

Evliya Çelebi Seyahatname'de mevlevîhanenin Adalya'da olduğu ifade edilmektedir. Bu mevlevîhanenin Antalya Mevlevîhanesi olabileceği tahmin edilmektedir.³ Seyyahımız, Antalya'da çeşitli tarikatlara ait yedi tekkenin olduğunu söylerken, bunların içinde en başta Mevlevîhaneyi ele alır. Kale içinde kârgir bir binadan oluşan bu mevlevîhanenin yüksek bir kubbesinin olduğu ifade edilmiştir. Mevlevîhâneyi yaptıran hayır sahibinin türbesi de içindedir (Küçükkaya, 2007: 183). Eğirdir Mevlevihanesi planı ile benzerlik göstermektedir (Demirci, 2012: 187).

Mevlevihane bölümü kubbe ile örtülü ana mekân, sema gösterilerinin düzenlendiği yerdir. Yanlarında bulunan altı oda ise Mevlevi dervişlerinin kullandığı yerlerdir. Mevlevihane hamamı ise özel kullanımlar için 13. yüzyılda "saray hamamı" olarak inşa edildiği, Osmanlılar döneminde ise Mevlevihane hamamı olarak düzenlenmiştir (<https://www.dunyabizim.com/gezi-mekan/dergh-ruhunu-ve-hosgoruyu-yasatan-bir-ata-yadigri-antalya-mevlevihanesi-h40890.html>, Erişim Tarihi: 09.006.2021).

Mevlevihane'nin restorasyon tarihleri aşağıda belirtildiği gibidir:

1955: Yivli Minare ve Külliyesi'ndeki Zencirkıran Türbesi, Nigar Hatun Türbesi, Mevlevihane gibi binalar restore edildi (Kapan ve Timor, 2018: 55).

24 Ekim 1963: Antalya içinde yer alan eski Mevlevihane Binası onarılarak Antalya Güzel Sanatlar Galerisi olarak hizmet vermeye başladı (Kapan ve Timor, 2018: 57).

Nisan 1982: Antalya'da Konyaaltı yolu batıda Arapsuyu'na, güneyde Akdeniz Bulvarı'ndan kuzeyde 45 m'k yolun sınırlarını çizdiği 700 bin m²'lik alanda Kültür Parkı yapılması planlandı. İçerisinde yer alan Mevlevihane Hamamı restore edildi (Kapan ve Timor, 2018: 58).

Yivli Minare Külliyesi'nin önemli yapılarından biri olması nedeniyle Selçuklular döneminde yapılmış olduğu düşünülen Antalya Mevlevîhânesi de 1950, 1973 ve 1985 yıllarında onarım geçirmiş, günümüzde Kültür ve Turizm Bakanlığınca Güzel Sanatlar Galerisi olarak kullanıma açılmıştır (Haştemoğlu, 2018: 108).

Birçok Mevlevîhâne olduğu gibi Antalya Mevlevîhânesi de ölçüleri birbirinden farklı olarak tasarlanmıştır. Antalya Mevlevîhânesi dıştan uzunca dikdörtgen plan prototipi ile

namuntazam bir yapıda olup, güneydoğu duvarlarının ölçüleri tamamen birbirinden farklıdır (Doğan, 2016: 37).

Müze olarak kullanıldığı dönemde; **Mevlevilik** hakkında bilgilendirme panoları, canlandırmalar, kıyafetler ve Mevleviliğe ait çeşitli eşyalar sergilenmektedir. Panolarda yer alan **Mevlana**'nın bazı sözleri şunlardır:

- “Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.”
- “Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.”
- “Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.”
- “Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.”
- “Tevazu ve alçak gönüllükte toprak gibi ol.”
- “Hoşgörülükte deniz gibi ol.”
- “Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol.”

Mevlana'nın eserleri olan *Mesnevi*, *Divan-ı Kebir*, *Fihi Mafih*, *Mecalis-i Seb'a* ve *Mektubat*, diğer panolarda bilgiler de mevcuttur (<https://www.dunyabizim.com/gezi-mekan/dergh-ruhunu-ve-hosgoruyu-yasatan-bir-ata-yadigri-antalya-mevlevihanesi-h40890.html>, Erişim Tarihi: 09.006.2021).

Cumhuriyet Meydanında bulunan tarihi Mevlevihane binasında uzun yıllar sanata ve sanatçıya hizmet sunduktan sonra Mevlevihane binasının büyük çaplı bir onarıma ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi ve 2014 yılı başlarında kapsamlı bir tadilata alınması nedeniyle yeni bir Galerî hizmet binası arayışı sonucunda Güzel Sanatlar Galerisi olarak hizmet vermesi amacıyla 44 sanatçının 59 eseriyle resmi açılışı yapılarak halen burada müze olarak faaliyet göstermektedir (Çınar ve Doktor, 2017: 61).

2. Antalya Mevlevihanesi ve Yivli Minare Külliyesi Vaziyet Planı¹

Büyük bir kısmı Anadolu Selçuklu devleti zamanında yapılan Yivli Minare Külliyesi'nin önemli yapılarından biri olan Mevlevihane'nin de aynı dönemde inşa edildiği düşünülmektedir. Yapının 1377'de Tekelioğlu Zincirkıran Mehmet Bey, Şehzade Korkut ve Tekeli Mehmet Paşa tarafından Mevlevihâne'ye çevrildiği şeklinde görüşler vardır.

Enine dikdörtgen plânlı, iki katlı kâgir bir yapı olan Mevlevihâne'nin orta mekanın üstün örtün kubbeye altıgen kasnakla bir kubbe feneri yapılmıştır. Mevlevihâne'den başka Zincirkıran Mehmet Bey ve Nigar Hatun Türbesi hamam günümüze kadar gelmiştir.

¹ Bu bölüm, Antalya Mevlevihanesi Müzesi'nden edinilen bilgilerden derlenmiştir.

Şekil 1. Antalya Mevlevihanesi ve Yivli Minare Külliyesi Vaziyet Planı

Şekil 1.'de Antalya Mevlevihanesi 1 numaralı çemberle gösterilmiş ve Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi ile Hamam arasındadır. Mevlevihaneye ait bölümler aşağıda açıklanmıştır.

2.1. Şeyh Odası

Mevlevîliğin iç teşkilâtında müntesipler hiyerarşik açıdan şeyh, dede, çilekeş can ve muhip olarak dört dereceye ayrılır ve bu derecelerin tamamı derviş veya ihvan sayılırdı. Şeyh olacak dedeye tekkenin başına geçme yetkisi törenle bir icazetname ile verilirdi. Pîr ve postnişinlik makamlarını işgal eden şeyhin mukabele (âyin) sırasında posta oturma, Mesnevî okutma ve tarikata girmek isteyenleri kabul edip etmeme gibi yetkilerinin yanında tekkenin ve vakıf mallarının

yönetilmesi gibi sorumlulukları da vardı. Törende şeyh sikkesine seyit ise yeşil, seyit değil ise beyaz destar sarılırdı.

2.1.1. Derviş / Hücrenişin

Ben matbahında çile çeken bir can iken, Hz. Mevlâna sonunda beni hücre sahibi. Mevlevîlikte bin bir günlük çile hizmetini tamamlayan dervişe “dede” unvanı verilerek bir hücre tahsis edilir. Hücreye yerleşen dedeye aynı zamanda “hücrenişin” ve “hücregüzîn” de denir. Hücre sahibi derviş, odasına yerleşir yerleşmez ilk üç gün zaruri ihtiyaçlar haricinde hücreden, sonraki 18 gün de dergâhtan dışarı çıkmamak kaydıyla hücre çilesine girer. Meydancı dede, hücre çilesini tamamlayan yeni dervişini şeyhe götürür, sikkesini tekbirletir. Nevniyâz bundan sonra “Mevlevî Dedesidir”.

2.2. Zincir Kıran Mehmet Bey Türbesi

Yivli Minare Camisi'nin kuzeyi ile Mevlevihane'nin doğusunda kalan türbe, 14. yüzyıl Beylikler Dönemi'ne ait bir yapıdır.

Düzgün yönü taştan inşa edilmiş 8.30 x 8.30 x 0.40 m ebadındaki kare bir kaide üzerinde yükselen sekizgen gövdeli ve piramidal külahlıdır. Yapının gövdeden külaha geçişinde profilli düzgün kesme taştan yapılmış bir saçak kornişini bulunmaktadır. Portali güney-batı cephesinde yer alan türbenin diğer cephelerinde dikdörtgen formlu, demir parmaklıklı birer pencere bulunmaktadır. Doğu, batı ve güney cephelerinde yer alan pencerelerin üzerinde, saçak kornişine yakın mesafede yekpare taş bloklar üzerinde yüksek kabartma olarak geometrik ve bitkisel kompozisyonlardan oluşan süslemelere yer verilmiştir. Portal kütesini yanlardan ve üstten en dışta işlenmeden bırakılmış düz bir silme kuşatmaktadır. Portalde basık kemerli girişin üzerindeki boşlukta üç adet yuvarlak rozet bulunur. Rozetlerin hemen üzerinde ise türbenin inşa kitabesi yer almaktadır.

İki satırlık sülüs istiflerle doldurulmuş mermer kitabede bu kutsal kubbenin “Mübartizüdevleti ve'd dünyâ ve'ddin” lakaplı Yunus Bey oğlu, Mahmud oğlu Mehmet” tarafından merhum oğlu Ali için H. Şaban ayı sonları 779/M.Aralık ayı sonları 1377 tarihinde inşa ettirildiği yazılıdır.

Portal Kütesinin üzerinde, cephenin ortasında ve saçak kornişine yakın seviyede, yekpare taştan oyulmuş bir kulp veya halk görünümünde bir parça bulunur. Bu parçanın, türbenin bahsi olan Mübarizeddin Mehmed Bey'in, Antalya'nın 1373 yılından Lusignanlardan geri alınışı sırasında gösterdiği başarı nedeniyle kendisine izafe edilen “Zincirkıran” lâkabını sembolik bir ifadesi olduğu düşünülmektedir.

Ahşâ kapı ile girilen mekânın zemin ve pencere içleri kare tuğlalarla kaplıdır. Mekânın ortasında doğu-batı doğrultusunda üç sanduka yer almaktadır. İçerde pencerelerin üzerinde yer alan yekpare taşlar üzerine Al-i imran suresi 18. ve 169. Ayetler ve de Hz.Ömer'e (ra) ait veciz bir söz bulunmaktadır. 2017 yılında yapılan kazılar burada bir hazire bulunduğunu göstermiştir.

2.3. Nigar Hatun Türbesi

Nigâr Hatun 1450-1503 yılları arasında yaşamış II. Bayezid'in oğlu Şehzade Korkud'un ve Fatma Sultan'ın anneleridir. Babasının adı Abdullah Vehbi'dir. Şehzade Korkud Manisa'dan Antalya Sancak Beyliği'ne atandığında oğlu ile birlikte olduğu, aynı yıl öldüğü ve Antalya'a defnedildiği bilinmektedir.

Altıgen plan üzerinde prizma gövdeli türbe, içten dilimli sivri kubbe, dıştan da kiremitlerle kaplı piramidal bir külah ile örtülüdür. Yapı, aralarında yer yer devşirme mermer parçalarının da kullanıldığı düzgün kesme ve moloz taş ile tuğla kullanılarak inşa edilmiştir. Altıgen prizma gövdenin cephe genişlikleri 2,56 metre ile 2,64 metre arasında değişmektedir. Yapının gövde yüksekliği 3,70 metredir. Üç basamakla çıkılan bir girişi vardır. Dikdörtgen bir pano içerisindeki basık kemerli girişi, yapının güney cephesindedir ve kapısı ahşaptır.

Kare tuğla döşeli iç mekânın ortasında, doğu-batı doğrultusunda yerleştirilmiş bir sanduka yer almaktadır. Söz konusu sanduka sonradan yapılmış olup Nigâr Hatun'a atfedilmektedir. Sandukanın üzeri açık olup, doğu ve batı kısımları yükseltılarak baş ve ayak ucu baştan oluşturulmuştur. Her iki taş üzerinde üçer satırlık kitâbe bulunmaktadır.

Başucundaki Şahide:

- 1- Hâzâ kabru'l merhümeti el-mağfüreti (Bu kabir merhume, günahları bağışlanmış).
- 2- Nigâr Hatûn binti Abdillâh Vehbi (Abdullah Vehbi'nin kızı Nigâr Hatun'a aittir).
- 3- Validetu's Sultan Korkûd bin Bâyezîd Hân (Beyazid Hanın oğlu Sultan Korkud'un annesidir).

Ayakucundaki Şahide:

- 1- Ve kad intekalet ilâ rahmeti'llâhi (Allah'ın rahmetine).
- 2- Fişehri Ramad3an el-Mubârek (908 yılı mübarek ayı Ramazan ayında kavuştu).
- 3- Min seneti semâniyr ve tis'i mieh (908 yılı mübarek ayı Ramazan ayında kavuştu)

Üslup olarak Selçuklu Türbelerini andıran bu türbe, yapısının kim için ve hangi tarihte inşa edildiği kesin olarak tespit edilememekle birlikte, en erken 15. yüzyıl Osmanlı Dönemi'nde yapılmış olabileceği anlaşılmaktadır. Yapı 1961 yılında dış duvarları taş kaplanarak, kalın harçlı taklit derzlerle çevrelenerek bütünüyle yenilenmiştir.

KAYNAKÇA

- Avcı, Ü. (2015). Antalya Kaleiçi'nde Bir Simge Yapı: Yivli Minare. *Art-e*, 8(15).
- Altınçekiç, Ç. ve S, Doktor, (2017). Yaya Olan Bir Bölge: Antalya Cumhuriyet Caddesi. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 57-68 .
- Demirci, D. (2012). Eğirdir Mevlevihanesi Kazısı. *İstem*, (20), 179-195.
- Doğan, E. (2016). Çelebioğlu Külliyesi; Mevlevîliğin İran'daki ilk Temsilciliği. *Sufi Journal of Scientific & Academic Research*, 17(38).
- Haştemoğlu, H. (2018). Eğirdir mevlevihânesi mimarisi ve yeniden kullanım önerisi, Sûfi Araştırmaları- Sufi Studies SAYI 9, Mevlânâ Düşüncesi Araştırmaları Derneği, 101-122.
- Kapan, K, ve Timor, A. (2018). Turizm Gelişme Modellemeleri Açısından Antalya Şehri. *Türk Coğrafya Dergisi*, (71), 53-61.
- Küçükaya, M. (2007). Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Adı Geçen Mevlevihane ve Tekkeler". *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 18 / 18: 177-186.
- Numan, İ. (1982). Antalya Mevlevi Hanesinin Aslı Hali Hakkında Bazı Düşünceler. *Vakıflar Dergisi*, 14: 125-137.
- Şenoğlu, B. ve Ortaçşme, V. (2016). Antalya'daki Selçuklu Dönemi Yapılarında Bahçe Mekânının Analizi. *Mediterranean Agricultural Sciences*, 29 (2), 55-63.

<https://www.dunyabizim.com/gezi-mekan/dergh-ruhunu-ve-hosgoruyu-yasatan-bir-ata-yadigri-antalya-mevlevihanesi-h40890.html>, Erişim Tarihi: 09.006.2021.

Yılmaz, L. (2002). Antalya - Bir Ortaçağ Türk şehrinin mimarlık mirası ve şehir dokusunun gelişimi (16. yüzyılın sonuna kadar), Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayını.
Antalya Mevlevihanesi Müzesi'nde bulunan açıklayıcı tabelalardan edinilen bilgiler.

FISCAL EQUALIZATION TRANSFERS BASED ON SPENDING NEEDS OF STATE GOVERNMENTS IN INDIA

SHANMUGAM KANDASAMY

Madras School of Economics, PhD Research Scholar, Economics, Chennai, India.

SHANMUGAM K.R

Madras School of Economics, Director and Head, Economics, Chennai, India.

ABSTRACT

This study addresses an important policy issue pertaining to determination of equalization transfers to Indian States. It empirically estimates the effect of transfers on expenditures of 29 Indian States using the panel data methodology during 2005-06 to 2018-19. It also determines the transfers based on the spending needs States. Results indicate a strong crowding-in effect of transfers on public spending of States and the presence of fly paper effect. Amounts of equalization transfers determined for all 29 States were ₹. 20,053 billion as per top average benchmark and ₹.7,789 billion as per average benchmark. We hope that these results will be useful to policymakers and other stakeholders to take appropriate strategies to design fiscal transfer policy such that all citizens can avail a standard level of public services in India.

Keywords: Fiscal Transfers, Fiscal Equalization, Expenditure Needs, Indian States, Panel Data Methods

JEL Classification: H77, H73, H72, C23.

Bu sayfa aralığında yer alan çalışma özeti, yazarın talebi üzerine yayınden alınmıştır.

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİNE KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI
KAZANDIRMADA YARARLANDIKLARI YÖNTEMLER**
METHODS USED BY PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO BRING THE HABITS OF
READING TO THEIR STUDENTS

Songül YÜRÜK TATAR

Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Mersin
ORCID: 0000-0002-4516-3781

Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA

Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Mersin
ORCID: 0000-0003-0618-0084

ÖZET

Okuma becerisi; insanın hayatı anlayıp yorumlaması, uyum sağlaması ve yenilikler karşısında kendini güncelleyebilmesi için sahip olması gereken önemli becerilerden biridir. Okuma becerilerinin gelişerek alışkanlık haline dönmesi genel olarak ilkökul döneminde gerçekleşmektedir. İnsanın eğitim hayatı boyunca okumayı düzenli hale getirerek alışkanlığa dönüştürmesinde birçok kişinin rolü vardır. Bu kişilerden biri de ilkökul öğretmenleridir. Her öğretmenin bu alışkanlığı edindirmede kendine göre izlediği yollar vardır. Bu çalışmada amaç, okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf öğretmenlerin izlediği yöntemleri ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yürütülmüştür. Çalışma grubunun oluşturulması için kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Mersin il merkezinde bulunan iki devlet okulunda görev yapmakta olan 30 sınıf öğretmeniyle yürütülmüştür. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen tek soruluk soru formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analizle incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için sınıf içinde ve sınıf dışında 48 farklı yöntem kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencileri okudukları kitaptan sınav yaptıkları, bu sonuca göre de ödüllendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sınıf dışında en çok yaptırdıkları etkinlik ise öğrencilerin aileleriyle birlikte kitap okuma saatleri düzenlemelerini sağlamak olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin kitap okuma alışkanlığı kazandırma konusunda daha fazla ve daha etkili yöntemleri öğrenmeleri amacıyla hizmet içi kurslarla desteklenebileceği, öğretmen adayları için ise üniversitelerde çocuk edebiyatı derslerinin zorunlu hale getirilmesi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kitap okuma, okuma alışkanlığı, sınıf öğretmenleri, ilkökul öğrencileri, yöntemler.

ABSTRACT

Reading skill; It is one of the important skills that a person should have in order to understand and interpret life, adapt and update himself in the face of innovations. The development of reading skills and their turning into a habit generally occur in the primary school period. Many people have a role in making reading a habit by regularizing it throughout one's education life. One of these people is primary school teachers. Each teacher has their own ways of acquiring

this habit. The aim of this research is to reveal the ways teachers follow in gaining reading habits. The case study design, one of the qualitative research methods, was used in the study. Easily accessible sampling method was used to form the study group. The study was carried out with 30 primary school teachers working in two public schools in Mersin city center. The data of the study were collected with a one-question questionnaire developed by the researchers. The collected data were analyzed by descriptive analysis. As a result of the research, it was determined that the teachers used 48 different methods in and out of the classroom to make their students acquire the habit of reading books. It was concluded that the majority of the teachers who participated in the research made the students take exams from the books they read, and they rewarded them according to this result. It has been seen that the most common activity done by teachers outside the classroom is to ensure that students organize reading hours with their families. It has been suggested that teachers can be supported with in-service courses in order to learn more and more effective methods in gaining the habit of reading books, and that children's literature courses should be made compulsory in universities for teacher candidates.

Key words: Reading books, reading habits, primary school teachers, primary school students, methods.

GİRİŞ

Okuma; insanın hayatı anlayıp yorumlaması, uyum sağlaması ve yenilikler karşısında kendini güncelleyebilmesi için sahip olması gereken becerilerin başında gelmektedir. Çocuklarla küçük yaşlardan itibaren yapılan okuma etkinlikleri bu becerinin kazanılmasına ve geliştirilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Genellikle ailede başlayan okuma etkinlikleri çocuğun ilkökula başlamasıyla birlikte daha planlı ve düzenli bir şekilde uygulanmaya başlar.

İnsanların içinde bulunduğu hayata uyum sağlamları için çevrelerinde olup biten bütün gelişmeleri yakından takip etmeleri, sahip oldukları bilgilere yenilerini ekleyip bu bilgileri yeniden yapılandırmaları gerekmektedir. Bunun da en kolay yolu okumaktır (Karaşahin, 2009). Okumak çok karmaşık bilişsel bir süreç olması nedeniyle onu tanımlamak da çok zordur ancak deney ve gözlem içeren çalışmalar bu tanımlamalarda bize yardımcı olur (Akyol, 2020).

Literatürde okumayla ilgili birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Güneş (2021: 127) okumayı: “Bireyin ön bilgileriyle metindeki bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar ürettiği aktif bir süreç” olarak tanımlarken Akyol (2020: 1): “Ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” olarak tanımlamaktadır. Türkçe Öğretim Programında (MEB, 2018) ise okuma; ses organları ve göz yoluyla algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesi ve anlamlandırılması süreci olarak tanımlanmaktadır.

Okuma, sadece yazının anlamlandırılması ya da seslendirilmesi değil, okuyan ile yazan arasında kurulan bir köprü; insanlıkla ilgili tüm değerlerin korunması ve geliştirilmesi konusunda temel ve yaşamsal bir süreçtir (Keleş, 2006). Okuma aynı zamanda bir iletişim, algılama, öğrenme; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel bir gelişim süreci olarak görülmelidir (Sever 2015). Bu nedenle okuma günümüzde kişilerin sahip olması beklenen en temel becerilerden biri olarak kabul edilmektedir.

Dünyayı anlayabilmek, yeniliklere uyum sağlayarak bilgiyi dönüştürebilmek için insanın okumaya ve anlamaya ihtiyacı vardır. Zaten eğitimin temel amacı da bu ihtiyacı karşılamak, öğrenme becerilerinin gelişmesini sağlamaktır. Farklı amaçlar için farklı kitapları okumak, kişinin analiz-sentez becerilerini geliştirir, olaylara farklı açılardan bakmalarını sağlar, toplumun sosyal ve ekonomik süreçlerine katılabilmelerine imkân yaratır (Katrancı, 2015). Okuma, temel bilgi edinme vasıtası olması yönüyle de bireylere hayat boyu sürecek bir öğrenme sürecini başlatır. Okuma sayesinde eğitim sürecinin neredeyse tamamında bilgiye ulaşmak daha kolay hale gelmektedir. Okuma, eğitim hayatı boyunca tüm alanlarda öğrencinin başarısına yön veren olmazsa olmaz becerilerden biridir ve bu da okuma eğitimini her zaman önemli kılacaktır (Balcı, 2016).

Okuma becerisinin kazanılmasıyla birlikte bunu alışkanlık haline getirmek hedeflenen davranışlardandır. Alışkanlık, bir eylemin düzenli olarak gerçekleştirilmesi ve süreklilik kazanmasıdır (Sünbül ve diğ., 2010). Okuma alışkanlığı ise bireyin, bir zevk ve gereksinim kaynağı olarak algılaması sonucu okuma eylemini yaşam boyu sürekli ve düzenli bir biçimde gerçekleştirmesi anlamına gelir (Yılmaz, 1995: 328).

Okuma alışkanlığının kişinin küçük yaşlarda kazanması ve bunu sürekli hâle getirmesiyle edinilecek bir durumdur. Okuma alışkanlığı kazanmada ön şart ise okuma sevgisinin oluşmasıdır (Altıntop, 2019). Güngör (2009); okuma alışkanlığının kazandırılmasıyla okumanın daha etkin hale getirileceğini, okumanın okullarda en iyi şekilde kazandırılabilirliğini bunun da Türkçe derslerinde seçilen uygun yöntemlerle olabileceğini belirtmiştir.

Palani'ye göre (2012) dünyada okuryazar bir toplum yaratmak istiyorsak yapılması gereken en önemli şey bireylere okuma alışkanlığı kazandırmaktır. Bura da ise görev öğretmenlere düşmektedir çünkü öğretmenler, meslekleri gereğince öğrencilerinin öğrenmeye ve okumaya karşı olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olmakla görevlidirler. Öğrencilerin ciddi birer okuyucu olmalarını sağlamada öğretmenlerin yeri her zaman çok önemlidir. Eğitim hayatı boyunca çocuklara okumanın önemi aşılanırsa öğrenciler bunu bir alışkanlık olarak yaşamları süresince sürdürebileceklerdir.

Dikmen (1994) bir kişinin okuma alışkanlığını tanımlarken, bazı ölçütler kullanmaktadır. Bunlar; kişinin ne türlü yayınlar okuduğu, hangi sıklıkla okuduğu, hangi türleri nasıl bir oranla okuduğu, tek seferde ara vermeden ne kadar okuduğu, okumayı yıl, hafta veya gün olarak hangi zamanlarda yeğlediği, ne zamanlarda neleri okuyarak keyif aldığı, okuduğu kitaplara ulaşmada hangi yol veya yollara başvurduğu, okuma esnasında hangi okuma stratejilerini takip ettiği; belirli okuma yöntemlerini kullanıp kullanmadığı, bir yandan kitap okumaya devam ederken, bir yandan da müzik dinleme gibi başka bir işle de meşgul olup olmadığıdır. Amerika Kütüphane Derneği (ALA, 1978) kişilerin okuma alışkanlığına sahip olma düzeyini bir yılda okuduğu kitap sayısına göre gruplandırarak yılda 1-5 kitap okuyanları az okuyan, yılda 6-20 kitap okuyanları orta düzey okuyan, yılda 21 ve daha fazla kitap okuyanları ise çok okuyan olarak değerlendirmiştir (Akt. Yılmaz, 1990).

Çılgın, çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmada üç önemli noktaya dikkat çekmiştir. Bunlar okuma sabrı gösterme, okuma zevki kazanma ve nitelikli kitabı fark edebilme yetisi kazanmadır. Öncelikle çocuklar okuma için sabır göstermeleri gerektiğini, sabreden direnç gösteren çocukların zamanla okumaktan zevk almaya başladığını ve son olarak da zevk aldığı ve zevk almadığı kitapları ayırt etmeye başlayacağını belirtmiştir (2007).

Bilim insanları çocuk eğitiminin ilk defa anne karnında başladığını söylemektedirler. Çocuk, ilk gözünü açtığı evde önce annesini daha sonra babasını görmektedir. Büyüdükçe etrafını gözlemekte ve etrafındaki insanların yaptığı davranışları yapmaya başlamaktadır. Dolayısıyla çocuk eğitiminde, davranışlarında, alışkanlıklarında anne-babanın rolü çok büyüktür (Demir, 2016). Sünbül ve arkadaşları (2010) tarafından ilköğretim öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına dair yayınlanan raporda; okumayı sevdirmeye konusunda ilk sorumluluğun aileye ait olduğunu, eğer çocuğun anne babasındaki okuma eksikliğini tespit ederse okuma eyleminden uzaklaştığına dikkat çekilmiştir. Baker ve arkadaşları (1997) ise okumanın bir eğlence kaynağı olduğuna inanan ebeveynlerin, okumanın beceri yönünü vurgulayan ebeveynlere göre okuma konusunda daha olumlu görüşlere sahip çocuklarının olduğunu belirtmişlerdir. Sidekli (2010) de okuma kültürü gelişmemiş ailelerin çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırmada en büyük sorumluluğun okula ve öğretmenlere düştüğünü, öğretmenlerin bu alışkanlığı planlı ve bilinçli bir şekilde kazandırmaya çalışması gerektiğini belirtmiştir. Altuntop (2019), okul ve öğretmenin çocuğa kitabı sevdirmeye ve kitapla bağ kurmasını sağlamada aileler kadar büyük role sahip olduğunu belirtmiştir.

Okuma alışkanlığı ile ilgili birçok araştırmaya rastlanmaktadır. Demir (2016) yaptığı araştırmada; kız çocuklarının erkek çocuklarına göre kitap okumayı daha çok sevdiğini ve okuma alışkanlığı oranının kızlarda daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Ayrıca anne ve babanın öğrenim düzeyi arttıkça, çocukların okumaya yönelik tutumunun olumlu yönde yükseldiği sonucuna da ulaşmıştır. Gökduman (2019) ise yaptığı araştırmada katılımcıların okuma alışkanlığını; okuma eyleminin düzenli ve sürekli olarak gerçekleştirilmesi şeklinde tanımladıklarını, ailelerin sosyoekonomik düzeylerinin okuma alışkanlığı üzerinde belirgin bir etkisi olduğu, teknolojik gelişmelerin okuma alışkanlığı üzerinde genel olarak olumsuz etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Katılımcılar kitap türlerinin okuma alışkanlığı üzerinde etkili olduğunu, bu nedenle sınıf kitaplıklarını oluştururken kitap seçimi konusuna dikkat edilmesi gerektiğini, okuma saati düzenlenmesi, ödüllendirme, kütüphaneden yararlanma gibi etkinliklerin okuma alışkanlığının kazandırılmasına katkı sağlayacağı konusunda görüş bildirmişlerdir. Keleş'in (2006) Ankara ilinde, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlığı üzerine yaptığı araştırmaya göre; ailenin gelir düzeyi ile öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanma düzeyleri arasında doğru orantılı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Karakullukçu ve Çelik (2020) ilkökullerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf öğretmenlerinin rolünü belirlemeyi amaçladıkları araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin genel olarak kitap okuma ve okutma konusunda her zaman çaba gösterdiklerini ve öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmadaki etkilerinin orta düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir.

Öğretmenlerin sınıf içinde kullandıklarını belirttiği; rol model olma, okuma saati düzenleme, sınıf kitaplığını güncel tutma, aileleri bilgilendirip sürece aktif olarak katmanın okuma alışkanlığı kazandırmada etkili yöntemler olduğu birçok çalışmada belirtilmiştir (Nas, 2014; Arıcı, 2018; Tanju, 2010; Gökduman, 2019).

Baker ve arkadaşları (1997) tarafından yapılan bir araştırmada çocukların okuma motivasyonları üzerindeki ev ve aile etkilerine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailelerin çocuklara hikâye kitabı okumalarının, onlarla etkileşim içinde bulunmalarının çocukların okumaya karşı ilgilerini arttıracaklarını savunmaktadırlar. Palani (2012) ise araştırmasında; okuma becerilerinin çocuklar, yetişkinler ve insanlar arasında geniş çaplı farklılıklar gösterdiğini, okul düzeyinde uygun eğitimi vermenin okuma becerilerini kolayca

geliştirebildiğini ve bu becerilerin geliştirilmesinde anadil öğretmenlerinin önemli bir rolü olduğunu belirtmektedir.

Düzenli okuma alışkanlığı kazanmış bireylerin sayısının artması, o toplumun ilerlemesi için ön koşuldur. Bu tip bireyleri yetiştirmede izlenecek stratejiyi belirlemek, öncelikle var olan sistemi incelemeyi gerektirir. Hâlihazırdaki durumu tespit etmek, olumlu ve olumsuz taraflarını görmek en doğru strateji ve metodu bulmaya rehberlik edecektir (Sünbül ve diğ., 2010: 35).

Çocukların kendini tanımasında, bilgiye kolay bir şekilde ulaşmasında, toplumsallaşmasında en önemli etkenlerden birinin kitap okuma alışkanlığı olduğu bilinmektedir. Bu alışkanlığın kazandırılmasında sorumluluk alan kişilerin başında kuşkusuz sınıf öğretmenleri gelmektedir. Sınıf öğretmenlerinin bu alışkanlığı edindirmede kendine göre izledikleri çeşitli yöntemleri vardır. Bu yöntemlerin neler olduğunun bilimsel araştırmalarla belirlenmesi ve ortaya koyulması gerekmektedir.

AMAÇ

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada izledikleri yolların neler olduğunun ortaya koyulması amaçlanmıştır.

PROBLEM

“Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada yararlandıkları yöntemler nelerdir?” ifadesi bu araştırmanın ana problemini oluşturmaktadır. Bu problemde yola çıkıldığında iki alt problem ortaya çıkmaktadır. Bunlar:

1. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf içinde yararlandıkları yöntemler nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf dışında yararlandıkları yöntemler nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada verileri toplamak için nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Ekiz’e göre nitel araştırmanın en temel özelliği, araştırmaya katılan kişilerin bakış açılarıyla araştırılan olayları, norm ve değerleri incelemeye çalışmasıdır. Bu inceleme sırasında, araştırma yapılan kişilerin oluşturdukları ve kullandıkları dil, anlam ve kavramlar üzerinde durup onları çalışma grubundaki kişiler için ne anlam ifade ettiğini ortaya çıkarmaya çalışmak en önemli noktadır (2020).

Nitel araştırmanın çeşitli türleri vardır. Bunlardan biri olan durum çalışması “nasıl” ve “niçin” sorularına cevap arayarak araştırmacının kontrol edemediği olayları derinlemesine incelemesine yardımcı olur (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Durum çalışması; okuyanı duruma, deneyimlere, programa veya bir grubun yaşantısına götürmeli ve bunu sıkmadan detaylara fazla boğmadan araştırmayı aydınlatacak kadar kapsamlı yapmalıdır (Patton, 2018). Bu çalışma da durum çalışmasına uygun olarak yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Çalışma, Mersin ilinde bulunan iki devlet ilkokulunda görev yapmakta olan 30 sınıf öğretmeniyle yürütülmüştür.

Tablo 1. *Çalışma Grubundaki Katılımcılarla İlgili Kişisel Bilgiler*

Öğretmenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	Frekans	Yüzde
--	---------	-------

Kadın	13	43,33
Erkek	17	57,66
Mesleki Kıdem		
1-5 yıl	0	0
6-10 yıl	1	3,33
11-15 yıl	8	26,6
16-20 yıl	9	30
21 ve üzeri	12	40
Mezun Olunan Öğretim Programı		
Eğitim Fakültesi	24	80
Fen-Edebiyat Fakültesi	2	6,66
Eğitim Yüksek Okulu	2	6,66
Teknik Eğitim Fakültesi	1	3,33
İdari Bilimler Fakültesi	1	3,33
Okuttuğu Sınıf		
1.Sınıf	4	13,33
2.Sınıf	5	16,66
3.Sınıf	8	26,66
4.Sınıf	13	43,33
Eğitim Seviyesi		
Ön lisans	2	6,66
Lisans	28	93,33
Toplam	30	100

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Bu form araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu formun oluşturulması aşamasında formun kapsam geçerliğini tespit amacıyla iki uzmanın görüşü alınmıştır. Uzmanların görüşlerinden sonra soru formunda düzeltmeler yapılmıştır. Böylelikle form, uygulama için son şeklini almıştır. Soru formunda öğretmenlerin kişisel bilgilerinin yer aldığı bir bölüm ve öğrencilere kitap okuma alışkanlıklarını kazandırmada uyguladıkları yöntemlere ilişkin hazırlanan bir açık uçlu soru bulunmaktadır.

Verilerin Analizi

Sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmelerin analizi aşamasında ilk olarak öğretmenlerden elde edilen görüşme formları Ö1,Ö2... şeklinde numaralandırılmıştır. Veriler daha iyi anlaşılması için sayısallaştırılarak tablo halinde sunulmuştur. Veri analizinde alt problemler önceden bilindiği için betimsel analizden yararlanılmıştır. Veriler alt problemde olduğu gibi “sınıf içi” ve “sınıf dışı” olarak iki başlık altında gruplandırılarak tablolaştırılmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e (2018) göre betimsel analizde amaç, görüşme ve gözlem sonucu toplanan verilerin düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuyla paylaşmaktır. “Çoğu betimsel analizde veriler önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılır, sınıflandırılan verilere ilişkin bulgular özetlenir ve özetler ise araştırmacının öznel birikimi ile yorumlanır” (Baltacı, 2019: 379).

Verileri iki araştırmacı ayrı ayrı kodlamışlar ve Miles-Huberman formülü ile hesaplanan kodlayıcılar arası görüş birliği oranı %82 çıkmıştır. Böylece kodlamanın güvenilir olduğu görülmüştür. Daha sonra yorumlar iki araştırmacının uzlaşması ile yapılmıştır.

BULGU VE YORUMLAR

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerine Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmada Sınıf İçinde Yararlandıkları Yöntemler

Tablo 2. *Kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf içinde yararlanılan yöntemler*

	<i>Yöntemler</i>	<i>Katılımcılar</i>	<i>f</i>
1.	Kitap sınavı yapıp öğrencilere ödüller verme.	(Ö:4,5,9,11,12,22,23,24,27)	9
2.	Sınıf içi okuma saati yapma.	(Ö:6,7,10,16,19,25,28)	7
3.	En çok kitap okuyan öğrencilere ödül verme.	(Ö:3,5,11,16,22,23)	6
4.	Okudukları kitapları arkadaşlarına anlattırma.	(Ö:14,15,17,18,22,27)	6
5.	Sınıf kitaplığına eğlenceli, resimli, düzeye uygun kitaplar seçme.	(Ö:3,4,14,19,24,30)	6
6.	Rol model olmak için sınıfa kitapla girme ve kitap okuma.	(Ö:2,11,12,22,30)	5
7.	Sınıf kitaplığını güncel tutma.	(Ö:5,7,15,18,22)	5
8.	Kitaplıktaki kitapların tanıtımını yapma.	(Ö:1,2,15,24)	4
9.	Kitaptaki olayları dramatize ettirme.	(Ö:8,10,19,22)	4
10.	Öğrencilere kitap okumanın yararlarından bahsederek, kitap okuyan kişilerin başarı öykülerini anlatma.	(Ö:9,12,18,22)	4
11.	Öğrencilere kitap okuma takip formu verip belli bir sayıya ulaşanları ödüllendirme.	(Ö:9,17,22,29)	4
12.	Okumak istedikleri kitabı kendilerinin seçmesini sağlama.	(Ö:13,22,24,26)	4
13.	Öğrencilere kitap okuma.	(Ö: 2,9,29)	3
14.	Kitap özeti ıkarttırma.	(Ö:6,10,19)	3
15.	Öğrencilerle birlikte kitap okuma.	(Ö:14,16,18)	3
16.	Kendi okudukları kitaplar hakkında öğrencilerle konuşma, kitabını tanıtmaya.	(Ö:2,17)	2
17.	Kitap okuma etkinliğini ödev olarak vermeme.	(Ö:2,30)	2
18.	Okumaya geçmeden öğrencilere kitap okuyup dinleme alışkanlığıyla birlikte okumaya özendirme.	(Ö:8,22)	2
19.	Sınıfta okuma köşesi oluşturma.	(Ö:11,29)	2
20.	Kitap seçerken puntonun uygunluğuna, kapak resmi ve içindeki resimlerin ilgi çekici olmasına dikkat etme.	(Ö:14,21)	2

21.	Kitaplığa öğrencilerin sevdiği kitap türlerini koyma.	(Ö:14,21)	2
22.	Kitapla ilgili kukla, resim hikâye tamamlama, en ilginç bölümü anlatma, sonunu sen tamamla vb. gibi etkinlikler yaptırma.	(Ö:3)	1
23.	“Kitabımı okuyorum, haritamı boyuyorum” etkinliği yapma. (Boş Türkiye haritası verip belirlenen sayfa sayısı için bir ili boyatma)	(Ö:3)	1
24.	Sınıftaki her öğrenci için bir hikaye seti alıp dönüşümlü okumalarını sağlama.	(Ö:2)	1
25.	Kitap okurken hayal güçlerini harekete geçirip olayları zihinlerinde canlandırmalarını isteme.	(Ö:2)	1
26.	Öğrencilerin sevdikleri kitapları arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlama.	(Ö:6)	1
27.	Kitapların filmlerini izletip yarıda keserek kitabı merak etmelerini sağlama.	(Ö:6)	1
28.	Okumaya yeni geçen öğrencilere sınıf kitaplığından kitaplar vererek onları teşvik etme.	(Ö:8)	1
29.	Hızlı okuyan ve okuduğunu anlayanları ödüllendirme.	(Ö:10)	1
30.	Öğrenciler kitap okurlarken klasik müzik açma.	(Ö:16)	1
31.	Hikâye haritası çıkarttırma.	(Ö:22)	1
32.	Okudukları kitabın yazarına mektup yazmalarını isteme.	(Ö:22)	1
33.	Okuma yarışması düzenleme.	(Ö:23)	1
34.	Değerlerimizle ilgili kitaplar seçme.	(Ö:26)	1
35.	Okudukları hikayelerle ilgili soru hazırlatma.	(Ö:27)	1
36.	Öğrencilere hikaye yazdırma.	(Ö:28)	1
37.	En sevdikleri kitabı seçtirme.	(Ö:28)	1
38.	Öğrencilere kitap okurken yarıda kesip arkası yarın etkinliği yapma.	(Ö:29)	1
39.	Kitapla ilgili 5N1K çalışması yaptırma.	(Ö:29)	1
40.	Sessiz okuma yaptırma.	(Ö:29)	1

TOPLAM

104

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine sınıf içinde 40 farklı yöntemle okuma alışkanlığı kazandırmaya çalıştıkları görülmektedir. Bu kadar çok sayıda yöntemin ortaya çıkması bu alanda yararlanılabilecek yöntem sayısının oldukça çok olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu yöntemler 30 farklı öğretmen tarafından 104 kez

dile getirilmiştir. Yani her öğretmen tarafından ortalama 3.5 yöntemin dile getirildiği hesaplanmıştır. Katılımcılar tarafından belirtilen 40 farklı yöntem içinde 3.5 ortalama düşük sayılabilir.

Öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını sınıf içinde nasıl kazandırdıklarına bakıldığında ise en çok tekrar eden sınıf içi yöntemler sırasıyla şunlar olmuştur; kitap sınavı yapıp sonucuna göre öğrencileri ödüllendirme (9), okuma saatleri yapma (7), en çok kitap okuyanı ödüllendirme (6), okunan kitabı arkadaşlarına anlattırma (6) ve sınıf kitaplığına kitap seçerken eğlenceli, göz korkutmayan, ince kitaplar seçme (6). Öğretmenlerin en çok belirttikleri yöntemin sınav ve ardından bunu ödüllendirme yapmaları üzerinde önemle durulması gereken bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca bu 40 yöntemin 19 tanesini sadece 1 öğretmenin dile getirmesi de dikkat çekici bir konudur.

1. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerine Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırmada Sınıf Dışında Yararlandıkları Yöntemler

<i>Yöntemler</i>	<i>Katılımcılar</i>	<i>f</i>
1. Aileleri evde kitap okuma saatleri düzenlemeye teşvik etme.	(Ö:1,4,7,14,22,23,25,29)	8
2. Velileri bilinçlendirme.	(Ö:9,17,19,22,29)	5
3. Ailelerden evde çocukları için bir kitaplık oluşturmalarını isteme.	(Ö:2,5)	2
4. Kitap fuarlarına gezi düzenleme.	(Ö:19,22)	2
5. Velilerden çocuklarına kitap okumalarını isteme.	(Ö: 8)	1
6. Ailelere çocukları dergiye abone etmeleri konusunda öneride bulunma.	(Ö:13)	1
7. Alışveriş merkezlerinde kitapçıları ve mağazaların kitap reyonlarını gezmelerini tavsiye etme.	(Ö:26)	1
8. Ödül olarak kitap vermeye özen gösterme.	(Ö:22)	1
9. Tatillerde ödev vermeyip sadece kitap okumalarını isteme.	(Ö:18)	1
TOPLAM		22

Tablo 3. Kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf dışında yararlanılan yöntemler

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine sınıf dışında 9 farklı yöntemle okuma alışkanlığı kazandırmaya çalıştıkları görülmektedir. Bu kadar az sayıda yöntemin ortaya çıkması bu alanda yararlanılabilecek yöntem konusunda katılımcıların yeteri kadar yöntem uygulamadıklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu yöntemler 30 farklı öğretmen tarafından 22 kez dile getirilmiştir. Yani her öğretmen tarafından ortalama 0.7 yöntemin dile getirildiği hesaplanmıştır. Katılımcılar tarafından belirtilen 9 farklı yöntem içinde 0.7 ortalama düşük sayılabilir. Ayrıca bu 9 yöntemin 5 tanesini sadece 1 öğretmenin dile getirmesi de dikkat çekici bir konudur.

Öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını sınıf dışında nasıl kazandırdıklarına bakıldığında ise en çok tekrar eden sınıf dışı yöntemler sırasıyla şunlar olmuştur; Aileleri evde kitap okuma saatleri düzenlenmeye teşvik etme (8), velileri bilinçlendirme (7), Ailelerden evde çocukları için bir kitaplık oluşturmalarını isteme (6) ve kitap fuarlarına gezi düzenleme (6). Öğretmenlerin en çok belirttikleri yöntemin ailelerin çocuklarıyla kitap okuma saatleri düzenlemelerini istemeleri birçok açıdan yararlı olabilecek bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

SONUÇ

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmak için toplam 49 farklı yöntem kullandıkları görülmüştür.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin belirttikleri yöntemlerin 40 tanesi sınıf içi, 9 tanesi ise sınıf dışı yöntemdir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf içinde yararlandıkları yöntemleri toplam 104 kez dile getirmişlerdir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf içinde ortalama 3.5 yöntem kullandıklarını belirtmişlerdir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını kazandırmada sınıf içinde en çok yararlandıkları yöntem kitap sınavı yapıp sonucuna göre öğrencileri ödüllendirmedir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını kazandırmada sınıf içinde en çok yararlandıklarını belirttikleri 9 yöntemin 5 tanesi sadece 1 öğretmen tarafından dile getirilmiştir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf dışında yararlandıkları yöntemleri toplam 22 kez dile getirmişlerdir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenler sınıf dışında ortalama 0.7 yöntem kullandıklarını belirtmişlerdir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını kazandırmada sınıf dışında en çok yararlandıkları yöntem, aileleri evde kitap okuma saatleri düzenlemeye teşvik etmektir.

✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerine okuma alışkanlığını kazandırmada sınıf dışında en çok yararlandıklarını belirttikleri 9 yöntemin 5 tanesi sadece 1 öğretmen tarafından dile getirilmiştir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, öğretmenlere, ailelere ve eğitim yöneticilerine yönelik öneriler aşağıda sıralanmıştır:

Öğretmenlere öneriler:

✓ Öğretmenler öğrencilerle birlikte sınıfta kitap okuyup, okudukları kitap hakkında öğrencilerle paylaşımda bulunabilirler.

✓ Sınıf kitaplıklarına öğrencilerin okumaktan zevk alacakları, yaşlarına uygun kitaplar seçilmelidir.

✓ Öğretmenler öğrencilerine okumayı sevdirmeye ve alışkanlık oluşturma konusunda okul düzeyinde farklı etkinlikler düzenleyebilirler. Örneğin okul bahçesinde toplu okuma saatleri düzenlenebilir.

✓ Öğrencilerin kitap okuma defteri edinmelerini sağlayıp deftere kitabın sevdiği bir bölümün resmini çizmesi, kitabın yazarına bir mektup yazması, hikâye haritası çıkarması gibi çeşitli etkinlikler yaptırabilirler.

✓ Sınıf kitaplıkları öğrencilerin rahat kullanabileceği, kitaplara istediği zaman ulaşabileceği şekilde düzenlenebilir.

Ailelere öneriler:

✓ Evlerde çocuklara ve kendilerine ait kitapları içeren bir kitaplık oluşturabilirler.

✓ Çocuklarını kitap fuarlarına veya kitapçılara götürüp kendi kitaplarını seçmelerini sağlayabilirler.

✓ Ailece okuma saatleri düzenlenip çocuklarla beraber kitap okuyabilirler.

✓ Ailece kitaplarla ilgili etkinlikler yapabilirler. (Hikâyeyi resmetme, hikâyeye tamamlama, hikâyeyi dramatize etme, hikâyeye ile ilgili sorular sorma... gibi)

✓ Çocuklar bir çocuk dergisine abone yapılabilir.

✓ Ev içi okuma yarışmaları düzenlenip çocuklar ödüllendirilebilir.

✓ Sınıf ve okul kütüphanelerini kullanması için çocuklarını yönlendirebilirler.

✓ Çocukların yazar sohbetlerine katılmaları sağlanabilir.

Yetkililere öneriler:

✓ Sınıf öğretmenliği lisans eğitiminde seçmeli olan çocuk edebiyatı dersi zorunlu hale getirilmelidir.

✓ Öğretmenlere çocuk edebiyatı konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir.

KAYNAKÇA

Akyol, H. (2020). *Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi*. PegemA Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786050370171>

Altıntop, P. (2019). *İlköğretim 1.Sınıf Öğrencilerine Okuma Alışkanlığı Kazandırmak için Bir Eylem Araştırması*. [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK: 584750

Baker, L., Scher, D. & Mackler, K. (1997). Home and family influences on motivations for reading. *Educational Psychologist*, 32(2), 69-82.

Balcı, A. (2016). *Okuma ve Anlama Eğitimi*. PegemA Yayıncılık

Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>

Çılgın, A. S. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Morpa Yayınları.

Demir, Z. A. (2016). *Ortaöğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi]. YÖK: 429752

Dökmen, Ü. (1990). Lise ve üniversite öğrencilerinin okuma becerileri, ilgileri, okuma ve kütüphane kullanma alışkanlıkları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 395-418. doi:10.1501/Egifak_0000000786

Ekiz, D. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.

- Gökduman, D. (2019). *İlkokul Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarının Geliştirilmesine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri*. [Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. YÖK: 598525.
- Güneş, F. (2021). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. PegemA Yayıncılık.
- Güngör, E. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlığı ile Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi]. YÖK: 241470.
- Karakullukcu, N. & Çelik, Y. (2020). İlkokul öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf öğretmenlerinin rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 1-14.
- Karashaşin, M. (2009). *İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okuma Kültürlerinin Değerlendirilmesi*. Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Katrancı, M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin kitap okuma motivasyonlarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(2), 49-62.
- Keleş, Ö. (2006). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinde kitap okuma alışkanlıklarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK: 187641.
- MEB. (2018). *Türkçe Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Milli Eğitim Bakanlığı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-T%C3%BCrk%C3%A7e%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%202019.pdf>
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. SAGE Publications.
- Nas, R. (2014). *Örneklerle Çocuk Edebiyatı*. Ezgi Kitapevi.
- Palani. K.K. (2012). Promoting reading habits and creating literate society. *International Refereed Research Journal*, 3(2), 69-82.
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme*. (3. Bs.). M. Bütün ve S. B. Demir (Çev.). Pegem Akademi.
- Sever, S. (2015). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Anı Yayıncılık.
- Sünbül, A. M. ,Yılmaz, E., Ceran, D., Çintaş, D., Demirer, V., Işık, A., Çalışkan, M. ve Alan, S. (2010). İlköğretim Öğrencileri Kitap Okuma Alışkanlıkları: Konya İli Araştırma Raporu (5-6-7-8. Sınıflar). Selçuk Üniversitesi Matbaası.
- Sidekli, S. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Anlama Becerilerinin Geliştirilmesi: Eylem Araştırması*. [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK: 279615.
- Tanju, E. H. (2010). Çocuklarda kitap okuma alışkanlığına genel bir bakış. *Aile ve Toplum*, 6(22), 30-39.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, B. (1990). *Okuma Alışkanlığı ve Yenimahalle İlçe Halk Kütüphanesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK: 12524.
- Yılmaz, B. (1995). Okuma sosyolojisi: Ankara'da oturanların okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 9(3), 325-336.

COVID-19 TANISI ALAN HASTANIN JOYCE TRAVELBEE’NİN İNSAN İNSANA İLİŞKİ MODELİ’NE GÖRE İNCELENMESİ: OLGU SUNUMU EXAMINATION OF THE PATIENT DIAGNOSED WITH COVID-19 ACCORDING TO JOYCE TRAVELBEE’S HUMAN-TO-HUMAN RELATIONSHIP MODEL: CASE REPORT

ÖĞR. GÖR. ŞERİVAN KARAKUT

Şırnak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ŞIRNAK
ORCID:0000-0002-2285-0984

ÖĞR. GÖR. FERAY KABALCIOĞLU BUCAK Harran

Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ŞANLIURFA
ORCID: 0000-0002-2453-8310

ÖZET

Hemşirelik bir bütün olarak insana bakım veren tek sağlık disiplindir ve hemşirelik bilim ve sanatının odağını, sağlıklı/hasta bireye yönelik bakım oluşturur. Bu bilim ve sanat kavram ve kuram terimleriyle açıklanır. Kuram veriye bir bakış açısı getirmek; veriyi örgütleyip anlamlandırmak ve üretmek için kavramlar arasında ilişki kurmaya çalışmaktır. Hemşireler, model/ kuram kullanımıyla temel kavramları belirleyerek uygulamadaki sorunların tanımlanmasını ve çözüm önerilerinin geliştirilmesini sağlarlar. Psikiyatri hemşireliğinde uzman olan Joyce Travelbee, geliştirdiği İnsan İnsana İlişki Modelinin bakımda etkili olduğunu savunmuştur. Hastayla iletişim kurulup insan insana ilişki düzeyine gelindiğinde, iletişimin bakım ilişkisi içerisinde etkisinin artacağına inanmıştır. 63 yaşında YK bypass önerilmiş fakat 14.07.2020 tarihinde anjio yapılmış, anjiodan çıktıktan iki gün sonra şikâyetleri başlamış, solunum sıkıntısı artınca hasta pandemi hastanesine acil götürülüp 25.07.2020 tarihiyle yatışı yapılmıştır. İlk karşılaşmada hemşire hastayı gergin, mutsuz, tedirgin ve iletişime kapalı(ölümcül hastalığa yakalandığını ve bu hastalıktan kurtuluşun olmadığını düşünen ve solunum sıkıntısı yaşadığından) olarak algılamıştır. Hasta ise hemşireyi odaya değişik kıyafet giyen, hiç konuşmayan, takip, tedavi ve bakımından hemen sonra odadan ayrılan (hastalığın bulaşıcılığından kaynaklı) bir sağlık personeli olarak algılamıştır.

Kimliklerin ortaya çıkması aşamasında hemşire hastaya konuşmak istediğinde odadaki butona basması gerektiğini anlatmış onunla iletişime geçmek istediği mesajını vermeye çalışmıştır fakat hasta ağrılarından dolayı hemşireyi pek algılayamamış hemşire çıktıktan bir saat sonra butona basıp kendini iyi hissetmediğini, ifade etmiştir. Empati ve sempati aşamasında hemşire hastanın kaygılarının nedenlerini çözümleyerek (örneğin bu hastalıkta iyileşmenin mümkün olduğunu, tedavide en önemli şeyin moralin yüksek tutulması gerektiği açıklanarak) empati ve sempatiyi kullanması sağlanmıştır. Joyce Travelbee’nin oluşturduğu insan insana ilişki modeli iletişim sayesinde hemşire ile hasta arasında bağı güçlendirerek hastanın hastalığıyla baş etmesini kolaylaştırmaktadır. Bu modelin temelinde bakıldığında kişilerin ‘hayattan anlam bulması’ ve ‘dostça bir ilişki kurulması’ amaçlanmaktadır. Yukarıda sunulan olgu çalışmasında anjio olduktan sonra covid 19 tanısı alan diyabetli hastanın ilk günlerde gergin, mutsuz ve tedirgin olduğu gözlenmiştir. Hemşirenin hasta ile iletişiminde kullandığı dostça ilişkinin

sonucunda, hasta yaşadığı hastalık hakkında bilgi sahibi olmuş, yaşadığı durumdan hemşire ile kurduğu iletişim sonucunda daha enerjik, daha pozitif (odaya geldiğinde ‘günaydın hemşire hanım’, ‘bayramınız kutlu olsun’ gibi iletişimi kendisi başlatan ifadelerde bulunarak) yaklaşımlarda bulunmuş, iyileşme sürecinin hızlandığı görülmüştür. YK’nın davranışlarındaki olumlu değişimler yakın tarihte olacağı bypass ameliyatını da etkileyeceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın sonucunda; Travelbee ‘nin modelinin insanı anlama, umut ve hastalığından anlam bulma gibi kavramların hemşirelik uygulamalarında önemli olduğu tespit edilmiştir. Travelbee’nin modelinin farklı alanlarda da etkili olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Joyce Travelbee, İnsan İnsana İlişki Modeli, Covid 19, Hemşirelik

ABSTRACT

Nursing is the only health discipline that gives care to the human as a whole, and the focus of the science and art of nursing is care for the healthy/sick individual . This science and art is explained in terms of concept and theory. Bringing a perspective to theory data; It is trying to establish relationships between concepts in order to organize, make sense of and produce data. Nurses identify the basic concepts with the use of models/theorems and provide the definition of problems in practice and the development of solution proposals. Joyce Travelbee, who is an expert in psychiatric nursing, argued that the Human-Human Relationship Model she developed was effective in care. She believed that the effect of communication within the care relationship would increase when the level of human-to-human relationship is reached by communicating with the patient.

A 63-year-old person named YK was offered bypass, but angiography was performed on 14.07.2020, his complaints started two days after he left the angio, and when respiratory distress increased, the patient was urgently taken to the pandemic hospital and hospitalized on 25.07.2020. In the first encounter, the nurse perceived the patient as tense, unhappy, uneasy and closed to communication (because he thought that he had a terminal illness and that there was no cure from this disease and had respiratory distress). The patient, on the other hand, perceived the nurse as a health personnel who wears different clothes to the room, never speaks, leaves the room immediately after follow-up, treatment and care (due to the contagiousness of the disease). During the identification phase, the nurse told the patient that when she wanted to talk, she had to press the button in the room, she tried to give the message that she wanted to communicate with her, but the patient could not perceive the nurse very well due to her pain, and the nurse said that she did not feel well by pressing the button an hour after she left. In the empathy and sympathy stage, the nurse was provided to use empathy and sympathy by analyzing the causes of the patient's anxieties (for example, by explaining that recovery is possible in this disease, the most important thing in treatment should be to keep morale high). The human-to-human relationship model created by Joyce Travelbee strengthens the bond between the nurse and the patient thanks to communication, making it easier for the patient to cope with his illness. Looking at the basis of this model, it is aimed that people 'find meaning from life' and 'establish a friendly relationship'. In the case study presented above, it was observed that the diabetic patient, who was diagnosed with covid 19 after having angio, was tense, unhappy and uneasy in the first days. As a result of the friendly relationship that the nurse used in her communication with the patient, the patient became informed about the disease she experienced, and as a result of the communication she established with the nurse, she became

more energetic and more positive (by making statements that started the communication herself, such as 'good morning nurse lady', 'happy holiday' when she came to the room) Approaches have been found, and it has been observed that the healing process accelerates. It is thought that the positive changes in the behavior of YK will also affect the bypass surgery that will take place in the near future. As a result of this study; It has been determined that the concepts of Travelbee's model, such as understanding human, hope and finding meaning from illness, are important in nursing practices. Finally, it is thought that Travelbee's model can be effective in different areas.

Keywords: Joyce Travelbee, human-to-human relationship model, Covid 19, nursing

GİRİŞ

Hemşirelik bir bütün olarak insana bakım veren tek sağlık disiplini ve hemşirelik bilim ve sanatının odağını, sağlıklı/hasta bireye yönelik bakım oluşturur (1). Bu bilim ve sanat kavram ve kuram terimleriyle açıklanır. Kuram veriye bir bakış açısı getirmek; veriyi örgütleyip anlamlandırmak ve üretmek için kavramlar arasında ilişki kurmaya çalışmaktır (2). Hemşireler, model/ kuram kullanımıyla temel kavramları belirleyerek uygulamadaki sorunların tanımlanmasını ve çözüm önerilerinin geliştirilmesini sağlarlar (3).

Psikiyatri hemşireliğinde uzman olan Joyce Travelbee, geliştirdiği İnsan İnsana İlişki Modelininin bakımda etkili olduğunu savunmuştur. Hastayla iletişim kurulup insan insana ilişki düzeyine gelindiğinde, iletişimin bakım ilişkisi içerisinde etkisinin artacağına inanmıştır.

Bu makale Travelbee'nin İnsan İnsana İlişki modelinin Covid-19 tanısı alan bir vakada kullanılması ile hemşirelikte model kullanımının önemine dikkat çekmek amacıyla yazılmıştır.

JOYCE TRAVELBEE VE İNSAN İNSANA İLİŞKİ MODELİ

Travelbee, bakımın amacını "birey, aile veya toplumun hastalıklarla ve acı ile baş edebilmesi veya önlenmesi için" yardım etmek olduğunu belirtmiş ve hasta bireyleri "aslında hiç hasta yoktur sadece bakıma, hizmetlere ve diğer insanların yardımına muhtaç bireysel insanlar var olarak tanımlamıştır (4, 5). Hemşirelerin hastalara yardım etmesi sağlığı geliştirmede önemli olduğunu vurgulamış ve hemşireliği kişilerarası ilişki olarak tanımlamıştır (6, 7).

İnsan İnsana İlişki Modeli

Travelbee çalıştığı kurumlarda hastalar verilen hemşirelik bakımının şefkatten yoksun olduğuna inanmış ve hemşirelerin bakım işlevlerine odaklanmasında hümanistik bir devrime gereksinim duyulduğunu belirtmiştir (4). Bunu da iletişim kurarak yerine getirilebileceğine inanmış olup iletişimi, bakımı kolaylaştıran bir süreç olarak tanımlamıştır.

Travelbee, kişilerarası iletişim kuramında "insan insana ilişki" diye adlandırdığı mesleki ilişkinin; ilk karşılaşma, kişiliklerin ortaya çıkması, empati, sempati, dostça ilişki olmak üzere beş aşamada kurulduğunu belirtmektedir (4).

-İlk karşılaşma aşaması: Hemşire ile hastanın ilk karşılaştığı aşamadır (8). İlk izlenimde bireyi hasta, hemşireliğinde bir iş olarak algılanır. Burada profesyonel ilişki başlatılmalı ve devamı sağlanmalıdır.

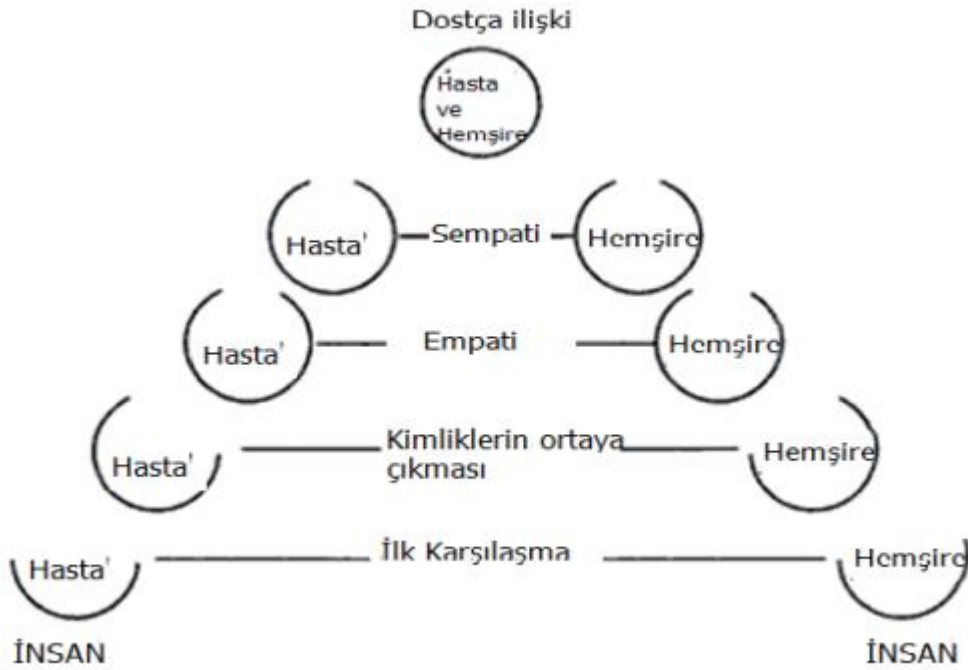
-Kimliklerin ortaya çıkması: Hemşire ve hasta birbirlerini tek bir birey olarak rollerini denemeye ve birbirlerinin kendine özgülüklerini algılamaya başladıkları aşamadır (4). Bu

aşamada hemşireyi normal bir insan olarak, hemşirede hastayı normal bir insan olarak tanımayı öğrenir ve öyle yaklaşmaya başlar (7).

-Empati aşaması: Empati, bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyması ve onun kendine özgü dünyasını, duygu ve düşüncelerini anlayıp ifade etmesi olarak tanımlanmıştır (6,9). Hemşire temel sorumluluğu olan bakım işlevini, hasta ya da sağlıklı bireylerle kurduğu kişiler arası ilişkiler yoluyla yerine getirmektedir. Bireyi doğru bir şekilde anlama hemşirenin empati becerisiyle ilişkilidir (9,10). Hemşirenin empati becerisi bütüncül bakım vermesi açısından önemlidir.

-Sempati aşaması: Travelbee, hastanın stresini azaltmak için hemşirenin yardım etme isteğinin olması ve yardım etmek için harekete geçerek stresini azaltmaya çalışmasını sempati olarak açıklamaktadır (4, 6, 8). Empatide kişinin stresi algılanırken sempatide hastanın stresini azaltmaya ya da ortadan kaldırmaya yönelik eylemlerdir ve hasta birey içinde gerekli olan budur.

-Dostça ilişki aşaması: Travelbee'nin kuramında dostça iletişim aşaması, iletişim aşamalarının sonuçlandığı aşamadır (Şekil 1). Hemşirenin dostça iletişim aşamasına geçebilmesi için empati ve sempati aşamalarını geçmiş olması gerekir (4, 11). Hemşire ve hasta arasında dostça bir ilişki kurdukları ve birbirlerine güvendikleri en son aşamadır.

Şekil 1:İnsan İnsana İlişki Modeli: Bu şekil Joyce Travelbee'nin yazılarına temellendirilerek William Hubble ve Theresa Lansinger tarafından kavramsallaştırılmıştır. (Basavanthappa,2007:307;Pokorny,2013:51)

KORONAVİRÜS

31 Aralık 2019 tarihinde Wuhan Sağlık Komisyonu, Çin Halk Cumhuriyeti Ulusal Sağlık Komisyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi tarafından yeni bir salgının varlığı dünyaya duyurulmuştur. 8 Ocak 2020 tarihinde bu yeni salgının sorumlusu olarak yeni bir koronavirüsün varlığı Çin Halk Cumhuriyeti Hastalık Kontrol ve Korunma

Merkezi tarafından resmi olarak ilan edilmiştir. 11 Mart 2020 tarihinde DSÖ tarafından pandemi (küresel salgın) olarak kabul edilmiştir (12). Şu ana kadar dünyadaki vaka sayısı 39 milyon ve ölüm sayısı 1,1 milyon olarak duyurulmuştur (erişim tarihi 16.10.2020 21.00). Hastalığı önlemede aşı çalışmaları devam etmekte olup etkili bir tedavi yöntemi halen bulunamamıştır. **Çalışmanın Etik Boyutu:** Çalışma yapılmadan önce hastaya bilgi verilmiş ve sözel onam alınmıştır. Hastanın adı ve soyadı değiştirilerek mahremiyet hakkı korunmuştur.

OLGU SUNUMU

İlk karşılaşmada hemşire hastayı gergin, mutsuz, tedirgin ve iletişime kapalı (ölümcül hastalığa yakalandığını ve bu hastalıktan kurtuluşun olmadığını düşünen ve solunum sıkıntısı yaşadığından) olarak algılamıştır. Hasta ise hemşireyi odaya değişik kıyafet giyen, hiç konuşmayan, takip, tedavi ve bakımından hemen sonra odadan ayrılan (hastalığın bulaşıcılığından kaynaklı) bir sağlık personeli olarak algılamıştır.

Kimliklerin ortaya çıkması aşamasında hemşire hastaya konuşmak istediğinde odadaki butona basması gerektiğini anlatmış, müsait olduğunda ya da istediğinde onunla iletişime geçmek istediği mesajını vermeye çalışmıştır fakat hasta ağrılarından dolayı hemşireyi pek algılayamamış hemşire çıktıktan bir saat sonra butona basıp kendini iyi hissetmediğini, ifade etmiştir. Hemşire burda süreci başlatmış IV aneljezik yaparak hastaya müdahalede bulunmuştur. İşlem esnasında hasta ağrılarının biraz hafiflediğini ifade ederek kendini tanıtmaya başlamıştır. Adının YK olduğunu, geçen hafta anjiyo esnasında bu hastalığa yakalandığını, tüm aile bireylerine bu hastalığa kendi yüzünden bulaştığını ifade ederek üzülüğünü, herhangi birine bir şey olursa kendisini affetmeyeceğini, kendisinin ve sevdiklerinin ölümünden korktuğunu, bayramı burada geçireceğinden dolayı üzgün birey olduğunu ifade etmiştir.

Empati aşamasında hemşire hastanın tanısı, korkuları ve tedavi sürecinin nasıl ilerleyeceği konusundaki endişesini empati kurarak anlamaya çalışmıştır. Hastanın bu şekil davranmasının normal olduğunu, kendisinin de hastalığa yakalandığında ve ailesine bulaştırma durumunu düşündüğünde bile ne kadar üzücü olduğunu anlamıştır. Hasta hemşirenin onu anlamaya başladığını, yardım etmek istediğini fark etmiş ve hasta da hemşireye nasıl destek olabileceğini düşünmeye başlamıştır.

Sempati aşamasında hemşire hastanın kaygılarının nedenlerini çözümleyerek (örneğin bu hastalıkta iyileşmenin mümkün olduğunu, tedavide en önemli şeyin moralin yüksek tutulması gerektiği açıklanarak) empati ve sempatiyi kullanması sağlanmıştır. Hastaya olumlu yönler gösterilmeye başlanmıştır. Eşi ve çocuklarıyla görüntülü konuşulması sağlanmış, hepsinin sağlık durumunun iyi olduğu, karantinada olduklarından ve ziyaret yasağı bulduklarından gelemedikleri açıklanmıştır.

Bu aşamadan sonra hemşire ve hasta arasında **dostça ilişki** kurulmuş ve taburculuk olana kadar işbirliği sağlanmıştır. Rutin takiplerin yapılması, bakımlara ne zaman başlanması gerektiğine ortak kararlar verilmeye başlanmış, YK ilk karşılaşma aşamasında olduğu gibi tedirgin, mutsuz, huzursuz olmadığı; modelin uygulanmasının sonucunun olumlu değişimler yarattığı görülmüştür.

Hastaya Ait Bilgiler: 63 yaşında YK bypass önerilmiş fakat 14.07.2020 tarihinde anjiyo yapılmış, anjiyodan çıktıktan iki gün sonra şikâyetleri başlamış ve 16.07.2020 tarihinde soğuk algınlığı olabileceğini düşünüp aile sağlığı merkezine başvurmuş. Şikâyetleri devam eden hasta

19.07.2020 tarihinde test yapmış ve 20.07.2020' de testi pozitif çıkmış. Evde tedavisine başlanan hastanın şiddetli eklem ve baş ağrıları dört gün boyunca ateş ile birlikte devam etmiş. Bu belirtilere solunum sıkıntısı da eklenince hasta pandemi hastanesine acil götürülüp 25.07.2020 tarihiyle yatışı yapılmıştır. İlk gün refakatçi kalmamış daha sonra oğlu da pozitif tanı alınca refakatçi olarak kalmaya başlamış.

Veriler (25.07.2020 tarihinden itibaren hastaya ait veriler)

Tedavi: Favipiravir 200 mg*4 Oral; Desefin flk 1 gr*2 IV; Oksijen tedavisi Öksürük şikayetine bağlı Dekort 8 mg*2 ml IV; Clexane 0,6 ml Sbc ;Beloc tb Oral; CRP yükselmesine bağlı 28.07.2020 tarihinden sonra tazocin 1gr*2 IV ;Januvia 100 mg Oral ; Glifix 45 mg Oral, Parol Flk IV

Objektif Sağlık Verileri:

Yaşam Bulguları: Hastanın ilk üç gün ateşi 39 °C, TA:130/80 mm/Hg, Nabız:88, Solunum sayısı:28/dk, solunum sıkıntısı mevcut.

Hastanın iştahında azalma mevcut. Günde 1000 cc mayi alıyor. Mobilize olmuyor. Anjio olduğu bölgelerde morarma bulunmakta. Öksürük şikâyetiyle uyuyamadığını belirtti. Kendini yorgun, halsiz hissediyor. VAS skalasını göre kendini değerlendirmek istendiğinde 8 puan verdiği görüldü.

Boy:175cm **Kilo:**78 kg

Subjektif Sağlık Verileri

Emekli olan YK 30 yıldır diyabet hastasıdır. 8 çocuğu bulunmakta ve esnaf olarak halen çalışmakta olduğunu ifade etmiştir. İki yıl önce de bel fıtığından ameliyat olduğunu hastane ortamından bıktığını, bypass olmak için bile artık son aşamada hastaneye gittiğini ifade eden YK 'anjio olmasam bunlar olmayacaktı, ailem çocuklarım eşim hepsi benim yüzümden hastalandı, herkes şeker hastalarının kurtuluşu yok diyor' gibi ifadelerde bulunarak üzgünlüğünü belirtmiş ve kendini suçlayıcı ifadelerde bulunmuştur. YK bugüne kadar vücut bakımına ve sağlığına özen gösterdiğini, sigara ve alkol alışkanlığının olmadığını, bu hastalığa yakalanmaktan korktuğunu, sırf hastalığa yakalanmamak için devlet hastanesine bile gitmeyip özel hastaneye gittiğini, özel hastanede anjio olduğunu, hastalığı ameliyathaneden kapıldığını belirtmiştir. YK ailedeki tek erkek büyük olduğunu ve tüm ailenin bayram sabahı onların evinde toplandığını bunun artık bir gelenek olduğunu, ilk kez ayrı bir bayram geçirdiklerini belirttiğinde hastanın gözünün dolduğu görülmüştür. Hastanın yüzünde endişe, korku ve mutsuz bir ifadenin mevcut olduğu görülmüştür.

Beklenen Hasta Sonuçları: Enfeksiyonu Başkasına Bulaşması engellenecek

Hemşirelik Tanısı 1	Damlacık ve temas yolu ile bulaşan bir hastalık taşıma nedeni ile Enfeksiyon Bulaştırma Riski.
Hemşirelik Girişimleri	<ul style="list-style-type: none">✓ Odasında havalandırmanın olması nedeni ile pencerenin açılmaması konusunda bilgilendirildi.✓ Kişisel koruyucu ekipmanları hakkında bilgi verildi.✓ Hasta odasına personel girmeden önce maske takmasının önemi hakkında bilgilendirildi.✓ Kişisel eşyalarının temizliği ve dezenfeksiyonu hakkında bilgi verildi.

	<ul style="list-style-type: none">✓ Taburculuk sonrası evde 14 gün karantinada kalacağı ve karantina sürecinin nasıl olacağı konusunda bilgilendirildi.
--	---

Değerlendirme:

- Hastalığı hakkında bilgileri ifade etti ve kişisel koruyucu ekipmanları tanıdı.
- Taburculuktan sonra 14 gün boyunca evden hatta odasından çıkmayacağını ifade etti.

Beklenen Hasta Sonuçları:

- Hastalığın normal bir süreç olduğunu kabul edip, kendini suçlamaması

Hemşirelik Tanısı 2:	Hastalığın onun yüzünden bulaşması neticesinde işinden ve ailesinden ayrı kalması nedeni ile suçluluk.
Hemşirelik Girişimleri:	<ul style="list-style-type: none">✓ Bypass olmasının zorunlu bir durum olduğu anlatıldı. İlerleme aşamasında durumunun daha kötü olabileceği anlatıldı.✓ Stresle baş etme yöntemi olarak ailesiyle iletişim kurması gerektiği, durumlarının iyi olduğunu bilmesinin onu rahatlatacağı anlatıldı.✓ Kendisini suçlamanın bir yararı olmadığı bundan sonraki süreçteki davranışlarının önemli olduğu konuşuldu.✓ İhtiyaç duyması halinde psikolojik destek alması gerektiği ifade edildi.

Değerlendirme:

- Ailesiyle görüntülü konuştuktan sonra biraz rahatladığını ifade etti.

Beklenen Hasta Sonuçları:

- Hasta en üst düzeyde akciğer fonksiyonlarına ulaşacak

Hemşirelik Tanısı 3	Solunum fonksiyonlarında etkisizlik
Hemşirelik Girişimleri:	<ul style="list-style-type: none">✓ Yeterli gaz alışverişi sağlanması için semi fowler pozisyonu verildi.✓ Derin solunum ve öksürük egzersizleri öğretildi ve tekrar etmesi sağlandı.✓ Solunum sayısı, özelliği ve oksijen saturasyonları değerlendirildi.

	<ul style="list-style-type: none">✓ Yeterli hidrasyon sağlandı.✓ Oksijen saturasyonu izlemine uygun oksijen tedavisi ve doktor istemine uygun ilaçlar verilerek rahatlaması sağlandı.
--	--

Değerlendirme:

- Hastanın 25.07.2020 tarihinden itibaren bir hafta boyunca solunumu hırıltılı,düzensiz ve aritmikti(solunum sayısı :28/dk).Hastaya semi fowler pozisyonu verildi. Öksürük şikayetinden dolayı doktor istemine uygun kortikosteroid verildi.Oksijen tedavisi verildi.Hasta immobilize.
- 29.07.2020 tarihine kadar hastanın saturasyonları % 83 lere kadar düşüş gösterdi.
- Girişimlere ve tedavi sürecinden sonra hastanın saturasyonları % 94 ün üzerine çıktı.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Joyce Travelbee'nin oluşturduğu insan insana ilişki modeli iletişim sayesinde hemşire ile hasta arasında bağı güçlendirerek hastanın hastalığıyla baş etmesini kolaylaştırmaktadır. Bu modelin temeline bakıldığında kişilerin 'hayattan anlam bulması' ve 'dostça bir ilişki kurulması' amaçlanmaktadır. Bu modelin kovit 19 tanısı almış ve hastanede tedavi gören bireyler için uygun ve önemli olduğu ve hemşireler için bakımda rehber oluşturacağı düşünülmektedir.

İnsan İnsana İlişki Modelinin kullanıldığı çalışmalara bakıldığında ebeler verilen iletişim eğitiminin, ebelerin empati ve iletişim becerilerini geliştirmiş; doğumda bakım verdikleri kadınların memnuniyeti artmıştır (4). Pediatri alanında yapılan çalışmada trakeostomi çocuk hastanın aile yaklaşımı olgu sunumunda ise; annenin, çocuğun bakımının önemini kavrama ve bakımda istekli olmasını arttırdığı görülmüştür (6). Ülkemizde yapılan diğer bir çalışmada da bu modelin kanserli bir hastada iyileşme sürecini olumlu etkilediği belirlenmiş ve uygulama alanında kullanılabileceği vurgulanmıştır (7).

Yukarıda sunulan olgu çalışmasında anjio olduktan sonra covid 19 tanısı alan diyabetli hastanın ilk günlerde gergin, mutsuz ve tedirgin olduğu gözlenmiştir. Hemşirenin hasta ile iletişiminde kullandığı dostça ilişkinin (tüm aşamaları: ilk karşılaşma, kimliklerin ortaya çıkması, empati, sempati) sonucunda, hasta yaşadığı hastalık hakkında bilgi sahibi olmuş, yaşadığı durumdan hemşire ile kurduğu iletişim sonucunda daha enerjik, daha pozitif (odaya geldiğinde 'günaydın hemşire hanım', 'bayramınız kutlu olsun' gibi iletişimi kendisi başlatan ifadelerde bulunarak) yaklaşımlarda bulunmuş, iyileşme sürecinin hızlandığı görülmüştür. YK'nın davranışlarındaki olumlu değişimler yakın tarihte olacağı bypass ameliyatını da etkileyeceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın sonucunda; Travelbee 'nin modelinin insanı anlama, umut ve hastalığından anlam bulma gibi kavramların hemşirelik uygulamalarında önemli olduğu tespit edilmiştir.Travelbee 'nin İnsan İnsana İlişki Modeli'nde ele alınan beş basamak bireylere yardımcı olma ve onlara anlama açısından etkili olduğu söylenebilir. Travelbee'nin modelinin farklı alanlarda da etkili olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- 1.Aydın Z. Ameliyat Sonrası Dönemde Hastaların Hemşirelik Bakımını Değerlendirilmesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2014

- 2.Erer MT, Akbaş M, Yıldırım G. Hemşirelik Sürecinin Evrimsel Gelişimi Hemşirelik Süreci. Lokman Hekim Dergisi, 2017;7(1):1-5
- 3.ALTUNDAĞ, S. (2016). TALASEMİ HASTALIĞINDA HEMŞİRELİK KURAMLARI. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 133-138.
4. Çalım, S. İ.,Travelbee Kuramı'na Göre Verilen Kişilerarası İletişim Eğitiminin Ebelerin İletişim Becerilerine ve Annelerin Doğum Memnuniyetine Etkisi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi, 2014
5. Taylan, S., Akıl, Y., Cihan, R., & Arslan, S. (2017). Nurses' awareness as a result of short term stoma bag life experience Stoma torbası deneyiminin hemşirelerin farkındalıkları üzerine etkisi. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2208-2218.
6. Turan, Z. ve Vural, G (2017) Endometrium Kanseri Bir Kadının Joyce Travelbee'nin İnsan İnsana İlişki Modeline Göre İncelenmesi: Olgu Sunumu. Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi
7. DAMAR, E., & TÜRKMEN, A. İnsan İnsana İlişki Modeli İle Trakeostomili Çocuk Hastanın Ailesine Yaklaşım: Olgu Sunumu. *Pediatric Practice and Research*, 7(4), 421-424.
8. Buzlu S. hemsirelikbakimi5.pdf (istanbul.edu.tr) ERİŞİM: 05.01.2021
9. Karaca, A., Açıkgöz, F., & Akkuş, D. (2013). Eğitim İle Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Geliştirilebilir mi?: Bir sağlık yüksekokulu örneği.
- 10.Pinheiro, C. W., Rolim, K. M. C., & Magalhães, F. J. (2019). Current panorama of the theory of travelbee: an integrative review. *International Journal of Development Research*, 9(06), 28421-28425.
- 11.Staskova, V., Vankova, M., Tothova, V., & Bartlova, S. (2015). Reference to the human to human relationship concept in the work of Joyce Travelbee and its potential application regarding supervision in nursing. *Journal of Nursing, Social Studies, Public Health and Rehabilitation*, 3(4), 130-134.
12. Er, A. G., & Ünal, S. (2020). 2019 Coronavirus pandemic in Turkey and across the world.

DRIVING EMPLOYEE'S SOCIAL MEDIA ENGAGEMENT- THE ROLE OF TECHNOLOGY ACCEPTANCE MODEL IN CSR COMMUNICATION.

THINAKARIDEVI SHANMUGAM

Department of Communication, Faculty of Modern Languages and Communication,
University Putra Malaysia, Serdang, Malaysia

ZULHAMRI ABDULLAH

Department of Communication, Faculty of Modern Languages and Communication,
University Putra Malaysia, Serdang, Malaysia

ABSTRACT

Corporate social responsibility (CSR) has gain attention in companies to sustain their image in society subsequently contribute to the environment. Hence, these efforts are needed to be communicating effectively to increase stakeholders' awareness of CSR initiatives. Organizations share their CSR information through various channels. Today social media has accelerated rapidly in CSR communication. Hence, organizations widely utilized social media to disseminate CSR messages to the public. Past studies have emphasis employee's information about their company are more reliable and authentic to the public than company formal information.

Employee's engagement in CSR communication is important to an organization as their engagement contribute to develop the reputation and positively impact the external stakeholders. Further, employee's social media engagement in CSR communication enhanced understanding of sustainability issues among other stakeholders and reduces scepticism. In line with this context, employee's engagement in CSR has gain attention in recent studies. However, most of the studies focused on the employee's engagement in CSR initiatives rather than in CSR communication. It is important to understand employee's attitudes towards social media in disseminating CSR messages. Therefore, the purpose of this study is to examine the factors that influencing employee's social media engagement in CSR communication.

This conceptual paper has adopted the Technology Acceptance Model (TAM), which has been largely studied in the past literature because of its substantial theoretical foundation. TAM suggests that there is a significant relationship between user's attitudes and their behavioural intention on technology adoption. This conceptual paper will develop the current understanding of employee's behaviour in adopting social media for CSR communication and stimulate further study opportunities subsequently offers theoretical and practical insight to the social science field.

Keywords: Employee; Engagement; Social Media; Corporate Social Responsibility; Technology Acceptance Model

ANALYSIS OF E-COMMERCE DEVELOPMENT FOR AGRICULTURAL PRODUCTS: A CASE STUDY IN VIETNAM

Dr. Tien Dung KHONG

School of Economics, Can Tho University, Vietnam
Campus 2, 3/2 Street, Xuan Khanh, Ninh Kieu, Can Tho, Vietnam

Hue Thi DANG

Masters student major in Agricultural Economics Course 26, School of Economics,
Can Tho University

Giang Thi Hoai DO, M.Sc.

School of Economics, Can Tho University, Vietnam

ABSTRACT

The Fourth Industrial Revolution requires agriculture to apply e-commerce in promoting production and consumption. In particular, in the context of the severe situation of the COVID-19 pandemic, which has increased consumer demand for online shopping, many industries have already transformed from offline business to online business. However, this form is quite new and not popular among farmers yet. This research, therefore, analyzes awareness and perception to apply e-commerce on agricultural products in Hau Giang province, Vietnam. The data was collected through a survey of 484 households, including 160 rice farmers, 164 lemon farmers, and 160 jackfruit farmers in Hau Giang province, Vietnam. Descriptive statistics, t-test, and ordered logistic regression were employed in the analysis. Research results reveal that local households have partly recognized some forms of e-commerce such as online sales (i.e live-stream and Facebook), connecting with online businesses and stores to sell products, proceed to implement traceability for agricultural products. Although farmers' skills and applicability are limited, the majority of them would like to apply e-commerce to consume their products. Based on the analysis, this research recommends that local authorities should pay more attention to the consumption of agricultural products by providing training skills, technology knowledge and facilitating online business stores for farmers to participate.

Keywords: e-commerce, Mekong River Delta, logit model, small households

1. Introduction

Vietnam is a developing country with a long tradition of agriculture, this sector significantly contributes to this country's economic development. Vietnam agriculture provides inputs for the food processing industry and exports and consumes products of other industries and services. Currently, thank the 4th industrial revolution, the agriculture sector is closely related to the purchasing power of the population and the development of domestic and foreign markets through e-commerce websites. In which, the Mekong River Delta (MRD) is the focus of key agricultural products and Hau Giang (part of the MRD) is a purely agricultural province with over 87% of agricultural land area, per capita income reaching 45 million VND¹/person/year.

¹ US\$1 was equal to 22,890 Vietnamese Dong (VND) on June 30th, 2021

On 140,000 hectares of agricultural land, rice is the main crop of Hau Giang province with an area of about 79,000 hectares, the rest is sugarcane, fruit trees, vegetables. In which many kinds of fruits are produced in this province including pineapple, mango, jackfruit, citrus fruits, and the output is nearly 340,000 tons per year (Minh Hanh, 2018). However, besides the advantages achieved from agriculture, agricultural production also revealed weaknesses such as the competitiveness of some agricultural products is not high, the export market is unstable, innovation and development of production organization forms are still slow; Mobilization of social resources in the industry is still low, saltwater intrusion, climate change, diseases, and a shortage of agricultural workers. Therefore, it is necessary for farmers to upgrades to cope with requirements in the 4th Industrial Revolution and overcome the constraints.

In Vietnam currently, the application of e-commerce is not only popular for some types of goods and services such as airline tickets, electronics, tours but also a few for agricultural products. In the field of agriculture, at present, information channels from producers to distribution channels and consumers are still lacking and weak, especially for small-scale households and cooperatives who do not have the necessary knowledge. It is necessary to find for themselves effective distribution channels. In particular, in the context of the severe situation of the Covid-19 epidemic, which has increased the demand for online shopping, many industries have transformed their business forms and methods from traditional ones as well. And agricultural products are no exception. Therefore, the application of e-commerce for agricultural products plays a very important role, creating a new, modern and effective business method (Hoang Trung Kien, 2019). Realizing the importance and benefits of e-commerce, the application of electronic websites, and the implementation of trade promotion activities for agricultural products associated with farmers is an urgent problem to solve the problem. It also increases production output and improves the efficiency of market access of farmers in the Mekong Delta in general and Hau Giang province in particular. Thus, research on the current situation, perception, and the determinants of e-commerce application in this area is necessary.

2. Literature review and research methods

2.1 Literature review

In 2020, Vietnam in Southeast Asia can be said to be a country with a relatively fast economic development speed and superiority to other countries. Vietnam is becoming a potential area targeted by brands, retailers, and investors. In order to develop e-commerce in Vietnam, the Prime Minister issued Decision No. 1563/QĐ-TTg dated August 8, 2016 to implement and develop a master plan for e-commerce (Vietnam E-commerce White Paper, 2020). As a result, along with the high growth rate of the economy with GDP reaching 7.02%, e-commerce contributes significantly to promoting the flow of goods and services, supporting businesses, especially medium and large enterprises. Besides, small businesses are similarly looking for effective production and business opportunities in the context of deep integration and the spread of the Industrial Revolution 4.0. As a result, previous studies found mixed results when searching for effective e-commerce in developing countries. Luu Dan Tho and Ton That Hoang Hai (2015) researched modern e-commerce revealed that e-commerce has brought great results in developed countries. However, in developing countries in general and Vietnam in particular, e-commerce seems to be a relatively new concept. E-commerce is still not considered a

successful business model in Vietnam, it can be said that the main factor causing difficulties for this business model is conventional buying habits and cash payment methods in Vietnam. Luu Tien Thuan and Tran Thi Thanh Van (2015) in research about the application of e-commerce in agriculture in Vietnam generalized the application of e-commerce for agriculture in general and the rice sector in particular; The author proposes to concretize several possible solutions for the application of e-commerce for Vietnamese rice and to analyse and to evaluate the economic efficiency of the application of e-commerce. Research, in addition, showed the importance of e-commerce for the rice sector in the future.

Looking at analyzing methodologies, most of the previous research employed descriptive statistical methods such as mean, ratio, frequency, and standard deviation to analyze the current state of e-commerce application of SMEs. In order to analyze the factors affecting the participation of SMEs in e-commerce activities, Cronbach's Alpha method, Binary Logistic model, and discriminant analysis are used to determine the influencing, and cross-table analysis, qualitative inference methods interpreting appropriate solutions for e-commerce development were also applied by Huynh Thi Bich Tram (2013) to find out the difference among SMEs participating in and not participating in e-commerce, and also building an in-depth interview questionnaire to find out the benefits of e-commerce. Finally, the structural equation modeling method was also used to test and evaluate the proposed scales and models (Ho Huy Tuu and Nguyen Huu Khoi, 2013). The results of previous research have identified 9 factors affecting the decision to participate in e-commerce of enterprises including Internet connection time, enterprises have staff specialized in e-commerce, enterprises' awareness of the degree of necessity to participate in e-commerce, professional qualifications of legal representatives, localities to support enterprises to participate in e-commerce, enterprises know customers have participated in e-commerce, enterprises know competitors have participated in e-commerce, legal system, and e-commerce payment system. In addition, Pham Viet Phuong (2016) looked at the benefits of e-commerce in economic development, providing the theoretical basis of e-commerce markets associated with farmers, households and the interrelationship between these components and propose solutions to build e-commerce websites for agricultural products associated with farmers. Research results show that the rate of Internet use is up to 85% of Vietnam's population, surpassing the regional average. On average, consumers spend nearly 7 hours a day online, among the highest in the entire Asia-Pacific region. The smartphone ownership rate of consumers in urban areas is more than 90% and this figure in rural areas is also more than 50%. The rate of internet use in both rural and urban areas is very high, which will help products, services, as well as agricultural products be known by more people, helping products reach consumers better. Another author reveals an innovative contribution to Vietnam's agricultural market and weaknesses when applying e-commerce, the main difficulty for this business model is conventional buying habits and payment methods in Vietnam (Luu Dan Tho and Ton That Hoang Hai, 2015).

In summary, it is necessary to apply e-commerce in all fields, especially in agriculture to bring competitive advantages, guarantee the output, and help people access e-commerce like other businesses. However, the above-mentioned topics mainly focus on researching the application

of e-commerce to businesses, researching consumer behavior and payment methods of customers, not focusing on developing agricultural products of small households.

2.2 Research Methods

2.2.1 Data collection method

Primary data using in this research was collected by convenient sampling method through well-prepared questionnaires, which directly interviewing 448 farmers in the study area, including 160 rice farmers in Chau Thanh A and Vi Thuy districts, 164 farmers on seedless lemon in Chau Thanh district, Nga Bay city, Phung Hiep city, and 160 households growing jackfruit in Chau Thanh district, and Nga Bay city. Secondary data were collected through the Department of Agriculture and Rural Development of Hau Giang province.

2.2.2 Data analysis methodology

Descriptive statistics including mean, maximum value (Max), minimum value (Min), standard deviation. These indicators are used to describe the basic characteristics of respondents, farmers' perceptions, and desires about e-commerce.

Moreover, the Likert scale was also used with 5 levels (1 - completely disagree; 2 - disagree; 3 - normal; 4 - agree; 5 - completely agree) to assess the acceptance. People's awareness about the application of e-commerce and the need to develop e-commerce for agricultural products in the coming time. Farmers' awareness about the application of e-commerce and the need to develop e-commerce for agricultural products were analyzed as well.

The logit regression model is a quantitative model in which the dependent variable is a dummy variable, receiving only two values of 1 or 0. According to Stock and Watson (2015), the Logit model has the form:

$$L_i = \ln (P_i/1 - P_i) = Z_i = \beta_1 + \beta_i X_i + u_i$$

Where L is the dependent variable: (DP3) Desire to support the opening of an online business store for participating farmers (5-level Likert scale); X_i is the independent variable.

The practical model is described in the following Table 1.

Table 1. Interpretation of independent variables in the binary Logit model

Independent variables	Code	Descriptions	Sources	Expected sign
Age of households head	Age	the number of Years from birth year to the present	Liu Yu Xiang and Sumelius (2007)	-
Experience of the households head	Experience	The number of years planting particular trees	Awotide and Diran Olawale (2012)	+
Households using a phone with an internet connection	Sddtknm	Dummy, (have smartphone =	Authors	+

		1, otherwise = 0)		
Perception about affiliation with shops to sell local specialties	NB3	Perceive 3 (Yes = 1, no = 0)	Authors	+
Perception of traceability of agricultural products	NB4	Perceive 4 (Yes = 1, no = 0)	Authors	+
Evaluation of the effectiveness of online selling	NB1	Evaluation 1 (5 points Likert scale)	Authors	+
Evaluate the effectiveness of connection activities with firms	DG2	Evaluation 2 (5 points Likert scale)	Authors	+
Evaluating the effectiveness of traceability operations	DG4	Evaluation 4 (5 points Likert scale)	Authors	+

3. Results and Discussions

3.1 Social-economic characteristics of the respondents

The age of farmers: results show that the age distribution of rice, lemon and jackfruit farmers has the same average age, in which the average age of rice, lemon, and jackfruit farmers are 51.32, 53, and 54.27 years old, respectively. The oldest and smallest age groups of the three groups are relatively similar and the standard deviation does not differ much.

The experience of farmers: there is a difference in the distribution of years of experience among 3 groups of farmers, in which the average number of years of experience of rice households is 26.23 years, while lemon and jackfruit farmers are 5 and 5.28 years, respectively. The minimum number is 2 years, the largest number of experience years is rice group (60 years), lemon and jackfruit groups are both 20 years, and the standard deviation of rice is higher than that of the lemon group and jackfruit group. The differences among rice and the other two groups are statistically significant at 1% level. The reason is lime and jackfruits are a new and perennial types of trees, less experience is accumulated than rice farmers. In summary, this information reflects the fact in MRD where rice farmers are older and more experienced than the other two groups. In other words, the data in this research represents the population in MRD.

3.2 Analysis results

Survey results show that activities such as (NB1) online sales (Livestream, Facebook, Zalo) have 78 rice farmers, 61 households growing jackfruit, 65 households growing lemons being aware of this activity, in which there are 15 households growing jackfruit and 12 households

growing lemons have applied online sales to sell products. Thus, it shows that the group of households growing lemon and jackfruit has a higher ability to apply e-commerce than the rice group. The activity of connecting with firms to sell products (NB2) has 62 rice farmers, 52 jackfruit farmers and 54 lemon growers know about this activity, of which 12 lemon farmers have already known about this activity. Thus, the activity of connecting with businesses to consume products is more popular with lemon groups than rice and jackfruit groups. Cooperation with stores (supermarket, CO.OP FOOD) to sell local products (NB3) has 95 rice farmers, 83 jackfruit growers, and 61 growers lemon knows about this activity. From the above results, it can be seen that all three groups of farmers have not yet applied activities associated with local shops to sell local products. The activity towards implementing traceability for agricultural products (NB4) has 35 rice farmers, 35 jackfruit farmers, 36 lemon farmers know about this activity, and 3 lemon growers have done it. Thus, only lemon farmers are aware of the importance of traceability for agricultural products. The activity of opening an online sales account on the app (Tiki, Shopee) has 16 rice farmers, 17 jackfruit farmers, 16 lemon farmers who know about this activity, but no farmers perform this activity. The results show that the percentage of farmers who are aware of the activity of opening an online sales account on the app (Tiki, Shopee) is very low because this activity is not yet popular for agricultural products.

The finding also shows that all three groups of farmers can identify e-commerce activities and households apply to consume products through online sales of jackfruit and lemon farmers, active connect with businesses to sell products of lemon farmers.

Table 2: Number of households aware of e-commerce and have applied e-commerce

Name	n	Rice				Jackfruits				Lemon			
		Aware of		Apply of		Aware of		Apply of		Aware of		Apply of	
		Yes	No	Yes	No	Yes	No	Yes	No	Yes	No	Yes	No
NB1	160	78	82			61	99						
NB2	160	62	98			52	108						
NB3	160	95	65			83	77						
NB4	160	35	125			35	125						
NB5	160	16	144			17	143						
AD1	160			0	160			12	148				
AD2	160			0	160			0	160				
AD3	160			0	160			0	160				
AD4	160			0	160			0	160				
AD5	160			0	160			0	160				
NB1	164									65	99		
NB2	164									54	110		
NB3	164									61	103		
NB4	164									36	128		
NB5	164									17	147		
AD1	164											15	149
AD2	164											12	152

AD3	164	0	164
AD4	164	3	161
AD5	164	0	164

Source: Survey data, 2020

Desire to develop e-commerce for agricultural products

Table 3 shows the activities such as connecting with businesses to consume products (MM2) for the rice group with an average value of 3.73 and proceed to apply traceability (MM4) with the mean value of 3.58 is expected by the farmer to agree. Activities such as selling online (MM1), linking with stores to sell local products (MM3), opening an online sales account on the apps (MM5) is considered normal, because rice is an annual crop and when applying e-commerce to agricultural products, rice is still too unfamiliar to people.

Table 3. Perceived demand for application of e-commerce for rice

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
MM1	160	2.75	1.070	1	5	Normal
MM2	160	3.73	0.997	1	5	Agree
MM3	160	3.18	1.061	1	5	Normal
MM4	160	3.58	1.025	1	5	Agree
MM5	160	2.85	1.065	1	5	Normal

Source: Survey data, 2020

For the lemons group, the activity of connecting with businesses to consume products (MM1) with an average value of 3.68 and progressing to do traceability (MM4) with an average value of 3.79, and farmers assessed their wishes as agree, with lemon products, traceability is an essential requirement of the consumer market. The remaining activities are rated as normal by the farmers, from the results, it is found that the farmers desire to apply e-commerce for agricultural products, but currently, activities such as: selling online, linking with stores (supermarket, CO.OP FOOD), opening online sales accounts on the app have not been widely applied, so farmers are still hesitant to carry out these activities.

Table 4. Analysis of demand value for applying e-commerce for lemon

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
MM1	164	2.84	0.961	1	5	Normal
MM2	164	3.68	0.958	1	5	Agree
MM3	164	3.32	1.020	1	5	Normal
MM4	164	3.79	1.072	1	5	Agree
MM5	164	2.85	1.062	1	5	Normal

Source: Survey data, 2020

For the jackfruit group: farmers rated their desire to agree through 2 activities: Connecting with businesses to sell products (MM2) with an average value of 3.76 and proceeding to traceability (MM4) with a mean value of 3.83. The remaining activities are considered to be desirable by the farmers as normal, from the results, the farmers desire to apply e-commerce for agricultural products through connecting with businesses to consume products,

proceeding to actualization. Currently, traceability is the most necessary need, besides activities such as: selling online, linking with stores (Supermarket, CO.OP FOOD), opening online sales accounts on the apps has not been widely applied, so the perception level of farmers is still neutral.

Table 5. Analysis of demand value for e-commerce application for jackfruit

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
MM1	160	2.71	1.006	1	5	Normal
MM2	160	3.76	1.943	1	5	Agree
MM3	160	3.28	1.029	1	5	Normal
MM4	160	3.83	1.037	1	5	Agree
MM5	160	2.60	1.134	1	5	Normal

Source: Survey data, 2020

Households' perception to support to apply e-commerce

The survey results show that all three groups of farmers growing rice, lemon, and jackfruit have not received any support in applying e-commerce for agricultural products through the following activities: HT1: Register for advertising on local television newspaper about agricultural products of households, HT2: Facilitating opening trade fairs to introduce Vietnamese products and sell products, HT3: Open online business stores for farmers to participate. sales, HT4: Open a skill training course on e-commerce (using the internet, website, online payment, updating information at reasonable prices, promoting, promoting, taking care of customers), HT5: Trade promotion solutions facilitate the expansion of trading markets (bringing products to other places to promote local agricultural products), HT6: Direct and widespread bridge between farmers and consumers, businesses (model retail supermarket Saigon Co.op to consume agricultural products), HT7: Support to complete the connection contract between farmers and businesses. Thus, in the future, local authorities can base on the actual needs of farmers on supporting the application of e-commerce to support people most effectively.

Assess the degree of farmers' desire for local support

According to the survey results, the level of perception when receiving the government's support for e-commerce development for rice agricultural products is as follows: Facilitating the opening of trade fairs to introduce Vietnamese goods and sell products (DP2) with an average value of 3.43. Open a skill training course on e-commerce (using the internet, website, online payment, updating information at reasonable prices, promoting, customers services) (DP4) with an average value average is 3.47. Trade promotion solutions (delivering products to other places to promote local agricultural products) (DP5) with an average value of 3.56. The connection between farmers and consumers and businesses (DP6) with an average value of 3.87. Support to complete the contract to connect production and consumption between farmers and enterprises (DP7) with an average value of 3.73. For rice farmers, the need to receive support from the locality is the most prioritized, including activities to facilitate the opening of trade fairs and exhibitions to introduce Vietnamese products and sell products, and to open some soft skills training courses. on e-commerce (using the internet, website, online payment, updating information on reasonable prices, advertising, promotion, customer care), trade

promotion solutions in other places to promote local agricultural products, connect farmers with consumers and businesses, support to complete contracts to connect production and consumption between farmers and businesses.

Table 6. Analysis of the desired level of support for the application of e-commerce on rice

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
DP1	160	3.27	1.020	1	5	Normal
DP2	160	3.43	0.915	1	5	Agree
DP3	160	3.24	0.916	1	5	Normal
DP4	160	3.47	0.984	1	5	Agree
DP5	160	3.56	0.909	1	5	Agree
DP6	160	3.87	0.946	1	5	Agree
DP7	160	3.73	0.951	1	5	Agree

Source: Survey data, 2020

For lemons: the support activities that farmers consider as agreement and most necessary include: Facilitating the opening of trade fairs and exhibitions to introduce Vietnamese products and sell products (DP2) with a high value of 3.43. Trade promotion solutions (displacement of products to promote local agricultural products) (DP5) with an average value of 3.41. The connection between farmers and consumers and businesses (DP6) with an average value of 3.69. Support to complete the contract to connect production and consumption between farmers and enterprises (DP7) with an average value of 3.73.

Table 7. Analysis of the value of desirability to support the application of e-commerce on local lemon

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
DP1	164	3.28	0.890	1	5	Normal
DP2	164	3.43	0.873	1	5	Agree
DP3	164	3.38	0.935	1	5	Normal
DP4	164	3.23	1.206	1	5	Normal
DP5	164	3.41	0.952	1	5	Agree
DP6	164	3.69	0.848	1	5	Agree
DP7	164	3.73	0.902	1	5	Agree

Source: Survey data, 2020

For jackfruit: the support activities that are evaluated as agreement by the farmers include: Facilitating the opening of trade fairs and exhibitions to introduce Vietnamese products and sell products (DP2) with an average value of 3.43. Trade promotion solutions (delivering products to other places to promote local agricultural products) (DP5) with an average value of 3.65. The connection between farmers and consumers and businesses (DP6) with an average value of 3.85. Support to complete the contract to connect production and consumption between farmers and enterprises (DP7) with an average value of 3.91.

Table 8. Analysis of expected value to support the application of e-commerce on local jackfruit

Name	n	Mean	St. Dev.	Min	Max	Perceive level
DP1	160	3.24	0.879	1	5	Normal

DP2	160	3.43	0.843	1	5	Agree
DP3	160	3.35	0.877	1	5	Normal
DP4	160	3.38	1.045	1	5	Normal
DP5	160	3.65	0.877	2	5	Agree
DP6	160	3.85	0.985	1	5	Agree
DP7	160	3.91	0.970	1	5	Agree

Source: Survey data, 2020

3.3 The determinants of demand for e-commerce development for agricultural products

Table 9. Estimation results of the binary logit model

Name of independent variables	Coef	P- value	VIF
Age	0.006 ^{ns} (0.007)	0.429	1.21
Experience	- 0.009 ^{ns} (0.008)	0.130	1.07
Perceive 3	- 0.137 ^{ns} (0.183)	0.228	1.31
Perceive 4	- 0.237 ^{ns} (0.233)	0.201	1.19
Sddtknm (smartphone with internet connection)	0.380 ^{**} (0.186)	0.013	1.27
Evaluation 1	0.466 ^{***} (0.086)	0.000	1.13
Evaluation 2	- 0.148 [*] (0.087)	0.080	1.09
Evaluation 4	0.258 ^{***} (0.079)	0.002	1.09
Observations			484
Chi-square			0.0000
Log-likelihood			- 502.5443

Note: (***) , (**) and (*) are statistically significant at 1% , 5% and 10% levels; (ns) not statistically significant

Source: Survey data, 2020

Based on the significant variables from the binary logit model, the results show that all three types of agricultural products need to open an online business store. For rice agricultural products, the model needs to focus on connecting with firms to consume products and use phones connected to the internet. For lemon products, the model needs to focus on linking activities with stores (Supermarket, CO.OP FOOD) to sell local products and online sales and use the smartphone connected to the internet. For jackfruit products, the model needs to focus on online sales activities and activities towards implementing traceability for agricultural products. The results of the general model show that the factors affecting the demand for e-commerce development for agricultural products are the factors affecting the model of jackfruit and rice, including the use of telephones connected to the internet and sales activities. Online

shopping, connecting with businesses to consume products, proceeding to implement traceability for agricultural products.

4. Conclusion and policy implications

Through the findings on the awareness of farmers' e-commerce activities in Hau Giang province, farmers have recognized e-commerce through the following activities: online sales (Livestream sales, Zalo, Facebook), connect with enterprises to consume products, link with stores (Supermarkets, CO.OP FOOD) to sell local products, progressing to traceability. For agricultural products, open an online sales account on the app (Tiki, Shopee). For the group of lemon and jackfruit, farmers have applied activities to sell products via Facebook, connect with businesses and implement traceability for agricultural products. However, for the rice group, farmers have not yet applied e-commerce to consume products. Besides, the need of farmers to develop e-commerce for key agricultural products in Hau Giang province shows that all three groups of farmers who grow rice, lemons, and jackfruit all need to apply e-commerce for their agricultural products, which assesses a high level of desire through necessary activities and prioritizes activities to connect with businesses to consume products. Other instruments including Products and proceed to implement traceability for agricultural products, the remaining activities are assessed as normal by farmers, including activities such as Online sales (sales Livestream, Zalo, Facebook), linking with stores (Supermarket, CO.OP FOOD) to sell local products, open an online sales account on the app (Tiki, Shopee). Although farmers have been aware of these activities, the activities have not been popularized, people are still confused about the decision to apply developed e-commerce. At the same time, the survey results show that when implementing local support activities such as registering advertisements on local newspapers and radios about agricultural products, creating favorable conditions for opening fairs, exhibitions, opening an online business store for farmers to join, opening a training course on e-commerce skills (using the internet, website, paying online, updating information on reasonable prices), promotion, customer services), trade promotion solutions (bringing products to other places to promote local agricultural products), connecting farmers with consumers and businesses, support to complete the contract to connect production and consumption between farmers and enterprises, farmers tend to want to apply and evaluate it is effective when they are able to apply.

The results of the logit model reveal that four variables are statistically significant, including the activity of using a smartphone with an internet connection, evaluating the effectiveness of the connection with businesses to consume products, evaluate the effectiveness of online sales activities and activities towards traceability for agricultural products, with the probability of agreeing to open an online business store for farmers participation.

REFERENCES

- Awotide và Diran Olawale: Assessment of Women's Participation in Cooperative Societies and its Determinants in Yewa North Local Government Area of Ogun State, Nigeria. (2012)
- Ho Huy Tuu and Nguyen Huu Khoi: Factors affecting the level of e-commerce application in enterprises in Nha Trang city. Asian Business and Economics Research Journal (2012).

- Hoang Trung Kien: Promote e-commerce application in building agricultural product value chain in Ninh Binh province. Ninh Binh Department of Industry and Trade <http://congthuong.ninhbinh.gov.vn/day-manh-ung-dung-thuong-mai-dien-tutrong-xay-dung-chuoi-gia-tri-nong-san-tinh-Ninh-binh.html>. Accessed: September 10, 2020.
- Huynh Thi Bich Tram: Analysis of factors affecting the participation in e-commerce activities of small and medium enterprises in Hau Giang. Master thesis (2013).
- Luu Dan Tho and Ton That Hoang Hai: Modern e-commerce. Finance Publishing House (2015).
- Luu Tien Thuan and Tran Thi Thanh Van: Factors affecting the application of e-commerce by small and medium enterprises in Can Tho city. No. 36, Can Tho University Scientific Journal (2015).
- Minh Hanh: Hau Giang identifies 10 key agricultural products. Youth Newspaper. <https://thanhnien.vn/tai-chinh-king-doanh/hau-giang-xac-dinh-10-loainong-san-mui-nhon-1032105.html>. Accessed: 09 months 09 in 2020.
- Liu Yu Xiang và John Sumelius: Analysis of the Factors of Famers Participation in the Management of Cooperative in Finland. Journal of Rural Cooperation (2007).
- Pham Viet Phuong: E-commerce for agricultural products associated with farmers. Master Thesis, Hanoi National University (2016).
- Stock, J. H., & Watson, M. W.: Introduction to econometrics 3rd ed (2015).

PSYCHOLOGICAL IMPACT OF COVID-19 ON SATISFACTION WITH LIFE AMONG ADULTS: ROLE OF RELIGIOUS FAITH AS A MEDIATOR

DR. UMARA RAUF

Assistant Professor, Department of Psychology, Government College Women University, Sialkot
Pakistan

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this study was to examine the psychological impact of COVID-19 on life satisfaction of adults and role of religious faith as a mediator. After detailed literature review, it was hypothesized that 1) Psychological impact of COVID-19 would have negative relationship with satisfaction with life among adults. 2) Religious faith would have negative relationship with psychological impact of COVID-19 among adults. 3) There would be positive relationship between religious faith and satisfaction with life in adults. 4) Religious faith would mediate between psychological impact (depression, anxiety, stress) and satisfaction with life in adults.

Method: A convenient sample of 447 adults (418 females, 29 males) was taken through online survey. A self-developed demographic sheet was administered along with The Santa Clara Strength of Religious Faith (Plante, 1997), Depression Anxiety Stress Scale-21 (Lovibond & Lovibond, 1995) and Satisfaction with Life (Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985). For data analysis, descriptive statistics, Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Hayes (2017) Mediation Model were applied.

Results: Results showed significant negative relationship of overall DASS score with religious faith and satisfaction with life ($p < 0.01$, $p < 0.05$). Analysis further revealed significant negative relationship of sub-domains of DASS (i.e., depression, anxiety, and stress) with religious faith. Furthermore, findings indicated that sub-domains of depression, and stress has significant negative relationship with satisfaction with life while relationship of sub-domain of anxiety with satisfaction with life is found insignificant ($p < 0.01$, $p < 0.05$). Hayes (2017) Mediation Model Formula was utilized to analyze the mediational effects of religious faith on depression, anxiety, stress with satisfaction with life in adults. The findings indicate that religious faith partially mediated this relationship ($p < 0.05$).

Implication of Study: Findings of this study provide awareness about the psychological impact of global pandemic COVID-19 on adults of different cities in Pakistan and its impact on their life satisfaction. It also majorly focuses and highlights the importance of religious faith as a defense or resilient factor for gaining better physical, mental health and improve satisfaction of life. This study has positive implication for adults, mental health professionals, researchers and psychologists while dealing with psychological problems of adults.

Keywords: Depression, Anxiety, Stress, COVID-19, Satisfaction with Life, Religious Faith, Adults.

SPATIAL PATTERN OF LAND SURFACE TEMPERATURE OVER OSOGBO METROPOLIS, NIGERIA

S. YAKUBU

Department of Geography, Osun State University, Osogbo, Nigeria

C. D. BABATUNDE

Department of Geography, Osun State University, Osogbo, Nigeria

D. A. YAKUBU

Department of Urban and Regional Planning Osun State University, Osogbo, Nigeria

M. B. GASU

Department of Urban and Regional Planning Osun State University, Osogbo, Nigeria

ABSTRACT

Rapid urbanization has great impacts on various aspects of living, thereby altering the biophysical environment. Osogbo became the administrative headquarters of Osun State, Nigeria in 1992 and since then the city has experienced unprecedented rapid urban growth and development. This study adopted the use of Remote Sensing (RS) and Geographical Information System (GIS) techniques to analyze the spatial pattern of land surface temperature in Osogbo, Nigeria from 1988 to 2018 with a view to improve land use management. Four-land land use/land cover (LULC) types were identified for the study which are: Built up Area, Vegetation, Water/Wetland and Bare Surface. These were classified using maximum likelihood classification by assigning training samples to the features. The features on the image were grouped into four different classes based on their spectral signatures while the grouping was done for the January images of Landsat 4-5, 7 and 8 imageries respectively for 1988 and 1998, 2008 and 2018. From the results, the built-up area has the highest mean surface temperature and it increased over the thirty years from 29.78°C in 1988 to 31.66°C in 2018. The lowest mean surface temperature was recorded over vegetation from 20.16°C (1988) to 24.14°C (2018) while the values for water bodies and bare surface are in-between. The study showed the existence of urban heat islands in Osogbo metropolis which could be attributed to the gradual loss of vegetation cover over the years and the increase in built-up environments. This therefore, suggesting that fitting strategies will be important for sustainable management of the urban areas.

Keywords: Urban growth, Land use, Land Surface Temperature, Imagery, Osogbo

Introduction

Scientists are of the opinion that the social-economic and ecological impacts of climate change in the twenty-first century are becoming significant (Fashae and Onafeso 2011; Fashae *et al.*, 2020). Increase in global warming has been linked to land use and land cover changes especially in urban centres where temperature is higher than the surrounding areas (Dontree, 2010) resulting in lack of green spaces (Abdollah, 2012; Kumar *et al.*, 2012).

In comparison with rural areas, urban areas are more prone to lack of green space and one of the effects of urbanization is the urban heat island (UHI) effect (Kleerekoper *et al.*, 2012). UHI is an urban area whose ambient temperature is higher than the surrounding rural areas due to human activities which increasingly modify the land surfaces while decreasing the green spaces and evaporation surfaces (Mobaraki *et al.*, 2012). Surface temperature is important to urban climates because it regulates the air temperature of the troposphere (the lowest layers of the atmosphere) mostly affecting city dwellers (Voogt and Oke, 2003). Increased surface temperature due to

industrial activities, transportation, emission of CO₂, and energy consumption impacts on air quality and environmental conditions.

Land surface temperature (LST) is a variable that connects the energy fluxes between the atmosphere and the surface (Corbari *et al.*, 2008) and it can offer vital information concerning the surface physical features and climatic characteristics which exerts a prominent function in several ecological processes (Weng *et al.*, 2004; Liu and Zhang 2011).

Expansion of city into its adjoining countryside is characterized by the transformation of natural land covers into impervious surfaces. Such transformation is often accompanied by alterations of the surface energy budget which dictates the momentum, thermal, and mass transfer between the surface and atmosphere in the urban planetary layer and hence consequently exerts significant influence on the local, regional, and global climate (Polydoros *et al.*, 2018). It was estimated that due to urbanization, about 54.5% of the global population resides in cities and this is expected to increase to 66% by 2050 (United Nations, 2014). The implication of this is the emergence of diverse socioeconomic and physical consequences which encompasses the pressure on amenities, ecological dilapidation, and the urban heat island effect (MacLachlan *et al.*, 2017).

In Osogbo the study area, land use and land cover patterns have undergone a rapid change due to accelerated expansion over the years. Urban growth has tremendously increased with extreme stress on the environment (Eniolorunda *et al.*, 2017). Environmental changes due to urbanization have significant effects on local climate particularly, the urban heat island, which is the direct representation of environmental degradation.

Osogbo assumed the status of a state capital in 1991. Its population, based on 1991 census was 106,386 with a total land area of about 2,875km². Over the years, Osogbo has witnessed tremendous growth spatially and in population. Its population based in 2006 census was 155,507 which was projected to 213,838 in 2018. The establishment of small and large-scale industries and businesses contributed greatly to the growth of the town. Osogbo thus became a major trading and distribution center both within and outside its immediate environment which made it a center of attraction and migration. The increase in population and socio-economic activities. One of the major effects of urbanization is the urban heat island. Thus, the aim of the study was to analyse the spatial pattern of land surface temperature in Osogbo, Nigeria from 1988 to 2018 with a view to improve land use management.

Methodology

The Study Area

Osogbo is located between Longitudes 4° 28' 43'' and 4° 40' 12''E and between Latitudes 7° 42' 10'' and 7° 51' 10''N (see Fig. 1). It is an area of about 4700 hectares with population of 156,694 (2006 NPC). Osogbo has an average rainfall of 1150mm which lasts from April to late October or early November. The dry season lasts from December to March which is the period of intense heat. Situated on a raised land lying over 500m (800ft) above sea level and drained by River Osun, Osogbo lies on the deciduous forest area which spread towards the grassland belt at the northern part.

Osogbo town became a tourist center for her famous Osun festival celebration which attracts people from far and near places every year with the enlistment of the Osun grove as a world heritage site by the United Nations Education Scientific and Cultural Organization (UNESCO) in 2005. The annual Osun-Osogbo festival which is celebrated in the last week of August of every year has always received a boost from the international community.

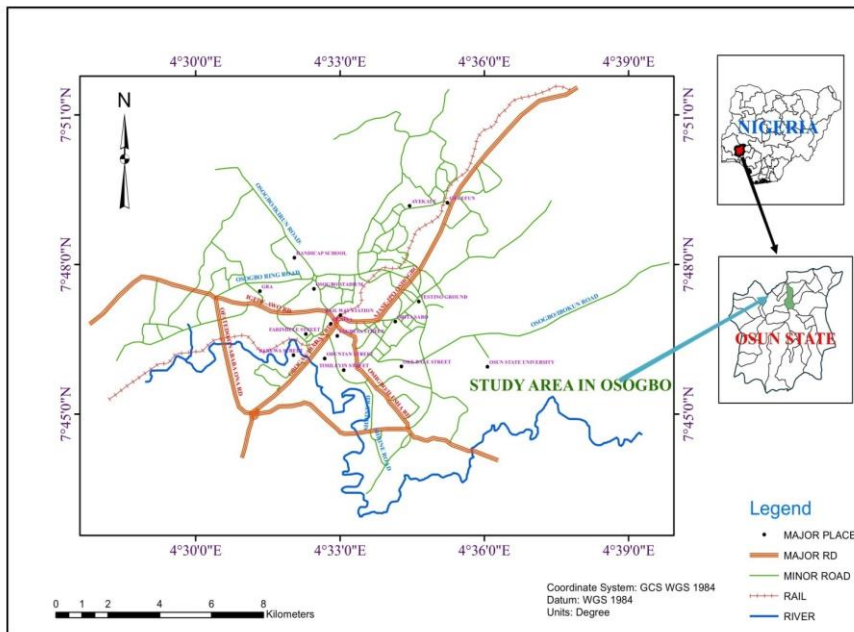

Fig. 1: Locational map of Osogbo

Data Collection

The technique employed for this study was essentially through satellite

imagery with the aid of geographic information system, remote sensing, internet and personal observations were equally explored for relevant information. The main method used was mainly post classification comparison analysis of aerial imagery of Osogbo obtained at three decades from 1988 through 1998, 2008 to 2018 which showed variation in land surface temperature over Osogbo. The land use for the study area is classified into four categories which include: Built up area, Vegetation, Wetland/water bodies and Bare surface/rock-outcrop.

Data Analysis

Geographical Information Systems (GIS) and Remote Sensing (RS) data were used to capture the changes in land cover and land uses within Osogbo. Three Landsat imageries for the years 1988, 1998, 2008 and 2018 were acquired and analyzed to identify the changes over time. The land use land cover for the study area is classified into four using supervised classification (Maximum likelihood classification) by assigning training signatures to the features. The grouping was obtained from Landsat 4 - 5 (TM), Landsat 7 ETM + class 1 and Landsat 8 OLI/TIRS C1 Level-1 for year 1988 and 1998, 2008 and 2018 respectively. The area and percentage of each land use was calculated using change detection analysis.

The satellite data have 30m spatial resolutions and the TM and ETM Plus images have a spectral range of 0.45 - 2.35 micro meters with bands 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8 while the Operational Land Imager (OLI) extends to band 11. Spatial and statistical analyst extensions in ArcGIS 10.2 version were used to perform the spatial analyses while supervised classification was performed using Erdas Imagine software for the years under investigation.

Image compositing follows false colour composite operation performed using Erdas imagine software and the Landsat bands were combined in the order of band 4, band 3 and band 2 for Landsat TM and ETM+. Image classification involves false colour composite, further classified using the maximum likelihood classification technique. A supervised classification was performed by creating a training sample and based on a spectral signature curve, various land use classes were created, namely built-up area, vegetation, water body, and bare land. The classified map was generated for the years 1988, 1998, 2008 and 2018 respectively.

Change Detection Analysis

A change detection of the feature involves analysis of a series of images of different dates. To detect changes, the DN (Digital Number) values of one image was subtracting from the other. At places where changes are minor, the result would be close to zero. Another possibility was to take ratio of two images. When there was no change at a place, the ratio would be close to one; at places of change, the ratio could be higher or lower number as the case mat be. The magnitude of change (K) is calculated by the simple equation:

$$K = F - I$$

$$\text{Area in km}^2 = \frac{\text{Num of pixels} \times \text{resolution of image}}{100,0000}$$

The percentage of change (A) is calculated by the formula: $A = \frac{F-I}{I} \times 100$ where: K = magnitude of change

A = percentage of change

F = first date

I = Reference date

Table 1: Data Source

Data	Year	Resolution (mm)	Source
Landsat 5	1988 and 1998	30	www.earthexplorer.usgs.org
Landsat 7	2008	30	www.earthexplorer.usgs.org
Landsat 8	2018	30	www.earthexplorer.usgs.org

Source: www.usgs.gov

Result and Discussion

The land use/land cover types identified in Osogbo include built-up area, vegetation, water bodies and bare surface as indicated in Figures 2a, b, c, and d which were derived from Landsat imagery for the respective years. Table 2 shows the mean LST across four LULC types in the area. A considerable transformation and increase in LST has been identified in the four LULC between 1988 and 2018 where the built-up area for instance spread outwards and increased from 1988 to 2018. The spread however, is accompanied by an aerial reduction of both vegetation and water body.

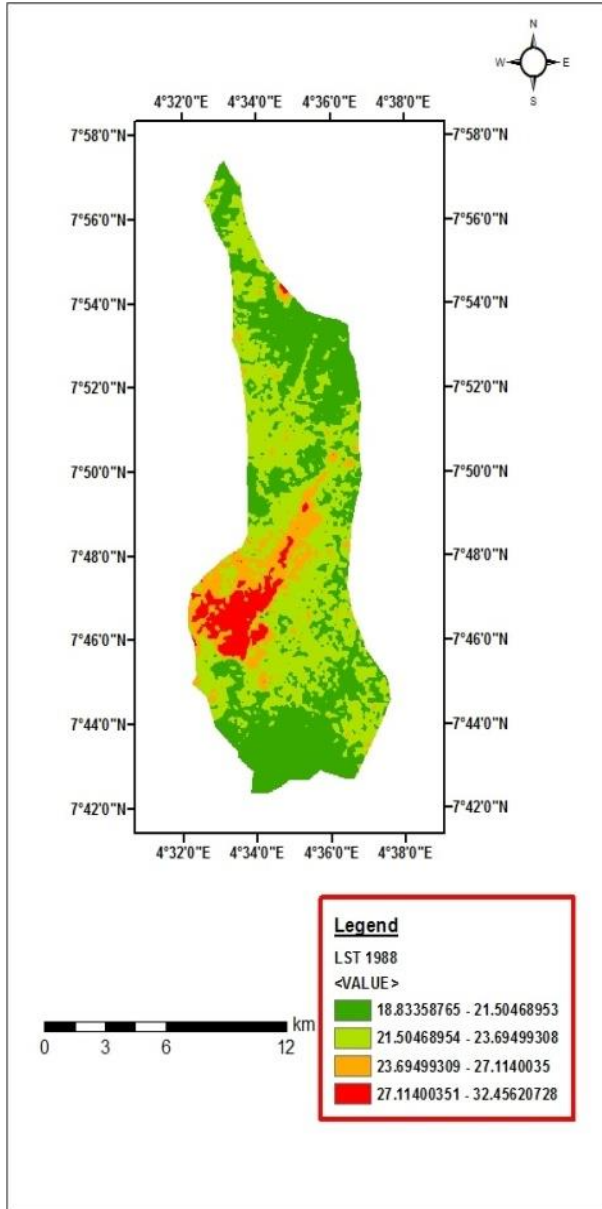
In 1988 it was observed that the mean temperature for built up area was 29.78°C and increases to 30.41°C, 30.98°C and 31.66°C in 1998, 2008 and 2018 respectively. The variation in temperature observed in this study was in line with the study of Roth, (2007) who observed higher temperature in urbanized areas compared with areas that exhibit the rural attributes. The increase in LST was due to construction of buildings and roads, small- and large-scale industries that absorb and likewise emit heat over the years under review. Other causes are decrease in vegetal cover, economic activities and emission from vehicles among others.

The lowest LST was recorded in vegetation as indicated in Tables 2 over the periods. In 1988, it was 20.16°C while it increased to 24.14°C in 2018. Generally, increase in vegetation would reduce surface temperatures. While the vegetation areas are directly related to lower surface temperatures, responsible for generating the cooling effect in the urban microclimate, concrete built-up areas add to the existing high temperatures. Studies such as (Chen *et al.*, 2006; Sundara *et al.*, 2012; Uchendu *et al.*, 2019) showed negative correlation between temperature and urban vegetation.

The bare surface temperature increased from mean value of 25.40°C in 1988 to 28.92°C in 2018 while the water bodies temperature increases from mean value of 22.60°C in 1988 to 26.82°C in 2018. Both bare surfaces and water bodies temperature increases over the period of the thirty years and the caused was attributed to human activities such as construction of roads, bridges, playgrounds among others which greatly changed increased the surface temperature of Osogbo. The results indicated that the built-up area has the highest mean temperature and increases over the years from 1988 to 2018 with mean temperature of 29.78°C to 31.66°C which led to the transformation of more natural surfaces into impervious ones with greater thermal heat capacity and conductivity that encourages the absorption of radiation (Fashae *et al.*, 2020). This according to Ayoade (2012) the absorption of shortwave radiation in the metropolitan areas could be linked to the effect of the urban canyon geometry and the general morphology of the urban landscape. Furthermore, the frictional effect of urban structures drastically reduces the exchange of heat between the city and the surrounding cooler countryside and the processes that can encourage cooling of the city. The changes in urban land use in Osogbo metropolis which could be attributed to the gradual loss of vegetation cover over the years and the increase in built-up environments has generated urban heat island effects which changed the atmospheric concentration of carbon dioxide and the local climate.

Table 2: Land Surface Temperature in Osogbo from 1988 – 2018.

Classes	Years	Minimum Temperature (°c)	Maximum Temperature (°c)	Mean temperature (°c)
Built-up Area	1988	27.11	32.45	29.78
	1998	28.37	32.46	30.41
	2008	28.98	32.99	30.98
	2018	29.90	33.43	31.66
Vegetation	1988	18.83	21.50	20.16
	1998	22.81	24.52	23.66
	2008	22.28	24.70	23.49
	2018	22.59	25.69	24.14
Water Bodies	1988	21.50	23.69	22.60
	1998	24.51	26.25	25.38
	2008	24.70	26.62	25.66
	2018	25.69	27.95	26.82
Bare Surface	1988	23.69	27.11	25.40
	1998	26.25	28.37	27.31
	2008	26.62	28.98	27.80
	2018	27.95	29.90	28.92

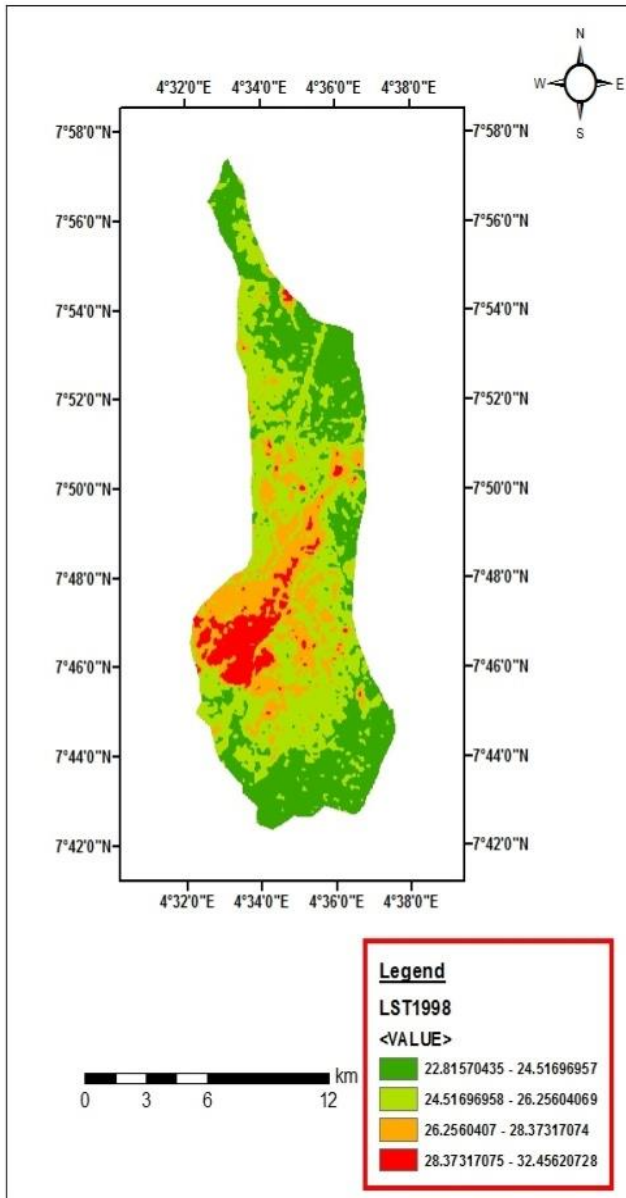
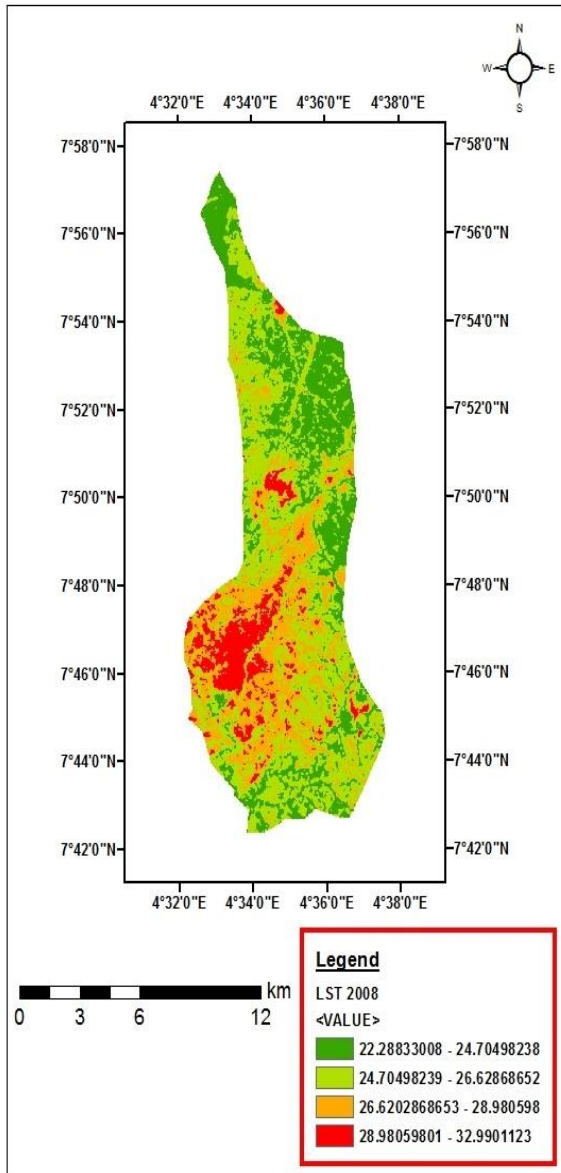

Fig. 2a: Land Surface Temperature for 1988
1998

Fig. 2b: Land Surface Temperature for

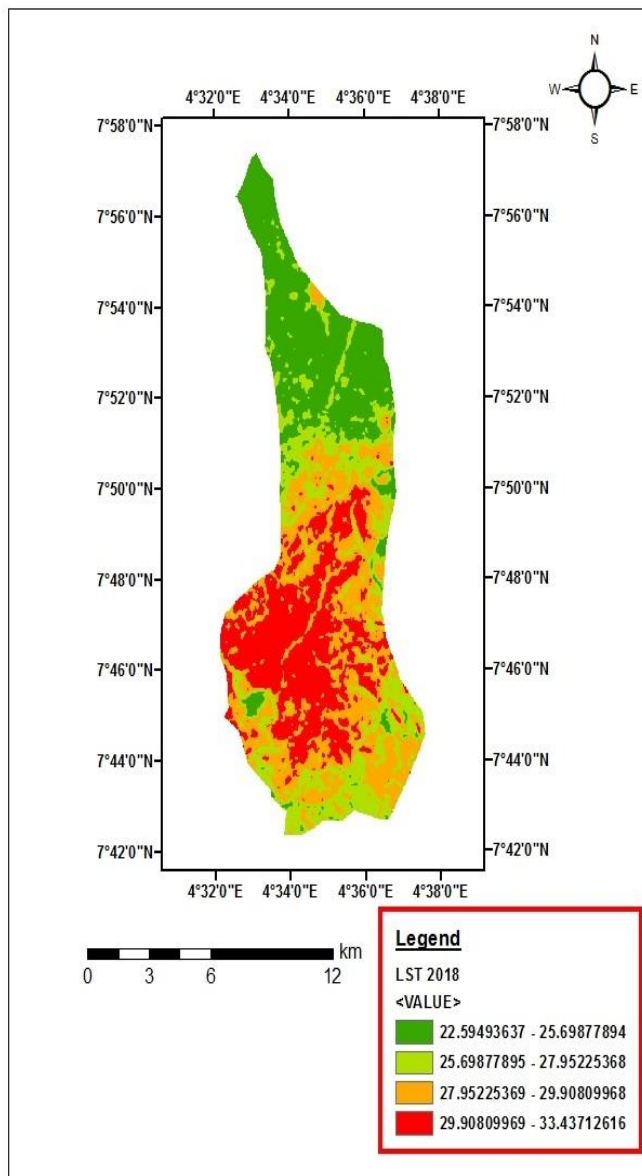

Fig. 2c: Land Surface Temperature for 2008 Fig. 2d: Land Surface Temperature for 2018

Conclusion and Recommendation

This study has used geospatial techniques to evaluate land surface temperature changes in Osogbo from 1988 to 2018. Urbanization, has greatly affected the surface temperature in Osogbo where the built-up area has the highest mean temperature which increased from 29.78°C in 1988 to 31.66°C in 2018 while vegetation recorded the lowest temperature from 20.16°C in 1988 to 24.14°C in 2018. Understanding the trends of land surface temperature changes in Osogbo would help policy makers and planners to mitigate major challenges in the area. Urbanization is a process that cannot be stopped hence, it is recommended that urban managers and planners should embark on re-designing Osogbo with parks, gardens, orchards, and open spaces in master plan of the city which will allow the free flow of air and provision of shades that will contribute to the cooling of the city.

References:

- Abdollah, M. (2012). Strategies for Mitigating Urban Heat Island Effects in Cities: Case of Shiraz City Center. Eastern Mediterranean University Gazimağusa, North Cyprus.
- Ayoade, J. O. (2012). Introduction to building and urban climatology. Ibadan: Agbo Areo Publishers.

- Chen, X.L., Zhao, H.M., Li, P.X. and Yin, Z.Y. (2006). Remote sensing image-based analysis of the relationship between urban heat island and land use/cover changes. *Remote Sensing of Environment*, 104(2), 133-146.
- Corbari C, Horeschi D, Ravazzani G. and Mancini M (2008). Land surface temperature from remote sensing and from an energy water balance model for irrigation management. *Irrigation for Mediterranean Agriculture: challenges and innovation for the next decades*
- Dontree, S. (2010). Relation of land surface temperature (LST) and land use/land cover (LULC) from remotely sensed data in Chiang Mai-Lamphun basin. In SEAGA conference.
- Eniolorunda N. B., Mashi, S. A. and Nsofor, G. N. (2017). Toward achieving a sustainable management: characterization of land use/land cover in Sokoto Rima floodplain, Nigeria. *Environ. Dev. Sustain.* 19, 1855–1878. (doi:10.1007/s10668-016-9831-6).
- Fashae, O. A. and Onafeso, O. D. (2011). Impact of climate change on sea level rise in Lagos, Nigeria. *International Journal of Remote Sensing*, 32(24), 9811–9819.
- Fashae, O. A., Adagbasa, E. G., Olusola, A. O. and Obateru, R. O. (2020). Land use/land cover change and land surface temperature of Ibadan and environs, Nigeria. *Springer Nature Switzerland AG 2020. Environ Monit Assess* (2020) 192:109. <https://doi.org/10.1007/s10661-019-8054-3>
- Kleerekoper, L., van Esch, M. and Salcedo, T. B. (2012). How to make a city climate-proof, addressing the urban heat island effect. *Resources, Conservation and Recycling*, 64, 30–38.
- Kumar, K. S., Bhaskar, P. U. and Padmakumari, K. (2012). Estimation of land surface temperature to study urban heat island effect using LANDSAT ETM+ image. *International Journal of Engineering, Science and Technology*, 4(2), 771–778.
- MacLachlan, A., Biggs, E., Roberts, G. and Boruff, B. (2017). Urbanisation-induced land cover temperature dynamics for sustainable future urban heat island mitigation. *Urban Science*, 1(4), 38.
- Mobaraki O., Jamal, M. and Asghar, Z. (2012). Urban Form and Sustainable Development: The Case of Urmia City. *Journal of Geography and Geology*; Vol. 4, No. 2; 2012
- Polydoros, A., Mavrakou, T. and Cartalis, C. (2018). Quantifying the Trends in Land Surface Temperature and Surface Urban Heat Island Intensity in Mediterranean Cities in View of Smart Urbanization. *Urban Science*, 2(1), 16.
- Roth, M. (2007). Review of urban climate research in (sub)tropical regions. *International Journal of Climatology*, 27(14), 1859–1873. doi:10.1002/joc.1591.
- Sundara Kumar, K., Udaya Bhaskar, P. and Padmakumari, K. (2012). Estimation of Land Surface Temperature to study Urban Heat Island effect using Landsat ETM+ Image. *International Journal of Engineering Science and Technology*, 4(2), 771-778.
- Uchendu U. I., Kanu C. and Mpamah C. I. (2019). Spatial pattern of Land Surface Temperature over Umuahia North and Bende LGA, Abia State, Nigeria. *Nigerian Journal of Environmental Sciences and Technology (NIJEST)*. 3(2), 210-217. ISSN (Print): 2616-051X ISSN (electronic): 2616-0501 www.nijest.com
- United Nations (2014). *World Urbanization Prospects: The 2014 Revision*. New York, NY, USA: United Nations.
- Voogt, J. and Oke, T. (2003). Thermal remote sensing of urban climates. *Remote Sensing of Environment*, 86(3), 370–384. doi:10.1016/s0034-4257(03)00079-8.
- Weng, Q., Lu, D. and Schubring, J. (2004). Estimation of land surface temperature–vegetation abundance relationship for urban heat island studies. *Remote Sensing of Environment*, 89(4), 467-483.

**MERHAMETİN YORDAYICILARI OLARAK SOSYAL ZEKA VE DUYGUSAL
ZEKANIN İNCELENMESİ**
SOCIAL AND EMOTIONAL INTELLIGENCE AS PREDICTORS OF COMPASSION

SEHER AKDENİZ

KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Konya, Türkiye,

ZEYNEP GÜLTEKİN AHÇI

KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Konya, Türkiye,

ÖZET

Merhamet, “kendinin ve başkalarının çektiği acıya karşı duyarlılık ve bu acıyı önleme ve azaltmaya yönelik motivasyon ve bağlılık” olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda merhamet araştırmaları psikoloji bilimi içerisinde giderek daha fazla dikkati çekmeye başlamıştır. Ancak yapılan çalışmaların daha çok çalışanlar, özellikle de sağlık alanında görev yapan kişilere odaklı olduğu görülmektedir. Kişinin hem kendi iyi oluşu hem de diğerleriyle ilişkileri açısından büyük önem taşıyan merhametin ilişkili olduğu süreçlerin meslek ve verilen hizmetlerden bağımsız olarak incelenmesi bu süreçlerin daha iyi anlaşılması ve ileride geliştirilecek müdahale yöntemleri açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmada merhametin yordayıcıları olarak duygusal ve sosyal zekânın incelenmiştir. Duyusal zeka araştırmada duygu yüklü bilgiyi tanıma, işleme ve kullanma becerisine dair kişinin öz yeterliği olarak ele alınmıştır. Kişinin duygusal anlamdaki öz-yeterlik algılarının hem kendi duygu düzenlemelerinde daha başarılı oldukları, hem de genel olarak duygu yüklü uyarıcılara daha duyarlı oldukları görülmektedir. Sosyal zeka ise bireyin diğerlerini anlayabilme becerisi ve farklı sosyal durumlarda nasıl tepki verdikleri olarak tanımlanmıştır. Buna bağlı olarak sosyal bilginin işlenip uygun şekilde kullanılma becerisi değerlendirilmiştir. Böylelikle kişinin hem kendisi hem de başkalarına yönelik merhametinin duygusal, bilişsel ve davranışsal yordayıcılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya yaşları 18-51 arasında değişen 227 kadın (%57,3) ve 169 erkek (%42,7) olmak üzere toplam 396 kişi katılmıştır. Katılımcılara çevrimiçi ortamda oluşturulan form aracılığıyla ulaşılmıştır. Araştırmada Merhamet Ölçeği, Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği-Kısa Formu (DZÖÖ-KF) ve Tromso Sosyal Zeka Ölçeği kullanılmıştır. Adımsal regresyon analizi sonuçlarına göre sosyal ve duygusal zekanın merhamet üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı düzeyde yordayıcı etkiye sahip olduğu bulunmuştur ($R=.50$, Düz. $R^2=.25$ $F=31,46$, $p<.05$). Sosyal ve Duygusal Zekâ değişkenleri merhamet üzerindeki varyansın %25’ini açıklamaktadır. R^2 değerindeki değişimin %19’unun sosyal zekâdan kaynaklandığı, duygusal zekanın ise varyansa ek olarak 6 puanlık bir katkı sağladığı bulunmuştur. Bu sonuçlardan yola çıkarak sosyal ve duygusal zeka arttıkça kişinin hem kendisine hem de diğerlerine daha fazla merhamet gösterme eğiliminde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Merhamet, duygusal zeka, sosyal zeka

ABSTRACT

Compassion is described as “sensitivity to suffering in self and others, with a commitment to try to alleviate and prevent it” (Gilbert, 2009). Recently the subject has gained importance in psychological research and the purpose of the current study was to investigate social and emotional intelligence as predictors of compassion. However, it is seen that studies are mostly focused on employees, especially those working in the field of health. Examining the processes related to compassion, which is of great importance in terms of both one's own well-being and relations with

others, independently of the profession and the services provided, is important for a better understanding of these processes and for the intervention methods to be developed in the future. In this study, emotional and social intelligence were examined as predictors of compassion. In the research, emotional intelligence was considered as a person's self-efficacy regarding the ability to recognize, process and use emotionally loaded information. It is seen that people with high emotional self-efficacy perceptions are both more successful in their own emotion regulation and are more sensitive to emotionally loaded stimuli in general. On the other hand, social intelligence is defined as an individual's ability to understand others and how they react in different social situations. Accordingly, the ability to process and use social information appropriately was evaluated. Thus, it was aimed to determine the emotional, cognitive and behavioral predictors of compassion for both oneself and others in the study. Participants were 396 adults between 18 and 52 years of ages of whom 227 were women (57,3%) and 169 were men (42,7%). Three different scales were administered online: The Compassion Scale, Tromso Social Intelligence Scale and Trait Emotional Intelligence Questionnaire Short Form. Stepwise regression analyzes revealed that social and emotional intelligence significantly and positively predicted compassion ($R=.50$, $Adj.R^2=.25$ $F=31,46$, $p<.05$). Social and emotional intelligence explained 25% of the variance in compassion scores. Nineteen percent of the variation in R^2 was explained by social intelligence and emotional intelligence contributed additional 6 points to the explained variance. Based on these results, as social and emotional intelligence increases, people tend to show more compassion both to self and to others.

Keywords: Compassion, emotional intelligence, social intelligence

DEVELOPMENT STEPS OF PROTECTION AND CONTROL SYSTEM IN HIGH VOLTAGE SUBSTATIONS

AMER NASR A. ELGHAFAR

Alfanar Engineering Service, Alfanar Company, Saudi Arabia.

ABSTRACT

The primary reason that power is transmitted at high voltages is to increase the electrical power system efficiency and to decrease the electrical power losses. High voltage substations are points in the power system where power can be pooled from generating sources, distributed and transformed, and delivered to the load points. The electrical power system becomes a meshed network by connecting the substations with each other so that it's important to save the electrical system in stable operation during any abnormal conditions or switching cases. Using the optimum protection and control systems with the high voltage substations are considered as the main objectives to save the system is reliable and curate operation. The protection system in high voltage substation had started by the electro-mechanical relays which improved to electrostatic relays and updated to the numerical protection relays. The switching and control of the substations had started depending on the manpower for operation and supervising the system which improved to depend on the SCADA system. This paper introduces the steps and the operation function of using the electro-mechanical, electrostatic designs and numerical relays to protect the electrical equipment in high voltage substations. Also, this paper study the improvement of the control and supervising the high voltage substations that reached now to depend on the IEC 61850 communication protocol for the optimum automation system.

Keywords: High voltage substations, Protection system, numerical relays, SAS, IEC 61850

1. Introduction

There is no doubt that the electrical power system is consists of the technological foundation of industrial societies and the essential driver of the world financial matters. Although, the electrical systems are designed to provide the most elevated level of development, unanticipated issues are continually experienced, requiring the plan of increasingly proficient and reliable systems dependent on novel innovations [1]. Hence, day by day the electrical grid in the world must be growing with new substations related to increasing of the demand power and the increasing of the life slander. Electricity is playing now a high importance for everyone, so it's important to reach a high accurate design system to save a stable power source to the consumers [2]. The main objective of using power system protection is to detach the faulty section from the system to make the rest of the portion work without any disturbance [3]. Stability in the power system is defined as the accurate operation of the system by recovering a state of operating balance after any abnormal condition such as faults, over or under voltage cases at switching time, load rejection and at loss of excitation [4]. Power system protection is used to prevent the flow of fault current,

it can help in preventing the continuation of flow by quickly disconnecting the short circuit. Protection relays, are the important characteristic of power system protection helps to isolate the faculty part of the electrical system. However, it is important for this relay to possess certain qualities as dependability and selective. The relay receives information regarding the network mainly from the instrument transformers (voltage and current transformer), detects an abnormal condition by comparing this information to preset values, and gives a tripping command to the circuit breaker when such an abnormal condition has been detected [5]. The relay may also be operated by an external tripping signal; either from other instruments, from a SCADA master, or by human intervention. The development of modern science and technology, especially electronic and computer technology, promoted the development of relay technology, such as materials, components and the manufacturing process of the hardware structure of relay protection device. At the same time, great theoretical progress had been made in the relay protection software, algorithms, etc. As shown in figure (1), the progress in modern technology stimulates the development in power system protection. In the last century from the emergence of protection to the end of the 1990s, the relay protection had gone through a number of development stages, migrating from electro-mechanical to semiconductor, and subsequently to integrated circuit and microprocessor technologies. Today, microprocessor-based digital and numeric relays are replacing conventional relays in all areas of power system protection [6]. This paper discusses the importance of using the protection system with the electrical power system for saving the stability power system. Also, this paper discusses the development steps of the protection and control system, with focusing on the numerical relays.

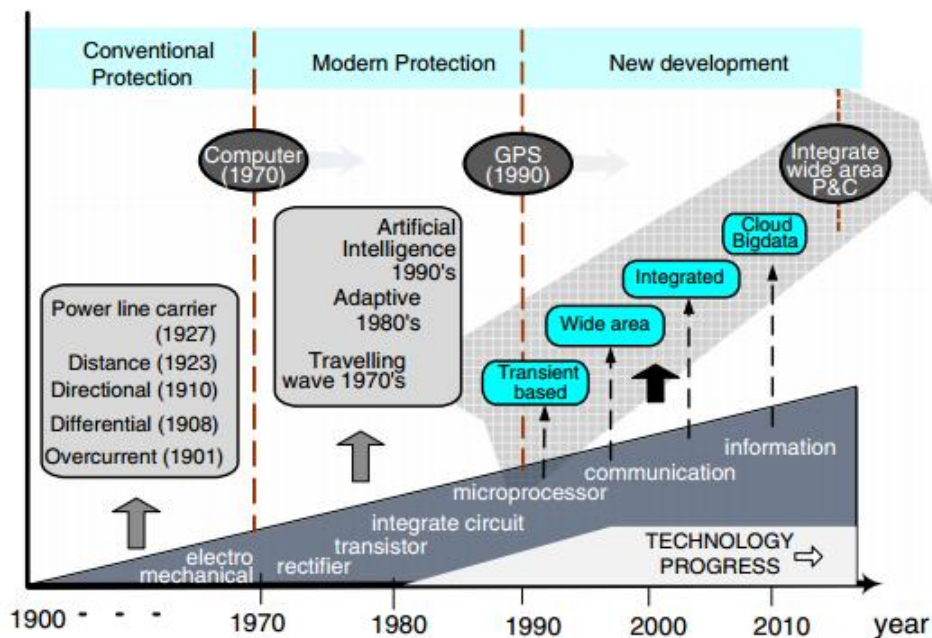

Figure 1. History of protection system development.

2. Basic Components of Protection System

Protection of any distribution system is a function of many elements and this manual gives a brief outline of various components that go in protecting a system. Electrical faults usually occur due to breakdown of the insulating media between a live conductor and earth, this breakdown may be caused by any one or more of several factors, mechanical damage, overheating, voltage surges (caused by lighting or switching), ingress of a conducting medium ionization of air, deterioration of the insulating medium due to an unfriendly environment or old age, or misuse of equipment. Fault current release an enormous amount of thermal energy, and if not cleared quickly, may cause fire hazards, extensive damage to equipment and risk to human life. Some of abnormal of the power system are; over voltage, over loads, unbalanced operation power swings, transformer inrush current faults, short circuits, short circuits with ground, open conductors [7-9]. Figure (2) shows the element of protection system. Following are the main components of protection [7].

- Fuse is the self-destructing one, which carries the currents in a power circuit continuously and sacrifices itself by blowing under abnormal conditions. These are normally independent or stand-alone protective components in an electrical system unlike a circuit breaker, which necessarily requires the support of external components.

- Accurate protection cannot be achieved without properly measuring the normal and abnormal conditions of a system. In electrical systems, voltage and current measurements give feedback on whether a system is healthy or not. Voltage transformers and current transformers measure these basic parameters and are capable of providing accurate measurement during fault conditions without failure.

- The measured values are converted into analog and / or digital signals and are made to operate the relays, which in turn isolate the circuits by opening the faulty circuits. In most of the cases, the relays provide two functions viz., alarm and trip, once the abnormality is noticed. The relays in olden days had very limited functions and were quite bulky. However, with advancement in digital technology and use of microprocessors, relays monitor various parameters, which give complete history of a system during both pre-fault and post-fault conditions.

- The opening of faulty circuits requires some time, which may be in milliseconds, which for a common day life could be insignificant. However, the circuit breakers, which are used to isolate the faulty circuits, are capable of carrying these fault currents until the fault currents are totally cleared. The circuit breakers are the main isolating devices in a distribution system, which can be said to directly protect the system.

- The operation of relays and breakers require power sources, which shall not be affected by faults in the main distribution. Hence, the other component, which is vital in protective system, is batteries that are used to ensure uninterrupted power to relays and breaker coils.

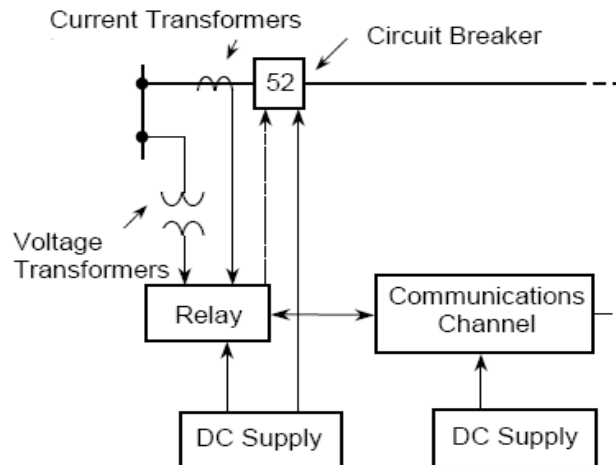

Figure 2. Elements of protection system.

2.1 Basic requirements of protection

These requirements are necessary, firstly for early detection and localization of faults, and secondly for prompt removal of faulty equipment from service.

Sensitivity, selectivity and speed are terms commonly used to describe the functional characteristics of any protective-relaying equipment [7]. In order to carry out the above duties, protection must have the following qualities [8], Selectivity: To detect and isolate the faulty item only. Stability: To leave all healthy circuits intact to ensure continuity of supply. Sensitivity: To detect even the smallest fault, current or system abnormalities and operate correctly at its setting before the fault causes irreparable damage. Speed: To operate speedily when it is called upon to do so, thereby minimizing damage to the surroundings and ensuring safety to personnel. To meet all of the above requirements, protection must be reliable which means it must be: Dependable: It must trip when called upon to do so. Secure: It must not trip when it is not supposed to. Reliability: That protective-relaying equipment must be reliable is a basic requirement. When protective relaying fails to function properly, the allied mitigation features are largely ineffective.

3. Development Steps of protection Relays

Relays are the electrical devices that accept current or voltage signals in an input circuit as a prompt to switch open or close another circuit or pilot device. In this way, relays are switches that are controlled by some other input. The output is to trigger a predictable state change in the connected system. The point of a relay is to use a small amount of power to switch to a large amount of power. Relays operate in industrial machines, plant equipment, and even consumer-grade vehicles and appliances employing electrical power and control signals [9]. Figure (3) shows operating mechanism of electromechanical relay.

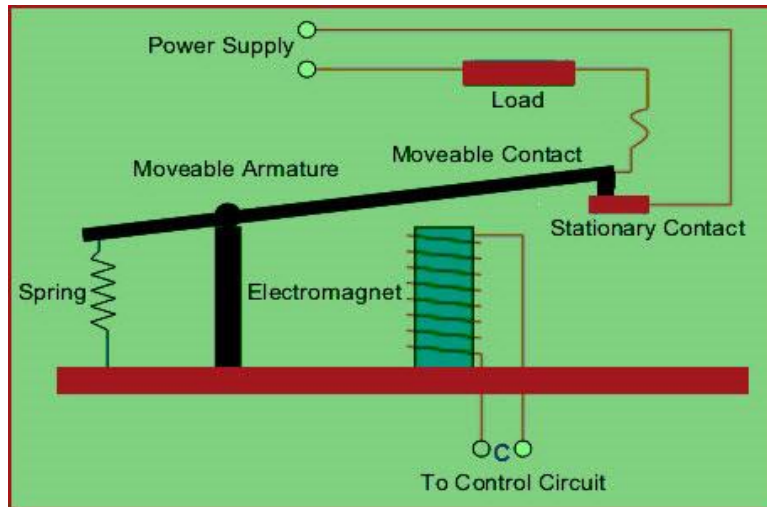

Figure 3. Operating mechanism of electromechanical relay.

3.1 Electromechanical Relays

Electromagnetic relays are those relays which operates on the principle of electromagnetic attraction. It is a type of a magnetic switch which uses the magnet for creating a magnetic field. Which controls opening and closing of the relay. Figure (4) shows the electromechanical relay design.

Figure 4. Electromechanical relay.

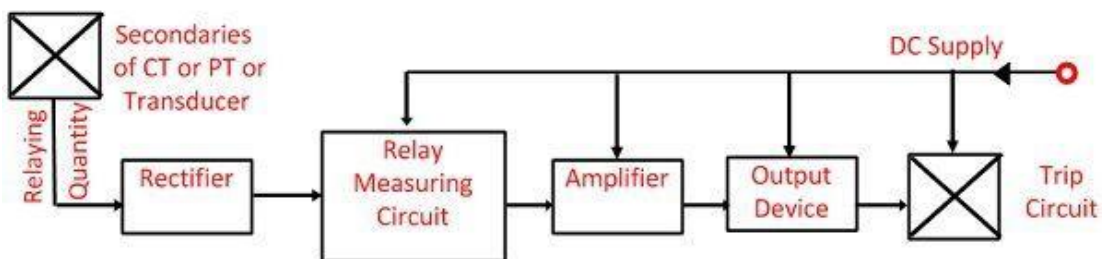
3.2 Electrostatic Relay

The relay which does not contain any moving parts is known as the static relay. In such type of relays, the output is obtained by the static components like magnetic and electronic circuit etc as shown in figure (5). The relay which consists static and electromagnetic relay is also called static relay because the static units obtain the response and the electromagnetic relay is only used for switching operation. Figure (6) shows the electrostatic relay operation logic. The advantage of using the electrostatic relays as compared with the electromechanical relays can be summarized as:

- ✓ The static relay consumes very less power because of which the burden on the measuring instruments decreases and their accuracy increases.
- ✓ The static relay gives the quick response, long life, high reliability and accuracy and it is shockproof.
- ✓ The reset time of the relay is very less.
- ✓ It does not have any thermal storage problems.
- ✓ The relay amplifies the input signal which increases their sensitivity.
- ✓ The chance of unwanted tripping is less in this relay.
- ✓ The static relay can easily operate in earthquake-prone areas because they have high resistance to shock.

Figure 5. Electrostatic relay.

Block Diagram of Static Relay

Circuit Globe

Figure 6. Operation logic of electrostatic relay.

The Limitation of Electrostatic Relay can be summarized as: -

- The components used by the static relay are very sensitive to the electrostatic discharges. The electrostatic discharges mean sudden flows of electrons between the charged objects.
- The relay is easily affected by the high voltage surges. Thus, precaution should be taken for avoiding the damages through voltage spikes.
- The working of the relay depends on the electrical components.
- The relay has less overloading capacity.
- The static relay is more costly as compared to the electromagnetic relay.
- The construction of the relay is easily affected by the surrounding interference.

3.3 Numerical Relays

The Numerical protection relay is a type of an electronic switch that opens or close the circuit contacts by using electronic component without any mechanical operation, as shown in figure (7). The Solid-State Relay provides a high degree of reliability, long life and reduced electromagnetic interference (EMI), (no arcing contacts or magnetic fields), together with a much faster almost instant response time, as compared to the conventional electromechanical relay. Also, the input control power requirements of the solid-state relay are generally low enough to make them compatible with most IC logic families without the need for additional buffers, drivers or amplifiers. However, being a semiconductor device, they must be mounted onto suitable heatsinks to prevent the output switching semiconductor device from overheating [10]. As shown in figure (8) for the input output module.

Figure 7. Numerical protection relay.

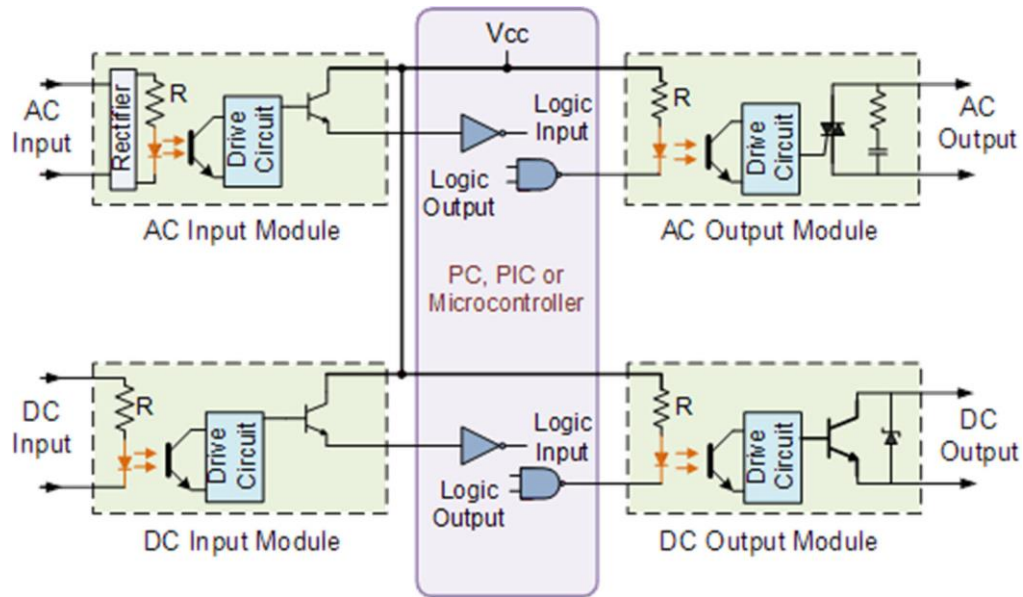

Figure 8. Modular Input/Output Interface System.

4. Importance of Numerical Relays.

With the fast progress in high-speed communication network and information technology, there were significant developments in power system protection found by the numerical relays that can be summarized as:

- ✓ Numerical relays are requiring low maintenance.
- ✓ The relay has fast response time.
- ✓ They decrease the burden on the instrument transformer.
- ✓ Simple to configure or reconfigure.
- ✓ Can communicate with the computer.
- ✓ It can find multi-function in one relay.
- ✓ It can save any disturbance in the power system.
- ✓ It can show the loads in the system.
- ✓ It can send the system data and the signals to the remote control.

The event recorder in the numerical relays is considered as one of the main advantage points in the numerical relays. Figure (9) and figure (10) shows the disturbance recorder retrieved from numerical relay.

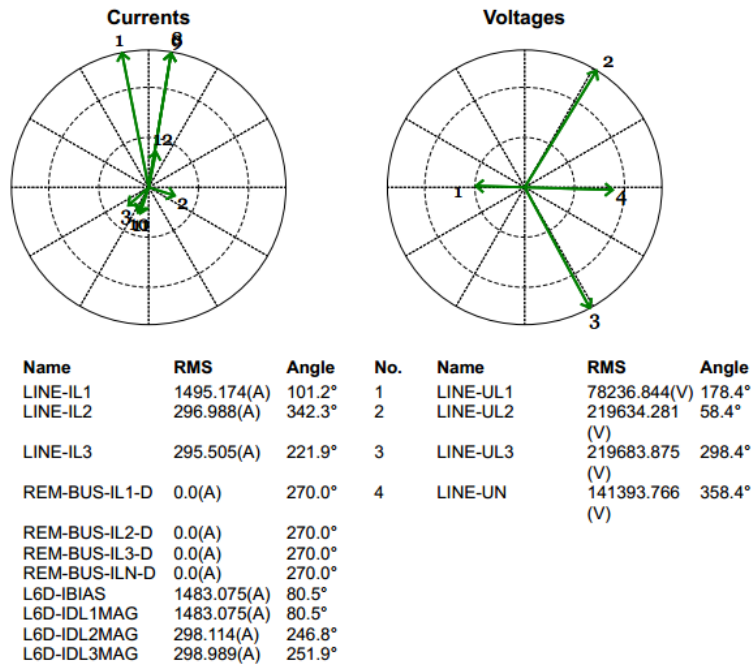

Figure 9. Disturbance recorder part-1 of fault by ABB relay.

Name	Status	Time
TEF1-STFW	On	7/12/2021 3:39:46.207 PM
TEF1-2NDHARM	On	7/12/2021 3:39:46.207 PM
PHS-STFWL1	On	7/12/2021 3:39:46.209 PM
PHS-STFWPE	On	7/12/2021 3:39:46.209 PM
DIST-Z1-TRIP	On	7/12/2021 3:39:46.213 PM
DIST-Z1-START	On	7/12/2021 3:39:46.213 PM
DIST-Z2-START	On	7/12/2021 3:39:46.213 PM
DIS-Z3-START	On	7/12/2021 3:39:46.213 PM
21-DIST-CS	On	7/12/2021 3:39:46.213 PM
TEF1-START	On	7/12/2021 3:39:46.214 PM
TEF1-2NDHARM	Off	7/12/2021 3:39:46.214 PM
94-1 OPERATED	On	7/12/2021 3:39:46.225 PM
PHS-STFWL1	Off	7/12/2021 3:39:46.236 PM
PHS-STFWPE	Off	7/12/2021 3:39:46.236 PM
67N-DEF-CS	On	7/12/2021 3:39:46.240 PM
TEF1-START	Off	7/12/2021 3:39:46.240 PM
TEF1-2NDHARM	On	7/12/2021 3:39:46.240 PM
67N-DEF-CS	Off	7/12/2021 3:39:46.248 PM
TEF1-STFW	Off	7/12/2021 3:39:46.248 PM
TEF1-2NDHARM	Off	7/12/2021 3:39:46.248 PM
DIST-Z1-TRIP	Off	7/12/2021 3:39:46.253 PM

Figure 10. Disturbance recorder part-1 for faults by ABB relay.

4.1 IEC 61850 Transmitting Data to Control Centre

One of the main important points of using the numerical relays to add the availability to control the high voltage substation from remote. These benefits saved the cost and found the accurate recording and supervising the substations as compared with the system that depends on the man power. main reason of developing IEC 61850 was to create an international standard that will ease the communication between substation devices using Logical Nodes (LN) and data classes to address the issues regarding the interoperability and interchangeability, which instead of a

configured IED description (CID) file. IEC 61850 protocol is starting by translating the protection function into the relay to the Manufacturing Message Specification (MMS) data that able to uses for the roots in addressing data and to report digital statuses and simulated alarm inputs. Fig.7 shows the mapping of the multi-function protection relay SEL-411L into the protection logic to the MMS data which known in this relay type by “PSV**”, where “**” means the MMS number which can introduce in the SAS configuration with IEC 61850 as the actual operation function. Also, fig.8 shows the mapping of MICOM-P546 multi-function protection relay, which translating the MMS as a virtual output into the relay that translating in the SAS configuration to the programmed protection function [11]. Table (1) shows the text of the protection function in figure (11) and figure (12). Once the protocols are created the next step is to map them to the data models and services of the standard, the HMI inside the substation can show the unlimited alarms and status. In another hand, to decrease the alarms in the control centre which shows a lot of substation alarms, it’s possible by the IEC 61850 to compress the matched alarms to one address. The ring links between the HV substations are depending on the Ethernet cables to transmit the digital code address to reach the control centre throw two main and backup channels.

```

Protection Free-Form Logic Settings: PROTSEL1 - PROTSEL2

1 PSV24 := [Z1PT OR Z1GT] # Z1 TRIP
2 PSV25 := [Z2PT OR Z2GT] # Z2 TRIP
3 PSV26 := [Z3PT OR Z3GT] # Z3 TRIP
4 PSV40 := 87OP AND PCT01Q AND (PHASE_A OR 87LA) # DIFF OPTD PHASE R
5 PSV41 := 87OP AND PCT01Q AND (PHASE_B OR 87LB) # DIFF OPTD PHASE Y
6 PSV42 := 87OP AND PCT01Q AND (PHASE_C OR 87LC) # DIFF OPTD PHASE B
    
```

Figure 11. Converting the protection function to the MMS data object into SEL-411L IED.

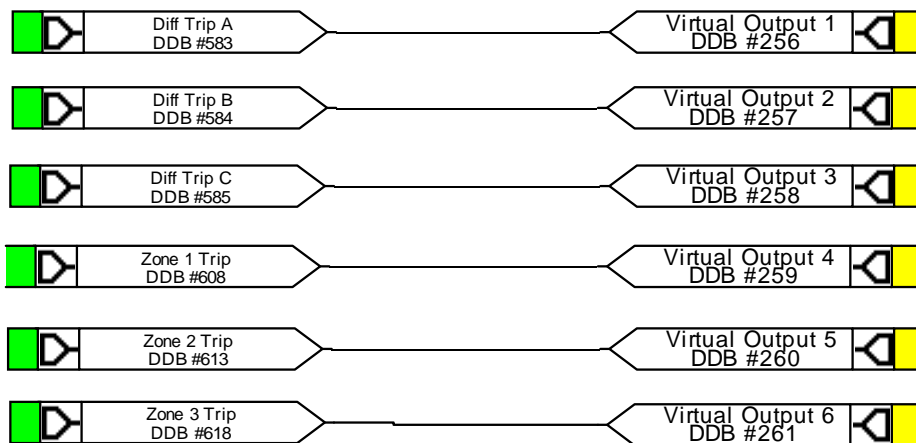

Figure 12. Converting the protection function to the MMS data object into MICOM P546.

Table 1. The text of the protection function in figure (11) and figure (12).

No.	Abbreviation	Protection function text
1	Z1PT	[SEL-411L] Distance protection first zone phase-phase trip

2	Z1GT	[SEL-411L] Distance protection first zone phase-ground trip
3	Z2PT	[SEL-411L] Distance protection second zone phase-phase trip
4	Z2GT	[SEL-411L] Distance protection second zone phase-ground trip
5	Z3PT	[SEL-411L] Distance protection third zone phase-phase trip
6	Z3GT	[SEL-411L] Distance protection third zone phase-ground trip
7	87OP	[SEL-411L] Line differential trip
8	87LA	[SEL-411L] Line differential trip phase-A
9	87LB	[SEL-411L] Line differential trip phase-B
10	87LC	[SEL-411L] Line differential trip phase-C
11	Diff Trip A	[MICOM-P546] Line differential trip phase-A
12	Diff Trip B	[MICOM-P546] Line differential trip phase-B
13	Diff Trip C	[MICOM-P546] Line differential trip phase-C
14	Zone 1 Trip	[MICOM-P546] General distance protection first zone trip
15	Zone 2 Trip	[MICOM-P546] General distance protection second zone trip
16	Zone 3 Trip	[MICOM-P546] General distance protection third zone trip

5. Conclusion

Nowadays, the electrical power system has become more complex due to extension and increasing of power demand. Hence, it's important to save the stable system from faults or any abnormal conditions. By using the suitable control system for enhancing the power system quality to save the system in the safe operation and control, also to support the operation and maintenance team to normalize the system in very low time after interruption or any abnormal condition. In this presentation we discussed the development steps of the protection system starting from electromagnetic relay to electrostatic relay and the numerical protection relay. Finally, from this paper, its recommended to the power system designer to uses the numerical relays, due to these relays can protect various components such as feeder, Motor, Generator, Transmission line, Transformers and Busbars.

Acknowledgment

The author wishes to acknowledge Alfanar Engineering Service, Alfanar Company, Saudi Arabia, especially thanks to Mr. Osama Morsy (General Manager, Alfanar Engineering Service, Alfanar Company, Saudi Arabia) for support to complete this research.

References

1. A. M. Eltamaly, Y. Sayed Mohamed, A. H. M. El-Sayed and Amer Nasr A. Elghaffar. Adaptive static synchronous compensation techniques with the transmission system for optimum voltage control, Ain Shams Engineering Journal, 2020, <https://doi.org/10.1016/j.asej.2019.06.002>
2. Eltamaly A, Amer Nasr A. Elghaffar, et al: AC Microgrid Protection Coordination. Chapter (8), Wiley Book (Microgrid Technologies), eBook 2021, <https://doi.org/10.1002/9781119710905.ch8>
3. Ali M. Eltamaly, Amer Nasr A. Elghaffar, et al. HVDC over HVAC Transmission System: Fault Conditions Stability Study”, International Journal of Research Studies in Electrical and Electronics Engineering, 5(1), 2019, pp 24-37. DOI: <http://dx.doi.org/10.20431/2454-9436.0501004>
4. Ali M. Eltamaly and Amer Nasr A. Elghaffar. Load Flow Analysis by Gauss-Seidel Method; A Survey. International Journal of Mechatronics, Electrical and Computer Technology (IJMEC), 2017, PISSN: 2411-6173, EISSN: 2305-0543.
5. Ali Eltamaly, Amer Nasr A. Elghaffar, et al. Advanced Control Techniques for Enhancing the Power System Stability at OOS Condition. Insight - Energy Science, Volume 2 Issue 1, 2019, doi: 10.18282/i-es.v2i1.89.
6. Z. Q. Bo, X. N. Lin, et al. Developments of power system protection and control. Protection and Control of Modern Power Systems Journal, (2016) 1:7, DOI 10.1186/s41601-016-0012-2
7. J. Lewis Blackburn and Thomas J. Domin “Protective Relaying “Principles and Applications “, Third Edition (2006), ISBN10: 1-57444-716-5.
8. Les Hewitson, Mark Brown, Ben Ramesh,” Practical Power Systems Protection” 2004, IDC Technologies, ISBN: 0- 7506 6397-9
9. Ali M. Eltamaly, Amer Nasr Abd Elghaffar. Modeling of distance protection logic for out-of-step condition in power system. Electrical Engineering journal, Springer 2017, 11/2017, DOI:10.1007/s00202-017-0667-3.
10. Available online website: https://www.electronics-tutorials.ws/io/io_5.html
11. Yehia Sayed, Adel A. Elbaset, Amer Nasr A. Elghaffar. IEC 61850 Communication Protocol with the Protection and Control Numerical Relays for Optimum Substation Automation System. Journal of Engineering Science and Technology Review 13 (2), 2020, DOI: 10.25103/jestr.132.01

**KÜLTÜRÜN KORUNMASI VE AKTARILMASINDA KLASİK SÖZLÜK
GELENEĞİNİN ROLÜ VE YERİ**
THE ROLE AND PLACE OF THE CLASSICAL LEXICAL TRADITION IN THE
PRESERVATION AND TRANSMISSION OF CULTURE

SEVINC HACIYEVA MUHERREM KIZI

Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Ümumi Fenler Departamentosu Azerbaycan Dili Bölümü
Bakü, Azerbaycan. ORCID:
0000-0003-4966-8506

ÖZET

Dilin anlamsal katmanının ana birimi olan sözcük, yalnızca düşüncenin ifadesi ve toplumsallaşma unsuru değil, aynı zamanda bir kültür ögesidir. Modern dünya siyasetinde küresel, bölgesel ve yerel sorunların çözümüne, küreselleşmeye ve kültürel entegrasyona yönelik yeni bir yaklaşım var. Bu anlamda sözlükçülük, halklar arasındaki ilişkilerin gelişmesinde, aralarında diyalogun oluşmasında, çevirinin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte, sözlükbilimin işlevsel rolü ancak bununla sona ermiyor. Her şeyden önce sözlük geleneğinin temeli olan kelime oluşturma, kültürün oluşumu ve aktarımı ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Konuşma bir ifade biçimi olduğu için düşünce zenginliği olan toplumların da geniş bir kelime deposu vardır. Kültürün önemli bir alanı olan kelime faktörü, antik çağlardan günümüze etnografik, tarihi, sosyo-ekonomik, edebi değerlerin aktarımında önemli bir rol oynamaktadır. Daha önce piktogramlar ve ideogramlar aracılığıyla bize aktarılan ulusal kültür bilgileri bugün bir sözlük aracılığıyla bize ulaşmıştır. Bu durum, bilimsel araştırmaların çeşitli yönlerinde kelime oluşumunun korunmasında önemli rol oynayan sözlüklere başvurmamızı gerekli kılmaktadır. Günümüzde mitoloji, tarih ve etnografya alanında araştırma yapan bilim adamlarının sözlüklere, özellikle de Orta Çağ'da çıkan sözlüklere başvurmaları önemlidir. Eski uygarlıklar olan birçok Doğu halkı, eski çağlardan beri bir sözlük geleneğine sahiptir. Bu sözlüklere baktığımızda birçok arkaik kültür örneği ile ilgili değerlere rastlıyoruz. Analizimizde bu sözlük geleneğine odaklanacağız ve iki alanda araştırma yapacağız:

-Türk mitolojisi ile ilgili kelimeler. Bu sözler aracılığıyla eski ve orta çağda Türklerin mitolojik düşünceleri, inançları vb. Bu tür noktalara açıklık getirmeye çalışacağız.

-Türk etnografyası ile ilgili kelimeler. Bu sözlerle o dönemde bir Türk halkının etnokültürel yaşamında meydana gelen birçok noktaya açıklık getireceğiz. Buna yiyecek, giyim, düğünler, cenazeler ve daha fazlası dahildir. gibi kültürel unsurlar

Anahtar kelimeler: sözlük, klasik, kültür, küreselleşme, çağdaş, araştırma

ABSTRACT

The word, which is the main unit of the semantic tier of language, is not only an expression of thought and a factor of socialization, but also an element of culture. In modern world politics, there is a new approach to solving global, regional and local problems, globalization and cultural integration. In this sense, lexicography plays an important role in the development of relations between peoples, the formation of dialogue between them, the development of translation. However, the functional role of lexicography ended only with this. Thus, first of all, word creation, which is the basis of the lexical tradition, is inextricably linked with the formation and transmission of culture. Because speech is a form of expression, societies with rich thinking also have a large vocabulary. As an important area of culture, the word factor plays an important role in the transmission of ethnographic, historical, socio-economic, literary values from ancient times to modern times. National cultural information, which was previously transmitted to us through pictograms and ideograms, has come down to us today through a dictionary.

This makes it necessary for us to refer to dictionaries, which play an important role in the preservation of word formation in various aspects of scientific research. Today, it is important for

scholars conducting research in the field of mythology, history and ethnography to refer to dictionaries, especially those that appeared in the Middle Ages. Many Eastern peoples, who are ancient civilizations, have a tradition of lexicography since ancient times. When we look at these dictionaries, we come across values related to many archaic cultural examples. In our analysis, we will focus on this lexical tradition and conduct research in two areas:

- Words related to Turkish mythology. Through these words, the mythological thinking of the Turks in ancient and medieval times, their beliefs and so on. We will try to clarify such points.
- Words related to Turkish ethnography. Through these words, we will clarify many points that occurred in the ethnocultural life of a Turkish people at that time. This includes food, clothing, weddings, funerals and more. cultural elements such as

During the research, we intend to refer to Mahmud Kashgarli's "Divani-Dictionary of the Turk" dictionary. As we know, although this dictionary was intended for Arabic philology in its time, it plays an exceptional role in the study of Turkish culture in modern times.

Keywords: dictionary, classic, culture, globalization, contemporary, research

Dilin anlamsal katmanının ana birimi olan sözcük, yalnızca düşüncenin ifadesi ve toplumsallaşma unsuru değil, aynı zamanda bir kültür ögesidir. Modern dünya siyasetinde küresel, bölgesel ve yerel sorunların çözümüne, küreselleşmeye ve kültürel entegrasyona yönelik yeni bir yaklaşım var. Bu anlamda sözlükçülük, halklar arasındaki ilişkilerin gelişmesinde, aralarında diyalogun oluşmasında, çevirinin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte, sözlükbilimin işlevsel rolü ancak bununla sona ermiyor. Her şeyden önce sözlük geleneğinin temeli olan kelime oluşturma, kültürün oluşumu ve aktarımı ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Konuşma bir ifade biçimi olduğu için düşünce zenginliği olan toplumların da geniş bir kelime deposu vardır. Kültürün önemli bir alanı olan kelime faktörü, antik çağlardan günümüze etnografik, tarihi, sosyo-ekonomik, edebi değerlerin aktarımında önemli bir rol oynamaktadır. Daha önce piktogramlar ve ideogramlar aracılığıyla bize aktarılan ulusal kültür bilgileri bugün bir sözlük aracılığıyla bize ulaşmıştır. Bu durum, bilimsel araştırmaların çeşitli yönlerinde kelime oluşumunun korunmasında önemli rol oynayan sözlüklere başvurmamızı gerekli kılmaktadır. Günümüzde mitoloji, tarih ve etnografya alanında araştırma yapan bilim adamlarının sözlüklere, özellikle de Orta Çağ'da çıkan sözlüklere başvurmaları önemlidir. Eski uygarlıklar olan birçok Doğu halkı, eski çağlardan beri bir sözlük geleneğine sahiptir. Bu sözlüklere baktığımızda birçok arkaik kültür örneği ile ilgili değerlere rastlıyoruz. Analizimizde bu sözlük geleneğine odaklanacağız ve iki alanda araştırma yapacağız:

-Türk mitolojisi ile ilgili kelimeler. Bu sözler aracılığıyla eski ve orta çağda Türklerin mitolojik düşünceleri, inançları vb. Bu tür noktalara açıklık getirmeye çalışacağız.

-Türk etnografyası ile ilgili kelimeler. Bu sözlerle o dönemde bir Türk halkının etnokültürel yaşamında meydana gelen birçok noktaya açıklık getireceğiz. Buna yiyecek, giyim, düğünler, cenazeler ve daha fazlası dahildir. gibi kültürel unsurlar

Türk dünyasında Türk dilinde yapılan ilk bilimsel eser olarak değerli olan Kaşgarlı sözlüğünün Türk Oğuz kültürünün bir parçası olması tesadüf değildir. Bilim ve edebiyatın gelişimi devlet kuran toplumlarda gelişir. Türk dünyasında bilim literatürünün ilk örneğinin Oğuz devlet kuruculuğunun bir parçası olan Karahanlılar'da ortaya çıkması, Oğuzların 11. yüzyılda oldukça gelişmiş bir halk olduğunun kanıtıdır.

11. yüzyılda İslamiyeti kabul eden ve daha birçok ülkeye islami götüren Oğuzların Araplarla yakın kültürel bağları olması, aralarında diyalog kurulmasını gerekli kılmıştır. Bu da Arapça-Türkçe açıklayıcı bir sözlüğün ortaya çıkmasını gerektirdi.

Arap filolojisi için bu sözlüğün oluşturulması, daha sonra ülkesini terk etmek zorunda kalan Karahanlı devletlerinin saray soylularından olan Mahmud Kaşgarlı tarafından gerçekleştirildi.

Mahmud Kaşgarlı, Türkmen topraklarından topladığı kelimelerle Türkçe-Arapça açıklayıcı bir sözlük hazırladı. Yukarıda da bahsedildiği gibi M. Kaşgarlı'nın sözlüğü günümüzde filoloji, folklor, mitoloji, tarih, antropoloji ve etnografya alanındaki araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır.

Örneğin, Mahmud Kaşgarlı'nın sözlüğüne atıfta bulunulduan mitoloji araştırmacıları Türklerin eski inançlarında tapındıkları birçok varlığın isimlerine dair bir açıklama alabilirler ve böylece eski Türk mitolojisi ile ilgili bir çok bilgiler elde edebilirler. Türklerin dünyanın yaratılışı, ongonlar, simgeler, totemlerle ilgili bilgilerine dair Kaşgarlı luğatında bir çok kelime bulunmaktadır. Bu kelimerden en önemlisi Tanrı kelimesiyle ilgilidir.

Her şeyden önce, Tanrı'nın sözüne dikkat edelim:

Kaşgarlı Mahmud, Divani Lughatit-Türk adlı eserinde Allah-Tanrı paralelini şöyle açıklamıştır. : Sonra Mu'aif şöyle yazdı: "Kâfirler, 'Allah'ın gazabı üzerlerindedir' dediler. aynı zamanda büyük gördükleri her şeye, bir dağa, bir ağaca, bir ilah derler ve ona secde ederler. Bilge kişiye tengriken de derler" (77, s. 551). Mahmud Kaşgarlı'nın eski türklerde Tanrı kelimesinin hanki anlamda kullandıklarını bu sözün açıklaması ile ifade etmiştir. İslami değerlere göre Kabul etdiğimiz tek tanrı düşüncesinden farklı olarak Tanrı kelimesinin eski türklerde çoktanrıcılık düşüncesine göre yorumlandığını görmekteyiz. Demek ki, bir çok eski mitolojilerde olduğu gibi eski türk mitolojisinde de çok tanrıcılık sisteminde zamanla tek tanrıcılık düşüncesine yönelen türkler İslamı Kabul ettikten sonra çoktanrıcılık düşüncesinde olan türk kavimlerini kaafir adlandırmışlar. Anlaşılan Türkler kutsal saydıkları her şeyin sahibine tanrı diyorlardı. Bu, Türk mitolojik düşüncesindeki ilkel düşünceden kaynaklanan Tanrı anlamının özünü ortaya koymaktadır.

Fuzuli Bayat da mifoloji üzere yaptığı araştırmalarda Kaşgarlı Mahmud'un düşüncelerine atıfta bulunarak Türk mitolojik sistemine yansıyan kaos-kozmik ilişkilere açıklık getirir:

"Eski Türk düşüncesinde evrenin veya bir diğer varsayıma göre gök kubbesinin eliptik bir biçimde dönmesi ki, buna Türkçede çığrı denilmektedir, muhtemelen bir oka bağlı dünya modeli olarak düşünülen tasarımının dışında değildir. Kaşgarlı Mahmut'ta felek, çark, değirmen, dolap gibi şeylerin çıkırığı olarak tercüme edilen çığrı, yıldızların bir sistem dahilinde dönmesini sağlar. Kaşgarlı Mahmut'un vermiş olduğu örnekten de bunu görmek mümkündür:

Tengri ajun türütti

Çıgrı udhu tezhinür

Yulduzları çerğesip

Tün kün üze yörgeür." (Bayat F., 2007: s.27)

Divan'da Türk mitolojik düşüncesinin yanı sıra ortaçağ Türk etnografik değerleri de önemli bir rol oynamaktadır. Bu etnografik değerlerden biri de giyim kültürü ile ilgilidir. Eski türk giyim kültürünü inceleyen Metin Bilal, bu sözlerin çağdaş bir anlatımını yapıyor ve şöyle yazıyor:

Arkağ: Argac halı, kilim, bez gibi şeyleri dokurken yanlamasına atılan ipler (34)

Arış: Eriş, dokumanın tezgâha sarılmış olan kısmının uzunluğuna ve dikine bulunan telleri (33)

Batga: Üzerinde külah yapmak için yün ve keçe kesilen tahta (75) Külah yapımında daha çok yün ve keçe tercih edildiği görülmüştür. Bunun asıl nedeni bozkırın acımasız soğuşuna karşı keçe ve yünün koruyucu etki yapmasından kaynaklanmaktadır.

Aynı zamanda Türklerin kullandığı silahlar ve yemek kültürü gibi birçok sosyal hayatta kullanılan kelimeler detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Araştırmamızdan da anlaşılacağı gibi, bir dilin söz varlığının korunmasında klasik sözlükçülük geleneği önemlidir. Bu sözlükler aracılığıyla halkın kadim kültüründe arkaik kelimelerin rolünün yanı sıra mitolojik inanışlar, etnografik, sosyal, kamusal, tarihi değerler de dahil olmak üzere birçok kadim kültürel işlevin rolü ve yeri belirlenmektedir.

TERÖRİZMİN GELİR KAYNAKLARINI ÖNLEMELİK İÇİN ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ: ÇATIŞMA BÖLGESİ ELMASLARI VE KİMBERLEY SÜRECİ ÖRNEĞİ

Mücahit Navruz

Selçuk Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Konya, Türkiye.

Ali Şahin

Selçuk Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Konya, Türkiye.

Özet

Günümüzde terör örgütleri eylem biçimleri kadar gelir kaynaklarını da buldukları coğrafyanın şartlarına göre çeşitlendirebilmektedir. Uyuşturucu ticareti, insan kaçakçılığı, petrol ve diğer doğal kaynakların işlenmesi gibi geniş bir yelpazede gelir elde edebilen terör örgütleri Afrika kıtası örneğinde ise elmas üretim ve ticaretinden uzun süre kazanç sağlamışlardır.

Afrika ülkelerinde ‘çatışma bölgesi elması’ olarak bilinen, terör örgütlerinin ve iç savaş taraflarının elmas madenlerinden kazanç sağlamasını önlemek amacıyla ‘Kimberley Süreci’ adında uluslararası bir kontrol sistemi uygulanmaya başlanmıştır. 2003 yılından itibaren yürürlükte olan bu süreç özellikle Afrika ülkelerindeki çatışma bölgelerinde çıkarılan ve işlenen elmasların yabancı pazarlara girişini engellemek, yasal elmas endüstrisini korumak ve bu sürece dahil olmayan ülkelerin ham elmas ithal ve ihracına izin vermemek amacıyla başlatılmıştır.

Terörle mücadelede örgütlerin gelir kaynaklarını önlemek için uluslararası işbirliği konusunda en önemli girişimlerden birisi olan ve büyük çoğunluğu Afrika ülkeleri olmak üzere dünya genelinde 2021 yılı itibarıyla 82 ülkenin üyesi olduğu Kimberley Süreci yalnızca elmas ticareti üzerine odaklanmış olsa da sürecin başarısı terörün diğer gelir kaynakları için de benzer oluşumların gündeme gelmesine katkıda bulunacaktır. Özellikle merkezi otoritenin zayıf olmasından dolayı terör örgütlerinin alan tutabildiği Irak ve Suriye gibi komşu ülkelerde örgütlerin petrol gibi doğal kaynaklardan gelir sağlama potansiyeli dikkate alındığında, Kimberley Süreci benzeri bir oluşuma Türkiye’nin öncülük etmesi terörle mücadele politikası bağlamında etkili olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Terörizm, Terörle Mücadele, Terörün Gelir Kaynakları, Çatışma Bölgesi Elması, Kanlı Elmas, Kimberley Süreci

INTERNATIONAL COOPERATION TO PREVENT REVENUES OF TERRORISM: THE CASE OF CONFLICT DIAMONDS AND THE KIMBERLEY PROCESS

Abstract

Nowadays, terrorist organizations can diversify their sources of income, according to the conditions of the geography they are in. Terrorist organizations, which can generate income in a wide range such as drug trade, human trafficking, extraction, processing and trade of oil and other

natural resources, have long profited from diamond production and trade in the example of the African continent.

An international control system called the "Kimberley Process" has been implemented in African countries in order to prevent terrorist organizations and civil war parties from profiting from diamond mines. This process, which has been in effect since 2003, was initiated in order to prevent the entry of diamonds extracted and processed in conflict zones in African countries to foreign markets, to protect the legal diamond industry, and not to allow the import and export of unprocessed diamonds by countries that are not involved in this process.

The Kimberley Process, which is one of the most important initiatives in international cooperation to prevent the income sources of terror organizations in the fight against terrorism, and which has 82 countries around the world, mostly African countries, has focused only on the diamond trade. However, the success of the process will bring similar formations to the agenda in order to prevent other sources of income of terrorism. Taking into account the potential of organizations to generate income from natural resources such as oil, especially in neighboring countries such as Iraq and Syria, where terrorist organizations can gain ground due to the weakness of the central authority, Turkey's leadership of a formation similar to the Kimberley Process will be effective in the context of counter-terrorism policy.

Keywords: Terrorism, Counter-Terrorism, Income Sources of Terrorism, Conflict Diamonds, Blood Diamond, Kimberley Process

Terörizmin Gelir Kaynakları

Postmodern terörizmin modern dönemden ayrılan en temel özelliği, oluşturduğu küresel etki ve kullanılan terör araçlarının çeşitliliğinde görülmektedir. Gerek eylem biçimi gerekse eylemin etkisi bağlamında yerel veya ulusal ölçekte etkiler oluşturan modern dönem terörizmi, postmodern toplumda küresel etkiler doğuran bir biçime evrilmiştir. Felaket terörizmi veya yeni terörizm şeklinde de tanımlanan bu eylemlerdeki temel amaç, mümkün olabildiğince büyük etki oluşturmak ve toplum üzerinde en büyük korkuyu yaratmaktır (Laqueur, 1996: 24). Bu bağlamda 11 Eylül saldırıları terörizmin modern dönemden postmodern döneme geçişinde bir milad kabul edilebilir.

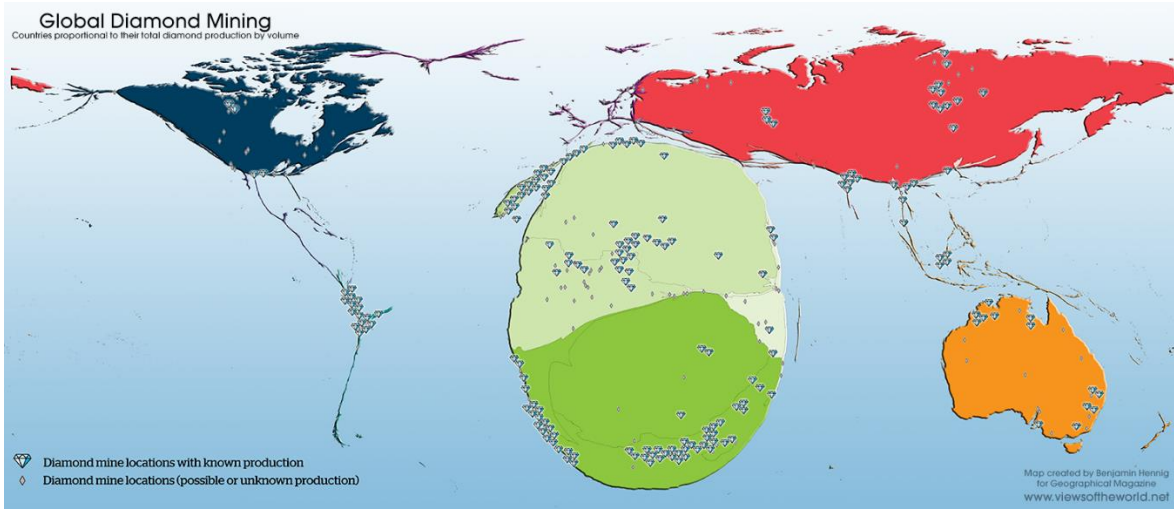
Postmodern dönemde terörizmin örgütsel ve eylemsel yapısında değişimlerle birlikte gelir kaynaklarında da önemli değişimler söz konusu olmaya başlamıştır. Geleneksel dönemde soygun, haraç, şantaj gibi yöntemleri gelir kaynağı olarak benimseyen örgütler günümüzde uyuşturucu üretim ve sevkiyatı, insan kaçakçılığı ve diaspora gelirleri, siber saldırı gelirleri ve merkezi otorite zaafı olan ülkelerde doğal kaynak üretim ve ticareti gibi çeşitli gelir kaynaklarına yönelmiştir (Napoleoni, 2005).

Terörle mücadelede en önemli araçlardan birisi terör örgütlerinin gelir kaynaklarını önlemek olduğu için bu doğrultuda küresel işbirliklerinin oluşturulması daha güvenli bir dünya için zorunludur.

Afrika'da Terörizmin Finansman Aracı Olarak Çatışma Bölgesi Elmasları

Doğal kaynaklar ülkeler için zenginlik ve refah getirdiği gibi bazı durumlarda ise gelir uçurumu ve çatışmaların sebebine dönüşebilmektedir. Doğal kaynak laneti (resource curse) olarak da bilinen

bu fenomenin bir örneğini ise Afrika ülkelerindeki ham elmas kaynakları oluşturmaktadır.¹ Dünyadaki elmas üretiminin neredeyse tamamını Rusya, Kanada ve Avustralya ile birlikte gerçekleştiren Sahra Altı Afrika ülkeleri 19.yy'da sömürgecilik faaliyetleri, 20.yy'da ise iç savaşlar nedeniyle bu kaynaklardan yeterli fayda sağlayamamıştır (Şekil 1).

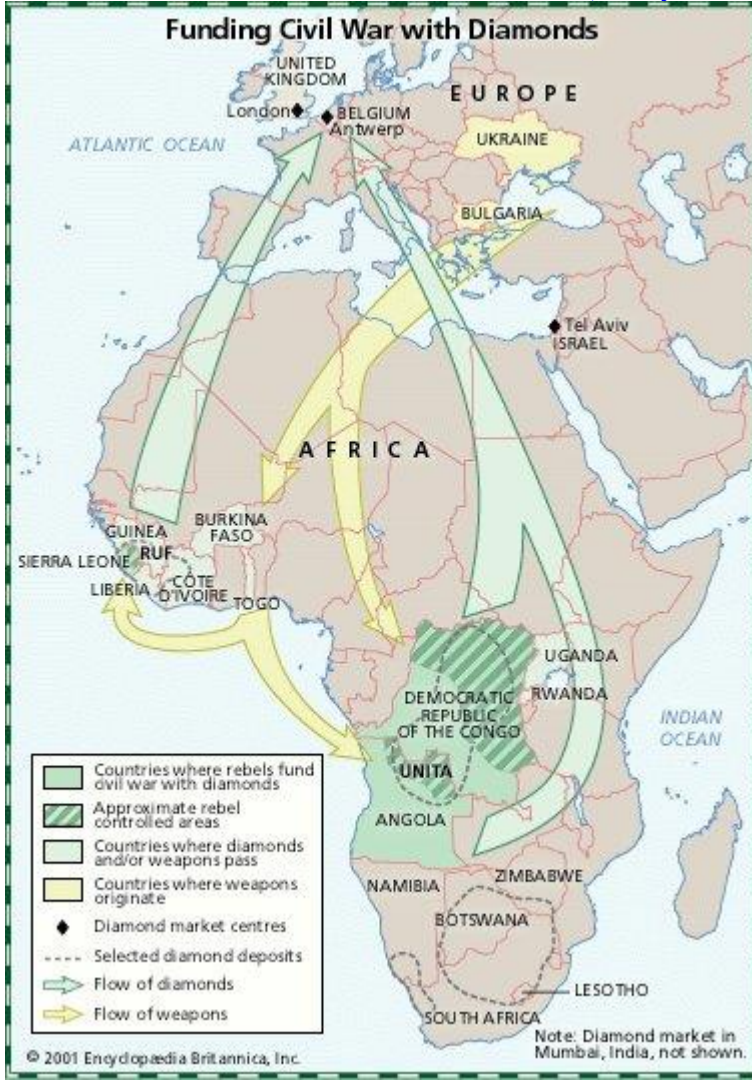
Şekil 1 Dünya Elmas Rezervleri (<http://www.viewsoftheworld.net/?tag=mining>)

Ham elmasın yasal olmayan üretim ve ticareti özellikle elmas üretiminin yoğun olduğu bazı Afrika ülkelerindeki silahlı çatışmaların desteklenmesi, meşru hükümetlerin zayıflatılması veya ortadan kaldırılmasını amaçlayan isyancı hareketlerin faaliyetlerine önemli ölçüde finansman imkanı sağlamış, halkın güvenliğine yönelik yıkıcı etkiler ortaya çıkarmış ve insan hakları ihlallerine neden olmuştur. Bu nedenlerle değerli bir kıymetli taş olan elmas, kanlı elmas (blood diamond), kirli elmas (dirty diamond) veya çatışma bölgesi elması (conflict diamond) gibi adlarla anılmaya başlamıştır (Smillie, 2010; Bieri, 2010).² Çatışma bölgesi elması, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarında tanımlandıkları şekilde ‘meşru hükümetleri güçsüzleştirmeyi amaçlayan çatışmaları finanse etmek için isyancı hareketler veya müttefikleri tarafından kullanılan ham elmas’ı ifade eder (Kimberleyprocess.com).

Ham elmaslar elde edilme şekline göre endüstriyel madencilik faaliyetleri sonucu elde edilen kimberlit elmaslar ve yer yüzeyinde manuel yöntemlerle elde edilen alüvyal elmaslar olarak ikiye ayrılırken terörizm ve iç savaşın finansmanında kullanılan elmasların hemen hemen tamamı ikinci yöntem ile elde edilmektedir (Ross, 2004: 346; Financial Action Task Force, 2013: 18). Çocuk işçiler, esirler veya köleler tarafından basit yöntemlerle elde edilen ham elmaslar iç savaş taraftarı grup veya terör örgütü tarafından paralı asker, silah ve mühimmat karşılığında değerinden daha düşük olarak elden çıkarılmaktadır (Şekil 2).

¹ İhracat gelirinin %60'ından fazlası petrol ve ürünleri olan 23 ülkenin hiçbirisi demokratik değildir.

² Kanlı elmasların dünya kamuoyunda yer almaya başlamasıyla birlikte son dönemlerde sinemada da sıklıkla işlenen bir konu olmuştur. Die Another Day / Başka Gün Öl (2002), Lord of War / Savaş Tanrısı (2005), Blood Diamond / Kanlı Elmas (2006) filmleri bunlar arasında en önemlileridir.

Şekil 2: Elmaslarla Sivil Savaş Finansmanı (<https://www.britannica.com/topic/blood-diamond#ref1121380>)

Kanlı elmaslar aracılığı ile finanse edildiği bilinen Afrika kıtasındaki bazı çatışmalar (Grant and Taylor, 2004; Kara, 2013);

- Angola İç Savaşı (1975-1990),
- Sierra Leone İç Savaşı (1991-2002),
- Liberya İç Savaşı (1989-2003) şeklinde sıralanabilir.

Konuyla ilgili raporlara göre 1990'lı yıllardaki elmas üretiminin yaklaşık %20'sinin illegal amaçlara yönelik olduğu, yaklaşık %15'inin ise çatışmacı grupların kontrolünde olduğu tespit edilmiştir (Güven, 2007: 1). İç savaş tarafları yanında Afrika'da etkinlik gösteren birçok terör örgütünün de bu legal görünümlü ticaretten kazanç sağladığı bilinmektedir. El-Kaide, Boko Haram, El Şebab, Hizbullah, Tanrı'nın Direnişi Ordusu gibi terör örgütü listelerindeki örgütler doğrudan veya dolaylı olarak ham elmas ticaretinden kazanç sağlamıştır (Grant and Taylor, 2004: 388; Financial Action Task Force, 2013: 26).³

Terörle Mücadelede Uluslararası İşbirliği Örneği: Kimberley Süreci

³ Doğu Afrika'da El Kaide ve El Şebabb örgütlerinin benzer biçimde Fildişi ticareti üzerinden büyük kazançlar sağladığı bilinmektedir (DW.com).

Ham elmasların çatışmalarda kullanılan bir gelir kaynağı olduğu daha önceden bilirse de bunun küresel platformlarda dile getirilmesi ancak 21.yy'a girilirken gerçekleşmiştir. Birleşmiş Milletler, 1998 yılında 1173 sayılı Güvenlik Konseyi Kararı aracılığıyla Angola İç Savaşı'nın taraflarından Ulusal Angola Özgürlük Hareketi Partisi / UNITA'yı elmas ticareti ile çatışmaları finanse etmekle itham etmiş ve yaptırımlar belirlemiştir. Bu ilk girişime rağmen Robert Fowler liderliğindeki araştırmacılar, yaptırımlara rağmen UNITA'nın uluslararası pazarda elmas satış yoluyla savaş çabalarını finanse etmeye nasıl devam edebildiğini ayrıntılı olarak anlatan Fowler Raporunu Mart 2000'de BM'ye sunduktan sonra daha geniş kapsamlı bir çözüm arayışı gündeme gelmiştir (Bieri, 2010: 21-22).

BM tarafından uygulanan yaptırımları ihlal eden ticaretin kısıtlanmak istenmesine rağmen sınırlı yetkiler nedeniyle bu duruma engel olamadığı için 2000 yılının Mayıs ayında Güney Afrika'nın elmas üretim merkezi olan Kimberley'de uluslararası bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıdan kısa süre sonra Eylül ayında Pretoria'da Kimberley Süreci'nin çıkış noktasını oluşturan bakanlar toplantısı gerçekleştirilmiş ve Aralık 2000'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, ham elmaslar için uluslararası bir sertifikasyon planının oluşturulmasını destekleyen A/RES/55/56 Kararını kabul etmiştir.⁴ İki yıl süren çalışma ve müzakereler sonucunda 37 ülkenin bakanları 5 Kasım 2002 tarihinde İsviçre/Interlaken'de bir araya gelerek ham elmas ticareti konusunda Kimberley Süreci Sertifika Sisteminin 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren uygulanmasına karar vermişlerdir (Grant and Taylor, 2004: 394).⁵

Bir ülkenin Kimberley Sürecine katılımcı olabilmesi için, o ülkeden gelen herhangi bir elmasın, BM tarafından tanınan meşru hükümetleri devirmek isteyen isyancı grupları veya başka bir kuruluşu finanse etmemesini, her elmas ihracatına bir Kimberley Süreci sertifikası eşlik etmesini ve sürecin üyesi olmayan bir ülkeden elmas ithal edilmemesi veya ihraç edilmemesi gerekmektedir.⁶

Dünya Elmas Konseyi tarafından Kimberley Süreci katılımcılarına yönelik bir garanti sistemi oluşturulmuştur. Bu sistem dahilinde ham ve işlenmiş bütün elmasların alıcıları ve satıcılarının aşağıdaki beyanı yapması zorunlu tutulmuştur (Kimberleyprocess.com).

'Satıcı, kişisel bilgilere ve/veya bu elmasların tedarikçisi tarafından sağlanan yazılı garantilere dayanarak bu elmasların ihtilaflı olduğunu garanti eder. Satın almalar için alınan garanti faturaları ile desteklenmedikçe, satış faturası üzerinde garanti beyanı düzenlemek KPCS'nin ihlali olarak kabul edilir. Elmas ticareti yapan her şirket, aldığı garanti faturalarının ve elmas alırken veya satarken düzenlenen garanti faturalarının kayıtlarını da tutmalıdır. Bu garantilerin içeriği ve dışarı akışı, şirketin denetçileri tarafından yıllık olarak denetlenmeli ve uzlaştırılmalıdır.'

Bu garantiye ek olarak elmas endüstrisi kuruluşları ve üyeleri, aşağıdaki öz-denetim ilkelerini benimsemiştir Bu ilkeler:

- Sadece faturalarında garanti beyanı bulunan firmalarla ticaret yapmak;

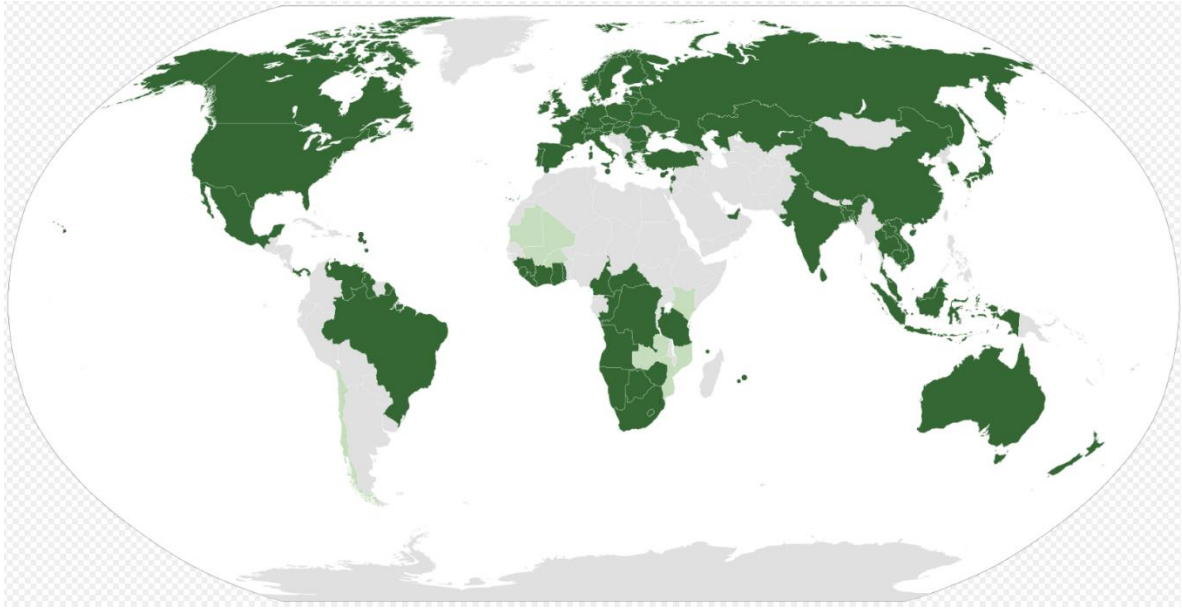
⁴ Bu süreçte ABD'de gerçekleşen 11 Eylül terör saldırıları teröre karşı küresel işbirliğini olduğu gibi çatışma elmaslarını önleme sürecini de hızlandırmıştır (Bieri, 2010: 77).

⁵ Kimberley Süreci'nin ortakları arasında Ulus Devletlerin yanında endüstri temsilcileri, uluslararası örgütler ve sivil toplum kuruluşları da yer almaktadır (Bieri, 2010: 1).

⁶ Yakın zaman kadar elmasların değerleri 4C özelliğine göre değerlendirilmekteydi. Bu özellikler; karat (carat), renk (colour), berraklık (clarity), kesim (cut) şeklinde sıralanmaktaydı. Günümüzde bu özelliklere son olarak kimberley Süreci ile birlikte menşe ülke (county of origin) özelliği eklenmiştir.

- Şüpheli kaynaklardan veya bilinmeyen tedarikçilerden ya da Kimberley Süreci Sertifikasyon Planını uygulamayan ülkelerden pırlanta satın almamak;
- Yasal olarak bağlayıcı bir yasal süreç sisteminden sonra, ihtilaflı elmasların ticaretini kısıtlayan hükümet düzenlemelerini ihlal ettiği tespit edilen herhangi bir kaynaktan elmas satın almamak;
- Kimberley Süreci Sertifikasyon Programına uygun olarak söz konusu bölgeden elmas ihraç edilmedikçe, ihtilaflı elmasların bu bölgeden çıktığını veya bu bölgeden satışa sunulduğunu belirten bir hükümet yetkilisinin tavsiyesine tabi olan herhangi bir bölgeden veya bölgeden elmas satın almamak;
- Bilerek veya isteyerek satın almamak veya satmamak veya başkalarına ihtilaflı elmasları satın alma veya satma konusunda yardım etmemek;
- Pırlanta ticareti kapsamında pırlanta satın alan veya satan tüm şirket çalışanlarının, ihtilaflı pırlanta ticaretini kısıtlayan ticari kararlar ve hükümet düzenlemeleri hakkında iyi bilgilendirilmesini sağlamak şeklindedir (Responsiblejewellery.com).

Bu ilkelere uyulmaması, üyeyi Kimberley Süreci'nden ihraç etmeye maruz bırakır.⁷ 2021 yılı itibariyle çoğunluğu elmas üreten, ihraç eden ve ithal eden ülkelerden oluşmak üzere 82 ülkenin üye olduğu (Şekil 3) sertifika programına Türkiye 2007 yılında katılmıştır (Güven, 2007: 4).⁸

Şekil3: Kimberley Süreci Üyesi Ülkeler
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kimberly_Process_Map.svg9

Sonuç

Küresel ölçekte terörle mücadelede en önemli sorunu oluşturan ulus devletlerin işbirliği içerisinde olmamasından faydalanan terör örgütleri buldukları coğrafya ile bağlantılı olarak yeni gelir kaynakları elde etmektedirler. Bu durumun yansıması olarak Sahra Altı Afrika ülkelerinde dünyanın en değerli madenlerinden birisi olan elmas üretim ve ticareti bölgedeki meşru

⁷ 2004 yılında Kongo Cumhuriyeti ürettiği ve ihraç ettiği ham elmas miktarındaki uyuşmazlık nedeniyle Kimberley Süreci'nden ihraç edilmiştir. Ülkenin elmas ticareti üzerindeki enetimleri arttırması üzerine 2007 yılında tekrar sürece dahil olmuştur.

⁸ Elmas endüstrisinde ham elmas üretilen ülkeden elmasın işleneceği ülkeye oradan da ithal edilen ülkeye geçmektedir. Elmas üreten ülkeler Rusya ve Afrika ülkelerinden oluşurken elması işleyerek ihraç eden ülkelerde ise başta Belçika'nın Antwerp kenti olmak üzere Avrupa Birliği ülkeleri yer almaktadır (Güven, 2007: 4).

hükümetlere yönelik eylemde bulunan örgütlerin gelir kaynağına dönüşmüştür. Uzun bir dönem görmezden gelinen bu durum 21.yy'da Kimberley Süreci ile küresel kamuoyunun dikkatini çekmiştir.

1990'lı yıllarda kıta tarihinin en kanlı iç savaşlarına sahne olan Afrika'da Kimberley Süreci'nin uygulanmaya başlandığı 2000'li yıllardan itibaren iç savaşların azalması ve isyan bölgelerindeki merkezi yönetim kontrolünün artması dikkat çekicidir. 1990'larda küresel elmas ticaretinin %15'ini oluşturan çatışma bölgesi elmaslarının 2010'lu yıllarla birlikte %1'den daha az piyasa payına sahip olması sürecin etkinliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Gelir kaynakları büyük oranda azalan isyancı gruplar etkinliklerini yitirirken, terör örgütleri de farklı kaynaklara yönelmek mecburiyetinde kalmaktadır.

İç savaş taraflarını pasif hale getirmek ve terörle mücadelede örgütlerin gelir kaynaklarını önlemek için uluslararası işbirliği konusunda en önemli girişimlerden birisi olan ve büyük çoğunluğu Afrika ülkeleri olmak üzere dünya genelinde 2021 yılı itibariyle 82 ülkenin üyesi olduğu Kimberley Süreci her ne kadar yalnızca elmas ticareti üzerine odaklanmış olsa da sürecin başarısı diğer çatışma bölgeleri ve çatışma kaynakları üzerinde de benzer oluşumların gündeme gelmesine katkıda bulunacaktır.

Kaynaklar

Bieri, F. (2010). From Blood Diamonds to the Kimberley Process: How NGOs Cleaned Up the Global Diamond Industry. Ashgate.

Financial Action Task Force (2013). Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds. Egmont Group of Financial Intelligence Units, Paris, France.

Grant, J. A., & Taylor, I. (2004). Global governance and conflict diamond; The Kimberley Process and the quest for clean gems. *The Round Table*, 93(375), 385-401

Güven, S. (2007). Ham Elmas Ticaretine İlişkin Kimberley Süreci ve Türkiye'nin Bu Sürece Üyeliği. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*.

Kara, E. (2013). Elmas Mücadelesi'nin Tarihi Kökeni ve Şiddete Yönelik Çözüm Çalışmaları. *Akdeniz Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Sempozyumu 2013*, 156

Laqueur, W. (1996). Postmodern Terrorism. *Foreign Affairs*, 24-36.

Le Billon, P. (2006). Fatal Transactions: Conflict diamonds and the (anti) terrorist consumer. *Antipode*, 38(4), 778-801.

Le Billon, P. (2008). Diamond Wars? Conflict diamonds and geographies of resource wars. *Annals of the Association of American Geographers*, 98(2), 345-372.

Napoleoni, L. (2005). *Terror Incorporated: tracing the dollars behind the terror networks*. Seven Stories Press.

Ross, M. L. (2004). What do we know about natural resources and civil war. *Journal of peace research*, 41(3), 337-356.

Smillie, I. (2010). *Blood on the Stone_ Greed, Corruption and War in the Global Diamond Trade*. Anthem Press.

Kimberley Süreci Resmi, Web Sistesi: <https://www.kimberleyprocess.com/en/about>

<https://www.globalwitness.org/en/archive/why-we-are-leaving-kimberley-process-message-global-witness-founding-director-charmian-gooch/>

<https://www.responsiblejewellery.com/wp-content/uploads/Kimberley-Process-Certification-Scheme-and-WDC-SoW-RJC-Guidance-draftv1.pdf>

<https://www.britannica.com/topic/blood-diamond#ref1121380>

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kimberly_Process_Map.svg

<https://www.dw.com/tr/ter%C3%B6r-kendini-nas%C4%B1-finanse-ediyor/a-43569571>